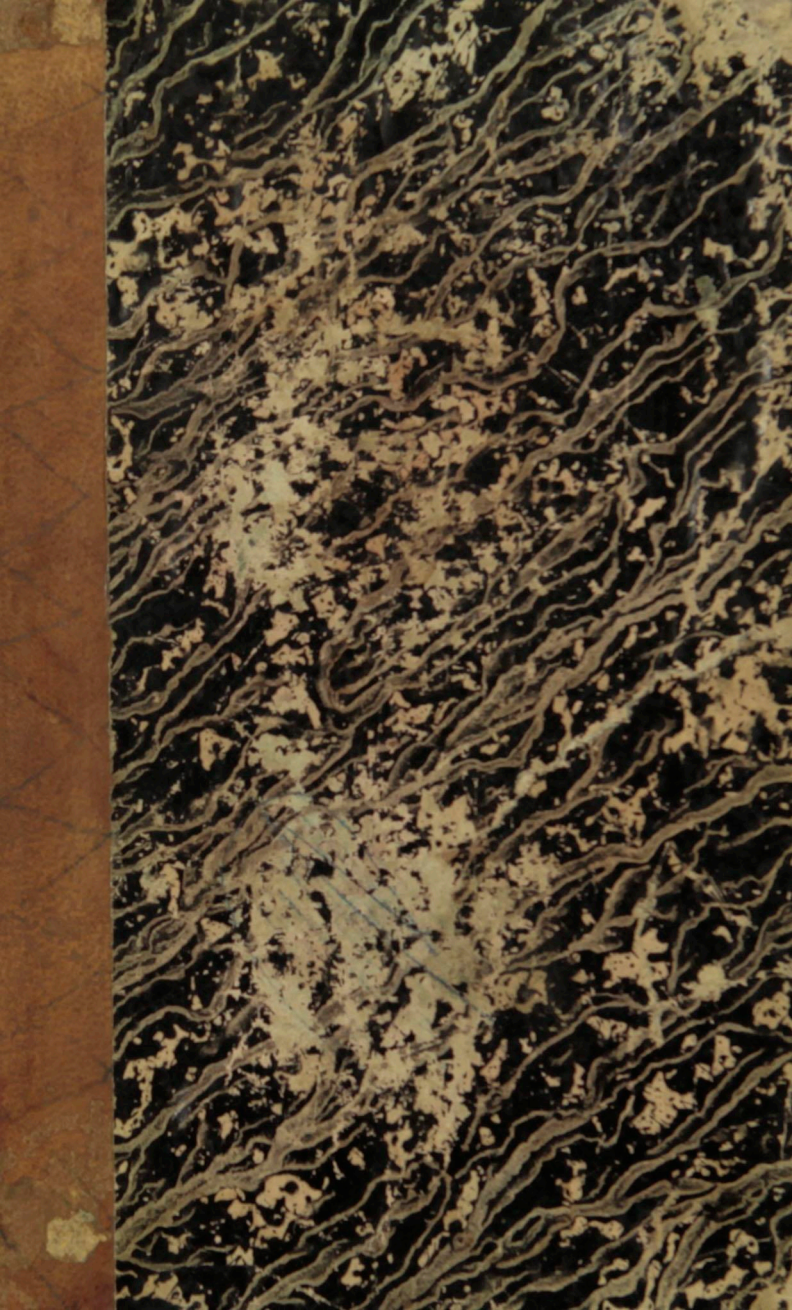

(294-A.1

233-162

ԼՈՒՆԿ

ՖԻԶԻԿԱՍՈՖՈՒԹ

ՖՈՊՂԱՆԼԻՔ

ԵԱԽՕՏ

ԼՈՒՆԿՈՒՆ ԿԱՇԼԼԻՔ

ԻՆԿԻԼԻԶ ԼԻՍՅԱՆՆՅԱՆ ՖՐՅԱՆԳՄՂԶ ԼԻՍՅԱՆՆԻՆ՝ ԼՂԹՈՒՐՆԻՕՐ ՆՅՄ ՖՐՅԱՆՁԱԼԸՆՂՆ ԽՅԼԷՅԻՅՅՈՒ ԹԷՐՇՈՒԻՄՅՆՆ, ՀՅԼԼ ԸՍԹՅՄՊՕԼՅՅ ՅՅՆԻՄՐՊՅ ՊՅՐ ԹԷՐՇՈՒԻՄՅԱՆԸ ՊԱՐՈՆ ՅՈՀՍՅՆՆԻՄ ԻՐԻՄԵՅՆ ԻՐ. ՊՈՒ ԼԻՍՅՆՅ ԹԻԻՐՓԻՅՅՆ ԹԷՐՇՈՒԻՄՆ ԽՅԼԷՄԻՐ ՅԻՐ.

ՎԱՂՆԻՏՒՓ ՀԻՀՐԻՍՏԻ

ՍՈՒՐՒ ՂԱՋԱՐ ՄԱՆԱԹՐՐՆՅՅ ՊԱՄՄԱ.

ՍԻՆԻ 1836.

2004

88

36657-66

ԵՈՒՆԿ
ՊԵՏՔԻՆԱՍՏԱՆ
ՖԻԼԻՊՊԻՆԵՐԻ

ՀՀԳԱ ԿԱՌ ԳՐԱԴԱՐԱՆ
Гос. Библиотека
ZUUՊ-Арм ССР
ш. им. А. Мясникяна

ԻՋԶԵԹԱՒ, ՄՈՒՀԱՊՊԵԹԱՒ

ՎԷ ՄԻՒՐԻՒՎԷԹԱՒ ՊԻՐՑԻՒՐԻ ԱԶԻԶԻՄ

ՄԱԶԼՄԱԵԱՆ

ՊԱՐՈՆ ԱԹԱՆԱՍ

Իշխու մուպարէք լիամ շէ-
րիֆինիզ կիւնիւնատ, կէրչի տօսԹ
օլանլարըն ձիւմլէսի տուալէր օ-
գուլուվ, ԹէհՀնիյէհ էսէձէքլէ-
րի պի իշԹիսահ տըր։ անձապ
ձիւմլէնինն էսէձէյի տուա հէրնէհ
գատար տէրունի՛ օլսա, լիֆատէսի
ֆագաԹ լիսանէն օլուվ, պու
կէտա՝ գաչպատէ օլան մուհապ-
պէԹինի՝ օլտուղու կիսի ԹաալիՐ
էԹմէյէ, լիսանինատ գուարէԹ
օլմատըղընտան մ՚ատա, պէյնիմիզ-
տէ օլան տօսԹլուգ՝ սայէսէնին-
քինէ ԹէշակՀ օլունուր սաֆ-

վեր թափեն օրմայրվա, տէրունէն վեր
լիսանէն էյլէտիւմ տուալէրէ՝
իսպառ թվ պէշարէթ օրմագիչին,
ֆիլիչէն տախի պիր պէրկիւզա-
րըմ իւթիզա էթմիչին, կէրէք
սիզէրէ խօշլանաճագ պիր էյլէն-
ճէ, կէրէք ուղուրունա պէզլի
վիւճուտ էյլէտիւնիզ՝ միլլէթի
էրմէնիչէ, սիզին սէպէպինի զէ,
օլա քի պիր կիւն՝ պիր թուհաֆ
արմաղան օլսուն իչին, իշպու
ԵՈՒՆԿ ՓԵՅԼԱՍՕՓՈՒՆ ԿԵՃԻԼԻՐԻ
ԹԷՐՃԻՄԷՍինի սիզէրի իհտա վէ
իթհաֆ էյլէտիւմ. ինշա Ա՛Լ-
լահու թաալա գարինը գապուլ
օլաճաղի մէմուլի իլէ տուալէր
թէպիլիզ օլունուր։ Պաղի, իսմի
շէրիֆ մուպարէք սլատ։

Պէյ օղլունդան. 1819. Յունվ. 23.

Պէնտէի Թէյղէ զատէնիզ
ՅՈՀԱՆՆԷՍ ԷՐԷՄԵԱՆ.

ՏԻՊՈՒՆ

Ինկիլիզ քիլիսեսի քհնիչներինուն Էտուարտ Եունկ նամ ֆիլիսոֆ 1684 թարիխինուե տիւնեայէ կէլիփ, կէնձլիքուե իգ թիզա էուն իլիմլերի թահսիլուն սօնղրա, կէչէն տէվրին իպթիտաալընտա, պաղը նաատ տե թհլիֆլերի իլե աալընը սէօյլէթմէկէ պաշլատը: Ան ձագ զաթինուե մերագի թապահե օլտուղուընտան մա տա, ֆիլիք տախի քհնուկէ եար օլմայըփ, կէնձ եա չընտա տիւնեայէ սէվտատը օլմուշ ուսա տա, ֆիլիքին ֆիլոսոֆթիլերի քհնուկի պիր հալէ գօմուշ տուր քի, տիւնեատէն իպա էտիփ, էօլմէտէն էվվել քհնուկի մե զարէ կէօմմիւշ: կէնձլիքուե թալիպ օլտուղու մասլա հաթլերին հիչ պիրինէ պէրմուբատ օլմատղընտան պաշգա, եաշընը պաղրգատան սօնղրա, ան սէնէյտէն պէրի թէսէլլիսիփ օլան՝ էհլի լուսիա, վէ էհլինին իքի էվլա սը՝ ֆիլատարա վէ՝նէրկիճէ իւչ այըն զարֆընտա տիւն եալարըն թէպսիլ էտինձէ, օ ձան տձրսըյլա տիւնեատէն քիւլլիյէն էլ չէքիփ, զաթինուե խաթիտաատի օլան չիւր իլմինէ մէչղուլ օլուփ, օնունլան մերագընը տէփ էտերտի. օնտան սօնղրա պիւթիւն էօմրիւնուե գալէմ էլինտէն տիւշմէյիփ, կէրէք չիւր, կէրէք նէսր չօգ թհ լիֆլեր էթմիշ տիր: Լաքին օ արզուատուն չէքիյի է ձէլ ագըպէթ 1765 թարիխինուե էօնիւնէ չըգընձա. էօլէձէյինի տուշտուփ, եինէ պիր մերագ զալէպէսի մի օլա. եօգաա տիւնեատէն իգրահ էթմիշ, ինթիգամ ալ մագ իչին մի օլա. եօգաա ինկիլիզձէատէն ֆրանգօսըլ ձայա թէրձիւմէ էտէն լը Թուրնեօր ալիմին թահմի նինձէ, էձէլ տէօչէյինուե եաթմըշ տատմըն՝ տիւնեա չէլլերինուե կէօղիւ օլմամըը, օ սէպէպ իչին մի օլա. եահսօտ եազտըղը չէյլեր տատա թաստիհ օլմամըշ, քհնտի էօլտուքատէն սօնղրա էլէ կէչփ տե, օլան չերէֆինէ

զիւղ օլմայա տէյի մի օլա, էլ եաղըլարընը հէվ աթէ-
չէ եագմըշ։ Օնլարտան մնատա հալա էլտէ գալան պիր
գաչ թէլիֆի վար քի զայէթ Թուհաֆի չէյլէր տիր։
Վէ պոնլարըն փէք ալասը՝ իչպու Թէրձիւմէ օլունան
կէձէչէր տիր քի, ախրէթին էպէտիլչինի, վէ ձանըն
էօլմէզ օլտուղունու իսպատի հագգընտա, չօգ ձէմիպ
պուլուչլար ըլա սէօյլէր. վէ նասիհաթ վէ թազիրլէրի-
նի՝ նէքրէ թէմանիլէր իլէ կէչէր։ Պու ատամ պիր էօր-
նէքսիզ միւէլլիֆ տիր քի, թէլիֆիլէրինին ուսուլի հիչ
քիմսէյէ պէնզէմէզ. հաթթա սանր միւէլլիֆլէր պիր
պիրլէրինտէն էօրնէք ալմըշլար տէյի զէմմ էտէր, վէ
թէլիֆիլէրինին պիրինտէ նէ ձէմիպ փէր փի, ինսանլար փօշ-
փուղու ղոման պիր պիրինէ պէնզէմէզ փօշար փա, էօլչիւ-
չէրի ղոման պիր պիրինէ էօրնէփ էօլիւր տէյի հիձվ էտէր։
Քէնտի եաղըղը չէյլէրին նէ նիչանը վար, նէ թէրթի-
սի վար. վէ նէ պիր մատտէյէ մէսնի տիր. քէչինին
փիքրի նէ չէքիլ կէզէրսէ, պու ատամ գալէմինի տէ
էօյլէ կէզտիրմիշ տիր. պիր մատտէյի պաշլար, օնու
պրագգը պիր ղայրիսին սէօյլէր, պիր սէօյլէսինյինի թէք-
բարլար, պիր ղայրի թաապիր իլէ եինէ սէօյլէր, չէօյլէ
քի օգուչանըն ձանը սըգըրլամըն տէյի, ինկիլիզճէտէն
ֆրանգսըզճայա թէրձիւմէ էտէն ատամ՝ պիր բասը-
թայէ գօմագ իչին, տօգուղ կէձէյի եիրմի սէօղտէ
պէօլմիշ լաբէն, պաղը խուրտէլէրինի թէքբար այըրըփ,
հաշկէտէ լամի իլէ հեր կէձէնին սօնունա պաշգա պաշ-
գա ա, բ, նիչանլերի իլէ այրը եազմըշ տըր։ Պունտան մա-
տա մահչէր կիւնիւ իւղերինէ իւչ ֆասլ պիր գասիտե-
սի, վէ պաղը մատտէյէր հագգընտա թէնֆէգքիւրլերի,
իչպու քիթաապըն նիհայէթինէ իլտվէ օլունմուշ տուր։

Ա լա՜հ, օ քեֆին պեզինի տօգուտուղուն մէ-
քիք՝ նէ չափուք կիտէը կէլիը :

ՆՈՒՆԱՆ ՖԼՈՐԱՅՈՖՈՒՆ

ՖԼՈՐԱՆԱՅԻՐԻ

ԵՒԽՈՏ

ՆՈՒՆԱՆՈՒՆ ԿԱՇԼԱՅԻՐԻ

ՊԻՐԻՆՃԻ ԿԸՃԸ

Ա՛հ, թաթը ույգու ա՛հ. եօրղուն թասիաթե հայաթ վերիսին... ա՛հ, նէյլեյիմ քի գաչայօր։ Օ տա քէնտիյի տիւնեայե վերմիշլէր կիպի, տերտլի օլանտան գաչայօր. իգալին օլտուղու եէրտէն կերի գալմազ. ա՛հ ու վա՛հ սէսին-տէն գաչար, գուշ կիպի ուչար տա, վարըի գօնմազա՝ եաշ ըլա ըսլանմամըշ կէօզլէր արար։

Ղօգտան պէրի տիր՝ բահաթ ույգու նէ օլտուղուն սիլմէմ. պիր գաչ տապիգա ուչուգլանա ուչուգլանա ույուտուգտան սօնղրա, ույանըրըմ..... մութլու

պիր տահա ուչանմայանլարա։ Լաքին օտա պօշ. էյեր ըուչանըն մէզարլարա տա կիրտիչի սահիհ իսէ, ծնլարա տա մուԹլու օգուտագ պօշ տուր։

Այգուտունն իչինտէ նէ գարըշըգ տիւշլեր կէօրտիւմ. պիր մուսիպէԹտէն պիր մուսիպէԹէ տիւշիւմի գալգարագ, խայալի տէրտլեր իլէ մէյուս օլտուտ, Հէլէ այըլտըմ, ագլըմ պաշըմա կէլտի ուչանտըմ. ուչանտըմ ամմա, էլիմէ նէ կիրտի։ Վայ հալիմէ. տէրտիմի ԹէպտիլԷԹտիմ, վէ սահիհի՝ խայալիսէնտէն պէԹեր տէրտլեր պուլտուտ. տէրտիմի եանմաղա կիւնլեր փէք գըսսա տըր։ Ա՛հ. կէՀէլեր նէ գատար գարանլըգ օլսա, պէնիմ հալիմ գատար մուսիպէԹլի օլամազ, գալիմ գատար գարա եասլը օլամազ։

ԻչԹէ, կէՀէ տէվրինին եարըսընա վարտը. հավալարըն օրԹասընտա, ապանօս ԹախԹ իւզերինտէ օԹուրմուշ՝ պիր հէյպէԹլի փատիշահ կիպի, գարանլըգ պիր գաֆէս արտընտան ուչուրմուշ Շիհանէ տօղրու, գուրշուն ասասըն սալմըշ։ Ա՛հ. պու նէ սուսլուգ տուր. պու նէ գարանլըգ տըր. կէօզլեր շէյ կէօրմէզ, գուլագլար սէս իշիԹմէզ. պիւԹիւն քեահինաԹ ուչուչա տալմըշ. տիւնէա էօլմիւշ կիպի տուրուչօր։ Տիւնէայը եաշատան ՀարէքէԹ տուրմուշ կիպի՝ ԹապիաԹ բահաԹլանըչօր սանըրսըն. վայ գօրգունճ բահաԹլըգ վայ. տիւնէա

սօնունու խապէը վէրէն Թասվիը ։ Կէլ-
սին իմտի կէլսին շու տիւնեա սօնու . Էյ
գատէը , երրԹ իմտի փէրտէնի . պէնիմ
ալրԹըգ պէքլէյէձէք Հալիմ գալմատը ։

ԼՆ սուալուգ , էյ գարանլըգ . ազիմ
էքիզլէը , էգէլի կէձէնին մուպարէք էվ-
լատլարը . ԹաԹլը ֆիքիրլէրին աԹալա-
րը , սիզ օլտուղունուզ եէրտէ , տիւշկիւն
ատամլարը գալտըրըը , ագլընա գուվ-
վէԹ վէրիրսինիզ . պանա տա իմտատ է-
տին . սիզին Հիւքմիւնիւզ ծնտա տըը .
քիւլիւ Թօփրաղը սիզին օլան՝ պու ալիլ
վիւճուտ , չօղա վարմազ՝ տիւշիւփ Հէյ-
պէԹլի տէվլէԹինիզէ պիաԹ էտէձէք
տիր ։ Լաքին սիզին ֆախտէսիզ իմտատը-
նըզը տիւէմէյլէ , էլիմէ նէ կիրիր ։ Սիզ
քիմնինիզ . էպէտի Հիչլէրէ պիր սէս է-
տիփ , սապահ երլտըզլարընը եարատըփ ,
գուպպէի ասումանէ տիզէն , վէ Հէնուզ
տօղան տիւնեայէ , եարատանընը խապէը
վէրմէք իչին , երլտըզլարըն պի նազիր
տէվլինի պաշլատան՝ գատըր ալլահըն
եանընտա սիզ նէ սինիզ ։ Սանա , էա
Թաալ-ալլահ , սանա նիյազ էտէրիմ .
շու կէօք էիւզիւնտէ փարլայան աֆիԹա-
պըն նուրունու վէրէն սէն սին . Ձանը-
մա տօգան . պէնիմ տէ ագլըմա նուր
վէր ։ Պու օ սաաԹ տըր քի , լինսանլար
ույգույա տալմըշ իքէն , խասխս ատամ ,
մալինին եանը պաշընը պէքլէր . պէնիմ
տէ մալիմ սէն սին . պէնիմ տէ կէօզլիմ

սենտե տիր. պիր սըղընաձագ եէր՝ սեն-
տե արաբըմ։

Ա՛նըմ տա հասելերիմ կիսի գա-
րանըգտա տուրույօր։ Քերիմ էյլե ե-
ֆենտիմ, չու օլտուղում իքի գաթ գա-
րանըգտան իչերի՝ ձանըմա պիր նուր
գըվըլճըմը կէօնտեր, մահզուն ձանըմա
ըշըգ վերսին, թէսելլա էթսին. պէն ա-
ձըլարըմը պաստըրըփ, տերտլերիմի ֆիք-
րիմտէն չըգարըփ, էօմր իւլե էձէլին
ֆասըլլարընը սէյր էթմէյլե, ֆախտե-
մէնտ օլմագ նէյեէթինտէյիմ։ Սէն էօ-
նիւմե տիւշ. հագգ օլանլարը պանա
կէօսթեր. տիլիմի տե, ամէլիմի տե սէն
իտարե էյլե. ագլըմա գուվվէթ վեր,
էյնյի թանըյարըմ. կէօնլիւմե ղօր էյլե,
էյնյի սէվէյիմ. պէնի ֆազիլէթե պէնտա
էյլե, չիմտիյէտէք պօրձլու գալտըղըմ
պագէյեէլերի չիմտէն սօնղրա էտա էտե
պիլէյիմ. վե սենին ինթիգամ գատեհին՝
պու սէֆիլ պաշըմտա թիւքէնիփ, նաֆի-
լէյե տէօքիւլմիւշ օլմասըն։

Իչթե սաաթ պիրի վուրույօր. . . .
Հայ հայ. պիզ սաաթլարը ղայպ էթ-
տիքտէն սօնղրա սայարըղ։ Էօյլե իսկ
վագթե սէս չըգարթմադ, ինսանտա պիր
ագըլըլըղ տըր։ Թուձունե սէսի ձանըմ
տա էօթեր. մահչեր մէչէյինին սէսի կի-
պի, ձանըմը թէթիրէտիր տույարըմ։
Սաաթ կէչէնէք վուրտուն մու. պու վու-
րան՝ էօմրիւմիւնե սօն սաաթի տիր.

պուհատան էվվելբի վուրանլար նի՞ձէ օլ-
տու ։ վարտը տիւնեանըն տօղտուղունու
կէօրէն սէնէլէր իլէ պիր օլտու ։ Պու
պիր նիշան տըր քի էօմրիւ թէրը էտէ-
ձէյիմի խապէր վէրիյօր ։ ա՛հ, տահա նէ՛
գատար եափաձագ շէյիմ վար։ Գօրգու-
լարըմ, իւմիտլերիմ պիր պիրինէ կէչմիշ-
պիւթիւն զաթիմ գօրգու իչինտէ տիր ։
նէ՛րէյէ կիտէյօրում ։ ։ ։ շու գըսսաձըգ
էօմրիւն քէնարընտան աշաղա տօղրու
պագար թիթիրէրիմ։ Ամա՛ ալլահ, օ
նէ՛ տիպսիզ կիրտապ տըր ։ ա՛ հէյպէթլի
էպէտիլիք, կէօզիւմէ կէօրիւնէն սէն սէն։
Սէն պէնիմ զաթի՛մէ պիր օլաձագսըն ։
շիւպհէմ եօգ ։ եա պէնիմ կիպի պիր
սէֆիլ, պիր սաաթէ պիլէ սահիպ տէյիլ
իքէն, պիր էպէտիլէյէ նի՞ձէ մալիք օլա
պիլէձէք ։

Ինսան էվլատը չօգ աձաիպ տիր ։ անդ-
լաշըլմազ պիր զաթ վար ըսա, ալլահ-
տան սօնդրա՝ ինսան տըր ։ ինսանը պիր
էյի Թանըմագ իչէն, պիր պիրինէ զըտ
կէօրիւնիւր՝ պին շէքլի պիր եէրէ կէ-
Թիրիփ, էօյլէ պագմալը։ Պիր պիրինէ
զըտ՝նէ՛ զէնկինլիք, նէ՛ ֆագըրլըգ, նէ՛
խօրլուգ, նէ՛ պէօյիւքլիւք։ ինսան նէ՛ խօր
շէյտիր, ինսան նէ՛ պիչիւք շէյ տիր ։ եա
պու աձաիպ մախլուգու եարատան ալ-
լահ՝ օ՛ նասըլ շէյ տիր ։ Ինսանտա իքի
մուխԹէլիֆ ԹաապաԹ պիր եէրէ կէլ-
միշ, ինսան՝ պիր պիրինէ զըտ իքի էպէ-

տինին հասըլ օլտուղու մէրքեզ տիր . ի-
քի ուձու պիր եէրէ կէթիրէն իլմէք
տիր . եարատան ալլահտան հիչլերէ վա-
րընձա , սայրսըզ մախլուգաթ զէնձիրի-
նին օրթասընտա՝ պիր փարլագ հալգա
տըր . թանղըր նուրունուն՝ սէօնիւք
շաֆգը,միւթաալ զաթին՝թասլագ թաս-
վիրի , վէ պօզուլմուշ սուրէթի տիր . ֆա-
նի թօփրաղըն էվլատը , էպէտի իզզէթին
վարիսի . պիր էօլմէզ զաիֆ , պիր էպէ-
տի պէօձէք , պիր գուրտ , պիր թանղըր
տըր : Քէնտիմտէն քէնտիմ գօրգուփ ,
քէնտի զաթիմտէ քէնտիմի շաշըրըյո-
րում : Ֆիքրիմ՝ օլտուղու եէրտէ եա-
պանձը , պիւթիւն քէնտիմի կէզէր տօ-
լաշըր , հէմ շաշաը , հէմ գօրգաբրմ :
Ճանըմ քէնտիյի արար , վէ քէնտիյի
կէօրմէյէ քէնտիյէ տէօնէր . կէօզիւնիւ
տիքէր , քէնտիյէ պագար, շաշըրըր, քէն-
տի քէնտիյի թանըյամազ , գօրգուլա
տիւշէր: Ինսան էվլատը քէնտի քէնտիյէ
նէ աձաիպ սըր տըր . շու օլտուղու սէ-
ֆիլ հալտէ , եէնէ կէօրիւնէն վագաբը-
նա պագաֆրմըսըն : Շու չէքտիյի տէրտ-
լէրին արասընտա , կէօսթէրտիյի զաֆէր
սուրէթինէ պագաֆրմըսըն : Ապլըմ՝ գօր-
գուլա սէվինձ արասընտա շաշմըշ գալ-
մըշ , զաթիմին նէ օլտուղունու անղլայ-
ամայօր : Կեահ թասաձձիւպ էտէր , սէ-
վինձիմտէն ուչարըմ . կեահ գօրգում
տան քէնտիմի ալտըրըր , քէնտիմտէն

քէնտիմ Թիթիրերիմ ..... շու էօմ-
բիւմիւ քի՞մ սագլայա պիլիր .... հէլէ
պիր տէ, պու զաթիմի քիմլէր մահվ էտէ
պիլիր ։ Պիր մէլէք պէնի մէզարա կիրմէք-
տէն գուրթարամազ ։ լաքին մէլէքլէրին
սիւրիւսիւ տէ, պէնի մէզարտա մահպուս
ԹուԹամազ ։

Իսայը, Ճանըմըն էօլմէզ օլտուղու պիր
պօշ Թախմին տէյիլ տիր ։ ԹապիաԹին
հէր չէկինտէն իսպաԹըմ վար ։ Գուպ-
պէի ասուման՝ պէնի ատէմին էյլիյինէ
մուգայեէտ, նուրլարըլա ըշըգ վէրսին-
լէր տէյի, եարատան էէր էէր էըլտըզ-
լար տիզմիշ ։ պու պապտէ ույգու պիլէ
ինսանը Թէրպիյէ էԹմէյէ Թայէին տիր ։
Օ Թաթը ույգու՝ ույուշմուշ ազալէրի-
մի զապԹ էԹտիյի զաման, ույանըգ Ճա-
նըմ էօրուլմազ պիլմէզ, հասսէլէրիմ
իշլէմէզ իքէն, Ճանըմ էինէ քէնտի էօ-
լունտան գալմազ ։ կէահ չայըրլարը չի-
մէնլէրի չիմներ կէզէր, կէահ պիր իզ-
սիզ օրման իչինտէ մէյուս վէ մահզուն
տօլաշըը էաԹըը, պիր էօլ իզի պուլա-
մազ ։ կէահ պիր Թէփէտէն ուչար, տէ-
րէտէն տէրէյէ Թէքէրլէնիր գօրգար ։
պիր տէ քէնտիյի պիր կէօլտէ պուլուր,
սույուն էիւզիւնտէ էիւզմէյէ պաշլար,
քէօփիւրմիւշ տալղալարըյլա կիւլէշիր
տուրուր ։ հէլէ պիր սարպ գըլըյա տիւ-
շէր, տաղտան էուգարը Թըրմանըը էա-
Թըը, չօգ տէֆա հավատա ուչայօրում

սանըը, եթրաֆընտա ղարաիպ խայալէը կէօրիւը։ Լաքին խոթէը կէօրտիւյիւ տիւշ տէն խօշլանսըն, խոթէը կէօզիւնէ կէօրիւնէն խայալաթտէն գօրգասուն, եվնէ քէնտի զաթի՝ այաղըմ ալեթընտան գալագան թօզտան ալա օլտուղունու՝ օ եալան գօրգուլարը, օ եալան սէվինճէրի պիլէ խապէր վերիր։ Ձալըշգանլըղընա գարար օլամազ. կէօզիւ տաիմա եիւքսէքլէրէ չըգմատա տըր, հէման վաճանընա տօղրու եիւքսէլմէյէ պագար, վէ աղըրլըղը յլա քէնտիյի եէրէ եափըշտրըան՝ հօլէնէք թէնտէ ուչուշուր տուրուր։ Կէնճինէն սուսլուղու տախի ճանըն էօլմէզ օլտուղունու խապէր վերիր. գարանլըգ օլմասըյլա, պիր էպէտի կիւն խապէրի վերիր. Հասսէլէրիմի ույուշտուրան ույգու՝ ագլըմը թէրպիյէ էտէր, վէ պու պօշ բույալէրին եթրաֆըմտա տօլաշտըրը՝ նաֆիլէ տէյիլ միր։

Կէճէնին բույալէրի՝ պիզէ չօգ ֆայտէլի տէրսլէր վերէ պիլիր։ Ինսանա մուզիրը օլան՝ քէնտի գուրտուղու բույալէր միր։ Ճճապա գայչ տէֆա ույգունուն բապրթասըզ բույալէրինտէն պէթէր խիւլեալէր գուրմուշում։ Պիր պիրինէ ույմազ չէյլերի՝ պիր եէրէ կէթիրիփ, օլմազ չէյէ վիւճուտ վերմէյէ չալըշմըշըմ։ Հայ շաշգըն հայ. չու տիւնեանըն օյնագ հալինտէ, թէմիզլի սէֆալար ումմար տըմ. Հօմրիւն ֆըրթընալարընտա, լի-

մանըզգ կիւնլէը պէքլէրտիմ. տիւնեա չալգանԹըլարընտա, րահաԹ տէվլէԹ արաբտըմ. կէնճ եաշըմտա՝ ֆիքրիմտէ նէ՛ կիւզել տիւնեա կէզի՛րտի. կէօրտիւյիւմ շէյլէրի՝ խայալիմ նէ՛ կիւզել կէօսԹէրի՛րտի. հէփ շազըզգ, տիւրլիւ սէվինճլէը, պիրի պիրի արտըսըրա՝ կէրիսի կէլմէզ սէֆալար։ Շու գունտուզում պինաղիր տիւնեատէ՝ ֆէրահ իչինտէ կէզէը տուրմուրտում։ Խիէք պէօՃէի կիպի, ագըսըզլըզըմ ըլա էօրտիւյիւմ ԹէլլԷն իչինէ գափանըփ, Հադգը կէօրէճէք՝ Ճանըմըն էօնիւնէ չէքտիյիմ փերտէյի գալընլատը եաԹը՛րտըմ. Ճանըմըն ըշըզընը ազար ազար քէսիփ, կէօզլէրինի էլի՛մէ քեօր էԹտիմ, վէ իրատէԹի՛մէ գունտուզում գարանլըզատիւշիւփ, իչինտէ տէօնտիւքՃէ՝ զէնՃի՛րիմ այագլարըմա տօլանը՛րտը։ ԷԹտի՛յիմ պէյէնի՛րտիմ, կէօնլիւմ տիւնեայէ եափըշըշ, էքիսի պիր ԹԷն օլմուշ, պիր պիրինտէն այըրըլմագ միւմքին տէյիլ իտի։ ՏէվլէԹի պուռնտա պուլուրում տէյի, տէլիՃէ իւմիտ իլէ, գալպիմի ավռնտուրուփ տուրմ՛յօրքէն, պիր տէ ափանսըզգ էՃէլ չանըընըն քէսկին սէտասը պէնի ույգունան ույանտըրտը։ Պու պիր չանտըր քի պիւԹիւն կիւն չալընըր, վէ չալընտըգՃա օ տօյմազ էՃէլին Թէքքէսինէ պինէրՃէ ինսան գուրպան կիտէր. գօրգո՛ւյա ույանըփ, պիր քէրրէ քէնտիմ

պագտըմ, նըսըկ ձէնաղէ օլմուշումմ, քէնտիմմոէն գօրգմաղա պաշլատըմ։ Հան նի օ իւմիւտ էթտիկիմ խայալլէր, օ գուրտուղումմ տէվլէթլէր, նէրէտէ գալտը. օ ձանըմըն մալիք օլտուղու փատիշահլըգտան, պու կիւն էլինտէ նէ գալտը։ Թօփրագտան եափըլմըշ պիր չիւրիւք պինա, օ տա տէօրթ եանը խարապ օլմուշ՝ երգըլմագ իւզրէ տիր։ Պէլի. էօրիւմձէյին եափտըղը թէլ՝ինսանը տիւնեայէ, վէ տիւնեա տէվլէթինէ պաղլայան թէլին եանընտա, գալըն Հալաթտըր, զիրա ինսանըն էօմիւր թէլի պիր րիւզկեար ըլա գըրըլըր։

Ա՛հ, ձէննէթ, ձէննէթ, էօլմէզ օլանլար՝ սէֆայը սէնտէ կէօրիւր. սէնին սէֆալէրինին նէ վագթինէ գարար օլուր, նէ էօլչիւսիւնէ. տէվլէթ իգպալ սէնտեն զայրի եէրտէ պուլունամազ։ Սէնին տէվլէթինին սօնու օլսա, տէվլէթ սայրըլմազ. սօնու կէլմէք գօրգուսու՝ ձէննէթէ կիրէ պիլսէ, տէվլէթ օնտան տա գաչար։ Եօգ, եօգ, տէվլէթ օնտա էմին տիր, զիրա պաշըմըզ իւզրինտէ տէօնէն չարխի ֆէլէյին հիւքմիւ՝ օրալարա վարամազ. տէօնիւփ տէօնիւփ տէ աշաղաքի տիւնեալարը պիլէսինձէ չէվիրիփ, ալթ իւսթ էթտիկի կէպի, օրայը տա պէլալէրէ ուղրատամազ։ Ձարխըն կեահ ալթ, կեահ իւստ տէօնմէսի՝ պու տիւնեայէ մախսուս տուր.

պու ֆանի տիւնեատաէ, հէր սաաթ պի-
րեր տիւրլիւ թէպտիլաթ փէյտա էտէր.
Հատսըզ հիսապսըզ տիւրլիւ շէյլերտէ,
էյիսի բասթ կէլմէք փէք նատիր շէյ
տիր. բասթ կէլսէ պիլէ, էն չափուք
կէչէնլեր՝ ծնլար օլուր։ Ձիւն վագթին
էլինտէ պիր պիւյիւք թըրփան վար, տէվ
լեթլերի պիլէ չայըր օթու պիչեր կիպի՝
քէօքիւնտէն պիչէյօր. հէր սաաթին տէ
էլինտէ պիրեր պուտայըձը տահրասը
վար։ Ձէվգիմիզի պիչեր եաթըր, վէ
էթրաֆըմըզտա իգպալ օլաձագ ֆիլիս-
լերի, զալիմանէ գըրըփ քէօրէմէյի՝ զէվգ
ատտ էտէրլեր. պէն քէնտի իգպալիմի
կէօրտիւմ, նէ՛ չափուք թէնզիլ պուլտու,
հիչ օլտու։ Հայ հայ, ֆէլէքտէն կէլէն
իգպալ ֆէլէք կիպի տէօնէք օլուր, ին-
սանտան կէլէն իգպալ ինսան կիպի ֆա-
նի օլուր. (*) տիւնեա եիւզիւնտէ իգ-
պալը. պագ շու քիպրէ. իգպալ նէրէ-
տէ։ Հէյ պէն, էյ կէթիրտիմ սան-
մըմ, պիր տէ պագտըմ, կէօյկէ իմիշ։
Եօգ, եօգ, պու տիւնեատաէ, ֆագիլէթ-
տէն ղայրի շէյտէ իգպալ եօգ. կիւնէշ՝
ըշըղը քէնտի քէնտիյէ վերտիյի կիպի,
իգպալի տէ ֆագիլէթ՝ քէնտի քէնտիյէ
վերիր. ֆանի տիւնեատանըն մալի ղայպ
օլմազըա, ֆագիլէթին իգպալի ղայպ օլ-
մազ։ Ա՜հ, քէշքի արզուլերիմէ կէօնիւլ
վէրմէտէն, արզու էթտիյիմ շէյլերի՝ պիր
էյի վէզն էթմիշ օլայտըմ, շիմտի պու-

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՍՌ ԳԻՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ
ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՍՌ ԳԱ ԳՐԱԴԱՐԱՆ

30657-66

գատար աձը չէքմ՚զտիմ ։

Այա էձել, հեր վիւձուտուն սահիպ մուԹլագը սըն . այաղըն ալԹընտա տէվ-ԼԷԹԼերի մահվ էտիփ ելլտըղլարը սէօն-տիւրմէք՝ սանա վէրիւմիշ, կիւնէչի պիրլէ չէքէձէյին պիր էյեամ տըր ։ Պիր կիւն օլաձագ քի , օնու տա ԹախԹընտան էն-տիրիփ , գարանլըգլարա պրագաձագսըն ։ Պէօյլէ ազիմ գուրպանլար ըլա , եվնէ կէօզիւն տօյմա՚զմը . պէնիմ կիպի պիր զէրրէ մագուլէսինին՝ նա՚ փիշինէ տիւշ-միւշ , էօվքէնի պէնտէն ալը յօրսուն ։

Այիւրէյիմի եարըլամադա՝ պիր օգուն էէԹիշմէ՚զմի իտի քի , իւչիւնիւ պիրի պիրի արտը սըրա ֆըրլաԹտըն ։ Աֆի-ԹասըՆ տէվրի՝ իւչ պուրձու Թէքմիլ էԹմէտէն, սէն պէնիմ եիւրէյիմի իւչ եէրտէն եարտըն ՝ ։ ՎագըԹլար կէչէր , պէ՚լի , սաաԹլար տէօնէր . լաքին լուԹ-ֆո՚ւ նէ . օԹուրուր գալգարըմ , եէր տէյիշիրիմ , հէփ նաֆիլէ տիր . չազլըգ պէնտէն եիւչ էվվլիմիշ . կէլիփ հիչ պիր տիւշիւնձէմ գաԹըլմայօր . հեր տիւշիւն-ձէմ եիւրէյիմէ չէօքիւփ , աձը էօտլեր իչիրիյօր ։ Ֆիքրիմ տուրմազ իչէր , աս-լա բահաԹ վէրմէզ , զալի՚մ ֆիքիր , կէ-ձէնին սուսլուղունա գարանլըղընա պէք-

1 Եունկ ֆէյլէսօֆ՝ էվլինի , վէ էօզ էվլատը կիպի սէվէր՝ նըի էօյէ էվլատընը, իւչ այըն զարֆընտա Թօփ-բաղա գօմուշ տուր ։

լեր , սէնի Թէսելլա Հաէրիմ տէյերիք , կէչիշլերի կէօզիւմ Հօնիւնէ կէթիրիր ։ Պէն սէ նէ շաշգըն ըմ քի , արտընա տիւշեր սէ , օ կէլմիշ կէչմիշ վագըթլա- ըրն գարանլըգ սօգագլարընը տօլաշըր եաթըրըմ . պէնի Թէսելլա Հաէձէյի եէրսէ , խաին քէսիձի կիսի , պըչագլար վուրուր , պաղըրմըն տէլեր ։ Իչի կիւձիւ՝ պանա հէր եիւզսէն աձըլար պուլմագ տըր ։ Պէնի ալըր , պիր զաման պէվգ էթմէյիմ եէրլէրէ կէօթիւրիւր , վարըր օղասընը պիր գուրուս չէօլ կէօրիւրիւմ . կէչէնլերին խայալի կէզիւմ Հօնի ունէ կէլիր , տէրտիմ Թէփրէշիր ։ կէնձիքսէ օլան տէվլէթիմի իթթիֆայիմի աձըրըմ , իգպալիմսէն գալան՝ տաղընըգ փարչա- լարը կէօրիւր , ահ էտեր աղլարըմ . խօշ- լանտըղըմ շէյլերի , սէվէ սէվէ զէվգինի չըգարտըղըմ շէյլերի՝ կէօրիւր Թիթիրէ- րիմ . վէ էթմէյիմ զէվգլերին հէր պիրի՝ պիրեր օգ օլուր , եիւրէյիմի տէլեր ։

Աքին սալԹ քէնտիմի աձըմանը՞ն աս- լը նէ . տիւնեանըն մէչ՛ալէսի սալԹ պէ- նիմ իչին մի եանայօր ։ Տիւնեատէ պէն- տէն ղայրի տերտլի եօգմու ։ Ա՛հ , ահ , աղլայրի սըղլատրըմ՝ պէնիմ Թալիիմ- տէ օլան պինլերձէ պին ինսանըն գըս- ձէթի տիր . քիմինին պիր եիւզտէն , քի- մինին օպիր եիւզտէն , հէր քէսին անա միրասը տըր . տերտ տէտիյին՝ պիր սա- հիհ միրաս տըր քի , անա օլան էվլա-

տրյա պերապէր տիւնեայէ կէթիրիր ։

Ի՛հ ինսան էվ լատընդըն պաշընտա օլան տիւրլիւ տէրտլէր . սէֆէր , գըթլըգ , թաուն , ֆըրթընա , էանդըն , նիզա . զա-լիմ հիւքիւմտարլէր , խալգը պիրի սոյար օպիրինէ վէրիր . եէր ալթընտա պուռնա՛ձ ՚անլար՝ մատէնլէրտէ իշլէր , ըշըդ կէօր-տիւլիւ էօգ , տիւնեատէ կիւնէշ օլտուղուն պիլէ ուռնուԹմուշ . տէնիզ իւզէրինտէ նիզ՛ էօլմէյէ՚ձէք ՚անլար ։ Զա-լիմ փատիշահդըն էմրի իլէ , չէքտիրի փրանկասընա պաղլանմըշ միւՀրիմլէր կի-պի , էօմիւրլէրդըն քիւրէքտէ կէչիրիրլէր , հեր նէֆէս ալտրգա՚՝ րիւզկէարտան ըս-լըգ չալարլար , վէ գազանձլարը պիր իւ-միտսիզլիք տիր ։ Փիմի մէրհամԹսիզ սահիպ էլինտէ գալմըշ , ՚ձինք իչինտէ սագաԹ օլմուշ , պու կիւն օ ՚ձինքտէն արԹա գալան գօլունու ուզաԹմըշ , տիւշ-մէն էլինտէն գուրԹարտըղը մէմլէքէԹ-լէրի կէզիփ , պիր լօգմա գարա էքմէք տիլէնիր եաԹըր ։ Պիր եանտան էօգ-սուլլուգ , պիր եանտան չարէսի պուլունմազ խասլաԹէլիք , պիր սիւրիւ պի չարէ ֆագըրը պասմըշ , մէզարտէն ղայրի սէ-լամէԹլէրի էօգ ։ ԽասլաԹախանէլէրէ պագ , նիզ՛ պին էօլմիւշլէրի գափուտան տիշարը աԹը աԹը վէրիյօրլար . գափու-սունու մուհասարա էԹմիշ , էօլէնլէրին եէրինէ ԹալԹիպ օլան՝ էօլէ՚ձէքլէրին սիւ-րիւսիւնէ պագ ։ Էօմրիւնիւ զէվգտէ սէ-

ֆատե կեչիրմիշ՝ պու կիւն նամէրտ էլի-
նէ միւհթաճ՝ նիչէ եիւզ պին սէֆիլէ
պագ։ զաւալլըլար, պիր պագըզ աձըյան
տա եօգ։ Ա՛ զեվգե մաիլ մալտար ա-
տամ, պարի զեվգատէն սէֆատէն ուսա-
նըփ, ձանըն սըգըլարդը զաման, կել
կեօնլիւնիւ պիր տէ պու տէրտլի եեր-
լերտե էյլէնտիր։ Եթախին սէֆանըն
զեվգինի անղլամագ իչին, շու պիչարէ-
լերին չէքտիյի ձէֆայէ պագ տա մերհա-
մէթէ կել, պիր քերըհ էլինի աչ։ լաքին
սէնտե ուԹանմագ եօգ, ուԹանսան ու-
Թանսան՝ խայր ամել իշլէմէքտէն ու-
Թանըրսըն։

Պարի տէրտե տիւշէն՝ պէտ ամել օլ-
սա։ խայր։ քիշիյի տէրտտէն նէ խայր
ամել գուրԹարա պիլիյօր, նէ պասիրէԹ։
ԽասԹէլիք կելիր, փերհիզքեարը տա
վուրուր, փերհիզսիզի տէ։ վէ գապա-
հաԹըմըզ օլմայարագ՝ պէլասըն չէքէ-
րիզ։ Տաղլարա տա գաչսան նաֆիլէ տիր,
տէրտին արտըն սըրա կելիր։ չօգ տէֆ'ա
Եթախիմիզ Թէգայէիւտ պիլէ, տահա
զիատե պէլայէ ուղրատըր, էձէլտէն
գաչտըղըմըզ եերտե, վարըր գուձաղը-
նա տիւշէրիզ։ Իգպալին վէրտիյի՝ շէօհ-
րէԹի գատար շէյ տէյիլ։ արատըղըմըզ
իգպալ իլէ, պուլտուղումուզ շէյին ֆար-
գընը՝ կեօրիւր Թաաճճիւպ էտէրիզ։
Աղուումուզ եեր պուլուր, գալսիմիզ
էինէ գանմագ, փէք իգպալլի քիմսէլէ-

բին՝ եւնէ տէրտի վար ։ Ւն բահաթ էօմրիւմիւզ պիլէ՝ պիզի թաձիզ էտէր . էն ազիզ տօսթումուզ՝ քէնտի խաթէմիյէ- րէք խաթըրըմըզը ինձիտիր . կերչի գա- պահաթլերի եօգ , լաքին լուքֆու նէ , պիզիմ բահաթիմիզ պօզուլուր ։ Նէ մա- ձարասըզ մուսիպէթլէր , նէ տիւշմէնսիզ տիւշմէնլիքլեր (է) . ա՛հ, տէրտլերիմիզին հաճկի պիրինի սեվյէյիմ , հէր նէֆեսիմ տէ պիրինի սայաձագ օլսամ , եւնէ ալ- տըզըմ նէֆես եէթիշմէզ ։

Ւնսան էվլյատընըն եաշատըզը տիւն- եանըն թարաֆը՝ պիր տարաձըգ եէր տիր . պագըսը եապանէ տաղլսթան , գուրու սէնկիսթան , մախուֆ չէօլիս- թան , տօնմուշ տէրեաէլէր , ըսըձագ գում օվալերի , երլանլար չըղանլար ինլերի , զէհիր թարլալարը , էձել եուվասը տըր ։ Պիզիմ տէ էօմրիւմիւզ՝ տիւնեամըզըն պու մուսիպէթլի թասվիրինէ պէնզեր ։ Տիւնեանըն փատիշահըզը տէյի պէպիւր- լէնիյօրուզ . պա՛գ շու փատիշահըզա , զէվզի էօլչիւլիւ , տէրտինին սայըսը եօգ , կէօնիւլ ազասը պիր եանտան , աղըր աձը պիր եանտան , նէֆսլերիմիզ բահաթ գօմաշ . ֆէլաքէթ երգաբ խարապ էտէր , էձել գուշուսու՝ այաղըմըզ ալճընտա , եուխաբըմ տէյի աղըճնը աչմըշ տու- րուբ ։ Էյ մահիթապ էյ . պիզիմ պու տիւնեա սէնտէն չօգ տէօնէք տիր ։ Եիւ- զիւն սօլմուշ , մահզուն մահզուն տօլա-

ջը յօրսուն, ա՛Հասպա պէնի ատէմին հալի-
նի՛ մի աՀրյօրսուն ։

Պէն սալթ քէնտի իւղերիմէ աղլամադ,
նէ՞ օլմալը սը. կիւՀիւ եէմէդ մաղսըմ,
տերտիմինտ իսթէյար, էլ պէնի աՀրը
իւմիտի իլէ թէսէլլա օլուր ։ Թապիաթ՝
պիղէ օնուՀնա եիւրէք երմշադլըղը էօյ-
րէտիր. եօգսա սալթ քէնտիյի աՀրյան
եիւրէք՝ Հէր նէ չէքսէ մուսթաՀագ սըր.
պիր զանի եիւրէք՝ ամմէնին տերտինի
կէօզիւնիւն եաշընա Հիսսէտար էտէրսէ,
եիւրէյինէն երմշադլըղը ֆազիլէթ օլուր։
Էլլերի աՀրտըղըմըզ եէրտէ, քէնտիմիզ
թէսէլլա պուլուրուզ. էլլէն տերտինէ
Հէմտերտ օլուրսագ, քէնտի տերտիմիզ
իսաֆիֆլէնիր ։ կէլէն իմտի կէլէն, պէ-
նիմ կիպի տերտլի օլանլար, չու կէօզէ-
րիմտէն ագրթտըղըմ եաշտան՝ սիզ տէ
Հիսսէնիզի ալըն ։

ԿէլէՀէք վագթի պիր սաաթՀըգ պի-
լէ կէօրէ պիլէՀէք ատամա, պու տիւն-
եանըն տէմի տէվէլէթի նէ՛ ֆագիր չէյ
տիր ։ Ֆէլէք սէնի զէվգլէնիյօր, Լօրէն-
ցիոս [1]. ֆէլէյին եիւզէ կիւլիՀիւլիյիւնէ
գաֆըլ ըյօրսուն. քէրէմիլերին ալտըգՀա՝
եիւրէյին Թիթիրէսին, զիրա օ Հիչ պի-
րինի մՀՀանէն վէրմէզ, Հէփ պահասըյ-
լա սաաթար ։ Գօրգու չէքմէյէ՝ ֆըրթը-

1 Եունկ ֆէյլէսօֆ՝ քէնաէի տինէյէնէրէ պու
խոմի վերիր ։

նա վագԹինե պէքլէմէ , լիմանլըգ վագ-
Թի՝ տահա գօրգուլու տուր : Ֆէլէկին
վէրկիլէրի՝ իւձրէԹ տէյիլ , Թէձրիւպէ
տիր . շիմտի էլինտէ օլանը գուլլան , յա-
քին կէլէձէքտէն գօրգ : Պէնիմ մէրա-
մըմ՝ սէնին զէվգինի հարամ էԹմէք տէյ-
իլ տիր , հաԹԹա գավիլէմէք տիր . պէն
սէնին սէվինձինէ գաիրլամամ . պիլի-
րիմ , քիպրին իսԹէր քի սանա ուղուր
գատէմ օգույայըմ . լաքին մանգուր օլ-
սուն , պէն պիր տօսԹ ատամըմ , միւտա-
հէնէ էտիփ՝ սէնի ալտատամամ : Հալա
էլինտէ օլան զէվգ՝ էքէձէյին մէշագա-
Թըն փէհի տիր . պէձէյին սալլանտըգձա՝
ԹաԹլը ույգու արասընտա , իգպալլի
տիւշլէր կէօրիյօրսուն . լաքին խաափ-
րին օլսուն , պէձէյին հէնտէք քէնարըն-
տա տըր : Հիչ պիլմէզմիսին քի , իգպալ-
լի ատամ՝ ֆէլաքէԹէ պօրձլու օլուր .
պօրձուն կէրի գալտըգձա , մէրհամէԹ-
սիզ ալաձագլը կիպի , ֆահիշինի իւսԹէ
վուրուր , ալաձաղըն էօյլէ իսԹէր . կէ-
չէն իգպալինի էլինէ գամչը էտեր , սէ-
նի գօվալատըգձա , աձրսըն տահա պիա-
ւէ տուլյուրուր : Կիչ իմտի կէլ . տիւնեա
զէվգինէ քէնտինի ալտըրմա . սէվինձի-
նի վէզն իլէ գուլլանըրսան , չէչնիսին տա-
հա էյի ալըրսըն . քէնտիմիզի փէք ալ-
տըրըրսաղ , տէվլէԹ էլիմիզտէ սէօնէր .
վէ սէվինձիմիզի արԹըրտըգձա՝ տէրտի-
միզ զիհատէ պասար , տէվլէԹի իԹիրմէ-

աչն պէթէր օլուր։

Ովհմէտիզ սէֆալարըմըզ՝ սախթէ տօսթլարա պէնզէր, օլան մուհապպէթ-լէրի՝ տիւշմէնլիկէ թէպտիլ օլուր. վէ օգշատըգլարը արգայը թըրմալայա թըր-մալայա բահաթընը զէհիրլէրլէր։ Լօ-ըէնցիոս, սէն խալգըն տէվլէթ իգպալ տէտիկինտէն գօրգ։ (գ)

Պէնիմ իգպալիմ սէնինկէ էօլտիւ, ա՛ սէվմէյիմ Ֆիլանտրոս[1], սէնին սօն նէ-ֆէսին պէնիմ ֆէրահլըմը սէօնտիւրտիւ, տիւնէանդըն սիհիր փէրտէսին էըրթաը, կիւզէլլիկին գարարթաը։ Սէն օլտուղուն էերտէ կէօրտիւյիւմ խիւլեաէլէր, գուր-տուղում կիւզէլլիքլէր նէրէտէ գալար։ Տիւնեա չէօլ օլմուշ. պիր գուրու թօփ-րագ գալմըշ. կէօղիւմիւն եաչը սէլ կիպի ագար. շու իւմթիյար չաղըմտա՝ ալէմին եիւզիւնտէն տիւշմիւշիւմ, եիւ-զիւմէ պիր պագան եօգ։ Ա՜հ տիւնեա-նըն սիհիրպազը էօլտիւ. խայալի՛ սուրէ-թի տէ մահվ օլտու. ա՜հ, տիւնեա նէ-ամ անսըզ թէպտիլ օլտու. տիւն նէ իւ-տի, պու կիւն նէ օլտու։ Ա՜հ ազիզ Ֆի-լանտրոսում. սէն շիմտի իչէ եարամազ՝ պիր ատա՛չ թօզ մու գալտըն. մէզարըն չուգուրտունու տօլտուրմազա՝ պիր գու-րու թօփրագ մը օլտուն։ Պունձա զահ-մէթ, պունձա զայրէթ էթտիկին ար-

1 Եռանկուն էջէ օլտու։

զուլու՝ էլէ կէթիրմէք իւզրէ իտին. ֆա-
զիլէթէ նէ գատար աշգըն վարըտը՝ շու
կէնճ եաշընատա՝ նէ՛ գատար էտինմիշ ի-
տին. պիզ սէնին շէրէֆինէ հայրան օլ-
տուղումուզ եէրտէ, մէյէր զալիմ էճէլ՝
գօյնունատա սագլը, իւսթիւնէ կիւլէր ի-
միշ. այաղըն ալթընա կիզլի գուլուլար
գազըրփ, էօմրիւնէ գաստ էտէր իմիշ։

Հնսան էվլատը պիր շէյին սօնունու նէ
գատար սայսա, եէնէ էթտիյի միւլահա-
զա՝ պիր թախմին տիր. էթտիյի՝ պասի-
րէթմի համագաթմը, մատտէնին վու-
գուհնատէն պէլլի օլուր։ Ձօգ տէֆ'ա փէք
սէվինէճէք շէյ՝ աղլայաճագ աճըյա թէպ-
տիլ օլուր. ագլըմըզ նէ՛ գատար գրսսա
սըր, կէօզլիւմիւզ էօնիւնատէ օլանտան էօ-
թէյէ վարմազ. արտատն կէլէն՝ պիր գա-
լըն փէրտէ ալթընտա սըր. կէօրէլիմ
տէյի չալըշըրըզ, ղաբին նաֆիլէ տիր։
Վագթ տէտիյիմիզ՝ պիզէ փարչա փար-
չա վէրիլմիշ. թալիմիզէ տաիր օլանը՝
սըրը էտիփ սէօյլէմմէյէ, հէր ան՝ գա-
զայէ եէմին էթմիշ տիր, կէլիփ էօմրիւ-
միւզիւն միւտտէթինէ գաթըլմայընճա՝
սըր վէրմէզ. պու սըրըր սագլատըգլարը
եէրտէ՝ հէր ան, հէր տագիգա, էպէ-
տիլիյէ իսթիտա օլա պիլիր։

Ատաիաթին հիւքմիւնէ կէօրէ, պա-
շըմըզա հէր նէ կէլէ պիլիրսէ, հէր պու-
լունտուղումուզ անտէ զուհուր էտէ պի-
լիր։ Պիր սաաթիմիզին հիւքմիւ՝ օպիրի-

նէ կէչմէզ . ինսանըն գալկինտէ՝ իր-
թէյէ կիւվէնմէք կիպի մաղրուրլուզ իս-
տիասը օլամազ ։ Հա՛նի օ իրթէ կիւն .
նէ՛րէտէ ։ Հայ հայ . նիչէ ատամլար իր-
թէյի վարըը էօթէ տիւնեատէ պուլուր .
պու տիւնեատէ քիմսէնին էլինտէ տէյիլ-
սայըսըզ իւմիտլէրիմիզի՝ պիր գավի թէ-
մէլ լուզերինէ գուրար կիպի, տիլերտէ
էզպէր էթտիյիմիզ պէլքիյէ պինա էտէ-
րիզ, էօմիւր թէլինին եուսմաղը քէնտի
էլիմիզտէ տիր , իսթէտիյիմիզ գատար
ուզատա պիլիրիզ կիպի , սօնու կէլմէզ
թէտպիրլէր գուրարըզ . եարըն շունու
եափաճաղըզ տէյի պէպիւրլէնիփ տու-
լուրքէն, պու կիւն տիւշէր էօլիւրիւզ ...
(?) ա՛հ ա՛հ , Ֆիլանտրոսուն չաղը՝ թա-
պուտունու ըսմարլայաճագ գատա՛ր մը-
ըտը։

Պիզիմ էն պիւյիւք գապահսթիմիզ՝ եաշատըղըմընըզը պիլմէտիյիմիզ տիր . կէ-
չէն էօմրիւ սայմազ , պունտան սօնդրա
եաշայաճաղըզ տէյի տուրուրուզ . Հէր
քէս՝ պիր կիւն ագլըմ պաշըմա կէլիր
տէր ։ Պու կիւնքի ատամ՝ պունտան սօզ-
րա օլաճագ ատամա պէյնիր , վէ քիչի-
նին քէնտի նէֆսինէ օլան մուհապպէ-
թէ՝ պիր կիւն ագըլլանաճաղըմ տէյի՝
փիշինէ՛ պիր միգտար քիպիր զախըյէ
տէր ։ Օ քեամիլ եաշայաճաղը նէ՛ կիւ-
զել էօմիւր օլաճագ , էյէր եաշայա պի-
լիրսէ , լաքին եաշայաճաղը եօգ ։ Եա-

շատըզըմըզ էօմիւր էլմիզտէ իքէն, բա-
պըԹասըզ շէյլէրէ գուլլանըրըզ տա,
գատէրին էլինտէ օլանը, քեամիլ եա-
շամազա սագլարըզ (է)։ ԿէնՁիլիքտէ
գուվվէԹիմիզ եէրինտէ իքէն, օլտու-
ղումուզ վագԹէ կիւվէնիր, կէլէՁէք
վագԹի հիչ տիւշիւնմէյիզտէ, քէնտի-
միզի պապալարըմըզտան ագըլըը սայա-
րըզ։ Քիչի օԹուզ եաշընա վարընՃա,
հինսան ԹագսիրաԹ էտէ պիլիր տէյի վէս-
վէսէ էտէր. գըրգընտա իւզամ օլուր,
ԹէրԹիպինի Թէպտիլ էտէր։ Էլլէհին-
տէ իՀմալ էԹտիյինէ փիւշման օլուր,
վէ ագըընը պաշընա կէԹիրմէք նիյէէ-
ԹինէՄ ագըպէԹ գարար վէրիր. Թէք-
րար ԹէքրարՄ Թէքրարըլար, միւքէրրէր
էաէր ... իՃրասը նէ զաման. եարըն.
վէ եարըն եարըն տէյէրէք, մէզարա կի-
տէր։ ՊէօյլէՃէ սէնէ պէ սէնէ վագ-
Թիմիզի իՀմալիմիզէ չալտըրա չալտըրա
Թիւքէտիր, էպէտի մասլահաԹլարըմըզ-
զա կիւՃպէլա պիր ան պուլա պիլիրիզ։

Ինսան գըսմը ասլա էօլմէյէՃէք կիպի
եաշար, ԹուԹտուգլարը եօլա պագար-
սան, էօլէՃէքլէրինէ ագըլլարը եաԹ-
մըշ տէյիլ սանըրսըն։ Լաքին էՃէլ պիր
եագընլարընա կէլսէ, գօրգարլար եիւ-
րէքլէրի ԹիԹիրէր։ Պու ՃիւմլէյԹ իլէ
Թանըտըզըմըզ տօսԹլար կէօզիւմիւզ էօ-
նիւնտէն գալգայօր. ծնլարըն էօլիւմիւ
պիզի տէ եարալայօր. լաքին եարամըզ

չափուք գափանըլսօր. Եըլտըրըմըն աթէ-
շի սէօնտիւքլէյն, Եըլտըրըմ տիւշտիւյ-
իւնիւ ունուտուլսօրուզ։ Հավատա ուչան
գուշուն, տէրեատ կիտէն Թէքնէյնին իզ-
լէրի՝ տահա չօգ զաման սիւրէր, նիթէ-
քի ինսանըն ֆիքրինտէ՝ էձել տիւշիւն-
ճէսի։ Պիզ օ ֆիքրի՝ կէօմիւշիւմիւզ
տօստլար ըլա պէրապէր մէզարա գօր գա-
փարըզ, մէզարըն Թօփրաղընը ըսլաթ-
տըղըմըզ կէօզ եաշլարընըլա պէրապէր
մահվ օլուր կիտէր։ Նիձէ. Ֆիլանտրո-
սումու պէն ունուտմըրմույում ... Եիւ-
րէյիմ տօղղուն տուր ... Եինէ Եիւրէյիմ
գալգտը։ Ա՜հ, հէր նէ գատար աձը-
սամ, էն ուզուն կէձէտէ՝ սապահատէք
կէօզ եաշը տէօքսէմ, աթէշիմ սէ՛օնմէ-
տէն գուշլար ույանըր, ֆիղանըմը շա-
շըրտըր։

Իշթէ գուշլարըն սէսի կէլիէօր. նէ՛
էրքէն տէ ույանըրլար։ Ա՛ աշըգ պիւլ-
պիւլ, պէն տէ սէնին կիպի կէձէյի արա-
բըմ. պէնիմ տէ Եիւրէյիմ՝ սէնին կիպի
եարալը տըր, տէրտլի տէրտլի սէօյլէյէ-
րէք՝ աձըսըն պաստըրմաղա պագարըմ։
Էքիմիզին ա՜հ ու զարը պիրլիքտէ՝ էֆլա-
քէ չըգայօր. յաքին Եըլտըզլարտան դայ-
րի տինլէյինիմիզ եօգ։ Եըլտըզլար սէնի
տինլէմէյէ տուրուսյօր կիպի տիզիլմիշլէր.
պէնիմ ֆիղանըմը՝ տիւնեատէ իչիտէն
եօգ. տիւնեայէ նէ՛ իրլայան աշըգլար
կէլմիշ քի, Թաթլը սէտալարը՝ հէր ասիր-

տէ ֆերահ վէրմիշ ։ Շու կէձէնին սուս-
լուղունտա , միւնեանցին գարանլըղընտա ,
պէն տէ ծնլարըն աշգէյլա Թէսէլլա օլ-
մազա պագարըմ , ծնլարըն Թէրէննիւ-
միւյլէ գալըպիմի ավընտըրըմ , տերտլերի-
մի խաֆիֆլէԹմէյ պագարըմ ։ Աշգէլ-
ընա հիսսէտաը օլուրուա , լաքին նէշալէ-
րինէ վարամամ ։ Էյ ազիզ Հոմէրոս [1] , էյ
ազիզ ՄիլԹօն [2] , իքինիզ տէ կէօզ նու-
րունտան մահրուա [3] չար նաչար գարան-
լըգտա սէօյլէը իտինիզ . պէն կիւնիւն
այտընլըղընտան ըսա՝ գարանլըգտա օլ-
մայը , իրատէթիմէ իսԹէրիմ ։ Ա՛հ , պէ-
նիմ տէ գալըպիմին աշգը , սիզի եագան
աԹէշ գատար օլմալը տէյի՛լմի իտի ։
Րուա շահրինի [4] տիրիլտէն հէմշէհրի-
մին [5] սէտասը՝ պէնտէ տէ օլմալը տէյի՛լ-
մի իտի ։ Փօփ շահր՝ [6] ինսանը պէօԹէ
էԹտի օգուտտու . լաքին պէն էօլմէզ ին-
սանը օգուրուա ։ Ձօգ տէֆ՛ա պու էօ-
միւրտէն էօԹէյէ կէէրիմ . զիրա պէն
պուընտան պէօյլէ , էպէտիւլիքտէն զայրի՝
նէտէ՞ն խօշլանա պիլիրիմ . պէն պուընտա
փէք սէֆի՛լիմ ։ Հայ հայ , էյէր Փօփ շա-
իր պու ֆանի վագԹին տաիրէսինտէ

1 Րուա շահր ։
2 Ինկիլիզ շահր ։
3 Իքիսինին տէ կէօզիւ կէօրմէզ իտի .
4 Հոմէրոս ,
5 ՄիլԹօն .
6 Պու տա պիր ինկիլիզ շահր պիր ։

տուրաձաղընա , օլան աշգընըն գանա-
տլյա՝ եօլուընու ալմըշ օլայտը , էպէտի-
լիք գափուսունաատէք վարլըտը . վէ պէ-
նիմ տիւշտիւրիւմ պալալէրտէ , փօփ՝ աշ-
գընըն գանաատլյա Հէվալէրտէ տուրուր-
տու ։ Ինսանըն էօլմէզ օլտուղունու օ-
գուրուփ , պէնի տէ , Ձիւմլէ պէնի ատէ-
մի տէ Թէսէլլի Կտէրտի ։

ՀԱՇԻՑԵՒ

(ա) Պու տիւնեատէ մուԹլուլուգ իտտիաը էթ-
մէք՝ եարատանըն էմրինէ գուտրէԹինէ գարշը գօ-
մագ ատը ։

(բ) Տիւնեատէ քիչի նէ գատար ֆազիլէթ սահիպի
օլսա , տիւշմէնի էքսիք օլմազ ։

(գ) Իգպալինի էօլմէզ Թէմէլ իւղէրինէ պինա էթ-
մէյէն ատամ՝ եըգըլսըն տէյի գուրմուշ օլուր ։

(դ) Ինսանա մուսիպէԹին էն պիւյիւիւ՝ ուղուն
վէ զաֆիլ էօլիւմ իւլէ էօլմէք տիր ։ Ընձէլի իլէրի-
սինաէն կէօրմէյէ պուռնձա վագԹիմիզ վար էքէն , կէլ-
տէյի զաման զաֆիլ պուլունմադ . չօգ մուսիպէԹի
շէյ տիր ։ Սէն պու կիւնաէն ագլընը պաշընա կէ-
Թիր . իրԹէյէ պրագմագ տէւելիք տիր ։ Սէն պու
կիւնիւնիւ եարընա պրագը , ագըլլամալա օնուն-
լա էօզը էսէրսէն , վարա վարա ագլընը պաշընա կէ-
Թիրձէք կիւնիւն գալմազ ։

(ե) Տէլինին պիրի օպիրինէ տէլի տիր տէր , շաքին
քէնտի՝ տէլիլէյինտէն վազ կէլմէզ ։ Ինսանըն ագըլըսը
տա էքսէրիյէա օ տէլեսէն գալմազ ։

ԻՒԻՆԱՒ ԿԻՆԱՆ

ՏՕՍԹԼՈՒԻԳ.

Պուլաղըմա հօրօզ սէսի կելաի ։ Հօրօզ պիր ույանըդ պէքձի տիր , կէձելէրտէ ինսանը ույանտըրսըն , եարատանընը խաթըրնա կէթիրսին տէյի , հագ թաալա ինսանըն եանընա գօմուշ ։ Հագ թաալանըն նազարը պիւթիւն ձիհանըն տա իւզէրինտէ տիր , պէնիմ տէ ..... Վայ հալիմ . ա՛ձապա պէն կէօզիւնտէ նէ սէֆիլ կէօրիւնիւյօրում ։ Իլճէ կէօզլէրիմ եէնէ եաշ ըլա տօլտու . . . ագըթսամմը ա՛ձապա ... նիյին . քէնտիմի թուրթաձագ գատար ղայրէթիմ եօղ մու . եա պիր ղայրէթսիզ ատամ՝ ատամտա՛նմը սայըլըը ։ Ինսան էվլյատը նէ շարթըլա տիւնեայէ կելիր պիլմէ՛զմիյիմ . տօղտուղու սաաթ միհնէթ չէքմէյի պօյնուննա ալըր . անձագ քիչի տէրտլէրինի խաֆիֆլէթմէնին եօլու՝ կելէնի գապուլէտիփ , բահաթ եիւրէյիլէ չէքմէք տիր ։

Վ՛ պէնիմ ֆիլանտրօսում , սէնին նաղիք միզաձըն՝ թէրսիյիէ խազինէսի իտի . օ սէնին պիւլպիւլ տիլին՝ քէմալիյէէթ խոձասըըտը . սէնիլէ պէրապէր նէ պէ

Ձիտ սէօհպէթլէր, նէ գայղըլը մատտէ-
լէր սէյլէղիր իտիք. զէմանէ քիթապլա-
րընը տօլտուրան՝ պօշ պիհուտէ թէֆիք-
քիւրլէրի պիր եանա աթարտըգ, հէյլէ
մէալսիզ մատտէլէրի արայան միւհէլլիֆ-
լէրէ պրագըրըրտըգ։ Օնլար նէֆսլէրի
թահրիք էտիփ, շէհվլէթէ էթպաա փէյ-
տա էթտիքլէրինէ, վէ ապլէ միւհթաճ
օլմամանըն եօլունու պուլտուգլարընա
ֆօտուլլանըրլար։ Ֆիլանտրոս ուլա պէն,
ապլըմըզը թէրպիյէ էթմէք գայտըն-
տայ ըտրդ, ֆազլէթլիմիզի արթըրալըմ
տէյի պիր պիրիմիզի սէվկիտիք։ Նէ
կիւզէլ եազ կիւնլէրի կէչիրտիք, պիր
սու քէնարընտա օթուրուր՝ հէր նէֆէս
ալտրգձա, թամըլը պատի սապահ ըլա,
տօսթլուգ մուհապպէթի ալըր վէրիր
իտիք։ Նիյէ գըշ կիւնլէրինի, հարարէթ-
լի մուպահէսէլէր իլէ, կիւնահսըզ կէչի-
րիր իտիք։

Ի՛Հ տօսթլուգ ա՛Հ. սէն պիր թամ-
լը մէյվէսին քի, ինսանլարընն ֆէրահը
իչին, եարատան՝ սէնի տիւնեայէ պրագ-
մըշ, արընըն եիւզ պին չիչէքտէն էմիփ,
եափտրոը մաձունտան չօգ լէզիզ սին։
Տէվլէթ կէօքտէն էնիփ, պէնի ատէմի
զիյարէթէ կէլտիյի զաման, գօնաձագ
պիր բահաթ եէր արար, տօսթ գալմին-
տէն ղայրի՝ սըղընաձագ եէր պուլամազ։
Պիր պիրինէ տայանմըշ, բահաթ ուչգու-
ուչտ ուր՝ միւթէֆիգ եիւրէքլէրտէն խօշ

լանըը ։ Ա՛Հ տօսԹԼուգ , սէնի՝ նէ վա-
գըԹլար իփրանտըըա պիլիը , նէ էձհլ
էօլտիւրէ պիլիը . պէնիմ տօսԹուՒմ էօլ-
տիւ կիԹտի . սէն Հալա գալպիմտէ էա-
շարսըն . վէրտիյին սէֆա՝ Ֆանի տէյիլ ,
պագի տիը . սէնի Հէր պէյԹիմտէ մՀԱ
էտէը օգուրսուՒմ ։

Լ՝օրէնցիոս , քիշի պիը տօսԹտա՝ նէ
տիւրլիւ խազինէլէը տոնիր պիլի՞ըմիսին .
իգպալ իլէ քէմալիյէէԹ էտինիը քի , Թա-
պիաԹտէ իքիսի պիը պէրինէ մալուԹ
օլմուշ ՖաղիլէԹ տիը , իքիսի տէ պօզու-
լուփ խարապ օլմայընձա , պիը պէրինտէն
այըըլմագ միւմքին տէյիլ ։ Վիւձուտ՝ բա-
ՀաԹին լէզզէԹինի ալմագ իչին , Հարէ-
քէԹէ միւՀԹաձ տըը . ագըլ տա էԹ-
տիչի միւլահազալարտան մՀյվէ չըգար-
մագ իչին , պիր պիրի իլէ սէօյլէշմէյէ
միւՀԹաձ տըը . սալԹ Թէֆէքքիւրէ
պաղլանըըսագ , Հէմ իՀԹիյաձտէ գա-
լըը՝ Հէմ Թէքէպպիւր փէյտա էտէրիզ ։
Պիր աձէմի ֆիքիր եալընըզ գալըըսա ,
էօլուՆու շաշըըը . ավարէ կէզէր , խիւլ
եալէրտէ էօրուլուր , պօշ չէյլէրտէ զայ
օլուր ։ ՏօսԹ ուլա գօնուշմատա՝ ֆիքրին
աղընլըը զապԹ օլուր , ագըլ տաիրէ-
սինտէն չըգմամանըն էօլուՆու էօյրէնիր ,
Հէմ աչըլըը , Հէմ գուվվէԹ պուլուր ։
Գօնուշտուղու տօսԹա պէնզէմէք զայ-
րէԹի իւսԹէ կէլիը , քիշիյի տիւրԹէր ,
ագըլա եարտըմ էտէը , լիսանէ էօյլէ ԹԷ-

սիր վէ նէզաքէթ վերիր քի, ւթ լսպարէ չայէսթէ օլուր ։

Ւչքի քիշինին զըտ գըյասըրի պիր պիրինէ չսթըշըրի, չագմագտան ասթէշ չըգար կիպի, հագ օլան՝ զահիրէ չըգար ։ Հագգը արայան իչքի տօսթ պիրլիքտէ օլուբսա, հէմ տահա չափուք պուլունուր, հէմ տահա աշիքեար կէօրիւնիւր ։ Էյէր սէնինկի եիւրէք աչաճագ պիր տօսթ ուն եօզ ուսա, քէնտինկ քէնտինէ գուրտուղուն ֆիքիրլեր, հէմ թասլագ գալըր, հէմ քէօրլէնիր ։ Ֆիքիր տէտիկին ալընըփ վերիլմէյինկ՝ հէմ տիրիլիր, հէմ հարէքէթ էտէր ։ եօգսա տիւշիւնտիւկիւն չէյ՝ ֆիքրինտէ մահպուս օլուփ գալըրսա (*) զայ օլուր, չօղա վարմազ ուննուտուլուր ։

Ւհնսանա սաղթ տիւշիւնմէք քիֆայէթ էտէյտի, եարատան պիրէչ լիսան վերիր մի իտի ։ Ֆիքիրլերիմիզ տուտագտան կէչմէյէ իֆրաշ օլուր ։ Ֆիքրի թէքմիլ էտէն՝ սէօզ տիւր ։ Ֆիքրի մատէնտէն չըգարան՝ տիլ տիր ։ ալեունու Ձիւրիւֆիւնտէն այըրըր, կէրէք զէյնէթ իչին, կէրէք գուլլանմագ իչին՝ ալաթ եափար մէյտանա չըգարըր ։ Լիսանըն սէօյլէյէճի պիր տամղա տըր, ֆիքրի՝ տէյէր տամղասընը պասար, էյէր այարը էյի չըգարսա, սանտըղա գօնուր ։

Ճէյ պիլմէք տէ՝ էյլիք էթմէք կիպի տիր ։ վերմէյէ գաղանըրըզ ։ էօյրէթմէյէ էօյրէնիբիզ ։ քիշի պիլտիկինի տաղըթ-

մանդլա գազանըը սահիպ օլուբ։ Նիչէ հագ մատտէլէր՝ պազը խուչսուզ օգուտ մուչլարըն ֆիքրինտէ կէօմիւլիւ տուրուր, էյէր տօսթ ուլա գօնուչուփ, իֆրազէ գօսա, իւզէրինտէքի մուգիր փաս չէօղիւլիւփ, հագգըն փարլագլըը աշիքեար, վէ ալէմէ ֆահիշէսի օլաճագ տըր։ Տուրղուն կէօլիւն սուչսուզ գօգուս թուվթար, լաքին չալգանթըլը տէնիփտէ, պիր տալ ղանըն քէօփիւչիւ՝ օպիրի իլէ տաղըլըը։

Լէյլէ օլտուգտան սօնդրա չըգալըմ կեահտէ պիր տօսթուլա գօնուչալըմ քի, ագըլտան ագըլ էյրէնէլիմ. եալընըզլըը պրագալըմ տա, տիւնեանդըն գէվգինի չըգարմադա՝ պիր տօսթ եանընա վարալըմ։ Եազըգ, օ քիմէ իլէ կէօրիւշմէք իսթէմէյէն՝ խուչսուզ մէրագլը լարա. Ֆիլ-հագիգա պիլմիճիլիք նէ՞ տիր. քիշիյէ անճագ բահաթլըգ պուլմագ հիւնէրինի էյրէտէճէք թարիգ տիր. օնու եափամայան՝ տէլիտէն տէ տէլի տիր. նէ՞ գօրգմագ պիլիր, նէ սէվմէմէք։ Պէ՞լի ագլընը գուլանամայան ատամ՝ ասըլ տէլիտէն պէթէր տիր. ագըլը օլանլարըն՝ տօսթլարը օլուր։ Թապիաթ՝ինսանլար պէյնինտէ տօսթլուգ իսթէր. օնունն իչնի իգլալինն սէֆասընը չըգարմագ իսթէյէնէ՝ օլան իգլալինի թագսիմ էթմէյիրիր։ Եօգսա հէփսինի քէնտիյէ սագլայըփ, էմնալինի մահրում էտէն նամքեօրիւն իգլալինի՝ եա ալըր,

եա Թէնզիլ Հաեր ։ Իգպալ տէտիքլէրի պիր Թիճարէթ տիր, պիր սէֆա տէյիշի տիր. եէք պաշընա եալընըզ օլան ատամ՝ Հաինէ պիլտիյի գատար իգպալ Հաինէմմիշ տիր ։ Քէնտի չէշնիմիզի ալըփ, քէնտիմիզէն խօշլանմադա, պիր տօսԹա միւՀԹաճընզ. գալըմիզէ պիր ֆէրահ կելիփ, աշգընզ, գուվէԹսիզ գափանըը գալըրսա, չափուճագ սէօնէր ։ Լաքին Թէքրար չընգար եայըլըը, պիր տօսԹա գալըյինէն կէչէր, Թէքրար պիզէ կելիրսէ, աՀ, օ զաման նէ՛ խոշ օլուր. գալըմիզի ալէվլէնտիրիր. պէլի, իգպալ տէտիքլէրի իքի քիշիյէ միւՀԹաճ տըր։

Ա ագըն ալտանմայասըն. սահիՀ տօսԹլուգ՝ ֆազիլէԹտէն կելէն տիր. ագըլտան կելմէյէն տօսԹլուգ՝ սէնտէն ուզագ օլսուն, զիրա էօյլէ տօսԹլուգ՝ պէտհուչ մահսուլու տուր ։ Պիր մէքրուՀ աշգ ըլա գալպ ԹուԹուշուր եանար, լաքին աԹէքշի չափուք սէօնէր, եինէ եիւրէք սօուր ։ Եիւրէյի գըզարըրաճագ մուհապիլէմի՝ էօմրիւնէ սիւրէճէք ֆազիլէԹտէն զայրի շէյտէ արամա ։ Իքի ճան պիրլիքտէ էյլիք էԹմէք՝ պիրլիքտէ ֆազիլէԹ իշլէԹմէք, պիր կիւզէլ շէյ տիր. պու զայրէԹ, պու մէրտլիք, տօսԹլուղուն էն այա փիչքէշի տիր. ֆազիլէԹտէ պիր պիրինի պաստըրմանըն պու ԹաԹլը զայրէԹի՝ Հէմ տօսԹլուղու արԹըրըը, Հէմ

լքի տօսԹու քէմալկեԷԹին պալա տէ-
րէձԷլերինէ գալըբըը. Թանղըը քիշկի
Էպէտէն մուԹլու կաՀՀէյի գափուլա՝
իքիսի պէրապէր կիբիր։

Ա աքին Հանի օ տօսԹլուգ պուլան ա-
տաՀ. էլտէ տօսԹլուգ պուլմազա՝ քիշի
տօսԹլուղու քէնտի մէշգ էԹմէլի։ Պիլ-
իւք քիմսէլեր՝ նիչէ ֆասիտ գըյասլերէ
էսիր օլմուշ, էգ ձիւմլէ օ մուպարէք
տօսԹլուգ՝ քէնտիլերէ պիր գօլայ էմ-
լէմ տիր զանն էտէրլեր. տօսԹլուգ տէ-
տիքլերի ալԹունունն փարըլԹըսըլա Թու-
Թուլուբ սանըրլար, պիր քիպարըն կիւ-
լիւմսեր էանաղընտա՝ պիր նապիք չիվէ
վար քի, տօսԹլուգ տայանմազ գըյաս
էտէրլեր, ֆահիշէ գարը կիպի էլլերին
գալպինէ տուզագլար գուրարլար, քէն-
տի գալպլերինի քիմսէյէ վէրմէզլեր։ Ա-
քին ալԹուն կիպի պիր չիւրիւք շէյտէն
ղայրի կէօսԹէրէձէք էէմլերի էօղուսա,
պիլսինլեր քի, պիզ տէ գալպիմիզի քէն-
տիլերէ վէրմէյիզ։ Էյ զիւյիւրտ մալ-
տար, սէնին նէֆսինէ օլան տօսԹլու-
ղումուզու, մալինին իրատընա մահսուպ
էտէրսէն, հիսապըն էանղըշ օլուր։ Սէն
տօսԹլուղու՝ ալԹունունա սաԹըն ալը-
բըմ իւմիտինտէ սէն. պագ շու շաշգըն-
լըղա. մուհապպէԹին պահասը մուհապ-
պէԹ տիր. էլլերին գալպինի խոԹեր-
սէն, սէն տէ օ սէնի ազտըրան քիպրի
էնտիր. տօսԹ գալպի կէօսԹեր։ Պու

մալի հեր քես աղբը սաթար, լաքին տեղեր պահասընը վերհնելեր աղ տըր։

Տօսթլուղու հոհնմէք նէ գատար կիւձ իսէ, սագլամսը տա օ գատար կիւձ տիւր. տօսթլուգ կիսի նազիք շէյ օլամազ. իֆրաթ չափուք ալընըր. պիր ձիզվի շէյտէն հնձհնիր. կիւլ իւլէ տօգունսան, գափանմազ եարալար աչըլըր, չէքհնսէն՝ եարալանըր, շիւպհէ էթսէն՝ էօլիւր։ Հեր շէյի տօսթունլա մէշվերթէ էյլէ. լաքին հեր շէյտէն էվվէլ պիր սահի տօսթ պուլմազա, քհնտհին քհնտհին իլէ մէշվերթէ էյլէ։ Սանա տօսթ եիւվիւ կէօսթերհն ատամընն հէփսհնտհ՝ վերհձէք տօսթ եիւրէյի օլմազ. եիւզտէն կէօրհունհնէ գափըլմա. գալպտէ սագլը չիւրիւքլիւքտէն գօրդ։ Ձօգ վագրթ տիւշհուն. վէզն էյլէ, ատձէլէ էթմէ, ահէսթէ սէչ. պիր քերրէ սէչտհնմի, շիւպհէյի գալտըր, քհնտհինի հնան։ Եիւրէյհնի պիր քերրէ վերիփ, սօնդրա եհնէ կերի ալմագ, պիր քերրէ գարար վերիփ՝ թէքրար ատձապայէ տիւշմէք՝ տէլիլիք տիր։ Գարար վերտիյհն տօսթա՝ էօլիւնձէյհտէք պաղլան. պէօյլէ էհնիյհէթի էտերսէն, սէնհն չերէֆհն տօսթունտան զհյատհ օլուր։ Պիր թհհլիքհն պիլէ օլսա, տիւշհուն քի, գարշըլըղը՝ տիւնեասընն էն պիւյիւք էյլհյի տիր. հեր նէ պահայա ալսան, ուձուզ տուր։

Վ՚ինչիկ պիր սատըգ տօսԹ՝
ԹախԹ ու ԹաՃտան էյի տիր.
տօսԹու օլմայան սուլԹան՝
խաղինէսի ԹէհՀի տիր։
Վ՚ինչ՚ էարար տէվլէԹիմ՝
էյէր տօսԹում էօղ ուսա.
պիր տօսԹ էտինմէք իչ՚ին՝
Հէր նէ վէրսէմ էէրի տիր։

Ֆիլանտրոս պէնիմիչ՚ օԹուրուփ գալգ-
տրգՃա, պու պէյԹլէրի սէօյլէր իտի.
պէնի կէօրտիւքՃէ, աչգա կէլիր, նէ-
չաԹի արԹար ըտը. ՃէննէԹ չէրպէԹի
իչմիշ կիպի, գալըպիմիչ ֆէրահ ըլա տօ-
լայրտը։ ՏօսԹլուգ գառէհի էլիմտէ՝ Ֆի-
լանտրոսուն ֆազիլէԹինէ իչ՚էրտիմ. ահ,
հազիգաԹ, տօսԹլուգ պիր ՃէննէԹ
չէրպէԹի տիր։ Լաքին չէչնիսի տէ ԹէՔ-
միլ օլմազա սէնէլէրէ միւՀԹաՃ տըր.
էչնի պաղչանան տօսԹլուղուն՝ նէ չէչնի-
սի օլուր, նէ գուվվէԹի. պիղիմքի
էիրմի սէնէտէ փիչմիչ իտի. էիրմի սէ-
նէ՝ տօսԹլուղուն զէվգինի էյի չըգար-
տըմ։ Ա՛հ, Ֆիլանտրոսուն իսչ Թաապիա-
Թինի նէրէտէ պուլայըմ, օ երմշագ եիւ-
րէյի, օ ալիՃէնապ մէչրէսի նէրէտէ պու-
լայըմ. օ սատըգ գալպի՝ եալանՃըլըգ
պիլմէզ իտի։ Եիւղինատ տօսԹլուգ կիւ-
լիւշիւ, գալպինատ ֆազիլէԹի խաղինէսի,
սատագաԹչ՚ըյա տահմա գալպիմի շազ
էտէրտի։ Ա՛հ ՃէննէԹի սէֆասը, տիւն-
եատէ նատիր պուլունուր սէֆա. լէզ-

պեթինի ալտըմ, լաքին չափուք իթիր-
տիմ..... ա՜հ, պուռնտան սօնղրա պա-
նա պիր ֆիլանտրոս տահա պուլուն-
մա՛զմը։

Ա՛զիզիմ ֆիլանտրոս, սէնի նէ գատար
աղլասամ էէրի տիր, աձը՛մայըմմը. աղ-
լամայըմմը..... չօգ սէվտիմ, վէ իթի-
րէլտէն պէրի՝ տահա չօգ սէվէյօրում.
իթիրտիմնի՛ օլտուղունու՝ էօլտիւյիւն
կէօրի՛ւրքէն անղլատըմ։ Ա՛զիզ ձանը նի՛
մալ օլտուղունու, նի՛ ֆաղիլէթի մալիք
օլտուղունու՝ կէօզիւմ էօնիւնաէն ու-
չա՛րքէն կէօրտիւմ, ձէննէթի տօղրու
չըղա՛րքէն անղլատըմ։ Պա՛րի նէչաթըն
պանա պրագա՛յտը տա, էձէլ տէօչէյին-
տէ եաթադըղը հալի նագլ էտէ պիլի՛յ-
տիմ. ինսան էվլյատընըն օ ազիմ կէչի-
տինտէ՝ կէօսթէրտիյի ղայրէթի անղլա-
տա՛յտը։ Ինսան էվլյատը էձէլ գու-
ձաղընա տիւշտիւքտէ՛նի՛ աձըյաձագ հալ
օլտուղունու, տահա քիմնէ րէսմ էտէ-
մէմիշ. օ րէսմի չիզգէք՝ քէրամէթի մախ-
սուս տուր, մէլահք գալէմինէ միւհթաձ
տըր։ Մ՛էլէքլէր պուռնու կէօրտիւ. մէ-
լէքլէր սէվի՛նէրէք կէլիր, էյի էօլմէյէ
էօլէն ատամըն էվ՛ըտֆընը ալըր, վէ
պիրէր իղղէթլի փօսթ կիպի, եաթա-
ղընն քէնարընա տիղղիլիր։ Լաքին պէն
պու րէսմի չիզգէ՛ձէք՝ աչգտան ղայրի
չէյիմ՛ էօգ, պէն նի՛ձէ՛ անղլատա պիլի-
րիմ..... էօգ, էօգ, պու ձիւմլէ իլէ

տօսԹուսմուն չանրնը ուՆուտուփ, չերկ. ֆինի պաԹըրամամ։ Սէսինի գալպիմ. տէ իչիտիյօրում. ամ էլինէ գալէմի, տօսԹլուգ սանա եօլ կէօսԹերիը տէյօր ..... հայտէ պագալըմ..... իլահի. եիւրէյիմ ԹիԹիրէյօր։ պիր այտընըգ եէրտէն պիր գարանլըգ օրմանամը կիր. տիմ. էեր ալԹընտա ուՀու պուՀաղը եօգ՝ պիր վիրան մաղարայամը տիւշտիւմ; եօգսա էօլիւլէրին մէքեանընա վարտըմ տա, պիր քէօր գանտիլ ըշըղ՝ըլա՝ ուՆուտուլմուշ մէզարլարըմը կէօրիւյօրում. սէս սէտա եօգ. պուՆտա փատիշահլաբա պիլէ միւտահէնէ եԹմէյօրլար..... տուր պիր ազ, ֆիքրիմի Թօփլայըմ.... իչԹէ ֆիլանտրոսուն եաԹտըղը մուպարէք եէրէ կէլտիմ... նէ՞ տիր շու կէօրիւնէն. էՀՀ՞ տէօչէյիմի. հայշա. ԹախԹի զաֆէր տիր։ կէօր իմտի չերկֆինի. պագ քիշի քէնտիյի նիՀՀ էօլմէզ էտէր։

Կէրի տուրուն տիւնեա ատամլարը, պու եէրլէրէ եագլաշման։ Սալի՞ ատամ՝ էօմրիւնիւ գատէրինի ԹէքմիլՀ էԹմէք իչին, գափանտըղը հիւՀրէ՝ պիր մուպարէք եէր տիր քի, գափուսու ՀՀինէԹմէ աչըլըր։ Հագ մչ՚ալէսի ճնտա եանար. միւրաինին եիւզիւ ճնտա աչըլըր, գալըլէր աշէքեար կէօրիւնիւր, Հեր կէօրիւնէն՝ զաԹինտէ օլտուղու կիպի տիր։ Պէլի. ֆազիլէԹ տէտիքլէրի՝ մէզարըն

քէնարընտա պէյան օլուր (բ)։ Թանղերը փէրտէյի էրթաը, տօսթու օլանլարը կէօսթէրիր։ Տիւնեա միւթէքէպիրլէրինի՝ ֆօտուլլուգ հէրնէ վադարլը գլյա֊ֆէթէ գօսա, պիւյիւքլիւքլէրի էյրէթի օլտուղու ծնտա աշխքեար օլուր։ Էձէլին ելինէ կէչտիքլէյն, պիւյիւքլիւք սալթ ֆազիլէթտէ գալըր։ Ջալիմ էձէլին ելինտէ, ֆազիլէթ սահիպինին պիւյիւք֊լիւյիւ արթար։ Ա՜հ Ֆիլանտրօս, օ զա֊լիմ՝ սէնին պաշընա նէ՞ ուգուպէթլէր կէթիրմէտի։

Իլերի խապէր վէրմէտէն, կիւնիւնիւն էօյլէսինտէ, իգպալին գուշաղընտա, ամի անսըզ պաստը, սէնի հէր սեվտիյինտէն չէքտի այըրտը։ Պիւթիւն վիւճուտին խասթա, եաթագտա ուզանմըշ՝ էօմրիւ֊նիւ սէօքէն աղրըլարըն աթէշի իլէ, հիչ արա վէրմէյիփ, սէնի գաուրտու։ Սէն թիւքէնմէտէ, զաիֆ թապիաթին գօր֊գուտա, պիր պիլմէյէն կիրտասա տիւ֊շէյօրսուն, եիւրէյին օյնամատա. կիւնէշ տիր գարարըյօր, մէզար տըր աչըլըյօր, սէսին քէսիլիր. վէ սօն ..... ա՜հ, նա֊տըլ սէօյլէիմ, նամըլ անղատայըմ։ Վէ սօն ..... պիր տօսթուն սէսինին քէ֊սիլմէսի ..... իլա՜հի, նէ՞ սէօյլէյօրսուն։ Պու գօրգուլար, պու մուսիպէթլէր նէ՞ ըէտէ, օ էօլէնին եիւրէք օյնաթմասը նէրէտէ ..... պէն էձէլէ միւպէթէլա ատամ՝ հազըրնա սէօյլէյօրսուն սանտըմ.

. . . . . օյուսա Փիլանտրոս՝ ալրեթըգ օն-
լարտան տէյիլ լաի։

Ա՛ան չէքիշէյի զաման, թապիաեթ
էձել իլէ ձինքլէշէյի եէրտէ, ձանը
թէնտէն այըըլըքըն, օ եիւզիւնտէ օլան
շաղլըգ, օ գալըինտէ օլան բահաթ,
զաիֆ լինսան պո՛ւ մուտուր. էձելէ միւս-
թէլա ատամ պէօյլէմի օլուր։ Խայը.
Փիլանտրոս լինսանլըղըն օ տէրէձէնինի
աշըրմըշ ըտը. օ արատա գատըր ալլահ
էլինի ուզաթմըշ՝ եարտըմ էտէր, իղղէ-
թինի պահշ էտ՛ըտի։ Փաղիլէթի՝ տօսթ-
լարընա քէնտի նասիհաթ էտ՛ըտի. պի-
զի թէնէ՛լլի էտիփ, էօրնէկինի պիզէ մի-
րաս պրագտը։ Ա՛հ, եիւրէկիմիզին աթէ-
շինի նա՛սըլ անղլատայըմ. եաթաղընըն
էթրաֆընտա՝ հայրան օլմուշ տուրու-
բուզ, կէօզլէրիմիզի իւզէրինէ տէքմիշ՝
հէմ աղլար, հէմ թաաձ՛ձիւպ էտերիզ.
կէօզլէրիմիզտէն ագան եաշ՝ քիմի ա՛ձը
փունարընտան կէլիր, քիմի սէվինձտէն.
. . . . . պիր տէ օ մուսիպէթլի սաաթ
կէլտի։ Երգըլըքըն պիլէ, զաթինտէ
եինէ ազամէթի վար ըտը. էնինիմէտի.
անձագ ուլու ձանընը թէսլիմ էտիփ,
դըսմէթի իլէ պէրաբեր քէնտի տէ թէ-
մամ օլտու։ Էյ էձելէ միւսլիմէլա ին-
սան էվլյատլարը, Փաղիլէթէ իթթիբար
էտին։ Փաղիլէթի միւշերրէֆ էտիփ,
իւձրէլինի վէրէն՝ պիր ալլահ տըր, ի-
նանըն։

Կիւն անասընա կիրիրքէն, եէրտէն գալգան պուղուլար, վէ հավատան էնէն գարանլըգ՝ տիւնեայը գապլայըփ, տաղլարը չիհնէմլեթտիկի զաման, պիր եիւքսէք գուլէտէն, պիր տաղըն թէփէսին-տէն, պաթան կիւնէշին տահա սօն շաֆգը կէօրիւնտիւյիւ կիպի, ձիւհէլանըն կէօզիւնիւ գօրգուտան՝ էձէլ գարանլըղընըն մուսիպէթինտէ, Ֆիլանտրոսուն գալպի բահաթ, վէ վագարը եէրինտէ, էձէլգարանլըղընտա եինէ քէնտիկի կէօսթէրիը իտի ։ Գալպինին բահաթի եիւզիւնտէն պէլլի իտի. ձէննէգթ իւմիտի չէհրէսինտէ փարլար ըտը. թէնինին խարապը՝ ձանընը տօնաթտը. պաշընա պիր նուր թաձ կիյտիրիփ, հօյլէ զիմնէգթ իլէ եարատանըն խաբի փայինէ թագտիմ էթտի ։

ՀԱՇԻՏԵԼ

(ա) Գիշի ֆիքրինի իչերիսինտէ փէք չօգ սագլարսա պօզուլուր. տիւչինձէ տէակիքէրի տէնք պաղը էմթիա կիպի բիւզկեարլանըփ, կիւնէչէ եայըլմաղա միւհթաձ տըր։

(բ) Պաշնի սատմըն եիւզիւ՝ հօլիւմ սաաթինտէ պիր աչըգ քիթապ տըր. էլլէք սահիպի ծատա թէսէլա պուլուր. կիւնահքեար օլան սէասիզ օգուր, քէնտի բէզալէթինի կէօրիւր, վէ հիձապընտան պէնզի սորմըրը։

ԻՒԼԻՈՍԻ ԿԱՅՍՐ

ՎԱԳԹ.

Յօրենցիոս, ֆիքրիմ սէնիկնէ վագթ սէֆհպէթի էթմէք տիր. սէնիկնէ վագթի գուլլանմանըն եօլունու սէյլէշմէք տիր: Քէրէմ էտիփ, գուլաղընը պանա վերիրմիսին: Սէսիմ գալպինէ տէյիփ, պիր ֆահիսէին կէօրիւրսէն՝ պինի մէսրուր էտէրսին, էթրաֆըմը գապլայան գարա պուլուտ եըրթըլըփ, պիր աղ ըշըգ կէօրիւրիւմ. վէ քէնտի շէրէֆիմի՝ գալպիմին աճըսընտան չըգարմըշ օլուրում: Ֆիլանտրոսումուն մէզարընտան պիր ազ հագ մատտէլէր տէվշիրէյիմ, կէօզիւն էօնիւնէ գօյում, իւզերլէրինէ սէն ֆիքրինի իշլէթ: Տիւնեատէ պիր տօսթուն մէզարը կիպի՝ Ի՛նչի քէլամ օլամազ. օնունլա սէյլէշէլիմ: Օ գուրու թօփրաղը՝ կէրչի աղըր տիլի եօգ, լաքին օնունն սուս տուրմասը, պիզի թէրպիյէ էտէր, չօգ գօրգաճագ նասիհաթլէր վերիր:

Այն՝ Ֆիլանտրոսու աճըրըմ տէյի էօյիւնիւրսիւն. լաքին եաշաման տա, կէօզ եաշընըա պէրապէր էօյլէ սէյլէրմի:

Պիր էօլմիշիւ եիւրէքտէն աձըմագ, էօլ-
տիւրիւ սաաթտէ օլան մուրատը իւզրէ
եաշամագ տըր։ Մէմլէքէթտէ խըրսըզ
վար ըմըշ, էվլերէ կիրլիօրլար ըմըշ տէյի
պիր հէվատիս չըգսա, խաոխս աատամըն
եիւրէյի օյնար. խըրսըզ նագլինի իչի թ-
տիքձէ, քէնտի մալի իչին թէթիքլեր,
մալինէ տահա զիատէ աշգ վէրիր, ոչ-
գուսունու սաթար, կէձէ կիւնտիւզ
եանը պաշընը պէքլեր, մալինի կէօզիւ
էօնիւնտէն այըրմազ։ Եա սէնին էթրա-
ֆընտա պու գատար ատամ զայ օլույօր.
օ մուսիպէթի կէօրիւյօրսուն. Էձէլ ծն-
լարտան չալըփ տա, սէնին էլինտէ հալա
պըրագտըղը վագթին իտարէսինէ՝ զիյա-
տէ մուգայիէտա օլուֆյօրմուսուն։

( ) վագթ տէտիքլերի մուպարէք մայ
ալ Ծուսնտան գըյմէթլի իքէն, ինսան էվ
լատընա պիր եիւք օլմուշ, ալէագ գուր-
շունտան զիյատէ պասայօր։ Պիզէ վէ-
րիլէն կիւնիւ՝ գըյմէթսիզ ալըր, հիսա-
պա գօմայըզ. երլըլարըմըզը պիրի պիրի
արտը սըրա թէվլէֆ հտէր, ֆազիլէթ
պօրձունա հիչ զախրիյէ էթմէյիզ։ Ա՛
աատամ, տիւնեատէ պիր տէմ՛նէ տէյեր
պիլիրմիսին. վար էձէլ տէօշէյինտէ եա-
թանա սօր... տէլի գանլընըն վագթի՝
ագլընա գօտուղու գատար չօգ տէյիլ։
Օ էձէլ, օ տէքպազ էձէլ գափունտա
տուրուր. գարանլըգտա տուրմուշ՝ ափ
անսըզ պասաձագ վագթի կէօզէտիր.

պիր քերրէ եազան էլինէ կէչերսէ, ար-
թըգ սէլամէթին եօգ. զիրա էլինէ տիւ-
շէն խսրէ՝ գուրթուլուշ իւմիտի եօգ
տուր, նիհայէթսիզ էպէտիլիք լալէսի
պօղազընա թագըլըր։ Վէ տօղաղքէն
տէրիւհտէ էթտիկին պօրձու եաշատըգ-
ձա իւսթէ գօտուղու մուրապահասըլա
էտա էթմէլիսին։ Հէր շէյի իսրաֆ է-
տէլիմ գարտաշ, լաքին վագթիմիզէ խա-
սիս օլալըմ։ Տէյէր պահասընը ալմատըգ-
ձա, էօմրիւմիւզիւն պիր տէմինի վէրմէյ-
էլիմ։ Հէր սաաթիմիզի մալիմիզտէն,
գանըմըզտան վէրիր կիպի, գըզգանա-
րագ աձըյարագ սարֆ էտէլիմ, վէ մէյ-
վէսին ալմաղա չալըշալըմ. պագալըմ քի
էօմրիւմիւզիւն հէր կիւնիւ՝ ֆազիլէթի-
միզին խազինէսինի արթըրսըն։

Ղօգ տէյիլ տիր, պէն տէ մէզարըն
քէնարընտա սալլանըբ տուրմայօրտում,
վէ կէչիրտիյիմ էօմիւրտէն՝ օ իւմիտսիզ-
լիք արասընտա, էօմրիւմիւ իթիրէձիյիմ
աձըսընտան զայրի շէյիմ եօղ ուտու։ Էյ
ալիմ Մեաա,[1] պէրիքեաձ վէրսէն սէնին
զայրէթինէ քի պու վագթիմ հալա էլ-
տէ տիր։ Եազըգ քի պանա պու ալը-
վէրտիյին կիւնլէրէ պէտէլ, սէնին շա-
նընա չէրէֆինէ էպէտիլիք վէրէմէմ։
Նէշաձըմ մուրատըմա իթաաթ էթմէյ-
օր. աչգըմ կիթտիքձէ կէվչէյօր, վէ պիր

1 Եունկուն հէքիմի տիր։

կիւն էօլէձէք տիր . սէնին սէնաաԹի-
նին իսկ ֆիքրիմի կէնձէլտէձէք պիր ի-
լաձը էօգ ։ Անձագ նիյեԹիմի գապուլ
էյլէ , սանա օլան Թէշէքքիւրիւմ՝ վիւ-
ձուտումնն գուվվեԹի իլէ էքսիլէձէք
տէյիլ տիր . ՀաԹԹա իմԹիյարըզգ պա-
սըփ , խայալիմ գուվվեԹաէն գալըրզը
զամանն պիլէ , եէնէ խաԹըրըմտան չըգ-
մայաձագ տըր ։

Ինսան էվլատընը Թէրպիյէ էԹմէք
իչէն , կէօզլիւմիւզ էօնիւնտէ տիւնեանըն
պիր մէտրէսէսի վար . պու մէտրէսէտէ
հէր տէմ մէշգ օլունան՝ վագԹի գուլ-
լանմագ տէրսի տիր ։ Հէր ագշամ էօ-
լիւրիւզ . հէր սապահ տօզարըզ . հէր կիւ-
նիւմիւզ պիրէր Թէքմիլ էօմիւր տիւր .
վէ հէր պիրի պիրէր տիւրլիւ տիւր ։ Պիզ
պու ֆարգը կէօրմէզ , պու կիւնիւմիւ-
զիւ տիւնքինէ գաԹաըրզ . լաքին պիր
ագար ըրմագտա իքի տէֆ՝ա էայգանմագ
օլամաըզը կիպի , պիր էօմիւրտէ տէ իքի
տէֆ՝ա տօզմագ օլամագ ։ Ագար ըրմազ
ըլա քիչինին էօմրիւ տուրմայըփ ագար ,
տէյիչիլիր , լաքին տէյիչիլտիխ պէչլի օլ-
մագ , պիզ նէ օ ըրմազըն վարըփ էնկին-
լէրէ գարըշան տալղալարընա տրգգաԹ
էտէրիզ , նէ կէչէն վագըԹլարա գաԹը
լան սայըսըզ կիւնլէրէ ։ Ձօձուգ օյուն-
ձագլարընա ագըլ վէրմիչիզ , պիզի սիւ-
բիւքլէյէն տալղալար ըլա կիւլիւփ օյնայ-
արագ կիտէյօրուզ ։ Կէօզլէրիմիզի գա-

փամըշ էձել գուլուսունա եափձա եափձա էնէյօրուզ. պիր տէ ափ անսըզ քէօփիւրմիշ տալղալար տաղըլըր, սուլուն ալթընտա գափալը օլան տէօքիւնթիւ մէյտանա չըգարըգլային, Թիթիրէմէյէ պաշլարըզ. գօրգա գօրգա էթրաֆըմըզա պագարըզ. Ձանըմըզ այըլըր, Թիթիրէր տուրուր... չարխ նէ. նարին գայըղըմըզ տէօքիւնթիւյէ չարփար, աչըլըր, փարալանըր, տարտաղըն օլուր:

Պու տիւնեա չօգ ֆէյլէսօֆլար կէօրմիշ, վագթին գըյմէթի իւզերինէ սէօյլէմիշլէր, էյի գուլլանմայը Թէնպիհ էթմիշլէր: Լաքին վագթինին գըյմէթինի պիլիփ, պահասըրը չըգարան քեամիլ՝ փէք նատիր տիր: Պու Ձիւմլէ իլէ պիր փատիշահ կէլմիշ քի, [1] փատիշահ իքէն „ պիր կիւն զայպ էթտիմ„ տէյի ձէրմըշ: Պէյլէ պիր ֆազիլէթի սահիպի՝ փատիշահ պիլէ օլմասա, եինէ ալէմի հիւքմ էթմէյէ լայըգ տըր:

Պու սէօյլէտիյի լագըրտը՝ ինսան գըսմըր Թարաֆընտան պիր իլէլէյիփ. ագլըն՝ հէր ինսանա սէօյլէտիյի սէօզ իւտիւ: Ագըլ տուրմայըփ չաղըրըր, պու ուչան վագթին տէյէրի՝ պիր էպէփիլիք տիր տէր, զիրա էպէփիլիյի վէրէն՝ վագըթ տըր. վագըթ՝ էլիմիզտէ պիր ալաթ տըր, չօգ հիքմէթլէր եափար, հէմ

1 Բօմա չասարը Թիթուս վ Հասպասիանոս:

էյլէյին , հէմ քէմլէյին փուռնաբը տըր տէյի նասիհաթ էտէր ։ Պու ֆանի տիւ– նէա էյլէքլէրինտէ , քէնտի մալիմիզ օլա– բաք՝ վագըթտէն ղայրի չէյլիմիզ եօգ ։ պագըսը գազայէ պաղլը տըր տէր ։ Ա– քին ձան՝ հասսէլէրէ էսիր տիր , օ տա վագթէ՝ հասսէլէր գատար իթիպար է– տէր , կէօրէմէյէնլէրին կէօղիւնէ , թու– թամայանլարըն էլինէ , վագըթ հիչ կէօ– րիւնտիւյիւ կիպի , ձանա տա հիչ կէլիր ։

Օ այ էթտիյիմիզ վագթի՝ թէքրար սաթըն ալաձաղըմըզ եէրտէ , պագըսըն տա թէլէֆ էթմէյէ՝ տահա զիատէ մաս– բաֆ ըլա սէպէպլէր սաթըն ալ ըյօրուզ ։ Հաթթա հիչ ձէրմազ , օյունձագ չէյլէ– րէ սաթարըզ ։ Իօմրիւմիւզիւն միւտատ– թինտէ, նիչէ նիչէ պօշ արալըգլար պրա– գըրըզ ։ Խայր , թապիաթէն պիզէ վեր– տիյի իպրէթ պու տէյիլ տիր։ Թապիաթ՝ վագթին հեր տէմինի ամէլէ գօր , իշլէ– տիր ։ Քեամիլ ատամ տա թապիաթ կի– պի չալըշդան համարաթ օլուր , էօմրիւ– նիւն հեր տէմինի իշլէտիր , մահսուլուն ալըր ։ Կերէք ֆիքրի, կերէք ամէլ , հեր տահիմ ֆազիլէթ իշլէմէտէ օլուր ։ Կէչի– ձի էօմրիւնիւն հեր տէմինի իշլէտիր , էպէտի եաեր . հեր տէմի պիրեր քեար պրագմայընձա կէչմէզ ։ Քեամիլ ատամ քէնտի սաաթլէրինին փատիշահը տըր , հէփսինտէն պաձ ալըր , վէ հեր սաաթ սէյրտիփ կէչտիյի եէրտէ , պրագտըլը

պաՀտան՝ քէնտիկէ քիւլլի իրատ Հասըլ օլուր։ Փիշի իսթէհսիկի գատար էյլիք էթմէկէ՝ իՀթիմալ քի գուարէթի օլմայա, լաբէն մանի տէյիլ. գալըճնատ վաՀր մը. էթմիշ գատար օլուր։ Փիշինէն մնւբատը ամէլին եէրինի թուԹար, գիրա գուարէթ քէնտի էլինատ տէյիլ տիր. պիր շէյ պաղըշլամատը տէյի, ՀԷօմէրատիկտէն կէրի գալմազ։ Ինսանըն ֆազիլէթինէ գատար չօգ օլսա, խայր ամէլլերի եէնէ էօլչիւլիւ օլուր. լաբէն մնւբատընա էօլչիւ օլամազ. օ խուսուսատա գուարէթի ազատէ տիր, վէ Ճանը կիպի էօլչիւսիւզ տիւր։ Ինսանըն ֆիքրինի քիմնէ ԹուԹամազ, քիմնէ կէօնլիւնէ մանի օլամազ. էյ ատամ, սէնինֆիքրին ֆազիլէթատ օլսուն տա, քէրիմ ալլահ գապուլ էտէր։

Պու քէրիմ սահիպի ալլահը պէնինքէտէ պուլուրում. եա ազիզ մէլայիքէ, եէրինէքէսի տիր, սիզ պիլիրսինիզ, պանա սալըգ վէրին. սիզ Թախմինըն եանընատա սընըզ, սիզ գանաձլարընըզը եայմըշ՝ էթրաֆընը գուշատըփ տուրուշ օրսունուզ։ Ա՛հ, օ նուր Հէմալինի պէնտէ կէօրէՃէքմիյիմ. պատըզը եէրատէ աչըլան չիչէքլէրատէն, էօլմէզ պագլարընըզնէն իպինի պուլա պիլէՃէքմիյիմ։ ԿէլէՃէք կիւնլէրին սահիպ մնւթալագը, կէչինլէրին Հաբիմի, ուչուփ կիտէն սաաթլէր՝ միւտաէթինէ վագըթ գաթատա-

տըզլաըը՝ էպէտի ալլահը, պանա կէօս-
թէրսէնիզ նէ,

Շ ու ինսան էվ յաթը, շու կէչիձի զաթ,
էօմրիւնիւ նասլէտիտ էտէն պիր գաչ
սաաթին զարֆընտա, վազըթ խաղինէ-
սինի սէֆիհանէ թէվէֆ էտէր, Իշսիզ
օլսուդուսմուզ զաման, օլ ազիզ վազըթ՝
պիզիմ աղըը Ձէղիրէ կիսի մէքրուհ կէօ-
րիւնիւը, Իլհամըզ պօշ օլսուդու զաման,
վազթին թէքէրլէքլէրի տուրմուշ՝ էօմ-
րիւմիւզիւն աղըը եիւքիւնիւ՝ պիզի զօր
ուլա սիւրիւրլէտիյօր սանըրըզ, Պիր
սաաթին եիւրիւ ալթընտա ինէր տու-
բուրուզ, օ ահէսթէ կէչէն սաաթլէրի
չափուք տէվր էտիփ, պիզի պիզտէն պիր
ան էվվէլ գուրթ արմադա եօլ արար,
խայալիմիզի իշքէնձէյէ գօրուզ, էլտէ օ-
լան կիւնէրիմիզի պօշ էյլէնձէլէրէ սարփ
էթմէյէ՝ մալիմիզի պիլէ թէվէֆ էտէ-
րիզ, Ֆէքիր պիր զալիմ չէյ պիր կիպի,
էլինտէն գուրթ ուզալըմ տէյի, տիւնէա
եիւզիւնտէ ավարէ կէզէրիզ, տէյի կի-
պի սայըզլար, եարատանա պիւհթան է-
տէրիզ, պիր եանտան էօմրիւմիւզիւ-
գըսա էթմիշ տէյի չիքէայէթ էտէրիզ,
պիր եանտան կիւնէրիմիզ ուզուն տուր
տէյի ձանըմըզ սըզըըր, Խրիտէ պիրտէ
էձէյի չաղըրըրըզ, էձէյ կէլիփ, պիզի
գուրթ արաձագ օլսուգլայն, մէրհամէթ-
սիզ զալիմ տէյի կէրի գօվըրըզ, Էձէյ
կէլտիգէյն, կէչէն կիւնէր հէփ պիր

եւրէ սրգըշըը · պիր պիրինէ գարըշըը · կէչէն էօմրիւմիւզ պիզէ պիր տադ[illegible]ա պիլէ կէօրիւնմէզ · Վադթ՝ պիզէ տօղ[illegible]ըա կէլիրլէն , սէնէլէը պաամըշ՝ պիր տիւշկիւն իթթիյար կիսի , սիւրիւրլէնէ սիւրիւրլէնէ կէլիյօր սանըրըզ · Գանաթ[illegible]լարընը արարնա չէվիրմիշ՝ կէօզիւմիւզէ կէօրիւնմէզ · Պիզէ եէթիշտիրլէյն , պագ պիր քէրրէ , գանաատընը նամըզ չափուք էայար տա , բիւզկեարտան թիզ ուչար · Հայ հայ · Համն օ վադթ · օ նէրէյէ կիթտի , պիզ նէրէյտէ գալտրդ · Կնսան շաշըրըը գալըը , նէ չափուք կէչտի տէյի , արար սրրա պէտ տուա օգուտնադա պաշ[illegible]լար ·

Պու նէ տէրա տիր քի , հէմ շիմտիքի վադթտէն , հէմ կէչէնտէն թաՀիզ օլու[illegible]բուզ տա , պիզէ նէ էօմիւր եարար , նէ էօլիւմ · Շու պօշ կէչիրտէյիմիզ կիւն[illegible]լէը՝ էլտէ իլէն նիյին տաթտրզ օլուր տա , կէչտիրտէն ոսդրա թէէրար տէօ[illegible]նէր , խայալլէր իլէ պիզի թաՀիզ էտէր · Քիշիյէ պիր Հան սրգընթըը՝ զընատան[illegible]տա Հապս օլմագտան պէմէր տիր · Վադ[illegible]թէն եիւքիւ՝ ֆիէրրինի իշլեմէյէն պիր պօշ ատամա՝ պիր էսիրլէն զինՀիրլէնտէն աղըր տրր · Պուընըարըն սէպէպի նէ տիր · Սէպէպի քինտիմիզտէ արայալըմ , թա[illegible]պիտաէտ թագսիրտա էօզ · Թատիտաթ՝ վադթի վէրմէտէ խատխալէը էմմէդ , իլլա գուլլանմատա՝ Կնսան էվլատը սէֆիհ[illegible]

լիք հաւքը. յաքին Ադամքնը տա չհքիր, Աստուծն համի տիր, վագեմնի պօշա կհչիրիփ, հօմքիւնիւ օյուն Ձագ չհյլերկ եմ լհֆ հաւն առաւմա՝ քհնաի հաշամասը քհնահյհ ազապ օլուր։

Ձագ Թառյա տիւնհատհ սհֆայը՝ վագեմի իշհեմհյհ պաղլամըշ, Ադամյը տա վագեմի գայ հեմհյհ, Ճանըմըշ սըգըլըբաա, իշհ սհյիրհատհլիմ, չարհսի օ տաւր։ Իշհիշ լհյհ՝ բահաեըշգ տհյի աշտանմայալըմ, քհշհյհ սհֆա վհ Թհսհլյա՝ յազըմ օլան գայղըլար տըր։ Գայղը՝ր օլմայան՝ պիր իշ պուլուփ, հարատըփ, պօյնունա ալմալը, հօգաա հօմքիւնիւ սհֆհլ կհչիրիր։ Քհշհնհն Ճանը՝ իշ իլհ ֆհբահ պուլուր։ Իշհիշ գալըբաա, կհճնիւլ ազապգյա Հհփհլհնհր. ֆհբահ պիր մահսաւլ տաւր քի, իշհնհն Թարյատա պհԹհր. հաշամագ՝ ֆհբահյը օլմատըգՃա, հաշայանա ազապ տըր։

Լապհտհյհն Թհտաւրհք հեմհյհ հիրհհեմհն՝ իհրահը տատաեմնհտհ, գատըր ալյահ հարատմայը Թհրհեմհտ հտիփ, հիրհյհրհ գուվվհեմ վհրտհրքհտհ, վհ Թատյհատեմի բհատ հտիփ, քհտհնհտեմի գուրատուգտա, վհ պհնհյհրհՃ պհն տիւնհատհլհրհ քհնտի հիրհհեմհնի վհրիփ, մտհյուգտեմհն միատհեմհնի պհյան հեմհյհ իշհն, չարխի ֆհեհյհք տատեմհնի տհվրհ գտատուրատհ, վագեմհյհր տհ իսհեմհտա հեմտի. վհ գրմրհտանմագ հպհտհյհրքտհն տհվրհ

պաշտպան վագրի՝ Ձիհանէ տիւշիւփ, գօշուփ գալմաղա պաշտատը։ Ա՛րծագ էլլէնէձէլի եօգ, սաաթլարը, կիւնլերի, այլարը, երկլարը պիլէսինձէ սիւրիւքլեցիփ կիտէյօր։ Եօրուլմագ պիլմէզ, էպէտիւկէյ տօղրու երկլարըմ կիպի սէյիրտիր, էպէտիւկէյ էնթիշմէյէ կիտէյօր։ Վէ պու տիւնեալար՝ եարատանընն էմրի իլէ ալթ իւսթ օլուփ, երգըլըփ, քէնաի էմրի իլէ չըգարըգլարը հիչլերէ տէօրիւլմէյինձէ, վագրինատ տուրուփ բահաթլանաձաղը եօգ։ Վէ օ մուսիպէթլի սաաթ կէլինձէյէտէր, գայ բիւգիեարլարըյլա, տէնիզ տալղալարըյլա պէրապէր ուչսուն, կէօրտէքի երկտըզլարըլա տուրմայըփ տէօնսիւն, ինսան էվլյատընա պէքլէմէյինի տէյի, եարատան էմր էթմիշ տիր. պիլէսինձէ սէյիրթմէք՝ ինսանա տիւշէր։ Ինսան էվլյատը՝ քէնաիյի էձէլէ տօղրու սիւրիւքլէյէն մէրհամէթսիզ վագրին աթըմընը ուՓալթմագ իսթէրմի. վէ էլտէ օլան վագրին սէՓասընը չըգարըփ, կէչտիքտէն սօնդրա աՁըմանագ իսթէրմի. Հէր վագրինի Փագլէլթէ գուրպան էթսինն, Վագրինի էյի գուլլանան առամ՝ կէչտիյինի տույմագ. քէնաի եօլունու թապիաթէ ուչտուրուր, բահաթ եիւրէյիլէ կիտէր, նէ վագրատէն չէքեայէթի օլուր, նէ էօմիւրտէն, վէ նէ էձէլտէն։

Լաբէն վագրինի պօշա կէչէրէն շաշ-

գըն՝ հէմ վագէ իլէ ձէնըլէշիր, հէմ ալլահա գարշը գօր։ Ալլահա գարշը գօ-
մանղա, հէմ քէնտի զաթխի զօրա գօր, հէմ էթախի պիհուտէ զօրուն սըգըն-
թըսընը չէքէր։ Իչերիսինտէ պիր խաթի-
րատ օլուր, արզուլէրի պիր պիրի իլէ ձէնըլէշիր. արզուլէրին զըտախէթին-
տէ գալսի էօրսէլէնիր։ Պիզ իսէ հէմ էրլէրը պօլ պօլ սարֆ էտէրիզ, հէմ
էօմրիւմիւզիւ սէվէրիզ. հէմ վագէ պիզ-
տէն ուզագ կիթսէն տէյի զօր էտէրիզ,
հէմ տէօնէր թէքրար չաղըրըրըզ. էձէ-
լի հէմ արար, հէմ գաչարըզ։ Ճան ըլա
թէն պիր եէրտէ իքէն, ույղունսուզ գա-
րը գօձա կիսի խըրլաշըր եաթըր. այրըլ-
մադա կէլինձէ իքիսի տէ տէրսլի օլուր,
այրըլըգ աձըսը չէքէր։

Վարէ աահմին հալի օ տուր. Ճան սըգընթըլընտան գաչար, Ճան սըգըն-
թըսըյսա այադընա տօլանըր. պիւթիւն էօմրիւնտէ պիլէսինձէ սիւրիւլէնիր եա-
թըր։ Պագ շու եօսմա չէլէպիլէրէ, զէն-
նէ կիսի կէյինիփ գուշանան միրասէհտիլէրէ. զարիֆ բուպալար, մնտամըր գըյա-
ֆիէթլէր, թագըի թագըշարըրփ, քէն-
տիլէրին խալկա կէօսթէրէն թապիաթ
սահիպի հաթունըարա. պիր ձիւզի զահ-
մէթ՝ վիւճուտլէրին եօրար, պիր կյ էյիր-
մէք՝ փարմագլարըն ինձիիիր. եաշա-
արգլարը էօմիւր պիլէ՝ քէնտիլէրէ աղըր-
լագ արը։ Էյլինձէլէրի հեր տաիմ թէպ-

տիլ օլուփ , Ճանապարհը կլինասիմ տիք-
ձե, Ճան սըգընեթըրնա տայանամագ-
լար կիւն տայանարգՃա , պաւնալը մկ-
տանաա կկգնը, Լսվիլ պահալ կիւնեչի-
նեն չաՃգընաա , ուՃաձըգ սենեք կիպի
ուչուշուրլար տուրուրլար , Լագըն կիս-
զել կիւնելբինաե կիւնեչ բչըգընը ծնլալ
իչեն վերիր · գըչ կիւնելբի՝ չիչելի պա-
հարը ծնլալ իչեն ալմալը ալը , Պաւոի
սապաՀ՝ հավայա պիր Թաեղը բիւ գիեալ
տալմալը . Լօգաա Թագիրև մնգՀար օ-
լուր , Լաքի վե Լենի տիւնեա՝ տիւրլիւ-
պաւ Հաւրլար , նագիք գօգուլու Լագլար ,
տուլար , սեՃալը սետալար , Լլ վիլայե-
Թինաե տօգունմուչ տիւրլիւ գումաչլար
Թեետարիք ԼԹմգիե պօրՃնու տուր , Վե-
պաւ Թիւրկնմգ ուչան կիւնիւ կեչիրիւի ,
Լօմիւրլերիւնենեիւթիւնիւ չիրեայեԹոիգ
սիւրիւրլեմգիե մետար օլմագ իչեն , տելե
լիրլերի տաւրմայրի Թեպոիլ օլմալը ,
Լենիտեն Լենիլե Թեետարիրլեր ԼՃատ օլ-
մալը , վե Թագետեն Թագիլե սեՃալեր
կեօրմգիւ , Ւչ չօՃուգ , սեն հիչ պիչիւ-
մՃզմիեն , Թագոիրատեղարեն սենի պե-
չիլե գօմուչ Թաեղը Թաեղը տալտայօր-
հիչ տիւչիւնենեյօրմուտաւն քի , պիր Լօլ-
մգ Ճանրեն վար , տնուՃնալա ուգրաշայօր-
տաւն , ՃենԼ մկյտանրնտաա տաւրմուչ չօ-
Ճաւգ կիոպի օյաւնՃագրլա օֆնայօրտաւն ,
Ստանա Լաչատագ՝ կլլինՃգ տիք , լաքին
Լօլմգ տե կլլինՃգ մի տիք . ՃենվատՃ վեր-

ՆՀՂԼ ՈՒԵՕՇԼՐՆՈՒ ԼԱՄԲԲՈՍՈՆ ՎԱԳԼՅՐՆԲ ՆԱՈՈՐԼ ԿԼՀԼԲԼՁԼԲՆԼՈՒ ԽՈՍՂԼՂԼԶԼՐՆՈՒ ՀՈ-ԲՐ ՕԼՐՈՍԲՈՐԳԲ ՊԼՀՅՈՍ ՕԼՈՈՒԳՈՍՈՍ ՈՁՈՂՐՈՍ, ԲՈՒԶԼՈՐՐՈՍ ՀՈՐԼԲԲԼՂՅՈՍՈՒՆ ՈՈՈՒ ԲՈՒՁԳ, ՈՒԼ-ՈԼՈՍ ՍԼԲՐՅՈՍՈՒՆ ԳՈՒԲՅՈՒԼՈՁՈՁ ՕԼՈԲ-ՈՍՈՍ, ՈՒԼՄԼԲՐՅՈՍ ԳՕՂԼՈՐՄԲՀ ԿԼՄԳ ՔՂՈՍՈՒՆՀ ԼՈՒՅՈՁՈՁ ՓԲՐՅԼԲՐՅՈՍ ՈՈՈՒՂՈՂՈՐԲՐՅՈՍՈՒՆ ԼՀՈՆԼՈՒՆՀ ՈԼՈՂՈՒՆՀ, Գ ՕՀՈՍՂ ԼՆԿՂՈՒՆՀ ՀԲԳ-ՈՐԳՁՈ , Գ ՐՐԲ ՔՂՈՍՈՒ, ՀԼՀՂԲ ՄԼՄԼԲԼՅՅ ՈԼՀԳՈՐԼՅՈՍՈՒՆ ԳՂՈՒՆՈՐ ԿԼՄԳ, ՈՒՂՈՂՈՒ ՈԼ ԿԼՀՂՈՒՆՈՐՈՒՆ ՈԼՈՂՈՒՆՀ ՀԲԳ-ՈՐԳՁՈՒՆՈՐ ՀՈՒՂՈՂՈՒՆՀ ՀՈՒՂՈՂՈՒՆՀ ՀՈՒՂՈՂՈՒՆՀ

տէՀՀէր, Օ սաաԹլարտան՝ ֆիքրինի ԹաՀՀիզ էտէՀՀէր՝ բէնքսիզ պօյասըզ Թասլագ սուրէԹլէրինտէն զայրի՝ խաԹըննտա նէ՞գալըը. վէ Հալա գատէրին սանա պրագ-տըզը սաաԹլար տա վագԹին արապասը-նա պինէյօր. էվվէլքի կէչէնլէրին արտը սըրա սէյիրտիփ կիտէՀՀէր։ Ա՛րապանըն գօշմասընա պագ. գուշ կիպի ուչայօր. Թէքերլէքլէրին զարպընտան՝ տինկիլին-տէն աԹէշ չըգայօր։ Պիր ազ տահա, պիր ազ տահա... իչԹէ կիւնէշ գարար-տը, տիւնէա սանա կէօրիւնմէզ օլտու։

Ա՛ազըգ, եազըգ. պիզէ գօրգու վեր-մէյէ, էՀՀել այաղըմըզ ալԹընտա կիւ-րիւլտէմ՛ք մի լազըմ. կէօզիւմիւզ էօնիւն-տէ իքի եիւրէք պիր պիրինտէն այրըլ-մա՛գ մը լազըմ. պիր տօսԹ՝ օպիրինին մէզարընը կէօզ եաշըյլա ըսլաԹտըղընը կէօրմէ՛ք մի լազըմ։ Հէր սաաԹին Թախ-Թասը՝ տիվար եիւզիւնտէ եազըլը գըս-մէԹիմիզի կէօսԹէրիր. սէօյլէմէզ տիլի իլէ պիզէ խապէր վէրիփ, աւտամ, տէվ-լէԹին Թամամ՛ օլույօր. Հէրնէ գատար սիւրսէ, կէօլկէ գատար եօգ տուր տէր։ Ինսան էվլատը գօրգուփ ԹիԹրէյէրէք ֆօտուլ Նարօւգոդոնոսոր կիպի, տէվլէ-Թիմի էլիմտէն ալաՀՀագ քիմ տէյի Հայ-գըրըր։ Ի՛ՀՀելին Թօխսուման պիզտէ տէյ-ըլմի. պիզի էօլտիւրէՀՀէք եըլանը իչէ-րիմիզտէ պէսլէմէյօրմույուզ. նաֆագա-սըն պիզտէն էմէյօր. գուվվէԹի կէլ-

մէյ պեքլեր քի պիզի փարալայա ։

Կիւնէշին կէօլկեսի էօմրիւմիզիւն հեմ էօլչիւսիւ տիւր, հեմ էօրնէյի · իքիսի տէ գըմըլտանամազ կիպի կէօրիւնիւր, օյուսա տուրմայըմ վագթին պիր ուձունտան պիր ուձունա սէյիրթմէտէ տիրլեր · Թէն կէօզիւլլէ արտարընտան եէթիշիլմէզ · լաքին ագըլ կէօզիւ՝ օ տուրուր կիպի կէօրիւնէն հալէրինտէ, տուրմազ հարեքէթլերին սէյեր, վէ կէօլկենին նէ չափուք կիթթիյինի կէօրիւր ։ Էօմրիւմիզիւն սաաթի՝ անի վահիտտէ տէվր օլուր, պիզ տէ օ սաաթ իլէ պերապեր կէյեր կիտերիզ ։

Լաքին էքսիքլիյիմիզ պիզի էօյլէ զաթթընա ալմըշ քի · վէ խոշլանտըղըմըզ խուլյարա էօյլէ քէօրլենմիշիզ քի, վագթին ուչտուղունու՝ Չան կէօզիւմիզ տէ Թէնտէն զիատէ կէօրմէյօր ։ Կէյէն երլերըն սայըսընը՝ եաշատըղըմըզ էօմրիւտէն հիսապ էթմէյիզ, իլլա սայըսընը սայարըզ · ծնուն իչին եաշըմըզը ալտըղըմըզա ագլըմըզ եաթմազ ։ Գըշ իչինտէ պիր աչըձագ կիւն կէօրսէք, տահա պահար այլարընտայըզ սանըրըզ։ Խոթխյարլըզ պուրուշուգլարընա՝ սէվինէ սէվինէ կէնձլիք իւմիտլերի էքերիզ ։ Էօյլէ էօյլէ վագթ տէտիյիմիզ պաշըմըզ իւզէրինէն նաֆիֆձէ գայար, պիզի տալտըղըմըզ ըսյալերտէնուսյանտըրմատան կէյէր։ Տիւնեատէ կիւնիւնէ գափըլմազ ատատ

եօգ. փէք քեամիլ ատամ՚ին պիւէ սաաթի կէրի գալըը։ Էմ՚ մօսթաւմ, սէն տէ կիւնէչտէն կէրի գալըյօրսուն, սէն քէն՚տի եօլունտա՝ կիւնէշ իւէ պէրապէր կիթ՚մէյօրսուն. տիւնեայէ հէր կիւնէշ տօղ՚տուգ՚ա, սենին տէ գալըպկնէ եաշամագ իւմիտի տօղայօր։ Պու թագսիրաթըմըզ տըր՝ պիւզի հէփսինէն սօնդրա թէրը կ՚տէր, վէ էօմրիւմիւզիւն հէր թագսիրա՚թընա թագվիյէէթ վէրիր։

Վ՚եամիլ ատամ կէչէն սաաթլէրի իւէ սէօյլէյիր. սաթիլ ալլահ՚ քէնտի հագ՚գընտա նէ հիսապ վէրտիքլէրինի սօրար։ Օնլարըն ՃէվապընտանՃ՚ պիզիմ թէՃ՚րիւպէ տէտիյիմիզ չըգար։ Էմ՚ իսթէյար, օ թէՃրիւպէ սանա նէ՞ սէօյլէյօր. պու ֆանի տիւնեանըն հէր շէյի պօշ տուր. սէֆասընը տաթմըգ՚ա, պօշ օլտուղուս անղլաշըլըր. տիւնեանըն զէվզինէ մէսթ օլտուղումուզ պիւէ՝ տիւնեա տէվլէթի իսիւլեա օլտուղունու անղլատըր տէյի չաղըրըյօր։ Պու նասիհաթլէրտէն տէրս ալ, պաշընտաքի ագ սաչընտան իսապէր տինլէ տէ, ալ թէքնէնէն տէմիրինի, վար տահա գուԹլու պիր եէր արա. պու տիւնեատէն ֆիքրինի այըր տա, էպէ՚տիլէյէ տօղրու եէլքէնէյէ։

Պու՝ սէֆասընա քէնտիմիզի տէլիՃէ՚ ալտրտըղըմըզ տիւնեա նէ՞ տիր. պիր պիւյիւք եաս մէքեանըր տըր, տէօշէմէի մէզարլըսթան, տիվար զարլարը՝ էՃէլէն

կեանք կիւնտիւզ տօգուտուղու մաթեմ նագըշլարը. մէվլիմիզի կէթիրէն պու-
լուա՝ կիւնիւն էօյլէսինտէ էնէր, քէնտի-
միզի տէ, թէտպիրլէրիմիզի տէ, մէզա-
րըն կէձէսինէ կէօմէր։ Պու օյնաշար-
ղըմըզ ֆանի էօմրիւն մէյտանընտան,
էէյիփ իչիկիմիզ էէրտէ, կիւլիւփ օյնա-
տըղըմըզ էէրտէ, ամ անսըզ վուրուփ,
պիզի ինսան էվլատընը էուրթան կիրտա-
պա աթը վէրիր։ Թօփրագտան պիր նէ-
ֆէս ալըը, պիր էյեամ պու եաշատըղը-
մըզ հավատա սալընըրըզ. ծնտան թէք-
րար վարըը, այաղըմըզ ալթընտա չիյնէ-
տիյիմիզ՝ աթալարըմըզընեաթարըղը թօփ-
րաղա կիրիրիզ։ Պիզիմ տէ էվլատլա-
րըմըզ կէլիր, պիզի չիյնէր, վէ թա եա-
րատան ալլահ տիւնեայը երգըփ, թօ-
զունու թօփրաղընը սաուրուփ, պիզ տէ
պիր էպէտի կիւնիւն ըշըղ ըյըլա, քէնտի-
միզի շաշըրմըշ՝ մէզարըն երգընթըսըն-
տան գաչընճայա գատար. Թօփրաղըն
ալթընտա ույուր եաթըրըզ։ Ինսան տօ-
ղաը, եաշատըղընա թաաճճիւպ էտէր.
կէօզիւնիւ էթրաֆա կէզտիրիր, քէնտի-
տէն էվվէլ կէլիփ կէչէնլէրին պիրի պի-
րի իւսթիւնէ մէզար թաշլարընը կէօ-
րիւր, եաղըլարընը օգուր, էիւրէքտէն
պիր աՀ էտէր, քէնտիյի ալտըրըը, ագը-
պէթ էլի աճըտըղը Հալէ՝ քէնտի տէ կի-
րիֆտար օլուր։ Հայ Հայ, պիզիմ գըս,
մէթիմիզ՝ պիր ազ վագըթ պիզ էլի աղ-

լամագ , պիր ազ տա էլ պիզի աղլամագ տըր :

Ինսան գըսմը նէ շաշգըն տըր : Վագըթ գաչար , էձել գօշար , էօլիւմ չանըտըր հավայը էօթախիւբիւր [1] , էպէտիլիք գօրգուտուր , տիւնեա հարէքէթտէ , հէփ գօրգուտա , հէփ զօր էթմէտէ տիր . Ձիւմլէ մախլուգաթ ատէլէ էտեր , ախըրընա տօղրու սէյիրտիր . Ինսան տա ախըրընա տօղրու տօղրուլսուն տէյի , հէփ խապէր վէրիրլեր , զօր էտէրլեր , պուն-լարըն արասընտա ֆագաթ Ինսան էվլյատը ույուշուր տուրուր : Էօմրիւ միւշէվվէշ , տուրմայըփ թէպտիլ օլուր , մուգատէրի կէրի տէօնմէզ , կիրտասըն աղզընտա՝ պիր ինձէ թէլ իլէ ասըլը , պիր վիգտար սալընտըգտան սօնդրա տիւշէձէք իքէն , ալէմին պու արպէտէսի ա-րասընտա , էինէ բահաթ եիւրէյ իլէ ույուգլար եաթըր : Ույան էյ զավալլը ույան՝ թախթալարը թաձլարը պրագ տա , երլլարընը սագլա . երլլարընը իտարէլի թուն : Գաչան վագթի սըգը թուն : Էպէտիլիք պիր սաաթին գանատընա պաղլը տըր : Վագթի էլլէնտիր , գա-

1 Փրխաթյան ժամէքէթէլէրինտէ պիր քրխաթյան ձան չէքիշմէկ պաշլասըգը զաման , մահալլէկիյէ խա-պէր վէրիփ , տուա էթմէրմէք իչին , մահալլէ քիլիսէսի-նին չանը՝ էօլէնին սօն նէֆէսինէ՝ պիր մադամտա չալընըր . վէ ձանընը թէսլիմ էթմիքէյին , մագամրէթսիլ օլուն-մայլա , էօլմույիւ խապէր վէրիլիր :

փըփ գաչտըղը մուգատեղինի էլինտէն չէք ալ։ Եալվար եագար, անտ վեր քի, օ էօտիւնձ էթտիյի կիւնլերի սանա թէքրար վերսին։ Պու քերամէթ՝ ֆազիլէթ պայըտտա օլմազ չէյ տէյիլ տիր։ Մուգատեմ զայ էթտիյիմիզ կիւնլերի՝ պու կիւն թէքրար ֆազիլէթ տիրիլտէ պիլիր։ պիր պիւթիւն էօմրիւն պէտէլինի՝ պիր տէմին տար վագթինէ սըղտըրա պիլիր։

Լէյ ատամ, ցյուննճագլարա զայ էթտիյին սաաթլերի թէքրար էլէ կէթիրմէք իչին, ֆազիլէթէ տիւշ։ պէտ խօսյալարըննա զայ էթտիյին վագըթլարը՝ ֆազիլէթ իւլէ թէքրար տիրիլը (*)։ Տիւշիւն քի վագթինի զայ էթմէք՝ գանընը զայ էթմէքտէն զիյատէ տիր, քէնտի քէնտիյի թէփելէմէք տիր, քէնտի նէֆսինի էօլտիւրմէք տիր։

ՀԱՇԻՑԵՒ

(*) Ցիւնեա տալզալարընտա չալգանան սաման չէօփիւնիւ՝ ճահիլէր փիշինէ տիւշիւփ, էլէ կէթիրէլիմ տէյի պիր պիրինէ չէքիշիրլէր։ Ագըլարընըն նասիհաթինէ նիչին գուլագ վերմէզլէր. եիւրէքլերինէ ֆիսիլտէյէն թանդըրընըն սէսինի նիչին սինլէմէզլէր։ Քէնտի էլիմիզտէ օլան իգտալէն՝ սիւնեա-տէն իսթէմէնէն սոլը՞ նէ։

Վագթին էլինտէ չօդ գուտրէթ վար. վէ սոլա նէ մուհայէր տուրուր, նէ սիգայա։ Վագթ տէտիյիմիզ՝ թէքմիլ վէ հիքմէթլի էսկիսինէն

այրըլըմի, կէօյլէրաէն աշաղա ինսան էվլաթընա իլ-
չելլ իլէ կէօնաէրիլմէյի՝ սալթ վագթ օլմագ իչին
սէյիլ տիր։ Սաաթլար, կիւնլէր, այլար, եըլլար,
հէմ վագթին սայրսըզ էվլաալար տըր. քէնտի ու-
չուփ կիթաէյի եէրաէ՝ օնլար էթրաֆընտա պիրէր
գանաաթ կիսի, եախօտ հէր պիրի գանաարընէն պի-
րէր տիւրլիւ գալէմի կիսի տիզնլի տուրուրլար։

Վագթին ուչուչու սալը աՀէյէ, պիզ տահա զիյա-
տէ էվտրամէնին սալը՞ նէ տիր։ Կիւնլէրիմիզ գաչը-
ար էէրաէ, պիզ հէվսի գուրուրլարընըզ ըլա տահա
զիյատէ գօվմանըն սէպէպլի՞ նէ տիր։ Ագըպէմ նէ՞
օլուր պիլի՞րմիսին։ Ինսան վագթընտան գաչար, վա-
գթի ինսանտան, պիրի պիր թարաֆտա, օպիրի օպիր
թարաֆտա գաչմատան, չօգ սիւրմէզ պիր պիրինտէն
էպէտ-էլ-ապատ այրըլմագ իգթիզա էտէր։

Ինսան ուչգուտան օյանընըբէն, օ կէչէն կիւնլէր
տահա կէլէՀէք օլսա տէյի ահ էտէր։ Պէլի. ալլահ
պիզե պուս միՀրիպանը տա էտէր. տիւնըի կիւն՝
պու կիւնըինէ էինէ կէլտի. իչմէ, կէչէն թագ-
սիրաթլարընըզը էօտէյՀէք. տիւչտիյէմիւզ էէր-
տէն պիզի գալարընաՀագ տըր, պիզէ ըուրթի ալը վէ-
րիփ, եիւրէյիմիզի բահաթլատաՀագ տըր։ Սագըն պու
տա տիւնըինէ պէնզէմէյէ. Թիւթիւն կիպի հավայա
ուչուփ տա, կէչէրբէն Ճանընըզը գարարթմայա։
Նազըգ, եազըգ. Թանընըզընն ՃէօմԷրտա ՃէօմԷրտա վեր-
տիյի պուռնՃա կիւնլէր, պիզի սէֆիլ էթմէ՞ք իչին մի
տիր։ Ընչահ ՃէօմԷրտիլթքտէն վազ կէչմէզ տէյի, ին-
սան տա կիւնահտան վազ կէչմէյէլի մի։

Սաաթլար պիզի գաչմըքէն եարալար. տիւնիա
տէչիլէրէրի՝ կէօզսիւզ էՃէչէն էօթէյէ չէյ կէօս-
Թէրմէյիփ, կէչէՀէք վագթի պիզէ ուՆուԹտուրուր-
սա, էպէտ էլլիք սէվտասընը եիւրէյիմիզտէն գալ-
տըրը, ՃէննէթԹ իլէ միՆտասիպէթի քէսեր, Ճանընըմ-
զըն սէրպէսԹիյէէԹինի էսիր էտէր. հէր արզուսու-
զու ԹէնէՀ պաղար, Ճանընըզըն էպէտիյէ ուչմագ
իչին օլան գանաաղարընը գըլար, վէ պիզի եէր եիւ-
զնէտ սիւրԹիւնմէյէ ՄՃագուր էտէր։ Օ զաման
ինսան՝ վարաՃաղը ՄՆզիլին աչիքեար եօլուՆու շա-
չըրը գալըր։ ԳուտրէԹէչէրիմիզ հէվ հայվանի օլուր,
տիւնէանըն չամուրունա կէօմիւլսիւզ։ ՃէննէԹ-
տէ հէր պիրի պիրեր ԹոխԹատա օԹուրուփ, էպէ-

տէն եըլսըդ կիսվի փարըսյաձագ էօլմեզ ձանլար՝ տիւնեա պաթաղընա պաթար գալըը։ Ինսան կեր-
չի թօփրաղըն էօղիւնտէն եափըլմըշ սըը, լսպքին տիւ-
շերսե, կէօյտէն տիւշեր։

Ինսան չօգ միւ'թէպկեր զամ սըը. քէնտի գըմէ-
թինի սիլէն՝ տիւնեայէ իթիպար էթմէզ։

Հէր կէյէն կիւնիւն խիւրեասը՝ թէքբար կէլիը էթրաֆըմըզը տօլաշըը. վէ կէչէրակիմիզ թարզա կէօրէ՝ եա մէլէք կիսվի եիւզիւմիւզէ թաթը թաթ-
ը կիւլիւմսեր, եա չէյնան կիսվի կէօզլէրին տէվի-
րիվի պաշընը սալար։

Մահչէր կիւնիւ տիւնեա հիչ օլտուղտա զաման, այաղըմըզա եուվալարընը պօղտուղտուզ դարըն-
ձա պիւրիւսիւ կիսվի, հէր պէրիմիզ չրգըփ. քէնտի իրատէի ձիւղ'էյեէմիզ իլէ իսթէյար էթակիմիզ՝ խայըրը վէ խայըրսըզ գըսմէթիմիզի վարըփ ալա-
ձաղըզ։

Կիւնէշ պաթարգեայն իրթիֆա թախթասը նա-
փիլէ օլար։ Ի՞ձէլնն վէրակի խապէրլէր տէ, ագըլ կիւնէշնիտէն նուր ալան առամա նաֆիլէ օլար։

Վագիթի նաֆիլէյէ կէչերմեք՝ պիր մէլէք տօղաձագ թօխտամա էզմեք տիր։

ՏՐՕՏԻՆԱՒՒ ԿԱՆԱՆՔ

ՆԵՐԿՈՒԶԻ.[1]

Ինձի եինէ ուսանողք, գարնանը տիւզ էր իւէ ֆիքրիմի շաշըտան ուզուտան գալգաղմ։ Տիւնեայը գարանլըգլար գապլամըշ. ձանըմըն էօնիւնտէ՝ ագըլ մէշ՚ա-լէսինտէն զայրի ըշըգ եօգ։ Ա՜հ ա՜հ, եինէ եաշ տէօքմէք իչին տիր քի, կէօզլերիմ պու գարանլըգտա աչըլըյօր։ Աշըգ օլանըն գալպինտէ պիր արզու օլուր, սէվտիյինի պուլմագ իւմիտի իւէ՝ օլտուղու եերէ սէյիրտիր. պէն տէ ծնուն կիպի, տերտիմին պէքլէտիյի եերէ՝ կէրի գալմազ վարըրըմ։ Ինձէ սէօզ վէրտիյիմ սաաթ պու տուր. հէր կէձէ պու վագրէթ, տերտիմ իւէ պէն՝ ուսանըը պիր եերէ կէլիր սէյլէշիրիզ։

Ընդգլը ձանլարըն թէսէլլասը, ա կիւզել մահիթապ. կէձէլերին սուս վագթինտէ՝ եըլտըզլարըն սիւրիւսինէ եալընըզ սէն հիւքմ էտէրսին. օ կիւմիւշ թախթընտան էն, հավալարտան աշաղա կէլ, կէլ պէնիմ գալպիմէ՝ ձէննէթէ

1 Ծունկուն հոյէ գըղը սրը։

յայըգ կիւ-ֆԹԵելեր իւՀամ էյլէ ։ Աֆի-
Թաալըն տիլպէր գըզ գաբընտաշը , կիւ-
նէշ օլմատըղը զաման , չարխի ֆելէյին
կէՃէֆի տէվըրինի սէն չէվիրիբսին , ահՀինք-
լէրին սէն տինլէբսին . ծնլարըն ահՀինկի
ինսան գուլաղընա էրմէք մուհալ գապի-
լինտէն տիր ։ Կ՛էլ իմտի կէլ , պիր խայ-
ըղը բույամտէ սէմավի տիւզԷնլէրինի
Ճանըմա էօԹափւը . ծնլարըն նազիք ահ-
Էնկի՝ պէնիմ ֆիղանի նաղմլէրիմ ԹԷ-
սիր էԹսին ։

Ա՛հ , տուլայօրուա , սէնին սէվտակէր
ԹԷսիրին՝ տէրտլի Ճանըմա տէյէօր .
սէօյլէյէՃէյիմ մատաէտէն խօշլանըբսըն ,
սանա տա տօղանըը . սէնին կիպի պիր
մահՃուպ տիլպէրի իԹիրտիյիմի աղլայա-
Ճաղըմ ... ա՛ սէվկիւլիւ Նէրկիզէմ , եիւ-
զիւն սօլմուշ , քէնտին մահզունն , կէօ-
զիւմ էօնիւնտէ կէօրիւյօրուա սանըբըմ .
սէսին Ճանըմա տէյէօր ,, պանա կէՃէ
,, օլտու , պէնիմ կէնՃիկիմ , ԹաԹլը իւ-
,, միտ լէրիմ՝ պիր էպէտի կէՃէյէ կէօմիւլ
,, տիւ ,, տէյօրսուն սանըբըմ ... խայը ,
ֆիլանտրօսուն մէզարընտան չըգան կէ-
Ճէ՝ պէօյլէ գարանլըգ տէյիլ իտի . էԹ-
բաֆըմը պուննուն գատար տէրտ պուղու-
սու գապլամատը ։ Պա՛գ շու տէրտ զէն-
Ճիրինէ , ասլա եալընըզ կէլմէզ . պիրի
պիրի արտը սըրա՝ սիւրիյէլէ կէզէրլէր .
պուլտուգլարը տէրտլիի գալապալըղ-
րըա չէյնէրլէր ։ ֆիլանտրօսուն մէզարը

տահա գափանմատան, Նէրկիզէմ արտը սըրա կիթափ։ Տօսթումուն մէզարընտա աղլայըվ ֆիղան էտէր էքէն, պիր տէ գըզըմըն իւզէրինէ աղլամագ իգիթիզա էթափ։ Ֆիլանտրոսուն եէրինէ գըզըմ կէչտի, օնուն իչին տէօքտիւչիւմ եաչը՝ գըզըմ իսթէյօր։

Ո՛ալիմ էձէլ պիրի պիրի իւսթիւնէ վուրուփ, ա՛ հ ու զարիմի շաշըրըր. տէրտլէրիմի պիր պիրինէ կէչիրիր։ Ա՛նըմ նէ՛րտէ գարար էթսին, էվվէլ Հանկիսին աղլայըմ. պէն տէ պիլմէմ։ Ա՛ տօսթումում. ա՛ գըզըմ. իքինիզին ալտասընտա, եիւրէյիմ տօղրանըյօր։ Ա՛զիզ Ֆիլանտրոս, էվլյատըմըզ իթիրէձէյիմին մուսիպէթ խապէրինի՝ սէնի իթիրտիյիմտէ՛նմի ալաճաղ ըմըշըմ. գըսմէթ պէօյլէ մի իմիշ։ Սէնի վուրան էլ՝ պիր օղ տա պանա հազըրլամըշ. պաշըմ իւսթիւնտէ Հարմանլայըի տօլաշըր. բահաթիմի պօզաճաղ պիր ուղուրսուզ գուշ կիպի, էձէլ սէնի կէօզիւմ էօնիւնտէ փարալամաղլա, պիր թաուխտաղ տահա գուրպան էաէձէյինի խապէր վէրիր իմիշ։ Ջալիմ էձէլ. Նէրկիզէմի թաուխտու, չաղընըն պահարընտա, եաչայըվ կիւն կէօրմէյէ պաշլայաճաղը զամանտա, մէզարըն տիպինէ աթտը։ Կիւն կէօրմէք մի. Հիչ պու տիւնեատէ օլը՛ր չէյ մի տիր։ Բահաթլըզ տէտիքլէրի պիր մէյվէ տիր քի, աձլըղընը չէքէն ատամա՝ եէմէսի եասագ տըր։

Ա՛հ նէ կիւզել խոի, նէ՛ թաթլը թա-
պիաթի վար ըտը. սատէ տիլ մէշրեպի՝
չէհրէխինին կիւզելխինի արթըրմըշ ը-
տը։ Օ նէ՛ շերխմէթ, օ նէ՛ շէն թա-
պիաթ. իդպալինտէ գուսուր եօզ ու-
տու։ Տէվլեթտէ ֆաղիլեթտէ օլան էյ-
լիքլեր՝ իւզերինէ զանի զանի եաղմուրը.
ֆագաթ իձրասընա կիւն իսթէրսի։ Եա-
ղըզ, եաղըզ. պու գատար էյլիքլեր՝ մէյ-
էր էձէլին կէօզիւնէ տահա չափուք կէօ-
րիւնմէք իչին իմիշ (ա). ա՛հ. իդպալին
տամընտան՝ ափ անսըզ նամըս թէքեր-
լէնտի։ Տաղլարը էօթմիւրէն նազիք սէ-
տալը պիւլպիւլ՝ թաթլը շագըրթըսընա
կիւլիսեմանը շէնլեթտիկի էերտէ, զալիմ
աւձընըն խըշմընա պէօյլէ ուղրար, տերտ-
լի ֆիղանը աղըզընտա գալըը ... օ էօթէն
տաղլարտա՝ սէս սէտա գալմատը, օ նա-
զիք ահինկի իլէ շէնլեթտիկի օրմանձը-
ղը՝ պիր գարա եաս գապլատը։ Ա՛հ,
գըզլըմ գըզլըմ. պապանը նամըս եալընըզ
պրագտըն։ Օ գալըպիմ տօգունտան սէ-
սինի՝ արթըզ իչիմիզկէձէքմիյիմ. տա-
հա սոն սէօզլէրին գուլաղըմտա իչէյօր։
Ա՛ձըմըն արասընտա էիւրէյիմին թիթի-
րէմէսինի հալա տույայօրում, հալա գալ-
պիմտէ սէվինձ իլէ գարըշըգ պիր մահ-
զունըշըգ վար .... լաքին մահզունըշու-
ղում էօգ զնյատէ տիր ... ա՛հ, գըզլըմ
... սէնի քէշքի ունուտտա պիլսէմ։

Ակնձլիք, կիւզելլիք, թաթլը սէտա,

չէն թապիաթ, սեվէձէք եիւրէք, վէ
ֆաղիլէթ... ֆէլէյին ինսանա վերէձէք
պուննտան զիյատէ նէսի՛ վար։ Պուննա-
րըն հէփսինի գըզըմա վերմիշ իտի. գը-
զըմ պէնիմ խաղինէմ իտի. պէն տէ...
վայ հալիմէ. մուԹլուլարըն մուԹլու-
սու պապայըտըմ... պա՛գ շու ատըն կիս-
զելէյինէ. նէ՛ ալտատըձը չէյ իմիշ քի,
պէնի աԹաձաղը տէրտ գույուսունա գա-
փագ օլմուշ ումուշ։ Էձէլ պէնիմ տէվ-
լէԹիմի գըսգանըի, գուրտունա իշարէթ
էԹմիշ, օ տա պիր տանէ կիւլիւմ էա-
փըշտը. ղոնչէ իքէն տալատը, այըլմա-
տան գուրուԹտու։ Ա՛հ, անի վահիտտէ
գուրպան օլտու կիԹտի։

Ա՛հ, տիւնեանըն էյլիյի նամըզ ալտա-
տըձը տըր. պիր ան բահաթ վէրիբսէ,
արտը սըրա ձէզասըն չէքտիրիր. պար-
տագ պարտագ էօալէրինի իչիրիր։ Ա՛հ,
այրըլըգ աձըսը՝ սէֆաըլնտան չօգ աղըր
տըր. պապալըգ ատը՝ տույտուղում աձը
գատար սէվինձ վերմիշ տէյիլ իտի։ Ա՛հ,
գըզըմը նէ՛ հալտէ կէօրտիւմ. հէնուզ
տիւյմէլէնմիշ չիչէյի տահա ղոնչէ իքէն,
պիր գայ բիւզկէաբըլա տէվրիլմիշ ֆի-
տան կիպի, Ներկիզէմի էձէլին գուձա-
ղընտա՝ տահա բէնկի իւսԹիւնտէ՝ սէրի-
լի կէօրտիւմ։ Սօն նէֆէսինի վերիրքէն,
աղլայըի ըշգըրմատան նէֆէսիմ քէսիլ-
տի. էօլտիւյիւ սաաԹտա սէվտիյիմ կի-
պի՝ հիչ սէվմիշ տէյիլ իտիմ։ Պէնիմ ա՛հ

ու զարիմի Հանկի՝ սէրթ մէշրէպ քեամիլ՝ էօզր էթմէզ տէ պլըպլար ։ Տօսթլար , աղլամաղա ուԹանան ֆօտուլու պլըպլայըն . ինսանա կէօզ եաշը տէօքմէք պլըպ տէյիլ տիր ։ Ա՛խըսընը տույան տէրտլիյէ՝ ադըլ տա աղլամաղա իզին վէրիր . Ֆագաթ Հատտէն ԹէՃաուզ էթմէյէ իզնի եօգ ։ Պէօյլէ պիր քեամիլ էվլատ իԹիրէն՝ Հէր քիմ իսէն, պէնի սէն աՃր ։

Կէօզլիւնիւն նուրու սէօնիւփ , պայդըն պայդըն պագմաղա պաշլատըդըն կէօրտիւյիւմ զաման , կիւլ եանագլարը սօլուփ , եիւզիւնիւ էօլիւ պէնզի սարըփ , կէօրէնէլէր իւմիտի գաԹ էթէյի զաման՝ , ա՛Հ , եիւզիւնէ պագմատան տօյուլմըմըյուտու ։ Է՛յ էվլատ սէվդէն պապալար , էՃէլ սօուղու կիպի գարա եէլ էսէն վաԹանըմտան , նէ՛ աՃէլէ իլէ գաչըրըփ , կիւնէշէն ըսրՃաղընա եագրն կէօԹիւրտիւյիւմիւ՝ [1] սիզ խայալ էտին ։ Կիւնէշէն ըսրՃագլըդը՝ պէլքի տէվա վէրիր տէյի ումմարտըմ ։ Լաքին կիւնէշէն եիւրեի էօյլէ փէք իմիշ քի , պիր կիւզէլէն էօլմէօնէ՝ պիր չիչէյին գուրուսմասը գատար աՃըյօր . պաղչէլէրիմիզտէ պիր զամպագ չիչէյի պաշընը էյիփ , տէօքիւլտիւյիւնիւ սէյիր էԹտէյի կիպի , Ներկի-

1 ԻնկիլԹէրրատան գալըրմըշ . Ֆրանչատա Մօնփէլիէ Թարաֆընա կէօԹիւրմիշ ։

զեմ տէ պաշընը կէօքսիւմ տայայըմ, գուշաղըմտա Ձան վէրտիյինի՝ էօյլէ պիգայտ սէյը էթտի։

Կիւզէլ զամպագ, վէ տաղլարըմըզը շէնլէտէն չիչէքլէր սիւրիւսիւ, սիզին եէ-տիյինիզ ՁէննէԹ Թաամը տըր, իչտիյինիզ՝ սիզէ ըէնք վէրէն կիւնէչին շաֆգը տըր, վէ սապահըն ագշամըն չիմի իլէ Թազէլէնիրսինիզ. իսԹէրիսինիզ ք՛ի, սիզի գըզըմ տէվէ իրսին, գըզըմըն էլինտէ կիւզէլլիյինիզ արԹար, վէ կէնդինէ՝ Ձանը կիսի նազիք վէ սէֆալի գօգուլար սաչարտընըզ։ Ինսան էվլատընըն մէքեա-նընը տօնաԹմագ իչին տօղար, ինսան արասընտա եաշարսընըզ. կէչիձի կիւ-զէլլէքլէր, սէվիլիր վիւձուտլար. ա՛հ, սիզին Թալիհսինիզ՝ ինսանընքինտէն նէ գա-տար գուԹլու տուր։ Կէրչէք սիզ տէ ին-սան էվլատը կիսի, պիր անտէ կէչէր կիտէրսինիզ. լաքին սայըսըզ աձըլարընը պա՛րի չէքմէ՛զսինիզ ա։

Պիզիմ՛ աննըմըզընը եաղըսը պու տուր. տիւնեատէ զէվգ էթմէյէ՝ քէնտիմիզի սէվտալարա ալտըրմալըյըզ։ Սէվտալա-րըմըզ ըսա՝ կէչիձի չէյլէրէ մահիլ տիր ք՛ի, էրտէ կէձտէ հէփ գայ օլուր, եէ-րինէ ՁէՖա կէլիր։ Լաքին պիր սէՖա-տան սօնդրա, ՁէՖա նէ՞ աձը օլուր։ Էյ տիւնեա եիւզիւնտէ իգպալ իտտիասը է-տէն Ֆօտուլ, պու գուրու Թօփրագտա, պու միհնէթ Թարլասընտա, իգպալ Հա-

սըլա կելմէտիկինի տահա պիլմէյօրմուսուն։ Լէրենցիոս, արզուլերին սէնի տուրմայըփ տավէթ էտէյօր, պէնիմ տէրտլերիմ սանա խպրէթ օլսուն։ Տօսթունուն մուսիպէթինաէն սէն քեամիլլիք էյլէրէն. տիւնեայէ տայանմա. զիրա կիւվէնէձէք էյլիքլերի՝ գամըշտան երմշագ տըր, վէ էթրաֆընտա սիվրի տիքէնլերի վար, գաչարքէն եւրէյի տէլեր երրթար, վէ գանը ագարագ՝ իւմիտսիզ պրագըր կէչէր։

Օ ալիմ ֆիքիր, պրագ պէնի քէնտի հալիմէ. տէրտիմ տէրման եօղուսա, պարի գալպիմ էզկեէթ էթմէ... հէր նէ էթսէմ պօշ տուր. գըզըմ խաթըրմ տան չըգմազ. Ձանըմտան պըրտայօրում... կէրի աթմազա չալըշտըզմըզ ֆիքիր՝ տահա գըզար, տէրտլերիմիզի թահրիք էտէր, պիզի զէվգէ ալըր. տէրտլերիմիզի թէքրար թէքրար թազէլէր. պիզի երգար խարապ էտէր։ Ա՛հ եվլատըմ. եաշընըն թազէլիկինտէ սէնի կէլէն էթմէյէ հազըրլըգ կէօրիւյօրքէն, պախթըն իշլէյիփ՝ պիր կիւվէյի սէվինտիրիյօրքէն, տիւնեանըն զէվգինի կէօրիւփ, եաշամագ տէվլէթինի տատմազա պաշլամըշ իքէն, տիւնեանըն քէօր ինսանը՝ սէնին պախթընը մէտհ էթմէյի եէրսէ, սէնի ուչուրտում... քէմիքլէրինի էլ վիլայէթինտէ պրագտըմ։ Ղարիպ եէրլէրին Թաշ Եւրէքլի Հալիսի պիլէ՝

կեօզ եաշլընը զապթ էտէմտի ։[1] Սկն ալ լահա քենտի թարիգլերինտէ թափմազսըն տէյի, սենի աձըտըգլարընա թաաձձիւպ էթտիլեր։ Մ իւրիւվվէթսիզ ատամ լար, կեօզ եաշը տէօքտիւլեր ամմա, մեր. համէթ կէօսթէրմէտիլեր ։ Ներկիզէնին էօլիւսիւնէ՝ թապիաթլերի զօր ուլա կեօզ եաշը տէօքտիւրտիւ, լաքին մէզհէպլէրինին ֆասիտ իթիգատը՝ կեօմմէյէ մեզար վէրմէտի ։

Լ՚ քերէմ սահիպի ալլահըն՝ իքրահ էթտիյի մերհամէթսիզ տին զայրէթի. պիր աուձ թօփրաղըն իւզերինէ, պիր քիւրէք թօփրագ աձմազա իմթինա էթտիլեր. պու պիր հիզմէթ իտի քի, էն ալչագ հայվանա պիլէ եօգ տէնմէզ ։ Օ արատա պէն նէ՞ եափա պիլի՞րտիմ. քիմէ՞ եալվարայտըմ ։ Զարէմ թիւքէնտի, տինձէ պիր խըրսըզլըգ էթտիմ, գըզըմա պիր կիշէի մեզար չալտըմ . . . լաքին էօլիւսիւնիւ խօրլատըմ ։ Պօրձումտա գուսուր էթտիմ ։ Օ աձըմընն արասընտա պիլէ, եիւրէյիմտէ էօյլէ գօրգու վարըտը քի, հէմտէն աձէլէ մեզարա գօտում ։ Կէձէ եարըսընտա, կեօզ կեօրմէզ գաբանըլգտա, էլիմ այաղըմ թիթրէյէրէք, սէսիմ չըգմասըն տէյի՝ ըշգըրըղըմը թու.

1 Պունլար լօթրան տըր աէյի, լաթինլէր էօլիւյիւ կեօմմէք իտէմէմիշ օլալը. օ սէպէպ իլնն ձան ա. ձըսըլմա պունտա պիր ազ հաուէս կօէր ։

Թարագ , գանլըսը պէն իմ կիպի , սօն վէտամը սէսսիզձէ գուլաղընա մըրըլտա-նըփ , խըրսըզ կիպի Եանըկտան գաչտըմ ... ա՛ Թաշ Էիւրէքլի պապա , ա՛ ղայրէթ-սիզ ատամ . աստընը օլսուն՝ մէզարըն իւ-զէրինէ եազմալը տէյիլմի իտի ։ Շիմտի պիլէն եօգ . օ մէրհամէթսիզ էձնէկպի-լէրին այաղը ալըընտա՝ էվլատըն չինէ-նիփ , ունուտուլուփ կիտէձէք տիր ։ Եա-զը՛գ , ձէսարէթսիզ պուլունտուտ , գա-պահաթ իշլէտիմ ։ Պէն Թապիաթին էն ազիմ էմրինէ իթաաթ էտէ՛յօրտուտ , հանկի՞ տիւշմէնտէն գօրգար տըմ ։ Ա՛հ էվլատըմ , հալալ էյլէ . էօյլէ էթմէյէ մէձպուր ուտուտ ։ Ղազապ ըլա աձը՝ Եիւրէյիմտէ ձէնքլէշիր տուրու՛րտու . տու-ամա պէտ տուա գաթարտըմ . Եարատա-նա սէձտէ էթտիկիմ էերտէ՝ Եարաթ-տըղը գուլա էօվքէլէնի՛րտիմ . սէնինն ա-զիզ Թէնինի Եապանի էերլէրտէ պրագ-տըղըմա , ղազապըմտան քէնտիմի էեր իտիմ ։ Օ մէրհամէթսիզ Թօփրագլարը էօվքէ իլէ չինէտիմ , լաքին պու ձիւմ-լէ իլէ էհալիսինտէն միւրիւվվէթլի չըգ-տըմ . զիրա օ աձըմընն արասընտա , սէն-տէն գըսգանտըգլարը մէզար՝ քէնտիլէ-րէ գըսմէթ օլսուն տէյի տուա օգու-տուտ ։

Պ՛ապահաթիմ վա՛ր մը ։ Գապահաթ էօլիւլէրի խըրսփալամագ տըր .. էօլիւլէր ազիզ տիր , օնլարա իքրամընըզըգ Ղարամ

տըը։ Թօփրաղը Թիզկեահա գօյուփ, իշլէյիփ, մախլուգաթըն էն ալասը՝ ինսան էվլատընը եափան էլ, գուպպէի աստումանի կէօք ըէնկէ պօյայըփ, աֆիթաապը ալթուն ուլա եալտըզայան էլ տէյիլմի։ Թէմամ պէտ խուչլար տուրուփ, ինսանչէկէթ ուչանաճաղը զաման, ղարաղլար ունուտուլուփ, տիւշմէնլէր պարըճաճաղը զաման, ֆասիտ իթիգատ պիր հօլմիւշ թէնէ գաստ էտիփ, պի կիւնահ Թօփրաղը խօրլայըփ խըրփալամաղա՝ օ զամա՞ն մը պաշ գալտրըըյօր։

Ինսան կիպի պաշը Թալի՛սիզ՝պիր Ճինս արասընտա, պու Թարզ մուամէլէ՝ նէ գատար իքրահ էտէճէք շէյ տիր։ Պիր Ճինս քի մուհապպէթ իլէ տօղար, մուհապպէթ իլէ եաշար, պիւթիւն տէվլէթի պիր պիրինի սէվմէքտէ տիր, վէ պիր պիրինի սէվմէյէ պիր Ճիւչ՛ի վագԹի վար, օնտան սօղրա մուգատտըրի կէօԹիւրիւր՝ էպէտի կէճէլէրէ աԹար։ Պէօյլէ պիր Ճինս՝ պիր պիրինէ պու՛ չէքիլ մուամէլէ էԹմէք, իքրահ էտէճէք շէյ տէյիլմի։ Եօգ եօգ, տիւնեատէ տէրտլի ատամը աՃրմայան ատամ կիպի՝ Թաշ եիւրէքլի Ճանավար օլամազ։ Ինսան օղլու՝ չօգ տէֆ՛ա գարտաշընըն արգասրնը օգշատրը էերտէ պիլէ խըյանէԹ էտէր. գարտաշընա պիր եարտըմը տօգանսա, քիպրինին իգԹիզասը տըը՝ էյլիք էԹտիփ եէրտէ ըըզընա քէտէր էտէր։ Մէր-

համեմ էթմէկ էլինի ուզաթտըղը եր-
տե , էտէհէյի ֆագըրըն ըղընը եըգար .
եա ինթիգամ ալաճաղը զամանն նէ էթ-
մէզ ։ Էյ հազիմ մահինթաղ , եիւզիւնիւ
էօրթ , ա՛ քեվքեպին նազիք եըլտըզա-
ըը , գա՛յըն , գա՛յըն , կէճէնին գարանը-
ղընտա սագլանըն քի , սէօիմի իչիտիփ
եիւրէյինիզ տէ՛օնմէյէ ։ Պէ՛լի , ինսանըն
պաշընա՝ ինսան կիպի զազապ օլամազ .
վէ պիր զազապ տըր քի սագընմագ միւմ
քին տէյիլ ֆըրթընա պաշլամատան՝ պիր
գասըրղա չըգար , հավայը գարարտըր ։
Պիր գուլէ եըղըլմատան՝ տիվարլէրի ա-
չըլըր ։ Եէրտէն աթէշ չըգաճագ օլսա ,
եէր փաթլամատան՝ ալթընտա պիր կիւ-
րիւլթիւ փէյտա օլուր ։ Ջէլզէլէ պիր
եէրի պաթըրմատան՝ իպթիտա սարսար
խասպէր վէրիր ։ Օլաճագ եանղընը՝ կէօ-
րիւնէն գարա թիւթիւն փիշին տուդու-
րուր ։ Լաքին ինսան էլինտէն ֆըրլայան
եըլտըրըմ նէ փարլար , նէ կիւրիւլտեր .
ա՛մ անսըղ՝ ֆըրլայըմ վուրմասը պիր օ-
լուր ։ Հաթթա էլինտէքի պրչաղը՝ վուր-
մաճաղը գուրպանըն պէօյրիւնէ տայայ-
ընճայա գատար , տօսթլուղուն էթէյի
ալթընտա սագլար ։ Մուսալաճա մը կո-
տէյօրուր ։ Քէչքի էօյլէ օլայտը ։ Ին-
սանըն գալայինի չըպլագ կէօրէն ալլահ ,
պու գօրգունճ հայինի ինսան կէօզիւնը-
տէն քէմի էթմիշ տիր ։

Ա՛ճապա ճանըմըն աճըսընա՝ քէնտի-

մի չօգ մու ալտըրտըմ։ Ա՛հ, պիր տօս-
Թունուն հագգընտա Ճանը աձըյան ա-
տամ՝ Հարարէթլէնմէյիփ, պի գայտ օլա
պիլի՛րմի, եաղըգ ինսանլըգ ատընա, եա-
զըգ։ Փեամիլ Փիլանտրոսուն տա տիւշ-
մէնլերի վար ըտը, օ տա տիւշմէն աձը-
լարը չէքտի իտի տույարտըմ. լաքին էյ
Հաղ, էյ Հաղ, շիմտի նէ օ տույայօր,
նէ պէն։ Ա՛հ Նէրկիզի՛մ, Նէրկիզի՛մ,
եիւրէյիմին Թազէ եարասը. սէնին ա-
ձընն Հէփսինի ունուԹտուրտու։ Սէնի
իԹիրտիյիմ՝ եիւրէյիմ նի՛ եարալար աչ-
տը քի, ղայրի չէյ տիւշինէձէք Հալիմ
եօգ. սէնին չէքտիյին տէրտլերին Հէր
պիրի՝ գալսիմ պիրեր օղ օլտու։ Սա-
նըրըմ մուգատտեր սէնին պաշընա պուն-
Ճա տէրտ պիրիքտիրտիյի՝ սէնին մէզա-
րընը չուգուրլատըփ, պէնիմ աձրմըը ար-
Թըրմագ իչին իտի։ Ա՛հ Հվլյատըմ, էյեր
պապանըն սէսի տահա գուլաղընա կէ-
լիյօրսա, սէնին Հօլմէնտէ՝ ատէԹա Հօ-
լիմլերտէն այրը օլան Հալլերի, պապան
ըլա պէրապէր ֆիքրինտէ կէլտիր։ Ձէք-
տիքլերին պէնիմ Հէփ կէօղիւմ Հօնիւն-
տէ տիր, Հէր պիրի պիրեր եէտի պաշը
աժտեր կիպի, եիւրէյիմի պին էերտէն
պիրտէն սօգաբլար. պուննա ԹագաֆԹ մը
կէլիր։ Պուննճա աձրյա պէն նի՛ձէ տայա-
նայըմ։ Պու սօլմուշ եիւղիւմտէն աշա-
ղա՝ կէօղ եաշըմ սէլ օլմուշ ագար. այ-
նի մէֆիքրիմի կէլէնլեր՝ Հէփ կէօղ եա-

ջըմը արթըրաձագ չէյլեր տիր։ Պէն պու կէօզ եաշընը հեր նէ գատար տէօքսէմ, փուշարը գուրումազ. գալպիմ Թէսէլ-լա օլաձաղընա՝ աձրլարըն արթըրըը։ Եօգ, եօգ, պէօյլէ պիր աթէշի սէօնտիւրմէյէ՝ նէ պէնիմ կէօզ եաշըմ էէթիշիր, նէ տօսթլարըմընքի։ Սէվկիւլիւ՝նէրկիվէմ,աձրմը ալէմին գալպինէ Թէսիր էէթիրէյիմ. սանա պիւԹիւն տիւնեանըն կէօզ եաշընը ալը վէրէյիմ։ Սէնին ատըն անըլտըղը եէրտէ, վէ պէնիմ պու ֆիղանլէրիմ սէօյլէնտիկի եէրտէ, աձը տուլան երմիշագ եիւրէքլէրին ահը՝ սանա տօղրուլսուն։ Տէլի գանլըլար՝ կէնձլիք Հարարէէթինտէ, զէվգինին արասընտա, սէվինձինէ արա վէրսին, սէնին Հալինի աձրսըն. մէյուս վէ մահզուն՝ վարսըն մէզարլար արասընտա սէնի տիւշիւնսիւն։

ՀԱՇԻՑԵՔ

(*) Ճանը վիւճուտ էօլտիւքէյին աղըրլըղը արԹար. քէզալիք պիր չէյ էլտէն չըգարըգլայն, աձրսը՝ էլէ կէլէն չէյին սէվինձինտէն զևյատէ օլուր։

ՊՂՇԻՆԱՒ ԿԱՂՆ

ԷՃԻԼ ԳՕՐԳՈՒՍՈՒՆ ԳԱՐՉԸ ԻԼԱՃ.

Լ՚ոյ եօրգ շահզատէմ՝, նէշաթըմ՝ սէնին խաքի փայինէտէք չըգաճագ տըր. Ձեսարէթիմի ափվ էյլէ, զիրա սէպէպի՝ սանա օլան զիմմէթիմ տիր։ Կէրչի սէն եաշտա կէնճ սին, պախըրըն քիչատէ տիր, անճագ պու սէօյլէյէճէյիմ՝ պէ֊ճիտ մատտէլէր տիր, կիւճինէ կէլմէ֊սին։

Լ՚ճէլ գօրգուսու ինսանըն գալպին֊տէ՝ փէք տէրին չիզիլի տիր. պունուն չարէսին օգուլյաճաղըմ. պէյթէլէրիմէ գուլագ վէր։

Ա՚ու թլու օ ատամա քի, պու չալգան֊թըլը տիւնեանըն սախթէ սէֆալէրին֊տէն ուսանըփ, հագգը կէօրմէյէ՝ ճան կէօզիւմիւզէ փէրտէ օլան օյունճագ շէյ֊լէրտէն իպա էտիփ, իրատէթի իլէ վա֊ըրը, սէվվիլէրին գուլթու կէօլէկսի ալ֊թընտա, էճէլ մէչալէսինին ըղըղլյա, մէզար թաշլարընը օգուր, թօփրագլա֊

1 Խնկիլթէրրա գըրալընըն էք ինձի օղլունա Եօրգ պէյի տէրլէր։

ըլնը Թարմաը , մէզարլար ըլա էլէնիր ։ Էձել օ երգընթըլար արասընտա օթուր-մուշ , օ գուլթու տէվէյէթատ՝ քիշինին ձանընա պիր բահաթ եէր կէօսթերիր ։ Փիչի սըգձա սըգձա օ եէրէ վարըփ , ֆիքրինի կէզտիրմէլի ։ Օ եէրլերին՝ հագ-գա ֆաիտէլի , վէ քիպրի պաստըրմայագ հավասը վար ։ Ա՛ ձանըմ, գօրգմա , կել շու եէրէ կիրէլիմ ։ Ինսանըն պու գա-տար միւհթաձ օլտուղու թէսէլլայը՝ ան-տա արայալըմ։ Էօմր իւլէ էձէլի վէգն էտելիմ. գօրգմայրփ, էձէլին եիւզիւնէ պագալըմ, վէ վէրտիյի գօրգուլարը սայ-մայրփ , մէզարլարըն իւզէրինատէն՝ պէ-հաարըլըգ չէլէնքլէրի ալըփ Թագընա-լըմ։ Պուլայքի տէրտլէրիմին՝ ագլըմա ֆաիտէսի օլա տա , շու տէօքտիւյիւմ կէօզ եաշլարըն պահասընը չըգարա պի-լէմ։ (ա)

Պիլէմձէ կէլ, Լօրէնցիոս , կել , Նէր-կիզէնին իւսԹիւնիւ էօրԹէն Թաշըն իւ-զերինի օգուլայալըմ... նէ կիւզել ատաս տէրսլէրի վար եագըլը։ Օ սէօյլէմէզ տիլի՝ նէ գատար ԹէՔսիրլի տիր . Հանկի էՎՀլի քէլամ տըր օ քի , պիր նագիք ձա-նա՝ պուՆտան զիյատէ տօգունա պիլսին ։ Ինսանըն սէօյլէյիշի՝ պիզի Թահրիք էտէ պիլիր . լաքին շու Թաշը կէօրիւփ , ԹՔ-սիրի գալպիմիզ տէյտիքտէն սօնղրա , լիսանըն էսէրինատ գուվվէթ մի գալըր . լիսանըն կէօսԹէրտիյի սուրէԹլէր՝ հէփ

ՀՀՀ

լիր ։) Պետ խոյուն չիչեքլեր ալթընտա գուրտուղու տուղագլար մէյտանա չըգ-տը. Ֆաղիլեթին փերտեսի երը Թըլտը, կիւզելլիկին կէօրիյօրում։ Ա՛հ, էօմիւր՝ կէօղիւմ էօնիւնտէն նէ՛ չափուք կէչէյօր։ Խալգ՝ ղազել եափրաղը կիսի, պիրի պի-րի արաբ սըրա տէօքիւլիւյօր. արզու էթտիքլերի չէյլեր, այագլարը ալթըն-տան գալգան Թօզ կիսի խաֆիֆ, չիւնէ-տիքլերի Թօփրագ կիսի խօր չէյլեր տիր։ Տիւնեա էօմրիւնիւ տիւչիւնտիւքձէ՝ կէօ-զիւմ պօշ կէօրիւնիւյօր ։

Ա՛հ, կէօղիւմ չիմտի աչըլըյօր. էձէլլին պունձա զաման գուլաղըմա էօթտիւրիւփ տէ, պէն գուլագ արտընա պրագտըղըմ խայըրլը նասիհաթլերի՝ չիմտի անղլայօ-րում։ Օ նասիհաթլերէ միւթէնէպպիհ օլաձաղըմա, պի գէյտ, պի փերվա տու-րու՛րտում։ Տօսթլարըմա վուրտուղու օգ-լար՝ պանա տէյտիյինի չիմտի տույայօ-րում։ Եայտան չըգան օգ՝ նէ գատար կէձ տիւչերսէ, աչըրըղը եարա օ գատար պիչիւք, օ գատար տէրին օլուր ։ Ա՛հ լա՛հ, հօյլէ օգուն սիվրիսի նէ՛ գատար քէսքին օլուր ։ Ա՛ձրսը ազալարըմա վուր-տու, պիւթիւն վիւձուտիմի եագայօր. աղրըսընը քի՛մ Թէսրին էթսին ։ Պու զէհիրլի ֆիքիր օգունու եիւրէյիմտէն չըգարըփ, եարալարըմա Թէսէլլի մէհլէ-մի սիւրէձէք՝ պիր խայըրլը էլ եօ՛ղմու ։ Եա պէն եիւրէյիմի գալըմատան՝ մէ-

զարա պագամայաձագմըրմ։

Լ՚ինչն. էձել տիւչիւնձէսինէ՝ եիւ-
բէչիմի նիչին գալտըրայըմ։ Օ կէչիտ՝
վէսվէսէ էթտիչիմիզ գատար գօրգունձ
տէյիլ։ Քէնտիմիզէ գօրգու վէրմէյէ
հիւնէրիմիզ չօգ օլտուղունտան, գուր-
տուղումուզ խիւլեալէր իւէ քէնտի քէն-
տիմիզի էօրսէլէրիզ. իպթիտա կէօղիւ-
միւզ էօնիւնէ պիր խայալի սուրէթ կէ-
թիրիփ, պիր գօրգունձ շէյ տիր տէյի՝
խայալիմիզտէ գուրարըզ. օնտան սօնղրա
քէնտի գուրունթուումուզ օլտուղունու
ունուտուր, էօնիւնտէ թիթիրէրիզ, կէօ-
զիւմիւզիւ գալտըրըզի, եիւզիւնէ պագ-
մաղա ձէսարէթիմիզ գալմազ։

Պու քէնտի թախմինիմիզ իւէ գուր-
տուղումուզ սուրէթին՝ պէլքի այրը զա-
թիսինէ հիչ պէնզէր էէրի եօգ, սալթ
քէնտի գուրունթուումուզ օլա պիլիր։
Վագրա էձէլին սահիհ բէսմինի հանկի
թասվիրձի չիզէ պիլմիշ. օ զալիմ էձէ-
լին պիր էէրտէ պիր ան տուրտուղու եօգ.
գօրգուտան՝ գալէմ էլիմիզտէ թիթի-
րէր. գուրունթուումուզ՝ գօրգույու պիւ-
յիւտիւր. աձէմիլէյիմիզ՝ սուրէթի գարա
կէօսթէրիր, ագլըմըզը տա գօրգու ա-
լըր։

Լ՚ձէլ նէրէյտէ տիր. եա կէչմիշտէ
տիր՝ եա կէլէձէքտէ. Հաղըրտա օլտուգ-
լայն՝ եօգ տուր. զիրա իւմիտիմիզ քէ-
սիլմէյէն՝ հասսէլէրիմիզ էօլիւր։ Էօյլէ

օլտուգտան սօնղըա , գօրգունճ շէյլէր իւլէ ֆիքրիմիզի փիշին տօլտուրմանըն աս֊լը՞նէ , Վուրտուղու զաման՝ վուրտուղու֊րուզ , լաքին աղըրսըն տուլմայըզ· օ հօ֊լիւ չանը , ԹապուԹ , գազմա , քիւրէք , մէզար չուգուրու , եաշ Թօփրագ , գա֊րանըլգլար , գուրտլար , վէ հօմրիւն ագ֊չամընտա՝ իխԹիյարըն ֆիքրինի պասան գօրգունճ շէյլէրին հէփիսի՝ հօլիւլէրի տէյիլ , սաղլարա գօրգու վէրիր շէյլէր տիր : Ինսան քէնտիյի՝ քէնտի բապըԹա֊սըզ խիւլեասընա գուրպան էԹմիշ , շաշ֊գընըզղյլա մուսիպէԹինի արԹըրըյօր · պիր էձէլ իճատ հտէյօր քի , Թապիա֊Թին եափտըղը տէյիլ · վէ պիր էձէլին գօրգուսունտան՝ պինինէ միւպԹէլա օ֊լույօր· շու ալտատըձը սուրէԹլէրի՝ ֆիքրիմիզտէն չըգարալըմ· մէզարըն աղղը սըգը գափալը տըր , տիւնեատէ օլանլար սըրրընը անղլամագ մի մքին տէյիլ տիր :

Էձէլ՝ ըհսմ էԹտիյիմիզ գատար չիր֊քին վէ գօրգունճ օլա պիլէ , իխԹիյա֊րըն նէ՞ գօրգաճագ շէյի վար · էյէր եա֊շընը ալտըգճա՝ քեամիլէնմիշ իսկ , էձէ֊լէ գարըշը սէյիրտիփ , գարանլըգ մէքեան֊լարընտա , պիր բահաԹ էտէձէք եէր իսԹէմէլի , էօմրիւն՝ քիշիյի պու գա֊տար ձէլպ էտէձէք շէյի՞ մի վար : Գալ֊պիմիզտէ տահմա եաշամագ արզուսու պուլույօրմույուզ : Օգուտուղումուզպէս ԹէլԷր՝ հէփ շաղլըդ նաղմէլէրիմի տիր :

Ա՜Հ, ա՜հ. Լինսան Էվլիատը պիր քէրրէ էթրաֆընը գուշատան մուսիպէթլէրի տիւշիւնէձէք օլսա, տիւնեանըն պօշ վէ ֆանի օլմասընը, Լինսանէլարըն պէտիւզունու, ֆաղիլէթին զաֆինի, քեամիլ ատամլարըն պիլէ Թագսիրաթինի, տիւշիւնէձէք օլսա, վէ պիրի պիրի արտը սըրա զուհուր էտէն պէլալէրի, գուսուր վէ քէսիր էյլիքլէրի, վէ էյլիյի պաշլարքէն պիթմէսինի, վէ արտը սըրա պրագտըղը պիթմէդ Էօլմէդ ազապլէրինի, կէօզիւ Էօնիւնէ կէթիրէձէք օլսա, Հէր նէ գատար ՃԷսուր ատամ օլուրսա օլսուն, Էլպէթտէ մէ՛յուս օլուր։

Պէօյլէ պիր գուրու Թաշլըղա, Էյլիքտէ պիր էյլիյի Եօգ, Հէր Թարաֆը տէրտ իլէ պէլա. Թէփէլէրի տաիմա գասըրղալը, աշաղլարը՝ Լինսան Էվլիատընըն իւմիտլէրինի պաթըրմաղա մէշհուր օլմուշ՝ գօրգունճ կիրտապլար, պէօյլէ պիր Թէհլիքէլի եէրէ, նէ՛ՃՀ սաբրլտըգՃա սաբրլա պիլիյօրուզ։

Լինսանընն պի էյեի Հալին միւպԹէլա օլտուղու պէլալէրտէն մ՛ատա, Թէհլէքէքիսիզ պիր կիւն կէչիրտիյիմիզ վա՛ր մը. պիր կիւն օլ՛ըմու քի, պիր քեամիլ ատամ՝ պիր եէնի սըր պուլմասընն, պիր պիլինմէտիք պէլա կէօրմէսինն, վէ պիրիսինի տահա կէօրմէյիմ տէյի՝ տիւնեատէն իպա էԹմէսինն։ Հիյլէքեար սահաԹլար պիլդի տէքքէ կէԹիրիր. էլիմիզէ կէլմէ-

տէն՝ իւմիտլէրիմիզի օգշար. տիւրլիւ էյլիքլէրը վատ էտէր ։ Ինանանըն ագլը վա՛ր մը. հէփ պիրի պիրի արտը սըրա պիզի ալտատըր կէյէր. էյլիք վերէձէքլէրի եէրտէ, հէր պիրի պիրէր տէրտ պրագըր տա, գաչան երլա գաթըլըր կիտէր ։ Պու ձիւմլէ իլէ ինսան եինէ իւ միտինի գաթ էթմէզ. ալտանտրգձա ինանըր, պիր ալտանտրղընը՝ օպիրինէ տէյիշ էտէր. Թէձրիւպէսի նասիհաթ օլմազ. եինէ կէլէձէք վագթի կէօզէտիր ։ Պէօյլէ պէօյլէ սօն կիւնիւմիւզէտէք՝ էօմրիւմիւզ տէ պիլէմիզձէ իղմազ էտէր տուրուր ։ Պա՛լի, էօմրիւմիւզիւն չէքտիյի պիր սըր տըր քի, ֆագաթ ձան չէքիշէն ատամա իգրար էտէր ։

(բ) Ձահմա պուրատա եաշամա՛գ մը. նի՛յին. կէօրտիւյիւմիւզիւ Թէքրար կէօրմէք, իչիթտիյիմիզի Թէքրար իչիթմի՛ք իչէն մի. պիր կէչտիյիմիզ եէրտէն՝ ձանընըմըզ սըգըլարագ՝ Թէքրար Թէքրար կէչիփ տէօնմէք, պիր չէմպէրին իչինտէ տօլաշըփ, զարազտան մուհապպէթէ, մուհապպէթտէն զարազա տէօնմէք իչէն մի. տիւնքի արզումուզտան պու կիւն իպա էտիփ, պիր պիրինէ պէնզէր սէֆալարըմըզը իւսթիւնէ էօնէյիփ տուրմա՛գ իչէն մի. էօգսա պիր գարարտա օլտուզումուզա ուսանըփ, պա՛րի Հալիմիզի Թէպտիլ էթմէք մուսիպէթի իլէ ձանը մըզըն սըգընթըսընը տէփ էաելիմ տէյի, պէ-

լալեր արամաղա մէձպուր օլմագ իչին միւ
Սեֆալարըմըզըն էն նէշէլի վագթինտե
պիլե, հէփսի պու գատար մը, պունտան
զայրի շէյ եօգ մու տէյի, սօրտուզուս-
մուզ աղ մը տըր։ Պու տիւնեանըն սե-
ֆասը նէ սագիլ շէյ տիր, նէ գատար
աղ տըր։ Ալը էօմրիւմիւզ գըսսա, սե-
ֆամըզ ըսա էօմրիւմիւզտէն էվվել էօ-
լիւր, ոնո՞ւն էօմրիւ նէ գատար օլուր։
Էօմրիւմիւզիւն եարըսընա վար տըգլայն,
հասսէլերիմիզտե սեֆա գալմազ. հաս-
սէլերիմիզտե պիր եէնի շէյ տույաձագ
գուվվեթ գալմազ։ Պիր գարարտա եա-
շամագ սըգընթըսըլա, կէօրտիւքլերի-
միզի թէքրարլայա թէքրարլայա՝ կիւնէ-
րիմիզի կէչիրմէյէ մէձպուր ուզ։ Շիմ-
տիքի զամանտա կէչէնքինին տատսըզ
չէշնիսինի ալըրըզ. հասսէլերիմիզ իմ-
թիալա օլմուշ, թիթրսինիրիզ։ Իլք սէնէ-
լերիմիզ՝ միւսրիֆ պապալար կիպի, վա-
րիսլերինի մահրում կտէր, արտտան կէ-
լենլերէ միրաս օլաձագ զէվզի սեֆայը՝
փիշին քէնտիլեր թէվէֆ կտեր։

Պիր տէ գօձամագ պէլասը կէլիր, հեր
տէրտի պաստըրըը. օ զաման օլան կիւն-
լերտե սու գալմամըշ, պիզ էօզ չըգար-
մաղա չալըշըրըզ։ Էզզէթ աչընմըշ,
հասսէլեր էօլմիւշ, զէմպերէքլեր կէվչէ-
միշ, մէսամաթլար թըգանմըշ չարխլար
պօզուլմուշ, կեահ պիրի տուրուր, կեահ
օպիրի։ Եէհյիմիշնաֆագա՝ վիւձուտու

պէսպէսներէն՝ էօլտիւրիւր. քիչինէ գա-
տար փերհիզքեար օլսա, փերհիզ էթ-
մէկնէն էնքան սըգրմնթըլարը էնքեր,
սէվինձի պիւլէ թէհլիքէլի օլուր. էլինէ
պիր գաւոհ ալսա, ամանսա էձէլ՝ շունու
նէ զամանէլիմտէն գափաձագ տըր տէյի,
հեր սաաթ թիթիրեր։ Էօմիւր պիր գու-
րու թաբլա օլուր, ար թըզ մահսուլ վեր-
մէզ։ Պէօյլէ միւրիւվվէթսիզ կիւնլերի
չէնլէթմէկ, կէչմիշլերի խաթըրա կէ-
թիրիփ, պիր վագըթ պուլունտուգլարը
իշլերին, գուրտուգլարը պի մանա թէտ-
պիրլերին նագլինէ միւհթաճ օլուրլար։
Պէօյլէ պէօյլէ զէվզ սէֆա լինսանը թէրք
էափ, պիրի պիրի արտը սըրա գաչար.
վէ գարնը տօյմամըշ սէֆիւլի պիր գուրու
չէօլտէ, վէ տիւնեանըն կէձէլերինտէն
գարանլըգ պիր կէձէտէ, եափ եալընըզ
պրագըր կիտէր։ ՄուԹլու օնա քի, օ
վագԹինտէ քէնտիյի ալէմին հաքիմինէ
պէյնտիրմէյէ իւմիտ էտէ պիւլիր. վէ չա-
նը թէնտէն այրըլմազա մէչպուր, պախ-
թըն էյլէԹի զիյնէԹլերինի կերի վե-
րիփ, արգասընտաքի էԹի սօյունուր,
տիւնեանըն օյուն մէյտանընտան չըգար
կիտէր։

ԻչԹէ պէնիմօ վագԹիմ կէլտի. եա-
չատըղըմ տիւնեա մահվ օլտու. էերինէ
պիր եէնիսի կէլտի, ծնտա գուլլանըլան
ատէթլէր տէ հէփ եէնի տիր։ Մէյտա-
նա պիր սիւրիւ խաֆիֆ չանլը եապան-

ձը օյունձուլար չըգտը, պէնի գօվաձագ-
լար մը, եօգսա պիլէմձէ էյլէնէձէքլեր-
մի, պէնի կէօրտիւլեր շաշայօրլար, պէն
տէ ճնլարա շաշայօրուս, եանըմտաքի քիմ
օլտուղուն պիլմէմ։ Ա՛հ, ա՛հ, պուննան
զկյատէ կիւձիւմ կէլէն տիւնեատէ չօգ
եաշատըղըմ տըր. պուննա զաման էձէլ
տէն մահրում օլտուղում տուր։ Փատի-
շահըմ պանա պիր զաման հիմմէթ ետը-
տի, շիմտի պէնի թանըմայօր.[1] պէ հայ-
տէ շու տիւնեատէն չէքիլելիմ. տիւնեա-
տէն իպա էթմէյէ՝ պուննան զիատէ նէյէ
պէքլէրիմ։

Ա՛յձէ. պու սաղթ պանա՞ մը օլմուշ.
շիմտի արթըգ ուննուտուլտո՞ւմմու։ Պէ
տէ իմտի. օ գատար խաթըրա կէլմիշիմ
քի, էլ վէրիր. պիր շէյ փէք եագըն օլուր
սա՝ կէօզիս ալըր։ Փէնտիյի կէօսթեր-
մէք սէվտասը՝ կէօրիւնմէմէյէ սէպէպ օ-
լուր։ Տէրտլերիմի վարըփ րիձալէ նագլ
էթտիյիմ զաման՝ գուլագ վէրիրլեր,
տինլէյիփ խօշլանըրլար, վէ էլիմի սըղըփ,
եարըն էյնէ կէլ տէյի րէձա էտէրլեր։
Իմձինա տէտիքլերի շէյ՝ պուննան զկյա-
տէ ալտատըձը գըյաֆէթէ կիրէ պի-
լո՞րմի։

Ճ ա՛հզատէմ, պուննլարը սէօյլէմէմ իչ-
լէ, պ՛աշլատըղըմ մատտէտէն այրըլտըմ

1 Եունկ՝ իմթիյէտարլըղընտա եիւզտէն տիւշմիւշ իւտիւ։

սանամա . պու սէօյլէտիքլէրիմ՝ հօմրիւն գըլմէթինի թէնգիլ եթմէք իչին տիր , էձելին գօրգուսուզնու ազալմագ իչին տիր ։ Քիչի տիւնեայէ նէ գատար պի- գայա օլուրսա , սէֆասըզը օ գատար զէյ- ատէ չըգարըր ։

Նուսմ միլլեթի՝ հսքի Ըսթամպօլու զապթ եթմէյէ պէգլ եթտիյի զամանըն իքիսի գատար , պէն տէվլեթին քերեմ գափուսուզնու մուհասարա եթտիմ , նա- ֆիլէ եէրտէ տայանտըմ տուրտուսմ ։ Լա- քին եազըգ . մալ քեսպ եթմէնին եօլու՝ կէօզիս պիւյիւքտէ օլմագ տէյիլ իմիշ . հաթթա էլիմտէ օլանտան պիլէ մահրում օլտուսմ , զիրա զէվգինի չըգարամատըմ ։ Ըրզույէ տիւշմէնին ասլը նէ . տիւնեա- տէ արզու կիսի էզիյեթլի մէշղուլիյ- եէթ օլամազ ։ Սէն պանա կիւձիս գուվ- վէթի եէրինտէ պիր ատամ պուլ , վիւ- ձուտի խասեթլիք կէօրմիւշ օլմասըն . պիր թամսա տիւշսիւն տէ , պագ նէ՛ չա- փուք սօլար սարարըր , եթինի տէօքեր , պէնիմ կիսի մէշար գայգընընա տէօ- ներ ։ Եէնի տիւնեանըն մալի՝ պիւթիւն սէնին օլսա , արզուն թամսըն օլտուգ- տան սօնղրա , եինէ փագըր սըն ։ Նի՛ քէօյլիւք եէրին սէֆալարը , թէմիզ հա- վա , խաֆիփ թամամ , պէնի տէվլեթ գա- փուլարընըն պուլաշըգ իլլեթլէրինտէն՝ սի՛զ գուրթարտընըզ ։

Նայմուպարէք օլսուն , պէնի պու ֆա-

գըը գուլիպէյէ կէթիրէն՝ բապպինին քէ-
բէմի. Ձանըմըն բահաթինի պէն պուն-
տա պուլտում։ Տիւնեա պիր վագաըը
սէֆինէ տիր, մուխաթարալը տէրեալը-
տէ չալգանըը եաթըը. ուզագտան սէյ-
բի սէֆալի տիր, լաքին իւսթիւնէ վար-
մատա թէհլիքէսիզ օլամազ։ Պուննտա է-
մին իմ, պիր գուրու թախթա իւզէրինէ
պրագըը, խալգըն կիւրիւլթիւսիւնիւ՝
ուզագտան տէնիզ ինիլթիսի կիպի, եա-
խոտ կէչմիշ ֆըրթընանըն սօլուզան չա-
մաթասը կիպի տինլէրիմ. վէ բահաթ
եիւրէյ իլէ քէնտի պէձիտ մասլահաթը-
մը տիւշիւնիւփ, էձէլ գօրգուսունա
գարշը գօմանըն եօլունու էօյրէնիրիմ։
Պուննտա սօփասընա տայանմըշ՝ գավալըն
իւֆիւրիւր չօպան կիպի, գուլիպէսինին
պուձաղընտան սահրալարը սէյր էտէր կի-
պի, մէրհամէթսիզ թամարըն էթտիյի
ավլարը սէյիր էտէրիմ։ Պագարըմ զա-
ղար սիւրիւսիւ կիպի պիր ալայ ատամ՝
իւրիւփ ըրլայարագ հագ գափուլարընն գը-
րըփ, ատալէթ սինօրլարընն պասըփ, գափ-
մատա գուրտ, ալտաթմատա թիլքի,
կեահ գաչարլար, կեահ գօվարլար, վէ
թա օ եօրուլմազ ավձը՝ էձէլ կէլիփ,
հէփսինի քէնտի չուգուրունա աթըն-
ձայա գատար, հէփ պիր պիրլէրինի է-
մէտէ տիրլէր։

Պէօյլէ պիր գըսսա զաֆէր իչին, պու
գատար զահմէթէ նէ՞ մուձիպ։ Ձին-

կինին տէվլէթի, գահրամանըն չէօհրէթի, փատիշահըն աղամէթի, հէփ„պուն-տա եաթըը„ այս է պապան հանգոպէան տա պիթէր։ Տիւնեա տէֆթէրինին պիր եիւզիւ չէքիլէճէք տէրտլէր, պիր եիւզիւ պրագըլաճագ էյլիքլէր, վէ տիւնեա պիւյիւքլիւքլէրինին եէքիւնի՝ Թօփրաղա Թօփրագ ՃԷՄ օլուր։ Էյէր պու պէյթլէրիւմ՝ պիզատէն սօնդրա կէլէնլէրին էլինէ կէչէճէք օլուրսա, անղարըլար քի տէվլէթ խատէմէսի պէյնինտէ եաշամըշ՝ պէյլէ պիր ատամ զուհուր էթմիը, վէ այսըլ տօղուշու ինկիլիթերրալը իքէն, քիշիյէ տէվլէթ՝ վագթինտէն պիր կիւն կէրի գալմագ իհթիմալինի միւլահազա էթմը, էՃՃԼ տէօշէյինտէ՝ տիւնեա վէ տիւնեա մալի Թէրթիպլէրինէ վագթ կէչիրմէմիշ. վէ տիւնեատէն կէօչմէք իգԹիզասը՝ տիւնեա մալինտէն եիւզ չէվիրմէք սըգընԹըսընը տէյէր օլտուղունու անղարմըշ տէյլէր։

ԱյնՃիքտէ ԹէՃրիւպէ եօգ, տիւնեանըն ալտատըՃը հալլէրինէ պագար, քիշի պին գատար պէլայէ տալար։ Սօնդրա եաշը քէնտիյի Թէրպիյէ էտէր. գօՃատրգՃա կէօզիւ այըլըր. եաշամանըն եօլունու էօյրէնիր. էօյրէնիր ամմա էՃՃԼ գափուլարը տա էօնիւնէ այըլըր։

Այէօզիւ տօյմազ իխԹիյարլըգ տահա չաղըրըյօր պաձա էէն էոՒէրիմ, պաձա մալ էոՒէրիմ, պաձա սէքա էոՒէրիմ. էյ զավալլը,

հասսէլէր գուվվէթտէն գալտըգտան սօնղրա, սէֆա օլմազ։ Սէֆա՝ պիր շէյէ մալիք օլմատա տէյիլ, քիշիտէ հասսէ օլմալը քի սէֆայը տույսուն։ Թապիա-Թին՝ կէվչէտիփ Թէլլէրինի պիրէր պիրէր գըրտըղը եայը՝ Թէքրար կէրիփ գուրմազա նաֆիլէ եօրուլուրուզ. նէ՞ տէյիլիք տիր պու։ Կիւնէշ պաթըյա տօղրու էնտիքձէ՝ կէօլկէնին ուչանտըղը կիպի, պիզիմտէ կիւնիւմիւզ ագշամլատըգձա՝ արզուլէրիմիզ արԹայօր։

Օ էնկին էօլմէյէ Թամա էտէնլէր, պու սիզինքի նէ՞ խըրս տըր։ Ա՛ պէնիմ եաշտաչլարըմ. ա քէնտինիզտէն արԹա գալան փարչալար. ա մէզար քէնարընտա սալլանան՝ ինսան գըրընԹըլարը. եաշըմըզը ալտրգձա, գօճամըշ աղաճլար կիպի, չու գուրու միհնէթ Թօփրաղընա՝ տահա տէրին քէօք սալըփ, տահա սըգըմը սարըլալըմ։ Գալան խայալլէրի էլէ կէԹիրմէք իչին, չու պուրուշմուշ էլլէրիմիզի՝ հէմ խըրստան, հէմ իխԹիյարլըգտան ԹիԹիրէյէ ԹիԹիրէյէ, պօշ հավալարա տօղրու՝ տահա ուզատալըմ մը։ Ինսանա լազըմ օլան չօգ շէյ տէյիլ, օ տա աղ վագըԹ իչին տիր. չօղա վարմազ, ԹապիաԹին պիր սահաթ իչին՝ էյրէԹի վէրտիյի Թօփրաղը կէրի վէրիրիզ։

Պու ֆըրԹընալար իչինտէ եաշատըղըն էօմիւր էլ վէրիր, ա սէֆիլ իխԹիյար. վար պա՛րի լիմանտա էօլ։ Սէն շիմ

սի գալապալըգտան գաչմալ ըյտըն , սէ-
նին հալինի կէօրէն օլմամալ ըյտը . էվլ-
նին պուձաղընտա գափանըլի , ագլընըն
կէվշէմէսինի , մուրատընըն զաֆինի ,
վիձուտունուն խարապըլը խալգտան
սագլամալ ըյտըն ։ Կէլէձէք վագթինի
քէնտին քէնտինէ փիշին խապեր վէրիփ,
էօլմէյի թալիմ էթմէլի իտին ։ Վարըփ
քէնտին քէնտինէ՝ սէօսիզձէ միւյահա-
զայէ տուրսաննա . օ թանըմատըղըն տէր-
էալէրէ տօղրու՝ պիր ազտան կէմիյէ
պինիփ , էօլձու օլաձաղըն գըյըլարտա
կէղինսէնէ ։ Ճանըրը տօնաթ . պինէձէյ-
ին կէմիյէ ֆաղիլէթ զախիրէսի տօլաուր
տա , բահաթ եիւրէյ իլէ , սէնի պիր էս-
մէտ օ ուզագ տիւնեալարտա աթաձագ
բիւզկեարա պէքլէ ։ Ա՛հ օ վիլայէթլեր
ա՛հ֊ֆիքբի իլէ ուզագտան թասհիհ էթ-
միշ օլմայան քիմսէլերի՝ նէ աձաիպ կէօ-
բիւնէձէքլեր ։

Պու կէվշէմիշ էլիմիզտէն տիւնեա օյ-
ունձաղը՝ պիր քէրրէ գայըփ տիւշիւք-
տէն սօնղրա, ա՛րթըգ հասսէլէրտէն իւ-
միա եօգ . ծտան սօնղրա Ճանըրը թէֆ-
թիշ էթմէլի, տահա ալա սէֆալար՝ Ճա-
նըրտա արայըփ , Ճանըրըն գուարէթինի
էօլմէզ չէյլերէ պէզլ էթմէլի ։ Օնտան
սօնղրա, իգպալի՝ էլտէ օլան վագըթտա
արամալը տէյիլ , իլլա մէզարտան էօ-
թէյէ պագմալը ։ Օ զաման տիւնեատէ
ֆագաթ իթիպար ըլա բահաթըգ արա-

մալը, զերա ելտէ պու իքիտէն զայրի շէյ գալմազ։ Ի Թիպար՝ քեամիլլիք շէօհրեթինէ վէրիլիր, բահաթը՝ քեամիլ օլան էտինէ պիլիր։ Էյէր ձահիլլիքլէրիմիզ՝ իքիսինի տէ էլիմիզտէն ալմազա պրագըսագ, ախըր վագթիմիզտէ նէ՞ թէսկլլամըզ գալըր։ Օ կիւնլէրտէ պիզի սէվինտիրիփ, բահաթ եաշատաձագ՝ ֆազիլէթտէն զայրի շէյ եօզ. ֆազիլէթ իլէ տիր քի, եաշըր ալմըշ ատամ՝ մէզարա սէվինէրիկ կիտէր։ Պիր շէյտէն գօրդմաատըղընտան մնատա, էօլմէյի արզուլէր պիլէ։ Էօլիւմ՝ կիւնահքեարա գօրդուննտ տուր. էձէլ գօրդուլու գըյաֆէթինի՝ կիւնահտան էյրէթի ալըր. էձէլին գըլըձընը պիլէյէն՝ կիւնահ տըր։

Ավլատըմ Նէրկիզ, կել պանա եարտըմ էյլէ, էձէլ իլէ պարըշայըմ. վէ շու արտըմ սըրա կէլմէյէձէք շէյլէրտէն կէօնլիւմիւ այրըայըմ։ Էձէլ պէնի թօփրագլարը արթըրմազա կէօնտէրմէտէն, պէնի տիւնեայէ պէնտ էտէն պաղլարը՝ պէն քէնտի էլիմլէ գըրմըշ պուլունայըմ, վէ էձէլին գըլըձը՝ կիւնլէրիմին թէլինտէն զայրի քէսէձէք շէյ պուլամասըն։ Ագլըմ ույուշմազա փէք միւսթէէլա տըր. վէ էյէր Հէնոէյին քէնարընտա ույգույա տալարսամ, սէնին կէօլկէն էօնիւմէ կէլսին, աձընըլա պէնի ույանտըրսըն, վէ կէօզլէրիմի եումտուրմայըփ, կէլէն էձէլէ տօղրու տիքիլի ԹուԹտուրսուն։ Պունդ

տան սօնդրա պէնիմ մահվ օլմամա՝ նէ զօր իսթէր նէ գազա . եօլ էմրիմի թա-պիաճաք քէնտի պուլյուրմուշ , էձէլլին էլի-նէ վէրմիշ , օ տա պանա կէօսթէրմէյէ՝ պէլքի պիր ան տահա պէքլէյէ ։

Տէօնիւփ արտտա պլրագտրղըմ կէչէն սէնէլլերէ պագարըմ՝ կէօրտիւյիւմ՝ նի-չէ պէնտէն կէնճ, պէնտէն գուվվէթլի , վէ պէն գատար ճահիլ տէյիլ , վէ չօգ սէնէլլեր եաշամագ իւմիտինտէ օլան քիմ-սելերի կէօրմէտիգճէ, պէն ծնլարըն իւս-թիւնէ նամըլ եաշայա պիլմիշիմ տէյի թաաճճիւպ էտերիմ . . . նի՞ճէ , պէն եաշայօրմուլյում . հայա . էօլմէմի թէք-միլ էտէյօրում ։ էյ ալիմ Մհատ , պու եաշատրղըմ սագաթ էօմրիւ՝ պանա սէն ալը վէրտին . հալա ալտրղըմ նէֆէս սե-նին սէնաաթինին հիւնէրի տիր . անճագ պէն էօմրիւմիւ չօգտան պէրի՝ սինիրլե-րիմին գուվվէթի իլէ , ֆիքրիմին գուտ-րէթի իլէ, հէփ պէրապէր մէզարա կէօմ-միշիմ . իխթիյարըդ խասթէլիք եիւ-քիւ ալթընտա՝ վիւճուտիմ էրիյիփ ագայ-օր . կիւնէրիմին թօրթուսունու տա թիւ-քէտիյօրում ։ Հասսէլէրիմ՝ ճանըմըն գափուլարընը գափատը . վէ ագլըմ թու-թուտուղուլ եէրտէ, պանա՝ թապուտու-նու հազըրլա , քէնտինի թօփրագա վէր տէյօր ։

Ւօմրիւմիւն հէր տէմինտէ կէօրտիւյ-իւմ՝ հալի՝ պիր սօն տէֆ՝ա տա կէօրմէյէ

գօրգայըմ մը։ Էձել պանա պիր եէնի չէյ մի տիր. ինսան տօղայրքէն էօլմէյէ պաչլար. եաչը արթտրգձա՝ էօմրիւ ա-զալըր. պիր մուտ տուր քի եանտրգձա թիւքէնիր։ Ձիւնքի էձել կէնձլիյիմի եէ-տի, գուվվէթիմի իփրանտըրտը, գալա-նը տա քէնտինին օլտուն, նէ օնու աձը-րըմ, նէ ուղուրսուզ սէսինտէն իւրքէ-րիմ։

Կ՚ուլաղըմա տօգանան՝ սէնին սէսին տիր, Ի՛յ էօմրիւն վէ էձէլին սահիպ մուհա-ղագը, վէ թապիաթին էպէտի կիւնէչլի. պէն պիր պէօձէքտէն պէթէր, վէ չէյ-նէտիյիմ Թօփրագտան ալչագ իքէն, սէն պէնի քէնտի քէրէմիվնէ՝ օլտուղում գա-րանլըգլարտան չըգարըփ, նուր իչինտէ աննըմ աչըգ կէզմէյէ իչին վէրտին. պէ-նի լուԹֆունա միչէրրէֆ էԹտին, վէ պանա պու վարլըղը վէրտիյին՝ պէնի մուհաթաս էԹմէք իչին տիր։ Սէն պէնի պիր պիլմէտիյիմ եէրէ տավէթ էտէյօր-սուն. սէվինէ սէվինէ իԹաաԹ էտեր, քէնտիմի սանա ԹէսլիմՀ էտերիմ։ Կիւ-վէնտիյիմ քիմ օլտուղուն պիլմէրիմ. մու-րատտմ սէնտէ եաչամագ տըր։ Ա՛սըլ զաԹիլիք սէնտէ տիր. տիւնեատէ օլան-լար հէփ կէօլկէ տիր. քէզալիք՝ էօմիւր տէ պօշ չէյ տիր, էօլիւմ տէ։

Էօմրիւն հագդընա չօգ էյի սէօյլէ-նիր, (փ) էձէլէ չօգ իփԹիրա օլունուր. քեամիլ ատամ՝ պիրինի գուլլանմանըն

ուսուլինի պիլիը , օպիբինտէն գօրգմա-
մանըն եօլունու . պիր պիբինէ բուպար
էտիփ , իքիսինին տէ հագգընը հագգ
էտեր ։

Ա՛ման թէնատէ մահպուս՝ պու տիւնեա-
տէ մէզարտա եաշար։ Ջէնձիրպէնտ է-
սիր կիսի , գարանլըգտա էպիյեմէթ չէ-
քեր , հասսեյլերին գալըն փերտէսի ար-
տընտան՝ կիւճ իւլէ պիր ձիւզ՛ի հագ ը-
շըղընը սեչեր։ Ընձէ՝ թէնի մէզարա գօր ,
լաքին ձանը հափսինտէն գուրթարըը ,
եօնիւնտէքի պուլուտլարը տաղըտըը, այ-
տընըղա չըգարըը , վէ էպէտիւլէյ ուչ-
մաղա գանատ վէրիր ։ Ընձէյին հագգը-
նա սեօյլէնէն մուսիպէթլեր՝ խայալի տիր,
թասլիաթ հիչ պիրինի տուլմազ . լաքին
եօմրիւն սահիհ պէլալերի վար քի, տիւ-
նեանըն ագը՝ սագրնմանըն եօլունու
պուլամազ ։

Ի՛մմա նի՛ձէ՝ տէյէձէքսին . ինսան էվ-
լատընըն էձնէյէ հիչ սեօյլէյէձէյի եօգ-
մու . էձնէյին կէչտիյի եօլտա նէ երկընը-
թըլար վար ։ Հիչ պիր չէյէ միւրիւվվէ-
թի եօգ . տէվէլէթ , պիւյիւքլիւք , հէփ
եօլու իւշէրինտէ երգար պրագըը . նէ
իլիմ պագար, նէ մարիֆէթ . տիւնեայէ
նուր օլաձագ՝ օ էպէտի գալմազա յայրդ
ագըլլարը զուլումքեար էլի իլէ սեօն-
տիւրիւր, տիւնեանըն խալգընը թէքրար
ձէհալէթ գարանլըլընա պըրագըը տեյէ-
ձէքսին ։

Կերչէք, էձել ալիմէրի տէ, գահրաման ատամլարը տա, փատիշահլարը տա խօրլար Թահգիր էտեր, ինքեար էթմէմ. լաքին ալիմլիք, եյիտլիք, փատիշահլըգ իւնվանլարը, պօշ լագըրտըլար տըր. չամուրտան եափմա Թէնիմիզէ եափըշըփ, Թէնիմիզ իլէ չիւրիւյէձէք չէյլեր տիր։ Լաքին շու էպէտի ձանըմըզը, ալլահըն սուրէթինէ եարատըլմըշ ձանըմըզը խօրլայան՝ պու տիւնեանըն էօմրիւ տիւր. մէզարըն գարանլըգ կէչիտին աշըփ, նուրուն մէքեանընա վարընձայա գատար, ձանըմըզը Թահգիր էտէն՝ պու էօմիւր տէյիլ մի։

Լ՚էյ էձել, սէն էօմիւրտէն այա սըն. գուտուսմուն մանպարլէք օլսուն. պանա պու եագընլարտա կէլէձէյինէ մինմանու։ Սէնին գըլաղուզլարըն՝ իսԹէյարլըգ, իսասԹէլիք, սէնին եագըն օլտուղունու խասլէր վէրէյօրլար. պէնի էօմիրէ պաղլայան տիւյիւմլէրի չէօզէյօրլար տույարըմ։ Պիր գաչ կիւնէտէք օնլարըն հիզմէԹի Թամամ օլուր. չանըն տիլի գըմըլտանըյօր, գալան պիր գաչ տօսԹուսու՝ չօգ կէչմէզ՝ ձէնաազէմ տավլէԹ էտէձէք։ Եիւրէյի երմէյագ օլան՝ պէլքի պիր գաչ տամլա եաշ ագրտա. լաքին ագլը քեամիլ օլան՝ էօլէնին պաչընտա ղազա չէլէնկի կէօրիւր, էօլտիւյիւնէ մանԹօլու վէրիր։

Լ՚ՀՀ, շու սիւրիւբլէտիյիմ Թօփրաղը՝

նէ՛ սէվինձ իւէ ըիւզկեաբըաբա վէրհէձէյ-
իմ։ Վէ պիր կիւն էնասիրին իչինտէն,
Թապխաթին կիրտապընտան, եվնէ չէ-
քիփ չըգարըփ, նուր ուլա այուտէ Թէ-
նի Թէքըար Թագընըփ, Թէքմիլ վիւճու-
տիւմլա եէնիտէն եաշամաղա պաշլայըն-
ճայա գատար, Թէնիմի Թօփրաղա էմա-
նէԹ էտէրիմ։ Օ վագըԹ հէր տէրտի,
հէր մէշագգաԹի եէնմիշ օլուրուսմ. ա-
ճըլարըմ աղըըլարըմ պիԹմիշ օլուր։ Էյ
էձէլ էձէլ, սէն օլմասան՝ հիչ պիրինին
սօնու օլմազ. սէն օլմասան՝ հէր ֆաղի-
լէԹիմիզ նաֆիլէ օլուր, հէր չէքտիյի-
միզ պօշա կիտեր։ Ձէքտիքլէրիմին իւճ-
ըէԹինի սէնտէն ալաճաղըմ։ Տօղաըքէն
պիր հայգըրտըմ, պու սէֆիլ էօմրիւ իս-
Թէտիմ. պիր տահա պու էօմիւրտէն
գուրԹուլուփ, պիր էօմիւր տահա էտին-
մէյէ նէ՞ վագըԹ հայգըրաճաղըմ։ Խայր.
էօմիւր՝ մէզարըն պէրիսինտէ տէյիլ, էօ-
Թէսինտէ տիր։ Ձէձէլ վուրուր եարա-
լարսա, պիզի սագլամագ իչին տիր. է-
ձէլէն վուրտուղու քիչի՝ տիւշէր եէնէ
գալգար. զէնձիրլէրի գըրըլըր, ազատ
օլուր. տէվէլէԹ սահիպի օլուր, ձէննէ-
Թի էտինէր։ (ր)

ՀԱՇՎԻՑԵՒ

(ա) Տօսթլարըն էօլիւմիւնաէն պիզ նէ մէյվէ չըգա-
րա պիվիրիվ։ Օնլարըն էօլիւմիւ պիզն ուչուշուգլու գ-
ատան ուչանաբրմալը. գօրգուչու էհւբէյլիմիզաէն չըգար-
մալը. քիպրիմիզն էհնամէլի. վէ պէտ ամէնաէն պիզի սա-
գընաբրմալը։ Իմէնլի չօգճա տիւչիւն Լօրէնցիոս, պրագ
քի ֆախուսի ճանընա թէսիր էհմին։ Սէհնին բատը-
թատըզ սէվինճլէբինի քէօրէյնի, սանա սահիհ տէվնէթ
թէսաուրնը էսէճէը՝ եալընըզ օ տուր, պրագ քի հիւք-
միւնիւ իճրա էհմին։ Սէն օնուն հիւքմիւ ալընընտա օ-
լուբտան, օ սէհնին հէմ հէւբէյնինէն չալգանընըզընը
պատարըր, հէմ սէնի էպէսի իզդէհէթ նաիլ էսէր, հէմ
սէն չիմֆուսէն բահաթ կիւնլեր կէօրմէյէ պաշլարսըն։
Իօլիւմ տիւչիւնճէսի՝ քիչինին ֆիքրինի աչար, վէ խայր
ամէլ իշլէմէյէ նասիհաթ էսէր։

(բ) Շու նազնը միզաճ չէվէպիլէրիմիզին մէզաքը նէ՞
սըր։ Պու տիւնեանաէ տաւմա եաշամագ։ Նի՞չին. ասըլ
էօմրիւն գափուսունու պէքլէյիփ. ասլա իշլերի կիրէմէ-
մէք իշնի մի. պու տիւնեանդն գարանլըզընտա Տանգ օ-
լուբ, էպէսի ըշրըզ ասլա կէօրմէմէք իշնի մի. սաաթլա-
րըն էսքիմիշ չարխըզըա հէր կիւն էնինի չըգըբ, պիր նէ-
նի չէյ կէօրմէմէք իշնի մի. մէրասիմընը պունա մոտ տուր։
Էյէր պուլունսա, վարսընըզար Հայվանընար ըզա իւնանէյէ
էհմինէր. էյէր Հայվանընար քէնարնէրաէն թէրպիյէլի
տէյնէ իսկ։ Ֆադնլէհէյէրի օղմասըղընտան, եանի, մի-
լաՀազա էհմէտիքլէրինաէն, կէրչի քէնարնէրէ ասրասան,
հէր քէսաէն զնյտաէ միւլաՀազայ ըզղ տէրզէր, լաքին օ
թասլատըգլարը միւլաՀազայա նէյէ՞ միւնձէր օլուբլար։
Պու Ֆանի տիւնեայը պիր սէվինի պիր ևքրահ էսէրլէր.
էօմիւրլէրինի պիր խըրփալայրփ, պիր օգշարլար. օ գը-
ղըճայը Ֆահիշէյէ պէնգէր էօմիւր՝ կիւնլուն հէր սաա-
թինաէ պունլարը շաշգըն կիսի գուլլանրփ, պունլար
սա պէհէրէյէ տիւչմէյէլիմ տէյի՝ Ֆէնայը մէտհ էսէր-
լէր։ Կէմր իմոի սէվինաէքլէրի չէյն։ Հայ հայ. իշլեթ օյա-
նուն Ֆիսալընը թէպտիլ էսէճէյէ վագրեթ տըր, վագթի
կէլտի կէչէյօր պիլէ։ Լաքին պուտլարը նամըլ գանտը-
րըփ տա, պու խօշլանտրգլարը չէրքին Հալտէն ևքրահ
էհմիրմէլի, ծնա Ֆաղնլէհտէն զայրի չարէ եօգ։ Ֆադնլ-
էհ պիր քէրամէհէ մալիք պիր քի, տիւնեանդն գուրու

գայալարքնը չիէքլեր իւէ ոռնատքը. ինանը ախնեայ-
լա պարըշարքը. վէ աշ էլ-խուռատս կիւնլերին պիր պի-
րինէ պէտղէտիլ՝ Ճան ազաճագ Հալինէ՝ ախրլիս սէքա-
լար վէրիր, վէ Թաապիաթին ուսանաքրքՃը չէմպերինի՝
պիր ուղուն էօլ եափար քի, քիչի կէզաքՃէ խօշտանը ։

(Գ) Հասաէլերին սէքաքրնատն զայրի չէյ տուլմայրփ,
ծնլարքն արզուատնտա եաշայան տատամ՝ սէքիլ էօմ-
բիւնէն հէր կիւնիւնիւ Ճան սըզքնէնքսընտա կէչիրիր.
տայտա պիր մագամտա էօմէկն գոչշար կիպի, մէվսիմ-
լերին Թէպտիլաթինտէն հիչ խատկերի օլմազ ։ Լաքին
ախնէեա եիւղնէնտէ կիւնէչին պիշլրատչի մէրվէլերէ իր-
Թէքեատ էմմէկէն ալա Ճանլար՝ կիւնլերինին հէր ակմի-
նէ կիւէրՃինին պօյնունտաքի եալտպուք Թիչլէր կիպի,
ախրլիս բէնքլեր փէչտա էաեր ։ Եիւրքլերինէքի կիս-
նատՀըզըզ սէվինՃի՝ հէր չէյի խօշ կէօմԹերիր, վէ օլան
ՓաղնլէԹլերի՝ Փիքիրլէչ կինէ կիւնէչ կիպի նուր վէրիր ։
Ուսանամագ նէ օլտուղուն պիրմէղլէր. վէ արզու էմաիք-
լերի չէյ՝ հաքիմէք պիրմէզ ։ ՃէնինէԹ իւմիաի իւէ պալա-
լերաէ ուչուփ, հէր կիւնէչ տօղատուգՃա, սէվգիԹի քէ-
մալկյէէԹի տատա եագըն կէօրիւփ, հէր կիւն պիրքր
եէնի իզղէԹ հիտս էտերլեր քի, ՓաղնլէԹէ օլան զայ-
րէԹլերինի արԹըրըր։ ԹատպաԹին չարիր՝ արատա ԹԷ-
քէրի կիպի սէօնատքՃէ, քէնտի չըգարգլարը եէրսէն
աշաղա պագարլար, ատամԹէն սատաԹէ պիրքր կի զէվ-
լեր կէօրիւրլեր։ Քէնտի ՓաղնլէԹլերինին էօլու՝ իգպա-
լէ տօղրու տուր։ Վէ էօյլէ Ճանլարըն ՓաղնլէԹի՝ սինին
կէօսԹէրտկի տիր ։ Վէ իգպալլէրի Փագաճ սինին իՃ-
րատչլա էտինիլէն տիր ։ Պիղ ՓաղնլէԹ գաչգընլըզը է-
տիփ սէ, գըտմէԹիմիզ օլան իգպալի Թէփէլիմ մի ։

Կէրչի ալէմին իգպար էԹտկի չէյ տիր քի, տիրէԹին
իգպալինէ պիգայա օլանըն՝ տիւնէ տատ տէ սէՓատը ազ
օլուր։ Լաքին տիլտէ սէօյլէնիր, ամէլէ կէԹիրէն փէք
ազ տրր։ Վ տագըա պու էօմր նէ տիր. փէք աշըգ օլանլար
պիլէ նէ օլտուղուն պիլմէզ. ալ գէլա քէօրլէնմիշիզ.
չօգ զնատ սէվտիկմիշտէն՝ սէվմէզ էԹմիշիզ. տարը-
լըփ սէչլ կիպի գուՃագլատրըմրզտան, գուՃատրըմզ-
տա պօղայօրտուղ. վէ կէչտա եօլտուտուղ՝ լմտան տըր
տանըյօրտուղ։ Էչէր պու էօմիւրտէն զայրի չէյ եօղ ուտա,
հիչ պիր չէյ տէյիլ տիր. եէփ, էչէր պու էօմիւր պիր
զայրի էօմրէ սէպէպ իսէ, պահատըզ չէյ տիր։ ՊիէԹիւ-
նիւ զտպճ էտէլիմ՝ սէրսէք, հիչ տիր, վէ հիչտէն պէ-

թէր տիր. տէրտ իւլէ մէշագդաթեան իսպարէթ տիր. սիր գայա օլուր, չէյ եէրինէ գօմազսագ, պահասը հատտէն աշար. զիրա օ զաման թէսէլլա վէ բահաթլըգ մէքթանը օլուր. էպէտի իգպալէ ջրգար՝ պիր միւֆէրրիհ եօլ օլուր: Օ զաման էօմրիւն ատընը վէրմէտ, իքրամ ըլա անըմ, սէնա էթմէլի. վէ խաթըրա կէլտիքձէ, եիւրէքտէ սէվինձ փէյտա օլուր: Օ զաման նէ կիւնէրիմիզտէն ուսանըրըզ, նէ տիւնեանըն եիւզիւ՝ գուրու չէօլեսթան կէօրիւնիւր. վէ էօմրիւմիւզիւն նէ եիւզիւտէ գըզըլճասը գալըր, նէ մէշրէպտիտէ թէթիպլիք: Պու տիւնեա պօշ ատւր ատմա, պօշ օլան ատտամա: Պու էօմրիւն աէօնէք օյունլարընը նէյէ պէնգէտէյիմ քի, տէյէրի մաղում տէյիլ. կեահ պահա էէթիշմէզ օլուր, կեահ հիչ պահասը օլմազ: Էյ ազիզ կէձէ, սէն տաիմա պահա էար սըն, եէնէ սէն եարաըմ էյլէ: Էօմրիւն օյունունու այա թէչլիհ էտէյիմ. զաթինտէ պիր գարանլըգ թասլագ քիւրէ, քէնտիտէն եիւքտէ պիր զայրի քիւրէնին ըշըղլըա փարլար: Տիւնեանըն քիւրէսի՝ իքիսինին արասընա կիւրտյի պիրլէ, այ կէօլկէտ գալըր. ըշըղը թուրթուլուր. նաքին ըշըղընըն փէք փարլագ վագթինտէ պիլէ. ըշըղընը ալըրը տեհէշ չգան միւէրրէֆ քիւրէյէ նիապէթէն, քէնտի նուրու սօլուգ տուր: Պի այհէհ, այ, տիւնեա, վէ կիւնէշ նասրլ ըսա, էօմր, կիւնահ, վէ էպէտիլիք տէ պէյնէրինտէ էօյլէ տիր:

(ր) Էպէտի իզդէթ ուզագ տէյիլ տիր. էյլիք սահիպի տատմը՝ մէլայիք մէմնէհինտէն այըրան փէրտէ՝ փէք ինձէ տիր: Գըրամէթլէրի պիր օլմաղա՝ պէչքի պիր տէմէ պագար, պէչքի պիր երըա պագար. եիւզ երը պիրէ օլսա, էպէտիլէյի տիւչինէնէ՝ օ եիւզ երը տա պիր տէմ տիր: Էվվէթլէ տօսթում, էվվէթլէ, սէն տէ հալա ձէն նէթտէ օլանըլարըն պիր զաման տիւնեատէ օլտուգլարը. նա պէնգէտիյէ պագ: Գօրգագ թատիհաթին՝ կէչտուէն իւրքիֆօրմա: Իւրքիւթմէ քէնտինի. օ կէչտա սէնի էպէտի տէվէթէ չրգարաձաղընը ֆիքրինէ կէթիր տէ շաղ օլ: Օ կէչտուէն չօգ տատմըտր կէչմիշ գօրգմամըշ, սէ՞ն նիչէն գօրգայօրսուն: Տին, զայրէթ, քէամիլլիք, սանա իւմիտ էյլէ տէյօրլար. պու իւմիտ քիչինին գաշկինտէ կէրկյի կիպի եէրէչէհիբատէն ասնղրա, վատինտէ տուրուր: Էօմր իւլէ էձէլի պիր քէրրէ բուպար էյլէ: Ընձայիպ թէչլիհ տէյիլ մի. պու ձիւմլէ իւլէ, պիր տահիհ վէղինէտէ թարթըլսա, էձէլ էօմիւրտէն էյի տիր.

չէլենկի էօմրե վերմէլի տէյիլ, էձէլէ վերմէլի։ Էօլիւմ գօրգուսուզնու՝ էօմրիւն զաւիխլէյի վէյտա էաէր։ Էօմրիւն սէվլինձ'էլերինաէ՝ էձէլին թէքմիլ էթմէյինաէն զայրի՝ սահիհ սէվլինձ էօգ. էօմիւր տէսիքէլերի՝ մէզարըն պիր պօրձլուսու տուր։

Ուլման Լօրենցիոս, ուլման. էօմրիւ պու գատար սէվ-մէյինէ ար էյլէ. էօմիւր, ձէննէթլիք ձանլարը ալչագ հիզմէթլերէ գուլլանըր, հասսէլերէ գուլ էաէր, էօյլէ սօֆրաալարա հիզմէթ էթմէյիր քի, հայվանլար, պէօ-ձէքլեր պիրէ քէնտի իւսթ թարաֆընա օթուրուրլար. եազըդ, եազըդ. ուլթանաձագ մէձլուսէր։ Պիր էօլմէզ ձան՝ քէնտիյի հայվանլարըն ալչագ հասսէսինէ ալարը-սըն. ուլման, էձէլսէն գօրգուսուզունա ուլման։ Ձա-նընը գանարըաձագ ձէննէթ չէքսէթինի՝ սանա մէլէք-քէնին էլինաէն իչիրէձէք՝ էձէլ տիր. սանա մէլէքլեր իլէ պէրաբեր էպէտի աէվլէթ. էպէտի սէֆա էթմէ-լէձէք՝ էձէլ տիր։

Էձէլ պիր զաղլըք տիր. էօմրիւն ազընըն պէլալէրի-նի էսիր էաէր. թամա, չէհվէթ, իննթիգամ, խասս-լըք, հէվի զէնձիրպէնա օլուսի, գուարթէթինի իգրար է-աէրլէր։ Էօյլէ իսէ, օ կիւնէ էօլմէյիմիւզ կիւն տէ-մէյէլիմ՝ մահսուշ ալարըզմըզ կիւն տէյէլիմ. զնրա մահսուուզմուզ օ կիւն փիչէր։ Էյէր պիչէրքէն, թահ-րա պիր էէրիմիզի չնզնրսէ, պիր թէսիրլի մէչէմ էա-բրալը չափուք գափար։

Էյ էձէլ էյ. սէնի միւշիւնտիքձէ սէֆա տուչարըմ. քիշինին ֆիքրինէ ալա միւշիւնձէլէր կէթիրնի, ֆաալի-լէթի նասիհաթ էաէն սէն սին։ Խնսանըն զէնձիրլէրինի գըրըսի ազաա էաէն, վէ իւձրէթինի ալը վէրնի չնրաղ էաէն սէն սին. հէր մէշագգաթ սէնաէ սիթէր. ձան-լարը սէն սէվինտիրիրսին. վէրանչին սէվլինձին սէֆաար էպէտի տիր. վէ օ սէֆանըն փուշարը՝ էարաատան քէնտի տիր։ Էձէլ՝ էօմրիւն քէմալնյէէթի տիր. պիղնմ էձէլ-սէն գաղանտըղըմզ՝ Ղազրէթի աաէմին իթիրաչինաէն զնյաաէ տիր։ Էձէլ կէլիրքէն՝ պիր գօրգունձ էօրֆ տահիպինէ պէնղէր. չաքին էագընտան պագարտագ, պիր միւլահիմ սուլթան ալը։ Ա՛հ ահ, չու տիւնեա քիպրինաէն, տիւնեա տէրտինաէն էօլիւմճինաէն նէ զաման գուրթուլաճաղըմ։ Նէ՞ զաման էօլիւմ տէ... էպէտէն էաչայաճաղըմ։

ՇԻՑԹԱՆԸՆ ԻԼԻՆՏԻՆ
ԳՈՒՐԹՈՒԼՄԱՄԲԱՋ

Լնսանըն կիւնահը նէտէ՞ն հասըլ օ-
լուր ։ էձէլի ունուԹմատան ։ Հէյ վահ ,
պէն փէք չօգ զաման ունուԹտում . շիմ-
տի էձէլի տիւշիւնտիւքձէ , աձըսը եիւ-
րէյիմի եարալայօր ։ Ա՛հ , չու եարամա
մէլհէմ սիւրէձէք՝ պիր մէրհամէԹլի էլ
եօ՞գմու ։ Վա՛ր տըր վար , կէօրիւյօրում ,
ամմա գալըլիմի սէվինտիրտիյի եէրտէ ,
պանա նիչէ Թաղիր էտէյօր ։ Է՛յ հէք-
մէԹլի Թանըզըր էլի , սէնին մէքեանըն
կէօյլէրտէ տիր . . . նէ՞ սէօյլէյօրում .
էԹտիյիմ քիւֆիւր տիւր՝ պէնիմ խաԹ-
րըմ իչէն , օ պէնա էԹտիյի կէօյլէր-
տէն նէ՞ գատար աշաղա էնտի . պէնիմ
իչին հալա գանըլըր ագայօր . եարալա-
րընտան պիր փէլէսկէն ագայօր քի , պէ-
նիմ տէրտիմէ , անձագ օ տէվա օլա պի-
լիր ։ Եա՛ գատըր ալլահ , էվլատընըն
պէօյրիւնտէն չու զալիմ տէմիրի կէրի
չէք . . . . ա՛ զալալլը . նէ՞ տուա էտէյօ-
րում ։ Էօյլէ աձըյաձագ շէյէ պագա պի-
լի՞միյիմ . . . . . լաքին պագմագտան տա
կէօղիւմիւ զապԹ էտէ պիլի՞միյիմ ։ Ի՛ա-
սանըն հէր իւմիտի օնա պաղլը տըր ։ Պու
միւշէվվէշ տիւնեայը ԹուԹան՝ օ մու-
պարէք էնքսէր տիր . օ օլմասա՝ պիզ կիր-

տասպա տիւշէրտիք . օ օլմասա՝ հէր իւ-
միտիվզ քէսիլիփ , տիւնեա տօղա՛րքէն
մահվ օլա՛յտը տէյի , պէտ տուա օգուր-
տուգ ։ Նէ՛ թէպտիլաթ տըր պու ։ Կէօք
եիւզիւնտէ փարլայան երլտըղլարը՝ այա-
ղը ալթընտա՝ չալգանըր թօղ կիսի կէօ-
լէն՝ շիմտի գարանլըգ փէրտէ ալթընտա
տըր . վէ եաթտըղը եաթագ՝ տիւնեա-
նըն թօփրաղը տըր . եարատան պիզի
պուննտան զիյատէ սէվէ պիլի՛րսի իտի ։
Ա՛հ . օ հայաթ աղաձընտան նէ՛ ինիլթի
սէսլէրի չըգտը ։ Խայր . ալլահդըն էվ լա-
տը ինէտի իսկ , օ աղաձըն իւղէրինտէ
տէյիլ , իլլա կիւնահլարըմըզդըն եիւքիւ
ալթընտա ինէտի ։ Գապահաթը տիւ-
նեա՝ քէնտի եիւքիւ ալթընտա էզիլմէ-
սին տէյի , քէնտի իրատէթի իլէ եարտը-
մա կէլիփ , եիւքիւնիւ գալտըրտըղը եէր-
տէ ինէտի ։ Պու պահայա պինէրձէ
պին տիւնեալար սաթըն ալընա պիլի՛ր-
տի ։ Ճէննէթին մէլաիքէսի կէօրմէտիկի
չէյի կէօրիւփ , ահէնքլէրին քէստիլէր ,
վէ օլան սէֆալարընը թէխիր եթտիլէր ։

Ա՛հ , ծնլարըն սէտասը պէնտէ տէ օլ-
մալը տէյի՛լմի քի , պու մատտէյի չայըղը
իւզրէ մէհ էտէյիմ ։ Ա՛ կէձէ , շու ա-
հէնքլի չարխլարընըն մագամընը գալպի-
մէ իշլէթ . փուԹփէրէսթ չաիրլէրին
թէնլիփ եթտիկի պէյԹլէրտէ աչգ աԹէ-
շի ԹուԹուշմուչ տուր տէրլէր տէ , պէն
քրիսԹիանըն պիւյիւքլիւսիւնիւ պայղըն

սէն իլէ մի մեհ եաէյիմ ։ Հայ հայ , էքսիքլիք աշգոտա տէյիլ , գալալէրին փէք-
լէյինտէ տիր ։ Ույան էյ գալալիմ ույան ։ Եարատան ալլահ գուարէթինի ինսա-
նըն տէվլէթի ուղրունա սարփ էթտիկ-
նի , սէն տիւշինտէ ույուշուր տուրուր
սան , սէնի քիմ ույանարըսըն ։ ՓուԹ-
փէրէսէթլիք գարանլըղընը տէփ էտիփ ,
էալէտի նուր ուլա տիւնեայէ ըշըգ վէրէն
հագ՝ Ձանըրնա ԹԷսիր էԹսին ։ Թէսիրի-
նի տույարսան , աշգըն ԹուԹուշմամագ
գապիլտէյիլ . անձագ ծնուն ԹԷսիրի՝ սէ-
նին ինանման ըլա օլուր ։

Լյա՛ քէրիմ , վէ էօրփ սահիպլի Թանը-
ըրմ . սէնին պիզէ օլան մուհապպէթին
էօրփիւնիւ տահա զիյատէ արԹըրըր ։
Սէն պիզի նէ գատար չօգ սէվմէն , էմ-
րին օ գատար ԹէքիտԼի օլսյօր , վէ պի-
զիմ իսեանըմըզ օ գատար գապահաԹը
օլսյօր ։ Սէնին մուհապպէթին խաԹըը-
մա կէլտիքձէ , եիւրէյիմ ԹիԹիրեր . մա-
տամ քի մէրհամէթինին էօյլիւսիւ եօգ ,
ատալէթինին տէ շիտատէթինէ գարար
օլմազ ։ Հայչ աղաձընը էվլատընըն գա-
նըլա պօյատըղըն՝ ատալէթինին ինԹի-
գամընը իձրա էԹմէք իչին իտի . վէ հիք-
մէԹլէրինին էն պիւյիւլիւ՝ էվլատընըն
էօլէ պիլտիյի իտի ։ ԽաԹըրըմա պիր գա-
ըիպ չէյ կէլսյօր ամմա , սէօյլէյիմ մի ,
սէօյլէմէյիմ մի . պէօյլէ պիր ինԹիգամ
ըլա պէրապէր , պէօյլէ պիր մուհապպէ-

ԹԷ սէպէպ օլան կիւնահա՝ պէնի ատէմ էօյիւնսիւնմիւ, իքրահ մը էթմէն ։ Շէ-տիտ ատալէթ, վէ Թաթլը մուհապպէթ իլԹիֆագ էտիփ, էլ էլէ վէրիփ, կիւ-նահլարըմըզըն գօՃա եըզընընը գուշաԹ-տըլար ։ Ւքիսի պէրլիքտէ էպէտի ալլա-հըն ԹախԹընը՝ ազամԹինտէ միւնէզ-զէհ ԹուԹմուշլար. պու իքիսինին իմ-Թիֆագը օլմասա, եա ալլահըն ազամ-Թինտէ Թագսիրաթ օլմըրտուս, եախօտ ինսան գըսմը քիւլլիյէն զայ օլմագ իգ-Թիզա էտէրտի ։ Պու իքի նէԹիՃէ պիր պիրինէ ույմագ միւմքիւն տէյիլ իքէն, ի-քիսինտէն պէօյլէ պիր հիքմէԹլի քէրէմ փէյտա օլուփ, հէմ ալլահըն ատալէԹի-նի, հէմ պէնի ատէմին տէվլէԹինի միւ-նէզզէհ սապլամագ՝ պիր էպէտի հիքմէԹ սահիպլէնէ մախսուս տուր ։ Էյ ալլահըն հիքմէԹլի ֆիիլլ, սանա նէ՞ իսիմ վէրէյ-իմ. սէն պիր հիքմէԹ սէն քի, նէ ինսան ագլընա սըզարսըն, նէ մէլահք ագլընա. վէ պու հիքմէԹէ օլան ԹաաՃՃիւպիւ, սէնին՝ հիքմէԹի եարատան գուտրէԹինն պիւէ տէֆ էտէմէզ ։

Ալլահըն հէր գուտրէԹի պիրէր էօլ-չիւսիւզ քէմալլիյէէԹ տիր։ Հէփիսի պիր-լիքտէ պիր տէվրի քեամիլէ օլուր քի, հէր փէրԹէվի պիր գարարտա տըր. օ քէմալլիյէէԹլէրինն պիրի զիյատէ, պիրի էքսիք տէմէք, մէրհամէԹի ատալէԹին-տէն զիյատէ տիր տէմէք, ալլահըն քէ-

մալկեմինտե նօգսան պուլուփ, ալլահ-
լըգտան չըգարմագ տըր։ Սալե մերհա-
մեմ սահիպի ալլահ ատալեթսիզ ալլահ
օլուր։ Ալլահը պու պաթըլ սիֆաթլեր-
տե կէօսթերէն ատամլար, պու զիւ'միւ-
նիւզիւ նեյէ պինա էտերսինիզ։ Ինսա-
նըն փէնճիք պահասը էօտենմիշ օլտու-
ղունու ունուտուլ յօրմուսունուզ։ Ինսանը
սաթըն ալմագ իչին, ճէննեթին սերմայ-
էսի սարփ օլունտու, վէ մալի՝ ալլահա
հիսապսըզ պահայա օլտուղունու՝ խաթ-
րընըզա կէթիրմեյօրմուսունուզ։ Ճէն-
նեթին մէլաիքի վէ եարատըլմըշ բուղ-
լար հէփ պիր եէրէ կէլսէ, օլան պահա-
սընա գըյմեթ պիչէմէզ. օ պիր սըր տըր
քի սահիպլինին գալալինտե՝ էպետէ-
պատ սապէը գալաճագ։

Պու պահա՝ քիմին իչին վէրիլմիշ
էյ տերէճէսիզ մուհապպեթ. ինսան իչին
վէրիլմիշ, ինսան իչին։ Կիւնէշ պագա-
մատը, օ ումմուլմազ հալի կէօրիւնճէ,
գօրգուսունտան կէրի չէքիլտի, եիւզիւ-
նիւ կէճինին փէրտէսի իլէ էօրթմիւս։
Պիր կէճէ օլտու օ քի, թասիաթին պու
եափտըղը կէճիյէ պիլմէմէզ. հաթթա
թասիաթին գօրգուփ թէթիրէտիյի կէ-
ճէ օլտու։ Պիր կիւն թուԹուլմասը քի,
այըն կիւնէշլին պիր պիրինէ գարշը կէլ-
մէսինլէ օլմատը, իլլա եարատանըն տար-
ղըն պագըլըյըլա օլտու։ Էյ աֆիթապ,
սէնին գաչտըղըն՝ եարատանընըն չէք-

տիկնի կէօրմէմէք իչի՞ն մի իտի , եօղսա հաչէն աղըրլըղընտան՝ օլ միւսաբէք պա-
շը էյտիրէն՝ ինսան կիւնահլարընըն չօգ-
լուղունա պագմամագ իչի՛ն մի իտի ։ Տիւ-
նեանըն թէմիզի սարսըլըճի ինիլտեր, թօփ-
րագլար եարըլըը , էվլըէր աչըլըը , կէօ-
միւրիւ էօլիւլէրի տիշարը տէօքեր ։ ճէ-
հէննէմ ինլէր , կէօքտէն եաշ տէօքիւ-
լիւը ։ Պէյլի , ինսանըն եիւզիւ կիւլսիւն
տէյի , չէննէթ աղլատը ։ Ինսան էվլյա-
տը էօլմէզ օլսուն տէյի , պիր ալլահ էվ-
լյատը էօլսիւ ։

Պունտան սօնղրա տահա՝ իպատէթ սէ-
վմէյ մը օլսուն . մէհպուրիյէթ օ՛լմասըն
մը ։ Օ նէ՞ թաշ եիւրէք օլմալը քի , պու
շէյ խաթըրընա կէլտիքճէ, երմիյալրի աշգ
աթէշի իլէ թուքուշմայա ։ Փիշի պուն-
լարը տիւշիւնտիւքճէ, ֆէրահը արթար .
խաթըրընա կէլտիքլէյն , քէնտիտէն չը-
գար , նէ շէքիլ թէշէքքիւր էտէճէյին
պիլմէզ ։ Պէն պու հիքմէթլէրի տիւ-
շինտիւքճէ, զիհնիմ շաշայօր ։ Ճանըմ՝
հաչէն քէնտիյէ էթտիյի էյլիքլէրէ հայ-
րան օլմուշ , թաաճճիւպիւնտէն՝ էսիր
կիպի պաղլը տուրույօր ։ Ալլահ էվլյատը
նըն էօմրիւ՝ պանա թուքաճաղըմ եօղու
կէօսթէրիյօր . վէ օ եօղտա կիտերսէմ ,
էօլիւմիւ՝ պանա նէ գազանաճաղըմը պիլ
տիրիյօր . վէ կէօյէ չըգմասը՝ ճանըմըն
էօլմէզ օլսուղունու թաստիգ էտէյօր .
կէօյէ չըգարըը սահիհ մի ։ Էյ , հալա

սաղ միլեթլերը, վէ սիզ էօլիւլերը, իշի-
տին. սահիհ տիր, պէնի. սահիհ տիր.
կէօյէ չըքտը. էհէլ գափուլարընը գըր-
տը։ Աչըլըն էպէտի գափուլար, աչըլըն.
փատիշահի ձէլալէթի իչէրի կիրսին, Պու
փատիշահի ձէլալէթի քիմ տիր. Թախթի
իզզէթինատէն էնիփ, էօլմէյէ կէլէն տիր.
ինսան ձինսինի փարալայան՝ մէրհամէթ-
սիզ էձէլէն էլլէրինի պաղլայան տըր.
ինսանա օլան մուհապպէթի իլէ՝ ձէննէթ-
թի միւթէհայիր էտէն տիր. վէ պու
մուհապպէթին անղլաշըլմազ սըրրընա՝
մէլայիքէ պիլէ քէնտիլէրին չաշըրըփ, հայ-
րան օլտուգլարընա խօշլանան տըր։

Լ ձէլէն գափուլարը տէվրիլտի, էլինէ
տէն սիլահը ալընտը, Թախթը՝ ալթը
իւսթիւնէ տէօնտիւ, վէ քէնտի՝ ոսն նէ-
ֆէսին վէրտի։ Պէօյլէ սէվինձէ քիմ
տայանա պիլիր։ Եէրլէր, կէօյլէր,
մէտհ էտին, սէնաալը օդուշուն. ինսա-
նըն պաշընա եաղան քէրէմլէրէ՝ չիւքիւր-
լէր էտին։ Իշթէ օ սաաթտա ինսան էվ-
լատը գանաթլանտը, վէ մէզարտան ու-
ջուփ, էօլմէզլիկէ վասըլ օլտու։ Պուն-
տան սոնրա էօլէձէք՝ ինսան տէյիլ տիր,
էձէլ քէնտի տիր։ Էձէլ եէրգըլտը, պիր
տահա գալգաձաղը եօք։ Ինսանըն ան-
նընա էպէտիլիք տամղասը պասըլտը։
Պէրէքէթին արթ սըն էյ ձէօմէրտ ձէն-
նէթ. պունձա քէրէմլէրին շանը չէրէ-
ֆի՝ սէնին տիր. վէ ինսան էվլատը սէն-

տէ էպէտի տէվլէթ էտինէյօր ։

Լ՚Հ, սէվինճիմ պէնի նէրէլէրէ կէօ-
թիւրիւյօր ։ Պէնիմ էօլմէզ օլտուղում՝
մէշագգաթ չէքմէք իչին իսէ , էօլմէզ-
լիյիմին նէսինէ՞ էօյինէյիմ ։ Պէ՛լի էօյիւ-
նիւրիւմ . էօմրիւմ սալթ կիւնահտան
իպարէթ օլսա տախի , եէնէ էօյինիւ-
րիւմ . զիրա ալլահ էվլատընըն էօլմէսի՝
կիւնահ իչին տիր , կիւնահսըզլըգ իչին
տէյիլ . օնուն էօլիւմինէ կիւնահտան ղայ-
րի հագ էօզը եօգ տուր . լաքին կէրէք
քի , էօլիւմիւ տէ , մէրհամէթի հուզու-
րունտա՝ կիւնահա էօզը էտէ ։ Էյէր կիւ-
նահտան իքրահ էտիփ , սահիհ նէտտամէթ
իլէ քէֆարէթին էօտէրսէմ , հագ թաա-
լա պէնիմ իսմիմի ձէնձէթ տէֆթէրիւ-
նէ , պէօյրիւնիւ տէլիփ , գանընա պու-
լանան իսրէթ ըլա գայտ էտէր ։ Պէ՛լի .
ինսանն էվլատը կիւնահա գարշը ձէնքլէշ-
մէյէ գուվվէթ ալաձագ փունարը աչան
հարպա իլէ իշարէթ էտէր ։ Ինսանըն
եիւրէյինտէն էձէլ գօրգուսունու տէֆ
էտէձէք՝ պու ֆիքիրտէն ղայրի եօգ ։

Լ՚ահ , պու նէ՛ հիքմէթ տիր ։ Թանը-
րընըն քէրէմ միւձէզաթլարընը պիր
պիր տիւշիւնէլիմ , հէլէ պէն հէր տիւ-
շիւնտիւքձէ թաաձձիւպիւմ արթայօր .
կիւնահընն պիւյիւքլիյինէ գարար եօղ
իքէն , հագ թաալա աֆվ էտէյօր . վէ
աֆվ էթմէյէ պիր թարիգ գուլլանըյօր
քի , աֆվընն պահա էէթիշմէզ գըմէթի-

նի պէյան էտէյօր . ափվզն պահասը՝ պիր ալլահ գանը տըր : Ալլահ պէնիմ Թա-
պիաթիմ Թէնէզզիւլ էթմիշ, Թապիա-
թիմի այա էթմիշ իքէն, պէն անը քէն-
տիմէ տիւշմէն էթմիշիմ . օ պանա տէվ-
լէթ վէրմիշ, վէրտիսի տէվլէթի էյի սագ-
լայըմ տէյի , էքսիքլիսիմի փէտէրանէ
մուհապպէթլէ Թէֆտիպ էտէր , պէն օ-
նուն տուրմայըփ խաթըրընը եըգաըրըմ .
ղազապլարընըն օրԹասընտա պէն պիր
ասի զօրպայըմ . վէ եալընըզ պէն տէյիլ
իմ , պիւԹիւն տիւնեա քէնտիյէ ասի
տիր : Ինսան Ձինսի հէփ սիլահը՝ քէն-
տիյէ գարշը Ձէնքլէշիր . կիւնահօրզ պիր
ատամ եօգ : Պու Ձիւմլէ իլէ , էն քէօ-
Լիւ կիւնահքեաբընն ուղրուննա գուրպան
օլույօր . վէ կէօյա մախլուգաԹընն էն ա
յասը ինսան տըր , վէ ալլահընն ազամէ-
Թի՝ ինսանա էԹտիյի քէրէմ գատար
արԹար կիսի , քէնտինին էն պիւյիւքսէ-
վինձի՝ կիւնահքեաբընն էն քէօԹիւսիւ-
նիւ սաԹընն ալմագ տըր :

Այիւրէքլեր սէվինսին , մուհապպէԹ
աԹէնի իլէ ԹուԹուշսուն : Պու նի՛ միւ-
ՁիւզաԹ զէնձիրի տիր քի , պիր ուձու
ՁէննէԹտէ , օպիր ուձու՝ ինսանլարընն
տա , մէլաիքէն տէ ագլընտան փիքրինէ-
տէն էօԹէյէ տիր : Ա՛հ , օ զէնձիրինն պիր
ուձունուս ԹուԹա պիլսէմ տէ , հէր պիր
հալգասընտա եարատանը պաշգա պաշ-
գա մէտհ էԹսէմ : Թաաձձիւպիւմ ա-

ըա վէրիփ , ա զապուն տիլիմ , սէօյլէյէ պիլիրսին , գալըպիմին հարարէթլի մէտ-
հինի [1] տուրմայըփ սէօյլէ . թաթէը պու-
հուրուն կէօյլերէ չըգսըն , վէ արապիս-
թան պու հուրլարը հէփ պիրտէն եանար
կիպի , թաթէը գօգուլարըն ասուսմանի
գապլասըն ։

Տէօն , տէօն , սէն երինէ էվվէլքի աշ-
գընա տէօն , մուհապպէթէ յայրգ՝ եա-
լընըզ օ տուր ։ Սէն պիր զաման օ մու-
հապպէթէ բագիպ գապուլ էթմէզ ի-
տին . չիմտի երինէ տէօն , օ ՃէննէԹին
մէլաիքէսի՝ էօնիւնտէ եէրէ գափանըփ ,
պիր գարար մէտհինի էթտիքլերի՝ էզէ-
լի գուտրէթէ տէօն ։ Ինսան ինսանա
իքրամտէ իֆրաթ էթմէք՝ ալլահը նէ
գատար սայսմամագ տըր . նէ գօրգուսուս
Ֆօտուլլուգ տուր ։ Ա՛լլահ , պիւթիւն
ՃէննէԹին սանա իզզէթ էթմէքտէն
ղայրի իշի եօղ իքէն , իպատէթինի սէն-
տէն գըզգանան՝ եալընըզ ինսանլըգ
սօսուն ։ Ա՛հ , սէնին մէտհինի տիլիմտէն
քէսիլտիյի անտէ , էօմրիւմ տէ տիւնեա-

1 Մէտհ՝ ՃէննէԹէ մահսուս պիր գըյմէթլի չէյ
իքէն , էՃէլէ միւպէթէլա ինսան էվլատընըն գուլա-
ղըն օգշամագա թէննէզզիւլ էտեր . պիւյիւքլերին Ճէ-
պինէ էներ . իչինէ չընքեար արար ։ Ալլահտնա եա-
փըշան՝ ՃէհէննեմՓ գարասը կիպի սէյահ էլի օգշար ։
Պէտ սէվտալարըն էն ալլագը՝ ալլահտն աշգը , պիր
փարչա չամուրլու էքմէք էտինմէք իչին , հագէ չինին
եիւզիւնիւ ազարարփ , գարասընը լէքէտինի կէօրիւն-
մէղ էթմէյէ չալըշըր ։

տէն քէսիլմին։ Եա՛ փատիշահլար փա-
տիշահը, սէնին հիքմէթին ազամէթին
վէ մէրհամէթին ագըլլարա սըղմազ։
Եէր ալեմըտա սագլը ալեուն, ձէվա-
հիր, կէօք էիւզիւնտէ փարլայան էըլ-
տըզլար, սէնին էօնիւնտէ հէփ գարան-
լըգ խօր չէյլէր տիր։ Թախեմընըն էե-
րաֆընը տօնատըփ, սէնին նուրմնլա
պէօլէնէն էըլտըզլարտան՝ չարխլարընըն
ահէնկինի իսեթէմէք նաֆիլէ տիր. զիրա
օնլարընը՝ պէյեթլէրիմէ վէրէձէյի աշգ՝ սե-
նի մէտհ էեմէյէ իգեթիզա էտէն ահէն-
կէ յայըգ օլամազ։

Հա՛շա. սէնի մէտհ էեմէք եալընըզ
ինսանա մախսուս տուր. սէնին տիւ-
նէայէ էեմէյին քէրէմին միալինի՝ ձէն-
նէեմտէ մէլեքլէր կէօրմիւշ տէյիլ։ Նո՛ւր
էվլիատլարը, ձէննէեմ էհալիսի, ալլահը-
նըզըն ձէլալէհինի էէօրմէ էուրէրմինէ, ին-
սանա պաֆըն։ Էյներ մէլեքլէրտե գըզ-
գանձլըգ օլա պիլսէ, էլպէեմտէ ինսա-
նըր գըզգանըրլարտը. նիձէ քի գըզգա-
նանլար զուհուր էեմիշ։ Մ էլահքէնինի
հէր պիրի պիրէր թանրըը տըր, լաքին
չէյեմանըն էսիրլիյինտէն սաթըն ալըն-
մըշ տէյիլլէր։ Ինսանըն զաֆէրի պուն-
տա տըր, վէ թօփրաղը ձէննէեմ իլէ
վէկըն օլա պիլիր։ Ճէննէեմ՝ եարաթ-
մագ հիքմէթինի օգուտուս, ծնա ինսան
տա իլհագ տըր. լաքին չէյեմանըն էլին-
տէն գուրթուլմագ մասլահաթը եալը-

նըզ ինսանըն տըր ։ Ինսանը չէյթանըն էլինտէն գուրթարմագ , եարաթմագ-տան զկյատէ պիր ինայէթ տիր . օնու մէտ՛ էթմէք՝ եալընըզ ինսանա մախսուս տուր ։ Պու մատտէնին հագդընա մէլաիք եալընըզ պիր թագսիմ էթտի , ինսան էվլատը էպէտ-էլ-ապատ ֆասլընը օգուրմալը ։ Պու մատտէ ինսանը ինսան տերէձէսինտէն ալա էտէր , վէ եէր եիւզինտէ մէլէք մէնէտինէ գօր ։ Էսիրլիքտէն գուրթուլմամըզ՝ եարատըլըշըմըզտան պիւյիւք մատտէ տիր . օնու իձաա էթմէյէ պիւթիւն ձէննէթ չալըշմըշ ։ Նէ՞ սէօյլէյօրսուն . պու մասլահաթ ձէննէթէ էօլիւմ սօգտու ։ Պէօյլէ պիր ագլա սըղմազ հագ մատտէյէ իման կէթիրմէք՝ տէլիլիք օլմըրտու , էյէր չիւպհէ էթմէք՝ տահա պիւյիւք տէլիլիք օլմասա ։

Ճունտա պիր ազ էյլէնիփ , չու հիքմէթի վէզն էտէլիմ ։ Էյէր էօլիւմ ձէննէթտէ իտի իսէ , տիւնեատէ օլաՀն նէ իտի ։ Տիւնեատէ պու ագապէ նէտէՀն օլտու ։ Հայ հայ , ինսանը պու եիւզտէն պագաւոսագ , ինսան նէ պիւյիւք շէյ իմիշ ։ Իպթիտասըյլա սօնու՝ պիր պիրինէ նէ չէքիլ մուԹապըգ կէլմիշ ։ Ճէննէթ իլէ ինսանըն արասընտա օլան ուզագըլըգ պագ նէ գատար գըսսալըր . ինսան մէլաիքէ նէ գատար պէնզէր օլուր ։ Էքիսինի պիր պիրինտէն ֆարգ էլէ իմտի՝

կէօրէյիմ։ Թէնատէն եափըլմըշ, կիւնահ ըլա գարարմըշ իքէն, օ իքի տէֆ՚ա տօ ղան ՀԷՆՆԷԹ էվլատը՝ պագ երինէ նէ՛ կիւզել փարըայօր։ Օ ՀԷՆՆԷԹ միրասը նը՝ իքի գաթ հագ էտինմիշ իքէն, հիչ հագգընը տիւնեա տէլիլէյինէ ֆիտա է տէ՛րմի, պիր տահա էլինտէն չըգարըր մը։ Օ գանը՛ը հայ՝ ինսանա հէր չէյի վատ էթմիշ. տիւնեա տուրտուգ՚ա քէ րէմինի իգրար էթմիշ։ Վէ ինսանըն ուղուրունա էօմրիւնիւ վէրէն՝ տահա նէ սինի՛ տիրիղ էտեր։

Է՛յ ատամ, քէնտի պիւյիւքլիւյիւնիւ Թանը։ Սէն սալթ քէնտինէ՛ խօր կէօրիւնիւյօրսուն. սէնին շէյ եէրինէ գօմմատը ղըն պիւյիւքլիւյէ՝ մէլէքլէր Հայրան տըր։ Է՛յ գաթրինի պիլմէզ ատամ, Թապիաթ քիԹապը տայմա կէօզիւն էօնիւնտէ ա չըգ տուբուփ տա, սէն ասլա օգուամազ իրԹիքեապ էտէՀՀէք տէյիլմիսին։ Շու զահ՚փ ագլընա պիր քէրրէ տիւշիւնսէն, օ քիԹապտա նէ՛ հիքմէԹլէր պուլմազսըն. պիւԹիւն Թապիաթ՝ սէնին պիւյիւքլիւյիւնիւ Թաֆսիլ էտէր պիր քիԹապ տըր. իսպաԹլարը ՀԷՆՆԷԹտէ եաղըլմըշ. Հայըն իւզէրինտէ օգունմուշ տուր։ Քէնտի քէնտիյի Թէֆտիշ էտէ պիլէն ատամ՝ եէր եիւզիւնտէ Թանղըր գուտուԹմինէ պէնզէր՝ պիր գուտուրէԹ սահիպի օլտուղունու, վէ օնուն կիպի էօլմէզ էօմրէ մալիք օլտուղունու կէօր-

մէմէք միւմքին տէյիլ։ Պիր ալլահ էվլա-
մը էօլիւյօրսա, տէօքտիւյիւ գան՝ պիր
գուրտ, պիր պէօձէք ուղուրուննա տէյիլ
տիր։ Էպէտիւլիք խաթըրըմա կէլտիքձէ,
ձանըմտա պիր պիլմէտիյիմ աշգ ալմէշի
տույարըմ, տիւնեայը ուննուտուրում,
հաթթա տիւնեատէն տահա զիատէ խօշ
լանըրըմ, տիւնեա կէօզիւմ պաշգա կէօ-
րիւնիւր, քէնտիմի ձէննէթտէ սանըրըմ։
Պէն օ տէվլէթէ կէօյէրքէն, կիւնէշէն
նէ կէօրմէտիյի մէմլէքէթլերի տէվր է-
տէձէյիմ։

Պիր հագ սէօզ վար սէօյլէյէձէք, պէլ-
քի չօգ ձէսարէթ տիր տէյի, սէօյլէմէք
իսթէմէմիշլեր. պէն նէտէն գօրգուփ
տա սէօյլէմէյէձէյիմ։ Մէլահք տէ ին-
սան տըր, լաքին ձինսի տահա ալա տըր.
Թապիաթի տահա խաֆիֆ տիր, վէ
կէօյլերտէ կէզմէյէ՝ գանատլարը վար։
Ինսանլար տա մէլահք տիր, լաքին իւ-
զերլերինտէ թէն եիւքիւ վար. պու պալ
չըգլը տէրէյի կէչինձէյէ գատար, պիր
գաչ սաաթ պիլէլերինձէ սիւրիւքլէյիփ,
եարատըլըշըն սօն տէրէձէսինէ տօղրու՝
այագլարը գայարագ Թըրմանըփ կիթ-
մէլի տիրլեր։ Մէլահքին Թագսիրաթը
վար, ինսանլարըն սեվապը վար։ Ինսան-
լար եազըլը ասքէր տիր, չօգ կէչմէզ՝
հագ Թաալա չաղըրըփ, ձէննէթտէքի
նուրանի պայրաղըն ալթընա ձէմ էտէ-
ձէք։ Պիզիմ կէօյլիւ եօլտաշլարըմըզ՝

միւթեֆիքլերի օլան ինսանը ասլա խա-
թըրտան չըգարմազլար, կերչի եանլա-
րընտա տէյիլ, կէօզլէրինտէն ուզաղըզ,
լաքին կէօնիւլլէրինտէն ուզագ տէյիլիզ։
Հազրէթի Մ իսահիլ պիզիմ իչին ձէնքլէշ-
տի. Հազրէթի Բաֆահիլ պիզիմ զազամը-
զը օգուտու. վէ Հազրէթի Ճէպրաիլ
պիզե եարատանըն էմրինի կէթիրտի,
Ն՛ոյ ատամ, պէօյլէ պիր մուպարէք ձինս
իլէ պիր օլմուշսուն, ապրլսըզ Հայվան
տէրէձէսինէ էնիփ, Հայվանլարա գա-
թըշտըղընա ուԹան։

Ն՛ոյ մուպարէք տին, սէն իպալինի ձա-
նը սըն, վէ օլ ինլէյէն ԳաղուլԹա[1] տա-
ղը՝ տինին ձանը տըր. Հագ օլանլար օ
տաղըն պաշընտա կէօրիւնիւր. օնտա ձա-
նա զօր եօգ, քէնտի մէճպուր օլուր. պի-
զի գօրգուտան մուհամմէտէն գիյա-
տի՝ նէ՞ չէյ մէճպուր էտէ պիլիր։ Օ տա-
ղըն Թէփէսինտէ ալլահըմ կէօզ եաշը
տէօքտիւ. կէօզիւնիւն եաշը՝ կիւնէչի
սէօնտիւրտիւ... պիր ահ էԹտի... պու
ահ տիւնեանըն Թէմիլինի սարստը։
Ձիւն մուհամմէտի պու գատար էօրֆ-
լիւյիւսէ, եա ղազասլը նիձէ օլուր։ Ահ
գատըր ալլահ, գարանլըգտա ըշըղլըմ,
էօլիւմտէ էօմրիւմ, էօմիւրտէ իֆԹիխա-
րըմ, էպէտիլիքտէ Թաձըմ տէվլէԹիմ,
պիւԹիւն ձիհանըմ, վէ հեր շէյիմ. ա-

1 Գողգոթա։

Հասպա ինձ՝ իմիմիկիմ խաթըրըն ինթի-
գամընը՝ տուամ ըլա գարշըլայա պիլիր-
միկիմ .... ինսանլարա , վէ ինսանլարըն
էն էհտասընա օլան մու հապպէթինի տիւ-
շինիւփ , սանա սէնա էթմէկի՝ էպէտի-
լիք փէք գըսսա տրը .... հէլէ պէն . ա
պէնիմ գուրպանըմ ալլահ։ Պու նէ՞ թա-
պիր տիր։ Եա սէն քիմ սին . իսմինէ նէ՞
սէօյլէյիմ . մէլեքլէրին սանա վէրտիկի
իսմի պիլէ էօյրէնսէմ , օնու տա պրա-
գըր , տահա այասըն արաըրմ ։ Պա՛րի
գալսիմտէ տուդտուղում իսմի վէրէյիմ .
սէն մէլաիքին փէտէրի սին . լաքին ին-
սանըն տօսթու սուն. Եագուպ կիպի՝ էվ
լատընըն էն քիւչիւքիւնիւ հէփսինտէն
զիյատէ սէվէրսին ։

Ճ էյթանըն էլինտէն ինսանը սէն գուր-
թարտըն , նէֆսլէրին ամէլինտէն տէ
սէն խէլաս էյլէ . օ եագըփ էրիտէն ա-
մէյի՝ քէնտի գանընա սէօնտիւր ։ Պի-
զի քէրէմինտէ ղարգ էտիփ , միննէթին
ալթընտա ինէլեմէք՝ խօշնանտըղըն շէյ
տիր .հէմ քէրէմ էտէրսին, հէմ հիճապ
ալթընա գօրսուն . իւմիտ էթմէկիմիզ
շէյլէրի՝հէմ եագլաշտըրըր , հէմ ուզագ-
լանտըրըրսըն.կէտՀ աշգընա պիզի էիւք-
սէլտիրսին , կէտՀ պօշ պրագըր , քէնտի
զահմէտիմիզէ տիւշիւրիւրսիւն, փէրէմ-
լէրին օլ գատար չօգ տուր քի , պիզի զօր
ուլա նամքէօր էտէր ... պիզիմ էն ալա
մէտհիմիզ պիլէ՝ սէնին խաթըրընը ե ըգ-

մագ օլուր։ Անձագ չի՛նքի պիզիմ զայ-
բէթիմիզ, վէ սաաէ պիր մնբաաթըմըզ՝
սանա մագպուլ օլուդօր, էօյլէ իսէ գալ-
պիմանէքի էձել գօրդուսուննու, պու սէ-
նին մէտհինէ իհտաա էթմէյիմ՝ զայիֆ
նէշա պէյթլէրիմ ալթընա կէօմէյիմ։ Ա-
լահա փէք մագպուլ օլան՝ կէլէձէք էօմ-
բիւն մէտհի տիր։

Ալլահա իպատէթ էթմէյէ, ձանըն
հարէքէթինէ հաձէթ տէյիլ տէյէն մէզ-
հէպսիզ, սէն իպատէթ էթմէյինէ եէրտէ
հիչ գարարընը պօզմազսըն. պէնիմ պու
աշգըմը զէվզէնիրսին։ Ինսանըն տէվ-
լէթինի մէտհ էտիփ, մէլահքէնին աշ-
գընլա կիւլէշմէյէ, քէնտինէ զօր էթմէյէ
սէն գօրդարսըն. պէն իսէ տահա փէք
սօուգ, փէք զայիֆ իմ տէյի աձընօրուա։
Կիւնահ ընա իխթիյարընգ նէշաթիմի
տօնտուրմուշ տէյի քէնտիմի աձընօրուա։
Ա՜հ, շու պէյթլէրիմին զա՛ֆի իլէ՝ խաթ-
բընը ինձիթմէյիմ ալնա, սէֆիլ Գուտ-
սու չէրիֆի աձընան մէրհամէթլի կէօզլէ-
բինի պանա չէվիր. վէ աշգըմընն սօուգ-
լուղունու աֆիվ էյլէ։

Իպատէթին սօուղու իպատէթսիզլիք
տիր. ինսանըն իպատէթի աշգ ընա օլուր-
սա, մէլէքլէր տէ քէնտի ահէնքլէրի իլէ՝
աշգընա ձէվասլ վէրիրլէր ... ա՜հ, պէն
օնլարա նէ՞ զաման իլճագ օլաձաղըմ։
Ա՜հ, ալնահրմընն էօլիւմիւ, պէնի ձէն-
նէթէ մալիք էտէն սէն սէն։ Էյ ազիմ

կելևՃեՀք վագԹ , հԵմ կԵչմիշ վագԹիՆ , հԵմ շիմտիքիՆիՆ սուլԹանը , ՆԵ՞ զաման օլաՃագ քի , սեՆիՆ գափուՆտան իչերի կիրիփ , եարատանըմա սեՃաՀ սուՆամ ։ Գարատաչլարըմ ՃեՂՆեԹ Ճանլարը՝ ազիզ բուՀլար ըլա պերապեր , փետերիմիզիՆ ԹախԹը ԷԹրափընտա ՆԵ՞ զաման պուլուշաՃաղըմ ։ Փետերիմ տիր, պԵլի , փետերիմ տիր ։ պԵՆիմ իչիՆ ըԵՃա Ետեն էվ լատընը տինլեր , վե օնուն եարալարընա պագըփ , ինսանը կԵօրիւնՃԵ , քԵՆտիչԵ փետեր չաղըրմամըզա իզիՆ վերիր ։ Գրիս Թիկան օլանա՝ սեվինՃ՝ պու ԵիւզտեՆ պօրՃ օլուր ։ պիր սալիհ ատամ մահզունօլմագ , տինսիզ օլմագ կիպի տիր ։

ԿէօրՃՆունիւ Լօրէնցիոս , իւմիտիմիզ պիզի ներեչԵ չըգարըր ։ Հաչա եափըշմալա էօմր Էտինիրիզ ։ պու պիր ինսայԷԹ տիր քի , մելաիքեՆ հիսաէսի եօգ ։ Պու պիր միՃիզԵԹ տիր քի , հէլԷրե սոըրԷՆ վերԷ՞ոէՆ պէյոոԷ ոէր ։ Գ՞որ՞ԼԸՂԸ ԸԼԸՓ ԷՆԷ՞ոէՆ պէյոոԷ ոէր ։ Պու՝ ինսանա մահսուս պիր ինսայԷԹ տիր , վե եալընըզ ինսանա սագլըրմըշ ։ ՄիւՃիզաԹլար զեՆՃիրինտԷ , էՆ պիչիւք հիքմԷԹ պու տուր ։ Թա տիՆեանըՆ եարատըլըշընտան , Թապահին հիքմԷԹլի ԵԷբիւՆինեՆ պինասը , վե եարատանըՆ իզԷԹինի աչիքեար էտեՆ հԷքմԷԹլԷրին ԹԷրԹիպի , հեփ պու գավի ԹԷմիլԷ պաղլը տըր ։ Օ հաչատա պիր բապպանի գուվվԷԹ վար քի ,

ՀԱՆԸՄԸՂԱ ՏՕՂՈՒՆՏՈՒՂԱՅՆ, ՀԵՐ ԻԼԼԵ-
ԹԻՆԻ ՏԷՓ ԷՏԵՐ, ԿԻՒՆԱՀՂՆ ԱՂԱՊՂՈՒՆԸ՝
ԿԻՒՆԱՀՏԱՆ ՍՂԵՐԸՂԸ, ԷՁԵԼ ԳԱՐԱՆԼԸՂՂՆ-
ՏԱՆ՝ ԷպԷՏԻԼԻՔ ՄՀՀ՝ ԱԼԷՍԻՆԻ ԵԱԳԱՐ, ՎԷ
ՏԻՒՆԵՍՂԸ ՀՂՆՆԷԹ ԷՏԵՐ։

ՊԻՂԻՄ ԻՀՂՆ ԷՕԼԻՒՄԻ ԻՐԹԻՔԵՍԱՊ Է-
ՏԷՆ՝ ՀԷՄ ԱԼՂԱՀ ՀԷՄ ԻՆՍՍԱՆ, ՕԱԻԸՐ ԿԷ-
ԼԻՀՆՏԷ ՆԷ ԳԱՏԱՐ ԹԷԿԱՒԻԼ ՕԼԱՀԱԳ։
ՀԱՆԻ Օ ՏԷՐՏԼԵՐԻ ԵԻՒՔԼԷՆԷՆ ԱՏԱՄ։
Ի՛ՂՂ ԻՒ ԱՂԱՄՀԹԻ ՔԷՄԱԼԻՆՏԷ՝ ԱԻԸՐ ՀԻՀ-
ԱԷԹԼԻ ԱԼՂԱՀ ՏՐԸՐ, ԱՐՏՐ ՍԸՐԱ ԹԱԳԸՄ
ԹԱԳԸՄ ՍԱՂՍՐՍԸՂ ՄԼԻՔՔԼԵՐ ՍԱԼԹԱՆԱՀԹ-
ԼԱ ԱԼԱՂ ԿԷՕՍԼԷՐԻՀՀՂՔԼԵՐԸ։

ՎԷՆՆԻՆ ԽԱՂԱԼԻՆ ՊՕՒ ՓԻՔԻՐԻԿ ԵԱԼԹԱ-
ՄԱՂՕՐ. ԱԼՂԱՀՐՆ ՎԱՏԻ ԻԼԷ ՕԼԱՀԱԳ ՀԷՂ-
ԼԵՐԻՆ ԱՐԱՍՐՆԱ ՊԱՂԸ ԳԱՐԱՆԼԸԳ ՀԻՒՍՂ-
ՀԻԼԵՐԸ ԿԻՐԻՂՕՐՕՍԱ, ՀԻՒՍՊՀԷՆԻ ՀԱՂԼ ԷԹ-
ՄԻՂԻ՝ ՎԱՐ ԻԼԻՄ ՔԻԹԱՊԼԱՐԸ ՏԷՎԸ ԷՂԼԷ
ՏԷՄԻՄ, ՓԱԳԱԹ ԹԱԱՓԻԱԹԻ ՕԳՈՒ, Օ
ՏՕՂՐՈՒ ՍԷՕՂԼԵՐ. ԻՆՍԱՆԼԱՐԱ ՔՐԻՍԹԻՂՆԱՆ-
ԼԸՂԸ ՎԱԶ ԷՏԻՓ, ԻԹԻԳԱՏԸՄՁՂԱ ԵԱՐ-
ՏԸՄ ԷԹՄԻՂԻ՝ ՎԻՒՏՈՒՏԱՐՐՆ ՀՀԻՒՄԻԼԷՍԻ-
ՆԷ ԹԱԱՓԻԱԹ ԷՄՐ ԷՏԵՐ. ԳՕՒՂՐՈՒՓԼԸ ԵԸԼ-
ՓԸԼՂՆ ՈՒՂՐՈՒՂՈՒՈՒ ՀԻԼ ՀԷՕՐՓԻՂՂՆ ԵՕՓԳՈՒ.
ՊԻՂԼ ԵՒՓԸՆ ՀԷԼՀՐՓԷՆ, Օ ՆՈՒՐԱՒԻ ԳՈՒՂՐՈՒՂՂ-
ՈՒՈՒՆ ՈՒՂՈՒՒԼՈՒՂՈՒՈ ՓՕՐԳՈՒՂՂՈՒԼԱ ՊԱՓԱՒԼՂՐԸ
ԻՔՐԱՐ Ի-ՐՂԻ-ՓՒ-Ր։ ՏԷՎԻՒՒԻՒ ԵՒՒՓԻՂՂ ԵԵՐ-
ՓԷ, ՍՍՂԸՐԸՂ ՀԻՒՒՈԵԼԼԷՐ ԳՐԼԱԳՐՐԱԳՓ՝ ՎԱՐՐՐ
ԵՕԼԼԻՒՍԻՒՂ ԳԱՎԼԱՐՐՐԱ ՂՍՂԱ ՕԼՐՐ. ՎԷ ՊԻՐ
ԳՂԼ ԵԻՒՂ ՍԷՒՒԷ ՀԷԼՂԻՐՓՓԷՆ ՍՕՒՂՐԱ ՒՔԻՐՐԱՐ ՓԷՕ-
ՆԷՐ ՊԻՒՒՈՒՂՂՂԷ ՀԷԼԻՐ։ ՐԷԼՂԼԻՓ Օ ԵՈԼՐԸՂԸ

ֆաբլաուան աա, ոէվրէնէն վագրէ հէլոէռոէ, ոէծնէֆ ռօռնէայէ հէլէճէռ ոէր. վէ օ հէլէ-ղինոռէ, պէղ ոէ ղէղաբռան մռօղաքքէր չէֆա-ճաղէղ։

Լյհէր պու հագ մատատէտ Թասպիա-Թին տիլի էօղուսա, վէ պիզէ պիր գօր-գագ սէա իլէ Թախմինէն պիր մէշքեռուք իւմիտ վէրիրսէ, տինիմիզ պիւլէնտ ավազ ըլա չաղըրըփ, փէք աշիքեաբ սէօյլէր քի, տինի զհիրլէյէն էրլանլար իշիտէ պի-լիր. լաքին իշի Թմէյէլիմ տէյի, պաշլա-րըն չէքիփ, գարանլըգ ինլէրէ սօգու-լուրլար. ռէն՝ էճէլ գռայռասռոռն աղղընա պէր ռէօֆէր- աւմըղ, ռօռնէայէ ախրէնէ ոէ-ՌէղռէրՌղ, պէղ էօՌէ էաֆայա ՌէհՀէյէՌէպ հէէէրէր. էճէլ գօրգուսու ինսանըն բահա-Թընա սէտտ օլուր, լաքին տէն օ սէա-տի էրգար։ Պիզի հիչ օլմագտան խէլաս էտէր. վէ պիւհԹան էԹտիյիմիզ մէզա-րը՝ գապահաԹսըզ չըգարըր։

Լ ծրէնցիոս, սէնին ինանմագլըղընըն ասլը նէ՞ աիր. ագլը՞ն մը շիւպհէ էԹտի-ըհյօր։ Պէն տէ սէնին կիպի օ մուպա-րէք ագլըն Թարաֆլըսըրըմ, պէնիմ տէ գալտիմ ծնուն չըրաղը տըր։ Պէն ագլը տինտէն ապիզ ԹուԹարըմ,[1] զիրա տինին

1 Պու պասպէ Եուննկուն ՏՆՆ տէռէյի՝ ինձիլի չէ-րիֆին էօյրէԹտյի տինին հագգընտա տէյիլ։ Իսլա Թապիաներին ագլէն կէօռԹէրտյի տին իչին տիր։ ՀաԹԹա իւչնճիւ ձիլտին 77 եիւգիւնէէ Պռա-Ռանդըշմ պռօպռօռացած իւմ գէյին, գինիմ գիր տէր։

ԹԷՄՂԻ ագըլ տըր ։ ՊԷՆի տինլէ . պէ-
նիմ տինիմ եալընըզ պիր մատտէյէ մպ-
նի տիր . վէ պագ նէ տիր ։ Ագըլ կիտէ
պիլտիկի գատար կիտէրսէ , տին տիր .
եօգ , եարը եօլտա էյլէնիր , իլերի կիթ-
մէյէ խսպաթլարը վար իքէն , կիթմէզ
տուրուրսա , ագըլըգտան չըգար ։ Պի-
զիմ խսպաթլարըմըզ ըսա , եօյլէ աշի-
քեար տըր քի , իթիգատտա գուսուր
էթմէյէ՝ ագլըմըզտա գուսուր օլմալը , վէ
Թանղրը ծուռ ագըլ տէյի գապուլ էթ-
մէզ . եօյլէ ագլէ հագ վէրիփ , տօղրու
տուր տէմէք , քիւֆր էթմէք տիր ։

Կէրչի տինի սէվմէլիյիզ , լաքին ագը
տինուէն էվվել սայըփ , տինտէն զիյատե
իքրամ էթմէլիյիզ . էյէր գըզընը սէվեր-
սէք , տօղուրան անասընա իքրամ էտէ-
լիմ ։ Ագըլ քէօք տիւր , ֆիտան տըր ,
տին ծուռն չիչէյի տիր . չիչէյի սօլար ,
էօլիւր , լաքին ագըլ՝ եարատան կէօյլիւ
փէտէրի կիպի էպէտէն եաշար [1] ։ Տին՝
ֆազիլէթ օլույօրսա , ագլըն գուվվէթի
իլէ տիր ։ Քրիսթիանլըղա պիւհթան
էթմէ . ագլը սալթ սէն սէվերսէն սան-
մա ։ Ալլահըն տա էր չէյտէն զիյատե
սէվմէյի ագըլ տըր . կիւնահըն տա իման-
գամընը ագըլտան ալըր . սէվապը տա

[1] Ձիւնըի քիչի ախրէթէ կէօչիւքտէն ասնղրա էր
չէյի աշքեար կէօրիւր , տինէ հաճէթ գալմազ . լաքին
ագըլ՝ ձան ըլա պէրապէր էպէտէն եաշար ։

վերիրսկ, ագլա իթաաթ էտինկ վերիրս Սկն տէ ինան տա, ինսան ագլը կէօս-թէր։ Ինան տա, ալլահըն քերէմլերինի տատ. ինան տա, եիւրէյինի օղնաթմայ-արագ՝ ձէսարէթլի կէօզ իւլէ մէզարա պագ։ Տինին էօլիւրսկ, սալթ ագլընըն եարալարընտան էօլիւր. լաքին ագլըն էօ-լիւրսկ, էձէլին մուսիպէթլերի տահա չէտիտ օլուր, օգլարը զէհիրլի օլուր, քի-շիյի գաթ վէ գաթ էօլտիւրիւր։

Վ՚ար իմոի պուննտան անղլա, օ պիզի ագըլտան եատ էտինլեր՝ նէ՞ չերէֆլերէ, նէ՞ թէշէքքիւրլերէ լայըգ տըրլար։ Ագ-լը տա, ագլը օլանը տա սեվիրիլ տէյի էօյիւնիւրլեր. պիզի սեվտիքլերի՝ տէվ-լեթիմիզի եօղ եթմէք իչին տիր, վէ պի-զի եուխաձագ էձէլ կիրտապընը՝ հեր կիւն, հեր սաաթ կէօզիւմիւզ էօնիւնէ գօմագ իչին տիր։ Պու քէնտիլերինէ պէյէնմիշ ֆէյլէսօֆլար՝ ագլը խօրլամագ իչին, փութ կիպի թափընըրլար, փութ մէմնէտինէ գօմագ իչին էօլտիւրիւրլեր։ Պի այնիհի պիր զամանըն փատիշահլա-րընա էօյլէ էտերլեր իմիշ, սաղ իքէն թէփելերլեր, սօնդրա փութ տէյի թա-փընըրլար ըմըշ։ Իչլէ օնլարըն հիւնէ-րի պու տուր։ Տիլ իւլէ հագգը վազ է-տերլեր, քիպիրլերի իւլէ կիւն կիպի կէօ-րիւնէն հագգըն էօնիւնէ գալըն փերտէ չէքերլեր։ Գըսսաձըգ ագըլլարըմըզա ֆէյ-լէսօֆլուգ թասլարլար, վէ ագըլլարը-

նըն քեօր գանտիլինե ֆօտուլլանըլի, խալը գա տա կիւնեշ պու տուր, պունա թափընըն տէրլեր։

Ի՛յ մուհապպեթի իլե գանլարա պուլանան քերեմ սահիպի. պունլար ուԹանմատան՝ էտեպ եօլ էրքեան սէօհպեթի էտերլեր. ինսանլարա եօլ էրքեան՝ սէնին եէնի գուրտուղուն տուր։ ՊիւԹիւն իլմի էտեպ՝ սէնի սեվմէքտէն իպարեԹտիր. սէնի սեվմէք օլմատըգձա, օ քիպիրլերինտէննաչի՝ ազիզ տէոհիքլերի Ս օկրատ գատար ալիմ օլսալար, եէնե զէմանէնին էն մէշհուր տէլիլերի տիրլեր։

Ինսան էվլատընա՝ իսիմլերտէ էն ազիմ իսիմ, քրիսԹիեան իսմի տիր. պու ձիւմլե իլե ատամ վար քի, անընտաքի մուպարեք հաչ նիշանընը պիր մէքրուհ րեգալեթ տամղասը տըր կիպի, սիլեր չըգարըր։ Մ հլեքլերի ԹիԹիրեմէք ԹուԹարսա, պեյղէմբերի կեօրտիւքտէ տիր։ Ինսան էվլատը պու տէրէձէտե էտեպսիզլէյե տիւշերսե, մլեքլեր եանընտան գաչար, հիզմեթինտէն իպա էտեր. վե պեյղէ պէտ պախԹ ատամը՝ շաշգըն վե մահզուն՝ իւմիտի քեսիք՝ եիւզիւ իւսԹիւնե պրագըրըլար։

ԱԼԹՈՒՆԱՑ ԿՈՂՄ

ԷՃԷԼԻ ՈՒՆՈՒԹՄԱԳ·

Ա՛պէնիմ Թաղէ Նէրկիզէմ. սէն սա-
պահ չիհի կիպի փարլաղ ըտըն, չիհ կիպի
պիր սապահ կէօրիւնտիւն, վէ գուշլուգ
օլմատան՝ չիհ կիպի կէյլէրէ ուչտուն:
Էյ էվլատ, ագ սաչըմըզա սանա շայըրտ
օլմուշտում, սէնին կէնձլիյին, վագըթ-
սըզ էօլիւմիւն, պանա տէրս վէրիյօր:
Ինկիլէր սաչըմը աղարթմըշ, պէն տահա
պաշըմը եիւքսէք ԹուԹայօրում. տահա
քէնտիմէ կիւվէնիյօրում: Էլլէրին էօլ-
մէսինէ պագըփ, քէնտիմէ գազըլան մէ-
զարը կէօրմէյօրում

Ա՛ագրա էվլատլար պապալարընըն իւա-
Թիւնտէ նէ այըփլը էքսիքլիքլէր կէօ-
րիւր: Պիր իւԹիյար ատամ՝ այԹմըշ
երլէրդէ ԹագսիրաԹը վէ պէտ խոչյա-
րընա՝ տէվի գանլըլարըն էքսիքլիյինէ
պուլմագ, կիւլէձէք չէյ տէյիլ մի: Էօմ
րիւմիւզիւ ԹէքմիլԷտէն՝ իքինձի չօձուգ-
լուշտումուզ, էվվէլքինտէն չօգ ագըլըզ
տըր: Պէտ ամէլ իչլէմէյէ գուտրէԹի-
միզ գալմայընձա, խայըր ամէլ վազ էԹ-
մէյէ պաշլարըզ: Քէնտիմիզի սէվտիր-

մէք սէվտասընտան վազ կէշմէյէ մէձպուր օլուփ, քէնտիմիզի սայտըրմադ սէվտասընա տիւշէր, նասիհաթ էթմէյէ պաշլարըզ. կէօքսիւմիզիւ կէրէ կէրէ էլէ նասիհաթ էտէրիզ։ Լաքին պիզ կէնձէլէրին թադսիրաթընը եիւզիւնէ վէրտիյիմիզ էէրտէ, ընլար պիզտէ՝ քէնտիէէրտէն զիյատէ գապահաթլար կէօրիւր քի, իւմ թիյարըզըմըզը տահա չիրքին կէօսթէրիր։ (ա)

Լ՛ձապա եաշընը ալմըշ ատամ ըլա, գափուսունու պէքլէյէն էձէլին արասընա, տիւրլիւ խիւլեաղէր նէ՞ սիր իլէ կէլիր կիրիր։ Էձէլ գափուսուն չալար, քէնտի իչիտիր գօրգար. պու ձիւմլէ իլէ եինէ չափուձագ գալպինի րահաթ էտեր, ույգույա եաթըր։ Շու տիւնեատէ տուրմուշուզ, պիր ձէնք մէյտանը կիսպի, պինլէրձէ էօլիւլէրին իւսթիւնէ, պինլէրի տահա կէօզիւմիւզ էօնիւնտէ տէվրիլիր. էձէլին՝ էթրաֆըմըզա աթտըղը օգլարտան, հէր պար սագրընը տուրուրուզ. չօգ տէֆ՛ա պիզէ բասթ կէլիր եարալանըրըզ. պու ձիւմլէ իլէ եարալը փարալը գանլարըմըզ ագըփ տուրտուղու էէրտէ, եինէ քէնտիմիզի էօլմէզ սանըրըզ։ Գուրտուսուշ քիւթիւքլէրիմիզին իւզէրինտէ՝ հէր կիւն իւմիտ ֆիլիսլէրի չիլէնիր. տօղտուղումուզ տէվը՝ էօմրիւմիւզիւ էօլէսիւշ իքէն, պիզ օ տէվիրտէն սօնղրա տահա եաշայըփ, պիր տէվրին տահա պաշ-

լատըղըն կէօրմէյէ իւմիտ էտէրիղ։ Ըէօյ-
լէ քի ագրէպիչալարընա ույմազ՝ պօզուգ
սաաԹ կիսի , ինսան ըլա ԹապահԹին
հիւքմիւ՝ ասլա պիր պիրինէ ույղուն կիԹ-
մէզ։ Ինսան՝ սաաԹ տահա ալԹըտա տըր
սանըր , ցյուսա օն իքիյէ վարմըշ ։

Աշտաչլարըմըզ՝ աննընըն պուրուշու-
ղունու պիղէ նաֆիլէ կէօսԹէրիր . սէ-
նէլէր վիւճուտումուզու իսլանտըրմըշ
օլտուղունու՝ օ սահիհ այնալար նաֆիլէ
խապէր վէրիր . իչինէ պագար , քէնտի-
միզի կէօրմէյիզ ։ Էձէլ՝ գօշուլուգտա
մէյտան ալտըղընա պի գայտ պագարըզ ։
Գօշուլմուզուն եարը ԹէնԹինի զապԹ
էԹմիշ . օպիր եարըսընը տա գափմաղա
պիր ղալէպէյէ տահա հազըրլանըյօր . պիզ՝
շու իսԹէյարըն եաշայաձագ հալի գալ-
մամըշ, հօլէձէյի եագլաշմըշ տէրիզ. պի-
զիմ տէ եաշըմըզ իլէԹիմիզ օնտան էք-
սիք տէյիլ իքէն, քէնտիմիզտէն հիչ վէս-
վէսէ էԹմէյիզ ։ Էձէլ իւսԹիւմիզէ
կէլտիքձէ, պիզ կէօրմէզ հօլուրուզ. կէօյա
հօմրիւ չօգ գուլլանմայղա՝ հօմիւր քէն-
տի մալընմիզ օլուր . վէ սէնհլէրին չօգ-
լուղունա՝ Էձէլնին իւզէրինէ պիր հիւքիւմ
քէսպ էտէրիզ կիսի ։

Ընձաձ պիր հօլիւմ տէօշէյինին եա-
նընտա պուլունուրսագ, ձան չէքիշէն տօս-
Թունուն իւզէրինէ պագարըզ . եիւրէյիմիզ
աձըր, եա սօուգ սօուգ տէօքտիւյիւ Էձէլ
Թէրինի սիլէրիզ , եա պաշընը Թուպ մա-

ղա եարտըմ էտէրիզ · էօմրիւն գանտիլի արատա պիր՝ զաիֆ ըշըղըն կէօսթէրտիքձէ , եիւբէյիմիզ Թիթրէյէրէք՝ տահա ալաձաղը նէֆէսլէրի հիսապլարըզ , վէ սաաթլար վուրտուգձա , էձէլին սէօյինի իշիտէձէիզ սանըրըզ : Օ զաման սէվինձ գալգար , եիւբէյիմիզի պիր գարա եաս գապլար · կէօզիւմիւզէ խօշ կէօրիւնէն շէյլէր՝ հէփ կէօզիւմիւզտէն չըգար , հէվաի նէֆսլէրիմիզ տօնար , արզուլէրիմիզ հէվալերտէ կէզլըքէն , հէփ էէրէ էնէր : Տօսթումուզու աղլար , քէնտիմիզտէն գօրգարըզ՝ Տիւշիւնիւրիւզ քի , չօղա վարմազ՝ պիզ տէ պու օյունա չըգըփ , պու կէօրտիւյիւմիւզ մեսիպէթլի սէյրի՝ պիզ տէ ախէրէ էթտիրէձէյիզ : Նիհայէթ էօլէնէն կէօզիւ պիզի արար , օ նուրու ագմըշ կէօզիւ՝ կէօզիւմիւզէ իլիշիր , սօն վէտայը ալըրըզ · օ աձըլա գալգափիմիզ երմշամըշ , ըսրձագ պալ մուսու կիպի , էձէլին գօրգունձ թասվիրին ալըր · վէ կէօզլէրիմիզ՝ պիզէ նիսպէթ՝ եաթաձաղըմըզ էէրէ պագար : Ածագ պիր ձիւզի վագըթ մէզարը տիւշիւնիւրսէք , եինէ տէր ագապ ֆիքրիմիզտէն չըգարմաղա պագարըզ : Ֆիքրիմիզէ օ աձըլա պասըլան թասվիր՝ եալը քէնարընտաքի գումուն իւզէրինէ չիզիլմիշ կիպի , տէնիզին պիր տալղասըլա պօզուլար : Կէօզիւմիւզիւն եաշը տահա եանաղըմըզըն իւզէրինտէ իքէն , եիւզիւմիւզ

կիւլիւմեմէչէ պաշլար. վէ եիւրէյիմիզին աձրսը եինէ էվվելքի տէլիլլէրէ թէպ-
տիլ օլուր. չօգ սիւրմէզ, էն ազիզ տօս-
թումուզա՝ իւզէրինտէքի մէրմէրտէն սօ-
ուգ օլուրուզ, վէ էօլմէսինին հէյ՛էթի-
նի եէրի իլէ խաթըրմըզտան չըգարըր,
մէզարը իւզէրինտէ օթլանըփ, թօփրա-
ղընը էշէլէյէն գօյուն կիպի պի գայտ օ-
լուրուզ։ (բ)

Ա՛ալիլ էխթիյարլար, ա պէնիմ աթա-
հըմա շաշգընլըղըմա հիսսէտար ատամ-
լար, տօսթլարընըն մէզարընտան չըգան
սէսէ գուլագ վէրմէյէն ատամլար, չիւն-
քի էլլէն պաշընա փաթլայան էձէլ թօ-
փու սիպէն գուլաղընըզա կիրմէյօր, պա-
րի քէնտինիզի սիւզիւն. ա այագլը մէ-
զարլար, էձէլէն հէլէ խապէրինի քէնտի
իւզէրինիզտէ օգուշօն։ Եա սէն, Լօ-
րէնցիոս, կէնձլիյինէ կիւվէնմէ։ Էձէլ՝
նիշան ալմատան վուրուր։ Օլտուղուն
եէրտէ գավի տուր, հէմ կէօզլինէլէ հէմ
գուլաղընըա մուգայեէտ օլ։ Ույանըգ
տուր, սիլահընը գուշան, կէնձլիք մըզ-
րաղընա տայանմա քի, ույգուն կէօթիւ-
րիւփ տէ օ զալիմ տիւշմէն կէլիփ սէնի
ույգուտա ղաֆիլ պասմայա։ (գ)

Լիւէ ատամլար շիմտի թօփրաղընա լը-
թընտա եաթըյօր քի, կէչէն սէնէ ձէ-
սիմ մասլահաթլարտայտըլար, վէ հալա
շէօհրէթլերի խալգըն տիլինտէ սէօյլէ-
նիյօր։ Սէն նէտէն էմին օլույօրսուն.

ՀՅՀԼ՝պԻՆԻատԻՄԻԼԻ ՄԻԼԹարԻՔԻ՞ ՄԻ ԿԹ-
տԻ ։ ԻՆատան գանըՆտատ տօյմուշ , գըԼը-
ՅՀՐՆը տԻվարԻ՞ ՄԻ աստը ։ Հաշա ։ Հալա
ԿԼՐՆտԻ սաԼԼայըՐՒ տուրուլօր ։ Պու սԻՆԻ
ՆԻ ԵափրագԼար՝ աղաՅՀԼարըՆտատ ԿՀՒՀՆ
սԻՆԻտՀՆ զԻյատԻ գաՒՒ օԼաՅՀագ,ՆԻ ԻՆ-
սանԼար՝ օԼան ՀօՒՒԻրԼԻրԻՆտԻ ։

Լ՝ՀօԼԻՅՀԻ օԼտուղուՒուզու՝ պԻզ ՆԻ՞ՅՀ
ուՆուուտա պԻԼԻյօրուզ. վարըՒՒ ՒՀ՞զարԼար-
տա ԹԻուրպԻԼԻրտԻ օգուՒՒաղա ՆԻ՞ հա-
ՅՀԻԹ. ԿՀօզԻուՒԻզ ՀօՆԻուՆտԻ օԼան՝ ՀՆ
սԻվԼԻՆՅՀԼԻ ՀՅԼԻՐ պԻԼԻ խասպԻր վՀ՞ՐՒՀյօր-
ՒՒու ։ ՀՀր աԹԻՐՒՐԼուզտա ՀՅՀԼԻՆ տԻուր-
ԼԻու սուրՀՀԹԼՀրԻՆԻ ԿՀօ՞ՐՒՀյօրՒՒույուզ ։
ՍՀՆաաԹքՀարըՆ ԼԼԻ՝ ՀԹրաՓըՒՒրզը օ
սուրՀՀԹԼՀ՞ըԼՀ տօՆատրը ։ ԹաասվիրՅՀՆԻՆ
Փըրչասը , օյՒաՅՀըՆըՆ գաԼՀՒՒ՝ պԻգՀ ՒՒը-
ՒՒրԻ ՅաՆ վՀրԻր , տԻվարըԼրԻՒՒԻզԻՆ ԵԻու-
զԻՀՆԻու ՆուԼար ըԼաՀօրԹՀր ։

Լ՝ՅՀուատրՆտան քԻպար օԼան ատաՒ
աԹԻաԼարըՆըՆ սրըայԼա տԻզԻԼԻ Թաասվիր-
ԼԻրԻՆԻ պագար խօշԼանըր . զուրուրու-
Նա գաուգ սաԼԼար ՒՒուտաՀՀՆԻՅՀԼԻՀր ԿՀ-
պԻ , օ ԹաասվիրըԼրԻ ՀԹրաՓըՆա տԻզԻր ,
պագտրգՅՀա պՀպԻուրըԼՀՆԻր՝ ՐՀՆքըԼրԻՆԻՆ
ԿՀուզՀՒՒԻՅՀՆԻ պագար , գօՆաղրՒՒը տօ-
ՆաԹտրՒՒ շՀՆԻՀԹտԻՒՒ սաՆՐը ։ ՇաշգրՀՆ
ատաՒ. տՀՒՒզ քԻ , ՀվԻՒՒԻ Եաս Թագը-
ՒՒՅՀա տՀօշՀՀտԻՒՒ, պԻր սԻուրԻու ՀօԼՒուՒՀ-
րԻՆ արասրՆտա ԵաշայօրուՒ. օՆուու ՀԻՀ
տԻուշԻՒՆՒՒզ ։

Պու եաշատըղըմըզ տիւնեաճ նէ տիր . պիր պիւյիւք մէզար տէյիլ մի . Թօփրաղը եավան վէ պէրէքեթսիզ , գուվվէթի էօլէնէլերտէն ալըր : Պիզ հէր գուլլանըղըմըզ շէյի էօլմիշլերտէն ալըրըզ . նաֆագամըզը պիւէ , գուրտլար կիպի , էօլէնէլերտէն պէքլերիզ : Հանկի Թօփրագ տըր քի գուվվէթինի էօլմիշլերտէն ալմայա . գազմամըզ սաֆանըմըզ՝ կէչմիշլերիմիզին քիւլիւնիւ գազըր իշլեր , պիզ մահսուլ վագթի ծնու տէվշիրիր , էքմէք եափար գարնըմըզը տօյուրուրուզ : Թարլաարըմըզըն եիւզիւ՝ մէմլէքէթին էհալիսինին Թօփրաղ ըլա էօրթիւլիւ տիւր : Տիւնեամըզըն եիւզիւնիւ գասլայան՝ հէփ պիր վագըթ եաշայանլարըն Թօփրաղը տըր . պիզ պէնի ատէմ էրգընթըսը իւզէրինտէ օյնաշըփ տուրույօրուզ , հիչ աձը տույմայըզ : Օյունպազլարըմըզըն օյնատըղը՝ եէր ալթընա կէօմիւլմիւշ մէմլէքէթլէրին իւսթիւ տիւր : Ճանըմըզըն պաղլարը չէօզիւլիւփ , հավալարա տօղրու ուչմաղա պաշլայընձա , պրագտըղըմըզ Թէնի , էնասիր պէօլիւշմէյէ պաշլար . կիւնէշ Թէնիմիզին նէմինի չէքէր , Թօփրագ վէրտիյի Թօփրաղը ալըր , բիւզկեաբ տա պագըսընը հավալարա սաուրուր : Տիւնեանըն հէր Թարաֆընտա ինսան էրգընթըսը վար . էձել հէր եէրտէ տիր . ֆագաթ ինսանըն ֆիքրինտէ տէյիլ :

Լ՝ՕԼԿՆ՝ ՍԱԼԹ ՀՆՍԱՆ ՏԵՂԻԼ, ԵԱՓԱՐ-
ՂԸ ՀՂՂԵՐ ՏԵ ԷՕԼԻՒՐ. ՍԱՂԼՐՂՆՂՆ ԽԱՂ-
ԱԼՆԻՒ ԿԵՕՍԹԵՐԿՆ ԹԱՍՎԻՐ ՂԱՂ ՕԼՏՈՒԳ-
ՏԱ՝ ՔԻՂԻ ՊԻՐ ՏԱՀԱ ԷՕԼԻՒՐ. ՄՂԶԱՐՐԸ
ՂԱՂԱՊ ՕԼՈՒՐ՝ ՏԵՎԼԵԹԼԵՐ ՊԱԹԱՐ. ՀԱ-
ՆԻ ՐՕՄԱ ՏԵՎԼԵԹԻ. ՀԱՆԻ ԵՈՒՆԱՆԻ ՏԵՎ-
ԼԵԹԻ. ԱՏԼԱՐՐԸ ԳԱԼԱՐ. ՎԵ ՕԳՈՒՏՈՒՂՈՒ-
ՄՈՒԶ ԻԼԻՄԼԵՐԿՆ ԵԱՐՐԱՐ՝ ՕՆԼԱՐՐՆ ԱՁՐ-
ՆԱՁԱԳ ՄՂԶԱՐՐՆՂՆ ԹԱՐԻԽԼԵՐԻ ՏԻՐ՝
ԷՂ՝ ԷՁԵԼ, ԷՁԵԼ, ՏԱԼՏՐՂԼՄ ՏԻՒՂԻՒՆՁԵ՝
ՍԷՆԿՆ ԳԱՐԱ ՏԵՎԼԵԹԼԿՆԿՆ ԳԱՓՈՒԼԱՐՐ-
ՆՐ ԷՕՆԻՒՄՂ ԱՂԱՅՕՐ. ԸՂՂԳ ՎԵՐԵՁՁՔ ՊԻՐ
ԵՐԼՏՐՂ ԵՕԳ՝ ՍԷՆԿՆ ԳԱՆԼՐ ԳՕՂՅՈՒԼԱՐՐ-
ՆԱ ՏՕՂՐՈՒ ՊԱԳԱՐՐՄ. ՎԱՂ՝ ՆԷ՝ ՍԱՂՏՍՐՂ
ԹԱՁԼԱՐ ԹԱԽԹԼԱՐ. ՆԷ՝ ՔԻՒՄ ՔԻՒՄ
ԵՐԳՐՆԹԸ ԵՐՂՐՆԼԱՐՐ. ՆԷ՝ ԷՕԼՄՂ ԴՐՂԱՏ
ՕԼՈՒՆՄԻՒՂ ՓԱՏԻՂԱՏԼԱՐ՝ ԵՐԳՐՆԹԸԼԱՐ
ԱԼԹՐՆԱ ԿԵՕՄԻՒԼՎԻՒՂ. ՆԷ՝ ՄՂՄՈՒՀ ՄԱՐԻ-
ՓԷԹԼԵՐ՝ ՀԵՕՀՐԵԹԻ ՊԱԹՄՐՂ, ՀԵՐԿՓԻ
ՈՒՆՈՒՏՈՒԼՄՈՒՂ. ՆԷ՝ ՄՂՀՀՈՒՐ ՏԵՎԼՐՐԵՐ՝
ՏԷՆԻՂ ՏԱԼՂԱՏԸ ԿԻՊԻ, ՊՕՂ ԿԵՕԼԿԵԼԵՐԻ
ԿԵՕՂԻՒՄ ԷՕՆԻՒՆՏԵ ՊԻՐ ՊԻՐԻՆ ՊԱՏԱՐ-
ԲԱՐԱԳ ԵՈՒՎԱՐԼԱՆԸՓ ԿԵՀԷՅՕՐ. ՊԻԼԵԼԵ-
ՐԻՆՁԵ ՍԻՐԻՒՔԼԵՏԻՔԼԵՐԻ ՍԻԼՍԻԼԵԼԵՐ՝ ԻՀ-
ԼԵՐԻՆՏԵ ՀԱԼԳԱՆԸՓ ՏՈՒՐՈՒՀՕՐԼԱՐ՝ ԷՕԼ-
ՄԻՒՂ ՄՂՀՀՈՒՐ ԱՏԱՄԼԱՐՐՆ ԿԵՕԼԿԵԼԵՐԻ՝
ԷՕՆԻՒՄՏԿՆ ԿԵՀԷՅՕՐ. ՎԵ ԻՀՐՆՏԿԻՄՂ
ՀԵՕՀՐԵԹ ՆԷ՝ ՊՕՂ ՀԷՅ ԻՄԻՂ ՏԵՒԻ, ՊԻՐ ՊԻ-
ՐՓ ԻԼԵ ՏԵՐՏԼԵՀՀՅՕՐԼԱՐ ՍՈՆՐՐՍՐՆ՝ ՀԵՐ
ԿԵՀԷՆ՝ ՏԻՒՆԵԱ ԱԼԻՄԼԵՐԻՆԿ. ՏԻՒՆԵԱ
ՊԻՍԻՒՔԼԵՐԻՆԿ, ԱՁՐԳԼԸ ԿԵՕՂ ԻՒԼԵ ՊԻՐ

քերրէ պագըվ կէչէյօր ։

ԼալՀի , շու ահէսթէ ահէսթէ կէլէն՝ նէ՛ աձախպ կէօլկէ տիր . պու Հէփսինի պաստըրտը ։ կիթափքձէ պիչիյօր եայը լըյօր . օ նէ՛ աձախպ պիչիմ տիր , օ նէ՛ պիչիքլիք տիւր ,պօշ եէրլէրի պիւթիւն թուլթատու ։ Գօրգումտան պիՀնիմ շաշտը. գանըմ տօնտու , տամարլարըմ թուլթուլտու ։ Ա՜Հ , թանըտրմ , թանըտրմ , էօլմիւշ տիւնեանըն գօձա կէօլկէսի տիր. չէվրէսինէ չամուրլու չալը տօլանմըշ , կէօնլիւ գըրըգ , գալպի մահզուն , չուգուրունա տօղրու էյիլմիշ պագար , պաթան տէվլէթլէրինի աձըր , սուտա պօղուլան սիլսիլէլէրինի աղլար ։ Օ սուտա պօղուլանըն եէրինէ կէլէն տիւնեայէ , եագըն վագըթտա աթէշէ եանաձաղընը՝ աղլայարագ խապէր վէրիր ։ Լաքին վէրտիյի խապէր՝ նաֆիլէ տիր . գուլաղընա կիրմէյօր ։

Վատըր ալլահ ինթիգամընա գուլլանտրաղը էնասիր՝ սույ ուլա աթէշ տիր։ Իքիսինի տէ այրը վարթալարտա գափամըշ , իքիսի տէ օլտուգլարը եէրտէ պիր պիրինէ տիշ պիլէր , մէյտան օգուր ։ Սէֆէր , գըթլըգ , վէպա , տիւնեայը կիւնահտան չէվիրէմէյինձէ , Հագ թաալա պիրեր պիրեր պու իքիսինի կէօնտէրիր ։ Իքիսի տէ թանդրընըն փայի թախթինտէն եըլտըրըմ կիպի ֆըրլայըփ , եագըփ եըգըփ ղարգ եթմէյէ սէյիրտըլեր ։ (ր)

Պ՝օրգունդ՝ հագ պէնի չաղըրըլ՝օր, սէսինի իլիտիյօրում. գուվվէթի պէնի ձէլպ էտէյօր. մատտէ փիքրիմի աչայ՝օր, մատտէնին պիւյիւքլիւյիւ պանա գլա-ղուզ օլտու։

(է) Կէձէնին եարըսընտա՝ ինսան էվ-լատը թաթլը ույգույա տալմըշ, սէֆա-լի բիւյալէր կէօրիւփ, խօշ խայալաթ իլե մէզէլէնիփ տուրուրքէն, պու աձախպ սէյրան՝ չագմագ չէլիյինտէն աթէշ փըր-լար կիպի, եախօտ կիւէրչիւէ թուրթու-շուր կիպի, ափ անսըզ գարանլըգլար-տան տիշարը ուղրայաձագ։ Եարատան պիր իշարէթ էթմիքլէյն՝ աթէշին եա-գըձը գըվըլձըմլարը եուվալարընտան տի-շարը ուչար։ Գրյամէթ մաղարալարը աչըլըփ, չիմչէքլէր, երլտրըրմլար փիւս-քիւրմէ չըգար, գույրուգլու երլտրզլար հավալարա աթէշ վէրիր։ Աթէշտէն պիր ըրմագ տըր՝ եուգարտան աշաղա ագար։ Տաղլարըն թէփէսի թուրթուշուր, պիւ-թիւն տիւնեա աթէշ փիւսքիւրմէյէ պաշ-լար։ Տիւնեանըն եարատըլըշընտան պէ-րի՝ էֆլաքէ սէր չէքմիշ գայալար էրիր, աթէշտէն պիր սէլ օլուր ագար։ Կէօք-տէն երլտրզլար տէօքիւլիւր. տիւնեա-նըն տէօրթ թարաֆընը աթէշ գապլար։ Տիւնեայը երգմաղա թայէին օլան մէ-լաիք՝ տիւնեանըն իւզէրինտէ կէզլինիր, հէր թարաֆա աթէշ սալար եաթըր։ Ինսան էվլատը գօրգուսունտան՝ ույա-

նըը պագաը քի պիը հպէտի կիւն պաշ-
լամըշ, տիւնեայը վահչէթ ալմըշ, գօր-
գու վէ ձէլալէթ քէմալէ երմիշ, պիը
պիրինի սեչկին կէօսթէրիյօր։ Տերին կիը-
տապալար կիւրիւլտէյերէք փաթլար աչը-
լըը, իչլերինտէն թուքթուչմուշ՝ մատէն
քիւքիւրտ՝ աթէշ փիւսքիւրիւր. հէփ եա-
գըի գաուրմաղա պագաը. ինիլտէյ
ինիլտէյ եայըլըը, եագաձագ շէյ արար։
Նօթէ եանտա կէօք գուպպէնին պիը
ուձուճտան պիը փարլագ հավա աչըլըը,
սահիպ գուտրէթին կելէձէյի եէրի կէօս-
թէրիը։ Պու թաւթուչան տիւնեանըն
իւզերինտէ՝պիւթիւն ազամէթի իլէ քէն-
տի կէօրիւնիւր։ Մէլահքէնին պիրի էօ-
նիւնէ տիւշմիւշ, տաղըլան կիւնէչին փար-
չալարընը սիւփիւրիւր։ Օ ձան ալամ-
թինտէ օլան թասիաթ՝ էձել կէչտին-
տէ տահա ձէնքլէշիր տուրուր։ Շու
ասն ինիլթիլերի տինլէ Լօրենցիոս. ահ,
նէրէտէյիզ պիզ։ Շու իւզերինտէ կէզ-
տիյիմիզ տիւնեա՝ պու աթէշ թուֆա-
նընտա էրկիփ պաթայօր։ Պիզ նէրէյէ
գաչալըմ, թանղըընըն հուզուրունտան
նէրէյէ սագլանալըմ։

Վէչէն կիւնլերին կելիփ կէչմէսի, թօփ-
րաղըն հիչլերտէն չըգմասը, ինսանըն
թօփրագտան եափըլմասը, հէփ պու
կիւն իչին իմիշ։ Աըզուլէրիմիզ պու կիւ-
նիւ տիւշիւնտիւքձէ, նամըզ կէվէր,
էլինի տիւնեատէն չէքեր կէօյլերէ ու-

զատը։ Ա՛րեգը զայրի չէր տիւշիւնէ-
մէյօրում. քէնտիմի օ կիւնտէ սանըյօ-
րում: Էթրաֆըմտա տիւնեա սալլանըյօր.
տիւնեա սարսըլտըգ՜ա, Ջանըմ տա պէ-
բապէր սարսըլըյօր սանըրըմ։ Մէլէքլեր
սիւրիւ սիւրիւ կէօքտէն աշաղա էնէյօր,
եուգարտա էէրլէրի պօշ գալըեօր։ Իշ-
թէ հաքիմ՝ պիր նուրանի թախթ իւ-
զէրինտէ օթուրմուշ կէլէյօր. Հպէտի-
լէյին թիւքէնմէզ միւտտէթի սէչիլէյօր.
Եիւրէքլեր չէր չըպլագ օլմուշ աշիքեար
կէօրիւնիւյօր։ Պիր նուր շաֆգը վուր-
տու, ֆիքիրլեր հէփ աչըլտը աշիքեար
օլտու։

Ա՛յ, շու չիրքին հէյպէթլի մէլէք
քիմ՜ տիր. պիր տէրին գուլյուտան չըգ-
տը, քիւֆը իւ լանէթ օգուլյարագ, զէն-
ձիրլերին սիւրիւքլէյօր. մուրտար պաչը-
նը տիքմիշ, եըլտըրըմ չալըգլարըյլա պու-
րուշմուշ սուրաթը՝ եըլտըրըմըն աթէ-
լինտէն գարարմըշ։ Ալլահըն տիւշմինի
տիր, ինսանըն խաստի տիր, զազապընըն
իլամընը ալմազա կէլէյօր. պիր պօրա
պուլուտու իչինտէ թուրթուշմուշ ալէվ
կիպի, զալըմ կէօզլէրինի տէվիրիփ, էթ-
րաֆա գըվըլճըմ սաչարագ իլամընը
տինլէյօր։ Գօրգուսուն չէքտիկի թանգ-
րըա պէտ տուա օգուլյօր. կէօյա Ա՛ղ-
հէննէմ սիֆթահ տիւշէյօր, տահա ա-
զապը եէնի պաշլայօր կիպի տուրուլյօր։

Ա՛հ իլ վագթ, հօնիւնտէն կիտէն մէ-

չալէ սեօնմիւշ. տիւնեայը եագան եան-
ղընըն ըշըղլալա իլերի կելկյօր ։ Սիւրիւ
սիւրիւ եվլատլարընը չաղըրըր. սեսինի
իչինինձէ՝ եերլերին իչի սարսըլըր, կե-
լափ կեչէն սիլսիլելերի հեփ տիշարը վե-
րիր ։ Սիլսիլելեը գօրգուփ թիթրեչերէք
չուգուրլարընն պրագըփ չըգար ։ Վագրէթ
հեփսինի թօփլայըփ, սիւրիչլէ կեօթիւ-
րիւր, պինզլերի սօլուփ, ելլերի պագ-
լարը թիթրեչերէք, կապէտիլկէ թես-
լիմ կաեր ։ Իչէկ օ զաման տիւնեայէ
հիւքմ կաեն վագթ՝ թախթաան էներ,
հիւքիւմ ասասընը գըրար, տիւնեայլա
պաշլատըղը աեվլեթի՝ տիւնեայլա թե-
մամ կաեր ։

Տևվլեթ կապէտիլկէ գալըր ։ Ինսանա
պիր զաման կապէտիլկ բիւյայըտը, շիմ
տի կապէտիլկտեն ղայրիսի՝ հեփ բիւյա
օլտու ։ Մերհամեթ վագթի կելտի,
պուննտան սօնղրա հեփ պիթմիշ տիր, ար-
թըգ տեօնմեք եօգ ։ Կապէտիլկին պայ-
րագլարը՝ պօշ եերլերտե՝ գույրուգլու
երլտըզլար կիպի սալլանըփ տուրուր ։
Կապէտ նեֆես իլե եօթեն պօրուլարը-
նըն սետասը՝ տիշ տենիզին ֆըրթընա-
սընտան զիյատե եօթեր ։ Ինսան եվլատ-
լարը, կելկեն օյունլարըն սօն ֆասլը թե-
մամ օլաճագ եերե, սիւրիւ սիւրիւ չեմ
օլուր ։ Օ նե մկյտան տրը, օ նե ասքեր
տիր մկյտանը տօլտուրույօր ։ Հեր տեվ-
րին սեյիրձիսի՝ պու սըր օյունուն սօնու-

նու պու մէյտանտա սէյը կոէնձէք ։ Հէփ սուա օլմուշլար, սօնուննա պագայօրլար ։ ... Էպէտի Հաքիմ այաղա գալգար, էմրինի հիւքմ էտեր, Հէմքէնտի իզզէթինին ինթիգամընը ալըր, Հէմ ֆազիլէթին ։

Հաքիմ հիւքմիւնիւ նուէթք կէթտիքլէյն, թիւքէնմէզ էպէտիւքք նէ աման պիւիր, նէ զաման վէրիր, պիր կէօզ եուէմ մատա՝ տիւնեանըն ասքէրինի իքիյէ պէօլէր ։ իքիսինէ տէ եէր կէօսթէրիր, գափուլարըն աչար ։ Օ պիւքիւլմէզ գօլօւյլա՝ կիւնահքեարլարը գանը գույույա աթար, իւզերլէրինէ չաթըր չաթըր պիր պիւյիւք քիւլիտ վուրուր։ Օ սէֆիլ տէրտիմէնտէր պիրի պիրի իւսթիւնէ թէքէրլէնէ թէքէրլէնէ, տէրինտէն տէրինէ տէօքիւլիւփ կիտէրլեր ։

Լաքին կէօքտէ իշխիւլէն սէսլեր՝ ճըլար կիպի տէյիլ տիր ։ կէօյլերի տօլտուրան՝ մէզարտան չըգմըշ պիր սիւրիւ մէյայիք տիր ։ Հէփիսինին սէսի պիրլիքտէ գուպպէի ասուանի էօթտիւրիւր ։ Տիւնեա գուրուլտուղու զաման՝ էօյլէ լաթիֆ սէտալար իշիտիլմիշ տէյիլ ։ Եարատան ալլահ աշիքեար կէօրիւնիւր, էօնիւնտէ նէ փէրտէ վար ։ նէ պուլուտ ։ Օ ազիզ բուհլար պիրտէն պիրէ փարլամաղա պաշլայըփ, եարատան ալլահ պաշլատըղը մասլահաթը թէքմիլ էթտիյինէ թէշէքքիւրլեր էտերլեր ։ կէօրիւնէն

տիւնեա նուր ուլա տօլու . ՁԷննէքթին իզդէթի՝ էպէտի ահէնկինի պաշլար . . . . օ զաման պէն նէ՞ եափարըմ։ Օ գուլթլու բուհլար ըլա , ՁԷննէքթ իլահիսին օգումագ՝ ա՛Ձապա պանա տա գըսմէթ օլաՁագ մը ։

ՀԱՀԻՑԵՒ

(*) Խոթիյարլարըն էն պիւյիւք գասապհաթի՝ էՁէլի խաթըրտան չըգարմագ տըր ։ Եաշայա եաշայա՝ էօլմէզ օլսուա՛ զանն էապըլէր ։ Պու թագսիրաթ պէնտէն ուզագ օլսուն։ Պու զիւիւամաէ օլանլար էօլմիւշտիւր , եիւրէքլերի կէօմիւլիւ տիւր . վէ մէզարլարը տիւնեա տըր ։ Խոթիյարլըզըն չէրէֆի՝ էՁէլի տրզուլէմէք տիր . պու տրզու հէմ կէչէն էօմրիւնիւն էյլիկինի կէօսթէրիր , հէմ կէլէՁէք տէվլէթինէ քէֆալէթ եաէր ։ ԿէլէՁէք գըսմէթիմիզի քէնտիմիզէ քէնտիմիզ խապէր վէրմէլիյիզ ։ ԷՁէլնն ա՛Ձըրը՝ պուննունա տէֆ օլա պիլիր ։ ԷՁէլտէն գօրգմամագ իչին, սըգՁա սըգՁա խաթըրըզդա կէթիրմէլիյիզ ։ Պու մուապարէք ֆիքիրատէն թիթմինէն աատմ՝ կէՁէնինն գարանլըզընատան պէթէր գարանլըգտա օլուր ։ Ղաֆլէթ եօգուշու պաշընտա՝ ույգույա տալան աատմը՝ պիր բիւգիւեար էստիքէչին , թէքերլէր չուգուրտա ա՛թար , պիր տահա չըգատագ օլուր ։

Լօրէնցիոս, սէն չիմտի օսրարըն քի պու էՁէլ չաֆզըլա՝ նիչին տուրմայըմ գուլաղըմը թագիզ էտէյօրսուն ։ Տինլէ պէնի . էՁէլ թէֆէքքիւրիս՝ ինսանը եէրտէն գալըրըրմ , տօզուս տուրսուն բաՁագ պիր տէսթէք տիր . ՁէհՁէննէմին գօրգունՁ կիրտասլընա գափագ տըր. վէ պիզի մէզար չուգուրունա զահմէթսիզ էնտիրիր՝ պիր մէրտիվէն տիր ։ Օ հէյսէթլի էպէտսիլիյի մասգարալըզա չէվիրիմ . պիր զար ա՛թըմլըյա ջինաչըփ , թէհլիքէյէ գօյան աատմ, վէ էպէտ-էլ-ատաա թէպսիլ օլմազ էքի տիւրլիւ նէթիՁէյէ պիգայա օլան եիւրէք , նա՛սըլ էթտէն էափըրմըշ տըր ։ Պիւթիւն զաթինի պիր տադիդանըն թէհլիքէսինէ գօյուփ , էպէտ-

լեայի գումար օյնամագ նէ ձէսարկեը տիր։ Էօմրիամիա-
զին հեր կէլէն տէմի՝ կէչէնին աչարդը մէզարը գափար։
Էձէլ գօրգուսունու պէղ պատարքարդըմըզդա, իղվա-
լեր զալկափ էաէր։ Ֆաղիլէեի հըմիզ էաէն՝ ան-
ձադ կիւնահըն ադար արդա կէլէն պէլայը ափշիւնմէք
տիր։

Տիւնեատէ տէլիլիք էօգ քի, էձէլ տիւզիւնձէսինտէ
սահեթ չէքլի թէպտիլ օլմայա։ Տիւնեա պիլկիձլիյի
քէնտիյի չաշրըրը, գալալէրի ձէլլ էաէն գուվվէթի
քէսելը, օ հէվտի պիլկիձլիյին վատի չօգ տուր. կէլէ-
ձէք վագեթ տուրմայըմի թէրթիպլէր գուրար. լաքին
հէմի զազէլ եափրաղը կիպի թէմէլսիզ չէյլեր տիր, պիր
բիւզկեար էատիքլէյին, հավայա տաղլըրը թարուժար
օլուր։ Պահիհ պիլկիձլիք պաշգա չէյ տիր։ Տիւնեա պիլ-
կիձլիյի՝ պայն էաքխինէ պէնդեր, կիւնաէն կիւնէ քիւ-
չիւրեր, ըշրըղ ազար ազար քէսելը. սահիհ պիլկիձլիք՝
եէնի տօղան այ կիպի, կիւթաիքձէ պիյիւր վէ ըշրըղ
արթար։ Տիւնեա պիլկիձլիյի կէձ հասըլա կէլեր, չա-
փուք թէքմիլ օլուր, վէ մաւգարա օյունըարը չափու-
ձագ պիտեր. զիրա մէզարա կիրտիքտաէն ատնդրա, սէն
տէ պիյիրսին քի, իւլչմա՝ ձէմիյէեի էաիփ, իմթիհա-
նէ տուրմազ։ Էձէլ՝ օ պիլկիձլիյին եիւզիւնիւ ա-
չար, վէ բաալթասդղըղընը թանդըրնըն էանիւնէ գօր։
Լաքին սահիհ պիլկիձլիք պիղի մուզափքեր ձէննէեի
կէօթիւրիւր։

(բ) Տօսթլարըմըզդն էօղիւմիւ պուլուա կիպի իւզե-
բիմիզէ էներ, նէմճիյի իլէ սէվտաարըմըզդն աթէչինի
սէօնտիւրիւր, վէ քեամիլլերին պիլէ կէօղիւնիւ քէօր-
լեյէն պիյիւքլիւք թիւթիւնիւնիւ պատարըրը։ Էօ-
նիւմիւզտէ էօղէն տօսթլար՝ օրտու յաղըմձրը պիպի,
պիպէ էձէլ եօղունու տիւզէլերը, թատխաթին ըհտա
էթէհյի գօրդու՝ իբրահ էնհէլերինի գալարըրի, եօ-
լու աչարլար. վէ էօղիւմ կէչիտինի՝ պիպէ փըրթընա-
տան գաչըի սըղընտաձագ լիման էաէրլեր։ Տօսթլարըմը-
զդն հեր պիրինին էօղէսի՝ քիպրիմիզին պիրեր գալմի
տիր տիւչեր. օնլար տիւչտիւքձէ, պիղ աչալտան ու-
չարըղ. օնլարդն տարօսու պիր կիւն տէ պիղէ գըսմէթ
օլաձագ տէյի, պիյիւքլիւք խրրսրմըզդը՝ ուչտուղու
հավալարտան աչաղա էնտիրեր. տիւնեատէն հիչ օ-
լուպ, թօփրաղըն ալթընա կիրմէտէն, եիւզիւնիւ էա-
լտանդա մէձպուր օլուրտուղ։ Էօղէն տօսթլարըմըզդ՝ պի-

զէ խայրլը խապէր կէթիրիր այլլար սրը։ Խասթէ-
լիք զարիվկինէ սիւշտիւքէրի՝ պիղմէ ֆայտէմիզ ի-
չին սիր. սիւնեաւէն կէօչտիւքէրի՝ պիղմէ իչին սիր։
Օնլարըն չէքտիկ աղրլը, էօլիւմիւ, պիղ նաֆիկէյէ
կէչիրէլիմ մի։ Էթրաֆըմըզը տօլաշըփ. գաղըմիպղ
ֆազլէթէ տօսթանէ տավէթ էտէն ճանլարընը՝ պիղ
նաֆէօրլիւյիւմիզ իւլէ մահզունտու էտէլիմ։ Մէ-
զարլարընըն ասխապ, լաքին մանէվի բէճայէրինի բէն
մի էտէլիմ։

Ալլահ տօսթլարըմըզը էլիմիզտէն նիչին ալըր. պիղ-
տէն ինթիգամ ալմագ իչին մի. հայա. պիղի ճէմլարը
իչին։ Ագլըմըզ էտ հաճէթիպիղ սիր, էտ աղրըն տըր,
էճէլի ֆիքրինտէ թուլթամազա գայտ էթմէզ. հագ թաա-
լա տա՝ խաթըրընըզտան չըգմասըն տէյի, տօսթլուգ գա-
լէմի իլէ գալսիմիզէ էաղար։ Լաքին սիւնեա սիհրին-
տէն պիղի նէ ագլըմըզ այըրա պիլիյօր, նէ տօսթլուգ
մուհապպէթի։ Օ ատան պիլմէզ զամանա պագ, սանա
չու գատար էագըն կէլիյօրքէն, էնինէ ալնին ֆիքրին-
տէն ուղագ տըր։ Պիւթիւն էօմրիւմիզլիս, պու էլղէմ
մասլահաթա սարֆ էաէճէյ լքէն, պիղ սայի ֆիքրիմիզ-
տէն չըգարմադղա գուլլանըյօրսուզ։ Էճէլ տուրմայըմ
գափուամազը չալար. էճէլ կիսի սահիհ չէյ էօգ, վէ
ինսանա հէր չէյտէն էլղէմ լքէն, նէ զաման խաթէրսէ
կէլսին տէյիմ, պիգայա օլաճագ միսաֆիրմի սիր։ Պէլ-
քէնտի քէօր միւլահազասըզլըղընըզ էճէլի հէր կիւն
իւզէրիմիզէ տավէթ էտիփ, զօր ուլա չաղըրյօրքէն,
սիւրիւ սիւրիւ գլաղօւզլարը կէլիփ, կէլիյօր տէյի խա-
պէր վէրիյօրքէն. էնինէ պիղի զաֆիլ պատայօր. պօ-
աճաիպ զաֆլէթին սէպէպի նէ սիր։ Մէլէքլէր ինսա-
նըն էճանլինէ պագարլար, թատճիւլ էտերլէր։
Տիւնեանընն սէֆիլարը պու գատար չօգմա. տուր քի,
գօրգու սիւչիւնէճէք պիր տէմ, պիր տագիգա պու-
լունմայօր։ Էօգտա ինսանըն տէրատի գայղըսը օլ գա-
տար չօգ տուր քի, էճէլ գայղըսը ճանընա թէսիր
էլմէկյօր։ Էճէլ գայղըսը խաթըրըմըզտա գալմասըզը՝
աճապտա վագթին կէչիրէլի տուչումատղընտան մըտըր։
Պահատըր Սամսունուն կէօզլէրինի օյան՝ սէվտիկի խային
Տալնա կիսի, պիղմէ տէ ագլըմըզը քէօրէյնէն՝ աշըգ
օլտուղումուզ սէվտալար մը տըր։

Էյ շաշգըն իսթէկյարլար, օթուրտուղունուզ էէրտէ
տէօրթ էանընըզա էըզըն ըլա քիթաալար տիզմիշ քէն-

անիկայ պիտի պահէ իւրմէ ալարկոտութիւնը զի , Թէմէլինի տարաբաղդութիւնը , պիտի ԹանԹանալը Ճահիլութեան ղեկին չէր անցնիր տիր : Սիզ ալիմէնք Թասլայանէլարտան գիտաէ ալիմ օմագ իսԹէրմիսինիզ : Սիզէ պիլմէսի ֆարզ օլանը էյդիրէնին : Ականին էօմրիւ՝ սիզէ պիր ազիմ մէարէսէ տիր . սիզէ նազար օլան իլմի ծառա էյդիրէնիրսինիզ . օ մէարէսէյէ կիրմէսի փէք գօլայ տըր . եօնու իւսԹիւնաէ այտընընդա տօլաշաճագ չտը եօգ : ԹասլիմԹին , ԹէՃրիւպէնին հէր պար կէօզիւնիւզ էօնիւնէ գօտուզու հագ աէրսէլերի գուլագ տրաընա ամէման : Օ աէրսէլէրտէն ալա պիլէՃէյինիզ մէյվէլէր էպէսի տիր : Ֆիքիրտէն խարճ պօշ իւմիւէրէ տալմագտան վազ կէլմէ : Անընդզը սէյլէԹմէք սէվտաընա . քէնտինիզի պիր քիտը իւէ պէսլէյօրսունուզ քի , տաընըզ չէրէֆ պուլաճաղնա՝ խօրլանըյօր . չանընդզ արԹտրգճա , ֆազիլէմէնիզ էքսիւէյօր : Իւմինիզէն նուրու՝ մահիԹտալըն ըշըղընա պէնզէր , հէմ սօլուգ տուր , հէմ սօուգ տուր : Օ սօուգ միւլահազաւլարընդզտա՝ գաւլիզինիզ պուզ կիպի տօնա գալը : Քէնտինիզէ չտզը օլտնատն զայրի՝ հէր չէյի պիլմէք , հէր չէյի էյդիրէնմէք սէվտաընա տա օլան զէքի տատմըտը , ուչանըն , կէլէն պէնիմէ պէրաապէր , պիր տէ էՃէլէն զարիպ հալինի միւլահազա էտէւմ :

(գ) Կէչէն սէնէ տիւնէա մէյտանընդատա օյունա պաշլայան մէշհուր ատամըտը՝ պուռ կիւն Նէրէյտէ տիր . օ էԹտիքէրի Թաքրարտը Նէրէյտէ գալը . արգաւանընաքի քիւրքէր քէփէնկէրէր ՆիՃէ օլտուռ : Ցիւնէա Նըն էն ազիմ պիւյիւքլիւքէրի , պիզէ էՃէլի տահա ֆասիհ լնատ իւէ սէօյլէր : Օ ատամըտրըն արգասընտաքի գաֆԹան՝ քէֆինի պէզինին էօրնէյի տիր : Օլան զինէԹէրիմիզ մէզար իւզէրինէ սաչըլմըշ չիչէք կիպի , էՃէլի խատէր վէրիր : Եզեր ալԹընատ տէֆինէ չըգարմազա չալըշան գօրգուտուզ խըրսըզտար կիպի , պիզ տէ մէզարլարըն իչինատ զէվգ էտՃէչք չէյ արտըրը : Էօմրիւմիւզտէ էԹախլիմիզ սաԹանաԹ՝ էօլչէնէրին պրագարը մէրասըն մէյվէսի տէյիլ մի . . . . ագըրտը պէօՃէչք կիպի . տահա մէզարլարըն իւզէրինատ սիւրԹինիւփ , քէնտի զաֆիմիզի , էտգլաշան գըսմէԹիմիզի հիչ տիւշինմէյէյիմ մի :

(դ) Էյէր սոյօլա աԹէչ պաշգա պաշգա մաղտաըտտա մահպուս օլմատա , պիր պիրի իւէ էօյլէ

զալիմանէ ձէնքըէչէքլէսի քի, էքսիսինն ալիրի մահվ օլմայընձա ալիմտիզ իսի, նաքին հագ Թաալա օն-ըարըն խըշմընը գուվվեթինի պաշգա նիյէէմէ սագ-լամըշ ալը ։

(է) Շու ինսանա օլաձագ գըսմէթէ պագաձմըսըն Լօրէնցիոս ։ Թաալիսէ մահվ օլաձագ, ինսան էվլա-ալը Թէքբար տօղաձագ ։ Տիւնէատէ օյունա չըգան ա-տամլար՝ օյունըարընը պիգարար տիւնէայըա պէրապէր Թէպտիլ էտիւ, իչկէքլէրի կիւնահրն ալԹընտա ա-լէմի ինէէտիրլէր ։ ահ, ահ, ալը էէնի Թուճիանա տա-հա պօղուրըրա, տիւնէա նամըլ ինկյէձէք ։ նաքին օ Թուճիան՝ տու Թուճիանը օլաձագ տէյիլ ։

Տիւնէանընն իւզէրինէ ալը էէնի կէօք գուրուա-ձագ քի, ինսանըն կէօրտիւյիւ տիւշինտիւյիւ շէյ տէյիլ ։ Իւզէրինէ շիմտիքի ձանտզղ էըլտըզտարը խաա-րէ էտէն ձանը էըլտըզտար տիզկէձէք ։ պամտաշգա պիր կիւնէչի օլաձագ ։ Պու կիւնէչ՝ ՊէյԹ-իւլահմ (1) շէհրինէ տօղան էվլատտա պէնզըմի ։ Հայ հայ, օ Թէն ալան ալլահ նէ գատար Թէպտիլ օլմըշ ։ Օ Դա-ղուլԹա (2) տաղընտա ինկյէյնէ պէնզէմի ։ նաքին օ տուր, օ աղրըար չէքէն տիր ։ Կամըլ տէյիզիմիշ ։ հէյ-պէԹիլ ազամկէԹինին էօնիւնտէն կէլէն ալտընտա պագ-պիւԹիւն ձէննէէ ըրիբեատընտա, մէկյայէք էԹրաՀը-նը գուշտամըշ, տայԹանտԹա կէզիյօր ։ Լօրէնցիոս, տիւնէատըն միւտաւէԹինտէ կէօրիւէձէք շէյկէրին՝ կէրչի պու ուձնու տուր, նաքին քեամիլ տատմըն Ֆիք-րինտէ իչքի օլմայը ։ Քեամիլ տատմըն գալզինի Թահրիք էտէձէք պիր շէյ վար ըտա, պու տուր ։ պիր տատմ նէ գատար ուչյուշուգ օլտա, պուընու տիւշինն-տիւքտէ այըլըր, տայտըղը էձէլ ուչգուստընտան ուչա-նըր ։ Շիմտի վագԹին վար իչքէն, տիւնէատէն գամի՝ տայտանձագ պիր շէյ արա ։ Եօգտա էպէտ-էլ-ատտտա պաԹար կիտէրսին ։ Սալիհ տատմըն եիւզիւ գօրգու-տընտան տարարըրտա, գապագհալը օլմ՞ն նէչկ կիւզէ-նիր ։ Պու գըյամէԹ կիւնիւ իչքն պիր, գըյամէԹլէրէ գարար վէրիլէձէք, վէ իւմիտլէր գաԹ օլաձագ՝ ազիմ կիւն իչքն պիր քի, էպէտկիլը ՖաւգաԹ Թանըրընըն

(1) ԲէյԹլէհէմ ։
(2) Գոլգոթա ։

սէնեկէրինի սայմազա Թայէին խբէն, Թօզտան Թօ-
փրագտան եափըլմըշ էտնա ինսանըն իւզէրինէ էնաի։
Պու մահչէր կիւնիւ տահա ուզմադը. խայր. իչնէ
սէնտէ պաշլատը։ Ալլահ Թարաքիտան սէնին չէ-
րիաթինի ֆասլ էթմէյէ կէլէն քէնտի զիմմէթին՝
փօսթուռնտա օնուրմուշ, քէնտի իլտիմրնը սանա փի-
շին վէրիր։ Գըսմէթլէրի գաթ էափի, ֆասլ էտէ-
ճէք պէօյլէ պիր ազիմ կիւնէ՝ եալընըզ ինսան մը պի-
գայա տըր. ինսանըն ագլը վար ըսա, հէր տիւշիւնճէ-
սի պուննա պինա օլմալը։ Մէկէրէրին վէ մէկէրլէր
փատիշահընըն պէօյլէ սըրգաթլա պագադրը չէյ՝
ինսան էվլատը կէօզիւնիւ եուշմար մը։ Օ շէրիաթ
մէճլիսինին էթրաֆընտա, մէլահէթ սաֆ սաֆ նուրանի
չէմտէր կիւրի, ձինսլէրինէ կէօրէ՝ պիրի պիրի իւսթիւնէ
տիզնլի, կէօզլէրի ինսանըն իւզէրինտէ, Թագտիր
օլճագ գըսմէթինէ պէկլէյճէքլէր։ Եարատան քէնտի
տի չանընըն ինթիգամընը ալմադա, պու կէօրտիւյիս
Թէատրընը՝ ինսան իչին տիր։ Ինսանըն հալինի ինսանլըգա
դէյոն էյլէ, ինսանլըգի ընճէօկ էօյէ, ուչմի ուչէօբ էյլէ
տէյի, ձէմիի մահլուգաթ բէճտա էտէճէք։ Ինսանըն
էպէտի գըսմէթի օ սահնա պագարքէն, էօյլէ պիր կիւ-
նիւ խաթըրընտան չըգարմագ՝ սաղի ինսանտա մը մախ-
սուս տուր։

Օ կիւն՝ պէնիմ հէր պար խաթըրտա տըր. չաքին
նէ զաման կէլէճէք։ Մէկէրէրը պիրլէ խաապէր վէրմէզ.
օ մուսիպէթլի սահնի օնլար պիրլէ պիրլէմէզ, զիրա պիր
գարանլըգ պուլուսա արտընտա տըր. մահլուգաթտա
կէօրէն եօգ. անճագ եագաշտըղը սահիհ տիր։ Պագթի-
նի պիրլիքէ օլամազ, չաքին էէրինի պիրլիք կիւճ տէյիլ։
Էյ ազիմ կիւն, ինսանըն հէմ իւմիտինի, հէմ գօրգու-
սունու թամամ էտէճէք կիւն. էիւրէքլէրին հէվսինի
աչըպ, գըսմէթլէրէ գարար վէրէճէք կիւն. հէր չէյի սէն
պիթիրիփ, հէր չէյի սէն պաշլայաճագընը։ Էյ ազիմ
կիւն, նէրէեաե սին, նէրէեաե. սէնի՝ նէ վազգըթտա պու-
լա պիլիյօրսում, նէ էպէտիլիքտա։ Պու իթի տէվլէթ սա-
հիպի՝ պիրի կէչինէ հիւքմ էտէր, պիրի կէլէճէյէ.
կէօյա իթի տէվլէթի պիր էթմէյէ գարար վէրմէք իչին,
վէ Թաճլարընը վէրէն Թանրընընն ազամէթինի ար-
Թըրըփ, ղաղանընը իճրա էթմէք իչին կէլիր կիւպի,
իքնսի տէ հուտուտլարընըն պաշընա կէլիրլէր. օրատա
կէչիճի վագթ՝ ԹախԹատան հնմիշ փատիշահ կիւպի,

արիւզդ եաշամաղա իրիվիքեաալ հեմհեզ. քէնեսի գըլը-
ձրնըն իւզերինէ տիւշէր. լաքին քէնեսի եալընըզ էօլ-
մեզ. օ հէր մահսուլուննու էօլտիւրէն՝ պաշ տիւշմէ-
նի էձհել տէ պիլէսինձէ ձան վէրիր։

Օ զաման էպէտիլէյին տէվէթի պաշլար. օ խաթ-
րընը եըգաբղըմըզ վազաբլը սուլթանըն օ կիւնքի
զազաղը հադ սըր։ Պէնի իչերի ալըն տէյի՝ գաշլի-
միզին գափուսունու աղ մը չալմըշ։ Իչերի ալմըշ օլ-
սայըզդ, իքրամըմըզըն ալթընսա մը գալըրսը. էձրի-
նի էօտէյէձէք մալի մի եօզ ուտու։ Ալլահ էօլմէյլա
պիզի աղ մը չաղըրմըշ սըր. պիզ իսէ՝ պիր ֆէնա
տիւշ կիպի օնու կերի աթար, տիւշմէնլերինին էն
էանասընա իքրամ էակրաիք։ Շիմաի օնուն կիւնքեր
եիւզնիտէն զայրիսի՝ հէմի տիւշ օլտու։ Շիմաի իշ-
թէ գափուսու աջըլը. պիր գափու քի, տիւնեա-
տէն եիւզ պին գամ պիւյիւք։ Հաքիմին ազըընատան
հիւքիմ ջըգաբգըլայն էպէտիլիք կէլիր, քէօմիւլէ-
րի պիր քիւքիւրա գուլյուսունա աթար, վէ էյիլերի
պիր միւֆէրրիհ պաղչէյէ գօր։ ՕնտաՆն ասնղրա նէ
օլուր. օնտան ասնղրա օլաձագ եօգ. օ սօն ֆաասըլ
սըր. ձէննէթի ձէննէթ էակր, ձէհէննէմի ձէհէն-
նէմ։ վէ էլինտէքի հիքմէթլի անախթարը վուրուփ,
էպէտի քիլիտնի պօյլու պօյունձա չէվիրիփ, կերէք
գուէթլուլարը, կերէք գուէթսուզլարը, եէրլի եէրի-
նէ գափար։ վէ գափանարգլարը եէրտէն, նէ պիր-
լէրին, նէ օպիրլէրին՝ էպէտ-էլտապատ չըգաձաղը գալ-
մազ։

ԱՒՏՈՆՈՒ ԿՈՂՈՎ

ԻՃԵԼՒՆ ՀԱԼԻ.

Լ՝ՀՆԵԼ նէ օյնագ տըը , նէ զալիմ տիր : (ա) պարի տէրտլիլէրի , իխթիյարլարը ալսա կէօթիւրսէ ... Թապիաթին իլէրիսին ալաճաղընա , հիւքմիւնիւն իգԹիզասընա պաղլանսա . սէնէլէրին տէվրինէ պէքլէսէ տէ , վիւճուտումուզ իփրանըփ , քէնտիլիլինտէն Թօփրագ քէսիլտիքտէն սօնղրա , կէլսէ սիւփիւրսէ մէզարա աԹսա , ֆէպիհա : Խայր . օ մերհամԹսիզ՝ կիւճիւմիւզ գուվվէԹիմիզ փէք եէրինտէ իքէն ալըը կէօթիւրիւր : Ւօմիւր՝ պաշըմըզա պէլայըսա , պիզէ պրագըը . եօգ էյէր էյլիյիսէ , չէքէր ալըը : Ֆագըըը պրագըփ՝ զէնկինի ալմագ , տէրտիմէնտի պրագըփ՝ տէվվէԹլիյի ալմագ , օ զալիմին զէվգի տիր : Նիչ՝ գուվվէԹի եէրինտէ ատամլարըն քէֆինինի՝ պիւԹիւն էօմիւրլէրի էօլիւմտէն իսպարէթ ալիլ ատամլար՝ սագտան էվվէրիյէ տիքմիշ տիր : Պէլի իքի գաԹ օլմուշ՝ նիչէ իխԹիյար պապալար , ԹաղՀ էվլատլարընըն մէզարը իւսԹիւնէ կէօզ եաշը տէօքէր : ՒչԹէ պէն , իչԹէ

պէն ։ Ա՛ն ներկիզեմ, սէնին մէզարընը պէն գազըմատըմը . կիւնլերինին պա-հարընտա՝ էլմէլէ սէնի մէզարա պէն գօմատըմը . . . ահ , սէնին եաշընը հի-սապ էթմէնին ասլը նէ . ազ կիւնիւն զարֆընտա չօգ եաշատըն , զիրա ֆազի-լէթին չօղ ուտու ։ Քիշինին եաշը՝ կիւ-նէշին տէվրինտէն հիսապ օլմազ , իլլա քէնտի ֆազիլէթինտէն ։ Քիշինին ֆա-զիլէթի օլմատըգձա, եիւզ եաշընտա տա էօլսէ , եինէ կէնձ էօլիւր ։ Քիշինին պօշ կէչիրտիյի սէնէլերի , մէզարը թա-րիխինտէն իխրաձ էյլէ , օլ գատար էք-սիք եաշամըշ տըր ։

Վ Քիշինին գալըշինտէ ֆազիլէթ գալ-մազսա , ալթուն կէօզիւնէ տաճա փար-լագ կէօրիւնիւր ։ Քիշի ալթունտան իմ-թիյա օլուր ամմա , գարընը տօյմազ ։ Եա-ղըգ քի կէօզիւմիւզ քէօր տիւր . իգպալ նէ՞ օլտուղուն թանըմայօրուզ ։ Օ եիւ-զիւ կիւլեր գալըպ խաին ֆահիշէնին զէվ գի , շաշգըն աչըգլարընը զէվգլէնիփ , եզիյէէթ էթմէք տիր ։ Էօյլէ ատամ-լարըն չէքտիյի՝ պիր ազմիպ հալ տըր . էթ-միքլերի սէֆալար ազընազագ չէյլեր տիր ։

Պախթ տէտիյին պիր գուշ միսալի , եալտըզլը գանատլարըն աչար հալատա տուրուր , վէ չըրփընտըգձա սաչարդը քէրէմլերի , սէն թագսիմ էյլէ տէյի , գազայէ պրագըր ։ Պիր սիւրիւ կնսան

Էվլատը՝ գափայըմ, ԹուԹայըմ; էլէ կէ-
Թիրէյիմ տէյի, Հավայա տօղրու կէօղլի-
նիւ տիքմիշ, գօլլարըն ուզաԹմըշ, սուռ-
լարըն աչմըշ պէքլէր։ ՊախԹըն քերէմ-
լէրի տէօքիւլտիւքճէ, պագ խալգ նէ՛
խըրս ըլա պիր պիրինի չիյնէր։ Պագ,
գօճա՝ գարըսընը նահըլ ունուտուր.
տօսԹ տօսԹունու նահըլ չիյնէր, էվ-
լատ՝ պապասընը նահըլ կէլէր։ Պուլուփ,
էլ ուզաԹմաղա նէ՛ գատար զէքի օլուր-
լար. էլէ կէԹիրմէյէ նէ՛ գատար ՃԷսա-
րէԹլի օլուրլար. էլլէրինէ ֆըրսաԹ կէյ-
տիքլէյն, հիչ պիր շէյէ իլիշմէզլէր. Հագ-
գը ատալէԹի պիլէ պասարլար, հիչ ին-
սաֆ էԹմէզլէր։ Տիւշէրլէր քեարըն փէ-
չինէ, մանսըպ, պիւյիւքլիւք արամատա
պէ՛զլի վիւճուտ էտիփ, Թափ ու Թու-
վանլարը քէսիլիփ էրգըլըրլար։

Էվփսինին խըրսը պիր տիր, լաքին
գրսմէԹլէրի պաշգա տըր. պիրի Թիզ
միզաՃ տըր, արզուսուն էլէ կէԹիրմէյէ
աՃէլէ էԹտիյինտէն, մուրատընա վա-
սըլ օլամազ. պիրի էլէ կէԹիրիյօրքէն
տիւշէր, էլինտէն գաչըրըր. օ պիրի Թու-
Թար, էլէ կէԹիրտիմ տէյի սէվինիր,
սէֆասընը չըգարիյօրքէն աքսինէ տէօ-
նէր, զաֆիլ պիր գայ չըգար, մալինի
գալըրըր էյլէ պիր ատամա վէրիր քի,
նէրէտէն կէլտիյինի օ տա պիլմէզ։ Վայ
Հալինէ օ ատամըն քի էիւրէյի մալինէ
էաիրըշըգ օլուփ, այրըլըրքէն էիւրէյինինի

փարչասը տա պէրապէր գօփար ։ Տէր-
տիմՃնտ խասիս , իշխնէ Եարամազ մալի-
նին պաշը ուՃՈւնտա չիւրիւր եաՒԹըր
տա , պիր լօգմա էքմէկէ ահ էտեր ։ Պիր
պիրինին գանընը իչկին բագըպլար , նէ-
րէկէ սկսիրտիյօրսունուզ , բահաԹընըզը
պօզման , էտինտիկինիզ մալին սէֆասըն
սիւրմէկէ պագըն .... տինլէյճին քիմ ։
Խըրսլարը՝ կէօզլերինի քէօր էԹմիշ ,
գալպլերինտէքի խուսուռմԷԹ , զօր ուլա
էվլերը երգըմը տավալարա տիւշիւրիւր ։
ԽուսուռմԷԹ գարղասը պէօյլէլերի կէօր-
տիւքլէյն , սէվինՃինտէն գանատլարըն
չըրփընըփ , էրՃԷ , էրՃԷ տէյերէք՝ լէշկին
պաշընա գօնար , քէմիքլերինի սօյար ։ Օ
շաշգընլար պու Հալ իլէ սարայլարտան
չըգար , տիլէնէ տիլէնէ վարըր պիր տամ
ալԹընա գափանըր ։ Պազըլարընը տա
պախԹ՝ տէօքտիւյիւ քերէմիներին ալԹընա-
տա էզեր ։ ՆէԹիՃէկի քէլամ իգպալն
գուլլանա պիլէն փէք ազ տըր ։ Լաքին
էՃԷլ կէլիփ պու ֆարգլարը գալտրրտրգ-
լայն , Հէփհսինի պիր ֆագըրլըզա գօր ։
Հէփհսինին իսմինի պիր կէօզլիւ Թօր-
պասընա տօլտուրուր . եաշլարը , փայէ-
լերի , լնյագաԹլարը , Հէփ պիր պիրինէ
գաԹար էլի իլէ գարըշտրրրը , վէ Հիչ
այըրմազ , բասԹ կէլէնի չէքէր չըգարըր ։
Եօգ , էյեր պիրինի այըրաՃագ օլուրսա ,
վայ Հալինէ ծնուն ։ Իլք այըրտրզը՝ էՃԷլի
քէնտիտէն փէք ուզագ գլյաս էտէն տիր ։

Ամաղըընըն էձելէ պուլյուրտուղու, զաֆիլ օլանլարը վուր, սաղլարը զկյատէ իւրքիւտէձելերի վուր տէյի, թէմպիհ էթմիշ օլմագ կէրէք։ Պագ շու գօրգունճ թէնպիհի՝ էձելին էթտիյի իթաաթը։ Պագ, ինսան էվլատընը նասըլ ալտատըր, էմնիյէէթինի նասըլ զէվգէնիր։ Թախմինլերիմիզի տահմա եալան չըգարըր, սայընթըլարըմըզը չաշըրըր։ Նիչի աատմլարըն հօլտիյուննէ թաաճճիպ էտէրիզ։ Ալըտըղըմըզտան զկյատէ շաշար պագարըզ։

(բ) Պախթ աչըգլըզը պիր մուսիպէթ կէօսթէրիր։ Պիր տէվլէթ՝ պիր նէքպէթ պէշարէթ տիր։ Պախթ ըյա էձել պիր զուլումքեարլըգ չիրքէնի էթմիշ սանըրսըն։ Պախթ էձելէ թէտաբիք էթտիյի գուրպանլարը նէֆիսթաամ ըյա պէսլեր, վէ կէրէյի կիպի սէմիրթիքտէն սօնղրա, չիչէքլեր իլէ տօնսաըր, գուրպան էերինէ կէօնտէրիր։ Գաչ տէֆ՝ա պախթը կէօրտիւմ, գարանլըգ տամալըճտա, սաը պէլլիսիզ ատամլար աբայըի պուլուփ, պիր համլէտէ մալ իչինէ սօգար, տիւնեանըն մալինի տէվլէթինի էլինէ վէրիր, նազարընը իւսթիւնտէն այըրմազ, պալալէրէ գալըրըր, կէօզ էօնիւնէ գօր, վէ խալգ պուննուն իգպալինէ պագըփ, հասէտ էթտիյի էերտէ, օ տա պու էինի տէվլէթինէ քէնտիյի ալտըրմըշ՝ սէվինիփ տուրտուղու

եէրտէ , պախթ պուննու պիրտէն պիրէ իգպալին տամընտան թէքերլէյիփ, էձէ-
լին գըլըձը ալթընա աթար։ Պէյլէ պէօյ-
լէ նիչէլեր օլմուշ տուր քի , սապահքի իգպալինէ հասէտ էթտիյիմիզ ատամըն՝ ագշամ էօլուսինիւ աղլամըշըզ ։

Լաֆլաքէ սեր չէքմիշ պիր մէշէ աղա-
ձը , պաշընը սալար տուրուր . օլտուղու օվանըն պիր եանընա կէօլկէ էտիփ, կիւ-
նէշի քէսեր . կիւնէշին ըսրձաղընտան գաչան գօյուն սիւրիւսիւ կէլիպ կէօլկէ-
սինէ սըղընըը՝ գայլարա , պօրալարա չօգ սէնէ գարշը գօմուշ ։ Լաքին պիր քէր-
ըէ պալթանըն կէօղիւնէ իւչէտի , պիչ-
իւքլիւյիւնիւ կ՚օրտիւքլէյին քէօքիւնէ սաթաշար ։ Վուրա վուրա ագըպէթ տէ-
վիրտի ։ Օ օվայը կէօլկէսի իւլէ էօրթէյն աղաձ , ինլէյէ ինլէյէ երգըլըը . կէօլկէ-
սինին էէրլէրինէ սաւլարընը եաթըրը . կիւրիւլթիւսիւնտէն եանընտաքի օրմանն էօթէր, շամաթասը էթրաֆ տաղլարա աքս էտեր ։ Պի այնիչի էձէլ տէ խալ-
գըն կէօղիւնիւ գօրգուԹմագ իչյին , եիւքսէք պաշլարը , պիչիւք քիմնելէրի գուրպան էտեր . վէ գըլըձընը գընընտան չըգարան՝ օ կիւվէնտէյիմիզ իգպալ տրը ։

Վ՚իչինին էօմրիւ նէ՛ գատար կէօղէ կէօրիւնիւր օլուրսա , միւտաէթի օ գա-
տար գըսսա օլուր ։ Գրգըմ նէ՛ կիւղել իտի . օ նէ՛ կէօղլէրէ մալիք իտի . եա-
շայաձագ էվլատ տէյիլ իտի . իւսԹիւնէ

պագտըգՃա սեվլինիր լտիմ. . . ա՛հ, սեվլինՃիմ չօգ սիւրմէտի։ Պէօյլէ պիր կիւզել հվլատը՝ պէօյլէ չափուք իթիրէՃէյիմի հիչ ինանմազ ըտըմ։ Օ եիւգիւմէ կիւլիւմսէյէն եանագլար պէօյլէ չափուք սօլաՃաղընա ագլըմ եաթմազ ըտը ։ Օ պիւլպիւլ տիլի սէօյլէմէզ օլաՃաղընա քէնտիմի ինանտըրամայօրտում։ Ընձել պէօյլէ տիր . էն կիւզել էօմրիւն արտընտա սագլանըր ։ Էն թէնտիւրիւսթ վիւՃուտուն ալթընտա կիզլէնիր՝ պիզի էօյլէ ալտատըր ։ Շաշգընն ատամ, Ճան ա՛Ճըսըյլա տէօքէՃէյի կէօզ եաշընը՝ էյի վագթինտէ խաթըրընա պիլէ կէթիրմէզ ։

Պյէն կէօզ եաշը տէօքէյօրում տա՝ թէսէլլի պուլո՛յօրմույում. . . . ա՛հ, ղայրէթիմ նաֆիլէ տիր , կէօնլիւմ ալտանմայօր ։ Տէրտիմէն ուզագ գաչմաղա՝ հէր նէ եօլ թուԹայօրսամ, եինէ տօլաշըփ օրայա չըգայօրում։ Իչթէ եինէ պուեէԹէտիյիմ միւլահազալար՝ գաչընտըղըմ ֆիքիրլէրէ վարտը . . . մութլու պիր պիրինին աՃըսընը կէօրմէյէնլէրէ . . . ա՛հ, տիւնեատէ եա պիր օլմազ օլմասա, եա այրըլմազ օլմասա ։ Ա՛ նէրկիզէմ, կէրչէք, սէնի տիւշինտիւքՃէ եիւրէյիմտէն գան կիտէր ։ Կէրչի սէն պէնիմ էվլատըմ ըտըն, անՃագ վիւՃուտուն պէնտէն այրըլըտը ։ Լաքին ծնուննա [1] պէն , իքի-

[1] Եունկուն հէվի Լուսեա։

մեղ պիր վիւձուտ ուտուգ ։ ։ ։ ։ պէլի ։ օ եաշամըշ օլսայլըտը , պէն պու տէրտլերի տուչմազ ըտըմ ։ Նէրկիզէմի անասբնտա պուլմըրտում , Ֆիլանտրոսու ունուտմըրտում ։ Ա՛հ , ազիզ եօլտաշըմ , օ սէնի պանա , պէնի սանա պաղլայան պաղ նի՛ձէ օլտու ։ Պու պապտէ իքի եիւրէք պիր օլմագ տէյիլ , պիր պիրինէ գաբըշմագ տըր քի , պիւթիւն այըրմանըն գապիլի եօգ ։ Ինձէլ գըլըձը վուրտուղու զաման , պիր եիւրէք տիր՝ իքիյէ պէօլիւնիւր ։ տիւնեանըն խայրը ուղուրու՝ օ եարա տան ագար կիտէր ։ օ իքի փարչանըն էն գուԹսուզու՝ էօլէնին իւսԹիւնէ եաշայան տըր ։ օ գանը ագան փարչա եիւրէք տիր քի , չըրփընտրգձա ձէր տուչար ։ օ փարչա տըր քի , էօլիւմիւնիւ՝ էզիյէէԹլէր իչինտէ Թամամ էտէր ։ ։ ։ ։ ա՛հ եիւրէյիմ , տա՛ւը , տա՛ւը ։ ։ ։ ։ օ եարայա տօգանմա ։

ՀԱՇԻՑԵՒ

(*) Սէն տէրսին քի հիչ օլմազսա , պարի ինսան էօլմէք իչին տօղմուշ ուսա , եաշամագ իչին տէ տօղմուշ օլտուղունու էձէլ Թանըրըմ , վուրտուղունու հագ իւզրէ , տտալէԹ իլէ վուրսուն տէրսին ։ Սէնին խաԹէյիչին պօշ տուր ։ էձէլ կէնձ տտամը կէօՀԹիւրիւր ։ իպգալի քէմանչէ օլանը կէօՀԹիւրիւր ։ Ինձէլ զուլումբեար զապիԹ կիսի , էօրֆ գուլլանըր , վէ քիպրինին իֆԹիխարը , կէօզէ կէօրիւնիւր նուՀիւսլար գուրպան էմմէք տիր ։

(Բ) Թասպահաճ հնասիրին պիր պիրինէ զըտա օ-
լուփ, տախտա ՀԷՆՔԼԷՀԼԻԼԻ կիպի, ԷՃԷԼ ետ էօմիւրե
զըտ տիւշմէն պիր ։ Պիր իգոպալլը տատա բաաթ կէ-
լիր, փարլադ, պինճ, շազ օլտուղուն կէօրիւրսէ,
նէֆսինէ եէտիրկմէզ, քէնտի տէվլէթինին գանու-
նու՝ ԹուԹուղլուդ, ուչուղլուդ տուր ։ զէվգ սէ-
ֆա, պիչիւքլիւք սէվտատը օնտա եատագ տըր ։
Էօլլէ տատմշըրը կէօրիւրսէ, քէնտի տէվլէթինէ
պիր իշդահէթ տատա կաէր ։ ԼՃԷԼ՝ էօմիւրտէն իքրահ
էԹտիլինտէն, պիր էօմր նէ գատար շազ օլուրսա,
օլ գատար զիյատէ տիւշմէն օլուր, Էօլլէ էօմրիւ նէ-
նիփ, քէնտի հիւթմիւնիւ արԹըրմայը՝ քէնտիյէ շան
տայար ։ Տէքը էԹմէքտէն խոշտանըը, զաֆիլ ավա-
մագ խոԹէր ։ ֆօտուլլանտաղ պիր շէքեար արար ։
նէ գատար ուժուրմազ վագԹտա պատարսա, եէյԹ-
լէյի օլ գատար զիյատէ օլուր ։ Գօրդույու ֆիքրի-
միզտէն չըգարմադա՝ նէ տէքլէր գուլլանըր ։ ԼՃ մէմ-
լէքէԹինտէ Թէպտիլ կէզէր փատիշահտար կիպի,
էօմիւր շէքլինէ կիրիր, տարընա էօմիւր տէպրիր ։

Թէպտիրլէրինէ եարայտաղ գըյաֆէԹլէրին հէ-
փիսինէ կիրիր ։ Տէվլէթինին հուտուտուս՝ Բօմա գար-
Թալընըն (1) ուչուփ կէզտիյի եէրլէրտէն պիչիւք
քէհն գանատաԹի եօգ, տահա պիչիւԹմէք խոԹէր ։
Ղերօն չատար (2) կիպի, կեահ քէօչէք գըյաֆէԹինտէ
կէզէր, կեահ արատադը օլուր արատա սիւրէր ։ Գատա
էտիփ եէրէ վուրտուղու տատմը փարալամայընձա,
օնու Թանըմագ միւմքին տէյիլ ։ քէնտինին զամԹի գու-
րու քէմիք շէքլինէ պէնզէմէյէճէք գըյաֆէԹլէրէ
կիրմէյէ պադար ։ Էքսերիյէտ միւահհիմ վէ սէմիլ
գըյաֆէԹէ կիրիր ։ ՄուԹլու օ կէօրիւնէն գըյաֆ-
էԹինէ գավրըլմայանըտա ։ Պիր կէօզու էՃԷլսէ, պիր
կէօզու կէօյլէրտէ օլան տատմ՝ հէմ էօլիւր տատմ
տըր, հէմ էօլմէզ տիր ։ Ձիւնքի պէն չօգտան պէրի
էՃԷլին տէքլէրինի տիգդաթլէ կէօզէյինի տուրու-
բում, կէօրտիւմմէ, եօգտա տիւշմէմի կէօրտիւմ քի,
շիրին վէ կիւլէր եիւղլու կէօրիւնմէք իչին, օ հէյպէԹլի
շէքլինի պրագդըմ, այնանըն էօնիւնտէ քէնտիյէ տիւշէն
վէրիր իտի։ Հայ հայ։ շու զարիպ սէյրտանը խաԹըրմտան

(1) Գարնան գոռալը՝ բօմա պէվէրինին ալէմ խոխ ։
(2) Բօմա լատարը տըր ։

չըգարմացրու՞մ։ Ցիւշ պիւէ օլսա, էվինէ էձէլին հալինի անղալթմադա եարար։

Պիր տէլի գանըը ձէմիյէ էթմինաէ պուրընտաուա՞, էձէլ մէձլիսէ կէլմէք իսթէմի, թասսիաթ գափուսու աչմասը, ղաբին էօնիւնէ պիր հէքիմ սիւշմիշ, էլինէն թուէմադ իչէրի օսգաուս։ Իչէրի կիրսաքլէյին, քիմ օլսուրսա՞ պէլլի օլմասըն տէյի, հէքիմ էօղ վէրսի։ Վէ պիր չէրէմէթլի իլիթլյար մուսամէլէձիյէ վարըփ, քէնաի իչէն պիր սէֆիհ աէլիգանը գուրսան սեմիրթ-միշ իմիշ, ծնա պէսաէ՝ քէնաինին գուրու քէմիք գաֆասընը վիձուսունու թէօլմ էթմի։ Վէ ծնուն էերինէ պու միրասէաինին խաֆիֆ թավրընը, զարիֆ գյաֆէթինի, գուրշուն պագըշըն թադընըփ, պիգասընա պիր աղըր քիւլգ ալսը, իւզերինաէքի քէֆին պէզինի էօրթաիս։ Էլինաէքի կէրիլի եայ՝ ասղուլու՞ր, պիր կիւղէ ջըպգ օլսու, վէ զէհիրլի օգլարընը՝ շիվէքեար մահ պուպէնին կէօղունաէ սագլասը։ Պու գյաֆէթէ օ զալիմ թէպսիլ՝ շիքեար արամադա չըգսը՝ Կէրէկէ կիաէր տէյի ասրաձագսըն. Հէյ, նէրէյէ կիթմէդ, չօգ կիթմայի էէրի իսթէրսէն, սէֆանըն օլսուղու էէր սիր. էյէր սէֆանըն թուէմսուղու եօլ՝ ագլըն իսիլաֆըլսա, կէձէլէր կիւնահուղիս գօվալաղըլընսան զիյաաէ, էձէլ սէֆալը գօվալար։

Ջէվգ սէֆա ագլը քէօրէյինի, վէ բաալթասըզ չագլգ՝ քէամիլինին էերինէ կէչէյի զաման, էձէլ սէ էերինէ կէօրէ՝ սօֆրա պաշընա կէչէր, հօրա պաշը օլուր, զարլաղը էուվարլար. վէ մուսիպէթլի գաուէհին սիլմէ սիլմէ ասլսուրսուր, օ ձիւմլիչիլիս եարանդարրն աշգընա՝ ալ գաուհէ վէր գաուհէ իչէյի էերսէ, վէ էձէլ ծնաա աէյիր. քէնաիլէրսէն ուզագ սըր կիսի, ծնլար էձէլի վէվգէնաիքլէրի էերսէ, էձէլ սէ ծնլարը զէվգ-լէնիր։ Վէ գաֆալար տուանդանըփ, գօրգուլար սէֆ օլուփ, եիւրէքլէր չէնզէնաիչի սիրիչ, սիւնեանըն սէ-ֆալարրնը մէձլիսէ տավէթ էաերլէր։ Ֆիքիր սէ օ աշգ ըլսա, էձէլին իւզերինէ պիր սիչի՞ք քիլնա վուրսուր. օ զաման էձէլ՝ օ էյրէթի գյաֆէթինի գաձ գաֆիլ պրա-գրփ, գաշսընրնը չաթար... զանչալըլար, գօրգուլարրնը տան կէրի կէրի գաչարլար, վէ պիրի պիրի իսթիհնէ տէվ-րիլիփ, գաձի՝ն իւմիտ ձանդարրնը թէսլիմ էաերլէր։

Ղաֆիլ պուլունտուգլարը, վէ չէքաիքլէրի գօրգու, հէման կիւէրչէյէ աթէհ տօգանարգտա թուէմու-

չուփ, փաթլայըփ, փարլայըփ, կլուրիւլէյիփ, վուրտուղու գաւառը սիւրմէզ։

Էյ Լօրէնցիոս, էճէլ նէ զաման կելէճէյինի սիլմէզսին ատչի, ճանըրը Թաթլը էւնէյէթաէ ուչուտուրմուսուն. օնուն Թէչլիքէլի օլմասը՝ վաթնի պէչլի օլմասըը տը։ Վատէսի մալըմ ատչիլ ատչի, պիւթիւն էօմիւրլերինի ֆէնա կէչերէն աւսամըար կիպի օլա։

Նէրկիզէնին էօլմէսի՝ կերչի վապրնըշլ ըտը, նաբէին պիլինմէզ չէյ ատչիլ իսի։ Կէնճլիք չէնչիլի արասընտա՝ էօլճէյի խաթըրնտան չզմազ ըտը. կէօզիս տէ, ֆիքրի տէ, կելէճէք Թագսիրինտէ իսի։ Պախի՝ էճէլ իլէ իւԹիւֆագ էսիփ, գըզըմըն կէօզիւնիւ պուղայըփ ալտաԹմագ իչլին. էօնիւնէ փարըլԹըը տիւրլիս օյուն. ճագլար տէօքէր, ալԹուն կիւմիւշ կէօսԹերիր իսի. նաբէին էվլատըմ եվնէ կէօզիւնիւ ինսան էվլատընըն սօն տէմինտէն այրըմազ ըտը։ Վէ էյեր սիւնէս եիւզիւնտէ իգպաղ տէսիքլերի չէյ պուլունա սիլիրսէ, պախի պիր էանտան, Թազէլիք չազըգ պիր էանտան, գըզըմըն իգպալինի քէմալ մերԹէպէյէ վարտըրըպօրլար ըտը։ Էճէլին օգու՝ պէօյլէ պիր փարլագ գալգանը վուրուփ տէչէ պիլտի՞ մի. հայ հայ. հաԹթա օ զալիմին օգուննու մըհնաատը կիպի չէքէն՝ օ փարլագըզդ ատը։ Կէօյա ալիչիքլիւք՝ Թէտպիրլէրիմիզ ալԹ իւսԹ էսիփ, ինսան էվլատընըն միգտատրընը սիլտիրիր կիպի, ճէսարէԹիմիզի զապԹ էԹմէք իչլին, պէօյլէ միւէքքէտ ալլագ կէօնիւլլուլուք ատրպալէրի վերիր։

Ցիւնէտ պիչիքլիչինիւն վագարընա՝ Լօրէնցիոս տահա հայրան օլըր մու. տահա օ եիւքսէք հավալատա, պիր նիմ բիւղիեար ըստ գըրըլըփ տէվրիլէճէք՝ ինճէճիք պիր կէվրէք տալըն Թէփէնինտէ, եուվասըն եափտաղա հէվէս էաէր մի։ Ցէչէլիմ՝ քի էճէլ եիւքսէքտէ օլանըտա, աչտաքիլեր գաւտը էագըն օլմայսա. լաբէին պուներատտէ բահաԹլըզդ՝ Թամաըն պիԹմէչի եերտէ պաչչատրը եալըն մը ատը։ Ինսանը սէֆիլ էտէն՝ էօգլուդ տէչիլ պիր, իլլա օլանտան պըգդընըլըզդ ատը։

Էյ Թամաքեար տէչլի գանը. էյ իգպալէ աշըգ ատատ, կելէճէք գըտմեԹինէ պիգայտ ճահիլ, գալըպինէ ֆափատէլի գօրգու վերմէք իչլին, իչԹէչ պէն էճէլին գօրգունճ հէյէԹինի կէօզիւն էօնիւնէ գօտուտ. չիմսի սէնին Թէմէլսիզ իւմիտլերինի գաթ էԹմէք իչլին, իգպալին կիւէլեր եիւզիւնիւ՝ գարչըսընա բէտ էտէչիմ։

Էյհէր շու պէյթէլէրիմ հադգ ըսա. Ֆէլէք քիշկի օգշատըգՃա՝ էՃէլինի եադըշըրըը ։ Ինն ալթունա տահա թամա էտէրմիսին, քէնաի թէլէֆինէ գաբըը վարմադա տահա կէօնլիւն չէքէրմի։ ԷՃէլին զէվգի՝ նիշանըն վարըսաղընը վուրմադ սըը, վէ ատթարըը կիւրիւլթիւլիւ օլմադը, հէմ գօրգուսու՝ վուրմըքըն տուշուլմադը ։ ԷՃէլին սալթ պայադը խալգտան եուգարը օնան պաշլարա ատթարըը օգլարը թօփլատամ, թէրքէշլիմի տօլտուրուրում. օնտան սօնղրա օթէրքէշի՝ կէօքտէ օգ ատթան պուրՃուն եանընա ատսամ քի, ինսան էվլատընըն կէօգլունէ կէօրիւնմէ ։

Կէրչի պու պիր գօրգունՃ եըլտըզ կէօրիւնիւրտիւ, նաքին չօգ խայըրլը օլմըրտու. Ֆէլէքին թէհլիքէլի վէրկիլէրի իլէ իլէրի կէլմիշ ատամը, պու տիւնեա ֆըրթընասընտան սէլամէթ չըգարմադա եարաթը. օնուն ըշըղլըա՝ էքսէրիյէա օթուրթուգլարը տէօքիւնթիւլէրի կէօրիւրլէր խոտ. եանի, թէհլիքէլէրի արթտըգՃա, քէնաիլէր էմնիյէէթլէրին արթըրմագտան, վէ հալա օլան իգպալլէրի իլէ քէօրլէնիփ, կէլէՃէք գըսմէթլէրինի խաթըրտան չըգարմագտան, կէրի տուրըլար ըտը ։

ՍԻՄՈՒՕՆԱՅԻ ԿՅԱՆՔ

ԷՕԼՄԷԶԼԻՖ.

Վերջէք, Ներկիզէ գատար կէնձ Էօլմէտի.[1] Ֆիլանտրոս կիպի ափ անսը զ Էօլմէտի։ Հայ հայ, Թէսէլլամ պո՛ւ մու տուր։ Ա՛հ, Հաթթա տէրտիմին էն պիւյիւյիւ պու տէյի՛լմի։ Օ արատա կէ֊չէն վագըթլար տէրտիմի կիթտիքձէ ա֊ղըրլաթտը։ Նէ գատար կէձ իթիրտիմ իսէ, իթիրտիյիմին ձըրսը օ գատար պիւյիւք օլտու։ Եաշատըգձա Եիւրէքլերիմի֊զին պաղը սըգըշըփ, իքի Եիւրէք պիր պիրինէ տաՀա գավի պաղլանտը։Օ պաղ֊լար գըրըլմաղա պաշլայընձա, Եիւրէյիմ տէ Եարալանմաղա պաշլատը, այրըլըգ ձըրսը սարտը պէնի, վէ Էօյլէ պիր ձըր֊քի, սէնէլլեր սիւրէյօր։ Օնուն խաս֊թէլիյի աղըրլաշաըգձա՝ պէն տէ պիլէ֊սինձէ տէրէձէ տէրէձէ Էօլի՛ւրտիւմ։ Պիր ձէֆաքեար զապիթ էլինտէ՝ սաաթ֊տան սաաթա էգլյեէթի արթար միւձ֊րիմ կիպի օլտուր. գուվվէթի ազար ա֊զար քէսիլիփ, սան նէֆէսին վէրիրքէն, ամանն տէյի Հայգըրարագ՝ ձըրսընը պէլ֊լի էթտիյինէ պէնզէտիմ։

1 Եունկուն էվլի Լուսեա։

Ալիշի կիւնլերինին սօնունա պէօյլէ աթըմ աթըմ էզիյէթա չէքերէք կիթ-մէք՝ պիր զալըմ շէյ տիր ։ պաշընա կէլէ-ձէքտէն պի խապէր , էօմրիւնիւն սօն կիւնլերինի վէսվեսէ վէ գօրգու արա-սընտա , սէնի մէզարա կէօթիւրէձէք՝ պիր ուզուն գուչթու եօլտա սիւրիւքլե-նիփ կիթմէք՝ չօգ մուսիպէթլի շէյ տիր ։ իւմիտ թէսէլլասը ազար ազար քէսիլիփ, իւմիտ գաթ օլտուգճա , վէ իւմիտ էթ-տիյի շէյլեր հէփ կէօրիյէ օլտուղուն վա-րա վարա անղլատըգճա, քիշինին գալպի նէ գարա եասա կիրիյօր ։ պէլի , էօմրիւ-միւն սօն կիւնլերինաէ , գուրթուզ թա-լիիմ պէնի պու հալէ գօտու ։ պէնիմ պու մէյուս վէ մահզունի փիրլիյիմտէ , տէրտ-լի կիւնլերիմի պէօյլէ սիւրիւքլէմէմ ։ Ա՜հ , օ քէնտի նէֆսիմէ օլան մուհապ-պէթին, օ ինսանլըն վիճդուտունա եափը-շըգ արսըզ միւտահէնէձի պէնի ալտա-տամատը, տէրտլերիմի պանա իղմազ էթ-տիրէմէմտի ։

Չօգ տէֆ՝ա կէօզիւմիւ իւզերինէ տի-քէր պագա՛րտըմ, ֆիքրիմտէն կէչէն մուսիպէթլէր՝ պագըշըմտան անղլաշը-լըրտը։ Գաչ տէֆ՝ա էօլմիւշ գըյաս էթ-տիյիմ էերտէ՝ պագա՛րտըմ քի, օ սօլմուշ աղարմըշ տուտագլարըյլա եիւզիւմէ կիւ-լիւմսէյօր ։

Ալիւբէյիմին աձըսընը թէսէլլա էթ-մէք իչին, քէնտիյէ զօր էտեր , եիւզիւ-

մէ կիւլեր եիւզ կէօսթէրիր , քէնտի ա-
ձըսըն պասթըրըը , պանա պէլլի էթմէզ
իտի : Ա՜հ , պէնիմ աձըմ ըսա , օ պէնի
թէսէլլա էթտիյի զաման՝ տահա զիյա-
տէ արթար ըտը : Ընձէլ իչէրիսինտէ
կիզլէնմիշ , էօմրիւնիւն ԹԷմիլինի՝ կիզ-
լի կիզլի տուրմայըփ գաղըը ըտը : Պիր
մամուր վիլայէթի տիւշմէն ասքերի մու-
հասարա էթմիշ կիպի , զալիմ էձէլ տուր-
մայըփ՝ խասիմանէ լաղըմլար գաղըը , օ
զաւիփ վիւճուտուն խարապլընա գաստ է-
տեր , Թըպ իլմինին հտէ պիլէձէյի իմ-
տատը զէվգլէնիր տուրմուրտու : Ա՜հ , կէ-
ձէ եըլտըզլարը , սիզ պէնի ֆելէքզէտէ
կէօրմէյէ ալըշըգ սընըզ , ֆէրեաթ ու
ֆիղանիմի տահիմա իչիտիրսինիզ , տէրտի-
մին խայալլէրի՝ եաԹըփ ույուգլատըղըմ
էրտէ , գաչ տէփ՝ա եիւզ եասԹըղըմը
սարսըփ , պէնի ԹաԹը ույգուսմտան ույ-
անտըրմըշլար պիլիրսինիզ : Կէօզիւմիւ
այտըգլայն , Ձան ալամԹինտէ էհլիմ՝
կէօզիւմ էօնիւնէ կելիր : Օ ուզուն կէ-
ձէլերտէ , պանա պու գալան էօմրիւմ-
տէն ազիզ Ձանըն՝ սաաԹտէն սաաԹէ
սէօքիւլտիւյինէ պագտըգՁա , իչիմտէն
գանլար կիտէրտի : Ա՜հ ալլահ , օ եանը-
նը պէքլէտիյիմ կէձէլերտէ՝ էօմրիւ Թիւ-
քէնտիյինի կէօրտիւքՁէ , նէ՝ աՁըլար չէք-
միշիմ : ՍաաԹտէն սաաԹէ ըէնկի սօ-
լուփ , էօլիւ պէնզի պաղլարտը : Մ էզա-
ըըմըն պաշընա քէնտիմ վաըըփ , գօր-

գունճ էպէտիլի կէօրտիւյիւմ կիւն, օ գատար եիւրէք ամբոը չէքմէտիմ։ Թագ-տիրին զարը՝ պէնիմ հագդըմա՝ էնճելտե-մի, էօմիւրտէմի տահա գարար էթմ-տէն, կէօզիւմ էօնիւնտէ եուվարլանտը-ղըն կէօրտիւյիւմ զաման, օ գատար կէօ-նիւլ ազապը չէքմէտիմ։ Զարըմ էօմիւր-տէ տուրտու, լաքին եավըգ, էլիմէ նէ կիրտի. աղրը ամբ չէքմէյէ պիր ուզուն վագըթ գազանտըմ։

Ինճագ ամբարղըմըզ ատամլար զայ օլմուշ տէյիլ, էօմրիւմիւզիւ կէօզ եա-շըյա կէչիրմէնին ասլը նէ։ Ֆիքրիմիզի մէզարլարընըն էթրաֆընտա կէզտիրիփ, քէնտիմիզի պիհուտէ ամբարա ալտըր-մաղա նէ մուձիպ։ Հիչ քիշինին ձանը, օ ձէննէթ նուրունուն փարչասը, մէզար-տա սէօնէրմի։ Եօգ, եօգ. օնուն (ձէն-նէթտէ ատր նէ օլտուղուն պիլմէմ քի ատընը վէրէմ) օնուն էօլէձէք փարչա-սընտան զայրի չէյի էօլմիւշ տէյիլ. էօ-լէն՝ ֆագաթ եաշամասընա մանի օլան՝ իւզէրինաէքի գապա փօսթ տուր. օնուն հագդընա տէրտէն պէլատէն զայրի չէյի էօլմէտի։ Եաշայան քէնտի տիր. էօլիւ սըրռասընա պէն քէնտիմի գօմա-լըյըմ։ Թանղըրընըն մէրհամէթինէ պէն միւհթաձըմ։ Հայ հայ, մէզարլարտա նէ չօգ ատամ վար։ Մ էզարիսթան նէ պէրէքէթլի եէր տիր։ Լնսան եաշամա-ղա օրատա տօղար։ Պու եաշատըղըմ

եէր՝ պիր Թէնճա չէօլիսնէն տըր. կէօզ եաշլըյա սուլանըր՝ պիր սագիլ սէվիլիք տիր. պէն կէօք գուպպէնին ալթընտա, աղլայըփ սըզլամաղա մախսուս՝ պիր գա-րանլըգ զընտանտա մահպուսում։ Էհլի-սին օլտուղու եէրտէ հէփ վարլըգ տըր. հէր շէյ սահիհ տիր, հէր շէյ պագի տիր։ Օրատա հիչ պիր շէյ Թէպտիլ օլմազ. հէփ պէր գարար, վէ պէր տէվամ տըր։ (*)

Լայլէ օլտուգտան սօնղրա, մէշարը իւշէրինէ պիր էպէտի փէրտէ չէքելիմ. օ արթընգ մէշարտա տէյիլ։ Օ կէչիտ հէր նէ գատար գօրգունլուլուսա, կէչ տի, գօրգուլու սաուշտուրտու։ Աւրտը սըրա պագայէ տօղրու պագայըմ։ Կէօ-զիւմ եէնի նիգամլար կէօրիւնիւյօր, օնլար ըլա Թէսէլլա օլայըմ։ Ա՛ ագիզ կէՀՀ, սէն ֆիքրիմի աչ. ինսանա՝ ինսան լիյագաԹընը կէօսԹէրէյիմ. պուլայքի նէշամըն զաֆի ինսանըն լիյագա-Թընը կէօսԹէրէյիմ տէր իքէն, պիւյ-իւքլիւսիւն Թէնզիլ էԹմէյէ։ Ույան եիւ-րէյիմ, ույան, հագ աչգընլա ԹուլԹուշ տա եան։ Պուլայքի պու պէյԹլէրիմ Ճան կիպի այա օլա, Ճան կիպի էօլմէզ օլա։ Խայհի, նէ սէօյլէյօրսուս։ Պէօյլէ ֆանի մէտհլէրի՝ հիչ Ճան իրԹիքեապ էտէրմի։ Խայր. պէնիմ իւմիտիմ՝ տա-հա այա չէյտէ տիր. պէյԹլէրիմին իւՃ-րէԹինի էպէտիլիքտէն խԹէրիմ։

Ալհամ, եա էօլմէզ ինսան. սանա էօ-

լիւր տէմէք՝ քիւֆր եթմէք տիր ։ Ինսան նուրանի գափուլարտան կէչիփ՝ էպէտի կէնձլիյէ վասըլ օլաձագ ։ Ինսան կիպի պիր զաիֆ մախլուգու , վէ պէյլէ խա֊պէրսիզ զուհուր էտէն միսաֆիրի ձէնֆէթ կէօրիւնձէ , թաաձճիւպ էտէձէք ։ Պին շիւքիւր սանա եա գատըր ալլահ . եա սահիպ քերիմ , շիւքիւրլէր օլսուն սանա քի , թիւքէնմէզ էպէտիլլի՝ թօփ֊րաղըն ֆանի էվլյատընա վէրմիշին ։ Սէ֊նին քերէմինի հիքմէթինի կէօրմէքտէն՝ ֆիքրիմ եօրուլաձագ օլուրսա , եօրղուն֊լուղուն նէ՞ իլէ սաուշտուրսուն ։ Ա՛հ ալ֊լահ , ծնտան սօնղրա տահա՝ սէնի սէվ֊մէք , սանա սէձտէ էթմէք ֆազիլէթ մի օլուր ումուշ , խայր ամ՞լմի օլուր ումուշ ։ Գալպիմիզ ֆէրահ տէյիլ մի , պօյնու֊մուզա պօրձ օլմա՞զ մը ։

Հայ հայ , էյէր էօլմէզ օլտուղում՝ տէրտ չէքմէք իչին իսէ , էյէր էպէտիլիք՝ տէրտլէրիմի էպէտի էթմէք իչին պէնի էպէտէն եաշատըյօրսա , պէնիմ քիպրիմ նէ՞րէտէ գալըր . . . լաքին ալլահ քերիմ տիր , աֆվ էտեր ։ Ջիմմէթ՝ գալպիմի֊զի տիւրթիւփ , պիզ ֆազիլէթ քէսպ էթմիբձէ , օ տա կիւնահքեար իսիմլէրի֊միզի՝ ձէնձնէթ տէֆթէրինէ գայտ էտեր ։ Պէլի , քերէմինատէն շիւպհէմ եօք , էձէլ֊տէն եիւզիւմիւ տէօնմէմ . գալպիմի եի֊նէ շազ էտեր , խաքի փայինէ եիւզլէր սիւրէրիմ ։

Ա՛նկարելն Աիւմլէսինէ՝ եարատան պիր բուհ ուլա հայաթ վէրմիշ. հէփսինին բուհու՝ պիր ազիզ փուշնարատան չըգմըշ տըր։ Օ բուհլարա քէնտի գաթըլմըշ, լաքին հէփսինէ պիր Թարզ տէյիլ. հէր պիրինէ՝ հիքմէթինին իգ Թիզասընա կէօրէ, վէ գուրտուղու Թէտպիրին միւնասիպ Թինէ կէօրէ գաթըլմըշ. վէ հէր պիրինէ՝ քէնտի պուրձունատա Թայէին էՀտիյի՝ տիւրլիւ ԹէՀրիւպէլէրի էՀտիքտէն սօնղրա, էյէր քէնտի այա Հալլէրինտէ, վէ չըգարդըլարը փուշնարըն փաքլիյինտէ գալմըշլար ըսա, Թէքրար օ փուշնարա տէօնիւփ, էպէտի բուհա գարըշմագլար տըր։

Լա՛յ ատամ, սէն գուրտ տէյիլ սին, պէօձէք տէյիլ սին. քէնտինի Թանը, պիւյիւքլիւյիւնէ պագ, քէնտի գըլմէ-Թինի պիլ։ Քէամիլլիյին գափուսու օ տուր։ Պէն ֆիքրիմի Թօփլայըփ, քէնտի զաԹիմէ պագտըգճա, պիր եապանճը քիպար զատէ կէօրիւրիւմ, Թանդըրտան այըլըմըշ՝ էէր եիւզիւնտէ կէզլէր պիր զաԹ սանըրըմ։ Քէնտիմէ պագտըգճա կէօնլիւմ պիւյիւր, աշգըմ արԹար. տիւնեատէն իքրահ էտէր, եիւզիւմիւ տէօնէր, ֆիքրիմի էպէտիլէյէ գալտըրըրըմ։ Պու ֆիքր իլէ ԹապիաԹ Թէպտիլ օլուր, կէօզիւմէ տահա Թէքմիլ կէօրիւնիւր։ Տիւնեա պիր գարըշըգ գաբանըգ էէր կէօրիւնիւր. տիւնեա Թիւ-

քէնամիշ, եէրինտէ ըղըգլար եանայօր սա-
նըրըմ։ Կէօզիւմ Հէր շէյ պիւյիւք, Հէր
շէյ ալա կէօրիւնիւր։ Պագարըմ, պէն
քէնտիմ իմ։ լաբէյն պիր պաշգա զաթ իմ։
զաթիմ տիւրլիւ Հալէերտէն կէլէր, կիթ-
տիքճէ կիւվէլլէնիր, կիթտիքճէ ալա օ-
լուր։ Կէլէճէք զաման կէօզիւմ էօնիւնէ
պիր ազ գըմէթլէր գօր քի, վագթի
Հալտէ գալըն փէրտէ ալըճըտա տըր,
Թախտին իլէ պուլունմազ։ Սանըրըմ քի
Թապիաթ գօլլարըն աչմըշ՝ Ճանըմը գու-
Ճագլար, պէնի պիլմէտիյիմ եէրլէրէ կէօ
Թիւրիւր։ Ա՜Հ, պիր կիւն պէնիմ կմա-
լիմ օլան՝ օլ մուԹլու զաթլէրէ բասԹ
կէլէճէք օլուրսամ, նէ աշգ ըլա սարը-
լըփ, նէ սէվինճ իլէ գուՃագլայաճաղըմ։
Պաշգա նիզամտէ, պաշգա ԹապիաԹտէ,
սիւրիւ սիւրիւ Ճանլար կէօրէճէյիմ քի,
պանա կիւնէշի ուննու ԹաուրաՃագլար։
Պու կիւնըն կէօրտիւյիւմ տիւնեատէն
ալա՝ պիր տիւնեա կէօրէճէյիմ քի, էլ-
պէԹտէ պուննու եէրի իլէ խաԹըրմտան
չըգարտաճագ։

Լ՛ էյ էօլմէզլիք, սէնին նէ օլտուղու-
նու՞ քիմ Թարիֆ էտիփ, խալխնէլէրինի
նագլ էտէ պիլիր։ Սէնի շու գատար պի-
լիրիմ քի, սէն պիր Թիւքէնմէզ էօմիւր
սիւն, վագըԹլար կէչտիքճէ՝ սէնին Թէ-
լին ուզանըր, վէ եուսմազըն ասլա պօչան-
մազ։ Սէնին Թէլին՝ պու էօմրիւն միհ-
նէԹ արղաճընըն չիւրիւք Թէլինէ պէն.

զեմիզ։ Շու կիւնեչին ըչըղընը կէօր-
տիւլիւմիւզ փէք ազ զաման տըր։ Պիր
տէրտ չէմպէրի իչինէ՝ կեահ պօզու-
լուբ, կեահ եափրըլըր, տէօնէր եաթը-
րըզ։ Պու եաշատըղըմըզ էօմր՝ իլաչ
գուվվէթի իլէ պասրըլըր՝ պիր ուզուն
խասեթլիք տիր։ Ճանըմըզ տա թէնի-
միզ կիպի ալիլ վէ զապուն տուր։ Էն
ալա ֆազիլէթիմիզէ՝ տահմա սէվապը-
նը թէնզիլ էտէնէք թաքսիրաթ վար.
էն պիւյիւք սէվինճիմիզ՝ թէքմիլ օլմագ
միւմքին տէյիլ. ֆագաթ տէրտ չէք-
մէյէ գուվվէթ վերէնէք թէսէլլալար
տըր։ Ջաթիմիզ հէնուզ պաչլամըչ պիր
թասլագ վիւճուտ տուր։ Վէ պիզ կիւ-
նէ միւզիւն տահա չէֆագընտայըզ տա-
հա չին սապահընտայըզ։ Տօղաճագ էվ-
լատ պու քէմալսիզ էօմրէ նէ գատար
եագըն ըսա, պիզ տէ սահիհ էօմրէ օ
գատար եագըն ըզ. վէ օ էօմրիւն գա-
փուլարընը աչաճագ՝ եալընըզ էճէլ տիր
քի, պիզի պուննտա մահպուս թուման
զէնճիրի գըրար։ Ինսան էվլատը էճէլին
էլինտէն գուրթուլուփ, օ էպէտիլիք մէյ-
տանընա չըգաճագ օլուրսա, շու նիմէթ-
լէր հէփ պէնիմ տիր տէյի, աճապա նէ
սէվինճ էտէնէք։ Ճան թօփրագտան
պչրըլըփ, գարանլըգտան չըգըփ, պէօյ-
լէ պիր եէնի կիւն կէօրէնէք օլուրսա,
ափ անսըզ թէպտիլ օլուփ, նէ սէվինճ
տուչաճագ տըր։ Կէճինին իւրքիւնթիւ-

սիւ, էձելին գօրգուսու, վէ չէքտիյի տէրտլէրին աձըսը, տահա իւզէրինտէ իքէն, ափ անսըզ օ տէվլէթի կէօրտիւքլէյն, սէվինձինէ գատար Թէնսիրի օլաձագ։ Օ նէ սէվինձ Թէթիրէմէսի տիր, օ նէ ԹաԹը սարսըլմա տըր։ Էձել նէ գատար տուա էտէձէյիզ... էյլէն եա քէրիմ ալլահ, էյլէն. ահն փէք ձէօմէրա սին. ինսան էվլատը պու գատարա տայանամազ... պու ազիմ տէվլէթի՝ պէն սալԹ տիւշինմէյլէ քէնտիմի շաշըրըյորում. եիւրէյիմի գօրգու կիսի պիր Թիթիրէմ ալըյօր. կէօրէձէյիմ տէվլէթատէն շիմտիտէն գօրգայօրում։ Կէօզիւմիւզ էօնիւնտէ նէ սայըսըզ հիքմէԹլէր տէօնէձէք. նէ պիլմէտիյիմիզ շէյլէրի կէօրէձէյիզ։ Ինսան էվլատը հէր շէյի պիլմէք սէվտասընը՝ օրատա գանաըրաձագ տըր։ Պու տիւնեանըն գափալը սըրլարընը՝ օրատա աշիքեար կէօրիւր։ Շիմտիքի հալտէ ԹապիաԹի էօրԹիւփ, քիշինին ֆիքրինի եօրան պու լուտլար, վէ ալիմլէրին կէօզիւնէ պիլէ տիւնեայը այաղըզ նիզամըզ կէօսԹէրիփ, տիւնեանըն նիզամ պաղլարընը գըրըգ տէօքիւք զէնձիր փարչալարը տըր գըյաս էմտիրէն փէրտէլէր՝ հէփ եըրԹըլըփ, զէնձիրին հալգալարը՝ պիր պիրինտէն այրը գըյաս օլուննան էէրլէրտէ, հէփ պիր պիրինէ կէչմիչ՝ Թէքմիլ զէնձիր օլտուղու, պիր պաշտան պիր պաշա աշի-

քեաը կէօրիւնէձէք տիր. հեր էօլչիւ եէ-
րինի պուլուփ, թէքմիլ օլաձագ։ Վէ
պու ազիմ եէքիւն՝ հեր քէօշէսի նուր
օլուփ, կէօզ էօնիւնէ տէս տէյիրմի կէ-
լէձէք։ Օ մահալտէ պիր եիւքսէք եէր-
տէ տուրուփ, հավալարըն իչինտէ օ չալ
գանան սայրսըզ տիւնեալարա նազար
էյլէ, տօլաշտըգլարը եէրտէ՝ չիզտիքլէրի
նուրանի իզլէրէ պագ։ Պու քիւրքլէրին՝
էն իսթիֆֆինին պիւյիւքլիւյիւնիւ խայ-
ալ էյլէ. օնտան սոնդրա էն քիւչիւյիւ-
նիւն՝ էօլչիւսիւզ պիւյիւքլէր իլէ օլան
միւնասիպէթլէրինի հիսապ էյլէ։ Ըտա
պալըրընըն տիվ կիպի պիւյիւքլիւյիւնիւ,
քիւմէսի իլէ փարլագ փարլագ եուԹուփ
տա, եուԹտուղունու տույմատըղը՝ ու-
ֆաձըգ հայվանլարա բուպար էյլէ։ Պէօյ-
լէ հէյսիէթլի վիւձուտլար տա տամարը-
մըզտա ձէվկլան էտէն գանըն զէրրէկլէ-
րի կիպի, օ կէզտիքլէրի էօլչիւսիւզ տէ-
րեալերտէ զայսպ օլուփ, կէօրիւնմէզ օ-
լուր։ Հայ հայ, պինա պէօյլէ պիւյիւք
տիւր, միմարը պէօյլէ հիքմէթլի տիր։
Իմտի պու հիքմէթլէրին հէփսի՝ պիր
պագըշտա կէօզիւն էօնիւնէ կէլիրսէ,
սէն նէ՞ օլուրսուն։ Էյէր պիր շէյէ հայ-
րան օլմագ՝ քիշիյէ սէֆա վէրիրսէ, օ
սաաԹտէ գալմինտէ նէ՞ ֆէրահ տույա-
ձագսըն։ Պու ագլըն երմէտիյի տիւնեա-
լարը՝ գուարէթինին օյունձաղը կիպի,
էլինտէն տէօքէն գատըր ալըսհրն ազա-

մէթինի կէօրտիւլիւն սաաթ , գալպին-
տէ նէ աչք տօղաձագ ։ Օ փարլայան
բուհլար հասըլ օլտուգլարը փունարըն
էօնիւնտէ , պիզիմ տաղլարըմըզտա կիւ-
նէշէ գարշը աչըլան չիչէքլէր գատար
կէօրիւնէձէք ։ Պու ձիւնէթ կիւնէշլի
նէ տիր քի , եարաթտըղը գուլլարա էօլ-
չիւսիւզ սայըսըզ տէվլէթ սաչայօր , վէ
ասըլ տէվլէթ՝ քէնտի ձէմաղին կէօրմէք
տիր ։ Պու մատաէի սաղթ էձէլ հալէ
էտէ պիլիր ։ Հայ հայ , պու սըրըա վա-
գըփ օլմագ , պու գատար սէֆայէ մա-
լիք օլմագ՝ փէք գօլայ շէյ տիր ... պիր
էօլմէյէ միհրթաձ տըր ։

Ձալա հէր պիրի պիրէր մէքեանտա
տաղընըգ , հէր պիրի քէնտի ձինսինէ
կէօրէ՝ տիւրլիւ գուտրէթլէրէ մալիք ,
սայըսըզ ձանլար , հէփ պիր էէրէ ձէմ
օլուփ , հէփիսինին մասլահաթի պիր ,
էպէտ-էլ-ապատ պիր եիւրէյիլէ գօնուշ-
մագ՝ նէ թաթլը էօմիւր տիւր ։ ՃԷննէ-
թին ազատ էհալիսինատէն օլուփ , իչին-
տէ օլան մալին՝ էօլմէզ սահիպի օլմագ ,
հէր պիրիմիզ գուտրէթիմիզէ կէօրէ՝ սէ-
ֆամըզ արթըփ , եարատանըն էսրարը-
նա վագըֆ օլմագ , ֆիքրիմիզ իլէ ալլա-
հը զապթ էտիփ , եարաթտըղընըն սէ-
պէպինի տույուփ , նիյեէթինի անղլա-
մագ , վէ եարաթտըղը չէյլէրի քէնտիյէ
բուպար էտիփ , կէօզիւմիւզիւ պիր հիք-
մէթտէն պիր հիքմէթէ կէզտիրտիքճէ է

գաւառը ալլահըն թէրթիպլէրինէ ապըլ էրթիւրէք, չօգ պիւյիւք տէվլէթ տիր։

Պէյլի, էպէտիլէքտէն զայըխի հէփ պօշ տուր։ Պունտան սօնդրա տահա ձա-նը էօլմէզ օլտուղունա ինանման ատամա՝ տիւնէատէ սահիհ տէրտ էտէձէք շէյ գալըբմը։ Եարըն պիր տէվլէթէ փա-տիշահ օլաձ՛ըղընը պիլէն էսիր՝ պու կիւն-քի չէքաիյինտէն շիքէայէթ էտի՛ր մի։ Ա-յաղընտաքի փրանզայը շիմտիտէն ու-նուտուր, խայալինտէ թախտա օթուր-մուշ՝ հիւքիւմէթ էտէյօրում՝ սանըր։ Էյլիք սահիպի ատամ՝ պիր չօձուգ փա-տիշահ կիպի տիր, փատիշահլըղը զասլթ էթմէյէ՝ եաշընըն պալիղ օլմասընա պէք-լէր։

Վ՛իշինէն ձանընա գուվվէթ վէրիփ գալարըմազա՝ պունտան պիատէ նէ՞ ֆի-քիր օլա պիլիր։ Էօմրիւմիւզիւն տէրտ-լէրինտէ պիզէ տայանըփ թէսէլլա էտէն՝ եալընըզ պու ֆիքիր տիր. զամընըզ գա-սավէթիմիզ խաֆիֆլէնիր. տիւնէանընն եալան կիւզէլլիյի կէօզիւմիւզէ կէօրիւն-մէզ օլուր. տիւնէայը՝ թուրթուլմուշ կիւնէշ կիպի ուզագտան սէյր էտէրիզ։ Օ պիւյիւքլիւք քիւչիւքլիւք մասգարա-լըզլարը գալգար. ֆէլէքին նէ միւսաա-տէսի գալըր, նէ թէրսինէ տէօնմէսի։ Հէփիսի պիր, պիր րիւթպէտէ կէօրիւ-նիւր. պիւյիւք, քիւչիւք, զէնկին, զիւյ-լուրտ, հէփիսի պիր խամուր օլուր, գա-

բանըզգտա պիր պիրինտէն սէյիվմէզ ։ Պունլարը սէյր էտէն ատամ՝ պուրձ՛լա-
րըն էն եիւքսէյի՝ զուհալ սէյեարէսին-
տէ օթուրմուշ կիպի , տիւնեայը տէ՛ս
տէյիրմի կէօրիւր , նէ տէրէլէրիմիզտէ
չուգուրլուգ կէօրիւր , նէ թէփէլէրի-
միզտէ եիւքսէրլիք ։

Պանըը գուլյու իչինտէ պիր ֆագըը
մահպուս՝ գուլյունուն նէմիլիյինտէն , ալ-
չագ հավասընըն պօզուգլուզունտան պօ-
զուլմայօրքէն , պիր մէրհամէթ նահիպի
վարըփ թօմրուզուն աչսա , գուլյուտան
չըգարըփ , պիր խաֆիֆ հավալը , լաթիֆ
բիւզկեարը , վէ միէձհսէմ կիպի սէյ-
բանկեահ նազարէթէլի պիր տաղ թէփէ-
սինէ չըգարսա , օ տէրտիմնտան եիւրէկի՝
սեվինձինտէն չըրփընըը , նէֆէս ալմա-
զա պաշլար , եիւրէյինի պատան փաս չէօ-
զիւլիւր , վիէձուտու թազէլէնիր , էօմ-
բիւնիւ եաշատըղընը տուլյար , եէնիտէն
տիւնեայէ կէլիր ։ Պի այնինի պիր ձան՝
ինսանը րէզիլ էտէն պաղլարը գըրըփ ,
հատտէն աչըրը էթտիկի պօշ սէֆալարը
թէրը էտիփ , ալչագ նէֆսլէրի եէնիփ ,
սէրպէսթ վէ խաֆիֆ՝ ագլըն գուվվէ-
թինէ ուլյարսա , տիւնեատէ օլտուղու-
նու թանըը , էօլմէզ իւմիտլեր իլէ քէն-
տինի պէսլեր , ալլահը պիլէ եէլ կէթիր-
մէյէ թալիպ օլուր ։ Վէ ֆիքրինի հագ-
գա գալտըրըր , թէսելլա օլաձագ ազիմ
ֆիքրլէլեր գուրար . ֆազիլէթ տէֆթիրլէ-

րի՝ զօր ուլա կելիր գալոյինտէ եերլեշիր։

Լ՚ցլիք սահիպի ատամ՝ էլի իլէ կեօյիւ Թուրթար, պատրաստը եերէ՝ տէօն տէյի էմր էտէր, տիւնեա այաղը ալթընտա քէնտի տուչմատան տէօնէր։ Կելէձէք իգպալինին իւմիտի իլէ քէնտիյի սեվինձէ ալտըրըր տուրուր։ Տիւնեատէն չըգար, էպէտիլիյէ կիրիր։ Օնտան սօնղրա ֆանի սեֆալարըն հիչ պիրի՝ արզուսունու էլէնտիրէմէզ. նէ կեօզիւ փարլայան կիւնեշի կեօրիւր, նէ գուլաղը կիւրլեյէն կեօյիւ իչիտիր. ֆըրթընա րիւզկեարլարը՝ եթրաֆընտա նէ գատար սէրթ էսսէ, քէնտի գըսմէթի՝ րիւզկեարլարա հիւքմ էտէնին էլինտէ օլտուղուն պիլիր. օնուն էթեյինէ եափըշըր. եաշը երլլարը կեչեր. քէնտի հիչ պիրին տուչմազ։ Էօլիւմ սաաթինտէ նէ աձը տուչար, նէ աղրը։ Էձելին կիրտապընա՝ կեօզիւ աչըգ, եիւզիւ կիւլեր, սեվիներէք աթրլան՝ պեօյլէ ատամ տրը։ Պօնա գարշըլըգ, էպէտիլիյի իննքեար էտէն ատամ՝ ասուտէ վագթտէ պիլէ եիւրէյի թիթիրեր։

Լ՚ՀՀ։ Ճանըմըզը շու միհնէթ տիւնեասընտա հապս էթմէյէլիմ. չիւնքի շու չինէտիյիմիզ թօփրագ՝ պիր կիւն պիզի պասաձագ տէյի հեր տէմ գօրգուսուն չէքէյօրսագ, պարի էօնիւմիւզտէ աչըգ օլան՝ կելէձէք վագթա սըղընալըմ քի, քէնտիմիզի սելամէթ չըգարա-

լըմ ։ Տիւնեայլա պէրապէր պիզի տէ սիտ վէ ֆանի շէյլէրէ տօղրու սիւրիւքլէյէն աղընթըա գարշը գօյալըմ . տուրալըմ պիր քէրէ , կէլէձէք գըսմէթիմիզին ա֊յալըղընը տիւշիւնէլիմ , վէ ֆիքրիմիզի պին սէնէ սօնղրայա կէօթիւրիւփ , շիմ֊տիքի աւաամտա օ զամանըն աւաամընը կէօ֊րէլիմ ։ Օ զաման կէօղիւմիւզիւ քէնտի իւզէրիմիզէ չէվիրիփ , էօլմէզ աւաամ օլ֊տուղումուզա պագտըրգձա , նէ գատար սէվինճ տույարըզ ։ Պիզի սըրը քէնտի հալիմիզէ գօյուփ , օլտուղումուզ հէյ'էթ֊տէ կէօսթէրէն օլ միւպարէք այնէյէ պագտըրգձա , նէ գատար թէքէպպիւր է֊տէրիզ ։ Քիչի կէլէձէք վագթինի պի֊լիփ , գըսմէթի օլաճագ սաաատէթի ֆիք֊րինտէ իչլէթմէք՝ չօգ թաթը շէյ տիր ։ Կէլ պիր թէրթիսլ տաէյիմ . պիր աւա֊մը իքի սայալըմ . պիրինի պագկյէ գօյա֊լըմ , պիրինի ֆանկյէ . պագկյէ օլան ֆա֊նիտէքինի թէսէլլա էթսին ։ Հէմ սէօյ֊լէշէնլեր պիզ օլալըմ , հէմ սէօյլէշտիքլե֊րի հիքմէթլի մաատէլեր պիզիմ հագգը֊մըզա օլսուն , հէմ գալպիմիզտէ պիր պի֊րի իլէ սէօյլէշտիքլերինի տինլէյէն՝ էի֊նէ պիզ օլալըմ ։

Լօրէնցիոս , (բ) պունլարը տիւշիւն֊տիւքճէ , իչերինտէ պիր մուպարէք զու֊րուր տույյօրմուսուն . օլմայա քի պաս֊տըրասըն , գիրա օ պիր հագ զուրուր տուր֊փիպը էտէձէք եէրտէ՝ սագըն մէհէուպ

օլմա ։ Կերչի ինսան քէնտիյի նէ գատար խօրլասա՝ ազ տըր, լաքին նէ գատար տա ազիզ ԹուԹաս՝ հազ տըր ։ ՖագաԹ հիւ նէր եանըլմամատա տըր, կերեք իԹիպարը, կերեք հագարէԹի եէրինտէ գուլլանմալը ։ ՖազիլէԹ քիպը էյլէ, Ձանընը ազիզ ԹուԹ ։ Տիւնեատէ ֆիքրին սէֆալարընա՝ նէ՞ չէյ պէտէ օլա պիլիր ։ քէնտի էօլմէզ օլտուղուն պիլիփ, պիւյիւքլիւյիւնիւ Թանըյան, վէ քէնտիյէ իԹիպար էտիփ, գըմԹիհինի պիլէն Ձանա՝ տիւնեատէ նէ՞ չէյ ԹէչպիհՀ օլունա պիլիր, տէվլէԹմի, փատիշահլըգմը ։

Պու Ձիւմլէ իլէ, ինսան նէ՞ տէլի տիր քի, Հէր սըզըսունու պու տիւնեատէ կէօմէր, էօլչիւսիւզ իւմիտլէրինի պու Թօփրաղըն ալԹընա գօր, վէ պիր օԹուզ սէնէնին զարֆընտա, պիր էօլմէզ Ձանը պուրատա էօլտիւրիւր ։ Ըու տիւնեատէնըն իչինտէ էսիր օլմուշ, զընտանընա կէօնիւլ վէրիր ։ Եիւզիւ իւսԹիւնէ սիւրԹիւնմէյի իրԹիքեապ էտէր, չէքտիյի սէֆիլլիքտաէն խօշլանըր ։ Պու սէնէլէրին Հէփիսի պիր անտէ կէլիփ կէչիփ, կերեք վագԹ, կերեք տէրտ, կերեք գաղա, կերեք էձէլ մահվ օլտուղու զաման, Թանըրըտան ալաձաղը պի ՀէմԹա միրաստան, էպէտի էլլիքլէրտաէն, պիր պիդայտ սէրսէմլիյ իլէ վազ կէչէր ։ Պիր Ձան՝Ձահտընը գուվվէԹինի պէօյլէ զահմ Թլի օյունձապլարա ԹէլէՓ էԹտիյին

կէօրիւբսէմ , պախթը՝ կեահ եիւզիւնէ կիւլիւփ , կեահ գօրգու վէրտիքձէ , օ սէֆիլ՝ սէվինձատէն գօրգուցա , գօրգուտան սէվինձէ պիր գարար տէպէլէնտիյին կէօրիւբսէմ , տիշ տէնիզին ֆըրթընասընտա պիր չէօփ չալգանըյօր , եա խօտ պիր պէօձէք պօղուլուցյօր սանըրըմ ։

Կ՚ոյ թէնէ թափրնան ատամ , սէն քի էօմրիւնիւ պու սէֆիլ տիւնեայէ միւնհասըր էթմիշսին , չու թասվիր էթտիյիմ գուԹլու ատամըն Հալինէ պագ տա , սէնին թուԹտուղուն եօլ՝ ագըլլը՛ եօլուտու տուր , օնտան ֆէհմ էյլէ ։ Պիր արզու՝ խաթէրսին կէլիր . օնու պրագըր , պիրինի տահա արարսըն , օնտան տա չափուձագ ուսանըր , օնու տա պրագըրսըն ։ Պէօյլէ պէօյլէ պիրի պիրի արտը սըրա պին շէյէ հասէտ էտերէք էօմրիւնիւ կէչիրիր , հիչ պիրինտէն կէօնլիւնիւ գանտրրամազսըն ։ Լաքին տէյէլիմ քի հէր արզուն էէր պուլսուն . էինէ օ գարա սաաԹ՝ հէր նէ գատար կէձիքսէ , էլ պէԹտէ պիր կիւն կէլիր , վէ խըշմ ըլա կէլիր ։ Ալլահ , օ քէֆին պէզինի տօգուտուղուն մէքիք՝ նէ՞ չափուք կիտէր կէլիր ։ Հա՞նի օ իլք սէնէլէրիմիզին ըիւյալըրը , նէրէտէ գալար . վագըԹլարա պաԹտը կիԹտի , վէ հիչ կէլմէմիշ կիպի՝ պիզտէն ուզագ գալտը ։ Պու կիւնիւմիւզ էլիմիզտէ պիր գուշ տուր , գանաԹլարըն չըրփընըյօր ուչաձագ ։ Հէր կիւ-

*Նիւմիւզ էլիմիզէ կէլիր կէլմէզ գանաթ-
լանըր ուչար կիտէր։ Վագըթ նէ գա-
տար չափուք ուչար՝ էն ուզուն էօմիւր-
լերի, էն իգպալլի կիւնլերի թամամ է-
տէրսէ, էձէլ տէ օ գատար չափուք սէզ-
իրտիր կէլիր. էլտէ էպէտիլիքտէն զայ-
րի շէյ գալմազ։ Էպէտիլիք քիմ՞ն տիր.
տէվլէթի քիմ՞ վէրիր։ Քէնտի գալպի-
նէ սօր. Ճէվապընը օնտան ալ։*

ՀԱՀԻՑԷՔ

(*) Քէամիլ ատամըն փէք Ճանտան արզուլէ ալչի գուռլու էօմր մէմլէքէթի՝ նէրէտէ տիր. ադի թա-պըն ըշըղը փէք զաիֆ տիր, օրայատէք վարամազ. էրլըղլարըն էն եիւքսէկի՝ օրատան չօգ աշաղա տըր։ Էձէլ էձէլ, օ գատըր էձէլ, ալիզի ատլմանա թէլա գալըրըմ, օ գուռլու տէյարլէրիե՝ եալընըզ ֆ կէօ-թիւրէ պիլիր։

Վագըա օ պիզէ հազըրլանան տէվլէթի ադուչիւն-ադուքՃէ, ֆօտուլլանըրզըմըզա նէ գատար հագգը-մըզ վար։ Օ տէվլէթի՝ թամամըմըզըն հավալարատա գուրատուզու խայալի տէվլէթ տէյիլ։ Օ պիր սահիհ տէվլէթ տիր քի, տագ ըլա պուլունուր, ֆազլըլէթ իլէ էաինէլիր, վէ պիզի մէլեյիքէ իլէ պիր տէրէ-Ճէյէ գօր։ Էօյլէ օլտուգտան սօնրատա, նէ կէՃիբէյօ-բուզ. այագ պալաղրըմըզը նէյֆ գըրմայօրուզ. քեա-ինամէնի պիր պուՃաղընա սօգուլու, հավասը պու-լուտա պուլուտա պուզուլար ըլա սօլու, կէրչի հաս-սէլէր հագգընա փէք ինձէ տիր, փէք թէմիզ տիր. ղաբին ՃէնձԷթ Ճանղարը հագգընա փէք աղըր, փէք պօզուգ հավալը՝ պու տարաՃըգ հիւՃրէհէն չըգըփ տա. ՃէնձԷթ գօգուլու՝ թէմիզ հավա ալմազա, ՃէնձԷթ սուլարը իչմէյէ. նէչին զայրէթ էթմէյօրուզ։ Պու ադիւնէանըն պիչիլ-քէլերի կիւնլերինի եօգլուգ-տա անֆիլնքտաք կէչիրէյօքէն, պիզ մուզաֆիր

վարըվ , վագէթ աէրեասընըն սօն գլըսընա պիր ան էվէլ եանաշսագ , ֆաղիլէէթին ուէվլէթ իւ իգպալ իլէ հիւքմ էթուէյի եէրէ վարսագ , խօշ օլմաջըմը ։ Ա՜հ , օ գուրթուլսու ղուժուղ էշրէֆի կիւնուէ , գա֊ սէր ուլլահ նասըլ աշկեաբ օլաճագ . պու կիւն ֆիքրիմիզի շաշըրան էյրի պիւրիւ շաշըրմա եօլարը֊ նը՝ նասըլ սօղրու կէօրէձէյիզ ։

(բ) Ա՜հ , էօլմէզ օլուվ եաշամադ մը . խաթըրմա կէլմիքձէ , ճանըմ գուսուէթ իլէ տօլար . իչիմ կիւ֊ ձիւմ պու մասլահաթ սըր ։ Պու ֆիքիրէ տալար֊ սամ , եիւզ սէնէ կէչսէ տուչմամ , վարսրգճա զիչ֊ սաէ տալարըմ ։ Փիչինին գաչպինէ պուճուան զիչա֊ սէ նէ՞ չէյ տօգունա պիլիր . կէօք կիւրիւլթիւսիւ գուլաղըմը սարսըրը կիպի , պու ֆիքիր սէ ճանը֊ մը սարսար . ագլըմ շաշար գալըր . շիւքր իւլէ ահ էթմիքաէն եիւրէչիմ թիւքէնիր ։ Պու ֆիքիր վար իքէն , ճան՝ մէղարըն քէնարընուա ուչուգլամաղ . ա֊ թըլըր , վագար ըլա պաշլայէրէ չըգար . ազիմ թա֊ մաշնը պէղէչէձէք՝ վարան հավասը ալըր , վէ եա֊ բասանըն ճանլարա թագսիմ էթմիչի աթէչ թուս֊ թուշուր ալէվլէնիր ։ Օ զաման էըլսըզլարսան ա֊ շաղա հիչ պիր սիւչիւնձէսի օլմազ ։ Աչգըմը հաս֊ սէն աշըրսըմ , էօյլէմի . եօգ , եօգ . պու աշգա վա֊ բասայան ճան՝ կէվէնէք սիր . պէօյլէ աշկը օլանլար չօգ օլմուչ տուր . պէօյլէլէր օմմասայը , պունճա չէհիսլէրին գանը տէօքիւլմէզսի . վէ պիր գան տէօ֊ քէն օլմուչ ուսա , պլրինին էթմիչինի՝ հէր քէս տէ էտէ պիլիր ։ Տիւնեա ֆըըթթնասընուա չալգանսըղը եէրսէ , պէօյլէ պիր էօչլիսիւզ էպէսի տէվլէթին գլյմէֆինի սիւչիւնիւմ տէ աշգ աթէչի իլէ թուս֊ թուշմազ աասամ օլա պիլիր մի ։ Պագ պիղէ նէ թաճնե , նէ թաճ հաղըրլանմըշ սըր ։ ճան՝ պու սա֊ պիլիք վագթինաէ , պու չօճուգլուգ ձէհալէթինաէ . նաֆիլէ չալըշըր . նաֆիլէ եօրուլուր . պու էպէսի տէվլէթին ազիմ ֆաղիլէթլէրինէ ագըլ էրսիրէմէզ ։

ՏՕԳՈՒՅՄՈՒՆՔՈՒ ԿՅՀՒ

ԷՕԼՄ ԷԶԼԻՔ.

ԹԱՊՈՒԱԹՏԻՆ ԻՍՊԱԹԼԱՐ։

Ինէփ տին տիր՝ Օ ՀՀՆՆԷԹ ՄԼԷՅԻ՝ սաղ էլինտէ ախրէթ, սօլ էլինտէ տիւ-նեա, տէրտլի ինսանլարը թէսէլլա էթ-մէք իչին, կէօքտէն տիւնեայէ էնմիշ՝ Ինսանա էլ թուլթուփ, Հալինի ալա էտէր. Թապիաթինի պիւյիւտիւր. Ֆաղիլէթինի Թահգիգ էտէր՝ Էձէլին Հիւքմիւ ալընտա՝ միչէվվէշ վէ Ֆանի տիւ-նեատէ, ինսանա պիր Ճան վէրիր քի, Թանըրը կիպի իՀրալար էտէր՝ Պիզիմ տայանաՃաղըմըզ գավի Թէմէլլէր՝ գա-տէր իլէ էօլմէզլիք տիր. պագիսի պիր չալգանԹըլը մուՀաննաԹ տէրեա տըր քի, կէզտիյիմիզ եէրտէ եարըլըր, պիզի եուԹար։

Ինֆօսլէր զաԹիմին էօլմէսինի իս-Թէր՝ Պօչ վէ ապէս տավա, զուրուր-տան իսպարէթ քիւֆիւր տիւր՝ Ճանը-մըն աչըգ օլտուղու եաշամագ տըր՝ Եա-շամաղըլա եիւզիւմ ագ չըգաՃագ՝ Տա-

Ակաք եբուզիանտէ տիզիւլի պուռնճա շահիտլէրի՝
պիր սէն եալնըզ մը չըգարաճաք սըն։

հա եաշամագ , տաիմա եաշամագ , պիր արզու տուր քի , եիւրէքտէն չըգմազ ... կիւզել ամմա , եաշայըմ տա նէ՞ օլա պիլիրիմ ։ Ա՛հ Լօրէնցիոս , գալըրը կէօզիւնիւ գալըրը , շու էպէտիլլէկ պագ ։ ՄուԹլուլուղա պագ , փունարըն աչմըշ տէվլէԹ իգպալ սաչայօր . ինսան էվլատը , օ՝ պիր սաաԹ եաշայըմ կէլէն կէօլկէ , օ՝ գուվվէԹինի կիւնտիւզլէրտէ ղայպ էտիմ , հէր ագշամ կէձէնին ույգուսունտան գուվվէԹ տիլէնէն զապուն զաԹ , շիւքրիւնտէն սեվինճինտէն գալպինի աչգա ալտրըմըշ , պինլէրճէ սէնէլէրինէ եէնիտէն եէնիյէ սէնէլէր գաԹըլան էպէտիտէ , կէօզիւնէ ույգու կիրմէզ , հայրան օլուր տուրուր , Թիւքէնմէզ էպէտիլլիյի սէյր էտէր , էպէտիլլիյին էօլչիսիւզ խազինէսինէ սահիպ օլուր , վէ Թանղըրըյա իպատէԹ էԹմէք աշգընա , քէնտիյի տէ պիր Թանղըր սանըր ։ Սէն պու տիւնեատէ էօմրիւնիւն պիր տէմինէ մալիգ տէյիլ սին ։ Սէն պաղչէնտէ աչըլան չիչէք կիպի նազիք , վէ րիւզկեար կիպի կէչիճի սին , ճնտա վարըմ էպէտիլլիյէ մալիք օլաճագ սըն . վէ հէր չէյէ գատըր պիր ալտահրն վէրէ պիլէճէյի էյլիքլէր՝ հէփ սէնին օլաճագ ։ Խայր . Թանղըրընըն ձէօմէրտիլիյի ինսան ագըրնա սըղար չէյ տէյիլ . վէ ինսան էվլատը էյէր փազիլէԹ սահիպի իսէ , նէ պիւյիւք զաԹ օլտուղու անղլաշըլմազ ։

Ալլահա կիւվենէն խայր սահիպի՝ հէր նէ իւմիտ էտերսէ, չօգ տէյիլ տիր՝ գօրգմասըն։

Լէյ ագըլ, ֆաղիլեթլերին մուպարէք փոշնարը, եիւրէյիմ սէնին տիր. պէնիմ իգպալիմ՝ սանա իթաաթ էթմէք տիր. էօմրիւմ օլտուգճա սէն պիլէմէհ եաշա, վէ պանա էօմրիւմէն ազըզ օլ։ Պէնիմ էօլմէզ օլտուղումա թէքէֆֆիւլ էտէն սէն սին. պէնիմ իթիգատըմ՝ թէվէքքէլ իլ իթիգատ տէյիլ։ Պանա տինի կէօսթէրէն՝ նէ տօղտուղում եէրին իգթիզասը տըր, նէ տօղուշումէն թաալիի։ Տահա ֆիքրիմ այրըմատան՝ կէօրտիւյիւմէ մէյլ էտիփ, չօճուգլուգտա օլան թէրպիյէմ էսիր գիպի պաղլանմըշ՝ սըգը թէրպիյէ չըրաղը տէյիլ իմ։ Եաշըմ պաէլիղ օլուփ, ագըլըմ ֆասէ գատըր օլտուգլայն, հէր ֆիքրիմի թէֆթիշէ գօտուր։ Ագլըն սահիհ վէզնէսի իլէ, հէր շէյին սահիհինի խիլաֆընը վէզն էթտիմ։ Ագլըմըն պէյէնմէյիփ այըրտըղը զիւրիւմէրի ֆիքրիմէն աթտըմ։ Պէնիմ էվվէլքի գըյասլարըմ բասթ կէլէ շէյլէր իտի, պիր ալըշմայըտը. շիմտի իրատէթիմէ գարար վէրտիյիմ՝ հէփ սէպէպլէրի իլէ ֆասլ էթտիյիմ մատտէլէր տիր։ Իքրամա լայըգ՝ հէր շէյտէն զիյատէ ագըլ տըր։ Սագըն, տէն ագլը չիւրիւտիւր տէմէ։ Քիշինէն ագլը օլմատըգճա, տինի սէվապ օլմազ։ Ինսան էվլատընըն

ագլը՝ եարատան ալլահըն ագլընատան հա-
սըլ օլմուշ տուր։ Հագ թաալա էլլիք
սահիպինէ սէվապ, վէ կիւնահ սահիպի-
նէ ազապ վերէձէք օլուրսա, կերէք սէ-
վապը, կերէք ազապը քիշինին ագլընա
վերիր։ Ագլըն ինսան ագլը օլտուղունու
կէօսթէրմէք իսթէրսէն, էօլմէզլիկ ի-
նանı էօլմէզլիկ ինան քի, մութլու օլա-
սըն, էձէլտէն գօրգմայասըն։

(ա) Տագըն տիպինտէ ձէվհէր մատէ
նի օլուփ տա, տաղ պիգայա օլտուղու
կիպի, պագը ատամ տա իչէրիսինտէ օլան
էօլմէզ ձանա պի գայա օլուր։ պիր տէ
գըյամէթ կիւնիւ մատէն աչըլըրսա, ձէվ
հէրի կէօրիւր ամմա, իթիրաֆսինի կէօ-
րիւր։ օլտուղու թէհլիքէյի անղլար ամ
մա, չուգուրա տիւչէրքէն անղլար։ Պա-
զը պօընլարտան պէթէրլէր տէ օլա պի-
լիր քի, զիմմէթինի քէօրլեր, քէնտիյի
հայվան սըրտասընա գօմազա չալըշըր, քէն-
տի խըրսըլա քէնտիյի խըրփալար։ Պիր
եանտան կերէք ագլը, կերէք զիմմէթի
տուրմայըփ գարշը կէլիր, ձանը խըրփա-
լամէմագ իսթէմէզ, համէթա ալգըշլա-
մաղա պագար, պին միհնէթ իլէ ձէնք-
լէշիր, հիչլերէ գարշը գօր։ օպիր եան-
տան քէնտիլեր հիչլերէ կէօմիւլմէք սէվ
տասընտա օլուրլար։ աննարընտան էօլ-
մէզլիք եազըսըն սիլիփ, օ իչէրլերինտէ
եաշայան ձանա, վէ եարատան թանղ-
ըրա քեռֆիր օլուրլար։

Իքի հպհտիկին ազիմ սահիպի՝ եա ազիզ ալլահ, օ իքի հպհտիկին պիրի՝ սէն բուհլարը ինսանլարը եարաթմատան կհչմիշ իտի, օպիրի սէն եաշատըգճա սիւրհճէք։ Սէնին կհօղիւն հէր շէյի կհօրիւը, էլին հէր եէրի էրէր, նէֆհ-սին պիւթիւն թապիաթհ ճան վէրիր պըզըրըր։ Սէն եա գաթըր ալլահ, սհ-նին գուտրհթինին քերհմի, վէ քհնտիյի պիլհն ինսանա հօմրիւնատհն ազիզ օլան ճանըն էօլմհզ օլտուղունու՝ պէն թա-րիֆ էթտիյիմ եէրտհ, սէն պանա գուվ վհթ վէր։ Լաքին օ ճանըն գըլմհթինի պիլմհյհ՝ քիչի սէնի սհվմհզլի տիր։

Էօլմհզլհյհ ինանմայան՝ քհնտի քհն-տիյհ եալան սէօյլհր, սէօյլհտիյի եալան օլտուղունա պիւթիւն թապիաթ չհհա-տէթ հտեր։ Եէրին վէ կհօյիւն հիբ-մհթլհրի հօլմհզլհքտհն խապհր վէրիր։ Ագլըմըզ սէօյլհր, կհճնլիմիզ արզու-լհր. հէր պիր շէյ՝ եա կհօսթհրիր, եա արզու էթտիրիր։ Պու էլզհմ հագգըն իսպաթլարըն՝ գատհր ուլլահ նհ գա-տար չօզալթմըշ։ Էյհր պու՝ հագ օլմա-սա, հէր շէյ պօշ օլուրտու։ Պու պապ-տհ իսպաթլարըն չօգլուղու ֆիքրիմհ սըզմայօր։

Այա ատամ, անղլամագ իսթհրսհն, կհլ պիլհմտհհ քեաինաթհ կիր։ Կհլ շու-մհտրհսհտհ հիքմհթհի իլահիյհ տէրս էյ-լհ. պագ քի հօլմհզ օլտուղունու իքրար

էթմէտէն չըգա պիլմիշին թասլամա-
տէտիլմիզ՝ պէր գարար եարատանըն պի
գարար էլ եմէյի տիր քի, հիչ պիր շէյ
զայ ծլմատան, հեր շէյ տուրմայըփ թէպ-
տիլ օլան տէվրին էսէրի տիր։ Կիւնիւն
պաթմասընտան կէձէ չըգար, կէձէնին
գարանլըղընտան կիւն տօղար, երլերզ-
լար տօղար պաթար, երինէ տօղար։ Եէր
կէօյէ պագար, օ տա օ նիզամտա տէօ-
ներ. կիւզել եաչ՝ կիւլեր երիւզ իւլէ կէ-
լեր տաղլարըմըզա եայըլըր, հավայէ բաի-
հա վերին չիչեքլերիմիզի՝ ըսըձագ գա-
տէմի իլէ գըրլարա սաչար. եափձա եափ-
ձա ալ եանագլարը սօլմաղա պաշլար,
պէնզի սարարըր, կիւզ այլարըն սօլուգ
րէնկինէ երիւզ թուԹար, կիւզ այլարը
իխԹիյար օլուր. գարտան տօնտան սաչ-
լարը աղարմըշ՝ փիր իխԹիյար գըշ կէ-
լեր. ՓըրԹընալար իւզերինէ օԹուրմուշ,
պուզլար ըլա տօնամըշ, կէլեր ձան չէ-
քիշէն կիւզիւ գաչըրըր, տիւնեանըն մահ-
սուլ մալինի սօյար։ Աղար ազար օ նա-
գըս իխԹիյար ագըպէԹ երմշար. լաԹիֆ
բիւզկեարլար ըլա պի նազիր պահար տօ-
ղար, պահարըն կիւլեր երիւզիւ տիւնեայը
կէնձելտիր. պէօյլէ պէօյլէ սէնէնին պիր
տէվրի Թամամ օլուր. պիրինն տահա պաշ-
լամաղա, պահար տէօնէր Թէքրարգըպ-
լէնին ըսըձագ չէօլլերինտէն պէրի՝ եաչ
այլարընը տավլէԹ ետեր։ Հեր շէյ գուռ-
լուր, Թէքրար չիլլէնմէք իչին. Թէքեր-

ԼԵՂԻՆ ՀԵՐ ՓԱՐՄԱՂԸ ՊԻՐԻ ՊԻՐԻ ԱՐԱԲ ՍԸՐԱ ՀՆԵՐ , ԹԵՔԲԱՐ ԵՈՒԳԱԲԸ ՉԸԳՄԱԳ ԻՂԻՆ ։ ՄԱԽԼՈՒԳԱԹԷՆ ՀԵՐ ՀԵՅԻ ՊԻՂԻ-ՄԻՆԱՀԷՆ ՉԸԳԱԲ , ՊԻՐ ՂԱՅՐԻ ԳԱԼԸՊԱ ԻՓ-ԲԱՂ ՕԼՈՒԲ ։ ՀԵՐ ԹԱՐԱՓԱՏԱ ԷՕԼԻՒՄՀԷՆ ՀԱՍԸԼ ՕԼԱՆ ԷՕՄԻՒԲ՝ ՏՈՒՐՄԱՅԸՓ ՊՈՒ ԵՀ-ՔԻՆԱՀ ՁԵՎԵԼԱՆ ԷԱԵՐ. ՎԵ ՔԵԱՒՆԱԹԻՆ ԷՕԼՀԻՍԻՆԻՒ ՊԻՐ ԳԱՐԱՐՏԱ ԹՈՒԹԱՐ , ՊԻՐ ԶԵՐՐԵ ՊԻԼԵ ՂԱՅ ՕԼՄԱՂ ։ ՎԵ ՊԻՐ ՄԱԽԼՈՒԳ ԵՕԳ ՔԻ, ՀԱՂ ԹԱՍԱԼԱ ԵԱՐԱԹ-ՏՐՂՆԱ ՓԻՒՇԱՆ ՕԼԱ , ԵԱԽՕԱՏ ՊԻՐ ԵԱ-ՐԱԹՏՐՂՆԸՐ ԵՕՂ ԷՍԻՓ ՏԵ , ՊԻՐ ՎԵՐ-ՏԻՅԻ ԳԱՐԱՐԸՐ՝ ՊԻՐ ՏԱՀԱ ԹԷԿՊԻԼ ԷԱԵ։

ԻՆՍԱՆԸՆ ԷՕԼՄԷՂ ՕԼՏՈՒՂՈՒՆԱ՝ ՊՈՒՆԼԱՐ ՀԷՓ ԱՇԻՔԵԱՐ ԱԼԱՄԹԷ ՏԻՐ ։ ԻՆՍԱՆ ԿԷ-ՀԵՐ , ԼԱՔԻՆ ՂԱՅ ՕԼՄԱՂ ։ ՃԱՆ ԸՐԱ ԹԱ-ՊԻԱԹԻՆ ՓԱՐԳԸ ՇՈՒ ՏՈՒԲ ՔԻ, ԹԱՍՊԻԱԹ ՊԻՐ ՀԷՄՊԷՐԻՆ ԻՂԻՆԱՀ ՊԻՐ ԳԱՐԱՐ ՏԵՎԸ ՕԼՈՒԲ , ՃԱՆ ՊԻՐ ԱԼԵՎ ԿԻՊԻ , ԹԻՒՔԷՆ-ՄԷՂ ՊԻՐ ՀԻՂԻԱՀ ՏՈՒՐՄԱՅԸՓ ԵԻՒՔՍԷԼԻՐ , ԻԼԵՐԻ ԿԻՏԷՐ ։ ԻՄԻ ԹԷՆ ՕԼԱՆ ՀԷՅԼԵՐ ԷՕԼՄԷՂ ՕԼՈՒՓ , ՃԱՆ ԷՕԼԻՒԲ ՕԼՏՈՒՂՈՒՆԱ՝ ՔԻՄԻՆ ԱԳԼԸ ԵԱԹԸՐ ։ ԵԱՐԱԱԸԼՄԸՂ ՀԷՅ-ԼԵՐԻՆ ՀԷՓՍԻՆԱՀԷՆ ԱԼԱՍԸ՝ ՀԷՓՍԻՆԱՀԷՆ ԽՕՐ ՄՈՒ ՕԼՄԱԼԸ ։ ՀԵՐ ՀԷՅ ԻՆՍԱՆ ԻՂԻՆ ԷՕԼԻՒՓ ՏՕՂԱՅՕՐՔԷՆ, ՊԻՐ ՏԱՀԱ ԵԱՀԱ-ՄԱՄԱԳ ԻՂԻՆ, ՍԱԼԹ ԻՆՍԱՕՆ ՄԸ ԷՕԼՄԷԼԻ ։ ԷՕՂԼԷ ԻՍԿ ԻՆՍԱՆ ԳԸՍՄԸ ԵՀՊԻՂԻ ՊՈՒՂ-ՏԱՅ ԳԱՏԱՐ ՊԻԼԵ ԵՕԳ ։ ԻՆՍԱՆ ԵԱՀԱ-ՄԱՆԸՆ ՏԵՎԼԵԹԻՆԻՀ , ԷՕԼՄԷՆԻՆ ՄՈՒՍԻԿԷ-ԹԻՆԻՀ ՊԻԼԻՆ ԻՔԷՆ , ԶԱԼԻՄ ԹԱԳՏԻՐ՝

եօղ օլմագ նէքպէթինի՝ եալընըզ ինսա-
նա՞ մը գըսմէթ էթմիշ ։

Վ. Եահնաթահ պիր իքինճի գանուն
վար քի , թապիաթ պիր վէհՀ իլէ այըը-
լամագ ։ Տէրհէհ թարիգինահ , թա-
պիաթ՝ մէրհէվինին հէր գահէմհինէ
պասար, հիչ պիր շէյ ֆէվգի էթմէյէրէք,
հիչ պիր շէյէ զօր էթմէյէրէք , հէր տէ-
րէճէսինի պիր տուլումագ ուսուլ իլէ
կէչէր . արատա օլան՝ պիւյիւքլիւքահ
քիւչիւքլիւքահ պիր պիրլէրինէ զըտ շէյ-
լէր , իքի պաշահան պիր պիրինէ պիթի-
շիր ։ Եէքիւնիւն հէր փարչասը պիր պի-
րինէ ուչար , արատա նէ պօշ եէր գալըր ,
նէ այըը արալըգ . փարչալար պիր պիրի-
նէ կէչէր , վէ կէչմէ օլտուղու պէլլի տեյ-
իլ . հէր թարաֆը պիր , վէ պիր պիրինէ
պաղլը տըր ։ Պիր եահնա պաթթալ ա-
վարէ եաթան թէն՝ Ճանլանըմ եաշա-
մադա պէքլէր ։ Օպիրի Ճանլանմըշ ամ-
մա՝ հասսէպի եօգ , եարը եաշար ։ Տա-
հա օպիրի հասսէպի տէ վար , պիւթիւն
եաշար ։ Հայվանատա տա պիր իլգա կէօ-
րիւնիւր ։ Իլգա տէֆիքլէրի ագլըն շէ-
ֆագը տըր , իսպէիտասը տըր ։ Ագըլ
տէֆիքլէրի ինսանատա կէօրիւնիւր . լա-
քին մնտա տա թէքմիլ տէյիլ ։ Պու սու-
րէթէտ ինսան գըսմընտան՝ թա եէհէլ
միւպէթէլա օլմայան այա րուհլարա վա-
րընճա , զէնճիրին հալգալարընը պիր պի-
րինէ թագըփ , նիՀէ պիր էթմէլի ։ Եոյ-

լէ իսէ ինսանը՝ պիր եանը էօլիւը , պիր
եանը էօլմէդ՝ պիր եէբիւն շէյ օլտուղու-
նու իգրար էյլէ , եօգսա զէնձիր գըրը-
լըը , օնտա գալըը . մախլուգաթ մէրտէ-
վէնինտէ պօշ եէր գալըը : Կէօրտիւնմիւ
մատաէնին նէթիձէսինի. Հաթձա միւ-
նասիպէթ ալան տա պու տուր . վէ տօղ-
րու եօլտա կիտէձէք ատամա՝ պունտան
սահիհ տէլիլ օլամազ :

Օլմէզլիկ ինանմայան ատամ՝ էձէլ
իլէ ահտ էթմիշ կիպի տիր : Թապիա-
թին շէհատէթինէ ինանմազ . եալան
տըր , տէր : Տէվլէթինի թէփմէք իչին
ագլընը ինքեար էտէր . ինսանըն պիչ-
իւքլիւչիւնիւ ձէլալէթինի խօրլար : Լա-
քին քեամիլ ատամ էօյլէ տեյիլ . „ տիւ-
„ նեա պիւթիւն քիւլ քէսիլսին , պաշըմ
„ իւզէրինտէ տէօնէն էրլտըղլար հէփ
„ տէօքիւլսիւն տեյի՝ ալլահ էմր էթմիշ
„ օլսա , վէ պէն ալթընտա էզիլսէմ պի-
„ լէ , եինէ ձանըմ սէլամէթտէ տիր :
„ Ճանըմ տիւնեանըն էրգընթըսընը
„ պասար չըգար , վէ ալէմին եանըփ
„ քիւլ օլտուղու էրտէ , ձանըմ ալէվ
„ կիպի հավայէ ուչար : Ինսան էվլատը
„ ձիհանըն խարապլընա պագար կիւլլէր .
„ էրլտըրըմ պիլէ քէնտիյի վուրտուգ-
„ տա , ձանը էօլմէզ օլտուղունու խա-
„ պէր վէրիր : Ինսան՝ սուչու սէրթ տէ-
„ միր տիր , էձէլին օգու կէչմէզ , պուր-
„ նու գըրըլըր տիւշէր , ինսանը եարա-

» լայամաղ » . քեամիլ աստամ պէօյլէ սէօյլեը , պէօյլէ տիւշիւնիւը ։

Ալէլ Լօրէնցիոս կէլ , (է) պաղ ինսան էվ յատը պայաղը պիր զաթ մը տըր , պիւ- թիւն էօլէձէք շէյ մի տիր . սէնինչէ պու- լուտլարա տօղրու չըգալըմ տա , ինսան էվ յատընըն գուտրէթինի սէյր էտէլիմ ։ Տիւնեանըն իւզէրինէ պիր կէօզ կէզ- տիր , հէր նէ եանա պագտարսան , ինսա- նըն էօլմէզ օլտուղունուն իսպաթընը կէօրիւրսիւն ։ Պաղ նէ՛ թիւքէնմէզ հիք- մէթլէր վար ։ Նէ՛ ուձու տէօնմէզ օվա- լար , հէպ իշլէնմիշ , մահսուլ վէրմիշ ։ Նէ՛ սիւրիւ սիւրիւ գալիյօնլար՝ իչի տօ- լու մայ , տէրեա եիւզիւնտէ ուչայօր ։ Տէրեաչէրի հիւքմիւնէ ալմըշ՝ իսթէր զէվգինէ գուլլանըը , իսթէր զազապը- նա ։ Տէրեայը , բիւղէաըը վէ եըլտըզ- լարը քէնտի մէրամընա գուլլանըը ։ Է- նասիրէ սահիպ օլմուշ՝ իսթէտիյի կիպի իշլէտիը ։ Թապիաթ քէնտի մ՚մուրու օլմուշ՝ քէնտի էմրի իլէ իշլը . հէլէ թա- պիաթ ինսանա պիր գարշը գօսուն , եօ- լունու գաիմաղա , քէնտի գատար էս- քի տաղլար գայալար կէօսթէրմէ կէօր- սիւն . հիւքիւմ սահիպի ինսան տըր , ին- սանըն էմրինէ՝ տաղ ըսա տէվրիլիր , տէ- րէ իսէ տօլար ։ Պաղ շու տաղլարըն թէ- փէսինտէ մուալլագ տուրան չէն շէհիր- լէրէ ։ Պուլուտլարա չըգմըշ գուլէլէրի- նէ պաղ , հէր պիրի տիքիլի թաշլարա

պէնզէր, էթրաֆ քէօյլէրինի էեր էեր կէօրիւը, տիւնեանըն ըէամինի չէնլէտիր։ Տահա էօթէքի հիքմէթէ պագ. տէնի-զին օրթասընա եիւրիւմիւշ չէհիրլէր, տէնիզ չալգանտըգՃա, վագարը կէօլկէ-լերի սույուն եիւզիւնտէ սալլանըր եա-թըր։ Պունլար նէ օլաՃագ. ինսան էվ-լատը տէնիզին եիւզիւնտէ չօգ մէմլէ-քէթլերէ սահիպ օլմուշ. տէնիզին տալ-ղալարը էթրաֆընտա ինլեր եաթըր, օ գավի տաղլարա չարփտըգՃա՝ կէրի ա-թար, էթրաֆը պօշ քէօփիւյ իւլէ աղա-ըր։ Ինսան տա թանղըր կիպի տէրեայէ էմր էտէր, ղըրագա պուր, պու էնէն սինօ-րու կէլէ տէյի ըսմարլար։ Կէօզիւնիւ տահա էօյլէ թարաֆընա տօղրու չէվիր, պագ տիւնեանըն օ թարաֆընտա նէ ա-լա սէնաաթլէր, նէ կիւզէլ մարիֆէթ-լէր վար։ Թանղըրըա իհտա օլունմուշ սայըսըզ իպատէթխանէլէրէ պագ, գուպ պէլէրի էֆլաքէ չըգմըշ։ Նէ վագարը քէմիրլէր վար, տէվրի՝ կէօյիւն պիր գա-թընա չըգմըշ։ Պիր եանտա ագար սու-լար՝ աղըրլըգ հիւքմիւնիւ ունուԹմուշ, Հավալարա չըգըփ, թօզ կիպի սերփի-լիյօր։ Օպիր եանտա չէտիտ ըրմագլար՝ վարըփ պիր չուգուրա Հապս օլուփ, տուր-ղուն սույուլա՝ օվալարը էօրԹէյօր։ Տա-հա էօթէտէ, ինսան էվլատը տաղլարը եարըփ, պիր պիրինտէն ուզագ տէրեա-լէրի պիր պիրինէ չէքիփ, սուլարընը՝ աչ-

տըղը էօլլարա պէնտ, վէ մէմլէքէթի-
նին իչինտէ իքի տէնիզլի պիր էտէյօր ։
Պիր տէ քէնտի գալըպլընի էօգլու։ Շու սէ-
ֆէր չէլթանը պուրնունտան գան տամ-
լար՝ գըլըճ էլինտէ, գուտուրէթ վէ չէօ-
րէթ ալընտան ալայ պաղլամըշ՝ հէյ-
պէթլի թապուրլարը կէօրտիւքճէ, սէ-
նին զայրէթլի կէօնլիւնէ պիր աշգ կէ-
լիյօր մու ։ Շու ինսան գանըյլա սու-
լանմըշ օվալարա պագ ։ Տէրեալէրին օր-
թասընտա կէմիլէրտէն կիւրիւլտէյիփ
ֆըրլայան էրլտրըրմըշլարը կէօրիյօրմու-
սուն ։ Օ կիւրիւլթիւ ինկիլթերրանըն
սէսի տիր, ալէմ՝ պարըշըն տէյի էմր
էտէյօր ։

Լսայր, ինսանա պիր շէյ տայանմազ ։
Եէր աչըլըր, իչինտէքի խազինէսինի ին-
սանա թէսլիմ էտէր ։ Ինսան կէօյիւն
էօլչիւսիւն պիլիր, օ թիւքէնմէզ օվալար-
տա գաչան էրլտրըր պուլուր ։ Քէսի-
նաթին տէվրինի պիլիւսիւր, մէյտա-
նընը արթըրըր ։ Նէթիճէի քէլամ թա-
պիաթ ինսանա էէնիլիր, հէր սըրրընը
ինսանա վէրիր։ Ինսան՝ հիւնէրի իլէ հէր
թարաֆտա թապիաթի էէնէր, զապթը-
նա ալըր։ Պիւթիւն տիւնեա ինսան ագ-
լընըն, ինսան գուտրէթինին պիր աշի-
քեար էսէրի տիր ։ Ինսան քէնտի մէ-
քեանըզնատա նօգսան պուլտուս, նօգսանը-
նը քէնտի թէքմիլ էթտի ։ Պիր էէնի
եարատըճը, էպէտի եարատանա պիր

ազ վագըլթ գարշը չըգար, ձի հանը թէքմիլ էտէր . . . պու հիքմէթլէրի կէօրտիւքտէն սօնղրա, պու եէրտէ էօլմէզ զաթլէր եաշամըշ, հայրան օլտուղումՙ ծնլարըն էլ էմէյի տիր տէմէզմիսին։

Լ՚ատամՙ, քիպրինի փէք ալգըշլատըմՙ, հիւնէրինէ փէք պէպիւրլէնիյօրսուն։ Պուննան պիւյիւք պիր շէյ տահա իսթէրմիսին. տինլէ . . . . քէնտիյի պիլմէյէն սէֆիլէ պուշլարըն հէփսի պիր նէֆէս տիր. (֏) ամըզ պիւյիւքլիւքՙ մշըրէպտէ տիր։ Էձէլՙ պուշլարըն հէփսինի մահվ էտէր, ֆաքաթ մշրէպ պիւյիւքլիւյիւնիւ հըֆզ էտէր, վէ շէրէֆ վէրիր։

ՀԱՇԻՅԵՏ

(֏) Շու աշքիմիա օպույուփ, գլյմէթէ շայէսթէ պուննան հագ մատտէլէրի պէյան էթմէյիմՙ նիսպէթ, տահա տիւնեայը պիր գալըն չար կիսի պիրբիւնիւր քիմէլէր պուլունա պիլմիրմի. վէ տիւնէատէն էօթէյէՙ պուլուատան գարանլըգտան ղայրի շէյ կէօրմէզ, վէ ասնուն ամյամզ աատամ պուլունմուրու քի, ֆօտուլուգ գօլունա էտմագ հատըլըփ, բագտա չըգա. վէ թա քիմ այաղնա պիր սաման չէօփիւ բաան կէլիփ թէքէրլէնէ. վէ բագալարըն թիւքթիլէրին թամամ օլտուղուդանը գուլայա՚ թէվէկկիլ իւսթիւնէ էնիփ կիտէ։ Պունլարան մա՚տա մէզարա կիրմէքտէն պէթէրՙ հիչ օլմագ մուսկիլթինի, քէնարիէրինէ սըղրնաձագ եէր աատա էաիփ, էօլմէզլիք իսպաթլարընա գարշըՙ պիր մուբաարղայրէթ էլէ պիլա չէքէնէր տէ պուլունա պիլմիրմի։ Շէյթանի աէքլէր տօլաալար գուլանըփ ձէհէննէմ ա-

Թէշի փիւռքի ւրերէք, հադդը եէնէլիմ ակլի, ՃԷհէնիէմ աւ հէյլէ գալմազ, Հէփ մէյտանա ակօքէրլէր. տիւնեաւէ պէօյլէ ատամլար տահա պուլմազմադ միւմքիւնմի։

(Բ) Լաքին խիւլեալէր Լօրէնցոսուն գալպինէ տօգանմայօր, տիւնեա պիւյիւքլիւկիւնիւ՝ աշիքեար կէօրիւնէն հադդա գալդը գալդան Էմմիշ։ Նպէհիվիք Թաճլարը կէօզնէնէ կէօրիւնմէյօր. Էլլտրզլարտան եուգարը կէօրէՃէկի աեվլէԹ՝ գալպինէ ԹՔսիր Էմմէյօր. Թամաղնըն արաադրը՝ տահա կէօրիւնիւր չէյլէր տիր։ Գապիլ օլսա, սէնին պուս Թամաղնը պէն քէօրէրիմ, վէ պուս սէնի պաշտան չըգարան տիւնեանըն պօշ իզդէՔինի, ԹէմԷլսիզ չէրէֆինի, սանա գարշը չէվիրիրիմ։ Պուս տիւնեայը սանա սեվմիրէն չէյլէրին հէփսի՝ ախրէՔի խապեր վէրիր, սէն քեամիլ ատամ ըսան, մուաէՃէՔնի եինէ իլլէԹինին սեպեպինաէ պուլուրսուն։

(Գ) Պուհնտան պիւյիւք նէ օլուր. ինանմայանլարա պիր ահ։ Հայ հայ, պուս տիւնեատէ պիւյիւք չէյլէր վար գըյտա էտհնէլէր, նէ քիւչիւք ատամլար սըր։ Հէլէ չիմտիկլիք պուհնտա տուրալըմ. պիր ազտան սանա տահա գավլի խապաԹըմ վար սէօյլէյՃէՔ։ Հէմ էՃէլտէն պիւյիւք, հէմ մեզարտա կիւչիւրիւր։

ՕՆԱՒՈՐՈՒ ԿԻՆՔ

ԵՕԼՄԵԶԼԻՔ.

ԻՆ ՍԱՆԸՆ ՀԱՒԼՈՏԻՆ ԱՒԸՆՄԸՐԸ ԻՍՊԱԹԼԱՐ

Լ՛ՅՆ նամտաղ փոփ. էօլտիւնմիւ սէն. սէնին զիհնին էօլմէզլիք գուտրէթինի իս պաթ էթմիշ իքէն, սէն պիւթիւն պիւթիւնէ զայմը օլտուն։ Հայշա. Հայա եաշայօրսուն. ուղը օլա, ուղը օլա. գալըշը գըլըյա կէչտին մուպարէք օլա։ Էյ ազիզ, պէն սէնինլէ վիտալէշմէմ, զիրա չօղա վարմազ՝ կէլիփ սէնի պուլաձաղըմ։ Պու կիւնէշլին տէվրինի պրագըփ, պիր տահա ալա կիւնտէ, տահա գուԹլու իքլիմտէ, կէլիփ սէնինլէ ԹաԹլը ԹաԹլը գօնուշաձաղըմ։ Ինսան պիր քէրրէ էձէլէ տալար, էօլմէզ օլուր էօյլէ չըգար։ Մէզար՝ քիշիյի եէր ալԹընտան տէվլէԹ էրտիրիր պիր եօլ տուր։ Ինսանըն չէրճիլի Թէվարիխի իքի պէօլիւք տիր, պիրի ուղուն, պիրի գըսսա։ Պու գըսսա էօմր՝ քիԹապըն պաշը կիպի տիր։ Մուգատտէրիմիզին պիւԹիւն Թարիխի էպէտիւլիք ձիլտինտէ տիր։

Ա՛խբէթի ինքեաը էտէն ատամ տէր քի „ տիւնեատէ կէօրտիւլիւմ՝ հէփ պիրի պիրի արտը սըրա կէօվհէլէը տիր քի , պիր սաաթին իչինտէ տօղար , էօ-լիւր , էօլէնին եէրինէ պէնի տահա կէ-լիր ։ Հէփ պօշ խայալէը տիր քի , պիր տէօնէք Թանդըրընըն նէֆէսինտէն Հա-սըլ օլույօր ։ Վագթլէրին սէվի իլէ եու-վարլանըվ հիչէրէ տէօքիւլիւր՝ պիր սիւ-րիւ Ֆանի վիւճուտլարըն էպէտի ՃԷվէ-լանը տըր „ տէր ։

Ա՛խ ՃԷ , պու սիւրիւքլէնտիյիմիզ տէ-բեատէ պիր գուրուս գայա եօգ մու քի , ինսան էվ յատը պաթըվի կիթմիյէտէն, գօր-գուսու արաստնտա օնտա պիր նէֆէս ալըվ , Թալիինի վէզն էտէ . վէ տօղ-մուշ օլմագ պիր շէյ օլտուղունու տիւ-շիւնէՃէք՝ պիր ղուրուր փէյտա էտէ ։ Պու գատար կիւզէլ վէ գըմԹըվլի զաԹ-լէր՝ պիրի պիրի արտը սըրա պաթըվի զայ օլտուղու եէրտէ , քեաինաԹէ տայ-անըվի գուվվէթ վէրէՃէք , վէ պիր ըշըգ-լը ֆէնէր կիպի , էՃէլին տաղըԹտըղը էվ յատլէրի էԹրաֆընա ՃԷմ , վէ տէվ-լէԹէ նաիլ էտիփ , գափուսուն շէնէլէտէ-Ճէք՝ պիր հիւքիւմԹ սահիպի եօգ մու։ Հէր մէվճուտ օլանա մէրքէզ օլաճագ պիր գուտարէԹ եօգ մու տուր ։ Հիչէ-րէ էմր էտիփ , պունՃա վիւճուտլար չը-գարտան , պիր կիւն էլինի ուզատըփ տա օ վիւճուտլարը էՃէլին փէնչէսինտէն

ալմաշմը ։ Պիր կիւն տէօնիւփ մէզարլա-
րա՝ էթախկինիզ ավլարը վէրին տէյի էմր
էթմէշմի . սուտա թօփրագտա պիր ազ
վագըթ իչին եաթան էմանէթլերի՝ կէ-
րի խաթէմէշմի ։

Ի՞նչէպսիզի՝ թապիաթ ինանտըրա-
մազսա , կէօրտիւյիւնէ տէ քէօր օլուր-
սա , տուչտուղունա՞ սէօզիւ նէ ։ Եարա-
տանըն՝ մախլուգաթընտա սէօյլէտիյի ազ
ըսա , քէնտի գալպինէ տանըշըրն . քէն-
տիյէ պագարն, քէնտի զաթինտէ օգու-
սուն ։ Էօլմէզլիք նիշանէթլերի քէնտի իւ-
զերինէ պասմա օլմուշ տուր . գապահա-
թինի եիւզիւնէ վուրան հաքիմ՝ քէնտի
իչէրիսինտէ տիր, թապիաթ քէնտի էվ-
լատընը ալտաթմազ ։ Թապիաթին գալ-
պիմիզէ եազըրը՝ մասալ տէյիլ տիր .
ինսանը ինսանա եալան էտիփ ալտաթ-
մազ ։

Կօյունլարընը գալըրը , օթու պօլ
պիր չայըրա կէօթիւր . սէսլերի չըգմազ ,
քէյֆիլերինէ օթլանըրլար եաթըրլար ։
Գօյունուն պու. սէֆասը՝ սահիպինէ վէ-
րիլմիշ տէյիլ ։ Ինսան հիչ պիր շէյտէն
խօշնուտ տէյիլ , էօմրինիւ կէօնիւլ ա-
գասըյլա կէչիրիր ։ Խաթէր փատիշահ ,
խաթէր չօպան , իքիսի տէ հալինտէն շի-
քեայէթ էտեր . փատիշահ չօպանա հա-
սէտ էտեր , չօպան փատիշահա ։ Իքիսի-
նէն հալի պիր պիրինտէն նէ գատար ու-
զագ տըր ։ Պիրի՝ տէվէթինինն իքի պէօ-

լիւլիւնիւն արասընտա տէրեալէրէ մնալիք. օպիրի՝ տիւնեա էիւզիւնտէ պիր էապանի էէրտէ, սազտան չամուրտան աձելէ չաթըլը պիր գուլիպէսի վար, օ տա գըշտան եաղմուրտան պէլքի հըփզ էթմէզ։ Պու պէօյլէ տիր տէյի, եարատան ալլահ գօյունլարըմա պէնտէն զիյատէ քէրէմ էտէրմի տէյիմ։ Հայա. օ պէնտէքի խօշնուէթսուզլուգ՝ ձանըմըն էօլմէզ օլտուղունու անղլատըր։ Թապիաթին իլգասը տըր քի, իգպալինտէ օլան գուսուրու արար։ Ինսան էվլյատը կէրէք թախթ իւսթիւնտէ, կէրէք տամ ալթընտա. զաթինին պիւյիւքլիյիւ սէպէի իլէ կէօնիւլ ազապը չէքմէք՝ անընընն եազըսը տըր։ Փիշինին չէքտիյի բահաթսըզլըգ՝ զաթինին պիւյիւքլիյինիւ խապէր վէրիր. օլան սէֆիլլիյի՝ գուէթլու օլմագ իչին տօղմուշ օլտուղունու պիլտիրիր։ Պուրասը քէնտի վաթանըմըզ տէյիլ. պու պիր զուրպէթ տիր, թապիաթտէն կէչիրքէն էրդղէնիրիզ, լաքին գարնըմըզ տօյմագ։ Սէֆալարըմըզը նէ գատար արթըրսագ, պու գարըն տօյուրմագ պէրէքէթլերին իչինտէ, էինէ աձ գալըրըզ. էն ալա զէվգիմիզ՝ գալպիմիզտէ էինէ պիր արզու պրագըր։ Էյիյի պուլամատըզմըզ հալտէ, բահաթ տուրաձաղըմըզա, ֆէնայը իրթիքեապ էտէրիզ։ Ըօմա տէվլէթինին պաշը,[1]

1 Տիբերիոս չասար։

տիւնեանըն փաոիշահը իքէն, տէվլէթի նի թէրք էտէր, Գափրի ատասընա գա֊փանըը, քէնտիյի քէօթիւլիւյէ վէրիր։ Էօյլէ պիր փաոիշահը ըէզիլ էոիփ խա֊բապա վէրէն՝ Հէվայի նէֆա պէլասը տըր։

Պիր կիզլի գուվվէթ իլէ, ալլահ ինսա֊նըն եիւբէյինի կէլէճէք վագթէ տօղրու տիւրթէը, վէ պու պիր գուվվէթ տիր քի եէնմէք միւմքին տէյիլ։ Աօրուլմազ իւմիտիմիզ՝ գանատլարը տաիմա աչըզ, կէօզիւ Հէր նէ կէօրսէ, իւսթիւնէ սէյ֊իրտիր. կէօզիւ տօյմագ պիլմէզ, չէք֊տիյի զահմէթին սէմէրէսինտէն ասլա խօշնուա տէյիլ, բահաթըմըզը խայալի շէյլէր իլէ պէսլէտիր, սահիհ էյլիքլէրի՝ գազանըն մէչհուլ էյլիքլէրինէ ֆիտա էթմէյէ պիզի մէչպուր էտէր. էլտէ օ֊լան էյլիքլէրի այագ ալթընա ալտըրըր. սէֆալէրիմիզի՝ տօղաըքէն պօղար, մէ֊զարէ կիտինէճէյէտէք պիզի գօվալար. վէ իւմիտսիզլիքգատար կէօնիւլ ազապը չէք֊տիրիր։ Պիր շէյին արզուսու նի՞յին սէ֊ֆասընտան թէսիրլի օլուր։ Պիր արզու՝ նէտէն տիր քի էլտէ օլան տէվլէթտէն թաթլը օլուր։ Նէտի՞ն տիր քի, պիր արզու իչրա օլտուգլայն, սէֆասը ու֊նուտուլուր։ Հայ հայ. ալլահ պիզէ պու տիւնեատէ իւմիտտէն զայրի էյլիք պրագ֊մամըշ ըսա, էլպէթտէ օպիր տիւնեատէ տահա ալալարըն սագլամըշ տըր։ Պիզ տէ, ալլահըն պիզի չէքտիյի՝ օ կէօրիւն֊

մէջ սէմրեհ մէյլէյիլ ։

Երէ տուր , սանա ձանընը տահա էյի անղլատայըմ ։ Պիզիմ գուտրէթլերիմիզ պու տիւնեատէ չօճուգ լուգատա կիպի տիր, ամէլլերինտէ քէմալէյէթ եօգ, հիչ պիրի քէնոի հալլերինէ կէօրէ տէյիլ տիր ։ Պագ ինսանըն ագլը հայվանըն իլգասընտան նէ գատար ֆարգլը տըր ։ Պիրի քէմալէյէթէ գատըր, ազար ազար սայըսըզ տէրէձէլէրատէն կէչէր , իչէրի կէլիր ։ օպիրի չափուձագ գուրուլուր , թէքմիլ օլուր ։ Ագրէ՝ մագսուտունա եավաշ եավաշ չըգար ։ իլգա տէր ագապ էլէ կէթիրիր ։ Հայվանլարտա՝ հէր հայվան քէնտի ձինսինէ մախսուս օլան գարարը՝ պիր գաչ կիւնտէ պուլուր , էտինէ պիլէձէյի էյիլիքլերին էօլչիւսիւ տօլար , վիւձուտուս թէքմիլ օլուր, գարարընտա գալըր ։ Պինլէրձէ սէնէլլեր տահա եաշասա, պիր զէյատէ չէյ էօյրէնէմէզ , էտիփ իչլէտիյի թէքրար թէքրար օ հարէքէթլեր տիր ։ նէ արզուլերի արթար , նէ սէֆալերի ։ Լաքին ինսան էվլատը կիւնէշ գատար էօմրիւ օլսա , հէր տաիմ պիրլէր եէնի չէյ էօյրէնտիքտէն սօնրա , տահա էօյրէնմէք արզուսուսյա էօլիւր ։

Պիզիմ սէվտալարըմըզ տա գուտրէթլերիմիզ կիպի տիր ։ սէվտալարըմըզ՝ վար օլան գուվվէթլերինի՝ պու տիւնեատէ իձրա էտէմէյէձէքլերինի պիլդիրլեր ։ Կէրչի էօնլերինէ չըգան պօշ չէյլերէ սարֆ

Է Թաիքլերի գուվվեթ աղ տէյիլ տիր· լա-
քին օ խաֆիֆ օյունձագլար՝ օլան գուվ-
վեթլերինէ նէ տէնկ օլա պիլիր ,նէ օլան
գուվվեթլերի՝ օ օյունձագլար ըլա ըա-
հաթընա գարար վերէ պիլիր ։ Հէմման
քիշինին իչերիսինտէ պիր ֆըրթընա
փէյտա էտիւ, քէնտիլեր տուրմայըվ չալ
գանտըգձա, քիշինին էօմրիւնիւ տէ պէ-
րապեր չալգարլար ։

Ղէզար իմիէրաթօր տիւնեանընէն Թախ-
Թընա [1] ձիւլուս Է Թաիքտէ հէֆթէ պա՛-
մա տէյի սօրտու ։ Իչթէ Թամա՛ պէօյլէ
տիր · հէմ՛ քեարընա իթիպար է Թէզ ,
հէմ՛ քէնտի չերէֆինտէն քէնտի իպա է-
տէր ։ Ճանըմըզ գըզըվ տա օ աչգ ըլա
քէնտիմիզէ պիր չօգ գըյէթ գուրար-
սագ, եիւզ եըլ իթիպարէ գանսաԹ է Թ-
մէյիզ, վագԹիմիզտէ օլան ատամլարըն
մէտհի՝ ինտիմիզտէ պիր շէյ տէյիլ , էյէր
արտտան կէլէնլեր տէ մէտհ է Թմէզսէ ։
Իչերիմիզտէ պիր էօլմէզ իլգա վար , պիզ
իսԹէսէք իսԹէմսէսէք , պիզէ կէլճէէք
վագԹի տիւշինտիւրիւր · կէլէճէէք վագ-
Թին ատամլարը պիզի մէտհ էտէճէէք
տէյի սեվինիրիզ ։ Շերէֆիմիզ՝ կէօլկէ-
միզի տօզաձագ սիլսիլէլերին արասըն-
տան կէչիրիրըքէն , պիզ տէ արտը սըրա
կէզեր , օ սիլսիլէլերտէն տէ էօԹէյէ
կիԹմէք իսԹէրիզ ։ Խմի էյէր պիզ էօ-

1 Բօյա չաուըշըզընա ։

լիւր օլսագ, պէօյլէ էօլմէղլիք բիւյալէրի կէօրիւմիւշիւզ։ Կէօղիւմիւզ քէօր, թէնի արար. Թէնին կէօղկէսինտէ տուրուրուզ. Էօլմէղլիք տէյի՝ շէօհրէթի Թուրմուշ տուրմուշուզ, օյուսա շէօհրէթ տէ-տիքլէրի, էօլմէղլիյին սուրէթի տիր։ Օնուն իչին շէօհրէթի տէ Ի՛տինտիքլէյն, օնտա տա լէզղէթ պուլամայըզ. օնուն տա խայալի վիւճուտու՝ Թուրքանըն էլինտէ գալըր։

Պու ձիւմլէ իլէ հէր արատըղըմըզ շէյտէ էլիմիզ պօշ չըգարքէն, վէ արզուլէրիմիզի գանտըրմադա իւմիտ էթտիյիմիզ շէյլէրտէն տաիմա ուսանըրքէն, էյնէ պու եաշամադ արզուսունու ֆիքրիմիզտէն չըգարամայըզ։ Պու արզույու՝ Թապիաթ ֆիքրիմիզէ տահա ալա շէյլէր իչին գօմուշ, պիզ իսթէմէսէք պիլէ, Թապիաթ ֆիքրիմիզտէ սագլար։ Զինեա ալիմին փիրրոսա վէրտիյի ձէվապը փէք չօգ մէթհ էթմիշլէր [1]։ Լաքին իձրասը միւմքին օլմայան նասիհաթ շաշկընըլըգ տըր։ Օ գահրաման պիւթիւն տիւնեայը ֆէթհ էթմիշ օլսա, էյնէ Թամաը տօյմազտը։ Խսան օլան տուրամազ, իլէրի կիթմէյէ պագար։ Իչէրիսինտէ պիր հա-

1 Արնաուտլուգ գրալը Փիրրոս, վէզիրի Զինեա Փիլէսօֆիա, էտէձէյի ֆիւԹուհաթը Նագլ էտիփ, օ զաման էիւզիւմիւզ կիւլէը, բահաթ էտէրիզ տէյինձէ, Զինեա տէօնիւփ, փատիշահըմ, չիմտի նիչին կիւլիւփ, բահաթ էտէմէյէձէյիզ, տէմիշ։

մարաթլըգ վար, զապթ օլմազ. պիր իլ-
գա վար, Ճանընը տուրմայըփ տիւրթեր:
Ֆելեք քիշիյէ նէ գատար միւսաատ էթ-
սէ, Ճանըն Հարէքէթինի զապթ էտէ-
մէզ. Ճան եվինէ Հարէքէթտէն գալմազ,
տահա զիյատէ զալէպ էտեր: Քէօյլիւ-
նիւն էն ֆագըրընըն, փատիշահ կիպի
թամաը վար. պիր զինձիրպէկնտ էսիր՝
Թախթ իւզէրինտէ օթուրմուշ փատիշա-
հը գատար վագար սաթար: Ղաբուգո-
դոնոսոր փատիշահ կիպի, ***
բէնիմն հէյքէլէրինէ պափ տէյի չաղըրըր:
Ձիրա օ տա քէնտիյի՝ փատիշահ կիպի
էօլմէզ սայար: Քիշիյէ եալան կերչէք՝
պիր պիւյիւքլիւք լազըմ: սահիհի եօզ ու-
սա, պիր խայալիսին գուրար:

Վ՚իպլը՝ ինսանըն իլք սէվտասը տըր:
Վիւճուտու սագլամագ, Ճինսինի ար-
Թըրմագ, սէֆայէ վէրիլմիշ խսէ, Ճա-
նըն տա պիւյիւքլիւյիւնիւ արԹըրըփ սագ-
լամագ քիպրէ վէրիլմիշ տիր: Տիւնեամը-
զը շինէտէն քիպիր տիր. մարիֆէԹլեր
իՃատ էտեր, ֆէքիրլերի աչար, ամէլլե-
րի Թասհիհ էտեր, հէր Թարաֆտա բա-
հաԹըմըզը փաքէյիփ, Թէքմիլ էթմէյէ
չալըշըր: Տիւնեատէ հէր նէ կիւզէլ շէյ
կէօրիւրսէք, հէր նէ գատար ազիմ վէ
հայրան օլաՃագ շէյ վար ըսա, հէփ քիպ-
րինն հիւնէրի տիր: ԻնԹիյաՃ վէ բա-
հաԹլըգ սէվտասը՝ շէրէֆիմիզնն պէնա-
սըն գուրար. լաքին փաքէյիփ, տօնա-

տըի , Թէքմիլ Հտէն ուսԹա միմաը՝ քի-
պիը տիը ։ ՖաղիլէԹ պիլէ քիայը իլէ օ-
լուը ։ Քիպրէն պիը կիշլի իլգասը վար
քի , քիշիյէ զայրէԹ վէրիը ։ Էսքի զա-
ման ալիմլերինի՝ ալիմ Հտէն քիպիը տիը ։
Քիպիը քիշիյի Թէրպիյէ Հտէր , Թէր-
պիյէ չէշնի վէրիը ։ Ճանտա պու գա-
տար քիպիը օլմասա , տիւնեատէ նէ Ֆա-
զիլէԹլէր էքսիք օլուրտու ։ Էլէն իԹի-
պարը ագլըմըզա եարտըմ Հտէր . զիրա
սալԹ ագլըմըզա գալսա , ագլըմըզ պիր
միւտահինէձի տիր քի , պիզի չօգ տէֆ'ա
ալտատըր . քէնտիմիզի էլէ պիյէնտիրմէք
սէվտասը , զիւիւմլերիմիզի ալէմին Հագ
վէզնէսինէ գօտուրուր ։ Խալգըն հիձմի
գօրգուսու՝ զայրէԹիմիզի արԹըրըր ։
Վէ ՖաղիլէԹիմիզ Մեյտանա չըգարգտա
Հէմ պիւյիւր , Հէմ օլան գուվվէԹինի
կէօսԹէրիր ։

ԱմասիաԹէն Հէր կէօնիւլտէ պէսլէ-
տիյի՝ չէօհրէԹ իԹիպար սէվտասընը
պիզ նիչին իգրար էԹմիյիզ . նէտէն
գօրգարըզ ։ Պիր էյլիք սահիպի ատամ՝
սըրըրմըզը անղլայըի տա , քէնտիմիզի
մէտհ էԹտիրմէք սէվտասընտա օլտու-
ղումուզու տէյտուգլայն , պիզ էն ալա
Ֆիլէլէրիմիզտէն պիլէ ուԹանըրըզ ։ Ջա-
հիր , Թէն պիր ադամիյ հիւնէր իլէ ձա-
նը Թէրպիյէ էԹմէնին էօլուննու պուլ-
մուշ ։ Եարատան ալլահ գանրմըզա ձէ-
վէլան վէրմիշ ։ Քիշի քէնտիտէն խարըձ

զաթէ քէնտիսի պէյհնտիրմէյէ թէնեզ-
զիւլ հտինէէ, թէն գանա էմր էտեր,
շու ատամըն իրթիքաապընը եիւզիւնէ
վուր, շահիտլեր կօնիւնտէ եանագլարը-
նը գըզարտ տէյի, գանը քիշինին եիւ-
զիւնէ սէյիրթ տիրիր։ Պուննանի՞ հաէէթ.
հէր ամէլիմիզ լայըգ օլան մէտհի զէմ-
մի թագսիմ էտէէք՝ պուննարտան ա-
զիմ վէ պուննարտան ատիլ հաքիմ՝ գալ
պիմիզտէ օթուրմուշ տէյիլմի։

Պիզիմ հօլմէզօլտուղումուզու ֆիքրի-
միզտէ իչլէտէն քիպիր, զէվգ սէֆա էթ-
տիմիզ եէրտէ պիլէ, արտըմըզ սըրա կէ-
լիր. կէլէէէք պիւյիքլիւյիւմիզիւ տաի-
մա խաթրըմըզա պրագըր։ Զիւնքի ին-
սան մութլու օլմագ իչին եարատըլմըշ
տըր, վէ ինսանըն էն պիւյիւք տէվլէթի
սէֆա տըր, ուԹանաէագ օլտուգտան
սօնդրա, սէֆասը թէգմիլ օլմազ։ Պու
հալիւլէ քիպրիմիզ էն ազիմ սէֆալարը-
մըզտա պիլէ, պիզէ եզիյէթ էտեր. օ-
նուն իչին իգպալին տէ՝ ֆազիլէթին օլ-
տուղու կիպի՝ միւրաիլերի վար։ Օլան
իգպալիմիզի հօյիւնէ պիլմէք խաթերիզ,
լաքին ինսանա լայըգ շէյ օլմաորդըն-
տան, սէֆասընը չըգարմազա եիւզիւ-
միզու սագլարըզ։

Նիւրէյիմիզին պինասընտա պու նա-
զիքլիկին սէպէպի նէ տիր. հասսէլերի-
միզտէ օլան ինէէ տույմագլըգ նիչին
տիր. վէ ֆազիլէթ շաշըրըփ, գլաղու-

զու օլան ագըլտան այրըլտըգտա, վիւ-
ձուտուսմուզտա եէտէք օլան գուտրկէթ-
լէր՝ տէր ագասլ իմտատա կէլմէնին աս-
լը՞ նէ . ձանըմըզըն պու վագաբը պիր
մասգարալը՞գ մը տըր ։ ձանըմըզ տիւշ-
տիւքլէյն , զաթի տէրկձէսինտէն տիւ-
շիւրմէմէք իչին, եարատանըն պու թէտ-
պիրլէրի պո՞շ շէյ մի տիր , թէրթիպսի՞զ
շէյ մի տիր ։ Պու շէսիտա սէվտալար գուտ-
րկէթլէրինէ միւնասիպ օլան իձրայը կ՚թ-
մէյինլէրմի ։

Լ՚՚՚ սօուգ խօձա , սէն ֆասըլլարընը
տօնմուշ թասլիաթինտէն պահս ետէր ,
սէվտալարըն հարարկէթինի զէմմ ետէր-
սին , պիր եօլմէզ ձանըն այա հարկէքէթ-
լէրինի՝ պուլանըգ փունարլարտան կէլիր՝
մէքրուհ շէյլէր տիր տէյի , րէզիլ ետէր-
սին ։ Կէրչէք կիւնահ պունլարտան հա-
սըլ օլուր , լաքին ֆէնա գուլլանըլըրսա .
եօգսա այսըլ տօղուշլարընտա եարատա-
նըն էլինտէն փաք վէ կիւնահսըզ չըգ-
մըշ տըր . մուսպարէք նուր փունարընտան
չըգմըշ գըվըլձըմլար տըր քի , հէր քէսի
ձանլաթմագ իչին վէրիլմիշ ։ Սէվտալա-
րըմըզ պու տիւնեատէ տօղրու եօլլար-
տան չըգըփ , եանըլտըգլարը նէ գատար
ֆէնա օլսա, եաղնլըշլարընտա պիլէ պիւ-
իւք շէյ օլտուգլարըն անղլարըմ՚ ։ Թախ-
Թըրտան էնմիշ փատիշահ կիսլի , սէֆիլ-
լէքլէրինտէ պիլէ հվվէլքի վագաբլարը
կէօրիւնիւր. վէ եաղնլըշ եօլա սափտըգ-

լարընը՝ հեր նէ վագրեթ ագըլ խապեր վերիփ , տիզկինելերին չէքերսէ , եվնէ տէօնիւփ եվվելքի մերեթպելերին պուլուրլար ։

Ակվարալարըմըզ ասլա պօշ տուրմագ իսթէմէյիփ , տայմա հարէքէթտէ օլտուգլարը ֆէննա խույ տէյիլ տիր ։ զաթլերինտէ քէօթիւլիւք օլմագտէյիլ հաթա պիւյիւքլիւյիւն կէօսթերիր ։ անչագ քէնտիլերին գանտըրաչագ նիհայէթսիզ շէյլերէ մահլ տիրլեր ։ Ճանըն հալինի նէ գատար արաշտըրսագ , վէ սէվտալարըն կերէք մէյիլլերինի , կերէք գուտրէթլերինի նէ գատար թէֆթիշ էթսէք , Ճանըն էօլմէզ օլտուղունուն նիշանէլերինի՝ օլ գատար աշխէտար կէօրիւրիւզ ։

Կարատան ալլահ քեահնաթին հեր թարաֆընտա գուտրէթ իլէ արզույու՝ շէյինէ կէօրէ վերմիշ ։ հեր մախլուգ քէնտի տէվրինի թէքմիլ տէօներ ։ Իմ տի պու նիզամըն պօզուլտուղունու՝ հիչ պիր շէյտէ կէօրտիւյիւմիւզ եօգ տա , սալթ ինսանն հագգընտա մը պուլույօրուզ ։ Ինսան էվլատը մէնզիլինի թէքմիլ էտէ պիլմէրքէն , եարը եօլտա նիչին գալըրն ։ Կիւնէչ եարըմ տէվրինի թամամ էթտիքտէն սօնրա , տէրեալերին ալթընա կիրիյօր ։ Էօյլէ օլտուգտան սօնրա , հեր մախլուգա անալըգ էտէն թապիաթ՝ պիկէ կէլինճէ նիչին էօյէ-

լիք էթսին։ Էն մէյնըզ շէյի թամամ վէ թէքմիլ էթմէյէ մուգայեէտ իքէն, էն ալա էլ էմէյինի եարը պուչուգ պրագըմը։ Եօգ, էյեր ինսան էվլատը ծողմատան էօլիւփ, տահա պիր թասլագ սուրէթ իքէն պօզուլաձագսա, գօրգուլար իչինտէ տէ էօլմէք՝ զիյատէ շէյ տէյիլմի։

Չայ հայ, էօյլէ օլաձագ օլսա, չու պիչիւք ատամըն, չու ալ-իւլ-ալա ագլէ մալիք, ագըլ խազինէսի ալիմին, տիւնեա եիւզիւնտէ Թանղըրընըն Թասվիրի կիպի օլան զաթին՝ քիւլիւնտէն ղայրի պիր շէյի գալմազ ըտը։ Թանղըրընըն պուրմուպարէք Թասվիրի՝ սուրէթ պուլուփ, կէօզէ կէօրիւնէձէյի վագըթ, էձէլ կէլիր ըհտիմնի պօզար, էպէտի կէձէլերիմի աԹար։ Եա պիր պիչիւք ատամըն, եա պիր ալիմ, եա էյլիք սահիպինին ձէնազէսինի մէզարա կէօԹիւրիւրքէն, տիւնեատէ էթտիքլերի խայր ամէլլերի ֆիքրիմիզէ կէԹիրիփ, կէօքտէն էնմիշ ձանլար տըր տէյի Հայրան օլուրսաց, զահիր տիւշինտիւքլերիմիզ Հէփ տիւշ տիւր, վէ ծնլարըն պու Հայրան օլտուղումուզ պիչիւքլիւքլերի՝ վարըր չիւրիւր Հիչլերտէ զայ օլուր, էօյլէմի։ (ա)

Վայ էյ ատամ վար, վար սէնտէն պիչիւքլերինի քէնտի ախօրլարընտա ա՛ր ա. վար սէնին օ խայալի պիչիւքլիւչիւնիւ, օ մասգարա տէվլէթինի, ծնլարըն

խաքի փայինէ Թագտիմ էյլէ։ Անն ան-
լարըն էսիրի սին, անլար սէնին փատի-
շահըն։ Հասսէլերէ տաիր օլան շէյլեր-
տէ՝ անլար սէնտէն իւսթիւն տիւր. նա-
ֆագալարը օլան չիմէն՝ այագլարը ալ-
Թընտա չիլլէնիր։ Անլար Թօփրաղա Թի-
մար էթմէյէ միւհԹաճ տէյիլլեր, գա-
րընլարը անսուզ տօյար։ Իչէնէք սուլա-
րընը՝ ԹապիաԹ Թէտարիք էտեր. տէ-
րէլերին սուլարը տուրմայըի ագար, սու-
սուզլուգլարըն գանտարըր։ Րուպալարը
պիլէլերինէ տօղար, պիլէլերինէ պիյ-
իւր։ Վարըի պին զահմէԹ իլէ՝ էլ վի-
լայէԹինտէն գումաշ կէԹիրմէյէ հա-
չէԹ տէյիլ։ Ուզագ մէմլէքէԹլերին մա-
լինի գափմագ իչին, պի կիւնահ գան-
լարը տէօքմէզլեր։ Փէնտի մալլերինի
ԹապիաԹ սագլար, մալլերինէ սահիպ
օլմաղա՝ գարտաշլարընը Թէլպիսլիք մէ-
քէմէսինէ չէքմէյէ միւհԹաճ տէյիլլեր։
Պիր օԹու պօլ էայըր՝ քէնտիլերէ չէն-
նէԹ պաղչէսի տիր. իչինէ կիրպիքլէյին,
չէնիսին ալարագ՝ ԹաԹլը ԹաԹլը կէ-
վէլէնիրլեր։ Հիչ պիր արզուլերինէ եօգ՝
եօգ տուր։ Սէֆալարը կիւնահօրզ, վէ
հիչ պիր չէֆասը եօգ. հէր սէֆալարը
հէմ պիզիմքինտէն էյի, հէմ պիզիմքին-
տէն էմին տիր։ Աղատէլիք Թէհլիքէլի
չէյ տիր. ազատէլիյի սէչէ պիլէն՝ եանը-
լա տա պիլիր։ Անճագ ԹապիաԹ իլգա-
սը եանըլմազ. զէհիրէ ասլա սունմազ.

վէսվէսէ, գօրգու, պօշ իւմիտ, աձը, վէ իւմիտ քէսիքլիկի, կէլիփ բահաթինի պօղմազ։ Օնլարըն սիւրտիւյիւ սէֆայը՝ պիզիմ ալիմլէրիմիզ նաֆիլէ արար։ Պու նէֆսէ թապի էօմրիւն սահիհ ֆէյլէսօֆլուղու՝ եալընըզ ծնլարտա տըր։ Թէն ազապլարընտան պիւյիւք՝կէօնիւլ ազապլարընըն տէյիրմէնի ագլըմըզտա տուրմայըփ տէօնէր։ Կէօզ եաշը տէօքմէք պէլասը՝ եալընըզ ինսանա վէրիլմիշ տիր. վէ տէօքէձէք սէպէպլէր սիւրիւյլէ տօղար։ Հայվանլար ինսանտան մուԹլու տուր, էօմրիւ օլտուգձա մէշագգաթ չէքմէզ։ Օնլարըն չէքտիյի ֆագաթ պիր աղրը տըր։ Աղրը քէսիլտիքլէյին՝ շիքեայէթ էտէձէյի գալմազ. կէչէն աձըլը ունուտուր. կէլէձէյի տույուփ գօրգմազ. էձէլ պիլէ գօրգուԹմատան կէլիր. կէլտիյի սաաԹտա տույարլար. վէ պիր համլէտէ աձըլարը հէմ պաշլար, հէմ պիլմէր։ Ինսան էվլատը՝ քիպրինտէն տիւնեայէ սըղմազ. կիւնէշի իտարէ էտէր, եըլտըզլարը ԹարԹար, գահրաման մը, ֆէյլէսօֆմու, հէփսի պու բահաթ էօլիւմէ հասէտ էտէր։ Ինսան էվլատը սաղ իքէն՝ պէօյլէ մուսիպէԹլի հալլէր իլէ, հայվանլարտան ֆարգ օլմըյ օրքէն, էօլտիւքտէն սոնղրա վարըփ Թօփրագլարընա գարըշըփ, հէփիմիզ պիր մի օլալըմ։

Ինսան ըլա հայվան պէնինտէ օլան

պու նահագ ուչղունսուզլուգլարը , պա֊
րի կելէնէք զաման իսլահ էթմէլի տէյին֊
մի . պու պիզիմ կէօզ եաշլարըմըզը՝ էպէ֊
տիլիք սիլմէլի տէյինմի։ Էյէր ինսան էվ֊
լատընըն գըսմէթի պո՛ւյուսա , նէ՞ թա֊
լի՛սիզ պաշը վար ըմըշ ։ Ալլահա քիւֆր
տէ էթսէք զարարը եօգ , գօրգմայա֊
լըմ ։ Ինսան պիր գօրգունճ ձիպիլէթ
օլուչօր քի , եարատանընա՛ րէզալէթ ։
Տիւնեանըն սուլթանը ինսան՝ թապիա֊
թին պի նագիր թասվիրի օրթասընտա ,
պիր չիրքին լէքէ օլուչօր ։ Զէվգ սէ֊
ֆա , պէրէքէթ , ղանիմէթ , հէփ քէօ֊
թիւլեր իչին իմիշ , էյիլերին գըսմէթի՝
տէրտ իլէ կէօզ եաշըըմըշ ։ Տէրտ ազ
մուսթահաճ օլան՝ էքսէրիյէա հէփսին֊
տէն գուրթուլ օլուչօր ։ Էյ ատիլ ալ֊
լահ , սէն կիւնահըն պէօյլէ զաֆէրինի ,
ֆազիլէթին հագարէթինի կէօրիւր տէ ,
պի գայտ տուրո՛ըմուսուն ։

Էյ ֆազիլէթ սահիպի , էյէր մէզա֊
րըն չուգուրու հիչլերին գափուսուչու֊
սա , սէնին սըտգըն , սէնին սեվինճին
նէ՞ըէտէ գալըր ։ Օ լէքէսիզ գալպինի
պիւթիւն կիւն գայըրըփ էսիրկէտիյին
նէյի՞ եարար ։ Սէն քէնտինի քեամիլ
եէրինէ գօմուշսուն հա՛ . . . շաշգըն սըն ,
շաշգըն ։ Շաշգըն սըն քի կէօլկէլեր ի֊
լէ կիւլէչկիյօրսուն ։ Ֆազիլէթ , քեամիլ֊
լիք , հագ . վա՛հ , վա՛հ . պէօյլէ իսիմլէ֊
րի՝ տիւնեանըն հէր տէվրինտէ , ազիզ

վէ մուպարէք սայարլարդը, իթիպար վէ
մէտհ էտէրլէրտի . . . չինքի Ճանլարը-
մըզ ԷօլէՃէքսէ, պիզ իւզերլէրինէ աղ-
լայալըմ։ Պունլար Ճան եադըՃը պիւիւմ-
լեր տիր. մուսիպէթտէն իպարէթ սըր
շէյլեր տիր, էվնի չըգմա ղազապլար
տըր քի, պունլարը տա ինսանլարըն օպիր
պէլալերինէ գաթմալը։ Քեամիլլիք պէ-
նիմ նէմՀ լազըմ, ելէմիմի արթըրըյօր։
Ֆազիլէթ նէմՀ եարար, ՃէֆատԷն ղայ-
բի մարիֆէթի եօգ, սալթ տէրալէրիմի
գապարտըյօր։

Ֆազիլէթ նիչին իշլէյիմ. իւՃրէթի-
նի նէրտե ալաՃաղըմ։ ԻւՃրէթի օլմա-
զըգտան սօնդրա՝ ֆազիլէթ նէ տիր.
ֆազիլէթին էն ալա սէպէպի՝ քէնտի ի-
թիպարը տըր։ Պու իթիպար՝ քիշի
էյիյէ սիւլիւք էթտիյինէ, գալպինին չէ-
հատէթինտէն հասըլ օլուր։ Էյիյէ սիւ-
լուք էթմէք՝ անՃագ սէվապա նահիլ օլ-
մագ իչին տիր։ Էօյլէ իսէ՝ ֆազիլէթ,
խայր ամէլ իշլէմէք՝ քէնտի սահիհ մէն-
ֆաաթիմիզ իչին տիր, քէնտի էյլիյիմիզի
արամագ տըր։ Ճան ԷօլէՃէք օլտուգ-
տան սօնդրա, ինսանըն սահիհ մէնֆաա-
թի նէՀ չէյ օլուր։ Օ սուրէթտէ պիզ
պու տիւնեատէ մէնֆաաթ օլաՃագ շէյ-
լերէ եափըշալըմ։ Պազը քէրըէ պու
տիւնեատէ քէօթիւ ամէլին տօսթլու-
ղու օլուր. վէ փէք ազիմ տէվլէթիմիզ
օլա պիլիր։ Էօյլէ օլտուգտան սօնդրա,

պէտքուլյու սրգը ԹուԹալըմ, էլտէն չըգարմայալըմ։ Գապահաթ ֆաղիլէԹտէ տիր քի, ալը վերտիկ էյլիկին սէֆասընը չըգարԹմազ։ Պու միևվալ իւզրէ, ագըլ ախրէԹի ուէնուԹտուգլայն, Հասսէլէրէ էսիր օլուր։ Վէ ինսանըն կիւվէնէձէք իքի շէյի գալըր. պիրի պէտխոյ, պիրի պի գայտ Թէմիզլիկ։

Տուր էյ պահատըր էյիտ, տուր։ Կէօքսիւնիւ կէրմիշ նէրէյէ կիտէյօրսուն։ — ՎաԹանըմը տիւշմէնտէն գուրԹարմազա. վաԹանըմ ուղուրունա շէրֆիմէ էօլմէյէ կիտէյօրում։ — Կիւզէլ, էյէր էօլմէզ օլտուղունա ինանըրսան, էյիտէյին ագըլլըլըգ տըր, սէօզիւմ էօզ։ Էօլմէզ օլտուղունու պիլտիքտէն սօնղրա՝ գօրգմա, էձէլէ գարշը կիԹ։ Լաքին հէր շէյին՝ էօմրիւնէ զայ օլաձագսա, եազըգ էյիտէյինէ։ Կէլ, կէլ, վարըփ շաշգըն կիպի էօլէձէյինէ, կէլ ձէսարէԹսիզ օլ տա եաշա։ ԱխրէԹի ինքեար էտէն էյիտ՝ եա քէնտի քիպրինտէն, եա էլէն իպրէԹինտէն, եա քեար Թամամընտան, եա ինԹիգամ սէվտասընտան, վիւձուտունու՝ եա քէնտի ԹէլէֆԹտէր, եա էլէ ԹէլէֆԹ էԹտիրիրսէ, ոնտան պիչիւք տէլիլիք օլամազ։ Էյ սէֆիլ մալի խիւլեա գուրպանը, պրագ վաԹանըն էրգըլսըն, պաԹսըն, սէն քէնտինի ֆըրԹընատան գուրԹարմազա պիր ԹախԹա փարչասը պուլ։

— Եօգ, վաթանըմա պօրձլուլյումմ. վա-
տիշահըմըն էմրի տիր. էօլմէլիյիմ։
— Վաթան, փատիշահ նէնէ՞ լազըմ։
Հէր իւմիտին գանընըա պէրապէր ագըվ
կիտէձէք օլտուգտան սօնդրա, սանա ալ-
լահ պիլէ լազըմ տէյիլ։ Ամմա գանընը
տէօքմէյէ ալլահ էմր էաէր իմիշ. իւձրէ-
թինի վերմէտիքտէն սօնդրա, սէն օ միւ-
բիւվէթսիզ էմրինէ նիչին իթաաթ է-
տէձէքսին։ Վիւճուտունու սագլա տա
իթաաթսըզ օլ, մանի տէյիլ։

Իթաաթսըզ օլմագ տէյիլ, հաթթա
իլք էմրինի իթաաթ էթմիշ օլուրսուն։
Իլք էմրի նէ՞ տիր. պաշա, չէնկինի սէվ։
(բ) Պու պապտէ սէրպէսթ օլաձագ զաթ-
լէրտէ սէրպէսթիյէթէ գալմայօր։ Պի-
զիմ էօմրիւմիզիւն պահասը՝ մութլու-
լուգ օլմալը տըր։ Եօգ, էյէր ֆազի-
լէթ՝ քէնտի թէվֆիգիզ իլէ օլաձագսա,
ֆազիլէթ տէյիլ, գապահաթ տըր։ Խալգ
քէնտի քէնտիլէրին գուրպան էթտիքլէ-
րինէ՝ նէ գատար էօյինսէյէր, սէն էի-
նէ քէնտի գանընա կիրիր, քէնտի գան-
լըն օլուրսուն։

Ֆազիլէթին մուպարէք թաավիրինտէ՝
պիր կիւզէլլիք վար քի, պիզի ձէլպ է-
տէր. վէ պու տիւնեատէ պիլէ ֆէրահ
վէրիր սէֆալէրի վար։ Լաքին զաթին-
տէ օլան էյիլիքլէրի փէք մուպալաղա սէյ-
լէմէյէլիմ։ Պու տիւնեատէ ալտրըզը իւձ-
րէթ՝ էէքտէյի սըգրըթըյա պէտէլ տէյիլ

տիր։ Էյեր օնտան զիյատէ ումնաձաղը եօղուսա, ֆաղիլեթտէն իսէ, պիր ֆահ-տէլի գապահաթի, վե քէնտի մէնֆա-աթիմիզի տահա էյի սայմալըըզ։ Ալլա-հա ինանմագ նէյէ եարար, էյեր վերէ-ձէյի սեվապը ազապը ինքեար էտերսէք. օնա սէձաէ եթտիյիմիզ պօշ տէյիլմի։ Քիշինին գալպինի թահրիք էտէն՝ իւ-միտ իլէ գօրգու տուր։ Պու իքի շէյի՝ կելէձէք վագըթտան գալտըրտըղընա, շիմտիքի վագըթտա քէնտինի սեվմէք-տէն ղայրի շէյ գալմազ։ Վար մէմլեքէ-թինի աթէշէ վեր. պապան էօլմէյօր, պունձա զաման տըր սէնին եէյէձէյին միրասըն իւսթիւնէ օթուրմուշ եաշայօր. վուր թէփելէ, վիւճուտունու գալտըր։ Տիւնեանըն եըգըլմասը պէնիմ տէվլէ-թիմի արթըրաձագ օլտուգտան սօնղրա, թաշ թաշ իւսթիւնէ գալմասըն։

(ֆ) Ղիւնքի ֆաղիլեթին էձրի եօղ ու-սա, օ նէ միւրիւվվեթսիզ թանըըր տըր քի, ինսան ֆաղիլեթ ուղուրունա պէզ-լի վիւճուտ էթսին տեր։ Քիշինին զիմ-մեթի՝ կիւնահտան իքրահ էտիփ, գալ-պինի էօրսէլէմէնին ասլը նէ։ Օ զատ-տար զիմմեթի իչերիսիզտէ նէյէ պէս-լէյօրուզ քի՝ պիզի տուրմայըփ հէմ ալ-տատըր, հէմ սախլէթ սէֆալար ըլա ազ-տըրըր։ Էյեր օ մուպարէք զիմմեթ տէ-տիյիմիզ՝ թապիաթին ադըլսըզ իւգսըզ-ըսա, ադըլմըզ նիչին օնա ույուփ տա,

պիզի իտարէ էտէհէք եէրտէ՝ խարապ էթմէյէ չալըշ ըյօր ։ Եօգ , եօգ , մատամ քի պու տիւնեատէ պաղը տէփ'ա փազիլէթ պիզի խարապ էտէյօր , կէրէք քի ինսանըն թէնի էօլտիւքտէն սօնդրա , պիր եաշայաճագ շէյի օլա ։ Ձիւնքի ինսան մէզարտա մահվ օլաճագսա . չիւնքի պու տիւնեատէն զայրի շէյի օլմայաճագսա , արզուլէրի էօյլէ թիւքէնմէզ իքէն, քէնտի նէյնէն պու գատար ազ եաշայօր ։ Պու զամանըմըզտա՝ կէչմիշ զաման , կէլէճէք զաման , պիզէ նէյնէն պու գատար թէշէշ վէրիր։ Կէլէճէյի փէհմ էթմէք՝ գօրգու չէքմէք իչնն մի տիր ։ Օլան իտարաքիմիզ՝ տէրտիմիզի տույմամգ իչնն մի տիր։ ԱՀ Լուսեա , Նէրկիզէ , Փիլանտրոս , նէ՞ տիր պու չէքտիյիմ այրըլըգ աճըսը . տօսթլուգ պիր սաաթ իչնն իսէ , տօսթունն եաշայաճաղը պէօյլէ ազ ըսա, պու եիւրէք աճըսը նէ՞ տիր ։ Տիւնեատէ տէվէ լէթ իսմի իլէ , պու պէլալէրի չէքմէնինն սօլը՞ նէ ։ Օ պուլամատըղըմըզ տէվլէթի տուրմայըի արամանըն սօլը՞ նէ ։ Պիզ հիչ օլաճագ օլտուգտան սօնդրա , հայվանլար բահաթլարըյլա էթտիյի սէֆայը՝ պիզիմ փիքրիմիզ նէ՞ տէյի պիզէ հարամ էտէր ։ Ինսան էվ յատար՝ պէլալէրինն էն պաշլըլարընա պրագըլմըշ՝ քէնտի փազիլէթինէ գուրպան մը կիթթնն ։ Հայա, էօյլէ օլտուգլայն ալէմինն նիզամը պօզուլուր , մախլուգաթըն սըրասը

պիր պիրինակ կէչէր, քեաֆնաթ զինձիրի պին եէրինաէն գըրըլըը. պիւթիւն տիւ-նեա պօզուլուր, մահվ օլուր։ Նէ եանա տէօնսէն՝ հէփ մուսիպէթտէն իպարէթ. ագըլ տա չարխիզ գալը եըգըլըը։

Յօգ, եօգ, քիչի թապիաթինի ինքեար էտիփ, գալընտա ֆազիլէթի հօլը տիւրմէտիքձէ, հիչ օլմագ սէվտասըն-տա օլամազ։ Հիչ օլաձագ օլտուգտան սօնդրա, թանդրընըն էլինտէն տէ խէ-լաս օլմալը։ Օ զաման տիւնեատէ թան-դրը նէյէ յազըմ. խալգա գօրգու վէր-մէք իչին մի։

Նէյ զաթինտէն այրըլմըշ, տէրէձէ-սինտէն տիւշմիւշ, ազդըն ատամ. Նէ ագ-լըն վար, նէ ուամաձադըն. սէրպէսթիյ-էէթ թասլար, էսիրլիքտէ եաշարսըն. տիւնեանըն հէմ սահիպի, հէմ բէձալէ-թի, կիւթահիյիւն գօյունլարտան պէ-թէր՝ գօյուն ագըլը. ագլը տէլիլէյէ թէպտիլ էտէր, էյլիք ալաթ լարըլա քէմ-լիք էտէրսին. վէ եարատանըն վէրտիյի քէրէմլէրի՝ քէնտի խարապլընա գուլլա-նըրսըն. մէրամըն պուլյուսա ա զավալլը, նէ գունթուզ եըլտըզ ալթընտա տօզ-մուշսուն. նէ ուղուրսուզ սաաթտա տիւ-նեայէ կէլմիշսին։ Սէնին ֆիքրինի խայ-ալինի հանկի ձինն պուլանտըրմըշ քի, հէմ ինսանըն, հէմ ինսանըն էյլիքլէրինի, պէօյլէ խարապ էտէձէք զիւիւմիւ գուր-մուշսուն։ Պէլի, սէն արթըգ էօլմիւշ-

սիւն, սէնտէ եաշայան սալթ Հայվան տըը ։ Լաքին ուժմտուղուն հիչլիք սահիհ-մի տիր, էյի պիլլըմիսին ։ Ճանըն պուղու կիպի հավայա տաղըլըփ, զայ օլաձաղընա սահիհ խոպաթըն վար մը ։ Էմ զավալլը, ախրէթի ինքեաը էթմէյէ՝ չօգ ձէսարէթէ միհթաձ սըն, քէնտինի ի-նանտըրընձայատէք, չօգ զահմէթլեր չէքերսին ։ Լաքին հէր նէ գատար չալըշսան, նէ էպէտիլիք խաթըրընտան չըգար, նէ հիչլիյէ նահիլ օլա պիլլըրսին ։ Սէն քէնտի զաթինի չէքլինտէն չըգարա պիլլըրսին, լաքին խարապ էտէմզսին ։ Թապիաթ քիթապընտա սահիֆէլերի փարքէնտէ օգուրսան, քէնտինի շաշըրըրսըն. քիթապը պիւթիւն օգու քի, իլզամ օլասըն, ձանընըն էօլմէզ օլտուղունու անղլայասըն ։ Օ զաման հէր չէյ աչիքեալ օլուր, վէ ալլահ անղլաշըլըը ։ Էօլմէզլիք՝ տիւնեանըն նիզամընը վէ միւնասիպէթինի պէյան էտեր ։ Հէր չէյ աչիքեար օլուր անղլաշըլըը, վէ պու եարատըլըշըն անախթարը, վէ սէնէլէրին զէնձիրի օ տուր. հէր վագթի պիր եէրէ կէթիրիր, միւտաէթլէրինի պիր նէթիձէյէ պաղլար. վէ պու նէթիձէ տէպիյիմիզ՝ մութլուլուգ օլտուղու տույուլուր ։ Կէրէք տիւնեայը, կէրէք ինսանլարը, վէ կէրէք ատապը պաղլայան օ տուր. վէ տիւնեայլա ին-

սանըն նէթիձէսի՝ պու ատապէ պաղլը օլտուղու կէօրիւնիւը։ Պունլար հէփ կէ-
չէձէք տիր, վէ մուգատէրլերի եաշա-
մագ օլան բուհլար ,, պու տիւնեալար
նէ՞րէտէ փարլամըշ ,, տէյի, օ զաման սօ-
բաձագլար։

Այն էօլմէյիփ, տահմա եաշայաձա-
ղըն՝ սանա ձահիլկէօրիւնիւյօր. եա պիր
սաաթ պիլէ եաշաման՝ տահմա եաշաման
գատար ձահիլ տէյի՞լմի։ Մուձիզէթ
եաշամագտա տէյիլ, եաշամաղա պաշլա-
մագտա տըր։ Ալլահը թասիաթտէն
այըր, հէր կէօրտիւյիւն էսրար օլուր։
Ալլահը թասիաթէ տահիլ էթտիքտէն
սօնղրա, թաաձձիւպ էտէձէք չէյ գալ-
մազ։

Ալ իձուտլարըն պահասընը արթըրըփ,
միլ'թէպէր էտէն՝ սաղթ եաշատըգլարը
միտտէթ տիր։ Պիր ազիմ բուհ՝ սաղթ
պիր կիւն եաշայաձագ օլսա՝ նէ՞ իչէ եա-
բար. մահվ օլտուգտան սօնղրա, իսթէր
պիւյիւք օլսուն, իսթէր քիւչիւք, իս-
թէր տիւշսիւն, իսթէր գալգսըն, նէ՞
օլուր։ Լաքին պիր էօլմէզ զաթ՝ ալլա-
հըն նազարընտա օլմաղա լայըգ տըր։
Էյլէ զաթին հէր ֆիքրինէ՝ ալլահ հէմ
շահիտ, հէմ հաքիմ օլմագ, վէ մուգատ-
տէրինի թէրթիպ էթմէք լայըգ տըր։
Հագ թաալա ինսանըն մուգատտէրինի՝
կէօրիւնմէզ փէրտէ ալթընտա սագլա-
մըշ տէյիլ, փէրտէնին պիր ուձունու

գալտըրմըշ, էպէտիւլքաէն պէրի, տիւ-
նեանըն եիւզիւնտէ քէնտիյի պիւլէ կէօս-
թէրմիշ տիր։ Ճանըմըզըն էօլմէզ օլտու-
ղունա, վէ գըյմէթինէ պահա եէթիշ-
մէզ օլտուղունա, հէր թարաֆտա քէն-
տի վարլըզը իւզէրինէ եէմինլէր կաէր։

Պու հագ մատտէլէրի ինսանա իսպաթ
եէմէք իչին, ալլահ նէլէր եէմէմիշ։
Տիւնեայը պուննուն իչին եարաթմըշ,
պուննուն իչին սույա պօղմուշ, տիւնեա-
նըն երգըգլարընը պուննուն իչին թամիր
եէմիշ։ Տիւնեանըն փաաիշահլարընը եա-
րաթըփ էօլտիւրտիւյիւ, տէվլէթլէրի
գօյուփ գալտըրտըղը, հէփ պուննուն իչին
տիր։ Էնքի զամանտա ալիմ ատամլար
կէօնտէրիփ, իլմի ատապլէրի իլէ տիւ-
նեայը թէրպիյէ եէթիրտիյի, կէլէճէք
զամանտան խապէր վէրմէյէ փէյղամպէր-
լէր կէօնտէրտիյի, պու սէպէպ իչին ի-
տի։ Տիւնեայէ սաղիհ Ճանլար կէլմիշ,
շէհիտլէր գանլարընն տէօքմիշ. վէ տիւ-
նեատէ թապահլէին հիւքմիւնէ գարշը՝
հէր նէ միւձիզաթ օլմուշ ուսա, հէփ
պու նիյէեէթ տիր։ Էձէլէ միւպէթէլա
ինսանլար՝ էօլմէտէն կէօյլէրէ չըգմըշ
ըսա, ալլահ քէնտի պիլէ պու գարանլըգ
տիւնեայէ էնմիշ ըշըգ վէրմիշ իսէ, սանա
էօլմէզ Ճանընըն գըյմէթինի պիլտիրմէք
իչին տիր։ Էօլմէզ Ճանընըն գըյմէթինի
սանա էօյրէթմէք իչին, ալլահ կէօյտէն
չըգըփ, քէնտի մուպարէք էմրինի՝ սա-

նա քէնտի կէթիրտի ։

Լ՚Ս մէզհէպսիզ ատամ, օլ ազիզ էմրի՝ մէքրուհ այաղընալա չիւնէմէտիէն իսէ, եիւ-զիւն գօյու եէրէ գափան տա, գօրդ քի-սանա էպէտի էօլիւմ կէօնտէրմէյէ ։ Օլ միւպարէք էմրինի նէ՞ սալթանաթլա պէյ-ան էթտի . կէօքլէրի կիւրիւլտէտիրէք, շիմշէքլէր էըլտըրըմլար փարըլտաատարագ նիտա էթտիրտի ։ Պիւթիւն տիւնեա սէ-սինի իշտիփ թիթիրէտի ։ Ա՚ Սինա տա-ղը, սէն քի թէմէլլէրին սարսըլըփ, ալ-լահ ազիմիւշշան հազրէթլէրինին կէլ-տիյին տույտուն վէ իգրար էթտին . վէ տաղը նուր ուլա գապլը թէփէսինէ է-նէն՝ ա էօրֆլիւ պուլուտ, պէն տէ սիզէ շահիտ իմ ։ Խարայէլին էօլու իւզէրինտէ իքի եանա մուալլագ տիւար օլուփ, տիւշ-մէնի պասըփ ղարգ էտէն սուլար . վէ Նաբուգոդոնոսորուն նաֆիլէ եագըփ՝ ղազապընը իձրա էտէմէյէն ալէվ . վէ իւչ նէֆէր մէքրուհ կիւնահքեարլարըն այաղը ալթընտա աչըլըփ, իւչինիւ տէ էուԹուփ գափանան կիրտապ . վէ սիզ տիւնեանըն ձիւմլէ էնասիրի, ինսանըն ձանը էօլմէզ օլտուղունա իսպաԹ իչէն, հագ Թաալանըն էթտիյինի նագլ էտէր՝ ձիւմլեսինէ շէհատէթ էտէրսինիզ . պէն տէ սիզին շէհատէթինիզի գապուլ էտէր, սիզի Թաստիգ էտէրիմ ։ Սէն ա մէզհէպսիզ, տիւշիւն քի տիւնեա եարա-տըլալտան պէրի, վագըԹլար տէվը օլ-

մաղա պաշտպանեան պէրի, Թա պու սէ-
նին տինսիզլիք սաաթինէ կելինձէյէ-
տէք, Հագ Թաալա սէնի իլգամ էթմէյէ
ջալըշմյօր, տիւշիւն պիր քերէյ տէ գօրդ։

Լաքի ֆէյլեսոֆլարըն քէօր վէ միւ-
Թէքէպպիր չըրադը, սէն օ տինսիզ մդ-
հէպսիզ խօճալարընա հնանըբսըն, փուԹ-
լարըն եալան խապկերէրինի տինլերսին.
վէ ոնլարըա պէրապէր՝ Ձան էօլիւբ տէյի
վազ էտերսին ։ Լաքին եազտըգլարը շէյ-
լերի օգուշուփ Հայրան օլտուղուն եէր-
տէ, օլան իլիմլերինի աձըմնազմըսըն ։
Եազտըգլարը խայալի իլիմլերտէ նէ ալա
ֆիքիրլեր վար, նէ նասիհաԹլեր վար.
շէյլե քի շուարա գըսմը քէնտիյի նէ գա-
տար աշգա ալտըրսա, օ մաԹուհլարըն
իլիմ ՁիհնունիյէէԹինէ վարամազ. սէօյ-
լէտիքլերի ֆէնվալերէ պագ. „ քեամիլ
ատամըն Հասսէլերի աղրը տույմազ. Թէ-
նինի փարալայան պըչագ քէնտիյէ պիր
զարար վէրմէզ. իզլյէԹ, իչքէնձէ քէն-
տիյէ սէֆա տըր, խօշունա կելիր, փուփ-
լա շիլԹէտէ տէ եաԹսա, գուրու Թօփ
բագտա տա եաԹսա, էքիսի սէ պիր
պիր „ տէրլեր ։ Պու սէօզլեր՝ էօլտիւք-
տէն սօնղրա Հիչ օլուրուզ տէյէն ատամ-
լարըն աղզընա եագըշըմը։ Պէլի, պուն-
լարը քէնտիլեր փիշին խապկեր վէրմիշլեր
իտի, լաքին նէ օլտուղուն պիլմէզլերտի,
իձրասըն կէօրտիւկլերսէ՝ Թաաձձիւպ կԹ-
տիլեր ։ Քէնտի քիտիրլերի իլէ էօյիւն-

տիւքլերի եկիտլսի՝ քրիսթիյանլար էջ-
իւնմէյերէք իձրա էթտի ։ Քրիսթիյան-
լար եղկյեէթ ալթընտա ղայրէթ կէօս-
թէրիփ , ալթ եշլեր իչինտէ ֆէրահ հտեր-
լերտի ։ Ֆասիտ զիւիւմտէ իպրար հտէն
ֆէյլէսօֆլար կէօրիւփ , հէմ ծնլարա
թաաձձիւպ էթտիլեր , հէմ քէնտիլերի-
նէ ։ Քէնտի ֆիքիրլերինտէն իձատ էթ-
տիքլերի եալանլարըն իձրա օլտուղուն
կէօրիւփ չաշտըլար . վէ հագգըն գուվ-
վէթի քէնտի քիպիրլերինէն եալանլա-
րընտան էքսիք տէյիլ իմիշ տէյի , իպրար
էթմէյէ մէձպուր օլտուլար ։

Այէ իմտի պագալըմ , պու ագըլտան
խարըձ ֆիքիրլեր , վէ ինսանըն զաթի
թասալաթինտէն պահտ զիւիւմլեր , նէ-
րէտէն չըգայօր ։ Պունլար պիր էօլմէզ
ձանըն իլգասը տըր քի , քէնտի գուվվէ-
թինտէն մէրթէպէսինտէն չիւպհէ է-
տիփ , օ վէսվեսէ իլէ խապեր վէրտիյի՝
ինսանըն ագլը եէթիշմէյէձէք հագ մատ-
տէլեր տիր ։ Օ հէվայի նէֆս իլէ գա-
բարմըշ ձանլարտան՝ արատա պիր չըգան
գըվլըձըմլար տըր քի , համագաթ գա-
բանլըղընտա ձա՛ պէ ձա փարլար ըտը ։
Գալպլերինտէ եաթան ֆիքիր՝ ալա զիւ-
իւմլեր իձատ էթմէք սէվտասընտա , քէն-
տի ինանմատըգլարը չէյի ալէմ վազ է-
տէրլէրտի ։ Պիր կիւն ինձիլ կիւնէշլի կէ-
լիփ , էձել կէօլկէսինի տաղըտըփ , ձանըն
էօլմէզլիյինի աշիքեար էթտիյի զաման

իՃրա օլաՃագ մատատէլի, պուՆլալը փուԹ իմամլալըՆըն էԹատէլի կէպի, օլաՃագ շէյի փէշին խապէը վէրմէկ ագըլ եօ-ռուփ, իֆԹիխար էտէրլէրտի ։ Սէօյլէ-տիքլէրի շէյլէը՝ անՃագ պիր էօլմէզ Ճա-նըն տուշունէկ պիլէՃէյի շէյլէը իտի ։ վէ մուպահէսէյէ գօտուգլալըը հագ մատատ՝ պիր վագը իշ օլտու ։

ՀԱՀԻՑԵՔ

(*) Հագ Թատլա ինսանա ղաղըմ օլան խապէրլէ-րի հէվի կէօնտէրիը, ղաքին ինսան գուլագ ալտընա պրագը ։ Գաղպիմիղին գատուտունու ղալմասագ պիր կիւն, պիր սաաԹ կէչէյի վար մը։ ԻՃէՆ հէր ա-մըմզտա էօնիւմիւզէ ջըգար, վէ հիղմէԹինէ էօյլէ մուգուր տուր քի, պու եօՃուղուղտուՆուն նիհայէ-Թինի հէր սագիգա կէօղուսիւզ էօնիւնէ գօր ։

Հիչ ՃէՆնէԹ էվլատը օլան՝ իւմիալէրինի պու սիւ-նէայէ պաղլամըմը ։ պու սիւնէանըն մալի սէֆատը չինը քինտէ՝ բահաթ էտէ պիլինմի ։ Հայա ։ Եիւբէքլէրինմի-զին բահաթսըզլըզը՝ պէնիմ պու օգուտտուղում էպէ-պիլէյի իսպահաթ էտէր, վէ ախրէԹի ինքեար էԹմէք՝ չիւպհէքեարըն սալի պաչընտա օլա պիլիր ։ Եօգսա գաղլի՝ չիւպհէսինին եալան օլտուղունու հէր սաաԹ եիւզիւնէ վուրուր ։

Ֆանի օլան սէֆա՝ պագի Ճանլարա ղայրգ չէյ ոխիլ տիր ։ ԳուտարէԹէրիմիզ պու սիւնէատ պիրեր աղ ուչանըր, ղաքին մահտուղ վէրմէյէ պու Թօփրագ-տան չըգըփ, տահա պէրէքէԹլի եէրե վարըփ տիքիլմէ-լի, ծնտա տահա ալա նուրլու կիւնէչլին ա՜Թէչլի իլէ չիչ լէնիփ, չիչէքլէնէՃէք տիր ։ Ա՜հ ալահ, պրագմա քի պէօյլէ էօչիւսիւզ սէվգիԹէ օլան աչգըմ էօչիւվիւ օ-

սուն : Ինսան փէք աշք ըլա արայաճաղը խազնէլէր , պիզիմ գուարէթ վէ չերէքի թէապրլէրիմիզին վարա-
մայաճաղը՝ ախրէթ մաէնլէրինաէ տիր : Ֆազլէէթ սահիպնէէ ճաիզ օլան իւճրէթ սանըզը՝ օնտա տըր .
օնտա վէզնէ քէնտի թարաֆընա պագար . արէթզ ա-
մէլի քէօթիւ օլանլար թարաֆընա պագմազ : Էյսի ըս-
մաղըլար՝ օլաճագ շէյին խապէրինի գուշլարըն ուչմա-
սընտան սօրարսըզ . սէն Լօբնցիոս , քէնտի մուգաատէ-
րինի՝ իւմիտլէրինին ուչմասընա սօր , տահա էյի խապէր
ալըբսըն :

(Բ) Ըչըզգ վէրմէք վէ գըզըլըրմագ՝ կիւնէչէյն թա-
պիսէթինաէն օլտուղու կիւսի , պիլմէյ իլէ սէվմէք տէ
ճանըն թապխաէթինաէն տիր . վէ էյէր ճանլար հիչ
օլուրսա , տիւնեատէ սէվիլէճէք փէք ազ շէյ գալըր ,
վէ իլմիմիզ , պիլմէյիմիզ փէք ազ շէյ օլուր : Պիր հագ
շէյ պուլմազսա իւնէ իլէ գուլյու գազըրըզ . անճագ
ֆիքրիմիզ տօղրու օլսա , փէք սէվմէյիմիզ շէյլէր՝ նէ
իքրահ էտէճէք շէյ օլտուղունու անղլարրը : Հայուան-
լար ըլա միւշթէրէք օլան չէհվէթլէրիմիզ՝ տօյուն-
ճայտաէք պէսլէնիյօր տա , գուարէթլէրիմիզին էն
ալտը օլան՝ պիլմէք վէ սէվմէք՝ ամըրզ չէքմէյինին
տալը՞նէ տիր : Եիւզտէն պու գատար կիւզէլ կէօրիւ-
նիւմ , միհնէթտէն զայրի մահտուլու օլմայան էէբտէ՝
պիզէ պու իքի մուպարէք գուարէթ՝ տալը ֆօտուլ
սէֆիլէյիմիզին մտգարա էմմէք իչի՞ն մի վէրիլմիշ .
պու օլամազ . զերա ինսանտա պիլմէք վէ սէվմէք
հագդընտա՝ պիր տօյմազ արզու վար , պու իքի գուա-
րէթին տէ մէրամը թիւքէնմէզ . էօյլէ իսկ իքիսինին
տէ արզու էտէճէք թիւքէնմէզ չէյի օլմալը : Ինսանտա
պունճա քէրէմ , պունճա տէվլէթ օլուսի տա , հէվ-
սինտէն զիատէ եաշամտալա ըայրզ իքէն , նի՞չին վարըմ
տա հիչէրտէ զայ օլաճաղըմըշ : Հասսկէր հագդընտա
հայվանտան պէմէր օլան ինսան ըլա , հայվանըն պէյ-
նինտէ օլան զարիսպ ֆարգը՝ եալընըզ էօլմէզլիք թա-
րիֆ էտէ պիլիր : Պու միւշքիլի՝ անճագ էպէտիլիք-
տէն չըգան նուր հալը էտէ պիլիր : Էյ էօլմէզլիք
էյ . պու պիլմէճէէրէրի եալընըզ օ պուրա պիլիր :
Հայվանը հիչ էտէր , ինսանը քէնտի անա մէրթէպէ-
սինէ գօր : Էօլմէզլիք օլտուղու էէբտէ , ֆազլէէթ
պիր պօչ մատալ տէյիլ տիր . հէր ֆազլէէթին պիրէր
աղըր ճէհիլի օլուր . եիւրէք իւմիա իլէ շաղ օլուր :

վէ պու ձիւմլէ իլէ եէնի էօմիւբ շերպէթի ածը կէշիրսէ պիլէ, իչինսէ ձէննէթ սէֆասընըն լէզզէթի տահա չօգ օլմազլա, սէվի սէվի իչիրիր։ Ահ, ալլահ նիչին պու գասատ ձէօսէրա տիր. էթմէյի քէրեմ ագըլլարտան խարէճ տիր. տիւնեա եիւրիւնսէ ձէննէթ սէֆասը սիւրմիւշիւզ տէյի, պիզէ ձէննէթի միւքեա֊ֆաթ վերիյօր։

(4) Էյ Լօրէնցիոս, սէնին ինսանըդ եիւբէյին տահա տիրէնիրմի. զիրա պէնիմ սէօյլէմէյիմ հագ մատաէ֊լէրէ շիւպհէ էթմիրէն միւֆսիտ՝ սէնին եիւբէյինսէ կիրլէնմիշ տիր. ագլըն գասահաթի էօգ. գասա֊հաթ սալը զօրպա կէօնիւլլօ տիր։ Շու մաւանիա գաղլինսէ, սանա գարշը ումմատըդըն շահիտլէր պուլսամ, տէյէճէյին գալըրմը։ Պէս սէվսաւար տիւ֊նեա եիւզլինսէ ձանը էսիր էթմիշ քէն, ծնար պի֊լէ՝ ձան ձէննէթ վարիսի տիր տէրլէրսէ, իսքեսթէ օ֊լըբտուսուն. վէ էօմմէդլիյի պիզէ շիւպհէ էթմիրէն֊լէր, անձագ իսպաթընը էթմիրէն չէյլէր օլսուդունու կէօսթէրըրսէմ, տահա շիւպհէն գալըրմը։ Իսլէթիսա պիւյիւգլիւք սէվսաւընսան պաշլա, ծնու կէօզլուն էօ֊նիշնէ կէճիր թէֆթիհչ էյլէ. էթմիյինսէն ուէճան֊սըդը, բաղըթասըդ էաշամաը, ուսանձը, տօյմազ թամաը հէմ պիր եէրսէ ձանըն էօլմէզ օլսուդունա չէհաաէթ էտէր։

Փէք մէշհուր տատմը էագընտան պիր թէֆթիհչ էյլէ տէ, պագ չէօհրէթինի գըզդանըրմըսըն. արզու֊սույլա, արզու էթմիյի չէյնի արասը նէ գատար ոլ֊ղունսուզ օլսուդուն կէօրիւբ ուէճանըը, կէօրսիւչիւ իչէրսէն իպա էտէր, էանինիյի չէրէֆ կէօզլունէ կէօ֊րիւնմէզ. նիչին. էա զիմմէթի քէնտիյի տահա ալա չերէֆ էանինէյէ տաւէթ էտէյօր գաշպինսէ տուլար, ծնուն իչին։ Կէրչի զիմմէթին սէտ փէք եավաշ սըր, լաքին փէք սաղըր գուլագլարա տա քէնտիյի իչիթ֊տիրիր։

Թամամը տէրսէն, պագ նէ սէօյլէր. գուրմուշ֊քի մաշ իլէ ագըլլըլըգ պիր շէյ տիր։ Ձօգ զաման սէն տէ պէօյլէ սէօյլէմէզմի խոն։ Նէ մանի, էօյլէ օլ֊սուն։ Թասլիաթմիշլա տէ տահմա հարէքէթ էտէր պիր իլգա վար քի, պիզի պու չէյէ տիւրթէր։ Ան֊ճագ պու իլգայը իտարէ էտիփ, արայաճաղրմըզ սա֊հիհ մաշ նէրէտէ օլսուդունու սալըդ վերէձէք՝ ա֊

գըլ. սըր. Նաբին ագըլ պու հիզմէթինի էտա էթ-մէզսէ. եախօտ օ սէյլէր տէ պիզ տինլէմէզսէնէ, եօ-լտաւուզու շաշըրըրըզ։ Գէօր մարիֆէթ՝ պիզէ ալճուն-տան գըմէթելի խազինէ պիրիքտիրէճէք եօլտան չը-գարըմ, պու սատաթլարըմըզը պիր մէհհուշ ինսանլար-ըդ գայըլտարըլտըգա եօգար, վէ պու տիւնեատէ էպէ-տէն եաշայաճաղըզ կիպի, պիզէ տիւնեա զախիրէէրի կէօրտիւրիւր։

Ահըէնըզըն պիր Թէմպէհի տիր ,, արզուէմ ,, տէր։ Նաբին պու Թէնպիհ՝ կիւնէշ կէօրէն չէյլէրին հադգընա սըր։ Սէն կէօղիւնիւ Ֆէյլէքտէն եուգարը գալըրը, օրատա սրզու եատագ օլմասրզընտան մա-տա, Թէնպիհ օյմուշ տուր։ Օրատա Թամա՝ պիր բատպանի Ֆագիլէթ օլուր. ախրէթ տէվլէթինի պի-զէ ալը վէրէն տին եօլունու կէօտԹէրիր։ Պու տիւ-նեատէն սըրրընը Ֆագամ ախրէթ աչա տիլիր։ Ինսան գաշպինտէքի տօյմազ քեար Թամտը նէտէ՞ն կէյտօր. Էմրիւնիւ Թիքէնմէզ օլտուղունա իտպէր տէյիլմի։ Ինսան Ֆագիլէթ գանատյլա կէօյլէրտէք ուչմագ իչին եարատրըրըզ. օլմաստ, կիւնահ կիրտատյնա տիւշ մէյ տէ պու գաստար գուտրէթի օլմազրը։ Կէրչէք, Թամա ըլա պիւյիւքլիւք սէվտատ՝ փէք ազը մէյվէլէր վէրիր Ֆէտանլար սրը, Նաբին պու ՃիւմԷ իլէ քէօք-լէրի էօյմէզլիքտէ տիր. Էօլմէզլիք իլէ պէտլէնիր, վէ տէրտ, պէլա, վէ գիմմէթ իսԷթիրտալը կիտի եատանի մէյվէլէր կէօտԷէրիրսէ, տին՝ ծնլարըն զէհիրլի էօղիւ-նիւ քէսէր, պիր խօշ ԹաԹըրլըղտա ազըրտարըն գարը-ըտ. վէ օ այարլանմըշ էօղլէրինի մուԹլուտուգ գատէ-հինտէ փարըլտատը։

ՍէյլէչէՃէյիմ շահիտլէրին իւչիւնՃիւսիւ՝ կէչէ-ՃէՔ վագԹին տէվլէթինի զէվգէնիր, վէ սանա պու տիւնեատէ եալանտան պիր ՃէնտէԹ վատ էտեր։ Ան-Ճագ եալանը սէվտիյինէ նիսպէԹ, ագրալէթ պիր կիւն տօղրու սէօյլէր. պուՃնուն տատը սէՖա սրը։ Սէն պու սէՖաներն սէսինէ, վէ օ խալգը պաշտան չըգարան հիւզէ կիւլիւՃինիւն տավէթինէ՝ եօգ տէտիյին եօղ-ուտու։ Պու կիւն տինլէ, սէնինլէ տօսԹանէ սէօյ-լէչէՃէՔ։

Հասսէլէրին էն պիւյիւք սէՖատրը տուրյուք տա, ուԹանըք խէՃիլ օլմայան ատատ՝ ինսանլըգտան չըգ-մըշ սրը։ Կէրչէ սէՖա պիր էյլիք տիր, վէ ինսան

ծնուն իչին եարասըլմըշ, չալքին էթախչի սէֆիա ճա-
նընդն բուէթպէհսինէ չայըզ օլմալը, ուէթանաճագ չէչի
օլմամալը, վէ թիւքէնիլի ծնու կէլմէմէլի։

Խլթէ տօսթուա, շահիաէր թագրիր էթմի, սէն
տէ տաւայը ալինէհսին. իմտի պուռ տաւա զիմմէթի մահ-
քէմէսի պէճիլլաթինաէ գայա օլսուն, զիրա պուռ՝ պիր
տէվլէթին եարըսընը ֆէթհ էթմէքաէն պիւյիւք պիր
մասլահաթի սըր։ Հագ՝ միւհրինիւ պասսը, վէ պագ
նէ հիւքմ էտէյօր։

Չէփինիզ մաշուա օլսուն, վէ սիզ հադդա ինան-
մայան մէզհէպսիզլէր պիլին քի, ինսանըն թաալա-
թինին սըրրընը աչիքեար էտիփ, զաթինին միւշքիլի-
նի հաչլ էտէն՝ էօլմէզլիք սիր. էօլմէզլիք օլմասըդ-
ճա, ինսանըն մէչլի օլան չէյլէրին նըսիբընա մանա
վէրիլմէզ. էօլմէզլիք օլմասըդճա, ինսանըն հէր ֆա-
զիլէթի բիւյա մագուլէսինէն սիր։ Ինսանըն կիւ-
նահ սիլէ զաթինին պիւյիւքլիւյինէ չէհսաէթէ է-
աէր։ Մալէ, սէֆայէ, չէրէֆէ օլան գանմամալ սէվ-
տասը՝ թիւքէնմէզ էյլիքլէր իչին տօղմուշ օլսուղու-
նու խասէր վէրիր։ Վէ պիւնէա էյլիքլէրինին թահ-
րիք էթմէյի սէվտասըրը գանատրաճագ՝ թիւքէն-
մէզ չէյլէր օլմասա, սէվտա տէֆիյին՝ թանըրընըն պիր
ապէս իճտաը օլմուշ օլուր։ Օ սէօզ աղնամամալ սէվ-
տասրընն խըրսընա՝ պուռ պիւնէանըն էյլիքլէրի միւ-
նասիպէթ ալմայօր. վէ էօչիւսիւզ արզուլէրի՝ պուռ
տարաճըդ պիւնէատէ իհրա օլմայօր։ Սէվտասըրընը-
զըն գարթալ գուշու կիպի եուվալարընատան եուգա-
իր ուչմագա պագտրգլարը, ճէննէթէհ չրգմագա հագ-
գընը օլսուղունու աչիքեար կէօսթէրիր։

Էյ սօուգ խալխա, սիզ պուզ կիպի ծնունմուշսուս-
նուզ, հէր ադէչի ճէհէննէմմէհն չրգմընը սանըրսը-
նըզ։ Սէվտասլար՝ կէրչի պիւնէանըն պօզուգլուսղու-
նա էսիր օլմուշ տուր, չալքին պօզուգլուգատան հա-
պըլ օլմուշ սէյիլլէր։ Հազրէթի Ադամ ճէննէթմէհն
գօվուլմատան, պուռ ադէչէր ծնուա տա եանարընը,
անճագ օրատագի սէվտասլար տահա քէտմիլ չէյլէր
հագգընատայօր։ Օնուան ատնդրա սէվտասլարընընզ ֆօ-
տուր մէչիդ փատիշահընըն խըշմը կիպի, գատեր ուչ-
լահն խըշմընա կէլիփ, տագըլըզլուղա պիւշպիւլէր
խօրլանընդլար. զաթինէրինատ օլան՝ ալա չէյլէր պր-
զօստունու ուննուտուպ, չամուրլարատա չալգանմամալա

պաշտօրէլար, վէ տիւնեէվլի պէտ հէյլերէ մէյլ էտիփ, Թապահլերին խօրլատըլար։ Անձագ եւնէ ագըլա գուլագ վերսէլեր, էվվէլքի մերթէպլերինէ չըգա պիլիրլեր, վէ Հաւվանըն միւլահազատըղ սէվտատնա ուչուփ, տիւնեայը աճէնէ վերմէտէն էվվէլ օլան մերքեզլերինի՝ եւնէ պուլա պիլիրլեր։

Պու սէվտալար հէր նէ գատար ազմըշ օլսա, ազ ղընըղդալարը պիլէ, եարատան ալլահ պու աճէնի գաղզ լերինտէ եագօղղընտա, պիր Թերթիպլի օլտուղունա եւնէ պիր խպաճ տըր։ Էօլմէզլէյի ագըլ խապէր վերմէտ պիլէ, սէվտալարըմըզ Թիւքէնմէզ արզուլ րի էլէ, Թիւքէնմէզ հէյլեր օլտուղունու կէօսթերիր, վէ ծնունդա պիր էպէտիլիք միւժտէսի վերիրլեր։ Էպէտիլիք պու տիւնեանըն հէր գարանղըգ հէյինէ ըշըգ վերմիշ տիր, օ հէյլերի ըշըգլամայա քէնտիյի կէօս Թերիր։ Էյէր ինսանը էօլմէզ նազարըյլա պաւգարան, հէր հէյ անղաշըլըր. ինսան գարանղըգտան չըգար, ագը ըշըգանըր, հէր Թարաֆը տիւրպին կիպի սէյր էտէր։ Եօգ, էյէր էօլիւր հիչ օլուր նազարըյլա պաւգարան, հէր եանըն գարանղըգ օլուր. մուսիպէթ տէն զայրի հէյ կէօրէմէզսին, վէ մէյուս ագըննա տէրթ տէն պէլտէն զայրի հէյ կէլմէզ։

Պագ ալնի Լօրէնցիոս նէ՛ սէյլէր ,, Գօ ագըլ խա Թիրապ հէքսին։ Շիմոնքի ագըլար զանփ տիր. ա գըլ ագըլ էսքի զամանըն ագըլարըմըշ. պէնիմ իմիպաարըմ՝ ծնլարըն ֆէլեմվասնա տըր։ Ամինանըն քէմէր ալնը մէտրէսէսի՝ Թէրպիյէ էմտիյի ալնմ չըթագլար ըլա մէշհուր օլմուշ իքէն, ինսան հագդընա պու սէնին էօյիւնտիյին էօլմէզլիյի ինքեար էմտիշ ,, տեր։ Պէլի. էյլէ խիշ. նաքին ինքեար էմտիքլերի եէրտէ, խմէնմէյէրէք խպաճ էմտիյէր։ Սէօլէ տիյիմ եավքէ մի տիր սանըյօրսուն. տինէ տէ պագ՝ սանա հագդը նամըշ իտպաճ էտէրիմ։ Ինսանըն սայդ լամալարը, Թագսիրաեթլարը, վէ պէտ խուլարընա վարընճա, հէմ էօլմէզ օլտուղունա իսպաճ տըր։

Լօրէնցիոս, տահա զայրի իսպաճլար էմէնմիսին, փէք էյի. պէրի ագըննը պիր սիւրիւ սուալնէր էլէ էօրայրմ քի, էյէր ինսանըն էօմրիւնիւն սընու մէզար ըսա, հիչ պիրինի հաչի էտէմէյէսին։ Եա հիչ պիր միւրատէ էրէմէյէն իւմիա՝ Թանղրընըն վատէրինէ եա լանտան քէֆալէթ էմտինին ասլը՞նէ։ Ագըլ ըսա կէօ-

նիւլ նիշին տուրմայըմ ձէնքէչէյօր, էյէր ծնլարըն նի-
չաինն խաճրէթինի պիզէ այը վէրէձէք պիր սխրէթ
եօղուսա։ Կիւնահ գօրգուսու, զնմմէթին կիւնահա
օլան խուսուսմէթի, նէտէն կէլէյօր։ Կիւնահատան
գօրգուտուզումուզ, կիւնահըն ձէզասընա, վէ կիւնահ-
տան սագընմադա պիր խապէր տէյիլ մի։ Պիր կէլէձէք
եօմիւր վար տէյի հէր չէյ եա խապէր վէրիր, եա վատ
եաէր։ Վէ այու տիւնեա՝ սխրէթի փիչին խապէր վէ-
րիր պիր փէյղամպէր տիր։

Օ՛Ն ՊԻՐԻՆԱՒ ԿԻՆԱՒ

ՀԻԶ ՕԼՄԱԳԼԸԳ.

Լ՝օլմէզլէք եալան ըսա պիւէ, փէք սեվմէյիմ շէյ տիր։ Պու իւմիտ վէրէն եալան՝ գասավէթ էթտիրէն կէրչէք-տէն էյի տիր։ Պարի օնուն վէրտիյի իւմիտ՝ հիչ տէյիլ իսկ պու տիւնեանըն սէֆասընը չըգարտըր։ Կէլէճէք վագ-թին էօմրիւ՝ շիմտիքի էօմրիւմիւզէ ձան վէրիր։ Կէլէճէք էօմրիւ այըրըրսագ, շիմտիքինտէ մէշագգաթտէն ղայրի շէյ գալմազ։ Ախրէթի ինչեար էտէն ա-տամ՝ էպէտի միւտաէթինի իչիյէ պէօ-լէր, վէ էօթէչքի էօմիւրտէն այրըլմագ իչլին, պու էօմրիւնիւ թէկլիֆ էտեր. քէնտի զաթինի սագաթ լայըփ, տէրտի-նի մէշագգաթինի արթըրըր։ Վայ էյէր օ իչքրահ էթտիյիմ հիչէ գուրպան կի-տէճէքսէմ։ Վայ պու նէ իւմիտ քէսիք-լէյի տիր, պու նէ գարա եաս տըր՝ գալ-պիմէ չէօքտիւ։ Խայալիմի նէ գօրգունճ ֆիքիրլէր պաստը էիւրէյիմի տաղլատը. տէրտլէրիմ էինէ այագլանտը։ Ա՛ մէյ-մէնէթսիզ տիւնեա, ա՛ մէրհամէթսիզ ֆէյլէք, ինսան էվլատընըն ֆիղանընը տինլէյին։

Ալելէձէք վագթին բահաթի իւմիտի իլէ՝ պէն տէրսլէրիմէ թէհսիլսիզ պու-լունյօրտում։ Օ տա հիչ մի իմիշ։ Էյլէ իսէ՝ պու սըգընթը չէքտիյիմտէն ղայըի իւմիտ էտէձէք վագթիմ եօգ։ Հայ վահ հայ, պու նէ՞ տիւշիւշ տիւր։ իւմիտիմ պէնի նէ պալալէրէ չըգարմըշ ըտը տա, ծատան աշաղա նէ՞ տէրին վարթալարա տիւշտիւմ։ Օ կէօրտիւյիւմ՝ պիր տիւշ իւտիւյսէ պիլէ, ա զալիմ տօսթ, պէնի նիչին ույանտըրըրսըն։ Ա՛հ, նէ՞ ֆէնա ույանտըրըրսըն պէնի։ Պրագ, պրագ, պէն էինէ տիւշիւմիւ կէօրէյիմ։ Ա՛հ։ կիւնէչ թուԹուլույօր, կէօչլէրիմ գալարըյօր։ գարնըմ աձ, սըրթըմ չըպլագ՝ գարանլըգտա գալտըմ։ Հէր ֆիքրիմէ կէլէն շէյ՝ էիւրէյիմէ պիր խըշա վուրույօր։ Տահա էյի օլմադ իհթիմալինի տիւշ կէօրմէք՝ նէմէ՞ լազըմ ըտը քի, շիմտի տէրսլէրիմի տահա զիատէ ազըրլատըյօր։ Սէֆիլ եաշայըփ, թէքրար հիչ օլաձագ օլտուգտան սոնդրա, տօղմագ նէմէ՞ կէրէյիտի։ Էյլէ իսէ եարատանըն քէրէմի գըյաս էթտիյիմ՝ ուգուպէթտէն ղայըի շէյ տէյիլ մի իմիշ։ Պու իֆթիխար էթտիյիմ ագըլ՝ պանա թէլաշ վերմէքտէն ղայըի շէյէ եարամայաձագմըյըմըշ։

Լէյ թամա էթտիյիմ պիլմիձիլիք, սէնտէն սըտգըմ սըյըրըլսըն, տէօն, էիւզիւնիւ կէօրմէյիմ։ Մէյէր պիլմէք՝ կէօ-

նիւլ ազասը չէքմէյիմիշ։ Սէնին այնէն-
տէ քէնտիմի կէօրիւրսէմ, հիչ օլմուշ
կէօրէմէյիմ։ Պիր ալիճէնսապ եարատա-
նա պագմազա հէվէսիմ վար ըոը, եիւք-
սէլիփ քէնտիյէ գատար վարմազա ճէսա-
րէթ էթմիշ իտիմ. վէ ազամէթինի էօր-
թէն փէրտէնին պիր ուճունու գալըոը-
մըշ՝ պազը հիքմէթլէրինի կէօրէճէյի-
տիմ .... Էյ վահ, էյ վահ. նէ՞ կէօր-
տիւմ... պիր զալիմ հիւքիւմտար, էօմ-
րիւ պէնիմ իւսթիւմէ պըրագմըշ, տէվլէ-
թի քէնտիյէ սագլամըշ, տէվլէթ իգ-
պալ իչինտէ քէնտի զարգ օլույօր. պանա
պարի պիր զէրրէսին օլսուն կէօսթեր-
մէզ քի, քէնտիյէ ֆէնա սէօյլէմէյիմ։
Էլինտէն հէր շէյ կէլիր տէ, կէօզիւ
էօնիւնտէ պէն սէֆիլլիք չէքերիմ, հիչ
աճըրփ բահմ էթմէզ։ Էմ՞ գարանլըգ
կէճէ, գարարթ, գարարթ գարանլըլը-
նը, շու թանըրը կէօզիւմէ կէօրիւնմէ-
սին. կէլիփ եիւրէյիմի օյնաթ մասըն։
Պիր զաման թէսէլլամ ըոը, օնուճնա
շազ օլուրտուամ. յաթին չիմտի իքրահ էթ-
տիմ. օ հիչէրին սահիպի, օ եալընըզ
եաշայանխուսյուզզալիմ՝ վիրանէլէրտէն
խօշլանըր, տէվլէթինի պիր չէօլտէ սիւր-
մէք իսթէր իմիշ։

Լափըրդը շէյլէրի կէօրմէյիմ. ազա-
մէթինի կէօրիւփ, եիւրէյիմ օյնամա-
սըն։ Տիւնեանըն կիւզէլլիյի կիւճիւմէ
կէլիյօր. պագտըգճա տէրտլէրիմ ար-

Թայօր։ Պէն միհնէթ իչինտէ օլտուգ-
տան սօնրա, տիւնեանըն կիւզէլլիյի
նէմՙէ եարար. տիւնեանըն տէվրինի տօ-
լաշըփ կէօրմէք, իչինտէքի հիքմէթլե-
րին էն պիւյիւյիւ՝ քէնտի սէֆիլլիյիմ օլ
տուղունու աղլայա աղլայա իգրար էթ-
մէք իչին մի տիր։ Իչինտէքի մախլուգաթ-
տէ, չէվրէսինի տօլաշան զաթտէն ղայրի՝
ագլէ մալիք եօղ իքէն, ծտան ղայրի տէ
էլէմնէտէ օլմատըղըն անղլամՙագ իչին
մի տիր. եօգսա բահաթ արար, ասլա
բահաթ պուլամազ, պիր ուզուն էօմիւր
պէլասընա տիւշմիշ, ագըպէթ իքրահ
էտիփ, էօմիւրտէն իպա էթմէք իչի՞ն
մի տիր։

Ի՛. Փաղիլէթ, սէն տէվլիքէ սին. ին-
սանա իլէնՙ սին, ագլըմա գապահաթ
սըն. սէնինն ուզուրունա չէքիլէն զահմէ-
թին էՙձրի եօգ։ Տին տէտիքլէրի պիր
մասալ տըր։ Ամմա ինսանըն պօրՙձու։
Պօրՙնէ իմիշ։ Քիչի պու եալան չէյլէ-
րի ֆիքրինտէն չըգարմագտան ղայրի նէ՞
պօրՙձու վար։ Եիւրէյիմի թահրիքէտիփ,
պիր էշրէֆ ղուրուբ փէյտա էթտիրէն՝
օ եալանՙձը իւմիտլէրի, օ պէնի պաշտան
չըգարան արզուլէրի, կէրի աթմագտան
ղայրի նէ՞ պօրՙձում վար։ Պէն նէ՞ շաշ-
գըն ըմրչըմ. քէնտիմի պիր էպէտիլիք վա-
րիսի սանըրտըմ։ Վար էյ պօշ խիւլեա
վար. տուրուփ պէնի թահՙիղ էթմէ։
Պու գատար գաիբլտըղըմ՝ իւմիտսիզ-

լսկե տիւշմէք իչի՞ն մի իմիշ։ Ահա օլսուն, պու էօմրիւմտէն էօթէյէ՝ ալթըդ պիր շէյ արզուլըմէյիմ, ղնրա հէփսի պօշ ումուշ։ Ադըլ, իլիմ, պէնտէն ուզագ օլսուն, Ձանըմը հասսէլերիմ իտարէ էթսին։ Ա՛ տիւնեա սէվտալարը, պունտան սօնղրա պէնի գազայէ պրագըն։ Ա՛ համագաթ, թալիիմ իւզերինէ պիր ֆահտէլի փէրտէ չէք։ պէնիմ Թանղրըլարըմ սիզ սինիզ, րահաթըմա սիզ հիմմէթ էտին։ Պիզ հայվան կիպի եաշար, հայվան կիպի էօլիւր իւմիւշիւզ։ Է՛յ ատամ, սէնին մուգատտէրին՝ տիւնեատէ պիր ազ օյնաշըփ, սօնղրա չիւրիւմէք տիր։ Տիւնեանըն եարատմազը սաղ իքէն, քեատիլ ատամըն երգընթըրսընտան գալգընըփ տա, էօլտիւքտէն սօնղրա եան եանա եաթըփ, քեատիլ ատամըն րահաթը գատար րահաթ էթմէք՝ նէ՞ րէզալէթ տիր, նէ՞ կիւձէ կելէձէք շէյ տիր։

Պու նէ՞ տէմէք տիր. ինսան՝ տահա օլմատան՝ գապահաթ սահիպի՞ մի օլմուշ. ինսան գըսմընըն նէ՞ աֆվ օլսունմազ կիւնահը վար քի, պիւթիւն Ձինսի իլէ եօղ օլմազա մուսթահագ օլմուշ։ Եալընըզ ինսանա ,, հէփինիզ էօլիւն, հէփինիզ սէֆիլ օլսուն ,, տէյի պէօյլէ եաուզ էմրին ասլը՞ նէ։ Եօգսա տիւնեա փատիշահլարը կիպի, ալլահըն տա տէվլէթ մասլահաթլարը վար, րայասընատան

քէթմ էտէր, վէ էթտիկի զուլումտան շիքեայէթէ իլճին մի վերմէզ։ Էյ ալլահ, սէն գաթըր սըն, զիրա պէն սէնինն գուտ-ըէթինտէն զայրի շէյ կէօրէմէյօրում։ Լաքին գապահաթ տէտիքլերի՝ էլի սէ-ֆիլ էթմէք իսէ, տիւնեայը եարաթտը ղըն, սոնա գապահաթ տըր։ Էօգսա պէն սոնա՝ պէնի եարաթ տէտիմմի իտի։

Լյա էպէտիլէնի պոնա վէր, եա պէն-տէն ֆիքիրի ալ։ Օթ կիպի պիթիփ, օթ կիպի կիթմէյէ պոնա ֆիքիր լազըմ տէյիլ իտի։ Ճոնտա ագըլ զիյատէ շէյ տիր։ Սէն պոնա ագըլ վէրտիյին՝ տէրտ-լէրիմի տույմագ իչէն իսէ, վէ մէշագգա-թըմը արթըրմագ, վէ էձէլտէն գօրգ-մագ իչէն իսէ, էթտիյին էյիք պուննուն նէրէսինտէ տիր։ Պէնի հիչչէր բահա-թընտան չըգարըփ տա, էօմիւր մէշագ-գաթէյլա էզիյէէթ չէքտիրէձէյինէ, եա-բատըլմամըշ զաթլէրին եանընտա նէյէ պրագմատըն։ Պէնի՝ ատատ եարատտա-ձաղընա, պէնիմ եէրիմէ պիր պէօձէք զիյատէ եարատտըյտըն։ Պոնա էյիք եիւ-զիւնտէն զուլում էտիփ, ֆիքրիմի՝ պոնա էզիյէէթ օլսուն տէյի վէրմիշսին, էօմ-րիւմիւ՝ էօլմէյէ գուտարէթիմ օլսուն տէյի վէրմիշսին։

Սինինն թէրթիպինտէ՝ պիզէ տէրտ չէքտիրմէք իգթիզա էտէրսէ իտի, տէօ-նիւփ թէքրար օնֆիլէնիյիմիզէ նիսպէթ էթմէնինն ասլը նէ։ Պաշըմըզըն իւս-

Թիւնէ երլտրզլար ըլա ոճնանմըշ գուպ-
պէ չեվիրմէք լազըմ մըլրտը ։ Ո՞ւսիպէ-
Թի գօնտուրմաղա՝ պէօյլէ պիր պի նա-
զիր սարայ իգԹիզա հտՓրմի իսի ։ Եէ-
բի չինլէտիփ , Թօփրաղա պէրէքեԹ վեր-
տիյին , ինսան եվլատը եէչիլ չիմչն իւս-
Թիւնտէ՝ գօգուլու չիչէքլեր արասըն-
տա , կէրէք տէրտտէն մչաղգաԹտէն
սօլտուղունու , կէրէք հտէմկիյճէկի սէ-
ֆալար խայալի իլէ , ահ՛ու վահ՛ էԹտիկի-
նի , սէն սէյր հտՓսին տէյի մի իտի ։
կէօք եիւզիւնտէ փարլայան քեվքեպի
նիզամա գօմուշ ուսան , ինսան եվլատը
չէքտիյի տէրտին միւտտէԹինի , երլտրզ-
լարըն տէվրինտէն հիսապ էտիփ , վագ-
Թինի շաշըրմասըն , վէ կէօրտիւլիւ միհ-
նէԹլէրին պիր տէմինի ղայպ էԹմէսին
տէյի՞ մի էմր էԹմիշսին ։ Ա՛հ , ահ ։ պի-
զիմ՛պու գարա պախԹըմըզա՝ գարանլըգ
էերլէր տահա էյի եագըշըրտը ։ Պիզի
պիր գանլը գույույա աԹմալլյտըն , պիր
գարանլըգ լինէ գօմալլյտըն . . . սէնտէն
ուզագ , սէնտէն ուզագ օլմալլյտըգ ։
Եօյլէ պիր գարանլըգ ղընտանտա օլսայ-
տըգ , հալա եիւրէյիմիզէ ձէսարէԹ վէ-
րիփ , արզուլերիմիզի Թահրիք էտէն , վէ
պիզի զօր ուլա զուլուսքեար սահիպիմի-
զէ տօղրու չէքէն , պու փարլագ գուպ-
պէնին ալԹը գատար տէրտ չէքմէգ իւ-
տիք ։ Պու աշգլարըմըզըն , պու իւմիտ-
լերիմիզին արասընտա , գուրտլար պիզի

Եէր ալթընա տավէթ էտէր , վէ մէրհա-
մէթսիզ էձել իւզերիմիզե պիր էպէտի
փէրտե չէքեր ։ Կել , ել էձել , կել . ին-
սանըն պիր տանէ տօսթու . Եարատանըն
պանա ինամ էթմէյի պիրիձիք քէրեմ։
Կել , մէշագգաթըմը գաթի էլլէ , շու եա-
պանի չէօլտե եէլեր սիւրթիւնտիւմ,
մատամ քի պիր բահաթ կէօրիւփ , թէ-
նէֆֆիւս էտէձէք եէր եօգ . Կել պէնի
շուրատան գալըրը ։ Ա՛ էձել , սէ՛նտե
մի թէպսիլ օլտուն ։ Պիր զաման սէն-
տէն էօթէյէ պիր էօլմէզ կիւնէշ կէօ-
րիւրտիւմ քի , կելիփ չաֆգյլա մէզա-
րըն գարանլըղընա նուր վէրիրտի . շիմ
տի մէզար հիչէրին օրթա գափուսույու-
մուշ , սէնտէն էօթէյէ նէ՛ տէրին գանը
գույուլար կէօրիւյօրում ։ Ճէննէթ խիւ-
լեասընտա կէզէն ատամա՝ նէ՛ էօրֆլիւ
Ճէհէննէմ կէօրիւնիւյօր ։ Հէյէ պագ ,
հէյէ պագ , աղըընը նէ՛ պիւյիւք աչմըշ ,
պէնի եուրթաձագ ։ Շու քէնտի քէն-
տիյի թանըյան Ճանը , պէն պագըշլա
տիւնեայը կէօրիւփ , երլտըզլարը կէզէն
Ճանը , Ճէննէթթէն էհալիսի իլէ գծուս-
շուփ , ծնլարըն օլտուլու մէրթեպէյէ՝
քէնտի տէ չըգմագ սեվտասընտա օլան
Ճանը , պիր նէֆեստե եուրթաձագ . պու
հիքմէթլի Ճան՝ էպէտի էձել գույուսու-
նա պաթաձագ ։ Օ էձել կէՃէսի տիւ-
նեանըն իւզերինէ էնիփ , ասսումանըն
գուպպէսի՝ ինսան գըսմընըն մէզարընը

էօրԹԱՀՁԷք օլուբսա, օ պիր գափանըվ պիր տահա չըգըլմայաՃագ մէզարըն իւզերինէ՝ պու պէյԹԱԼԷր եագըշըը։

Մուրատընա էրմէյէն
տէվէԹինէ կիւլմէյէն
Ֆանի տիւնեա սուլԹանը։
Պաշլար իքէն տէվէԹին
ԹԷմամ էԹտի միւտտէԹին
խաին ֆէլէք գուրպանը։
Ճիհանէ տօղտու սուլԹան
եէր իլէ օլտու եէքսան
ԹԷնի իլէ հէմ Ճանը։
ԳուԹսուզ ինսան էվլատը
կէլտի տէրտին աղլատը
հիչտէ գըլտը մէքեանը։

Ե՞ ունտա պիր ազ տուրալըմ տա, էյէր ԹԷվարիխիմիզ պույուսա, իւզերիմիզէ աղլայալըմ։ Էօյլէ իսէ պիզ պիր խայալը ըզ· կէօլկէ գատար պիւէ եօզ ուզ, հիչ-լերին տիպկինտէյիզ։ ԹապիաԹ տէտիյէ-միզ՝ պիր չըպլագ սօֆրա տըր, իւզերին-տէ մուսիպէԹիմիզտէն զայըի չէյ եօգ։ Պու նէ՞ գօրգունՃ չէյ տիր։ Տիւնեա ին-լէր, Թանըըը եըգար. եէր եիւզիւ պիր սալախանէ, եարատան սըղանմըշ պիզի գըրար կէչիրիր. պինլէրՃէ պին զաԹ եարաԹմըշ, ՖագաԹ հիչլերէ կէչմինին աՃըսըն տույուրմագ իչին։ Ա՛Ճապա եա-րատան պիր էօվքէ արասընտամը իչէ

գալգմըշ քի , քէնախի իզիլ կաճէկք՝ պէօյլէ պիր տիւնեա եարաթմըշ ։

Վազ կելելիմ շու քիւֆիւրլերի, վազ կելելիմ . ա մէզհէպսիզ ատամ , շու գա տար սայըսըզ զաթի նամըլ թարումար կաճէօրսուն ։ Եաղըգ տըր . շու գատար կիւզել վէ մուպարէք մախլուգաթըն գա նընա կիրմէ , եաղըգ տըր ։ Եարատան օնլարը սէնաէն էյի իսարէ կաճէօր . գուրտլանմըշ աղաճ քիւթիւյիւ կիպի , չիլէնէն ֆիլիսինի՝ չիչէքտէ իքէն գու րուԹմազ . պու քեաինաԹտէ հիչ պիր շէյ զայ օլմազ ։ Ալլահ հիչէրին ալլահը տըր տէմէք՝ ալլահը ԹախԹրնտան էն տիրմէք տիր , ալլահը հիչ էԹմէք տիր ։ Սահիհ պիր ալլահ՝ հէր շէյի եարատըփ , հէր շէյի սագլայան տըր ։ Ալլահ քէրէմ սահիպի տիր ։ Գալպինին խօշլանտըղը՝ հէր քէսի մուԹլու էԹմէք տիր ։ ՄուԹ լուլարը արԹըրմագ իչին՝ ինսանլարըն սայըսընը արԹըրըյօր ։ Պէլի , ալիղիմ ֆիլանտրոս , սէնին էօլմէզ օլտուղունա գալպիմ շէհատէԹ կաճէր , զիրա ֆազլ լէԹլէ եաշատըն , սէֆիլլիքտէ եաշատըն ։ Թանղրը սէնին էօմրիւնիւն ֆազլլէԹի նին իւձրէԹինի վէրէճէք ծլմասայ տը , սէնի եարաթմազ ըտը ։

Լյ պիր գաչ սաաԹտան պրագաճաղըմ տիւնեա , պէնիմ գըսմէԹիմ սալԹ սէն օլայտըն , Թանղրը պանա նէ՞ քէրէմ էԹմիշ օլուրտու ։ Սէնին խազինէլէրին

պօշ տուր . օլան մալինտէն՝ տօսթու օ-
լանտան զայրի զէնկին եօգ : Օ տա էլի-
միզտէն նահըլ գայար : Լուսեամ , Ներ-
կիզէմ , Փիլանտրոսուս , իւչիւ տէ գու-
Ճաղըմտան մէզարա ալէլատըլար : Նէ
եանա պագասամ , տիւնեա էթրաֆըմտա
փարչա փարչա էրգըլըյօր , պէն էրգըն-
թը իչինտէ գալըյօրում : Ա՜հ , ա՜հ . պուն-
տան սօնդրա կէօզիւմ տօսթլարըմըն օլ-
տուղու էերտէ տիր . պու սէֆիլ տիւ-
նեատէ կէօզիւմ գալմատը : Տօսթլա-
րըմ կիտէլի , տիւնեա տահա սէֆիլ օլ-
տու : Քեամիլ ատամ՝ պու տիւնեանըն
սէֆիլ հիւքմիւնիւ թէնկինէ պրաՃգը ,
Ճանընա՝ կելէՃէք էպէտիլիյին տեվլէ-
թինի վէրիր . պիւթիւն զաթինի ախրէթ
ուղուրունա պէդզ էտէր , թէտպիլինի
պասիրէթինի օնա պինա էտէր , աշգը
օնտա օլուր , վէ մութլու օլմազա իւմիտ
էտէր . հեր իչինի ալլահա հավալէ էտէր ,
վէ նէ պախթատան , նէ ինսանտան հիչ
պիր շեյ մաթլուպ էթմէդ :

ՀԱՇԻՑԵՒ

Լ ՕրենՅեոս , պէն պիլերիմ սէնաէ քիսիր վար . պա՛րի քիսրինաէն պիր մէյվէ չըգար : Փիսրին կէօզիս էօլմէմէք տիր . հիչ օլմադան գօրդար : Օլուփ տա օլմադան գալմագ , հիչ տօղմամադան պէմէր տիր : Սէնին զուրուրուն վար ըսա , պիր գուրտու սանա պէն զէմմէնին տալը՞ նէ : Սէն էյէր սէքթայէ մալ խէն , սէքթալարը մահվ էտէճէք թարիգ սիւլուք էմմէնին տալը՞ նէ : Մալէ սէվտան վար ըսա , իւմիալերինի մէզար թէհլիքէսինէ պաղըշլըփ տա , էպէտի ֆագըրլըղը իր-թիքետալ էմմէնին սէպէտլի՞ նէ : Պիւյիւքլիւք սէվտասը , սէքթա արզուսու , մալ թամար , վէլ–հասըլ սէվտալարը-նըն հէփսին ճանըներն էն պիւյիւք արզու էմմէկլի չէյ՝ էօլմէմէք օլսու-ղունա խսալա տըր , վէ ախրէթտէ մա-լիք օլաճաղըն սէքթայը , մալն , տէվլէթի խոսպէր վէրիր: Էյէր թալափաճէն գաճղինէ եսղըմըշ օլան՝ պու իլք արզույու քէօրէմիշ խսէն , էյէր էպէտէն եաչամադա , վէ էպէտէն մուԹլու եաչամադա իրԹիքետալ էմմէզ-սէն , վէ էյէր եաչամայը վէ մուԹլուլուղու՝ պու պու-լամայաճաղըն սիւնեետէ արարսան , եազըգ • քէն-տինի հինանըլգուան չըգարմըշըն : Սէն պէօյլէ , եարա-տանըն իգտամընա գարշը գօյուփ , էօմրիւն օլսու գճա ալլահ ըլա ճէնքէրէճէք գատար ազղընըլըղըն վաՙմը : Խալկա պու գատար զալիմ իքէն , սէնին գատար Թաշ եիւրէքլի տէյիլ : Սէնին պիւԹիւն վարլըղըն պիր աուճ Թօփրագ օլմադա գայըՙլ մըսըն : ԹապափաԹ՝ սէնին հիչ օլմայը արզուլէսէյինի կէօրսիւքճէ , ԹիմիրԹիպ սար-սըլըյօր : Պու արզու՝ կիւնահ եարալարլըյա ճան չէքի-շէն զիմմէԹինի՝ սօն հինըմԹիսի տիր : Պու նէՙ զէհիր տիր սէնին տատարլարընա իշլէմիշ : ԹապափաԹին իլք արզու-սու՝ Թիքէնմէզ պիր տէվլէԹ արար , սէն հիչլէրի ար-զու էչյօրսուն , պէս պէլլի ԹապափաԹինի չիւրիւԹմիշ , քէնտինի հինանըլգուան բէտտ էմմիշսին :

Սէնին էօլուն իմիգսաոըն պու-յուսա , Թապվերինի բէտ էմմէկէ սանա նէՙ գարա պօյալար պուլայլամ •

հէր նէ գատար սիյահ եաղսամ՝ , սալընա պէնզէտէ-
մէմ : Պէօյէ՝ իւմիւլերի գաթի էտիփ , գուարթէլերի-
միզի՝ թէքմիլ օլմատան մահվ էտէն , վէ պաչանմըշ
մէյէքլերի՝ պիթմէտէն քիւլ էտէն չէյթանի՝ թարիգի՝
սէնին չէյթանլարա եար օլան խայալին՝ հանկի՞ ձինինին
եարաբմիյլա իձատ էտիփ , ձէ հէննէմի չէնէյէմիշ :

Իօվիւչ եօգ . ուչումուչ եօգ . Թօփրաղը ձանլատան
ձանլար՝ հաճա ուչանըգ սըղլար , հէվի հավատա կէզէ-
յօլար . նաքին նէ՞րէտէ վարըփ գարար էտէձէքլեր . . .
գըյամէթ պօրուսու տիւնեաղը էօթմիւրիւփ , պիղի
ձէմ էտէձէք օլուբսա , եարատանըն թախթը էթրա-
ֆընա պիրքեքիփ , ամինինին փէտէրի ալտընըն նուրլըյա՝
հէփիմիզ նուր կիսի փարըլտայըր , էպէտ-էլ-ապատ
գուձաղընա սարըլաձաղըզ : Էյէր ձան՝ ֆիքրինի կէօյէ
գալարմաղա պու Թարիգի օլմասա , պու տիւնեատաէ
չօգ եաշայամազը , իւմիտ քէսիքլիյի իլէ չափուք Թէ-
լէֆ օլուբտու :

Հէչ օլմագ գօրգուսու՝ քիչինին էօմրիւնտէ հէր
ֆիքրէ կիրիր : Պու տիւնեանըն սէֆասը , (էյէր օ տա
վար բսա) , հէմ ձէֆալարը Թահրիք էտեր , հէմ միւա-
տէթի աղ սիւրէր , հէմ պիր քէրրէ կէչափքտէն սօն-
ղրա , պիր տահա կէլմէզ : Պէօյէ պիր խայալի տիւնեա-
տէ տօղմագ խաթէյէն պուլունմուրտու : Պիր տիւնեա քի ,
իչինտէ օլմագ պիր կէօլիկ տիր . տուրմագ պիր տիւշ
տիւր , հէմ գօրգուրտու տիւշ տիւր . պիր տիւնեա քի ,
իչինտէ տէրտիմինա ինսան՝ պիր ուֆագ գըվըլճըմ կի-
պի , Թանըրընըն ղազապը՝ հիչքերտէն ֆըրըլԹմըշ , հէ-
ման պիր տէմ փարըլտայըր , շնապհէչերտէ միւշէվվէշ
ուչուշտուգտան սօնղրա , ագըսկէթ էթրաֆընը գուս-
չատան գարանըգտա գամ զաֆիլ սէօնէր , վէ օ մու-
գատտերի օլան էպէտի մէզարա կիրիր : Էյ Լօրէնցիոս ,
շու սէօզլերին գուվվէթինէ ագըլն էրէյօրմու , եօգսա
եինէ ագըլն ֆիքրին հիչքերտէ ինԹիգամսու մը որը :
Կէրէք սէնտէ , կէրէք սէնտէն տիշարը՝ սէնի հէր Թա-
բաֆտան սըզըշտըրան խապաթլարտան , իգԹիզա էտէն
նէԹիճէ պու տուր քի , էյէր ինսան էօլմէզ խե , ձէն-
նէԹտէ պիր ալահ վար :

Պու պիր էսքի մասալ որը , տէր Լօրէնցիոս . պէլի
էսքի տիր . Լաքին հագ տէմիքլերի՝ երըլտանմազա գուվ-
վէԹտէն տիւշմէզ . վէ էյէր պու խապաթըն հագ օլտու-
ղունու կէօրմէտէն , չիմտի էսքի տիր տէյի եէրմէզ ի-

սին։ Հագ ատիքէրի՝ սէնին ճանըն կիսի էօլմէզ տիր. վէ մասալ ատիքէրի՝ սէնին պօշ սէֆալարըն կիսի կէչիձի տիր։ Ադընը պաշընա կէմիր, Թանդըրնին քէրմէրինի քէնաի նէքսկէմինէ ալամ էմմէ, վէ ճանը նըն էօլմէզլիկինի՝ ղանէմէ Թէպսիլ էմմէ։

Պանա ինանմա, քէնաի կէօզլէրինէ ինան, ալլահըն եարաԹաղը չէյլէրե ինան, ճանըն նէ գաւաթ միւհիմ չէյ օլսուղունու՝ օ սիւրիւ սիւրիւ շահիտլէրէ սօր։

Ճանլարը էօլումանէն գուրԹարմադ իչնի, ազամ ատվէՀինին շու քէօչէսինատ, հադ Թաապա նէլէր էմմէտի. (Համա ու սէնալէր օլսուն)։ Ճանըն պա-հա էմԹիշմէզ գըյմէԹի՝ եարաաըլըշըն անախԹաբը աբը. եարաաըլըշըն սըրրընը սէպէպինի պէյան էտեր։ Ցիւնէանըն հէր ատվրի տէվանը՝ օնուն իւզէրինէ աէօնմիւշ սիւբ։

Պիզի պու հագիր հալիմիզտէն ատվէմէ էրտիր-մէք իչնի, գարանլըզտան այրընլըզա, էքսիքլիքտէն ԹէքմիլլիյԷ, խաԹիրատըն բահաԹէ գօմադ իչնի խոի քի, ալլահըն էվլաատը ՃէհէննԷմին գարանլըզ դուպսէսի ալԹընա էնտի. օ մէյնուն խալխա, պու հօրիլիս սէյեահը՝ ամի անսըզ օրատա կէօրիւնՃէ, եէրէ գափանատ։ Ա՛ Լօրէնցիոս, Խալխա գատար եօգ-մուսուն։ Շաշգընլարըն զէվգէ ալտրը մուպարէք ԹէվրաԹ գանուունու՝ պու նիյէ էմէ էաղըլմըշ աբը։ Ամրէմի ինքեար էտէն ՌէզԷպոպոլլէր, սիզ օ քիԹապա էլ վուրմատան, խաԹիտա գըրդ կիւն օրուՃէէտին։

Գաապը ալլահըն մուրատընը իՃրա էմմէկ, ՃէՀ-նէմին մէլահքէսի նէ գատար իՀՄիմատ էտէյօրսա, ՃէՀէննէմին տէ չէյԹանլարը օ գատար զըտարընա չա-պալայօր։ Վայ. շու կէօզլէմէ կէօրիւնէն նէ տիր։ Ոյան, Լօրէնցիոս, ոյան, ֆիքրինի աչ, վէ շու սու-րէԹէն կէօրիւնէն պիյիւքլիքլէրի հիչ էտէն ազամ ֆիքրի՝ Ճանընա սըղըրը։ Նէ տիր օ. էքի սիւնեա ՃէՀքէչէյօր։ Էվրօփալը Ա՛ֆրիկա տէյիլ. խայր. Ե. հալիսի էօլմէզ՝ էօյլէ սիւնեալար տըր. Հավալարտա գանասլարըն աչմըշ, շու տարաՃըգ սիւնեանըն իւզէ-րինտէ, պագ նէ ՀարարէքԹէ տէօյիւչիւյօրլար։ Ցէօյ-իւշտիքլէրի քէնաիլէր իչնիմի տիր. խայր, սէնին իչնի տիր. ինսան իչնի տէօյիւչիւյօրլար։ Պու էքի գօլ խաա-մին պէյնինտէ օլան էպէտի սէֆէրէ սէպէպ՝ ինսան էվլաատընը էնֆաի տիր։ Գաղղասըն էմԹիքլէրի՝ ինսա-

նըն գըսաՀէթի տիր։ Պագ նանսըլ վաւրուշուլօրլար. նէ թա-
պուր թապուր սիլահլը բոռհլար պիր պիրի իլէ կիւլէ-
շէյօր. հալա չալգանըփ տաղըլանըյօր. տիւնեայը պիր
ֆըրլընըա սարմըշ. սարըփ եաՀրէյօր։ Էյլի իլէ քէմ-
լէք՝ էքի մռանիա տիւշմէն տիր քի՝ պարըշմագ միմ-
քին տէյիլ. ինսան նէ շաշգէն տըր քի՝ ապայա կիրիփ,
պիր պիրի իլէ պարըշարըմսատ կէզէր։

Պու ֆիքրի՝ տիւշմէ տիր զանն էթմէ. կէօյէրտէ
պիր սէֆէր օլտու, հագ. Թաստա էլինի ուզատըփ,
տատմանին փարչագ գուպպէսինտէն աշաղա տըրը
եայընը ալտը, վէ դազագ օգլարընը ՀէՀէնէվինի կիր-
տապլարընա ֆըրլատաը։ Կէօյնէն կիւրիւլթիւսիւնէ
գարշը, ՀէՀէնէմ ատ կիւրիւլտէյիփ, պիւթիւն ա-
Թէչինի տիշարը սաչար։ Տահա ինսան էվլատը՝ պու
Հէնքէրինն սէպէպի ալ չէյ տիր տէյի տուրմըմուշ։ Պու
գարդաշալըգ՝ հէփ քէնտի մէնֆաաԹի իչին էքէն՝ քէն-
տի տահա պօշ ավարէ տուրմըմուշ։ Պէլի, ույուշուգ-
լուղունու հիչ պիր չէյ տէֆ էտեմէյօր։ Օնսան ասնզրա
տահա ագլընըն երմէտէյի սըղլարա, Ճանը սըգրլընէն իմ-
տի, պու պասլտէ քէնտի ույուշուգլուղու հէփսինտէն
պիւչիւք սըր տըր։ Ինսան գըսմը մէչէքլէրէ պու գա-
տար զահմէթ վէրիփ տէ, քէնտի հագլարընա քէնտի-
լէր պու գատար պի գայա օլտուգլարը չօգ ահմակ չէյ
տէյիլմի։

Կէօզլեմիս հէր նէ եանա չէվիրսէմ, սիւրիս սիւ-
րիս եէնի խապաթլար կէօրիւրսէմ, ֆիլ-վագը Թանը-
ըընըն ինսանը պու գատար Թէչատհիւսլ էթմէկի
նէտէն կէզլը։ Ինսան էպէմի սէֆա վէ էպէմի Ճէ-
ֆա չէքէ պիլէՃէք՝ հէմ չէրէֆլի, հէմ գօրգուլու
գուտրէԹէ մալը օլտուղունատ կէզլը։ Իւզէրին-
տէքի Թօփրաղըն ալԹընատ պիր էօլմէզ Ճան վար։
Մէվլաքէնին պու գատար զայրէԹլէ Թարաֆի էթ-
տիյի՝ օ Ճանըն հագգընա տըր։ ՃէննէԹ Ճանըլարը
տիւնեայէ նազար էտէրսէ, օ Ճանլար իչին տիր։ Ճա-
նըն գըյմէֆի՝ օնլարըն իաԹընըատ չըգմազ. հէր Ճա-
նըն ՃէննէԹտէ ԹարաֆԹատրլարը վար, վէ հէր ֆիքրին
ԹէֆԹիչՃիլէրի վար. ինսանըն Թօփրաղընը, օ չիրքին
չամուրու, կէօզէտիր մէչէքլէր վար. վէ սէվտալարընն
հէր պիրինի կէօզէտիր նէվագէՃհի վար։ ՎագԹլէր
տէվր օլմազա պաչլայալատ պէրի, ինսանըն գըսմէ Թի
հագգընա հագ Թաստա օՀտուրմուշ տիվան էտէյօր։

Լօրենցիոս, էյեր եւբէյին էլմասան վէք ոէյիլ խաէ, չու հագ սէօղև սոնէլ, խաթըրնաս թուէթ։ Շու իքնաէն խալև ոէյիլ սիր. էա ձէննէթ սիր պահա էէթիշմէդ էէյ սիր, էաիսօս թաապաթաէ կէօրսիյիւ-միզ չէյլեր հէվ խայաշ սրս։ Պու սուրէթաէ չու կիւ-նէչին ալթընաս օլան չէյլերաէ, վէ կիւնէչին նուրան-ման էուգարը՝ կէօղևմիւզևն նազարընըն էէթիշմ-ոէյի չէյլերաէ նէ պաղ վար, նէ թէաոոիր վար, վէ նէ սիր մերամ վար. վէ ձիհանըն էէքնինէաէ, պէլըրդա սիր գարաոըդ կէձէաէն ղայրի, սիր հիչոէն ղայրի չէյ կէօրնիւմէզ։ Պու սիւնէաանըն մանասըզ պիչիյ-քլիւ-քլէ-րի՝ ձէննէթնին միրասրնա բուպար օլսունմ։ Սէննին սիր տաքիպալըդ պիր պօշ սէքման, քէնոնինի էպէսի ձէքհալար թէհլիքէսինէ գօտուղունա տէյէրմի։ Պա-չընա կէլէձէք օլուրսա, խէլասինէ պինլէրձէ սիւնէա-լար վէրիրսին, շիմաի քէնոնինի օ էպէսի պէլասէն է-սիրկէմէյէ, սիր օյսունձագ չէյի վէրմէզմիսին։

Լօրենցիոս, էյեր կէօղնիւոէ նուր վար ըսա, ալ-լահ պէնոէն էանա օլսուղունու կէօրսիւն։ Թա-պիաե՝ կէրէք զաեի տէվրի իլէ, կէրէք նիզամըն-ման խայրըձ հիքմէթլէրի իլէ՝ սոնա պու հագ խա-պէրի վէրսիյինի կէօրսիւն։ Պաչըն իւսթիւնաէ կէօյ-լեր ինսան էօմրէդ փէր տէյի չալըրսրըզընը, վէ եէրլեր ինսան էօմրէդ փէր տէյի ձէվասդ վէրսիյինի իչնիմսին։ Պու տիւնեա՝ իլմի իլահինին թէքմիլ թարիֆի սիր. օնա ագլ էրսիրմէյէ, մէսրեսէլերին թալիմինէ հա-ձէթ տէյիվ։ Փիչն ֆազիլէթնի օլսուղունա սօնդրա, իլմի իլահիաէ թէքմիլէն ալմ օլուր։ Պիր բէնձակեր տատմ սաֆանը էլինտէն պրագմատան, իլմի իլահի-նին փէք ալմ իւլէմասրնաան օլուր. չիմաի նէ տէր-սին. էա իթիֆաա էթմէյէ, էա իթիֆաա էթմէզ-սէն՝ ագլընը զիմմէթինի ինքեար էթմէյէ, սէնի մեձ-պուր էթաիմմի։ Վ ագրա ինանմազըդ նէ սիր. հէր չէյոէն զիյաաէ ձէսարէթէ միւհթաձ սիր իչ սիր։ Փիչի ալչագլըզըն պու սօն տէրէձէսինէ վարմազա, ագլընը սա ինքեար էթմէյէ, արը նամուսուս սա։ Պու էաէպսիզլիյի էչէ կէթիրմէյէ, քիչի քէնոնչէ չօգ զոր էթմէյէ, չօգ ձէննքէչմէյէ. վէ իւձրէթի նէ սիր տէր-սէն, նէտաամէթլէ բէգազէթ։

Թանըզընըն հագդընա հիքմէթ էօգ տուր, չաքին Թանըզընը գալարրարգլայն, հէր չէյ հիքմէթ օլուր.

վէ հեր օլան՝ օ սէնին քիսիրնին ինանմասըդը հիք-մեթսէն պիւյիւք հիքմեթի օլուր : Պու մէշքեուք թարիգի Թեուրաթանըն սալդընէ քի, օսիրնետէն չօգ անղաշըլմազ սըդը : Հիքմեթի օլմասըդ՝ հիչ պիր շէյ կէօրմիյիւմիզ էօգ . հեր կէօրմիյիւմիզ պիր սըդ սըդ : Պիզիմ ագըլըդը օ գատար գըսամ սըդ , վէ պլահ օլ գատար պիւյիւք տիւր քի , քիթապլարտա օգուստուղուտուզ էն հիքմեթի շէյլէրի՝ էն սահիհ օլանլար սըդ տէյի ինանմազըդը : Տին , իթիգատ՝ ագ-ըմդը էօրսէլէմէյէ տէյիլ , իլլա բահաթլանսըրմազա էարար . ագըլնէ տիր . սահիհ Թարիխինէ պագարսագ , Ճանըն սօղուս հարէքէթի տիր : Ասամ օլ , ատամ օլ , վէ Ճէննէթ մէլէյի օլմազա չալըշ :

Ախրեթի ինքեար էեմէք՝ հեր պէտ ամէլին ֆի-տանը սըդ . պէտ սէվապարըդը կէլը օնու գըզըը-ըդը չըլէնահիլը : Քիչի ֆաղլէմէ էօլուննա տուրմա-ղա արթըգ կիւվէնճէյի գալմազ . քէնահ քէօթիւ խա-թիտասինին էլինէ գալըը , գապահաթտան գապա-հաթա եուվարլանըդը եաթըդը :

Ֆաղլէմէ տէսիքլէրի՝ ֆադաթի էպէտիլիք ֆի-տանընտա չըլէնիսի չըչէքլէնէ պիլիր . վէ պիր աղաճ ջիւրիւտիքլէյի , մէյվէսի տէ պէրաապէր ջիւրիւ-տէյիւ կիպի . եահսա անտսը էօլտիւքլէյի , բահմին-տէքի էվշատ տա պիլէնսինճէ էօլտիւյիւ կիպի , էպէ-տիլիք իմիգատը տա էօլտիւքլէյի . Ֆաղլէմէ տէ պիլէսինճէ էօլիւր : Ճանընդըն էօլմէզ օլտուղունու պատա ինքեար էեմէն ատամ՝ հեր նէ տէօյլէրսէ տէօյ-լէսին , եարամազ ատամ օլտուղունու պատա իգրար էեմմէզ օլուր : Էօյլէ ատամ քէնահ գավլինճէ , քէն-տիտէն զայրիյի տէվմէյէ պօրճլու տէյիլ . հէչ նէ օլուր-սա օլսուն , օ սաղի քէնահի պիլիր :

Պէօյլէ ատամլար պուղտնմըմու . պէլի . ատամ՝ վար քի , էօլէճէք օլտուգլարընա գանատի էեմէյ-ինի , մահվ օլմազա հասէտ էտեր . օյուտա պլահ տահիմ վար օլմագ գուտուրէեմի իչէ պլահ սըդ : Պու իթիգատլարընըն սաչընը տէյիպէինի ոօրատան , սանա սըդ վէրմէղէր , նաքին պիր սըդ չէյ տէյիլ տիր . վայ ագըլ պիւյիւտիւ վայ : Պու մէղհէսսիղէր Ճանըա-ըընը խօրլարլար , Թանղրըյա տօղրու չըգմագ իչին ալաբգլարը գանատը , իչք ատամը ալտատան էօլսան հիսի գըրըփ , էեր էիւղինէ եաիրշըփ , Թօփրագ չէյ-

նէմչէ իրմիքեաձ էաէրլէր , վէ ο մէքրուհ Թաբիգէ տալարգձա տալարլար ։

Ասամլըգտա՝ ատամ չէքլինաէն զայրի չէլէրի էօգ . քէնարլէր տօղրու եւրիւր , պաշլարը կէօյէ պագաբ , նաբին մէլլէրի ե երէ տիր. եւրիւքլէրի եէրատ սիւրթիւ նիւր ։ Սէ՛փայը մէտ էաէրլէր , ճէփայէ գուլ օլմուշ լար . ագըլ Թաալար՝ ագըլն սիւչմէնլէրի . քէնարլէրինի մահչուգաձրն էն ալչաղը էաէրլէր . վէ էայէ էաէրլէր քի , Թաալամլէրինին աձա բիւԹպէսի՝ բէզալէմլէրինի արԹըրը ։

Հիչ պիր սէօյլէմիլլէրի՝ օալիրինէ ուչմազ . պիր մուհաալիֆլէթ մէճմաասը արըլար ։ Կէլ Լօրէնցիոս , շու մէքրուհ եօլտաշլըգտան չըգ . սուրբ Էվլէմոն քի Թաալընը պրագ (1) տա , սուրբ Պօղոս քէԹաալընը օգուս , զնրա օնուն ճանը հէմ ագլ ըլա , հէմ քէրա մէձլէ կէօյլէրէ չըգրլի , չօգ զաման էլլէնմիչ տիր ։ Ագլընըն սէրպէսմէլյկէձինի գուլլանմագ՝ պիւԹիւն չէյին պիր այրը փարչասընա իլիչմէյէ օլմազ , իլլա փիքրին կէզլ պիլէձէյի մէմլէքէԹլէրէ՝ ճանընը սալըմ կէզաիրմէյլ ։ Ինսան գըսմընըն գաարը օլտուղուս տէվրի ճէսարէԹլէ տօլաչըմ , պուս հատաի հուստուստու էօգ քէսինաձինն չէվրէսինի կէզմէյլի . մէնզիլլէրինն , վագըԹլարընն , հէր քէօչէսինէ կիրիմ , օլան հիքմէԹլէրինէ կէօզ ալըշտրըմալը ։ Վէ պի այնի քէնաի մէմլէքէԹինաէն ուզագ օլանը տուչմագ՝ Թամարընա մասլահաԹընա չաղըմ օլան վասիլչաղ կիսի , հէր սըրլարընը տուչուս անլաշմալը . եէքիւնին նիղամընը պուս Թէքմիլ տաիրէտէ միւԹաձնա էԹմէլլի ։ Օնուս հագ օլան մատաէլէր աշիքաար օլուր , վէ պիր պիրինի արգաչար , պիր գավի Թէմէլ , պիր միւհիմ գուպպէ էավիարլար քի , հագգըն պիւԹիւն իսպաԹը՝ օնուս Թէքմիլ օլուր . պիզ ο գուպպէյէ պաասրգձա , այաղընրզ ալԹընուս գավիրնիր . քիչի ԹէֆԹիչ էԹմէքձէ , փիքրի աչըլըր , իչղամ օլուր ։

Իչ Թէկ ինսանա էագըշան՝ փիքիր սէրպէսմիչյէԹմի տէյի՝ պուձա սէրլէր ։ Ագլընը պէօյլէ իչլէտմէն աամ՝ պիր զէրրէյէ գանսաամ էԹմէզ . կէօզլէնիւ պիր սաաԹլըգ մէնզիլ տօյուրմազ ։ կէօզլէնիւ էուս

(1) Ա՛ՆԲ-ԵՎԷՆՆ ՆԱՄ ԳԻՐ ՓՐԱՆԼ ՊԵՅԳԱՓԷՈՒՆԻՆ ԻՆՔ ԻԼԼ՝ ՊՐԻՆՔ ԳՈՐՈՒԸ ԵՈՒԸՄՆԸ ՊԻՐ ԻՒՐԱՊ ՎՐ ։

գարը գալերը, կէձէնին չու կիւզէլլիկինի սէյր էյլէ։ Պիր կիւն ձանըընդն վարըվ կէզէձէյի՝ չու փարլայան քիւրէլէրին էանընտա, պու տիւնեանդն փաղչահլըգլարը նէ տիր։ Եա ալլահդն սու-րէթինէ եարատարըդըզ ինսանդն էանդնտա օ քիւրէլէր նէ տիր։ Օ ասուանդն տարաձրգ մէյտանդնտա, պիրվ պիրվ իւրթիւնէ սըգըշդըզ կիսվ կէօրիւնէն սիւրիւ սիւրիւ երլերդըզլար՝ ձանդն իչինաէ կէնիչ կէնիչ կէզէ պիլմիվլէրինաէն մանտա, տահա օնդարտան իրվ քիւրէլէր, տահա եարատարդմատրգ էէնի տիւնեալար սրդա պիլիր։

Պու զէրրէ մագուլէսվ տիւնեայէ պիրվ պաղդայատ, պագտարըմ, ասուրդարտան զդայրի եօգ։ Լուսեա, Նէրվիվէ, Փիլանտրոս, իւչիւ տէ տիւնեատէն ուչտու։ Ձէկէնէնէմ գափու-Ձուսու կիսվ (1) մէզար՝ իւչ աղզընդը պիրտէն այըվ, օ իւչ էօլէնին սէսի իչէ ձանդմը տատվէր էթտի, վէ օգուտուդուտմ հագ պէյթերվ էօթտիւրտիւ։ Իչթէ էպէտիվլիգ տէրեասը Լօրենցիոս, սէնին ազիզ ասուԹուձն օնտա կէզէյօր։ Ա՛լըր ձանդնը չու տիւնեատան, չու ձանդարըն չաթըվ փարալանտըզը գայատան քէս վալատարընդը, տէմիրվինի ալ, եէլքէնէլէրինի ալ, բիւզկէտարըն էօնիւնէ տիւշ, կէօզլէնիւ եըվ արդա տիր ատ՝ տահիչ էօմրէ տօղրու բէվան օլ։

Ինսանդն Թապահթի իչի օլտու-ղուձնտան, էօմրիւ տէ իչի տիւրվիւ տիւր, էօվիւմիւ տէ. ատն էօվիւմիւ փէգ մուսթահէթվ տիր։ Թէնիմիզդն էօմրիւնիւ կիւնէչ պէպէր. կիւնդչդն քէրէմի իչէ մէտարըդըզ կէչդնիրվիզ։ Ձանդմըզդն էօմրիւ տատա ալա նաՀդագայա միւՀԹաձ տըր։ Օ տա կէչդնէձէյինէ կիւնէչի եարատատանտան տըր։ Պիզ ձէնդնէԹին կիւնէչդնտաէն եիւզ չէվիրիւսէգ, տիւնեատդն կիւնէչի տէ պիղտէն եիւզ չէվիրտիչի զատան, պիր էպէտի գարանըդզա տիւչէր, իչի գաԹէօվիւրիւզ։ Պու էօվիւմ՝ ատն նէՀթէսինի կիւնատ էչդնտէ վէրէնէրէրն գըրամէԹի տիր։ Պիղի էրգտատա, Թանըդըր զըր էվմէյէ հաձէԹ տէչիվ, պիզ քէնտի քէնտիմիզի խատաա էտէրիզ։ Պու պիր տահիչ Թարիգ տիր քի, տադըր չէյ եէրէ էնմէչ, Թապահթին հիւքմիւ օլտու-ղուս կիսվի տիր։ Ա՛լտահ ըլա ինսան պիր օլմագ իչդնի, իչիտնին պիրվ Թէպահիվ օլմագ իգԹիզա հաէր, զիրա ըշըզ

(1) Ձէկէնէնէմ գափու-Ձուսու պէպէյի, ֆոնթէրոնէրին Ֆուսուլտըդա, իւչ պուչուԸ ածգեր պիր։

ըլա գարանըդ պիր հէրեաէ տուրմագ միւմքին տէյիլ։ Էօյլէ օլտուգտան սօնրա, ալլահ Թէպարիւ օլաճագ տէյիլ ա։

Էյէր պու լքի գաթ էօլիւմ սանա գրամէթ օլաճագ օլտուրա, սագըն ալլահ զալիմ տիր տէմէ. ալլահ ինսանը գուդրաու հէմմէք խոթէր, էյէր ինսան գապուշ էսաէրսէ։ Ալլահ ինսանա վէ ագլը օլան մախլուգաթըն ձիւմլէսինէ, քէնտի փիւր մերհամէթ մուրատընա գարշը գօյաճագ պիր ազամ, ղաբին Թէհղիքէյի գուտրէթ վէրմիշ։ Վէ պու գուտրէթ փէք էլղէմ խոյ։ Ձիրա ծտուղ կերէք ինսան, կերէք մէլէք, ճանսըզ գուգլա կիսի, նէ մէհէճ չայկտաթէ օլա պիլիրլէր, նէ հիճվէ մուսթահաճագ։ Քէնտի տէվլէթինի տէ, նէքպէթինի տէ քէնտի իրսաէսի իլէ եափա պիլմէք՝ ագլէ մալիք օլան զաթին Թապիաթինտէն տիր։ Էօյլէ օլմասա, ագըլ նաֆիլէ օլուրսաու։ Քէօթիւ օլմադա գուտրէթմէ օլմասըն տէմէք՝ էյի օլմադա գասըր օլմայընտ տէմէք տիր։ Ալլահ պիղիմ էյի օլմամըզը իսթէր, էյլէսի պիզէ սունար, ալըն տէյի տաուէլէ էսէր, ղաբին ձէպարի էօգ։ Քէնտի էպէտի գրամէթինի եափան՝ քիչի քէնտի տիր. կիրսաապատա սիւշէրսէ, քէնտի քէնտիյէ աճըլըր. վէ ձանընըն էօլմէզ օլսուզունու՝ էձէլտէն խապէր ալտա պէքլէյէն՝ էլպէթտէ սիւշմէլի տիր, գուրթուլուշո. էօգ։

Օպիր սիւնեաներն էօմրինտէն չիւպհէ էմմէնին աալընէ, էպէտէն եաշամագ Թապիաթին արզու էմտիյի շէյ տիր. կէօնլիւն հէր արզու էմթիյի շէյէ՝ ագըլ չափուձագ ինանըը տա, պու արզուսունա նիչին գարշը կելիր։ Էյէր սինին շիւպհէտէ իսէ, պիլ քի սէնտէ պու արզու էօլմիշ տիրը. վէ սէպէպինէ տիր։ Սէպպինի պէն սէօյլէյիմ, ախրէթտէն գօրգուն օլտուգլայն արզուն գալմագ. արզուն օլմասըրգլայն ինանմամանըն էօլուրնու արարսըն։ Պէօյլէձէ էմիգասըրգլըզըմըզ՝ գապահաթիմիզի մէյտանա չըգարըը։ Լօրենցիոս, Լօրենցիոս, կիւնահզընտան տա ուէթանմազսան, պարի էքի եիզլիչիյիտէն ուէթան։

Ախրէթտէն գօրգմագ. նիչին. հէմ ինանմամագ, հէմ գօրգմագ. մասալ մը տրը պու, բիւյա մը տրը... Ֆայ հայ, սէնին գօրգուլարըն՝ պէնիմ սէօյլէմիբլէրիմ խապաթ տրը։ Ինանմազլըգ քէնտի քէնտիյի եալան չըգարըը. պիր էպէտի էօմիւր վար տէյի, իսթէմէյէրէք

իգրար էաէր : Զօգ ամ՚ամիպ հիքմէթ ամիր . ամինսիզլիք՝ ամինիմիզ ամիր թէմէղ օլուչյօր , կիւնահրմըզդըն իգրարը օլուչյօր , վէ մուրթաա ատամլար՝ փէք ամինսար իլմի խ-լահի իւլէմասը օլուչյօր :

Լօրէնցիոս , քէնտին քէնտինէ զըա , հէմ իգրարը , հէմ ինքեասը ամիր եէրսէ էթմէկի վազ կէլ : Օ եիս-զիւնամէքի միւրանիլիք փէրտէսինի եըրթ . զիրա նամիլէ ամիր , էօթէ եիւղիս կէօրիւնիչյօր : Կ՚ամընըսըն . միւ-րանիլիք սալթ ամինամմի օլուր . պէտ խուչյուն ատա միւ-րանիլէրի վար . վէ պիզիմ միւհիւտիւլէր՝ չէյթանըն միւրանիլէրի ամիր : Քէօթիւլիչյուն սօն տէրքէՀէսինէ եր-մէկ եիւրէքտէն ա՚ հետիլէր , ամմա խօթէմիլէրի գա-տար քէօթիս օլամայօրլար : Ախրէթ ֆիքրի՝ զնարէթէ կէլիփ . զօր ուլա գալալէրինէ կիրասի զաման , չէյթան կիսի Ձէսարէթատէն գալըրլար , թիթիրէրլէր , իման կէ-թիրիրլէր : Պուննան մուրտար միւրանիլիք օլա ալիլմմի : Ինսան գըսմընա պուննան մուզիր միւրանիլիք օլա պի-լմմի . պէօյլէ մէքրուհ , պէօյլէ մէլուն միւրանիլիք օ-լուր մու :

Ա՚էօյլէփէքլէրիմի գարշըլամագ իչյին , աղզըն միւհիս-տիւլիքլէր պուլմալա՝ ագլընը նօրմասան ըսա , մէչյէ-պինի թասհիհ էլլէ ատ , հագգըն սէֆասընը չյգար : Ան՚ճագ պու մէչյէպինի թասհիհ էթմէկէն նէ հասըլ օլուր սէօյլէա՚մմի . կիւՁէնմէչյմիսին : Սէնին մէչյէպին նէ գատար փաք օլուրսա , տինին օլգատար գավի օլուր : Ալլահատն զայրիսինի ինքեար էաէն պիր տինսիզ՝ զա-թինաէ էՀլի ըրզ ատամ օլսուրգատն ատնըզա , ինձիլի չերիֆին նուրունյլա Ձան կէօղիս աչյընը , վէ վարա վարա ագբաէթ քրիսթիչյան օլուր : Պու թէպսիլսթ օլսուրգ-լայն , պէնիմ սէօհպէթլէրիմ հէփ նամիլէ օլուր . զի-րա հօլմէզլիք՝ իլզամ օլան Ձանա այան աչյիքեար կէօ-րիւնիւր : Քրիսթիչյան օլան կիւնէչյին իւսթ թարափը-նա կէչյէր : Քէնտի նուր իչյինէ եիւզէր , հօնիւնէ հիչ պիր պուլուսա չյգամազ , վէ իւմիտինին զայրէթի՝ քէն-աչյի փիչյին Ձէննէթէ չյգարը : Կէլ Լօրէնցիոս , կէլ , չու փարլայան կիւնէչյին իւզէրինէ չյգ . հիչ պիր կիւՁ-լիւք եօգ . քէնտի տավէթ էաէչյօր , սէնի չէքիփ , քէն-ա՚ չյգարդը տաիրէչյ կէօթիւրմէչյ , քէնտի աշաղա հնէչյօր : Մ՚ուպարէք թէվսանը իպտաէ՚թէչյ օգու . հօլ-մէզլիչին իսպաթլարը՝ օնուն հէր սահիֆէսինէ աչյի-քեաս սըը : Մ՚ուպարէք քիթապ , սիւնէա պիր հէրէ

կէլսե եաթամազ. վէ տիւնեա աճէկէ եանուա, ծնա պիր չէյ օլմազ։ Բաղպանի եաղըլըրը, մէլաքէնին գալ-մինէ պատա օլմուշ՝ պօղուլմազ եաղըլար տըր. ալէմ խարապ օլսա, ծնուն պիր եաղըսը գայ օլմազ։

Ճէննէթին սէճաէ էթմէյի չէյի՝ սէն նէ չէքիլ խըր-փալսա պիլիրսին, ա էհէպսից. սէնի պէբէյէն մէ-լէք, էթրաֆընտա կէօզ եաշը տէօքէյօր։ Պէնիմ օգու-տուղում Հագ մատտէլէրէ, մէլէքլէր տէ ինսանլար տա աֆէրին օգուչօր. ղաբին օ զէքի ապըլար կիւլըմսէյի-ֆ զէվզէնիյօրլար, սաթարղըմ՝ կէճէ ըւէյալէրի տիր տէյի զէվգէ ալըյօր։ Վայ օ պօղուգ եիւրէքլէրտէն՝ նէ գալա պուղուլար չըգըվի, ապըլն մէքէանը օյան գաֆթայը գարալադըյօր։ Մարիֆէթ պիղի քիպրէ կէթի-րիյօր, քիպիր տէ՝ օլմադըգ քէօթիւ լիւքլէրէ։ Օ արսըղ մէզհէպսիղլիք՝ օ զէքի ագըլարըն ալամէթի տիր. մէզ-հէպսիղլըն, եէյնալըք չէլէնկի կիպի ազղըն պաշլարընա թագընմըշլար, Թանղրըյա մէյտան օգուրմայը մէշգ է-տէրլէր։ Օ մուհիշ էմիյէնէթ ուլգուսունու, քէնտի-լէրին խարապա վէրմէյէ պուլուրլար։

Լօրենցիոս, էյէր սէնին ԹուԹտուղուն Թարիգ սա-հիհ իսէ, սէնին խպաԹլարըն պէնիմ սայրգլատըրըմ մատտէլէրի եաման չըգարըրսօրսա, վէ էյէր ինսանըն վատէսի պուս տիւնեատէ Թէքմիլ օլուրսա, սէն պիր ալչագ ատամ օլմայը խաԹրընտան չըգարմա, օլմայա քի եաճըրլա տա Ֆազիլէթճ եօղուշա տիւշէնին. Ֆազի-լէթլէ սէնին զիյանըն չօգ օլուր. հիչ օլմանըն քէսրը՝ կիւնահ տըր։ ՄուԹլու պուս Թարիգճ քի, էօմիւրտճ Թէսէլլա պրագմազ, իւմիտի էօլսիւրիւր, վէ պէտ ա-մէլի քիչինին պօյնունա պօրճ գօր։ Էյ մէգէհպսիղլէր, էյէր ԹուԹտուղունուզ եօլ տօղրույուսա, պիր ալայ ղայրէԹսիզ չըրագլար փէյսա էմմէյէ, քէնտինիյի Թէ-փէլէմէնին սալը՞նէ։ Թաալատըրընըզ Ֆազիլէթճ աչգը, գարատա մուհաապէթի, նէյսէտճ գալըր։ Հէյլէ պուս իքի չէյ սիզտէ օլմատըղընա, պէնն էյմին էտէրիմ։

Սիզճ նէ եափըլմ սա Թէօվսէյէ կէԹիրմէլի. պուս տէրին ֆէյլէսօֆլարը՝ պուս պէյԹիլէրիմ եօլա կէԹիրիր տէյիմմի։ Էյէր պուռնըլարա ՐնօվէնէյՀ էնմիչ տէ-միչ էսէմ, (1) պիղին քի օ իւնվանտա օլան իւմիտ քէօ-

1 Ինիւէնճէֆէ ալընմը էէպինճի էնճիլերին «էրնոմէ»։ Թէօվսէյէ կէլմիչ աինոսիզ ֆէր։

չէսի՝ սիզին հագդընըզա տըր, պէնիմ հագդըմա տէ յիլ։ Սիզ պու սէրնամէմի հատան չըգարմամագ չէրէ-ֆիրէ զայրէթ էտին, պէնիմ տէ չէրէֆիմ՝ սիզին իւա-թիւնիւզէ սէվինիփ, ալտհա շիւքիւրլէր էթմէք օլ սուն։ Լաքին սիզին իլլէթինիզ՝ եըլտանըշ պիր մուան-նիա իլլէթ տիր քի, սաղլըգ վէրտիյիմ թէսիրլի ելտա՞ քէտր էթմէյէձէք։ Պու ձիւմլէ իլէ տահա սիզի իսք-էտի էթտիյիմի ագլըմ էտմազտա տա, իւմիտիմի տէ քէսմէմ։ Լաքին ֆնշա-ալտհ չօզա վարմազ, պէնիմ կէձէ սայըգլատրգլարըմ՝ սիզին եիւրէքլէրինիզի ոյ-գուատան ուչանըրըր, վէ սիզին քէտմիւլինիզէ՝ քիտմիլ օլմանըն էօյտունու էօյրէտիր։ Ջիւրա էօյմէգ ձանդտր, տէվէմէթ վէ իգդտալ իշլին էտրատտրըրշ ձանդտր, նաֆիլէ եէրէ ձանըրըն էօյէ տիլվէսինի իսթէմէնին տաղը՞ նէ։ Պրագ տատա՞, պրագ։ պրագ քի էօյէմէյէն է՞չտսրն, վէ սէն Թանդրընըն նիյէէթինի Թէրթիպինի վէ էտիփոր ղընը Թէքմիլ էղէ տէ, մէլահքէնին սէվինձինի տրԹրը։ վէ սէն տէ պիր կիւն օ սէվինձէ հիսսէտտար օլմազտա րիզտա վէր։ Պէնիմ պու պէյԹէրիմ պէյէնիլմէք չէրէֆինէ՝ պի իզն իլտհ պուննունա նատիր օլուր։ վէ ձէննէթէյին մէլահքէսի սէվինէ սէվինէ ՐՀօվտհյէ ֆէնէ պէր փինոփ տէյի, սէնա էտէրլէր։

Ինսան էվշատը՝ տինէ ֆազիլէԹէ նիյէյին պու գատտար դարշը տրը։ պաղ սէպէպի նէ տիր։ պիղիմ կէօզլիմիզ՝ էՀօրիւնէյն՝ վագԹի հաղ տրը։ կէձէձէք վագԹ՝ քի-չինին գաղըլինէ կէվձէք տօգանըրը։ Էա ինսան օլմանըն էօյու պու՞ մու տուր, հաԹէա ինսանլըգ պունուն զըտ-տըյա օլուր։

Պէն պէնին սէօյլէյէձէկիյինի պիլմիրիմ։ պու տիւն-էտնըն սէֆալտրընը հարատ էթմէնին տաղը նէ տիր տէյէձէքսին։ Խայր պէնիմ մէրտամըմ օ տէյիվ, հաԹ-Թա սէնին սէֆնատա մէԹանէԹ վէրմէք տիր։ Շու իւմիտին պիզ էթտիյի էղյէէթէ պագ։ Թատաըն ԹուԹտուղու հաղըր շիքտարը գաչըրտրը, էլինտէքի մէյվե էիւքլիւ տաղը՝ գօյ վէրտիրիր, էլտէ Թաձ՞ար պիլէ օլտա պրրագտրըրը տա, ուզագտա օլան չէյէ տաղրու ուչուրուր, վէ պին զահմէթէվ, պին Թէհլիքէ իլէ արատրը. նէյի՞... բահաԹը։ Էա տիւնէա էյլիք-էրինին իւմիտի՞ օ մանտարդ էօմիւրսիզ էյլիքէրի է-տինմէյլէ. չէքիվէն զահմէԹի մէչագգամը՝ սէֆայէ Թէպտիվ էտէպտիվյօրտա, ձէննէթի իւմիտի նէ էտփմազ

քի, ալը վէրհձէյի կղնքգէր։ քէնաի բիզամըզ օլմասըզ-
ձա՝ էլմիզանէն գաչմազ։ պիր էօգլեսիզ ահվէթ ե-
միաի, ինսանըն թարիխ էահմկէձէյի, վէ վագըթսըզ-
ըն թիքահմկէձէյի ահվէթին եմիաի նէ եափմազ։

Պու եմիա՝ սիւնեանըն էն գըմհէթլի մալի պիր։ ին-
սան՝ ինսանատան աշա պիր շէյ օլունձայա գատար, սիւ-
նեատէ պուհատան զաղրի խաղինէսի եօգ։ Ահվատալարը-
մըզըն հէրնէ իւնվանըզը խսմհէրի օլսա, ևինէ իւմիտսէն
հվվէզ տօսթուամուզ եօգ։

Էօյլէ օլտուգատան սօնդրա, ինսանըն պիւթիւն տէվ-
լէթի՝ պիր իւմիա, վէ պիր խայրըզը ախրէթ պիր տէյէ-
լիմ։ Ինշա ալլահ պէնիմ պու իխթիյար էթահսիմ մատ-
տէ պօշ տուր, էսքիմիշ շէյ պիր տէմէզլէր։ Էյ շէիր
սիւշմէնլէրի՝ ադիզ աատամլար, սիզ շէիրին հիւանիւնէ
նազմընա իրթիքեատընըզ եօգ։ շէիր սիզին թէվֆսէթ
տէսկիւնիզ քիթապըն պիր միգտարընը տօնաթմըշ օլ-
աուղունու խաթրընըզա կէթիրին։ Մանուամունուզ օլ-
սուն քի, փէք հագ մատտէլէր պէյթատ տէ խօշ կէօ-
րիւնիւր։ Սիզ աղըր պաշըզըզ էօյէրսէնիզ, հագ գընըզ
վար. վէ էյէր էպէտիլիք մատտէսի՝ պիր պէձիտ վէ ա-
ղըր մատտէ իսէ, աղըր պաշըզ ատամ՝ օգուտաուղուտ
պէյթէլէրէ գուլագ վէրսին իսմի. վէ պունատան պէօյլէ,
տահա միւշահազալը, տահա աղըր պաշըզ օլսուն։

ՕՆ ԻՒՒՆԱՒ ԿԻՆՁ

ԿԵՃԷՆԻՆ ՎԻ ԹԷՆՀԱԼԸՂԸՆ ՓԱՒՏԷՍԻ։

ՖՆՀՆհատէ օլմագ եալընըզ գալմագ տըր գըյաս էտէն ատամ՝ նէ ֆալիլէթ տիւշիւնէ պիլիր, նէ զիհնինի իշլէտէ պիլիր, վէ նէ գալպինտէ աշգ օլուր։ Էօյլէ ատամ պուննալըրըն հիչ պիրինի էտմէզ։ Եօգսա, պիր ալլահ, պիր տէ քիշինին քէնտի ագլը, ծնալարտան էյի ահպաթ մը օլուր. նէ՛ խօշ գօնուշմագ տըր օ. օ նէ՛ թաթլը սօհպէթ օլուր։ Քիշի տիւնեատէն ուզագ կիթտիքձէ, ծնալար եագըն կելիր։ Պիր գաչ կիւն տահա գալտը, ծնտան սօնդրա հէֆսի պիզի թէրը էտէձէք. ինսանա ալլահ ըլա քէնտի զիմմէթինտէն զայրի շէյ գալմայաձագ։ Օնալարը սէն իլգ կէօրիւշինտէ՝ եիւզ եիւզէ կելիփ, ծնալար սէնի թանըլմատըգ պիր եապանձը նագալըլա պագաձագլարը նէ՛ գօրգունձ շէյ տիր։ Գալգ գալգ, ծնալար ըլա տօսթալաշալըմ, էպէտի պաղլար ըլա պիլելերինձէ պաղլանալըմ։ Ուրզուլէրիմիզի գանտըրմաղա՝ տիւնեանըն պուննտան զայրի վէրէձէք շէյի էօգ։ Պուննտան պաշգա արզու է-

տէՀՀէք՝ պիր շէյիմիզ տահա վար ըսա, պիր սաղըդ տօսԹ տուր. յաքին նէյէ եարար քի, տօսԹլար տա էՀՀէլէ միւսԹէվա տըր։ Ա՜Հ խաին արզու. տօսԹուա վար տէմէք՝ ԹաԹլը շէյ տիր. յաքին վար ըտը տէմէք՝ նէ՞ զալիմ եիւրէք աՀըսը տըր։

Լ՝յ ֆէլէյէ գափըլմըշ՝ ԹագսիրաԹէ մաիլ՝ շաշգըն շուարա, պէնիմ սիգինէյէ իշիմ եօգ։ Ագըն գաչգըն ասկէրի, տէլիլին պի գարար աշըգլարը. սիզ տիւնեա խիւլեալէրի իլէ օյնաշըրսընըզ։ Աշգընըզ նէշալէնտիքՀՀ, կիւնիւն աֆիԹապընը իմտատէ չաղըրըրսընըզ. պէյԹլէրինիզի կիւնէշին ըշըղընտա սեօյլէսինիզ, վէ սեսինիզ Թապուտուն իչինտէ պաԹընՀՀայա գատար, պու պօզուգ տիւնեանընսէֆալարընը օգուր տուրսուրսունուզ։ Պէն՝ կէՀՀէտէն իմտատ ումա ըրմ, մուպարէք գարանլըղընը արարըմ. օգուտուզում պէյԹլէր՝ սուրսուր կիւֆԹէլէրի տէյիլ. վէ աշգըմ՝ ագըլ տաիբէսինատէն չըգմագ չէրէֆինատէ տէյիլ։

Լ՝շըգ շուարա աշգընը չօգ տէֆ՝ա րէզիլ էԹմիշ տիր. չօգ տէֆ՝ա Հասսէլէրէ եան չըգըփ, խօր շէյլէրի մէտՀ էտիփ շէրէֆ վէրմիշլէր։ Շիիրին ԹէՀ՝սիրի կիւզէլլիյի պէտխուա սիփէր օլսուփ, աՀ, չիրքինլիյին էօրԹմՀՀ իչինմի տիր։ (*)

Պու քէօԹիւ ատէԹ նէՀՀէտէն չըգայօր. ինսանըն գալպի էքի շէյէ մՀյլլէ տիր,

ԽՔԻսի պիր պիրինե զըտ ։ Ինսանտա պիր ղուրուր վար , եիւքսէքլերտե կէզմէք իս-
ԹԷր . պիր տե սէֆայէ խոշլանմագ վար
քի , քիշիի հայվան կիպի եէրե եափըշ-
տըրըփ , հայվանըն հասսէլերինէ հիսսէ-
տար օլմայը՝ տէվէէթ ատտ էտեր ։ Ին-
սան գըսմը հէմ մաղրուր տուր , հէմ
սէֆայէ մաիլ տիր . հէմ այա օլայըմ ,
հէմ սէֆա էտէյիմ տեր . Ձանըյա պա-
յալերե չըգար , ԹԷնի իլէ եէրլերտե սիւր-
Թիւնիւր ։ Լաքին ԹԷնինն սէֆալերի փէք
գասպա տըր . ագլըն նազիք տիմաղընը պօ-
ղար ։ Ինսանըն իչինէ պագ . պէտ ամ-
լինն պէտլիյինի էօրԹիւփ , կիւզել կէօս-
ԹԷրմէք իչին , իսԹիտատինի ֆէնայէ
սարփ էտեր ։ Հէյլէպազ ագըլ՝ ԹԷլպիս
կիպի եէնի էօզիւրլեր պուլուր . էԹտիյի
սէֆա հէր նէ գատար եագըշմազ օլսա ,
իՀրա էԹտիրմէյէ պագար ։ Օ հէյլէ-
պազ եալանՀը՝ սիհիրի իլէ կէօզիւմիւ-
զիւ պաղլար , էԹլապըմըզը խայալաԹ-
լէ գուշատըր , վէ ԹաԹլը ԹաԹլը աղու-
լար եուԹտուրուր ։ Ճան՝ վարա վարա
ույուշուր , կէվշէր , հէմ գուվվէԹտէն
գալըր , հէմ պիւյիւքլիւյիւնտէն ։ Ազար
ազար պէտ խույա ալըշըր , գապահաԹ-
տան խոշլանմաղա պաշլար , սէֆա էտէյ-
օրում զանի իլէ քէնտիյի ունուտուր ։
Էվվէլքի քիպրի՝ գարշը գօմազ օլուր . վէ
պիր զաման իքրահ էԹտիյի չէյ՝ զարար-
սըզ օլուր ։ Ինսան սէվինէ սէվինէ պէտ

խուլա տալար, զիմմԼեՃինի տե ուննու-
տուր. վե գապահաԼեՃի նե գատար հատ-
տեն աշերը օլսա, Խօզիւր պուլուր, քենո-
տի քենտիկե աֆվ Խտեր, հիչ իքրահ
տուլմազ։ Պա՛գ ագլըն շու մՃքրուհ հիւ-
նԼրինե. քիշինին հեմ մՃշրեպինի պո-
զար, հեմ եԼուզիւնիւն փերտեպինի եըր-
ԼԼար, հեմ գալըպինտեն հիՃապը գալըը-
րըը։ Փիշի խօրլանտըգՃա խօշլանըը,
ըԼեզալեԼեՃի՝ շան ատտ Խտեր։ Հարամ,
մՃքրուհ քիԼեապ եապան՝ Խտեպսիզլիկի-
նե պեպիւրլենիր. ուԼեանմազ պետ ամՃԼ՝
խայր ամՃԼ լայըգ օլան մՃտհի, քենո-
տիկ իՃՃրեԼեՃ մաԼելուպ Խտեր։

( ) շեհվեԼեՃտեն իպապրեՃ իլիմ՝ տիւ-
նեապը նե՛ հարամ քիԼեապլար ըլա տօլ-
տուրմուշ։ ԹենԼինի մՃտտահՃարը՝ ագլըն
մՃտտահՃարընտան չօգ զիյատե տիր։ Փի-
շինին խաԼիտատի՝ պետ ամՃԼ ԼեքեԼԼերի-
նի տաիմա պիրեր կիւզԼ չիչեկիԼե հօր-
ԼեՃեր։ Նե՛ ԷՃԼի ըրզ քիմսեԼեր՝ հիՃապ
գուշաղըն կեվշետիփ, սեֆթա գատեհՃի-
նինն պիրի պօշանապըգՃա՝ օպիրին տօլ-
տուրմաղա պագար։ Փիշի քենտի ագ-
Լընը նիՃՃե պեօյԼե խօրլայա պիԼԼեր. տար-
նը եօյԼե ըեզալե՛ԼեՃԼե նի՛ՃՃե սեօյԼետե
պիԼԼեր։

Լաքին եօյԼե միւֆսիտԼեր՝ քենտի գըզ-
մԼեՃինի պիԼենԼերինն տե տարնը պօզմա-
սըն։ Պետ խուլյու պագը մՃտհ էտենՃԼեր
վար ըոա, ֆագիլեԼեՃի տե մՃտհ էտեն-

լեր ազ տէյիլ։ Պու տիւնեա ասըլ քէնտի հալինտէ, թապիաթին օրթասընտա պիր նօգթէ օլտուղունտ՝ պիր ատամ կէօրիւփ, վագթին տար մէնզիլինէ իթիպար էթմէզ, քեաինաթտէ օլան տիւնեալար պագար, վէ տէրէքէ տէրէքէ զաթլերին էպէտի փունարընատէք չըգարսա, կէրչէք իթիպարէ յայրգ օլուր։

Վէյլի ֆէյթը իլէ պու սօն տէրէքէյէ չըգընձա, պու տիւնեանըն պիւյիւքլիւյիւնէ, կիւզէլլիյինէ նիսպէթէն ասըլ պիւյիւքլիւյիւ՝ մէշրէպտէ արամագ իգթիզա էթտիյինի անղար։

Լէյ Էօրենցիոս, պէնիմ պու սէօզլէրիմտէ՝ պօշ էյլէնտէրլեր պուլուրում սանմա։ Պու պէյթլերիմտէ հարամ սէվտա փարալայաճագ շէյ պուլամազսըն։ Նէ պէտ խօսյու մէտհ էտէրիմ, նէ ասըլ պիւյիւքլիւք տէտիքլերի շէյի՝ ինքեար էտէրիմ։ Ալրիֆ զարիֆ մէնգըպէլերը ա-րամա. չիչէքլեր իլէ տօնանմըշ կիւզէլ միւձէսսէմ կիպի թագլիտլեր արամա։

Պունտտա ազիմ տէրսլեր վար, սահիհ թասվիրլեր վար, վէ էձէլ գարանլըղը կիպի կէօզիւմիւ գարարտան փէրտէնին ալըճըտան պէրի, կէձէլերտէ եըլտըզ-լարըն տօլանտըղը հավալարտան պէրի, ձանըմա տէյին՝ էպէտի հագ սէօզլեր վար։ Ամէնին սօն սաաթինտէ սէն արա-մատան, ձանընըն էօնիւնէ չըգաձագ՝ հագ շէյլեր վար։ Եա ազիզ կէձէ, կէլ

սէն տէ գարանլըղընը պէնիմ չիզձէձ միւձէսէմիմ գաթ քի , պէնիմ մէ-
րագի նագլիմ իւէ ընձլէրինէ կէօլկէ
վէրիփ , պօյալարընը տահա գուլթու
կէօսթէրսին ։ Ընձագ սիզ էյ սէվիլըը
տիվանէլէը , սիզ տաիմա կիւլմէյէ հէ-
վէսլի սինիզ , էյէր մասլահաթլարընը-
զըն էն ազիմինէ պիր ազ մուգայեէտ ի-
սէնիզ , պու տէփ'ա ինշա-ալլահ , պու մէ-
րագի պէյթլէրիմ գուլաղընըզա կիրիր ։
Եօգ , էյէր սէօզիւմէ սիզ պէյէնմէզսէ-
նիզ , պիլին քի քեամիլ օլանլար պու հագ
սէօզլէրիմէ հէմ պէյէնիր , հէմ գըմ-
թինէ պիլըը , հէմ պանա հագ վէրիլըը
քի , պէնիմ ինանիմամ ահմագլարընն մա-
հինանէն չօգ գըմթիլի , վէ չօգ շէրէֆ-
լի տիր ։ Քէնաի չանընը արայըփ , եազ-
տըղը քիթաապըն մէյվէսինի՝ սալթ քէն-
տի շէրէֆինէ պաղլայան միւէլլիֆ՝ շա-
նա շէօհրէթէ լայըգ տէյիլ ։ Էօյլէ ա-
տամլար՝ տէյլ կիպի սալթ սէոսէ մանիլ տիր-
լէր , կէօլկէ արտընա կէզէրլէր , շաշգըն-
լարըն սայըսընը արթըրմատան զայրի մա-
րիֆէթլէրի եօգ ։

Լէյ ալիմ Ախֆիլա , [1] ձիւմլէտէն էվ-
վէլ սէնին մէտհինատէն մահրուսա օլմայըմ ,
պանա հէփսինատէն զիյատէ սէնին պէյէն-
մէն լազըմ ։ Պու ձէսարէթի էթտիյիմ՝
քէնտի պաշընա տէյիլ . թազէ նէրկի-

[1] Եունկուն գայըն փէտէրի տիր ։

զէյի Թանըրսըն, սէնին Եապանճըն տէյ-
իլ. գան վէ Ֆազիլէթ պաղլարը՝ իբնի-
զի պիր Եէրէ պաղլամըշ ըտը. պու պէյԹ-
լէրիմի գապուլ էԹմէնի՝ ծ տուր սանա
ըէձա էտէն: Սէնի մէտհիմ իլէ մահ-
ճուպ էԹմէմ գօրգմա. վէ սէնին մէտ-
հինի սիւքեուԹ էԹտիյիմ՝ անճագ Կպէ-
տի Եարատանըճընի օգուտմագ իչին տիր:

Պու մուպարէք փունարըն քէնարըն ա
պէնի կէԹիրէն՝ սէնմիսին Կյ Եաշայան-
լարըն փէտէրի. Եաշայանլար տօղմա-
տան՝ Հէփիսինին մայէսի սէնտէ մէվ-
ճուտ ուտու, վէ կէլէճէքլէրին տէվրի՝
Հալա կէօզիւն էօնիւնտէ աշիքեար տըր:
Պէնի կէօրիւնմէզ էլինէ պու փունա-
րըն քէնարընա գօյուփ, ճէննէԹ շէրպէ-
Թի իլէ պէնի մէճնուն էտէն՝ սէն մի
սին. էօգսա ինսանլարըն բահաԹընա մէ-
մուր էԹտիյին, վէ ինսանըն ճանընտան՝
խօր վէ հագիր տիւշիւնճէլէրի տէֆ է-
տիփ, ֆիքրինի պալալէրէ գալտըրմազա
Թայէին էԹտիյին մէլահիքէնին պիրի մի
տիր: Անճագ հագգա օլան սուսուպլըղ-
ղում տահա գանմըշ տէյիլ տիր ամմա,
սէնին լուԹֆունա՝ ճանըմ չօգտան պէ-
րի երլտըզլարըն ըշըղընտա, Թէրպիյէ
էօլլարընը՝ ֆէրահ ըլա տօլաշըփ ֆահ-
տէսին կէօրիյօր:

Պէյլէ, քիշինին հէր շէյտէն զիյատէ
զիհնինի աչան՝ երլտըզլարըն ըշըղը տըր:
Քիշինին ֆիքրի՝ կէճէ ուչանըը: Ճա-

Օն ՝ռՙՙՙ

լուր. տիւնեայլա արամըզտա պիր թիւ քէնտէզ պօշ մէյտան գալըր։ Տիւնեա չալգանթըսընըն շամաթասը՝ տերինտէն պիր կիւրիւլթիւ իշիտիլիր, նէ իտիլի պէլլի տէյիլ, հավայը էօթտիւրիւր, պիզ թէհլիքէսինտէն եմին՝ ուզագտան չալգանթըսըն տույարըզ, պու բահաթ էմ նիյեէթտէ ձէննէթ իլէ գօնուշուր, ալլահ ըլա սէօյլէշիրիզ։ Տէրս էտէձէյիմիզ քեաինաթ՝ քէնտի գալըյիմիզտէ օլուր։ Ճանըմըզ զիմմէթ սատրինէ էնիփ չըգտըգձա, տիվանտա օթուրմուշ պիր փատիշահ կիպի, կէլէնի վէզն էտէր, կէլէձէյի թէրթիպ էտեր։ Թագսիրաթըմըզը օգշամագ էօգ, պէտ ամէ՝ հայլէպագըզլարընտան ուԹանըր. կիւնտիւզիւն՝ կէօզիւմիւզիւ ալտատան գաֆթան՝ իւզէրինտէ էօգ, ձանըն հուզուրունա չէր չըպլագ չըգար։ կէձէնին գարանլըզը հեր շէյի գարարթըրը կիպի, պէտ ֆիլիլին տէ իւսթ գաֆթանըն գարարտըր։ Պէլլի, կիւնահսըզլըգ կէձէնին կէօլկէլէրինտէ սըզընըր, օ գարանլըգլարտա ագլըմըզ կէլիր, եիւրէյիմիզ օլան հիւքմիւնիւ էլէ ալըր։ Ալլահը ինքեար էտէն՝ կէձէ ալլահտան վէսվէսէ էտեր. լաքին ինանըփ իգրար էտէն՝ քէնտիյի ալլահըն հուզուրունտա սանըր։ Եա ազիզ կէձէ, ինսանա նասիհաթ վերիր տօսթ՝ սէն սին, վէ ֆազիլէթ ինէքսիկնի թամամլարսըն։

Ֆազիլեթ նէ գատար կիւզէլ խոհ, օլ գատար տա նազիք տիր, գալապալըղա կիրտիկ պիրլէ զահֆ Թասլամաթի ինձին-մէմէք միւմքին տէյիլ։ Տիւնեա Թագսիրաթլարընա եագըն վարըփ տա լէքէլէնմէմէք փէք նատիր տիր։ Սապահըն փաքլէյինի լէքէլէմատէն՝ Ֆիլիլինի Ֆազիլեթինի ագշամա վարտըրան ատամ՝ փէք ազ տըր։ Կիւնտիւզիւն՝ պազը Ֆիքիրլեր տաղըլըր, պազը նէյհէթլեր պօզուլուր, պազը գուրունթուլար՝ կէրի աԹարսըն՝ էվնէ կէլիր, էլպէթտէ էօյլէ օլմամագ միւմքին տէյիլ։ Տիւնեանըն շամաԹասը, հարէքէթի, կիւնիւն այտրնըլըղը, կէօրիւնէն չէյլէրին տիւրլիւսիւ, խալգըն գալապալըղը, հէփ Ֆիքրիմիզի տաղըտըր. Ձան շաշըրըր, քէնտիյի ղայպ էտեր, քէնտի մասլահաթըն իհմալ էտեր, հիւքմիւնիւ պրագըր, վէ պիզի պէտ խուշուն, Ֆէննա իպրէթին ղալէպէսինտէ, սիլահսըզ վէ եարտըմսըզ պրագըր։

Իպրէթ տէտիքլէրի պիր միՖտահ տիր քի, ագլըմըզը տէքք իլէ քէնտիյէ չէվիրիր։ Ֆէննա իպրէթտէ պիր ձէլպ էտեր գուվվէթ վար քի, գարշը գօմաղա ձէսարէթի օլան փէք ազ տըր։ Թամամ աԹէշի՝ Թամամ իպրէթինտէն ԹուԹուշուր։ Քեար սէվտասը՝ եուսուբ ձագ մարազը կիպի, եիւրէքտէն եիւրէյէ թէսիր էտեր։ Ղատտարլըգ վէ փէրհիզ-

սիզլիք խուլլարը՝ հավայը էօյլե պօզար քի, էթրաֆընտա նէֆէս ալանը պու-լաշարըլը։ Ինսան ինսանա խայրնալըզը՝ կիւլէր եիւզ իւլե էօյրէտիր, փէօթիւ ֆիւլլէր պիր պիրինէ գարըշըր, մայէլէ-նիր, պիզի պօզար։ Կէօզիւմիւզէ ղաֆիլէն պիր շէյ իւլիւսե, չօգ տէֆ՚ա գալըտե եա պիր ղաֆիլ աշգ, եա արզու, եա հասէտ փէյտա էտեր. Թէհլիքէսիզ նէ կէօզիւմիւզ պագա պիլիր, նէ գուլաղը-մըզ իշիտե պիլիր, հէր հասսէմիզտե թէհ-լիքէ վար։ Պու գապահաթ մէտրէսէ-սինտե՝ եա քէօթիւլիւյե չըրագ եազըլ-մալը, եա էյիլիյե խօճա օլմալը։ Պէտ ամդէ եա շէրիք օլմալը, եա տիւշմէն։ Պիրինի էթսէք՝ գալըմիզին փաքլըյինի լէքէլէրիզ. օպիրինի էթսէք, բահաթի-նի իթիրիրիզ։ Դալապալըգտա էմնիյ-էէթ օլամազ։ Օնուն իչին քեամիլ օլան-լարըն Թապիաթ իլգասը տըր, Թէնհա հէր արար, եալընըզլըղա հասրէթ է-տեր, կէօլկէլի եէր արզուլէր։

Ալլահ ալեմիւշ-շան հազրէթլէրի կէճէյի եարատըմ, երլտըղլարը ասու-մանէ սիզտի իսէ, Ճանլարը ույանտըրըմ, ֆիքիրլէրի աչըմ, ինսանա քեամիլլիք աշգը վերմէք իչին տիր։ Լաքին արսըզ ինսան հէր շէյտե եարատանըն հիք մէթ-լի Թէտապիրլէրինէ գարշը կիտեր, գօ-տուղու նիզամը պօզար, Թապիաթին էյիլիքլերինի ալթ իւստ էտեր։ Ինսանը

ֆազիլէթ եօլունա գօյաձագ՝ թասիա-
թին հիքմէթլի էսրար փէրտէխինի , ձէ-
սարէթ էթտիյի գապահաթա սիփէր է-
տէր ։ Եարամազ գըսմը , կիւնահուզիւն
էիւզիւնիւ սագլար ։ Քէսիձի խըրսըզ՝
կէձէ գարանլըղը պասընձայա գատար ,
ինլէրտէ եաթըը ույուր . չիմտի հէփի-
սի ույանըգ տըր , ավլայաձագլարը եօլ-
ձունունն եօլունու պէքլէրլէր . գարան-
լըգտա պաշլարընը գալտըրմըշ կէզէյօր-
լար , կէձէնին իւրքիւնթ իւսիւնիւ՝ եա-
րամազլըգլարընա արթըրըյօրլար , էլլ-
տրզլար պիւէ կէօրիւփ գօրգայօր ։ Խա-
սիս ատամ թօփրաղը էշիփ , մալինի կէօմ-
տիւյիւ էէրտէ , խըրսըզ էօթէտէն կէօզ-
լէր . քէնտի էօթէյէ կիթտիքլէյն , խըր-
սըզ գաղըր , մալի չըգարըր , ֆագըր ա-
տա՞ սապահ գալգար քի պիր փարասը
եօգ ։ Պու սաաթտա զալիմ տիւշմէն-
լէր ույանըր , կիզլի ֆէսսատլէրինի շիմ-
տի թէրթիպ էտէր , պիր ատամա գաստ
էթմէյէ՝ գարանլըգ կիպի միւնասիպ վա-
գըթ եօգ ։ Գանլար ագըտըփ , տէվ-
լէթլէր երգմազա գաստ էտէն եարա-
մազլար՝ թէրթիպլէրինի գարանլըգտա
գուրարլար ։ Պու սաաթտա ... հէփիսի-
նի սէօյլէյիմմի սէօյլէմէյիմմի ։ Եըլտը-
րըմլար նէյէ պօշ տուրույօր ։ Պու սա-
աթտա օլմատըգ էտէպսիզլիք եօգ ։ Տօսթ
տօսթա խըյանէթ էտէր . ինսան ինսա-
նա , գուլ եարատանա խուսուսմէթ է-

տէր ։ Ահմագ ինսանլար պէօյլէ պէօյլէ
հէմ ալլահա ասի, հէմ քէնտի քէնտիլէ-
րինէ խասմ օլուրլար ։ Վէ ինսան հու-
զուրունտա՝ իշլէմիյէ գօրգուփ ուԹան-
տըգլարը գապահաԹի՝ ալլահըն հու զու-
րունտա գօրգուսուզ հիձապսըզ իշլեր-
լեր ։ Կէօյիւն երլտըզլարը՝ եարամազլա-
րա հիզմէԹ էմմէք իչ՛նմի եարատըլ-
մըշ. նուրլարընը կէձէնին գարանլըզը-
նա գարըշտըրըփ, եարը այտընլըգ եա-
րը գարանլըգ էԹիքլերի՝ վուրան եա-
րամազը սագլայըփ, պըչաղընը իշլեԹ-
մէք իչին մի տիր ։

Ա՛հ, օ զէհիրլի պէօձէքլեր՝ նէմիզ՛
լազըմ. ոնլար զէհիր իլէ պէսլէնիր, գա-
րանլըգտա սիւրԹիւնիւր, կէձէլերի զե-
հիրլեր ։ Տիւնեայէ պիր զաման ալա
զաԹլեր կելմիշ, ասուսմանին զէվգ՛ինի
ոնլար չըգարմըշլար, վէ էյի եօլա գուշ-
լանմըշլար ։ Ճանլարընտա գուվվէԹ վար
ըմըշ. կէօյլերի միւԹալաա էտերլեր ի-
միշ ։ Ինսան գըսմընըն ֆիքրինի ալան՝ օ
էսքի զաման իւլէմսոը, ասուսմանին քէվ
քէպինատն խապեր սօրարլար, նասիհաԹ
իսԹէրլեր, վէ ձէվապլերինէ իԹաաԹ
էտերլեր իմիշ ։ Օ ազիզ Պղատոն, օ ա-
լիմ Արիստոտել, օ մէշհուր Ճիլերոն, վէ
Սէնեգա ֆէյլէսօֆլար՝ տիւնեա տուր-
տուգձա ատլարը սէօյլէնէձէք. ասուսմա-
նըն Թիւքէնմէզ օվալարընտա մէլաիք
կիպի կէզերլեր իտի ։ Տիւնեատէն իպա

էտիփ, փիքիրլերին պալալերէ գալըրը-
մայը՝ ոնտա մէշգ ԷԹմիշլեր իտի ։ Օ մէշ
ըէպ ղազլերի՝ կէձԷլերտէ ալլահա զիյա-
րէԹ էտիփ , պիլէսինձԷ գոնուշուրլար
ըտը ։ Ալլահըն հուզուրունտա ձանլարը
միւշերրէֆ օլուր էպէտի իւմիտլեր իլէ
պէսլէնիր իտի ։ Գալալլերի չազ վէ միւ-
զէյէէն՝ Թանղրընըն միւքեալէմէսինտէն
չըգըփ , ինսանլար արասընա կիրիփ ,
կիւնլերինին չերէֆլի տաիրէսինի տահա
զիյատէ ղայրէԹ իլէ տէվը էտերլեր ,
ֆազիլէԹ Թարիգինտէ տահա զիյատէ
էմնիյէէԹ իլէ կէզերլեր իտի ։

Ա՛ահիԹապ՝ հեր տէվիրտէ կէձԷլէ-
րէ ըշըգ վերի՛րտի . հագ Թաալա մահի-
Թապը՝ կէձԷ Թէֆէքքիւրէ տուրան
քեամիլլերէ ըշըգ վերսին տէյի եարաԹ-
մըշ . քեամիլլեր հագգը այըն այտընըն-
տա արար պուլուր ։ Ի՛լմի հիքմէԹի կէօք-
տէն սիֆԹահ էնտիրէն՝ Ա՛Թինա ալիմի-
նէ ՝ պագ . ինսանլարըն ֆահիշէի իչին
իլմի հիքմէԹի եերէ էնտիրտի , վէ հիզ-
մէԹինէ մուգապիլէ՝ քէնտիյէ էօտ իչի-
րէն նամքեօր ինսանլարըն մէնֆաաԹի-
նէ չալըշը ։ կէձԷնին երլտրզլարը՝ պու
ալիմին փիքրինի տաղրիմայալըմ տէյի ,
պաշը իւսԹիւնտէն սէսսիզձէ տօլանըփ ,
պու տա պիր կիւն պիզիմ պուրձումու-
զա չըգաձագ տըր տէյի պագտըգլարը

1 Սոկրատ ։

եէրտէ, քէնտի թէնհատէ օթուրմուշ՝ քէմալիյէէթէ տուալար սունուփ, նա-
սիհաթլէր ալըրտը. պիւթիւն կէձէ սա-
պահլարատէք գըմըլտանմազ, զէնձիր և-
լէ պաղլանմըշ կիպի տալար տուրու-
տու: Կիւնիւն տօղտուղունա կիւձիւնէ
կէլիրտի: Աֆիոնտաղ մախմուր կիպի
մաշրիգտէն չըգտրգլայն, տիւնեա շա-
մաթայլա, պօշ լագըրտըլարլա տօլար.
ֆէյլէսօֆուն ձանընա ըշըգ վէրէն՝ փաք
վէ միւֆէրրիհ նուրա, աֆիոնտաղն պու-
լանըգ շաֆգը խալէլ վէրիր պուլանտը-
րըրտը. ֆիքրինի թար ու մար էտէր,
քէնտիյի տիւնեա կիւրիւլթիւսիւնէ ալ-
տրըրտրը:

Լ՛ Հինտիսթան էհալիսի, պօշ չէյլէ-
րէ՝ հէվէս էտէն, կիւնէշէ թափրփ, կիւ-
նէշին շաֆգընտա տէպէլէնիփ եաթան
շաշգընալար, կէձէնին հալի՝ պէնիմ ին-
տիմտէ տահա չօգ այա տըր, տահա չօգ
մուպարէք տիր: Կիւնիւն թէլէֆինտէն
արթա գալմըշ՝ ա՛ մուպարէք թէնհա
վագըթ, խօշ կէլտին, սէֆա կէլտին:
Ա՛ լաթիֆ եարը կէձէ, գուտումուն
մուպարէք օլսուն: Ա՛հ, շու սաաթտա
գալպիմին սէվինձի՝ նէ գատար փաք,
վէ սէֆալի տիր: Ճանըմըն ֆէրահը՝
թէքմիլ ֆէրահ տըր: Պու կէօրիւնէն
գարանլըգտա մանկուս տէյիլիմ, եօգ,
եօգ: Պու գարանլըգ՝ իւզէրիմէ պիր
միւֆէրրիհ սայէսան օլմուշ, պէն ալ-

Թընտա զեվզ Կաէյօրում։ Ա՛ Թաթը գարանըզգ, սէնին սայէնտէ ֆիքրիմ ա֊ չըլըյօր, խայալիմտէ տիւրլիւ Թէֆիէք֊ քիւրլեր տօղայօր։ Կիւնիւն ըշըղը՝ պու֊ ֆիքիրլերի կեվչէտիր պօղար։ Ֆիքրին նուբրու կիւնեչին չաֆգընտան չըգմազ. իլա հեր օլանը եարատան, վէ Թէնկէ֊ րէ հարէքէթ վերէն նուբտան չըգար, ձէննէկ Թէֆիէքքիւրիւնիւն էնտիյի փու֊ նարտան չըգար։ Պէնիմ պէյԹլերիմին փիրի՝ օ Թէֆիէքքիւր տիւր. կէձէլերտէ կէլիփ պանա զիյարէթ էԹմէյէ Թէնէգ֊ զիւլ էտէր... անձագ ֆիքրիմէ նէ չէ֊ տիտ չիյլեր կէԹիրիր. չէտիտ, յաքին էլզէմ չիյլեր տիր։ ԻշԹէ էինէ կէլտի, կէձէնին յաԹիֆ սէֆտասընը պօզտու։ Ա՜հ, ա՜հ, ֆիքրիմի պիր էերէ կէօԹիւ֊ րիյօր քի, էիւրէյիմին ԹագըրԹըսը Թէպտիլ օլույօր.... ա՜հ, Նէրկիզէմին մէզարընա կէօԹիւրիյօր։

Ա՜հ, նէ գարա էաս տըր՝ էինէ ափ անսըզ էիւրէյիմէ չէօքտիւ։ Աձտպա Թապիամ զաիֆլիյի մի տիր, էօգտա է֊ ձել բիւզկէ տըր մը տըր. տամարլարըմա կիրիփ, գանլարըմը տօնտուրույօր։ Պէ֊ նիմ կիպի պէօյլէ ափ անսըզ պիր ուձ֊ տան պիր ուձա տիւշմէք՝ հեր իննսանըն հալի՞ մի տիր։ Հայ հայ։ Ջահիր.... իննսանըն հիչ պիր սաաԹի օպիրինէ ուչ֊ մազ. կեահ էիւքսէքլերտէ ուչուշուրուզ կեահ տէօնէր չուգուրլարա տիւշէրիզ.

տահմա պիր գարարտա գալմագ՝ պիզիմ գուվվեթիմիզտէն աշըրը չէյ տիր։ Ճանըմըզ օթուրտուղու եէրէ նէ պահալը քիրա վէրիր։ Ագլըմըզըն վերտիյի նահսիհաթլէր՝ նէ պօշ մասգարալըգ տըր։ Գուտրէթիմիզ օլմատըղընա պիզի գանտըրըփ, տէրտլէրիմիզի աղըրլաթմագտան զայրի իշի եօգ։ Պու գարանլըգ վիլայէթաէ, պու ֆըրթընալը տէրեատէ, պիր ձանտա նէ գատար զայրէթ օլսա, գատէրէ գարշը նաֆիլէ կիւլէշիր. օլտուղու զաիֆ հալտէ, պօշ եէրէ չալըշըր տէվլիներ, տէրտլէրինի պաստըրմագ. եախօտ պիր միգտար պաստըրսա պիլէ, չօգ տայանամագ, ելինէ երգըլըր։ Պիզիմ իֆթիխարըմըզ՝ արգամըզը եէրէ կէթիրմէմէտէ տիր, տուրմայըփ գալգընըրըզ, լաքին գալգտըգձա տա տիւշէրիզ։

Ինսանտա ինսանտան զիյատէ չէյ ադրամագ նաֆիլէ տիր. ֆիքրիմիզէ պասիրէթիմիզէ պու գատար ֆօտուլլանտըղմըզա նիսպէթ, պարի թէձրիւպէմիզ պիզի հէր սահաթ եալան չըգարմասա, պիզ գուրուփ եափտըգձա՝ օ պօզար. Պիր զաման ձանըմըզն ադրըսը՝ մէզարըզն քէնարընտա ֆիքրիմի էսիր էթմիղ իքէն գուրթուլտում, վէ հավալարա ուչուփ, կէօյիւ էլլէմէ թուէթայօրում կիպի, վէ հէր տէրտի էլէմի պաստըրըփ, էպէտիլէյէ նաիլ օլմուշում կիպի, ինսան էվ-

լատլարընա իղղէթին էպէտի գափուլա-
ըըն աչըփ, ՁԷննէթին տէվլէթինէ հէր
քէսի տավէթ էտէյօրտում. պու կիւն
գուվվէթտէն գալմըշըմ, օ պալալէրտէն՝
անսըզըն պիր էլէմ տէրէասընա տիւշ-
տիւմ... անՁագ օրատա կէօմիւլիւփ գա-
լաՁագ տէյիլ իմ ա ։ Էօմրիւնտէ աղլա-
մամըշ ատամըն հալի՝ նէ սէֆիլ օլուր ։
Պէն կէօզ եաշըմընա խագինէլէր պու-
լույօրում ։ Պէն քէնտիմՁ էլէմին սալԹ
տէրտինի ալըփ, պահա եէԹիշմէկ ֆան-
տէլէրինի ԹէփԹէր շաշգընըլարտան տէյիլ
իմ ։ Էօյլէ ատամըն չէքտիյի նաֆիլէ օ-
լուր ։ Էօյլէ ատամը՝ ֆէլէք պօշ եէրէ
Թէքըրար Թէքըրար վուրուր ԹէՀտիպ է-
տէր . նաֆիլէ տիր , էօյլէ ատամըն ագ-
լը պաշընա կէլէՁէյի եօգ ։

ՀԱՇԻՑԵՒ

(∗) ԱդբՁ՝ ամըլ փուԹփէրէսէԹ տիր քի , հայվանը Թանըը էտէր. պիլ վարըր չամուր իչինտէ մուրտար սէ-
ֆալար ոլարըզ։ Ալչագ կէօՆլիւմիւզ պայըր գուչու կի-
սին եուվասընը եէրտէ եափար։ ՋէվԹ իլէ քիպիր՝ զա-
Թի պիր պիրլէրինին պաշ տիւշմէկի իքէն , վէ ինսանըն
գալընտա տուրմայըփ Հէնքլէշմէկէ Թայէին իքէն , ագ-
լըն հիւնէրի իլէ պարըշըփ, ուղուրսուզ պիր իՀԹիյաճ
էտէրլէր . վէ էլ էլէ վէրիպ , չէն ԹասլաԹմէլի, վէ Թա-
պիսԹ սահիպի, չէօհրէԹլէրի իլէ , ինսանը հէր էտէպ-
սիզ վէ օրանըզ սէֆայէ տաշըրըրլար ։

ՕՆ ԻՒՂԻՆԱՒՈՒ ԿԻՆՔ

ԳԱՍԱՎԷԹ ՎԻ ՓԻԼԱՓԷԹ

Լ օրենցիոս, պիր ահ նէ՛ տէյէր, պի-
լիրմիսին։ Սէնին կէօզ եաշը իլմինի օ-
գուտուղուն վա՛ր մը։ Օ պիր իլիմ աիր
քի, մէտրէսէտէ էօյրէնիլմէզ։ Տիւնեա-
տէ քեամիլլիք տէոփիքլէրի՝ պիլգիճլիք
տէյիլ տիր։ Պին տիւրլիւ իլմի հիզմէթ
էտիփ, էօյրէնտիյինի ագլընա սինտիր-
մէյէն՝ օրանսըզ ալիմի ա՛ճըրըմ. (ա) էլին
հիւնէրինի եէր եուԹար, պիրի պիրի
իւսԹիւնէ ֆիքրինի տօլտուրուր. էօյրէն-
տիյի՝ ագլընա նաֆագա օլաճաղընա, իմ
Թիլա էտէր, էճէլինէ սէպէպ օլուր։
ՊէրէքէԹսիզ ղանիմէԹ իչինտէ ֆագըր-
լըգ չէքէր. քէնտի Թարլասընը Թիմար-
սըզ պրագմըշ, էլին մահսուլունու տէվ-
շիրմէյէ տիւշէր։ Էօյլէճէ օգուտուշ ա-
տամըն ճանը ա՛ճ գալըր, ագլը փասլա-
նըր, վէ զայաԹի արԹտըգճա՝ քիպրի
տէ արԹար. իւմ իւչ պիր քեամիլ ատամ
օլաճաղ իքէն, Թէքմիլէն պիր ահմագ
օլուր։

Լ՛ էյ գասավէԹ էյ։ չըրագլար սէնին
մէտրէսէնտէ՛ քեամիլ օլուր։ էճէլ պիր

տօսԹու էլիմիշտէն ալընՁա, տէր ագապ գալանլար պիզի Թէսէլլա էտէր . լաքին ագըլսըդ տօսԹլուգ , կէօյա կէօզիւմիւզիւն եաշընը էօյլէ չափուք սիլմէյ իլէ , պիզէ պիր հիզմէԹ մի էԹմիշ օլուր ։ Ինսան էվլատը՝ քէնտիյի պիզի՝ էՁէլի կէօնտէրէնտէն զիատի՞ մի տօսԹ սանըր։ ԳասավէԹի պիզի կէօնտէրէն Թանըդը տըր, գալըմիշտէն պէտ խուլյուն սախԹէ բահԹինի գալըրըմ , էէրինէ ֆազիլէԹ էմնիյէէԹի գօմագ իչին կէօնտէրիւ ։

ՖէլաքէԹ տէտիքլէրի պիզէ տօսԹ տուր ։ կէՁէնին գարանլըդը՝ կիւնտիւզիւն ըշըդընը սէօնտիւրիւմ , գուպալի տասումանտէ սայրսըդ էըլտըզլար փարլատըդը կիպի , իգալէն նուրու կէօզիւմիւզիւ գամաշտըրըմ , կէօրէմէյիմիզ հագ շէյլէր տէ՝ զէվալին գարանլըդընտա կէօրիւնիւր ։

ՖավիլէԹ մէվսիմի՝ մուսիպէԹ վագԹի տիր ։ Քէաքին ադը կէլիփ Ձանըմըդը եագտըգտան սօնդրա, քեամիլ լիք կիւլէ կիւլ կէլիր , կէօզ եաշլըլա երմէսմըշ էիւրէյիմիշտէ Թօխտումունու քէօքլէտիր . վէ էքինՁինին էլի՝ երլըն իւմիտ Թօխտումունու Էքմէտին , տէրտին ֆահտէլի տափան տէմիրի՝ նէմ Թօփրաղը սիւրէր աչար։ Ա՝ նէրկիզէմ, սէն խաԹրըմա կէլտիքՁէ՝ էիւրէյիմտէ տույտուղում ադը մուպարէք օլսուն ։ Ձէքտիյիմ էիւլէք ադըսընտան պաՁ ալայըմ տա , սէլ

օլան կէօզ եաշլմլա մալիմի արթըրայըմ։ Ճանը գասավէթտէն գուրթարան՝ խա-
սկեթլի փիքիրլերի, վարայըմ չոլ տէրտ
թարլասընտան տէվշիրէյիմ։ (բ) Թու-
հաֆ չիչէք կիպի, տէմէտլեր պաղլայըփ,
սէնին մէզարընը տօնատայըմ. վէ իհթի-
մալ քի վագըթլար կէչտ պիլէ, օ չիչէք-
լեր սօլմայա։ (գ) Պիր քէրըթ տէ էօլ-
միշլերին մէզարընա ագան կէօզ եաշը-
նըն փունարընա վարալըմ. կէօզ եաշը-
նըն հէփիսի պիր փունարտան չըգմայօր։
Պաղը աձը տուլար ձանլար վար քի, աձը
պիրտէն պիրէ տօգանըր, պուլաշըգ մա-
րաշ կիպի թէնսիր էտէր, կէօզ եաշը էիւ-
րէյինէ տօլար, չիչիրիր. կէօզլերինի-
տէն տիշարը սէլ օլուր ագար, կէրչէք-
տէն աձը տուլար. տիւնեատէ էն ազիզ
չէյինի իթիրտիյինի անղլար։ Էօյլէ ա-
ձրյանըն էիւրէք աձըսը՝ էօլէն տօսթու-
նուն էն պիւյիւք մէտհի օլուր։ Վէ էօյ-
լէ ատամլարըն աղլամասը՝ էիւրէքլերի-
նին աթէշինի սէօնտիւրմէք իչին տիր։
Պաղըլարըն աղլամասը սուրէթէն տիր։
Տիւնեատէ պիր չէյ սէվճ պիլտիքլերինի՝
խալգա կէօսթէրմէք իչին, պաղը քէրըթ
մահզունն օլմալարը իգթիզա էտէր. պա-
ղը տա փէք էիւրէքլի ատամլար վար,
աձրյը տուլմադա վագթէ միհրաձ տըր-
լար։ Կէօզլերինտէն եաշ չըգարմադա՝
քէնտիլերէ զօր էտէրլէր, վէ ատամ էօ-
նիւնտէ օլմալը տըրլար քի՝ աղլայա պի-

լելեր . հեթրաֆ պագայօր տէյի ամէր տուլարլար ։ Թաշ եիւրէքլերի հեթրաֆըն նազարըլըլա երմէյար , կէօզլերինտէն տեր ագապ եաշ ագմաղա պաշլար . վէ նամըլ ամէր տուլա պիլմէյօրուզ տէյի քէնտիլեր տէ շաշար ։

Վխալրին տէ կէօզ եաշըսը վար ։ Պազըլար՝ էօլէնին չերէֆինէ հիսսէտար օլմագ իչին եասըլը գուրուլուրլար . ալլահ բահդին էյլէյէ . չօփ ադամ ըոլ . իքըսն ադամ ըոմա ոդոս „ տէյերէք , էօլէնին մէտհինտէն քէնտիլերէ հիսսէ չըգաձագ մատտելեր նագլինէ կիրիփ , էօլէնէ տօսթլուգ եիւզիւնտէն՝ քէնտի մէտհերինի էտերլեր , հիչ ուԹանմազլար ։ Պազը կէօզլեր տէ վար , աղլատըղըն կէօրէնլերի զէհիրլեր . չհրէնին կիւզէլլիյի՝ աատամը կէօզ եաշլըլա տա ձէլլ եԹմէյի պիլլեր ։ Նիչէ տուլ գալըրլար՝ եփեսոս փուԹունա Թագլիտ էտեր [1] ։ Գալլէրի ձէլլ էտէն եիւզէրինէ՝ եաս պիւրիւնձիյիւնիւ պիր ուսԹալըղլա էօրԹերլեր քի , պագան կէօզ իլլիշիր , տուզաղա ԹուԹուլուր ։ Կէօզլերինէն եաշը՝ էանագլարընտան աշաղա՝ էլմաս տանէսի կիսպի , փուրչագ փուրչագ եուվարլանտըգձա , եիւզլերինէն կիւլ բէնկի տահա կիւզէլլէնիր ։ Սէվտա վէ սէֆա

1 Եփեսոստա Աննահիտ աէտիքլերի փուԹ ։ Էսքի զամանտա փուԹփէրէսԹէր՝ պունա փաքլիք փուԹուտէյի Թափարլար ըոը ։

իչնտե էօմիւր խիրանտըրմըշ պի նազիր Կղէոպատրա[1] ալթուն թաս ըլա միւ-
ձեվհեր զեհիրի իչէրքէն, պու աղլայան տուլլար գատար շիվէքեար տէյիլ իտի։

Ղլամանըն տա իքի եիւզլիւլիւյիւ վար՝ ատըգլըլըղը թագլիտ էտեր, եիւ-
բէյինտէքի սեվինձի կէօմԹերմէքը ի-
չին, եալանձը եիւզիւնէ պիր եաս փեր-
տեսի չէքեր։ Պազըլար տա կէօղիւնիւ
էօլիւնիւն Թապուտունա տիքեր, էօլէ-
նին եէրինտե քէնտիյի կէօրիւր, էօլէնի
ուննուտուր, քէնտիյի աղլար, վէ տահա
էծլմէտէն՝ քէնտի էօլիւսիւնիւ գալ-
մըրըր։

Լաքին էձելլին ագըԹտըղը՝ պու կէօզ եաշլարընըն քեամիլլիյէ նէ՞ ֆաիտէսի վար։ Պէտ խույլարըմըզը արԹըրմատան ղայրի իչէ եարամազ։ Կէօզ եաշըմըզ նէ գատար եիւրէքտէն օլսա, եինէ ֆագիլլեԹէ ֆաիտէսի եօգ։ Կէօզ եաշընը իտարէ իլէ ագըտըբի, իչէ եարատա պիլլէն քեամիլ՝ փէք նատիր տիր։ Պու մուպարէք կէօզ եաշընը՝ ինսան էվլատը տէլի կիպի նաֆիլէյէ ԹէլլեՖ էտեր։ Եազըգ, եազըգ. եիւրէք երմշագլըղը կիպի պիր կիւզել իՀսան՝ ինսանա սալԹ

[1] Մըսըր սուլԹանը Կղէոպատրա՝ օղլու Անտոնիոս ուլա պէրապէր փատիշահլըգ էտէյօրքէն, տէվլեԹի եալընըզ պէն զաղԹ էտէյիմ տէյի օղլունու զէհիրլէյէձէք օլսուս. օղլու պուննու տուլյատուգլայն, քէնտի իչին հազըրլասըղը զէհրի անասընա իչիրտի։

նաֆիլէ եէրե վէրիլմիշ : Եիւրէք՝ աՙՙը տուլտուղու եէրտե , ՙան՝ կէօղիւնիւ տիքէը , շաշգըն շաշգըն թասլուտա պաղար , կէօրտիւյիւ շէյի հիչ գայտ եթմէզ . պիր մէյէթին սուս տիլի՝ քէնտիյէ նէլէը սէօյլէտիյին անղլամազ :

(բ) Պու քէսքին եիւրէք աՙՙըսը՝ եազ կիւնիւ ֆըրԹընասը կիպի կէլը , ծնուն կիպի տե կէչէր : ԻպԹիտասը հէր նէ գատար քէսքին կէօրիւնսէ, չափուք երմշար : ԻպԹիտասը ըշգըրա ըշգըրա աղլարլար ըտը , սօնղրա արատա պիր՝ ահ էթմէյէ պաշլատըլար , շիմտի մէրհուման չէքտիյինի՝ պօշ վագԹտե էյլէնՙէ տէյի նագլ էտէրլէր : Մէյէթի չանը գուլաղըմըզտա էօԹտիւքՙէ , գարա խապէր եարըշընա չըգարըզ : Ղանըն սէսի քէսիլտիքլէյն , պիզիմ տե եիւրէյիմիզտէն կէլէն սէս քէսիլիր , չանըն էօԹմէսի կիպի չափուՙագ հավալարա տաղըլըր կիտէր :

Ղազըգ քի ֆէլէք ինսանա գալ , ծօղրու , չէնթինէ պայտ պուր տէտիյի եէրտէ , ինսանըն տայանտըղը ԹաԹլը բահաԹի պօզար . ինսան ֆէլաքէթին ալԹընտա գուվվէթլէնիփ գալգաՙաղընա , երգըլըր եէրէ էափրըլը , Թօզա Թօփրաղա պուլանըր , Թէքբար պիր տայանաՙագ եէր արար . օ տա երգըլըր . վէ պիր սէրվինին Թէփէսինտէն տիւշսէ , էվնէ էՙնիւնէ կէլէն սազ Թէվլինէ գա-

նաամի Էտէր, ծնա սարըլըը, եկնի պաղ-
լար ըլա ծնա պաղլանըը։ Պիր տուլ գա-
ըը աղլայըի ֆիղան Էտէր, սեվկիւլիւ
էշիմի իթիրտիմ տէյի Թէսէլլա գապուլ
էթմէզ. տիւնեատէ քէնտիյէ յայըգ պի-
րի տահա պուլունմազ օլուր։ Լաբին չօգ
կէչմէզ, եաս բուպալարընը զարիֆ պի-
չիմի գօր, տիւնեա եիւզիւնտէ տահա
էօլէձէք պիր ղայրի էշ արամազա չը-
գար։ Հաթթա պիր Թանըմատըը ա-
տամա վարըը, Էսքի վէրտիյի սէօզիւ՝
իփրանմըշ մուհապպէթլէ եէնիլէր, վէ
պուսօնղըաքի գօձասըյլա քէնտի տէ կէն-
ձէլմէք իսթէր։ Պիր Էսքի ասմա քիւ-
Թիւիւ՝ պուլտուղու Թազէ գարա ա-
ղաձ ֆիտանընա սարըլըը կիպի, եարը
գուրումուշ տալլարընտան եէնի չիչէք-
լէր տէօքէձէյիմ սանըր։ Մահղուն Աէ-
րեւեա Թէսէլլա օլաձագ պիր տէյի գան-
լը եար պուլունձայա գատար, Էօլէն գօ-
ձասընը պէօյլէ աղլատը[1]։ Վէ տէյի
գանլըսը կէլտիրլէյի, հէմ կէօզիւնիւն
եաշընը սիլսի, հէմ աձըսընը սեվինձէ
Թէպսիլ էթտի. վէ պիր գաչ կիւնիւն
զարֆընտա, գարա եասը՝ տիւյիւն բուլ-
պալարընա Թէպսիլ էթտի։ Լօրենցիոս
տա կիւզէլ Գլաբիցասընը պէօյլէ աղլա-
տը. տիւնեայէ կէթիրտիյի պիր սեվ-

1 Աերեւեա, Ձիչէրօնուն նադլի իւղրէ՝ եօսմալըգտա տը սէօյլէնմիշ պիր գարը տըր։

կիւլիւ էվլյատը՝ անասընը տիւնեատէն չըգարընձա, Լօրենցիոսուն կէօզ եաշը տինմէզ օլտու։ Լաքին ա՛հ պէնիմ նեվ-ձիւան Նէրկիզէմ, պէն սէնի ալլատը-ղըմ էօյլե տէյիլ տիը։ Սէնինն ա՛ձըն եիւ-րէյիմտէն չըգմատըղընա՝ ֆելէք շահիտ տիը։ Սէնինն ա՛ձըն հեր տիւշիւնտիւյիւմ ֆիքրէ գարըշըը։ Սէնինն էօլիւմիւն պա-նա պիը նասըհաթ խաղինէսի տիը։ Պէն ծետան ֆահիշէլէր չըգարաձաղըմ, վէ սէնինն մուպարէք մէզարընը միհրապ է-տիփ, քեամիլ լէյէ իհտա էտէձէյիմ։ Տիւ-նեատէ ֆիքրի տիւշիւնձէնի օլմայան ձան՝ սահիպսիզ պօշ եվ կիպի չափուք եըգըլըը։

Ինսան չէքտիյի ֆելաքէթին հիսսալը-նը՝ պիր պիր վէրէձէք տիր. զիրա պի-զիմ ֆելաքէթ տէտիյիմիզ՝ ֆելաքէթ տէյիլ տիր. իլլա պիզի ֆաղիլէթ եօլու-նա գօմաղ իչին, գազանըն մախսուս թէ-տարիք էթտիյի գամըլլար տըր։ Պէլի, ֆելէյին պանա ինայէթ էթտիյի քերեմ լէրին էն ալասը՝ պու եիւրէյիմի եարա-լայան օղլար տըր։ Ֆելաքէթ պիզի խա-լահ էտէմտիքտէն սօնղրա, ալլահըն քերեմ գափուլարը գափանըր, չարէսիզ խասթա կիպի հէքիմնիզ գալըրըզ։ Հագ օլան ա՛ձըր՝ տուլմայան ատամ, եախօտ ա՛ձրյա տայանամայըփ, քէնտիյի գասա-վէթէ ալտըրան ատամ, բահաթ կէօր-մէյէ լայըգ տէյիլ։ Պէրինին եիւրէյի

փէք , օպիրինին Ճանը կէվէք .... կէօզ եաշընըն գըմԹէինի պիլ ատամ : կէօզ եաշընը ապ ըլա գուլլանըրսան , հէր տամլասը պիրէր ֆազիլէԹ տիր :

Յ՛ հիմԹ սահիպի ալլահ . քէնտիյի գասավէԹ ալտըրըվ , տէրտլէրինէ սէպէպ՝ Թանըրը տըր տէյի , շու Թօփրաղըն իչինտէ սաիլ հաքիմինտէն շիքեայէԹ Ետէն ատամ՝ էօզրէ յայըգ տէյիլ տիր :

Վլատընը սէվդէն փէտէր ղէօյնէ եղէ , ղընդան սոփըն տէյի ԹէնպիհՀ Ետէր . լաքին հէր զաման սէպէպլինի սէօյլէմէզ :

Վլատա տէվլէԹ օլան՝ փէտէրինին էմրինի իձրա էԹմէք տիր : Հագ Թաալա մուրատը ալիէհսինէ Թէքմիլէն էԹտիքլէրի իԹաաԹըն տա իձրէԹինի վէրիր : Սէնին հէր վէրտիյինէ Թէշէքքիւրիւմ վար , էա բապպի , էօրֆիւնէ պիւէ Թէշէքքիւր Ետէրիմ : Սէվիւիւլիւ Լուսեամըն էօլիւսիւնիւ աղլատըղըմ եէրտէ , էինէ սանա Թէշէքքիւր Ետէր , պէնիմ տէ էօլիւմիւմ եաղլաշատըղընա սէվինիրիմ : Սէնին զազապըն կիւրիւլտէտիյի զաման , երլատըրըմըն պիզէ տէ տօգունա պիլիր տէյի խապէր վէրիր . պիզի աէօյէն էլին՝ տէօյէքքէն գուվվէԹ վէրիր . սէնին զազապըն տէտիյիմիզ պիւէ՝ պիր էլիք տիր : Աման ալլահ , տէրտլէրիմէ աղլաշըղըմ՝ տէյիլիք տիր , գասահաԹ տըր . Թէօվպէյլէր օլսուն :

(է) Տէրտ մի . Յ՛ քէրէմ սահիպի ալ-

լահ, տէրտ սէնտէն օլամազ ։ Սէն տէրտ եարաեմըշ տէյիլ սէն ։ Տէրտի ինսան եափայօր . սիւրիւսիւյլէ եարատըյօր ։ (ղ) Վէրտիյին սէրպէսթիյէեթի՝ էլլին-տէ այաթ էթմիշ , օնունլա եափայօր ։ Սէն պու սէրպէսթիյէեթի՝ օնուն իչին վէրմիշ տէյիլ սին . սէն Ա-Հ-Ն-Ա-Մ-Ի-Ն գա-փուլարընը գափամըշ ըտըն, էթրաֆը-նա օլմատըգ գօրգուլար գօմուշտուտուն , տէօրթ թարաֆընտա էմրինին էօրֆլիւ սէտասընը էօթուրուր իւտիւն ։ Լա-քին ազըզըն սէրպէսթիյէեթ՝ օնլարըն Հէփիսինի պատարըրըփ , ինսան էվլատընա Ա-Հ-Ն-Ա-Մ-Ի-Ն գափուլարընը աչտը ։ Տէր-տիմիզի եափան ուսթաքեար՝ քէնտիմիզ իչ ։ Ձէքտիյիմիզ Հէփ քէնտի պէտ խույ-լարըմըզ , քէնտի խսեանըմըզ , քէնտի տէվլետլիյիմիզ տիր , օնտան սօնրա տէօ-նէր թապիաթէ պիւհթան էտէրիզ ։ Ա-լահըն Հէր եափտըղը էյի տիր ։ Գօրգու վէրտիյի՝ մէրհամէթինին նիշանէսի տիր ։ Կէօնտէրտիյի տէրտ՝ պիզէ նիմէթ տիր , ֆազլէթէ տավէթ էտէր ։ Ըձէլ՝ պիր էյլիք տիր , պիզի էօլմէզ էտէր . վէ Ը-ձէլ օլմասա , ֆազլէթիմիզ նաֆիլէ օ-լմըրտու ։ Պիր եիւզտէն գահր օլան՝ օ-պիր եիւզտէն ինայէթ տիր ։ Թէնձէ ֆէ-նա օլան՝ ձանա խայըրլը օլուր ։ Նէթի-ձէյի քէլամ՝ տիւնեատէ նէ սահիհ տէրտ վար , նէ սահիհ տէրտիմիզնտա ։

Պու նիզամ տիւնեանըն Հէր շէյինտէ

պէօյլէ տէյիլմի։ Պիզ տիւնեանըն կիւ-
զէլ շէյլէրինտէն, կիւզէլ հավալարըն-
տան խօշլանըրըզ։ Լաքին զուհուր էտէն
ֆէնա տէվրլերի, գօրգունճ կիւնլերի
տէ սահիպինտէն պիլմէյիզ։ Սագիլ
գըշ էյեսիմը՝ էվվէլ պահար գատար իգ-
Թիզալը տըր։ Պիզի սօլուգ փարըլԹը-
սըլա գօրգուտան ելըրըրըմ՝ կէօզիւ-
միզէ նուր վէրէն կիւնէշ գատար լա-
զըմ տըր։ Հավատա պիրիքէն տուրդուն
պուղուլար չիւրիյիւփ, հավայը պօզար,
ԷօլէԹ փէյտա էտէր. օ պուղուլու տա-
ղըտըփ, հավայը փաքէյէն ֆըրԹընա
րիւզկեարլարը՝ ֆախտէլի տիր. պա՛տի
սապահ կիպի, ԹաԹլը օլուր։ Եէր ալ-
Թընտա մատէնլէր ԹուԹուշուփ, աԹէշ
փիւսքիւրմէսի՝ պիզիմ խայրըմըզ իչին
տիր. ալէվլերի եէր ալԹընտա սըգըլտա
գալտա, տաղլարըն տիպինտէ իշլէյիփ,
տիւնեանըն Թէմիլլերինի սարտա պիլիր։
Է՛Թնա տաղը՝ աԹէշինի փիւսքիւրմէ-
տէ՝ ինսանտա հիզմէԹ էտէր։ Ահմագ
խալգըն կէօրիւփ տէ գօրգուտուղու գուշ-
ղուշու եըլտըզա՝ սալընը պիլէն միւ-
նէճճիմ կիւլէր։ Կիւնէշ ԹուվԹուլտուգ-
տան սօնդրա, գարարտան փէրտէնին ալ-
Թընտան չըգընճա, տահա փարլագ կէօ-
րիւնիւր։

1 Նափօլի մէմլէքէԹինտէ Սիչիլիա ատասընտա պիր տաղ տըր՝ աԹէշ փիւսքիւրիւր։

Ալիհնէշ՝ֆազիլէթէ թէշիհ օլունուբ։ Վաղթի իգպալաէ փէրտէ ալթընտա կէօկէլի օլուբ. ֆէլաքէթէ կէլիբսե փէրտէսին էրթաբ, պուլուտ ալթընտան չըգաբ, թէքմիլ շաֆդըլա կէօրիւնիւբ։ Իգպալ սէրհոշլուղունա կէլէն սէվինճ՝ պիզի ալտատըբ. իգպալ կիպի պօշ տուբ, իգպալ իլէ կէլիբ կէչէր։ Լաբէն ֆէլաքէթէտէ կէլէն սէվինճ՝ քիչինսին ճանընը եիւքսէլտիբ գուվվէթէ վէրիբ։ Պու ՃէնՃ մէյտանընտա ֆազիլէթէ ՃէնՃքէշիբ եէնէր։ Ճէյէրտաբ փհլիվանըն ֆէլաքէթէ իլէ ՃէնԿի՝ պիր սէյրան տըբ քի, եէրլէրի տէ, կէօյլէրի տէ հայրան էտէր։ Քիչի ինսանլըգ պօրՃունու՝ ֆէլաքէթէ ՃէնԿի իլէ իՃրա էտէր. իզզէթի ըահաթի օնռնէլա էտինիբ։ Պիր եէյիտի ՃէնՃքտէ կէօր, պիր ուսթատ գլաղուզու ֆըրթընատա սէյր էյլէ. ֆազիլէթէ սահիպինի տէ ֆէլաքէթէ վագթինտէ կէօր։

Պիզ նէ՞ տէլիյիզ քի տէրտէն շիքեայէթ էտէրիզ. տիւնեատէ էն տէրտիմէնտ ատամ՝ կէօզ եաշընը կիւլիւմսէյէրէք տէօքմէյէ (է)։ Գասավէթի վազ կէչէլիմ պիրատէր, գասավէթի վազ կէչէլիմ։ Գասավէթ էթմէք՝ եարատանըն աննըմըզա եազտըղը եազըյա քիւֆր էթմէք տիր։ Եիւրէյիմիզի տահիմա ֆէրահ վէ ըահաթ ԹուԹալըմ, վէ ֆէլաքէթէ վագթինտէ շազ օլալըմ։ Ֆէլէք՝ տօսԹուտու ֆէլաքէթէ մէտրէսէինտէ Թէր-

պիչկ էտիփ , ֆելաքէթի գուլլանմայը , վէ զեվգինի չըգարմայը էօյլէթմէտիք- տէն սօնրա , իպալ տեվլէթ կէօնտեր- մէյէ ։

Լսայը , պուննտան սօնրա ինսան օլ- մագ՝ պաշա պէլա տըր տէմէյիմ ։ Պուն- տան պէօյլէ ինսան էօմրիւնէ գօնան չիւ- զ՚ի պաչը՝ շիքեայէթսիզ վէրէյիմ ։ Զի- րա եա ինսանլըղը րէհտա էթմէլի , եա- խօտ էօմրիւնէ պաղլը օլան տէրտլէրի գապուլ էթմէլի։ Իպալէ չըգաչագ իլք գատէմ՝ տիւնեատէ չօգ ֆելաքէթ չէք- մէք մուգթազի օլտուղունու պիլմէք տիր։

ՀԱՇԻՑԵՒ

(*) Ըու օգուտմուշ ատամա պագ . պաչը՝ այագը քի- թապխանէ տիր. վէ հէր պուլտուղու կիւպրէյի թար լասընա տէօքմէյլէ , պէրկէթէթինի արթըրըրըմ՝ սանըր . օյուսա թօփրաղը պօղայօր , թօխտումու չիւրիւտիյօր . հասըլ վագթի , թարըյը եապանի վէ զէհիրլի օթլար պասըփ , իշէ եարայաճագ մահսուլա՝ նէ եէր գալըյօր, նէ գուվվէթ ։

Զինի նէ սէօյլէր. քեամիլ օլմագ ադըլըրղլարա մախ- սուս տուր տէր ։ Քինոի սէօզէ կէլմէզ պիր ֆօտուլ տուր քի, ասլա ֆալղլէթ գանուղունա պաչ էյմէզ. վէ հաթթա էլինէն կէլսէ , ֆալղլէթի պէտ ամէլ էէրի- նէ կէչիրիր ։ Պայաղը խալդը պիրէ ուէթանտըրմաճագ չէյ- լէր իլէ էօյլունմէքտէն խօշլանըր . պէն ագլէ պաղլը տէյիլ իմ տէր ։ Ագլը՝ տէվլէթ մասլահաթինէ գարըշը զօրպա նազարըլըյա պագար. չօգլար ըլա պէրապէր օլա- ճագ խայլը իրթիքեապ էթմէլ ։ Քեամիլ օլմադա պէն թէնէգղլաւ էթաիբտէն սօնրա , օլա պիլմէք չէրէֆի պանա էլ վէրիր տէր ։ Վէ պու հայ իլէ քէնտիտէն

խօշնուԹ, քէնաԿյի վէվգէ սէՀՅայէ վէրիր։ Պիրի ուլդուա-
սան ուլյանմաղ օալիրի ԱէյԼիկ իչմէաէն վԼՃՈուաՒինի խվ-
բանաղրմԸզ...քէաՄիԼ աուաՄ՝՝ պու զԼՀԼին սաՀիալէՀրինի
աէվևաէն պԱԹԷր սայար....քիչի քէաՄիԼԼկյի պէօյԼէ
էօյրԼԿնիր։ ՔիչԼկյի ալա էաէն քէաՄիԼԼկք ակիր. ՄէԼէքՔԼԷ-
րին պիվԼէ պուՆնաան ղայրի նէՔ ՀիՒՆէրի վար։

(բ) Պիր ՄիգաաՀ ակիուչիՒՆՃԿՎԼԷր աէվչիրԼկյիՄ՝ քի, պու
պէրԼԷքՔԹաՒՀ վէ պէՒա աուաղը Թօվրաքաա հասըվ օվ-
մուշ իքէն, ալըՒրվի ՃԿՆՆէԹ պաղչէսինէ ակքիվիրսէ,
սօղուվի սարարմաղ, հաԼԹԹա ԹաղԼէՆնիր, տահա կիս-
զԼ օղուր։ Օ ակիուչիՒՆՃԿՎԼԷրի աչան կիսՆէչ՝ ագըվ սըր-
ագըվ պիր կիսՆէչ ակիր քի, ակիՆէաաէ աէ վաարլար,
ահրէԼԹաէ աէ. անՃագ պու ակիՆէաաէ՝ նաուրաուն վար-
լագվըղը ահրէԼԹաէքինաէն էքակիք օղուր։

(գ) ՍԷՆ ԼիւրԿյինին իչՆինի էօգվաարղըն ալՔ մը։ Կէօզ
էաչՆըն փուՆարըՆը կէօրմԿուշմիւսիւն։ Կէօրմիւշ աէյիվ
իսէն, կէվ պէրաակէր վարալըմ՝ կէօրէվլիմ. էաչ փուՆարլա-
ըՆը ԹէՔԹիԹ էաէվլիմ. ՃնվլարըՆ Կէր պիրի պիրէր ակիւրվիս
ակիւր. Ճանաա ակիրվիս աղվանագ օղաուղուս կիպի, կէօզ
էաչՆըն սա պաշգա պաշգա Հաուղվարը վար։

(դ) Քէօր սէվալարրմըզ՝ պօչ ԼէրԼ պիղէ օրանորզ
կէօզ էաչվարը աէօքաիւրիւր քի, օ կէօզ էաչվարը քէՆաի-
Լէր կէօզ էաչՆա միւՀԹաՃ սըր։ ՏէրալէրիՄիզ տաիմա
պիղէ պիր րուՀանի սէվինՃ փուՆարը օլաՃագ չէյ իքէն,
պիղ Հիչ պիր խայրՆը կէօրաակիւրմիւզ էօգ։ ՏիՆնէաՆրն
էարըաՆը տօղաչ, կէօրիւրսիսիՆ քի, էՃէլԼն կէօղնէմիւզ-
տէՆ տէօքաիւրտիւրիւ էաչ՝ քիպրիմիզի սուլայըվ, ագըվ-
սըզղըՆըմըզը արԹըրմագտան զայրի իչէ էարտաազ։

(ե) ՏիՆնէաւար՝ էարտաՆնը ՄէՀՀ ԼԹտէկյի էէրտէ,
պիր պէՆի տաէվԼին չիքէայէԼԹինիմի տինլէՄէլի։ չիւքիւր-
լէր իլՀՀիտի օգուչանւարը ահՃէՀկինի, պիր ինաան էվլա-
սը ԹէչէքքիսինէՆ վէրաէսիզ ՔիվանդյԼա պօզաՃնՄուս։
Պու Թազիր սէՆին հագգընա օլա պիվիր ԼօրՆէդիուս. ղա-
քին պէՆ իսԼԹիտա քէՆաԼմՔ էաէյիմ, զիրա փէք մուս-
ԹահագըմՀ։ ԹանղըՆըՆը Կէր էՄը ԼԹտէկյի, Կէր էավսը-
ղը էյի ակիր, պանա գըսմԷԼԹ ԼԹտէկյի տօսԼԹղրը էվլիմէՆ
աչան՝ ևինէ ալահ տէյինվի։ ԹանղըՆը պիղէ տօսԼԹ վՃ-
բիրսէ, պու Ճանի տիՆնէաաէ պիղէ տէվՃէԼԹ օղաուՆ
տէյի ակիր. տօսԼԹու էվլիվղտՆն ալըրսա, պիղէ ախրէԼԹէ
Թէտաարվիգ կէօրմէյէ՝ իսապէր օղաուՆն տէյի ակիր։ ՏէվՃէ-
ԼԹիմիղէ մէԼԹանէԼԹ վէրմէգք իչՆն պիղն Թէքքակիր էաէր։

Պիղէ կէօնտէրմէկի պէլալէր՝ պիղի տահա պիւյիւք պէ-
լալէրտէն տագլամագ իչին տիր։ Էնձէ պիղի Էօլիւմտէն
գուրթարըը, քիպարիմիզի Հնտիրիր, գալպիմիզ պիր
Ֆահտէլի գօրգու վերիր. վէ Ֆիքրիմիզի Ֆազլէնէ եօ-
լունա չէվրմէյէ մէՃպուր էտեր։ Ալլահըն հյլիքներինի
Հեր եէրտէ պիլէլիմ։ Ալլահ Հնսան իչին սիւնեատ պիր
ՃԷննէթ եափմըշ ըտը, պիր տահա սյլասընը տա ախ-
րէթտէ Հազըրլայօր քի, կիրէն Հնսանըն պիր տահա չը-
գաճաղը եօգ։

(ւ) Ինսանըն սէրպէսթիյէթի ՃԷննէթինն պիքիր
գրդը տըր. նյքին ՃԷկիննէմ օնու պաշտան չըգարմըշ։
Էյ ալլահ. միւՃիզաթ արարդը սէնին մուհաթպէթինը-
սէն ասնղտա, միւՃիզաթ տէյկՃէք չէյ գալըմըր. սէնին
էմրինն՝ ագը եօրմայարագ՝ եօլ կէօսթերէՃէք գլաղուդ
տուր. սէնին Թէմիլիկլերինն՝ Թապտաթ գանունունուն
պահտ, նյքին նյազըմ կէլէն մուգթէզասը տըր. սէն քէ-
րէմ էտիփ, ունլարը պիղի պէյան էթտին. վէ պէյան էթ-
միշ օլմասան, էննէ հագդը հագ, նյքին Թէկլիքէտսի
զիյատէ օլուրսուս։ Ամնա քիւլլիյէն Թէվֆիքքիւլ էթ-
մէյէ, ազ սէպէպլերիմի՞զ մի վար։ Սէնին էթտիյին՝ Թէ-
շէքքիւյ եէր գօմմըշ. Թէրթիպլինտէ գուսուրսուզ-
լուգտան զայրի Թագսիրաթ եօգ. եափաղըն չէյլերտէ,
էտեպսիզ կիւնահըն մըրըզտանաՃագ, վէ ասի շիքեայէ-
Թէին Ֆիրետաս էտէՃէք, պիր սէպէպի եօգ։ ՃԷննէթ՝ա-
սումանի մագամլէրինն ահէնկի իլէ սէնի մէհմէյէ
կիպի, Ճէկէննէմ տէ Ֆիրետաոյինն գօրգունՃ ինիլթիսի
իլէ մէհմէ էտեր։ Եա՛ սէն, հեր էյլէյին փուռարըսընը, հեր
եէրտէ քէրէմ սահիպի սին, ինԹիգամըն պիլէ ինայէթ
տիր. սէն պէնի ազատտան գուրթար, Էօլիւմտէն խէ-
լաս էյլէ. ՃԷկիննէմ աՓէչինտէն տագլա։

(է) Փեաֆիքր գասամվէթի գալպիմիզտէն չըգարարըմ.
Էօմրիմիզու շազ կէչիրէլիմ. խուսուսա Ֆէլաքէթ
վագթինտէ սէվինՃէյն օլալըմ։ Գայրը արասընտա պիր
Էննիլմէզ բահաթ սէվինՃ՝ ղայրէթին չէյնկի պիր. օ
պիր չինէք տիր քի, Ֆէլէյին գարա եէլլերինկ տայա-
նըր, վէ Ֆէլաքէթ գըշընըն փիք չէփա զէմհէրիսինտէ
պիրկ աշըլըր։ Ինսան օլմադ պէշա տըր տէյին քեա Ֆիր՝
մէրհէք օլամազ։

ՕՆ ՏԻՐՈՒՀԻՒ ԿԻՆՔ

ՃԱՆԸՆ ՊԻՏՈՒԵԼԻՈՒ·

Վ՚ինչի քէնտի իւզերինէ քէօր օլուփ, Ճանընըն պիւյիւքլիւյիւնիւ քէնտի զա֊ թինտէ կէօրէմէտիքտէն սոնդրա, տիւ֊ նեանըն ազիմ Թասվիրինէ կէօզիւնիւ տիքքէփ պադմանըն նէ՞ ֆահտէսի վար։ Պիր ալայ ագըլըզ մախլուգաթ՝ քէն֊ տիլերէ հայրան օլուփ պագան ագիլ զա֊ թէ, պագ նէ՞ սեօյլերլեր։ Ագլըն պիր զերրեսի՝ օ փարլայան եըլտըզլարըն սիւ֊ րիւսիւնտէն չօգ փարլագ տըր. ինսան եվլատը՝ պիւթիւն քեաինաթը, վէ եա֊ րատան ալլահը պերապեր՝ ագլընա սըզ֊ տըրա պիլիր. ինսանըն Ճանը օ հիքմէթ֊ լերին հէփսինտէն պիւյիւք տիւր տերլեր։

Լ՚որ Լօրենցիոս, քէնտինի սըգմա, ար֊ զուլերինի արթըր, եիւրէյինի պիւյիւթ, վէ քէնտի պիւյիւքլիւյիւն գատար գուտ֊ րէթ կէօսթերը։ Սէնի եիւքսէլտէՃէք իւգայը, վէ ալա սեվտալարընը, պրագ քէնտի հիւքմիւնէ. օնլար սէնի ագըլ տիւնեասընա գօմաղա չալըշըյօր. հագ օնտա՝ սէնի պէքլեր, սանա՝ պիւյիւք֊ լիւյիւնէ լայըգ չէյլեր կէօսթերէՃէք։

ՍԷՆԻՆ պէօյլէ պիւյիւք Ձանըն՝ պու տիւ-
նեանըն էօլչիւսիւզ ԹարԹըսըզ քիւչիւք-
լիւյիւնէ գատար նի՞Ձէ քիւչիւլիւփ պիւ-
զիւլէ պիւլիյօր։ Տիւնեայըլա հիչլեր արա-
սընտա օլան մէնզիլին պիւԹիւնիւ՝ սէ-
նին ֆիքըրինէ սըղա պիւլ՛ըքէն, պիր զեր-
բէ մագուլէսի չէյ՝ սէնին ֆիքըրինի նա՞-
սըլ տօլտուրա պիւլիյօր։ Սէն էօլմէզ ին-
սան սըն, պիր տէմ էօմրէ՝ նի՞Ձէ գա-
նաԹ էտէ պիւլիյօրսուն։ Պու գըսսա-
Ձըգ էօմիւրտէ արզուլէրինի նի՞Ձէ գան-
տըրա պիւլիյօրսուն։ Էօյլէ իսէ սէֆիլ
օլտուղունա Թաաձ՛ձիւպ էԹմէ։ Ինսան
պիր էպէտի տէվլէԹ իչին եարատըլմըշ-
լաքին օ տէվլէԹ արզուսու մէրամը պիյ-
իւք օլան Ձանա մահսուս տուր։ Ուֆագ
չէյլէր, խօր չէյլէր, պիզի ֆազիլէԹտէն
ուզագ տիւշիւրմէյէ, տէրտէ, սէֆիլ-
լիյէ եագլաշըրըր։ ՖազիլէԹ տէտիք-
լէրի՝ տար եիւրէյէ սըղմազ, ՀաԹԹա
պէտ ամէլ տէտիքլէրի՝ Ձանըն տարլըղը
տըր, ֆիքրին գըսսալըղը տըր։

(*) ԱԹէչին ալեվի եէրի եալամազ,
եիւքսէքլէրտէ եափըշաձագ չէյ արար։
Քէզալիք Ձանըն տա կէօզիւ եիւքսէք-
լէրէ պագար։ Վէ պիզ Ձանըմըզը տիւ-
նեանըն ֆանի չէյլէրինէ էնտիրիփ, պիր
կիւն պըրագաձաղըմըզ չէյլէրէ պագմազա
Ձէպր էտէրսէք, Ձան՝ քէնտի Թապիա-
Թինէ գարշը զօրա կիրիր, պիզ տէ Ձէ-
զասըն չէքէրիզ։ Պիզ իզզէԹէ նաիլ օլ-

մաղա պագաճաղ իքէն , իզդէթին եէր եիւզիւնտէ սիւրթիւնէն կէօլկէսի ար-
տընա սէյիրտիրսէք , էլպէթտէ քէնտի-
միզի խօրլարըզ։ Շու տէրտիմիզնտէ պագ ,
ագլըզը թէրք էթմիշ , թէնիկէ ուչուփ ,
եօլունու շաշըրմըշ սուչուն իչինտէ փար-
լայան այա հայրան օլմուշ էլէ կէթիրիր-
իմ տէյի սուչա աթըլըր, չամուրա սափ-
լանըր ։ պու շաշգին՝ պօշ կէօլկէլէրէ
թամա էտէն ատամ տըր ։

(բ) Հայ թամա հայ. հէմ էյինէն հէմ
ֆէնանըն թիւքէնմէզ փունարը . սէն
ինսանա գուշուն գանատը կիպի սէն ։
Գուշ պիր քէրրէ եէրտէն գալգա պիլ-
տիքէյէն , պիր քէրրէ հավայա չըգտըգ-
լայն , սէյիրտիր պուլուտլարատէք չը-
գար ։ Եէր եիւզիւնտէ ուչաըրքէն , գա-
նաթ քէնտիչէ աղըրլըգ տըր , մէնզիլինէ
էնկէլ օլուր ։ Թամա տա քէզալիք ալ-
չագլարտա խօր շէյլէրէ իլիշիրսէ , ինսա-
նը եիւքսէլթմէք տէյիլ , այաղընա քէօս-
թէք օլուր , աղըրլատըր երգար ։

Ա՛յն թամանընա գափըլմըշըն , պիչ-
իւքլիւյիւ փայէտէ արարսըն ։ Պագայըմ
շու եիւրէյինի փարալայան ագ պապա-
նըն փէնչէսինտէն սէնի գուրթարա պի-
լիրմիյիմ ։ Էյէր ագլըն սէնի պաղլայան
զէնճիրլէրի գըրա պիլիրսէ, ազատ օլուր-
սուն ։ Ա՛նկին գափըլըփ տա հէվէս էթ-
տիյին շան՝ պիլիրմիսին քի սահիհ պաշ
պէլասը տըր (փ) ։ Փատիշահ սարայլա-

ըընտա նէ՞ վար , սէօյլէ պագայըմ։ Օ-
պիրլերտէն եիւքսէրէք հափխանէլէր ,
աշաղաքի տէրտիմէնտլերէ հիւքմ էտեր՝
սօյզատէ քէօլէլէր։ Օլտուգլարը սարայ-
տա էսիր կիպի էզիյեէթ իչինտէ եա-
շայըփ , սարայտան չըգտըգլարը կիւն՝
գապահաթը կիպի էօլմէք իչին չըգար-
լար (ր)։ Եիւքսէք եէրլերտէ իքէն էտէպ-
սիզլէյիւէլ խալգտան իթիպար տիւէնիր-
լէր. լաքին չօգ տէփ՚ա օ Թամա էթտիք-
լերի իթիպարը՝ խալգ վերմէյէ իմթինա
էտեր։

Փատիշահլարըն օլսուն, րիձալինին օլ-
սուն , իսիմլերի պիւյիւք տիւր ։ Օնլա-
րըն պազը քէրրէ քէնտի լիյագաթլերի ,
պազը տին , վէ պազը նիզամի ալէմ, պի-
զէ սուրէթէն իթաաթ էթտիրիր ։ Վէ
խաքի փայինէ եիւզլեր սիւրմէյէ մէճ-
պուր օլտուղումուզ օ Թաճլը գուրպան-
լար՝ խալգըն սալթանաթլա տօնատըփ ,
պաշընա Թաճ կիյտիրիփ , էն էտնա
րայասընըն հիզմէթինէ թայէին էթտիյի
ատամլար տըր։ Լաքին ծնլարըն տա պի-
զիմ իթիպարըմըզա հասէտի վար ըսա,
ֆազիլէթ եօլունտա եաշասընլար. զիրա
իթիպար տէտիքլերի՝ լայըգ օլանա մախ-
սուս տուր ։ Օ պիր խարաճ տըր քի ա-
տամա վէրիլիր , փատիշահա վէրիլմէզ ։
Եիւրէք՝ ֆազիլէթին րայասը տըր. ֆա-
զիլէթին հիւքմիւ ալթընտա տըր , ֆա-
զիլէթէ պիաթ էտեր ։ Ատամը պրագըփ

տա փատիշահըն ըուսպասընա իքրամ Է-
տեր՝ շաշգընլարտան ղայրի էօգ տուր ։
Քիչի սաԹըն ալաճաղը աԹը պագըմ
անղլամագ իչին , չուլունու Հաշասընը
իւսԹիւնտեն էնտիրիր էօյլէ պագար
տա , պիր փատիշահըն պիչիւքլիչիւնիւ
անղլամագ իչին , արգասընտաքի ըուսպա-
նըն սալԹանաԹընա պագմագ՝ շաշգըն-
լըգ տէյիլ մի ։ Պիր ալայ Էապան ատամ-
լարընըն սէրտարը , արգամտաքի քիւր-
քիւ նէ սաԹըն ալմըշըմ , նէ էյրԷԹի
ալմըշըմ , Էճատատըմտան միրաս տըր տէյի
ֆօտուլլանըր ։ Պէն պէօյլէլէրէ պագար
կիւլէրիմ ։ Պէն սամմուր քիւրք կէյմի-
շիմ տէյի , Ճանըմ՝ քէպէ կէյնէն Ճա-
նընտան պիչիւք տիւր տէմէք տէլիլիք
տէյիլմի ։

Պիր էօլմէզ Ճան՝ տիւնեանըն պիր
փատիշահլըղընա ֆօտուլլանտըղըն կէօ-
րիւրսէմ , Բօմա իմիԹէրաԹօրու ՚Նէրօն՝
տիւնեայէ հիւքմ էտէրքէն , տէվլէԹինի
պրագըմ տա պիր նէյզանըն շէրէֆինէ
Թալիպ օլմասընա պէնզէտիրիմ ։ Քիչի-
նէն քիպրի՝ ահմագլըգտան կէլիր ։ Ֆօ-
տուլ ատամ՝ քէնտի քէնտիչի Թանըմագ
քէօր տիւր ։ կէօզիւ օյուլու գուշա պէն-
զէր ։ պուլուտլարա գատար չըգար , վէ
գարանլըգտա օլտուղունտան՝ տահա զիա-
տէ ՃէսարէԹլէ ուչար ։

Լէյ ֆօտուլ ատամ , Թամա էԹիչինի
տէրէՃէ նէրէսի տիր ։ ֆէլէք միւսաատէ

ԷԹԻ, ԻՂԹԵ ՄՈՒԲԱՏՂՆԱ ԷՐ։ ՇԻՄԻՒ ՔԷՆԱՒՆԵՔ ՊԱԳ. ՊԱԳ, ՏԱՀԱ ՊԻՍԻՒՔ ՕԼՈՒՆՄՈՒ։ ԷՅԵՐ ՊԻՍԻՒՔ ՕԼՈՒՄ ՏԵՐՍԷՆ, Օ ՔԻՍԻՐԻՆԱԹԷՆ՝ ԱԼՀԱԳ ՕԼՈՒՂՈՒՆ ԱՆՂԱՇՂԵԼԸՐ։ ԷՕՅԼԷ ԻՍԿ՝ ՍԷՆ ԷԼԼԵՐԱԹԷՆ ԵԻՒՔՍԷՔ ՕԼՄԱՂԱ՝ ՊԻՐ ՏԱՐ ԱՂԱՁՂՆԱ ՄԻՒՀԹԱՃ ԸՄՂՉՍԸՆ։ Ա ՅԱՂԸՆ ՆԵՐԷՅԿ ՊԱՍԱՐՍԱ ՊԱՍՍԸՆ, ՍԷՆԷՆ ՇՈՒ ՊԻՍԻՒՔԼԻՍՅԻՒՆ ՆԱԹԱՒ ՄԻՐ, ՍԱՆԱ ԻԹԻՊԱՐ ԷԹՄՂԷ՝ ՕՆԱ ՊԱԳՄԱԼԸ։ ՊԻՐ ՁԻՒՁԷՅԻ ԱԼԱՄԱՆ ՏԱՂԼԱՐԸՆ ԹԷՓԷՍԻՆԵՔ ՉԸԳԱՐ, ԿԵՐՉՒ ԵԻՒՔՍԷԼԻՐ, ԼԱՔԻՆ ՊԻՍԻՒՄՂ։ ՕՆԱ ՆԻՍԱՊԷԹԷՆ՝ ՏԵՐԷ ԻՂԻՆԱԹ ՊԻՐ ՄԻՔԻԼԻ ԹԱՉ՝ ՉՈՒԳՈՒԲ ԵԵՐԱԹ ՕԼՈՒԲ, ԼԱՔԻՆ ՊՕՅՈՒ ՔԻՉԻՒԼՄՂ։ ՔԷՆԱՒՆԻ ՊՕՅՈՒՆՈՒ ՊԻՍԻՒՔԼԻՍԻՆԻՒ ԵԱՓԱՆ՝ ԻՆՍԱՆ ՔԷՆԱՒՆԻ ՄԻՐ, ՔԻՉԻՆԻՆ ՊԻՍԻՒՔԼԻՍԻՒ՝ ՔԷՆԱՒՆԻ ՓԱՂԻԼԷԹԻ ԻՂԷ ԽՕՂՉԻՒԼԻՒԲ։

(Է) ՊԻՐ ԱՂԻՄ ԼՂՅԱԳԱԹ՝ ՔԻՉԻՅԷ ԷՆ ԱՒԱ ՏԵՐԷՁԷ ՄԻՐ։ Օ ԶԱՄԱՆ ՊԻՍԻՒՔԼԻՍԻՒ ՍԷՆ ԱՐԱՄԱՂԱ ՀԱՁԷԹ ՏԷՒԻԼ, ՊԻՍԻՒՔԼԻՒՔ ՍԷՆԻ ԱՐԱՐ. ՓԱՏԻՉԱՀԱՆ ՊԻՍԻՒՔ ՕԼՈՒԲՍՈՒՆ, ԷՂԼԻՔ ՍԱՀԻՊԻ ՕԼՈՒԲՍՈՒՆ։ ՋԷՆԿԻՆ ՕԼՄԱՂԱ՝ ԽԱԶԻՆԷԼԵՐԷ ՄԻՒՀԹԱՃ ՏԷՒԻԼ ՍԷՆ. ՀԱՆ ՀԷՕՂՐԷԹ ԿՈՒՄԻՄՂԷ՝ ԻՆՆՄՂԷ ՄԻՒՀԹԱՃ ՏԷՒԻԼ ՍԷՆ։ ՓԷԼԱՔԷԹ ՎԱԳԹԻՆԱԹ ՀԵՐԻՓԻՆ ՍԷՆԱԹԷՆ ԱՅՐԸԼՄԱՂ. ԶԻՐԱ ՀԵՐԻՓ՝ ՏԷՕՆԷՔ ՓԷԼԷՅԻՆ ՕՅՆԱԳԼՂԼՂՆԱ ՊԱՂԼԸ ՏԷՒԻԼ ՄԻՐ։

ՀԱՂՐԷԹԻ ՀԱՎՀԱՅԸ ԱԼՈՒԱՏԱՆ ԵԸԼԱՆ

կիպի , էյրի պիչյրիւ եօլլարտան սիւզիւ-
լիւփ , մալ իչինէ կիրէնլերի աձրըրմ ։
Սիւրթիւնէ սիւրթիւնէ չերկֆէ նաիլ
օլուրլար . ծնտան սօնղրա տէֆնէրլեր քի-
պիրլի պաշլարընը պիզտէն եուգարը գալ-
մըրըփ , պիզի խըրփալամագ իսթէրլեր ։
Ֆէլէքտէն էօտիւնձ ալըփ , էձէլէն պիր
նէֆեսի իլէ քէօրլէնէձէք չերկֆ՝ ֆանի
տիր , իթիպարսըզ չէյ տիր ։ „ Օ կէօզ-
լերիմիզի գամաշտըրմագ իսթէտիքլերի
փարլագ սօյունթուլարընը՝ պիր կիւն է-
ձէլէն էլինէ թէսլիմ էտէձէքլերինի՝ գա-
լիպա ունուտուչօրլար ։ Պու ֆանի տիւ-
նեանըն չերկֆ նիշանէլերի՝ պիզիմ գա-
թիմիզտէն տէյիլ տիր , հէփ իւզերիմիզ-
տէ էյրէթի , ուչտուրմա գապուդ տուր ։
Պիչիւք օլանլարա՝ ֆէլէյին վազտուղու
շու պագամ պօյայը սիլէլիմ . արգալա-
րընտան օ պօշ զինինէթ գաֆթանընը
սըյրըալըմ տա , Ձանլարընըն տէրունինէ
կիրիփ , Ձան օլմայանլարը հէփ այրրա-
լըմ . օնտան սօնղրա սահիհ պիչիւքլիւք-
լերինի քիւչիւքլիւքլերինի՝ գալանտան
պահս էտէլիմ „ ։

Պահրամանն ֆաթիհլերին մէշհուր գա-
զալերի՝ քեամիլ ատամըն ագլընը թազ-
լիթ էթմէզ ։ Օ խալգըն Ձանըլա օյ-
նայան զալիմլեր՝ ահմագ խալգըն արա-
սընտա թախթ իւզերինէ չըգըփ , քէն-
տիլերին խալգա կէօսթէրտիյին կէօրիւր-
լաքին օ օյնատըգլարը մուսիպէթլի օյ-

ունլարը՝ կիւրիւլթիւյլե գուրուփ, միլլեթլերի քէնտի գանընա ղարդ, վե տէվլեթլերի թալան վե թար ու մար էթմէյինէ՝ քեամիլ ատամ պագար, հէմ ախրը, հէմ զէվգլէնիր։ Ամէլլերին ֆասլ էթմէյէ՝ մէզարլարընըն իսթիւնէ վարը. օրատա փէրտէյի գալտըրըփ պագար քի, օ տիվ կիպի գահրաման ատամ՝ քիւրսիւսիւնտէն տէվրիլմիշ, քէնտի զաթի պօյունու պուլմուշ. էյեր ֆազիլէթ քէնտէյի պիւյիւթմիւշ իսէ, պիւյիւք օլմուշ. եօգ էյեր պէտ ամէլլեր քիւչիւլթմիւշ իսէ, քիւչիւձէք պիր շէյ օլմուշ, ա՛սըլ միգտարընն պուլմուշ։ Օ ինսան գանըյլա պէսլէնէյն ձէլլատլար, վե ֆիւթուհաթլա պիւյիւք օլուրում գրյաս էտէն շաշգընլար, ինսանընն պիւյիւքլիւյիւ՝ փատիշահընն քիպրինին պիթթիյի եէրտէ պաշլատըղընը ունուտուրլար տա, իպզէթ տօղրու սէյիրտիր իքէն, րէզալէթէ գարշը վարըրլար. թէքէրլէնիփ տիւշտիւքլերի եէրտէ, եուգարը գալգայօրուզ տէյի տիւշ կէօրիւրլեր։

ՓուԹփէրէսԹլեր՝ փուԹլարընըն միհրապընը ինսան գանըյլա մէքրուհ էթմիշլեր տէյի, պունտան սօնրա զէմմ էթմէյէլիմ։ ՔրիսԹիյան փատիշահլարընըն՝ ղուրուրլարը ուղուրունա ֆիտա էթտիքլերի գուրպան սիւրիւսիւնիւ՝ օ փուԹփէրէսԹլեր կէօրէձէք օլա, իքրահ էտէձէքլեր տիր։ Էյ րահաթըն

տիւշմէնի փատիշահլար. էլինիզտէն սի-
լահ տիւշտիւյիւ եօգ, բայանըզըն պաշը-
նա մուսիպէթ եաղտըրըճի, էձէլի իւ-
զերլերինէ տավէթ էտէյօրսունուզ. պի-
լին քի, տիւնեատէ սէֆիլերին ատընը
գալտըրանտան զայրի ֆաթիհ եօգ տուր։
Ֆաթիհ տէտիքլերի՝ սիլահ չէքմէյէ մէճ-
պուր օլուփ, գըլըճը էլինէ ալըդքէն աղ-
լայըփ, գընըցնա գօրքէն սէվինէն տիր.
փատիշահ եալընըզ օ տուր. վէ էօյլէ
փատիշահըն թախթը ևէօյլերէտէք չը-
գար։ Էօմրիւնիւզիւն սօն կիւնիւնիւ
խաթրընընըզտան չըգարման. կիւնլերինի-
զին էն ազիմի օ կիւն տիւր։ Բայալարը-
նըզ մէզարըն էթրաֆընտա սիզի պէք-
լէր, տավանըզը ֆասլ էտիփ, գապա-
հանէը գապահաթսըզ օրատան իլամ է-
տէձէք։ Սագընըն պու հագ սէօզիւ սա-
բայլարընընզտան տիշարը գօվման, եա-
թագտան գալգաբքէն՝ հիզմէթձիլերի-
նիզին գալապալըզը նէ գատար չօզ ու-
սա տա, պիր փարչա եէր տէ էձէլին
կէօլկէսինէ վէրին, վէ հէր կիւն հու-
զուրունուզա կէթիրտիփ, պիլէսինձէ
պիր միգտար հայվէթ էտին։ Սիզին միւ-
տահհինէձի տալ գաուգլարըն քէթմէթ-
տիփ մատտելերի՝ պու սատրգ մուսա-
հիպ սիզէ խասպէր վէրիր. պիւյիւքմիւ-
սիւնիւզ քիւչիւքմիւսիւնիւզ, օ սիզէ տօս-
թանէ սէօյլէր։ „ Սէն բայանա էլլիք է-
տէձէք պիր տէմին վար, ճնու տա խալ-

գը սեֆիլ եթամէյ թէվեֆ էտէյօրսուն։ Բայանըն տա փատիշահլարըն տա հէմ իպթիտալարը, հէմ սօնլարը միւղթերէք օլտուղունու տիւշիւն։ Տօղարքէն թա-պիաթտէն իլք իսթէտիյին՝ իքի եու-թում սիւտ իւլէ պիր փարչա պէզ տիր. վէ տիւնեատէն չըգարքէն սօն իսթէտիյ-ին պիր եաթաձագ եէր իւլէ իւսթիւնէ պրագաձագ պիր փարչա թաշ տըր։ Պու-պիր պիրինէ եագըն՝ իքի ուձուն արա-սընա սըգըշտըղըն եէրտէ, տիւնեատըն ֆէթհի՝ սէնին թամարնա լայըգ չէյ տէյիլ,, տէյի՝ էձէլին կէօլկէսի սիզէ նա-սիհաթ էտէր։

Հագ միւթաալ հազրէթլէրի թախ-թի պալասընտէն նազար էտիփ, տիւն-եատէ ալչագ կէօնիւլ կիպի, վէ փաք տէրուն կիպի վագարըը չէյ կէօրմէզ։ Գատըր ալըհըն կէօզիւնէ՝ էյլիք սա-հիպի ատամըն կիզլի ամէյլէրի կիպի, վէ պիլինմէտիք ֆազիլէթլէրի կիպի ա-զիզ չէյ օլամազ։ Հայ օ պիւյիւքլիւք սէվ-տասընտա օլան ատամըն չէրէֆի հայ. թանըլմատըգ ֆազիլէթ սահիպինտէն նէ գատար աշաղա տըր. պուննուն նէ հասէտձիսի վար, նէ շահիտի վար. ֆա-զիլէթինին խազինէսինի քէնտի հիւնէր-սինտէ սագլամըշ տըր։ Ինսան կէօզիւն-տէն սագլանըփ, թանըղըյա գալպտէն գօնուշուր, կիւնէլերինի րահաթ կէյիրիր. վէ օ տիւնեա եէյիտլերինին ղայրէթտէն

գալըի, իւմիտլերի քէսիլտիյի տար կէ-
չիտէ կէլինճէ, ֆազիլէթ սահիպի՝ եիւ-
րէյի տօլու իւմիտ իլէ վարըը ։ Քիշինին
պախթը շէրէֆի նասըլ օլուրսա օլսուն,
եէյիտճէ Ճան վէրէն՝ եէյիտճէ եաշամըշ
տըր ։ Լաքին օ եէյիտլէր՝ փատիշահ սա-
բայլարընը տօլտուրանլար տէյիլ միր ։

Պիւյիւքլիւք սէվտասընտա կէզէն ա-
տամ՝ թէնհատէ օլան շէրէֆէ պէյէն-
մէզ. վիրա թանըըրտան զայըի կէօրէն
եօգ ։ Խալգըն կէօզիւ իւզէրինտէ օլ-
տուգՃա, տիւնեանըն եիւքիւնիւ գալ-
տըրա պիլիր ։ Ձօգ տէֆ՛ա օլ գատար
գուվվէթ վէ ղայրէթ կէօսթէրիր քի,
հիչ աղըրլըգ տույմազ, հաթթա եօր-
ղունլուգ ալըյօր սանըրսըն ։ Լաքին պիր
տէ պակմայա կէօր. պիր քէրրէ խալգ
պագմազ օլսուն, մէհՀինի վազ կէյսին,
պագ նէ չափուք գուվվէթտէն գալըր,
երգըլըր մահզուն օլուր. վէ նէֆէսի էլ-
տէն ալըր ըմըշ կիպի, եօլիւմ տէրէՃէ-
սինէ կէլիր ։ Խաթէր քի պիւթիւն տիւն-
եա եալընըգ պիր մատտէյէ թէմէլ օլ-
սուն, ինսանլարըն Ճիւմլէսի՝ կէօզիւնիւ
օ մատտէյէ տիքսին, վէ օ մատտէ քէն-
տի օլսուն ։

Ֆայ հայ. ինսանլարըն իթթիպարընա
հասէտ էթմէք՝ ձօգ թէհլիքէլի շէյ տիր։
Ֆօտուլլուգ քէնտիյի կիզլէյէմէզ, պէտ
ամէլլէրին էն շաշգընը օ տուր. մէրամը-
մա եագըն վարըյօրում տէտիքՃէ, ու-

զագ տիւշէր։ Եւ ինն մետհինի արանտը-
ղընը պէտի էթմէք՝ մետհինի արատը-
ղըն ատամըն քիպրինի գապարըմտադ տը-
ր։ Պիր ատամըն մետհինի արանտագ՝ քէօ-
թիւլիւյինիւ իչրա էթմէյէ սկպկպ վեր-
մէք տիր. ղիրա էվի մետ էթմէքտէն
իմթինա էթմէք՝ հէր քէսին պիլէսինէ
տօղմուշ պիր իւլէթ տիր. սէն օնուն
մետհինի արանըփ, օ իմթինա էթտիք-
չէ, քէնտի մէզագընը իչրա էտէր։ Ֆօ-
տուլլուգ էմնալ գապուլ էթմէզ, հէր
քէստէն զիյատե իթիպարը՝ եալընըզ քէն-
տիյէ իսթէր։ Լաքին հէր նէ էթսէ
նաֆիլէ տիր. իթիպարը էվէ կէթիրտիմ
տէտիյի եէրտե, ատամա կէրի տուր տեր-
լէր։ Վէ էօյլէ ատամա գարըը՝ ալէմ իթ-
թիֆագ էտէր, քիպրինի էնտիրմէք՝ քէն-
տիլէրե պիր զէվգ օլուր. վէ էյլիք սա-
հիպի ատամլարա վարընչա, թահմազ
գուլու խան կիպի, եարամազ քէսիճի օ-
լուր, քիպրի սօյմաղա տիւշէր։

Հնսան գլսմը էվի իսթէմիյէրէք մետ
էտէր, վէ էթտիյի մետհէ՝ գաթա պիլ-
տիյի գատար զէմ գաթար. տիւնեատե
շէրէֆիմիզի էօթտիւրէնչէք՝ տօղրու սէօյ-
լէր պօրուլար վար ըսա, եալանչընըն
տա տիւտիւյիւ վար, գուլագլարա ֆի-
սիլտէր։ Հագգըմըզա հէր սէօյլէնէնի
իշիտե պիլսէք, օ քիպիր ույգուսուզտա
կէօրտիւյիւմիզ տիւշէրտէն՝ փէք ֆէնա
ույանըրըզ։ Տիլտէն տիլէ մետ օլուպ

կՀզՀն խսիմ՝նիչՀ ՃեմՀյեԷթԼէրտէ կիզ-
լի զէմմ՝ օլուր ։ վՀ օ սօլուչա սօլուչա
մՀտՀ էտՀն աղզըն քՀնաբըննտա՝ պիր
ֆիթՀնՀլի կիւլլուշ օլուր քի,չերէֆիմիզի
զէհիբլէր էօլտիւրիւր ։ Ֆիչինին քՀն-
տիչէ օլան մուհապպեթի՝գըզգանՃ Ճում
հուր էհալիսինէ պէնզէր , քՀնտիտէն
պիւչիւք ատամը չէքէմէզ ։ քՀնտիտէն
զիյատէ չերէֆի օլան ատամըն՝ պիր էլի
իլէ պաշընա թաՃ՝կիյտիրիր , օպիր էլի
իլէ եիւրէյինի արար քի ԹուԹուփ եա-
բալայա ։ Ձէզարը էօլտիւրէն գանը կի-
պի, էօլտիւրէՃէյի գուրպանա խըյանէթ-
լէ պիաթ էտէր ։ վէ գանընը իչմէք ի-
չինն , պյագլարընա գափանըր ։

Պալթ պիչիքլիչէ Թամա էտէն շաշ-
գըն տէյիլ , իւլէմատէն տէ պազը ատամ-
լար վար , շան շէօհրէթ էտինէլիմ տէյի
քՀնտիլէրին Թէփէլէրլէր ։ Մարիֆէթ-
լի էօրիւմՃէք՝ շաշգըն սինէյի ավլայա-
Ճագ աղը , քՀնտի վիւՃուտունտան եա-
փար , քՀնտի տէ էսիր կիպի իւզէրինտէ
գալըրսա , պա՛րի իհԼԹիաՃընըն իլգասընը
իՃրա էտէր ։ զիրա ԹապիաԹինին հիւք-
միւ տիւր , էէնիտէն էէյէՃէք նաֆագա
պուլմագ իչին ։ օլան վիւՃուտունու իփ-
րանտըրմալը տըր ։ Լաքին իլմի հիզ-
մէԹ էտէն ատամըն՝ չէքտիյի զահմէթին
ույգունսուզլուզուն վէՃհի նէ՞ տիր ։ Ճա-
նընը Թէփէլէյիփ, էէնիտէն էէնիյէ ֆի-
քիրլէր իՃատ էԹմէյէ , պու ֆիքիրլէրի

պիր պիրինկ պաղլայըփ, պիր հիւնկերլի զէմին եափմաղա եօրուլմանըն ասլը՞նէ։ Հիչ. պիր կէչիձի չէօհրեթ կիւրիւլթիւսիւ։ Վէ պու քէնտի կիպի եուճի օլաձագ կիւրիւլթիւնիւն ատընա՝ էօլմէզլիք գօմուշ։ Հիչ տիւշիւնմէզ քի, հեր շէօհրեթ սահիպի՝ պիւյիւք ատամ օլամազ։

Կերէք ագըլ, կերէք իսթիատանէ գատար չօգ օլա, ատամը ատամտան պիր սահիհ շերէֆ իլէ ֆարգ կտկմէզ։ Ագլըն իսթիատարն գանատլըլա, իզզէթինն նէ գատար պալասընա չըգասագ, գալպիմիզտէ լյագաթ օլմատըգտան սօնղրա, թէքերլէնիր տիւշերիզ. վէ շանըմըզըն չըգտրղը թէփէլեր՝ ատըմըզըն ըէզալէթ եաֆթասընը եափըշտըրաձագ տար աղաձը օլուր։ Պու մէշհուր հերիֆլերի կէօրիւսէմ, օ գալպի ալյագ, մէշրեպի պօզուգ, զէքի ագըլլարը կէօրիւսէմ, պիր էօլմէզ ձանըն փարչասը՝ տերէձէսինտէն տիւշիւշ, թօփրաղա պուլանմըշ, երգընթըլար արասընտա զայ օլմուշ սանըրըմ. հէմ աձրը, հէմ թաաձ ձիւպ կտերիմ։ Վէ օ սէֆիլ շերէֆինէ հասէտ էթմէք ասլա իչերիմտէն կէլմէզ։ Ֆազիլէթ օլմատըգձա, իսթիատտ տէօտիքլերի՝ ֆօտուլ ատամըն էլինտէ, պիր կէօզէ կէօրիւնիւր ալտթ տըր, լաքին կէօզէ կէօրիւնիւր գապահաթլար իչէմէյէ եարար. վէ իզզէթէ ըէզալէթ գաթմաղա եարար։ Տիւնեանըն պիւյիւք պէ-

լալորը հքսեբլյեա պիւյիւք ագըլլարտան
չըգար ։ Պայաղը պիր ագըլ՝ պիզի Հոյլե
ազտըրմագ նատիր օլուր ։ Քիչինին ֆա-
զիլեթի օլմատըգՃա , ագլընըն չօգլու-
ղու նէ՞ չէօհրեթ օլա պիլիր ։ Գալըպտե
էյրիլիք օլտուգՃա , ագլընն տօղրուլուղու
նաֆիլէ տիր ։ Մէտհ օլաՃագ շէյ՝ քիչի-
նին գալպի տիր ։ գալպի լայրգ տէյիլ
իսկ , էլինն մէտհինի տավա էթմէյէ՝ ղայ-
բի հիչ պիր սալահիյեթի գալմազ ։ Մէտ-
հե լայրգ օլմանըն Թարիգինի՝ ագլըմըզ
կէօսթէրմէլի , վե նէֆսլերիմիզ ղայրէթ
վե գուվվեթե վերիփ , իՀրասըն էթմէրմէ-
լի ։ անՃագ ասըլ նիյեթիմիզ ֆազիլեթե
օլմալը ։ Նիյեթիմիզ ֆասիտ օլուրսա ,
Թարիգինաե լայագաթ օլմազ ։ վե իՀրա-
սը գապահաթ օլուր ։ Քեամիլլիք տէ-
տիքլերի՝ նիյեթինն էյլիյինտե , վե Թա-
րիգլերին ույղունլուղունտա տըր ։ Ֆա-
զիլեթ իչին ալտըղը իսթիտաաի՝ պէտ
ամէլե գուլլանան ատամ՝ նէ պիւյիւք
տիւր , նե քեամիլ ։ գուսուր Թասլագ
պիր մախլուգ տուր , ագըլլը զաթլեր
պէյնինտե՝ պիր եապանի Ճանավար տըր ։
Լյա ինսանա լայրգ օլան իզզեթ Հան-
կիսի տիր ։ Եալընըզ քէնտիյե մախսուս
օլուփ , քէնտիտէն աշաղա մախլուգաթ-
լա միւշթերէք օլմայան տըր ։ Ֆիւթու-
Հաթլա , իսթիտաաթլա էտինիլէն իզզեթ՝
էօյլե մի տիր ։ Հայվանլար տա գուվվեթ-
լերինի հիւնէրլերինի պիզիմ գատար էօյ-

իւնէմ՝զլէրմի (ղ)։ Տիւնեանըն պօշ չեյ-
լերինէ, թէնիմիզին հասսէլերինէ, գա-
նաաթ էթմէյլէ՝ պիւյիւք օլմադ միւմքին
իսկ, հալա տաղլարըմըզտա օրմանլարը-
մըզտա քեամիլէր գահրամանլար տօղու
օլմալը։ Լաքին թապիաթ պիզի տօղրու
եափմըշ, Ճանըմըզը ևերէկ էյմէյէ իչնի
եօգ. վէ պիզի հայվանտան ֆարգ էտէն
սրֆաթ՝ եաղընըզ պաշըմըզ եիւքսէքտէ
տուրուփ, կէօզիւմիզ կէօյլերէ պագտը-
ղը տէյիլ տիր։ Ինսանտա տահա պաշգա
նիշանէլէր վար. պիրի՝ ինսանտա սլան
ագըլ տըր, քի վագթի հալի պրագըփ,
կէլէՃէք վագթին թիւքէնմէզ միրասը-
նը տավա էտէր։ Օ տավա էթտիյի
միրաս՝ ֆազիլէթ տիր, էօլմէզլիք տիր։

Տիւնեատէ էօլմէզ ատամ՝ սալթ պիր
տանէ օլսայտը, օպիրլէր նիՃէ գըզգա-
նաՃագլար ըտը. փատիշահլար խաքի փայ-
ինէ եիւզ սիւրէՃէքլիրտի։ Շիմտի պու
ազիզ քէրէմ ալէմէ վէրիլմիշ տէյի, րէ-
զիլի օլսյօր։ Էյ ֆօտուլ ատամ, գար-
տաշլարընը Թանըմազսըն. գուլլարընը
հիչ էսիրկէմէզ խօրլարսըն, ըրզլարընը
Երգարսըն. պիլիրմիսին քի էթտիյին մի-
րիւվվէթսիզլիք՝ հէփ սանա տըր։ Նէ
սէօյլերսին. գուլլարընը մը. ծնլար հէփ
սէնին էմանալին տիր. ծնլար ինսան ըսա,
սէն նէսին. սէն Թանըրըմըսըն։ Պիր
Ճինս զաթլերին արասընա՝ ֆէլէք պու
գատար հատտէն աշըրը ֆարգ մը գ-

մուշ ։ Պու՝ ինսանը պիր աճախպ սուրե-
թէ գօմագ տըր քի, էա ինսան կիյտիկ
լիպասըն իչինտէ զայպ օլույօր, էախօտ
ճանը ունուտուլույօր ։ Ինան պանա, քիպ-
րինին հագ օլմասընը իսթէրսէն, սե-
նի՝ հիզմէթինտէ օլանլարա եագլաշը-
րան չէյլերէ քիպը էյլէ, էմնալինին ճիւմ
լէսի իլէ միչթերէք օլան չէյլերէ փօ-
տուլլան ։ Պագ սէնին պիւյիւքլիւյիւնիւ-
տէ պիր. սէնին պիր էօլմէզ ճանըն, գար-
տաշլարընըն էիւզիւնտէ էօլմէզ տօսթ-
լարըն, պիր կիւն պիլէկլէրինճէ պիր օլա-
ճաղըն՝ (է) պաշգա թէրթիպտէ՝ րուհա-
նի միւթէֆիգլէրին, վէ ճիւմլէմիպլին
փէտէրի՝ ճիւմլէմիպլի եարատան պիր ալ-
լահ, իչթէ՛ սէնին հագ իզզէթին, վէ
սահիհ պիւյիւքլիւյիւն պունլար տըր ։

(ը) Թասիաթին ալթուն եափտըղը
Թօփրաղա՝ Թանղըը կիպի Թափան շաչ-
գընլարըն տա էիւզիւնէ պագմա ։ Օ
հայվան մէչրէպլի ատամլար, քեար Թա-
մաղլա Թէփէլէնիփ, զինկին օլալըմ տէյի
պիւթիւն էօմիւրլէրինի, միւճրիմ կիպի
էզկիյէթտէ կէչիրիրլէր. քէնահլէրին
խօրլարլար, րէզալէթի իրթիքապ է-
տէրլէր, այրպ օլտուղուն պիլէ պիլմէզ-
լէր ։ Օ Թամա էսիրլէրի՝ ալգալարընա
լազըմընըզ պիր մատէն տէնկի էիւքլէն-
միշ, Թամա արտալարընա տիւշմիւշ, մէ-
զարատէք գօվար ։ Տէլիլէրտէ՝ իքրահ օ-
լունաճագ տէրտիմէնտլէր վար ըսա,

պունլար տըր ։

Լ՛ա ատամ, սէնին ամըլ խազինէն նէ՞ տիր ։ Ալթուն՝ պէն տէյիլիմ տէր . եիւ-զիւմիւն փարըլթըսը սէնի ալտատըյօր ։ Կէրչի թաւիրաղը զէնկինլէտիյօրում , յա-քին սէնին հագգընա ֆագըր ըմ տէր ։ Սէնին խազինէն Հինտիսթան մատէնէ-րինտէ սագլը տէյիլ . խազինէնի սէն քէն-տի տէրուընինտէ արա . սէնին մալին սէն-տէ օլան զանի Չանտա տըր . կէօյլէրտէ տօղմուշ , պիր կիւն երինէ կէօյլէրէ տէօ-նէձէք՝ ալա, ագիլ, վէ էօլմէզ Չանըն-տա տըր տէր ։

Սէնին հասսէլէրինտէ նէ մալլար վար ։ Եէրլէր տէ , կէօյլէր տէ քէնտի միլքին տիր ։ Սէն օ հասսէլէր իլէ Թապիաթին հասըլա կէթիրտիի պէրէքէթլէրին զէվ գինի չըգարըրսըն ։ Հաթթա օ պէրէ-քէթլէրին գըյմէթինի վէրէն վէ պա-հասընը պիչէն՝ սէնին հասսէլէրին տիր ։ Տրմաղընա խօշ կէլէն մէյվէյէ լէզզէթ վէրէն՝ սէնին հասսէն տիր . տաղի աշը-գըն սէտասընա ահէնք վէրէն՝ սէնին հասսէն տիր . րէնկինէ մահլ օլտուղուն-ալթունու փարլատան , վէ տիւնեէայը նու-ըմ՛յլա տօլտուրան , ալթուն պապասը կիւնէշէ ըշըղը վէրէն՝ սէնին հասսէն տիր ։ Կէօզիւնիւն պէպէյի՝ օ աՀափ գէր-ըկ , Թապիաթին եէրիւն րէսմինի կէօ-րիւը , վէ սանա տիւնեանըն հիքմէթլէրի-նի եարատըը՝ պիր Թանղրը տըր ։ Հաս-

սէլէրին օլմատըգ՜ա , ազալարընըն հիւ-
նէրի օլմատըգ՜ա , տիւնեա սանա բէնք-
սիզ պի՛ չիմսիզ պիր գարըշըգ շէյ կէօրիւ-
նիւը ։ Սաքին օլտուղումուզ եէր իլէ պա-
շըմըզ իւզէրինտէքի գուպպէ՝ միւձէսսէ-
մին զէմինի կիպի տիր ։ Ինսան Թասվիր-
ձի տիր , հասսէլէր էլինտէ գալէմ տիր
քի , միւձէսսէմի չիզէր , շէքիլլէրի այը-
րըր , վէ բէնքլէրին չէշիտլէր ։ Հագ
Թաալա ինսանը՝ պու շէյլէրէ Թօմիւր վէ-
րիր ձան կիպի եարատըփ , մախլուգա-
Թըն օրԹա եէրինէ գօմուշ տուր ։ Մի-
Թան շահրին նագլի իւզրէ՝ հազրէԹի
Հավվա քէնտի քիսվէԹինի՝ իլէ տէփ՛ա
սույուն իչինտէ կէօրիւփ , հայրան օլ-
տուղու կիպի , ինսան քէնտի եափտըղը
շէյլէրի կէօրիւփ , հայրան օլուր ։ Եա
պու քէնտիտէն տիշարը օլան հիքմէԹլէ-
րի կէօսԹէրէն ձանը՝ քիչի քէնտի իչէ-
րիսինտէ կէօրմէյէ իրԹիքեապ էԹմէ-
մէք օլմ՚ուրմու ։

Վ՚իչինին խայալինտէ տէ նէ՞ մալլէր
վար քի , հասսէլէրինի իշլէԹմէսի քեաի-
նաԹ՝ տար կէլիր ։ Խայալ իշլէր , ձօշար ,
պու տիւնեատէն ալա տիւնեալար իձատ
էտեր ։ Եէրլէրի վագԹլարը աշար , իս-
Թէտիչի կիպի եիւքսէքլէրէ չըգար , կիր-
տապլարա էնէր , հավալարտա կէզէր ,
պիր ֆիքրի իլէ տիւնեանըն եարատըլը-
շընը կէօրիւր ։ Պազէն եարատանըն սէ-
սինի իշիտիր քի՝ տաՀա եարատըլմամըշ

մախլուգաթը չաղըրըյօր։ Եարատան ըլա պէրատը հիւլերին գըլըսընա կիտէր կելիր, տիւնեալարըն աձելէ գուրուլտուղուն կէօրիւր։ Պիր տէ տէճնէր կելէձէք վագըլարընը կէօրիւր. վարըր Ձիւմլէսինի էպէտիլիք գափուսունտա պէքլեր։

Ղըյամէթ պօրուսունուն հէյպէթլի սէսինի իշիտիր։ Սիլսիլելեր պիրի պիրի արտը սըրա ատիլ Հաքիմին հուզուրունա չըգըի, տավալարը ֆասլ օլունտուղուն կէօրիւր։ Օլմուշու, օլանը կէօրմէյէ գանաաթ էթմէզ, կէօզիւ էօնիւնէ տահա հիչ օլմայաճագ շէյլեր կէթիրիր։ Օ գուարէթլի խայալ էնէ նիտէն տիւնեալարա էմր էտէր եարատըր. նալար տա հիւլերտէն չըգըի, ֆիքրին այնէսինէ եազըլըրլար։ Տահա զիյատէսինի տէ եափար, թանղըրընըն եարատամայաճագը օլմազ շէյլեր րեսմ էտէր, կէօզիւ էօնիւնէ կէթիրիր։

Ֆաքրզատէ նէ խազինէլեր վար։ Կելմիշ կէչմիշ վագըթլարը հալա մէվճուտ տուրլար կիսի մէյտանա կէթիրիր. կելմիշ զաթլերէ վիւճուտ վերիր, կէօլկէրինէ ձան վերիր, կելմիշ կէչմիշ շէյլերին էօմրիւնիւ, րէնկինի խայալինէ կէթիրիր։ Կէչինլերին մուգատաէրինի չիմտի թէքրար սէօյլեր. տիւնեա պիւթիւն մահվ օլուփ, ինսան պօշ էերլերինտէ եալընըզ գալսա պիլէ, պու հիքմէթլի

գուտրէթի՝ տիւնեայը էինէ հիչէրտէն չըգարըր ։

Ինսանըն անղլայըշը՝ նէ՛ ազիմ գուտրէթ տիր ։ Խայալին վէ հասսէչէրին սուլթանը , հիւքմիւնտէ օլան պու գուտրէթլերի հուզուրունա կէթիրիր , սօրար , սօրուշտուրուր , քիմինի գապուլ էտեր , քիմինի րէտտ էտեր ։ Օնլարըն թօփլատըղը զախիրէյի թասհիհ էտեր , իչէր , թէմիզլեր , հագ վէզնէսի իլէ խուլասալարըն վէզն էտեր ։ Օնլարտան սէնաաթլեր , իլիմլեր իձատ էտեր , տէվլէթլեր եափար , գանունլար գուրար ։ Իւնսէյէթ պինասընա թէմէլ պրագըր , տօնատըր , չարխալարըն ձանլատըր , վէ պու ազիմ էէքիւնտէ՝ էօմիւր սէֆասընը իչլէտիր ։ Նէթիձէնի քէլամ եարատանըն հիքմէթլի թէրթիպինի՝ պիզէ պէյան էտէն՝ պու անղլայըշ տըր ։ Էօյլէ օլտուգտան սօնղրա , ինսանըն մէչրէպ թէրպիյէսինի՝ նէ՛ ուղուրսուզ սէպէպ իլէ իհմալ էտեր ։

Ինսանըն գուտրէթլերինտէ նէ՛ ձէհիպ գուվվէթ վար . քէնտիլերին թէքրար թէքրար վիձուտէ կէթիրիփ , էքսիքլերին թամամէմագ իչին , տուրմայըփ չալըշըրլար ։ Պէվտալարընտա ազիմ արզուլերի , արզու էթտիքլերի չէյի էլէ կէթիրմէյէ՝ օլան գուտրէթլերի . ինսան քէնտի սէրպէսթիյէթինտէ , քէնտի գըսմէթինի քէնտի սէչիփ , քէնտի էլի

իլէ եափտըղը ։ Խմի պէօյլէ պիր զա-
թին նէսի՞ էքսիք. միւտտէթի՞ մի. օ տա
վար. վար, վէ պագը գըսմէթլէրինին
հէփսինի թէքմիլ վէ էպէտի էտեր ։ Ին-
սան էօլմէզ տիր ։ Պու էօլմէզլիյին նի՞
գուսուրու վար. մուԹլուլուգ. իսԹեր-
սէ, օ տա էլինտէ տիր ։ Է՛յ ատամ, ֆա-
զիլէԹի Թանըրմըսըն ։ ՄուԹլուլուղու
շիմի՞ վերէն, վէ սօնղըայա վատ էտէն՝
օ տուր ։ Կէօրմի՞ւնմիւ մալինին խազի-
նէսինի. հէմ գազայէ միւպԹէլա տէյիլ
հէմ իսԹէտիյին կիպի արԹըրա պիլիր-
սին. վէ իԹիրիրիմ վէսվէսէի եօգ, է-
մին սին ։ Պիլի՞րմիսին ֆազիլէԹ իլէ նի՞
սաԹըն ալա պիլիրսին ... ալլահը ։

Այնտէ պու գատար մալ՝ օլտուգտան
սօնղրա, ալԹուն սէնին նէնի՞ կէրէք ։
ԱլԹուն՝ քիշինին գարնընը աՀըգտըրըմ,
իՀԹիյաՀընը արԹըրմագտան զայրի չէյէ
եարամազ ։ Ա՛ զավալլը, էլ իչին մալ
պիրիքտիրմէյէ՝ քէնտինի Թէփէլէմէնին
ասլը՞ նէ ։ ՄուՀիմմէԹլա աԹան՝ պու
զաիֆ նասլընն տուրտուգլայն, պու է-
սիր օլտուղուն մալ՝ եաղմայա կիտէՀէք,
Թաը ու մար օլաՀագ. էլ էլինէ, տիւշ-
մէն գապզընա կէչէՀէք, վէ սօնղրատան
սահիպ օլանլար՝ քէնտի խաԹըրլարը իչին
վիՀՀուտա իփրանտըրան շաշգընը զէվգլէ-
նէՀէքլէր ։

Օ էնկինլիքտէ րահաԹ էտերիմ սան-
մա. մալին արԹտըգՀա՝ տահա արԹըր-

մագ արզուսու տա պէրապէր արԹար ։ Ա֊
Եվտանըն տիւրԹմէսինէ քիմ տայան֊
մըշ տըր ։ Խամ Թամա՝ մէրհամէԹսիզ
մուպաշըր կիսի , տուրմայըմ եէնիտէն
եէնիկ սալեանէ պրագըր , իշին կերիսի
ալընմազ ։ վէ րահաԹլանմազա ԹէրԹիպ
էԹտիկին կիւնլեր՝ սէն եագլաշըր տէ֊
տիքճէ , ծնլար ուզագլանըր ։ Ֆագըրըն՝
պարի իհԹիյաճընտան զայրի սըգընԹը֊
սը եօգ ։ Չինկինին տէրտի իքի գամ
տըր ։ իհԹիյաճը կիւնտէն կիւնէ ար֊
Թար , արզուլերի՝ պէրէքէԹ իչինտէ ի֊
քէն , տուրմազ չօզալըր ։ հէմ իհԹիյա֊
ճընը տիւշիւնմէլի , հէմ արզուլերինի
գանաըրմալը ։

Յատէն աշըրը զինկինլիք պիր աղըր
եիւք տիւր ։ քիչինին տէվլէԹինի եա
պաստըրըր , եա շաշըրըր ։ ՐահաԹլըգ
օրԹա գարարտա օլուր ։ Ինսանըն ասըլ֊
սէֆասը՝ իհԹիյաճտա տըր ։ իհԹիյաճը
կէչտիքլէյն ։ սէֆասը գալմազ ։ օնտան
սօնրա ֆէլէք նէ գատար իհսան էԹսէ ,
հասսէլեր տօլմուշ տուր , զիյատէ շէյ
գապուլ էԹմէզ ։ ՊէրէքէԹ՝ ինսանտա
պէնտ սույու կիսի , գափուսուն գըրըփ ,
պիրտէն պիրէ տէօքիւլսէ , կերչի իպԹի֊
տասը հասսէլերիմիզ պիրտէն հիւձում
էտէր , լաքին շիտաէԹի չօգ սիւրմէզ կէ֊
չեր ։ Պիզ ԹապիաԹին գուվվէԹինտէն
զիյատէյէ չըգամայրզ , գուտրէԹլերիմիզ
տէն էօԹէյէ կէչմիյիզ ։ իսԹէր իսԹէ֊

մէջ ամմէյի մախսուս օլան Հասսէլէրին տաիրէսինէ կիրիրիզ։ Անոր պիզէ պիր էօրնէք տիր. էմտէյի չէկէլէրտէն՝ պա-լը գուվվէթի գատար ալուր. ինսանըն տա Հասսէլէրինին էօլչիւսիւ թէքմիլ օլ-տուգտան սօնդրա, օլան չէյտէ թաթլը-լըգ գալմազ։ Օնուն իչին աՀ կէօզլիւ-լիւչիւնիւն տաիմա ՀՀէգասըն չէքեր. սէ-ֆասը օլաՀագ չէյտէ՝ պէլատէն զայրի չէյ պուլմազ։ ՍէվինՀ՝ չօդա վարըրսա, աՀրդա սէպէպ օլուր. վէ սէֆանըն իփ-րաթը՝ Հօլիւմ կէթիրիր։ Իչպու Հալի-միզին թէՀամմիւլ էտէՀէյի ըահաթլըգ՝ ֆագաթ վիւճուտտուտմուզուն սաղլըդը, Հանըմըզըն գուվվէթի, ինսաֆ իւզրէ խայըրլը սէֆա՝ վէ եազ կէՀՀէսի կիպի փաք վէ թաթլը սէվինՀ տիր։ Իգպալ գատէհի՝ մալիք օլանըն էլինտէ լէպա-լէպ տօլուս տուր. օնտան զիյատէ նէ տօլ-տուրսա սրդմազ. քէնտի Հագգընա տէօ-քիւլիւր, նաֆիլէ զայ օլուր։

Ա՝աղրուր մալտար՝ քեամիլ ատամըն կէօզլիւնէ մալինի չօգ կէօսթէրմէյլէ ալ-տատմազ. քեամիլ ատամ օնուն սըրրը-նը պիլիր, քիպրին եալանընա գաւրըլ-մազ։ Զիյատէ ՀՀէՀալէթ ինսանա չօգ իւլիմ էօյրէտիր. զիյատէ զէնկինլիք տէ, զէնկին ատամա՝ սէֆասը աղ օլտուզու-նու էօյրէտիր։ Մալ՝ էօյլէ ատամըն կ-լինտէ պիր պօշ օյունՀագ տըր քի, տաի-մա չօՀուգլուգ էթտիրիփ, մէզարա վա-

ըընՃայատէք էլլէնտիրիր ։ Փիշի Թա-
պիաԹէն տաիրէսինէ պաղչանտըգտան
սօնդրա , ֆագըր օլմազ · լաքէն խայալա-
ԹԷ պաղչանըփ , էօլուՆու շաշըրըրսա ,
էլպէԹտէ սէֆիլ օլուր ։ Օ զաման քիշի
ֆէլէկի քէնտիյէ սէօզ անդլամազ ալա-
Ճագլը էտէր , քէնտի ֆէլէկէ պօրՃլու օ-
լուր , ղաֆիլ կէլիփ պէնի սըգըշԹըրմա-
սըն տէյի էիւրէյի ԹիԹիրէր ։ ՋէնկինՆ-
լիքտէ տէվլէԹ արամագ , պիզի Թագլիտ
էտէն մայմունՆուն շաշգընլըղընը Թագ-
լիտ էԹմէք տիր · քէնտի սուրէԹի այ-
նայա վուրուր , կէրչէքտէն մայմուն զանն
էտէր շաշար · կէօզիւնիւ տիքէր պիր էյի
պագար · ԹուԹայրմ տէր ԹուԹամազ ,
էԹրաֆընը տօլաշըր էաԹը , կէօրտիյ-
իւ կէօլէկ էլէ կէլմէզ , տուրմայրփ գա-
ջար , սէպէպի նէ օլտուղունն անդլայա-
մազ ։

Խնսանընն խազինէսի Ճան տըր ։ Խնսան
տիւնէայէ մալիք օլսա , խազինէսի արԹ-
մազ · տիւնէա պիւԹիւն էրզըլսա , պիր
շէյի էքսիլմէզ ։ Ագլընը գուլլանան քէա-
միլ՝ պախԹը տա զէվգլէնիր , էՃէլի տէ ։
Պիլիր քի տիւնէանընն շէրէֆի պիԹտիք-
տէն սօնդրա , քէնտինինքի տաՃա տիւ-
րէՃէք տիր ։ Վագրա խնսանընն պիւյիւք-
լիւյիւնէ նիսպէԹէն՝ փատիշահ իւնվա-
նը պիլէ նէ տիր ։

Ղատսըզ հիսապսըզ սէնէլէր կէչիփ ,
էօմրիւմիւզիւն պիր տէմինի էքսիլմէմ-

մէք • պիր սապահ քի ասլա ագշամը օլ մամագ • պիր մինզիլ քի կիթտիքճէ կիւ տերսին , կիտէճէյին մինզիլ էքսիլմէզ : Պիր թիւքէնմէզ կէլճէնէք վագթ • պուն լար ալլահա մախսուս գուտրէթլեր տէյ իլ մի : Էյ փատիշահլար , պու գուտրէթ լեր բայանըզըն էն հանասընա տա վէ րիլմիշ տիր • էօյլէ օլտուգտան սօնրա , բայանըզ ըլա պիր բիւթպէտէ օլտուղու նուղու քիպրինիզէ անղլատըն : Օնլար տա սիզին կիպի էօլմէզ տիրլեր : Սիզին գարընտաշլարընըզ տըրլար , վէ օնլարը սէվմէյէ պօրճլուսունուզ • վէ էյեր սա հիհ պիւյիւսէնիզ • օնլարը էթրաֆը նըզտա քէնտի էմնալինիզ նազարըլա պագմալըսընըզ :

ՀԱՇԻՑԵՒ

(ա) Պէն ճէննէթ աթէշինին փարչասընըմ տէյի ճան էօյիւնիւր • էօյլէ իսկ աթէշ կիպի կէօյէ տօղ րու չըգմազը • էլիմիզտէն չըգաճագ չէյլերէ , վէ ճէլ պիզի այըրաճագ էյլիքլէրէ սարըլմամազը • վէ ճանըն պիւթիւն ճահտի զայրէթի վէ հիւնէրի , կէօյ լերէ չըգմագ իչին , քէնարյէ քանսա վէրէն զաթէ տօղրու ուչմագ օլմազը : Լաբին քէօր Թամամ էօլու նու չաշըրտըր , չամուրա տալտըրըր • վէ ճէննէթտէն զայրի էէրտէ պուլունմայան իզդէհին իգպալին ասըլ քէնտի տիր՝ էլէ կէմիրտիմ տէյի , պիր խայալի իզ զէթ իգպալ իւչ ալտաատը : Պու ճիւմլէ իւչ խալչըն ագըրլըզագ աչակյի պու տուր : Հէր չէյնն զաթինի թէպտիլ էտիփ , խիլաֆը հագ եէրինէ գօր , վէ պիր էենի թարզ ագըրլըզագ փէյտա էտէր քի , կէօսթէրի շի քէշկի ալտաատը , վէ հաթմա ագըրլը արբասընտա

օլան առատ՚լար պիլէ ԼԹԻպար էպիփ , ՄԷԹանԷԹ վԷ-
բիրլէր ։ ՍալԹ պիր չէյտէ պաբլլը օլմագ՝ ԱԷքԻՒՆԷ
նԻսԷԼԹԷՆ՝ ատէլի օլմագ պըր . պու նԻղատ իւզԷ էն
պագըլլը օլան՝ պագըլըզ պըր , էն զէնկին օլան՝ ֆագըր
պըր . պիչիւքլիւչիւ խըրսըմ վար ատէյէն առատտա՝ հիչ
խըրս էօգ . վէշհասըլ պիր առատ ԹախԹ իւզԷրինաէ
օԹօւրմուշ պիլէ օլա , էվինէ խօր , էվինէ հագիր պիր
ատէյ պիլիրիզ ։

(Բ) Պիչիւքլիւք սէվտասը , զէվգ սէֆա , քիշիլի սա-
հիհ մուԼԹլու էտէ պիլիրլէրմի ։ Սահիհ սէֆա՝ վազ-
լիքտէն զայրի չէյ լէյ օլմազ . վէ ԷՒԼԷրէք բահաԹի՝ ալ-
չագ կէօնիւլտէ օլուր ։ Շիմդիլիք պիչիւքլիւք սէվ-
տասըյա սէֆա հագգընտա սէօյլէչէլիմ ։ ԱՓինանըն
քէմԷր ալԹը մէտրէսէսինէ , տէրսլէրինի պու իքի
մատտէ իւզէրինէ վէրիրլէր խոլ . էուռանի տէվիրլէ-
րինէն սօնրագա տա պու մատտէլերի չօգ սէօյլէշոլ-
լէր . ղաքին մասլահաԹի հաղա ֆազլ օլուռմուշ տէյիլ
պիր . հաղա մուսապահէսիի էղզէմ պիր ։ Վէ պիւԹիւն
ինսան գըմմընա տաիր պիր մատտէ պիր ։ Պէն սէնին
տէյէձէյինի պիլիրիմ . պու իքի սէվտատան ազատ
օլան ատատ հաՀնի , պուռնըզատան միւնէզզէհ օլան էվ-
լէյա նէՔէտէ պիր ։ Սօն տէյէձէյին պու տէյիլմի Լօ-
րենցիոս . պուռնատան զայրի սէօյլէյէձէյին վաՔ մը ։
Պուռնըզար տա սանա գարշը պըր ։ Պիզ էօտրիսմիշ օլ
տուգձա պաԹապզարտա կիրիփ չըգըփ , Թէհլիքէէլեր
աԹէլայըփ , պօշ կէօվկէլերին արտը սըրաՔ մը սէյիրտէ-
ձէյիզ ։ Պիր ձիւղի իւլիւֆէ իչին , գարանըն տէրեա-
նըն գադալարընա մէյտան օգուչուփ , խամ Թամարն
պիր մուրատար քէտրը իչին , ձէննէԹին իւմիտնատէն ,
ինսանըն բրուԹպէսինատէն բրուձու էտէլիմ մի ։ ՏիմԷեա-
նըն վագԹի՝ ախրէԹին էպէսիվլէյինի կէօրունմէզդի է-
ակյօր ։ Գըլընըն պիր գոմ տանէսի՝ տէնիզին էնկին
լէյինի էօրԹէֆդի ։ Թօփրադըն պիր քէսէյի՝ կիւնէչէին
քիւրէսինէ փէրտէ օլմուրմու ։ Մալին չէրէֆին պիզի
պու տէրձէտէ քէօրլէյէձէք գուվվէԹիմի վար։ Էյ
Լօրենցիոս , մալ չէրէֆ քէնտիչէր քէօր օլտուգլարըն
իսպաԹ էտէրսէմ , տէյէձէյին գալըՔ մը։ Սէօյլէսէյիմ
ԹաատձՃիւպ միւ էտէյօրսուն ։ Մանի տէյիլ , սէն էվինէ
ԹաատձՃիւպ էԹմէտէ օլ։ Պու իքի սէվտա՝ ինսան գըս-
մընա Ճին կիպի էզնէյէԹ էտէր . էզ ձիւմլէ սէնին
էւբէյինի զատԹ էԹմիշէր քի , կէօզլէրինի կէօյէ-

րէ չվերէմէյօրսուն : Սէն նէ սիրլինի Թանըրսըն , նէ օպիրինի . ծնլարը սէն պէնտէն էյյիէն : Պէնիմ պու սօհպէթիմ՝ մասլահաթըզսան խարըճ կէօրիւնիւր . շաքին ասըլ պահսիմիզ միւթասըլլից սիր :

(գ) Սէն պիւյիւքլիւք Թամաշնը Թանըմազսըն . սէն ծնուն սալը սիչ եիւղիւնիւ կէօրիւրսիւն . զաթի նէ օլսուղունու կէօրսէն , էքրահնան Թիւյլէրին գալ գար :

Սէնին պաշընա ֆէլէյին Թագտըղը սօրղուճ սալսանըմ , սէնի էլլէրսէն սէչէ կէօրսիւն . ֆախէսի՞ նէ քի . ասըլ չէրէֆ ծ տէյիլ :

(դ) Պիր պալա փօսԹատա օԹուրան ատամ՝ սիր ֆօտուլ տիլէնճէ տիր քի , սատագա տիլէնտէյի եէրտէ պիւյիւքլիւք սաԹար :

(ե) Քիչկի էպէտի չէրէֆէ նաիլ էտէն՝ ֆազլէԹ տիր : ֆարսուն Թէփէլերի էրգըլտըգսան ասնղսա , օ չէրէֆ էինէ էաշար . — պու Հագ մատուէնին ԹէմԷլ նէ սիր . Ճանըն էօլմէզ օլսուղու տուր :

(զ) Ճան քէնտի ալա րիւԹպէսինի Թանըյըմ , տիւնէանըն Հայվանի չամուրսնատան այրըլըր . քէնտի մերԹէպէսինէ չըգարսա , օ զաման ՀազլէԹի ատէմին էվլատլարը , գըրըարըմըզսա օրմանլարըմըզսա կէղէն ալամէյբաէն էյիտէրսէն ֆարգ օլուրլար տա , ինսանըն էագըշան մագամա կիրիրլեր : Պէզ պուննա Թամամ էԹմէյէլիմ . սիղի Թահրիք էտէն սէվսա պիւ օլմալը :

(է) Մէլաիքին ԹասլիաԹի պէէքի ինսանըն գայսա էԹտիյի գատար ալա տէյիլ տիր : Ջիրա սիւչէ սիղէն՝ տիւշտիւքատէն ասնղսա , գալգա պիղէնտէն ալա նիչին օլմալըմըզ : Մէլաիքատէն ասնղսա ինսան սըր , վէ մէլաիքէն ուզադ տէյիլ տիր :

(ը) Պիչիւքլիւք Թամաշնտա ֆանըղըշլըղըն օլսուղունա՝ սէնի իլգամ էԹտիքատէն ասնղսա , մալ Թամամընա տա փէք ագիլ օլմատըղընը իսալաԹ էտէյիմ : Խրատընըն տէֆԹէրինի սանա Թահվիլ էտէյիմ տէ , տօղրուլա տահա մուԹասըզ՝ պիր էէնիսին կէօսԹէրէյիմ :

ՕՆ ՊԱՐՈՆԱՒ ԿԱՂԱՂ

ՏԻՆԵՆ.

Պիղիմ տիւնեատէ եաշատըլըմըզըն իւձրեթի նէ՞ տիր. շամաթատան սերսեմ օլուեօրուզ, Թօղտան Թօփրագտան պօղուլուեօրուզ, իչտէն զահմեթտէն եօրուլուեօրուզ, վէ էօմր իւլէ էձէլին ապասընտա օլան գալըն փէրտէնին չիւրիւքլիեիւնիւ հիչ տիւշիւնմէեօրուզ։ Ֆօտուր ատամա պագարըմ, էօթէկ պէրի սէրսէրի կէզեր, խալգըն նազարընը տիլէնիր։ Լ՛հլի սէֆա օլան՝ զեվգ ուղուրունա վիւձուտունու թէփէլեր։ Պուն-լարտան տէլիսի՝ մալ, պիւշիւքլիւք սեվտասընա սուսայըփ քէօփիւրիւր։ Հէր պիրի պիրեր պօշ չօձուգ օյունձաղընա ադըլ վէրմիշ, բիւզկեարըն չալգատըղը զէրբէլեր կիպի, հավալարտա չալգանըփ եաթըրըլար։ Լաքին չօղա վարմազ, օ կէօզլէրինաէ փարլայան խայալաթ սաուշուր, իւմիտսիզլիք գարանլըղը պասար. քէնտիլեր տէ նապէհիտ օլուրլար։ Հայ հայ. ինսան տա, հէվէս էթտիյի չէյլեր տէ՝ հէփ պօշ տուր, հէփ ֆանի տիր։ Պու տիւնեա պիր խայալ փէրտէ-

սի տիր , իչխնտէքի կեզէն ինսանլար պօշ կէօլկելեր տիր . արաստըգլարը չէյ քէն-տիլերտէն տէ պօշ տուր : Կերէք պօշ չէյ-լերէ սէվինէն ատամ, կերէք կիւՀ օյուն-Հագլարա Հիտտէն եօրուլան ատամ, պիր պիբրինէ պէնզեր տէլիլեր տիր : Պիրի գուրու չէօլլերի կեզեր , օպիրի չիչեքլի տաղլարը . պիրի վագար սաթարագ , պի-րի կիւլիւփ օյնայարագ մահվ օլմազա կիտերլեր :

Լօրենցիոս , մատամ քի էպէտի ալլահ եագլաշըյօր , վէ տիւնեանըն պօշ չէյլե-րի քէօփիւք չիչեսի կիպի սույուն եիւ-զիւնտէն տաղըլաՀագ տըր . պիզի խօր-լայան տիւնեա իւնվանլարը , սօյ քիպար-լըզը , բիւթպէ պիւյիւքլիւյիւ նէյէ լա-զըմ : Սէն բահաթը՝ տիքէն իւզերինտէ արայօրսուն . սէնին Հանըն խայալաթէ գափըլմըշ , վէ քէնտինի թէփելէտիյին՝ սահիհ զահմէթլեր եօրդունլուդունտան սօնդրա , ույուշուր իգպալ բիւյասը կէօ-բիւբսիւն :

Պարի սէնի տիւնեայէ պաղլայան սի-հիրի չէօզէյիմ : ՍէօյլէյէՀէյիմ ալէս-սէ-վիյէ տիր . լաքին էյեր ալլահ տուամր գապուլ էտերսէ , պէյթլերիմ ալէս-սէ-վիյէ օլմազ : Պիր քերրէ քէնտինէ կէ-լիփ , տահա սահիհ էյլիքլեր արզուլէմէյէ պաչլարսան , սէն տէ շաչարսըն : Ահտ օլսուն , սանա արզու էթտիյին չէյլերի՝ իքրահ էթտիրէյիմ : Կերչի պու պէնիմ

մէրագի պէյԹէրիմՀ՝ մՀրԷկի պօզուգ ատամՀար պէյԷնմՀյԷձէք, լաքին տ լիւԷր ԷիւզիՀնիւ Էքշիտիր տէյի, Հագ օլմնը սԷօյլԷմՀմՀլի մի։

Տիւնեանըն ԹԷվարիխ քիԹապլընը՝ պիր քԷրրՀ աչալըմ. պագալըմ նՀ պուլուրուզ։ Ֆելեյին օյնագլըղը, ԹապիաԹին իՀԹիյաձը, գարըլարըն խայընլըղը, ԷրքԷքլԷրին գաստ ու ղարագը. պունլարտան գաԹի նազար, տիւնեա ԷիւզիտՀ էօԹԷն շէօՀրԷԹ պօրուսու քի, օ տա ԷքսԷրիյեա պիր մուսիպԷԹ խապէրի տիր։ Հէր սԷօյլԷտիյի՝ սեյրինՀ տուրան խալգա, պէնի ատէմին ֆելաքեԹլերինի նագլ էտէր։ Տիւնեանըն եարատըլըշնատան պէրի, ԹԷքրար ԹԷքրար սԷօյլԷտիյի՝ տիւնեանըն մուսիպԷԹլերի տիր քի՝ սօնու կԷլմՀզ։ Օ տուրմայըմ տէվը օլան սէնԷլԷր՝ տէրտիմՀզի պէլամՀղը ԷվլատտէՀն Էվլատ նագլ ԷԹմՀյԷ Էօրղունլուգ ալըր սանըրսըն։ ՍատԹլարըմՀզ ֆԷԷյին չարխըյըլա տէօնտիւիւ ԷԷրտէ, նիյէ ազիմ էօմիւրլԷրին ԹԷվի գըրըլտըղըն Հէր կիւն կէօրիւրլԷր։ Հէր սատԹըմՀզտա պիր մուսիպէԹլի ագապէնին էանը սըրա, պիր տէ կիւլէձէք ֆըգրա վար։ ՎագԹի էօմիւր ԹԷվարիխինՀ՝ պէօյլէ պէօյլէ պէնի ատէմին տէրտ ու պէլասընը տերձ էտէրէք կէչէր կիտէր։

Լ՚ Թանղըը, սէն քի պիզՀ խայըրլը

կէօզ եաշը տէօքսիւրմէյ իչին , պաշըմը-
զա միհնէթ Թուֆանը եաղըրըյօրսուն.
սէն սէօյլէ , պու տիւնեա նէ տիր : Սէ-
նին էմրին իլէ հիչէրտէն հավայա չըգ-
մըշ պիր խաֆիֆ պուղու տուր քի , պիր
անտէ տաղըլըփ հիչ օլաձագ : Կիւնլէրի
սայըլը , միւտտէթի՝ իչինտէ պէսլէտիյի
էվլյատլար կիպի ֆանի , ծնլար կիպի էօ-
լէձէք . վէ սօն կիւնիւ եագլաշըյօր :
Պու ձիւմլէ իլէ ինսան էվլյատը , կէրէք
քէնտի , կէրէք տիւնեա , մէթին տիր է-
պէտի տիր կիպի , իւզէրինտէ օյնաշըը
տուրուր : Վէ սէն , եա էպէտի ալլահ ,
սէն ծնլարա պիր բիչա կիպի սէն :

Ալլահ տիր պու տիւնեա , նէ տիր . հիչ
մանասը եօք՝ պիր ալայ խայալի վիձուտ-
լար մէքէանը տըր : Պիր Թարլա տըր քի՝
աչըլան հիչէլէրի՝ մէյվէ կէօսԹէրիր ,
լաքին վէրմէզ . պիր գօրգունձ էօլիս-
Թան տըր քի՝ հէր եէրինի տիքէն պաս-
մըշ , կէզէն սէֆիլլէն՝ հէր աԹըմտա այա-
ղըն գանա պուլար :

Ալլահ տիր , նէ . պիր ֆըրԹընալը տէր-
եա . իւզէրինտէ կէզինլէր՝ փէրվասըզ
գուրսանալար տըր . օլան մալլէրի՝ սուլուն
եիւզիւնտէ կէզէր : Ֆէլէք պիր իւֆիւ-
րիւփ , տէնիզի չալգայաձագ օլուրսա ,
պիր ումաձագլարը տահա գալմազ : Պին
Թէքնէտե քիւրէք չալարլար , հէր պիրի-
նին պայրաղը պիրէր ըէնք : Հիչ պիրի-
նին եիւրէյի լահաԹ տէյիլ . էն լիման-

լըգ վագըթտա գօրգուլա իւմիտ արա-
սընտա չալգանըրլար եաթըրլար։ Ահ-
փիսի եէլքէնլէրին տօլտուրմուշ, իգ-
պալէ տօղրու կիտէր։ Լաքին իւմի էօ-
նիւնէ փուսուլա էտէն, ֆաղիլէթի քէն-
տիյէ եըլտըզ թուրթան, փէք ազ տըր։
Ահր քէս՝ ազ չօգ՝ ֆէլէյին օյնագլըղըն-
տան չիքեայէթ էտէր. կեահ տալղալա-
րըն թէփէօնէ չըգար, կեահ չուգուռ-
ըունա էնէր. եօլլարընտան ուզագ գա-
լըրլար։ Տալղալարըն արասընտա սըգը-
չըփ, պիր պիրլէրինէ զըտ նէֆսլէրինին
հիւքմիւնէ կէօրէ՝ պիր պիրինէ չաթը-
չըփ, ֆէլէյին ֆէլաքէթինտէն զիյատէ՝
քէնտի ապըսըզլըգլարընըն պէլասընը չէ-
քէրլէր։

Լ՛ի եօրֆլիւ տիշ տէնիզ, սէն ինիլ-
տէյին տալղալարընըա վաթանընմը գու-
չաթմըշ սըն. Նիչի՛ Ձանլար, Նիչի՛ Նէ-
ֆեսլեր եուրթմուշսունուզ. Ինսան էվլատը-
նը եուրթմազա՝ աղզը աչըգ պիր կիրտապ
սըն, էձէլ՝ մուսիպէթի գափուսունըա
սէնտէ հիւքեումէթ էտէր՝ պիր ազիմ
մէզար սըն. պու տիւնեանընն միհնէթի-
նի, եօմիւրլէրին մուսիպէթինի, այնէ
կիպի կէօզիւմ եօնիւնէ գէյօրսուն։

Ղաղըմըզըն եվվել պահարընտա, վիւ-
ձուտ սաղլըզը եիւզիւմիւզտէ փարլաը-
քէն, տամարըմըզտա գուվվէթ ձէվ-
լան էտիրքէն, շաղլըգ եիւրէյիմիզտէ
չըրփընըրքէն, վէ եօմիւրտէ թէձրիւպէ-

միզ եօգ՝ եաշամատա տահա միւպԹէքի
իքէն, իւմիտլերէ գափըլըը, արզուլերին
էօնիւնէ տիւշեր, սեվինէ սեվինէ փալա-
մարը քէսեր, էնկինէ աԹըլըրըզ։ Շաշ-
գըն շաշգըն կէօրտիւյիւմիւզ բիւյալեր-
տէ, հեր հավա, հեր եըլտըզ պիզէ եար
տըր։ Հեր քէս աձէմի կէօնլիւնիւն ար-
զու էԹտիյի մուրատէ երէրիմ իԹիգա-
տի իլէ եօլա չըգար։ Լաքին գատեր
տերեասընը իսգանտիլ էտէ պիլէն քիմ։
Պու ագըլսըզ տէլի գանըլըլըրըն չօղու՝
իմտատսըզ հիւնէրսիզ եօլա չըգըի, ա-
գըպէԹ Թէտպիրսիզ կէմիձիլըքլերինէ
գուրպան օլուփ, Թաշա օձուրտուրլար։
Պաղըսը կէմիսին էյի գուլլանըլմըզքէն,
ամի անսըզ պիր գասըրղա չարփար՝ եօ-
լունու շաշըրտըր, տէօնձէձք իւմիտի
գալմազ։ Րիւզկեարլարա տալղալարա
գարշը ձէնքլեշմիշ առամ՝ ձէսարէԹ
քէսպ էԹմիշ տիր, եինէ եօլունու պու-
լա պիլիր։ Օ գատար ղայրէԹ, օ գա-
տար զահմէԹ լիմանը տէյեր։ Օ սըգըն-
Թըլար արասընտա լիմանը կէօրիւրլեր։
Լաքին իչԹէ լիմանը պուլտուգ տէյի
սեվինտիքլերի եէրտէ, եինէ կէօղլերին-
տէն ղայպ օլուր։ Տալղալարը նաֆիլէ
տէօյէրլեր եաԹըրլար։ Քէնտիլերինի
կիրտապա չէքէն ֆեղէյին սուլարը՝ քէն-
տի քիւրէքլերինտէն զօրլու տուր, չէքեր
պաԹըրըր։ Լիմանլըգ հավատա պիլէ
նիչէլեր պաԹմըշ տըր։ Տալղալար աչը-

լըը... կէմիլէրի տալար... տալղա կէ-
լիր իւզէրլէրինի էօրթէր, ատլարլ/ալա
սանլարլ/ալ տիպինտէ գալըրլար։ Իրթէ-
սի կիւն՝ տիւնեայէ կէլմիշ օլտուգլարը
պիւէ պէլլիսիզ օլուր։ Ա՚րտլարընտա
պրագտրգլարը պիր գաչ կիւնլիւք շէօհ-
րէթ՝ էլլէրին նէսինէ՚ եարար։ Պաթմըշ
կէմինին պայրաղը կիպի, սուլյուն եիւ-
զիւնտէ պիր ազ տաշա սալլանըր, սօնղ-
բա օ տա պաթար։ Պիր Ձէզար՝ տիլլէր-
տէ սէօյլէնիյօր, լաքին պինի ուննուտուլ-
մուշ։ Իրթէ պէօյլէ միւլահազասըդ տէ-
լի գանլըլար՝ պուննուն կիպի պին թա-
րիգ իւէ զայ օլուր։ Պիր մուվաֆըգ էըլ-
տըդ ալթընտա տօղմուշ, ֆէէլէին սեվ-
կիւլիւսիւ՝ էէլքէնլէրին տօլտուրուփ, ար-
զու լիմանընա տօղրու կիտէնլէրտէ՝ մու-
բատա էրմիշ գաչ քիչի գալըր։ վար ըսա
տա՝ չօգ սիւրմէդ, ծնլար տա շնքեայէմէ
պաշլար։ Ինսան տըրլար, ինսան էմին
օլամազ։ Ֆէլաքէթատէն գուրթուլմուշ-
լար ըսա, Թապիաթին էլինտէն տէ գուր-
թուլա պիլիրլէրմի։ Վագըթլար՝ գուվ-
վէթլէրինին Թէմիլինի սէօքէր։ սէնէ-
լէր՝ էօմիւրլէրինին զաիֆ պինաբընա
տուրմայըփ գազմա վուրուր։ Պին գա-
զատէն գուրթուլաալար, էլպէթտէ հ-
ձիլէ չարփարլար, ագըպէթ պիր ֆըր-
թընատա ղարգ օլուփ կիթմիլի տիրլէր։
Օ պէպիւրլէնտիքլէրի իշկիւզարլըգ՝ հ-
ձիլին աձըսընը արթըրմագտան ղայրի

իշէ եարամազ։ Ա՛հ, տիւնեայը էտի-
նիյօրքէն պրագըփ կիթմէք՝ նէ կիւչ չեյ
տիր. պունձա զահմէթ, պունձա մշագ-
գաթ ըլա էտինիլէն տէվլէթի՝ տատմա-
ղա հազըրլանըյօրքէն, չունտա խաբե ան
էտէձէյիմ տէյի, կէօզիս էօնիւնտե եա-
փըլան սարայտան էօլիւսիս չըգմագ՝ նէ
մուսխպէթլի հալ տըր։ Ա՛հ, ա՛հ. թէ-
մէլլի սարայը՝ երլըրզլարտան եուգարը
գուրանլար եափար։

Տիւնեանըն տէրտլէրի իւզէրինէ պիր
փէրտե չէքէլիմ տէ, տէյէլիմ քի պախթ
պիզիմ էլիմիզտե տիր. լաքին զէնկին տէ-
տիյիմիզ, պիւյիւք ատամ տէտիյիմիզ, վա-
գիտէ նէ տիր։ Ինսանըն սէֆիլլիյինէ էն
պիւյիւք իսպաթ՝ ինսանըն էն պախթլը-
սը տըր։ Պու կիւն պագարսըն եիւզիւ
կիւլէր, եարըն էն էտնա գուլունտան
սէֆիլ օլուր։ Մ՚իւհթաճ օլտուղու կիւն՝
խային պախթը եիւզիւնիւ աչար, էյի
կիւն տօսթլարըյըլա պէրապէր, նէ օլտու-
ղուն պէյան էտիփ, քիչինին եիւրէյինի
տաղլար։ Մ՚ալ իչինտէ նէ ֆագըրլըգ չէ-
քիլիր. էլտէ հիւքիւմ վար, գուտրէթ
եօգ. օ քիպիր իւնվանլարը ալըրնտա՝
սայըսըզ պէլալար սագլը տըր։ Վէլ-հա-
սըլ պու տիւնեանըն ֆըրթընասընա գար-
շը գօյաճագ՝ ֆազիլէթ տէմիրինտէն զայ-
բի եօգ։ Քէօփիւրմիւշ տաղլարընտան
պիլէ իմտատ պուլան՝ եալընըզ ֆազիլէթ
տիր։ Քիչի ֆազիլէթլէ, մէզարա վար-

տըղը վազըթ պիւլէ , սէլամէթ լիմանը-
նա կիրիր կիպի վարըը ։

Լ՚ Լօրենցիոս , պէն տիւնեանըն պէ-
լաթարընը սանա հէվ պիը եէրտէ գա-
րըշըգ կէօսթէրտիմ ։ Էյէր հէր պիրինի
պաշգա պաշգա րէսմ էտիփ , տահա սէչ-
քին կէօսթէրսէմ , տահա մուսիպէթլի
կէօրիւրտիւն ։ Ինսանը հէր պիր չաղըն-
տա պաշգա պաշգա կէօրտիւքճէ , տահա
զիատէ ահ էտէրսին ։ Սէնին օղլունու
սէօյլէյիմ , ծնա պագ ։ Սէնին օղլուն պա-
պաթարըն էն էյիսինէ , անաթարըն էն ֆա-
զիլէթլիսինէ յայրգ պիր էվլատ տըր ։
Օնուն գըսմէթի՝ սանա նասիհաթ օլ-
սուն ։ Կէրչի ինսանըն եիւրէյի թաշտան
եափըլըը տըր , յաքին պապանըն եիւրէյի
երմիշգ օլուր ։ Սէֆիլ հագ՝ քիշինին էվ-
լատընա տաիր օլտուղու հալտէ , պապա-
նըն գալպինէ զիյատէ թէսիր էմմէք կէ-
րէք . ծնուն իչին սէնին տէ գալպինէ տօ-
գանըփ , ինչա-ալլահ ֆաիտէսին՝ կէօ-
րիւրսիւն ։

Տահա չօգ օլմատը , սէնին էվլատըն
պիր զաիֆ վիւճուտ՝ հիչէրտէն տիւն-
եայէ կէլտի . պու կիւն պիր ճահիլ չօ-
ճուգ տուր ։ Տիւնեայէ կէլինճէյէտէք
զահմէթի անասը չէքտի , օնտան սօնդ-
րա սէն պաշլատըն չէքմէյէ ։ Յաքին սէ-
նին օ մուհապէթի իլէ գայրըման՝ տիւշ-
մէն կիպի զապթ էմմէք գատար տըր ։
Պու սէվտիյին էվլատը՝ ահաապա կիւնտէ

գաչ քերրէ՝ մանուշ չէհրէ իլէ մահ-
պուն էտերսին։ Ալճագ սէն օնու պէօյ-
լէ սերթ թուԹման լազըմ տըր։ չօ-
ճուգլուգ սէվտալարընը գըրար։ Պիր
Թազէ ֆիտանը Թէհլիքէսիզ պիւյիւԹ-
մէք իչին, էԹրաֆընա պէօյլէ տիքէն
չալըսը չէքերլեր։ Օնու տահա քէնտի
ագըընա պրագմագ օլմազ։ իտարէ էտէ-
ճէք պիր զապԹը գլաղուզա միւհԹաճ
տըր։ Գօրգուլու պիւլյօր։ հաԹԹա կիւն-
տէ պիր գաչ տէֆ՚ա կիւլ պէնզի սօլար,
գօրգագ կէօզլէրինտէ եաշլարը փարլար։
Զամվալը չօճուգ, կիւնահսրզ օլտուղու
նէյէ՞ եարար։ Տօղան գուտրԹլէրի ԹԷր-
պիչէ իլէ պաղլանըր։ գապահաԹ իչէ-
մէչէ տահա գատըր տէյիւ իքէն, աղլա-
մագ մէզգ էտեր։ ԳապահաԹը օլմա-
տան, սէֆիլ օլուր։ Հէմ կիւնահսրզ
տըր, հէմ մահզուն։ Ֆագըրըն չէքտիչի
նէ՞ զուլում տուր։ Լաքին իզմազ էԹ-
սէն, տահա պիւյիւք զուլմ օլուր։ ԻչԹէ
պիզիմ հալիմիզ պու տուր։ Կէլէճէք վա-
գըԹ իգպալինին՝ չիւպհէլի իւմիտինի,
չիմտիքի վագԹին տէրտլերի իլէ, եըլ-
լարճա չէքիլէճէք մէշագաԹ ըլա սա-
Թըն ալմալըզ։ Պու աճ՚ընը չէքմէյէ՝ պա-
պա օլմագ լազը՞մ մը։

( )ղլուն պիւյիւտիւ, ար Թագ չօճուգ
տէյիւ. սէնին Թէրպիչէն իլէ ֆափլէԹէ
մէյիւլի պիր էհյիտ օլտու։ ՈւսԹա զապ-
Թընտան չըգտը, քէնտի պաշընա օլտու-

ղունա կիւվէնիփ, զապԹը բապԹը պրագ-
տը, տիւնեայէ աԹըլտը։ Հէլէ շու գա-
տար էօյտիւքլերի տիւնեայը էլէ կէԹիր-
տի. ան սէնէ զահմԹ չէքտի աումա, շիմ
տի պիւԹիւն սէֆասը քէնտինին օլտու։
Նէ ֆայտէ. Կիվէնքի պրագտըղը ուս-
Թատան սէրԹ՝ տիւնեայը պուլտու։ Ֆիք-
րինտէ՝ նէ ԹապիաԹատէն պէրի մէշագ-
գաԹլա էօյրէնտիկի մէշգ գալտը, նէ
գալըպինին իւհտմը. վէ քիԹապլարտա
օգուտուղու ֆազիլէԹ տէրսլերինի հէփ
ունուԹտու։ Լաքին չօգ սիւրմէզ, անղ-
լար քի, ֆազիլէԹին աղըրլըղը՝ պէտ
խուչտան չօգ խաֆիֆ տիր։

Կիվէնտրնը տիւնեայէ սօգանլար նա-
սըլ ատամ տըր։ Հէփ տիւնեայէ եափըշ-
մըշ, տիւնեատէ սիւրԹինիւր, պիր սիւ-
րիւ տիւնեա ատամլարը տըր։ Պու մահ-
ճուպ միւսաֆիրի՝ չօգտան պէրի արզու
էքքտիկի միւֆերրիհ ՃէմիյէէԹլերինէ ա-
լըրլար, իքրամ էտէրլեր, օգչարլար, սէ-
վէրլեր, մուհապպէԹ կէօսԹէրիրլեր.
լաքին ճնլարըն նէ խաին օլտուղունու
չափուք անղլար. վէ տօսԹլուգ տէֆիք-
լերի չէյի զէվգլէնիփ, եիւրէք երմիշագ-
լըղընը ԹապսիրաԹ սայտըգլարընը, վէ
քէնտի ագըլլարըյլա՝ եիւրէքլերինտէ ա-
Ճըմագ հասսէսինի քէօրլէմիշ օլտուգ-
լարընը, քէնտիլերէ չան ատտ էտէր՝ ալ-
չագ հէրիֆլեր օլտուղունու կէօրիւր։
Հագիգաթը ատամ կէօրինմէյէ ու-

Թանըրլար. վէ իւզերլերինտէ պիր էք-
սիք պէտ խոյ վար ըսա, օնու տա վար
կիսի կէօսթէրմէյի՝ քէնտիլերէ իֆթի-
խար սայարլար։ Եալանը տօղրուտան
զկյատէ սէվերլէր, տօղրույու, տօղրու
սէօյլէյէճէք էերտէ պիլէ, թէք եալան
սէօյլէմիշ օլալըմ տէյի, տօղրու սէօյլէ-
մէզլէր. սանըրսըն քի, պէտ ամէլ իշլէ-
տիքլերի էերտէ էիւրէքլերի խայր ամէլ
ֆէրահը տուլար։

Լ՛ոյ Լօրէնցիոս, սէն պուննլարա թէհամ
միւլ էտէ պիլմ՛րմիսին։ Եալանձըլըգտա
սաչ սագալ աղարթմըշ, ատամ ալտաթ
մատա մահիր օլմուշ, չէլթանլըգտա թէ-
ֆէննիւն էթմիշ հօգգապազլարըն արա-
սընտա՝ էվլատընը կէօրիւսէն, էօվգէ-
նի զապթ էտէ պիլմ՛րմիսին։ Օնլար թաշ
էիւրէքլերինէ պիր եալտըզ վուրուփ,
խըյանէթ լէրինի կիզլերլէր, խաին թէտ
պիրլերինէ պիր գալըն փէրտէ չէքերլէր.
վէ սէֆէր թէտարիքի կէօրտիւքլերի էեր-
տէ պարըլըգ սօհպէթի էտէրլէր. տիւ-
լերի ֆիթնէտէն իպարէթ, գալըլէրին-
տէ սատագաթ եօգ։ Տիւնեատէ կէզ-
մէյէ պաշլայալտան պէրի, պիր պիրինէ
չաթըփ սիւրթիւնմէտէն՝ էիւրէքլերի
նասըր պաղլամըշ, տուլմազ օլմուշլար։
Օղլունուն սատըգ տօսթլարըդըզ տէյօր-
լարմը։ Եալանձը հիլէպազլար... պէ-
լի... տօսթլարը տըրլար, իշլէրինէ էա-
բայընճայա գատար։ Լսաքին հիսսէտար

օլմատըգլարը հեր պիր էյլէյինէ՝ եւրէք-
լերինտէ գըզգանճըզգ վար , զարար վէ-
րէճէք պիր ֆըրսանթ պուլտուգլայնպաշ
տիւշմէնլերի օլսըլար ։ Օղլունու ճէր-
րըմ քի , հեր քէսին պաշընա կէլէյն՝ օնա
տա գըսմէթ օլույօր ։ Սէնին էվլատըն
գօնուշմատա թաթը , տօղրուլուղու սէ-
վէր , տիլի եւրէյինէ ույղուն , հեր քէ-
սէ կիւլէր եւզ կէօսթէրիր . պիր էլի
կէօքսիւնտէ , պիր էլի ճէպինտէ . քէն-
տիյի մէտհ էթտիրմէտէն չէքինիր , տօս-
թունտան սըրըրընը էսիրկէմէզ , եւրէյ-
ինի աչար ։ Վա՜հ , վա՜հ . աչըգ եւրէյ
իլէ օ եարամաղլարըն արասընտա կէզէյ-
օր , հեր պիրի պիրեր օգ վուրույօր սա-
նըրըմ ։

Տիւնեատէ եաշայըփ , եւրէք օյնաթ-
մալարը չէքէ չէքէ՝ խալգտան էճինէյէ-
թի գալարըրըփ , տիւնեանըն տօլաշըգ
եօլլարընտա , վէ գալղլէրինի խըյանէթ
թարիգլէրինտէ , վէսվէսէ իլէ կէզմէյի
էօյրէնինճէյէ գատար , նէ՞ ա՜հ ու վա՜հ-
լար չէքէճէք . մութլու՜ , էյեր օնու տա
էօյրէնինճէյէտէք քէնտի ֆաղիլէթինի
իթիրմէզսէ ։ Չէրա տիւնեանըն պօ-
զուգլուղունտան սագընմագ իլմինի էօյ-
րէնմէյէ , պօզուգլուղա եագըն վարմա-
լը , վէ եագըն վարտըգլայն էքսէրիյէա
քիշիյէ սիրաէթ էտէր ։ Պու պապտէ քի-
շի քէնտիսի հըֆզ էթմէնին պիր թարի-
գի վար . ձանընը փէք թուլթուփ , քէն-

տէր զապԹ ԷԹՄԷլի ։ Եօգսա պիր տէլի գանլը՝ վարա վարա պազը քէօԹիւ իլ-լէԹլէր փէյտա ետէր քի , Ճանընըն զա-Թի այարը ԹէնզիլՀ օլուփ , պի էյեի Հա-լին պահասընտան տիւշէր ։ ԱչէուԹ ույ-ուփ , Հէր քէս իլէ իւնսիյեէԹ ետէ պիլ-մէք իչին , մէշրեպիյին պօզուփ , քէնտիյի ալչագլամագ իգԹիլա ետէր ։ Վէ ըրզ-սըզլըղա չէօՀրէԹլի իւնվանլար ըլա չէ-րէֆ վէրիլէն տիւնեատէ , ինսան ատընա օլան ըէզալէԹէ՝ եաշամանըն եօլուննու պիլմէք տէտիքլերի տիւնեատէ , վէ փէք զէքի ագըլ՝ փէք պիւյիւք գապահաԹ-լարա եարայան տիւնեատէ , քիշի պու ըէզալէԹլէր պահասըլա տըր քի , պիր ԹէՄԷլի իԹիպար սաԹըն ալա պիլիր ։ Ձօգ տէֆ՚ա մէլէք ագլը կիպի ագ՝ չէյ-Թան կիպի պիր Ճանտա եաԹըր ։ վէ տիւնեանըն սօն տէրէՃէտէ պօզուգլու-ղու՝ պուննտան պէլլի տիր ։

Պիր Հէյլէլի մուրտար փօլիԹիգա էօյ-ըէԹՄԷյէ՝ Մաքեավէլ տէտիքլերի ատամ՚ֆիքըրինի պու գատար եօրմագ նաֆիլէ իտի ։ Ինսան էվլյատը քէօԹիւլիւյիւ ուս-Թասըզ էօյրէնմիշ։ Մաքեավէլ քէնտի քի-Թապլարընը եազմատան , նասիհաթլէ-րինի ինսանլար չօգ էվվէլ ամէլէ գօմուշ-լար ըտը ։ Տիւնեա քիԹապընըն Հէր եիւ-

1 Մաքեավէլ պիր ալիմ վէ ագիլ միւէլլիֆ տիր , լաքին փօլիԹիգա Հագգընտա եազմըզը Հէփ Հէյլէ-տէն իսպարէԹ տիր ։

զիւնտէ պիրկը ֆազլէթ իսմի կէօրիւրսիւն, լաքին սալթ իսմի եազըլը տըր, գուսուրու պէյազ տըր։ Ճէմիյէէթլէրտէ չէհրէլէր կէօրիւրսիւն, լաքին կէօնիւլլէր եօգ, վար ըսա տա կէօրիւնմէզ։ Կէօնլիւնիւ աչիքեար կէօսթէրէն շաշգըն՝ խալգա զէվգ օլուր. զիրա սալթ էքսիքլիյինի կէօրիւրլէր, վէ քէնտի սայղըսըզլըղը քէնտիյէ քեար գալըր։ Պէն պիր ատամ Թանըրըմ, եիւզիւ տաիմա կիւլէրտի, լաքին տամարընտա պիր սիյահ զէհիր գայնարտը. սաղ էքէն ըսթա կէլտիյի շաշգընա փօհ փօհ էտէրտի. էօլտիւյու զաման՝ եաշամասընա սէպէպ օլան տօսթա՝ լանէթ օգուտու։ Էօրէնյիօս, սէն պու եարամազլարըն եանընտա էվլիյա կիպի սին։

Ասիր տէվլէթ գափուլարընտա կէզէն Ինկիլէթերրալըյա պիր աճիպ սէյրան տըր. պիր տէվլէթին պիր պիրինի գըզգանըր էքի խատէմէսի՝ պիր էլ չափուքլուղույա քէնտի էվլէրինի եափարլար. պիր պիրինին եիւզիւնէ կիւլէրէք, պիր պիրինին սըրրընը անղամագ իչին, ղարազլարընը Թաթլը լագըրտըլար ըլա եալտըզլարլար. էքիսի պիր պիրինի ալտատըօրում տէյի էօյինատիւքլէրի եէրտէ, էքիսի տէ տէքքէ կէլիր. պազը քէրրէ ... Էյ ատիլ ալլահ ... էքիսի պիր պիրինէ գուրպան կիտէր։ Հայ օ մուրտար սէնաաԹլէրինէ՝ քէնտի րեզալէԹլէրի իւճրեէթ օլ-

սուն։ Լաքին տիւնեայը իտալիկ ԷԹՄՂԿ օԹուրմուշ իքի Ա՛ՀԼԻ ըրկ ատամ՝ պու ալչագլարը բուսվայ Էտէն Թարիգի իր-ԹիքեաՊ Էտէրմի իմիշ։ Էյլիք ԷԹիքլէ-րի ատամլարըն ԹԷշէքքիւրիւնտէն՝ քէն-տիլէրին մահրում Էտէրլէրմի իմիշ։ Ջի-րա էյլիք Էտէնին գալպի կիզլիտէ օլուր-սա՝ ԹԷշէքքիւրիւ նէրէսի իլէ տույար։

Վիչի եիւրէկինի էօյլէ իՀԹիյաճլա կիզլէմէք՝ աշիքեարէ չըգարմագ տըր։ ՄուԹլու սանա էյ գալպի տօղրու ա-տամ. Էալանտան իքրահ, վէ տօղրույա տահմա ըհտայէԹ Էտէրսին։ Խալգըն սա-նա ԹագսիրաԹ տըր տէտիկի սատէ տի-լին՝ սանա իՓԹիխար տըր։ Գալպինի կիզլէմէքտէն իպա ԷԹմէք՝ պիւյիւքլիւք տիւր, ինսան օլանա լայըգ ամլ տիր։ Խուլճան գալպ՝ Ջանըն գուվվէԹինէ ա-զամԹինէ պէշարէԹ տիր։ Ինսան արա-սընտա մուտարա Էտիփ, Ֆիքրինի անղ-լաԹմամագ լազըմ տըր աէրլէր. լազըմ ամմա, Էօլճւ չէյ մի տիր, սօրարըմ։ Ան-ջաղ պու լազըմ տէտիքլերի լազըմտան գուրԹուլմազա՝ պիր սազ Թարիգ վար. պիր ալչագ ատամա միւՀԹաջ օլան իչ՝ սահիհէն լազըմ օլմատըղընը քիչի Փիք-րինէ գանտըրմալը։ Փօփ ալիմ՝ պու սօն սէնէլէրտէ տէվլէԹին իտարէսինի Հօգ-գապազլար էլինտէ կէօրիւնջէ, պէօյլէ սէօյլէր իտի։ Օնսուն կիպի տիւշիւնէն վար մը։ ՀագիգաԹ օնսուն կիպի տիւն-

եանըն պօզուգ եօլլարընտա տօլաշըփ տա,
Ձանընը լէքելէմէմէք՝նատիրաթէնտիր։

Տիւնեանըն գօնուշմասը՝ հէր նէ գա-
տար ֆէնայըսա, եվնէ Ձանա չէրկֆ վէ-
րիր տէրլէր ։ Տիւնեանըն Ձանա օլան
ֆահտէսի պօշ տէյիլ տիր ։ կէրչի ֆազի-
լէթի քէօրչէյէ պիլիր, լաքին պէտ ա-
մէլտէն տէ իքրահ էթտիրէ պիլիր տեր-
լեր ։ նէթիձէնի քէլամ, տիւնեայը էյի
կէօրիւփ, էյի անղլամագ՝ ինսանը թէր-
պիյէ էտեր տերլեր իսէ, պէն տէ տէ-
րիմ քի, պու իքի ուձ՛ուն օրթասը փէք
թէհլիքելի էեր տիր ։ քեամիլ տէտիյի-
միզ ատամ՝ տիւնեա եիւզիւնտէ թանդ
րը տէյիլ տիր ։ ֆազիլէթին տէ զահֆ
քէօչէլերի վար, տէօյիւչէձէք ձէնքլերի
վար, ինսանըն փիչինէ տիւշմիւշ գօվալար՝
եաուզ տիւշմէնլերի վար ։ ֆազիլէթէ
տօսթ օլանլարըն պու չէյլերտէն թէչէք-
քիսի՝ կէրչի ազ տըր, վէ թէչէքքի էթ-
սէլեր տէ՝ փէք կէձ էտերլեր ։ լաքին պու
ձիւմլէ իլէ՝ էյեր ֆազիլէթին տօսթու
օլանլար աղ՛աշըրսա, աչնալըղը օլմայան-
լար նի՞ձէ կիւլիւմսէյէ պիլիր ։ քեա-
միլէյին աղլայաձագ չէյի վար ըսա, ձա-
հիլլիք բահաթը նի՞ձէ տավա էտէ պի-
լիր ։ եա ձահիլի տէ քեամիլի տէ սըգըն-
թը չէքմէք իգնիլա էթտիքտէն սօնղ-
րա, տիւնեատէ բահաթ էտէն՝ չիքեայէ-
թի ազ օլան ըսա, վէ բահաթլըգ՝ սապը
էթմէտէ իսէ, վէ չօգ տէֆ՛ա էն եագըն

տօսթալարըմըզ ափվվէ իղմաղիմիզէ միւհ-
թաձ՛ըսա, պէօյլէ էօմրիւն, պէօյլէ տիւն-
եանըն նէօսինէ՞ էօյիւնմէլի։

Ա՛ուրնէ տիւնեայը ազ թանըյան ա-
տամա։ Շու խաին տիւնեա, տօսթալարը-
նա սատագաթ էթտիյի եօգ։ Ա՛հ, շու
խասիս տիւնեա, պու գատար ա՛զ վէրիփ՝
վէրտիյինի ատ տէր ագապ կէրի ալը։
Պու ձիւմլէ իլէ թանըմասը ֆէնա տէյ-
իլ, եա ալտանըփ, եա ուղուրունա գուր-
պան կիթմէմէք իչին, թանըմասը էյի
տիր։ Լաքին կիւձլիւք՝ թանըյըփ տա
սէվմէմէքտէ տիր։ Փիչի տիւնեայը նէ
գատար ազ սէվերսէ, զէվզինի օ գատար
զիյատէ չըգարըը։ Քեամիլ ատամըն սըր-
րը՝ իչթէ պու քէօչէտէ տիր։ Լօրեն-
ցիոս, սագըն օլ տիւնեանըն սէօսինէ գա-
փըլմա։ Տիւնեանըն սէօսի՝ տէնիզ մէլէյի-
նին սէօսի կիպի թաթը կէլիը, լաքին
օնուն կիպի տէնիզին օրթասընտա պին
ֆըրթընա զայաթլայա մէշհուր օլմուշ
պիր տէօքիւնթիւ իւզէրինտէ սէօյլէր։

ՀԱՀՈՑԵՒ

(ա) Նիձէ, պիւթիւն Թապիաթ պէնաէն Թարաֆմը օլմուշ։ Եէրի կէօյիւ սանա գարշը Թագրիր էմմէյէ պէն մի Թահրիք էմմիշիմ։ Ձանըն էօլմէզ օլտուգտան սօնրա նէ՞ն գալըը։ Հէր չէյին, Լօրէնցիոս, հէր չէյին։ Էօյլէ օլտուգտան սօնրա, պու էօլմէզ Ձանը՝ մուԹլու էմմէլի։ Էօգսա էօլմէզ Ձանլար դուԹսուզ մու։ Փիլինին եւէրէյինի ջինաթձագ պուռնան պէԹէրնէ՞ օլա պիլիր։ Պու Ձիւմլէ իլէ, Լօրէնցիոս էվինէ տիւնեայէ սարըլմըշ տուրուր։ Մալի միլքի տիւնեատէ տիր։ ԻֆԹիխար էԹտէյի չանը չէօհրէԹի՝ օնտա ալըր։ Պանա տիւնեա ատամը տէսինլէր տեր։ Էօյլէ պէտ չէօհրէԹէ՝ Լօրէնցիոս, նիձէ ֆօտուլլանա պիլիրսին։ Փէնաէյէ տիւնեա ատամը տէտիրմէք՝ էվվել զամանատա քիշիյէ չէօհրէԹ տէյիլ, բէզալէԹ խիչ։ Խնամանլար բիւԹպէլէրինէն տահա տիւշմիւշ տէյիլ էքէն, ՁէննէԹ ղաֆըզնատան ուԹանմազ էքէն, սէվտալարըը Թահրիք էտիփ, գալալէրինի սէվինմիրէն՝ քրիսԹիյան խամի խոխ։

Պէնիմ էօնիւմէ տիւշիւփ, պէյԹէլէրիմի ԹէրԹիպ էտմէձէք՝ սէնին արզուլէրինի Թահրիք էտէն ուղուրսուզ չէյլէր սիր։ Ամմա, տիւնեայէ նէ փէք պէյէնմիշսին։ Պիւյիւքլիւք Թամաը՝ Ձանընը նէ փէք սարմըշ։ զէվզ սէֆիա սէվտասը օնտան պէԹէր։ Կէօրմիւնմիւ գալպինէ ագան զէհիրին փուռնարլարընը։ ԻչԹէ սէնին ֆազիլէԹինի էօլտիւրէն օգլար, պու իւչիւ տիւր։ ՊէյԹէլէրիմի պու իւչ մատտէնին իւզէրինէ պինա էտէրիմ. վէ տիւնեատնըն ագլընը քէամիլլիյինի տէ խաԹրըմսան չըգարմամ։

Ա՛ Լօրէնցիոս, սէն նէ՞ ապըլա հիզմէԹ էտէրսին։ զէվզ, մանը վէ պիւյիւքլիւք արտարընտա պէօլիւշիւքլէրի տիւնեայը, սէն ՁէննէԹմէտէն էյի սայայօրսուն։ Պու իւչ Ձին նէվվէԹէ էաԹմըշ, քիշինին գալալինի չալգայըփ, նէֆէս ալըրմայարագ էզկինէմ էտէրլէր։ Տալեա Թօփու կիպի։ քիշիյի էլտէն էլէ աԹըփ, օլ գատար էօրարլար քի, տօլաշա տօլաշա՝ պաչը տօլանըփ սէրսեմ օլուր։ բահաձլըգ արայըփ, իւմիտսիզ լիքտէ էրզըլա գալը։ ԻչԹէ Լօրէնցիոսուն՝ մէլաքէ պիլէ չայըգ կէօրիւմէյիփ, էալընըգ ինսանա վատ օլտնան տէվկէԹմէն

աշա սայտը տիւնեա՝ պու տուր. սահիպի քէնոսի կէօք-
սէն հնիփ կէթիրտիլի տէվլէթէ, քէնոտի ատալէթի
իլէ էմր էթտիլի, վէ միւճիզաթլէրի իլէ պէյան էթ-
տիլի, վէ հօմրիս վէ հօլիս-միւլէ փիշքեշ էթտիլի
տէվլէթէ, Լօրէնցիոս պու տիւնեա գատար իթի-
պար էթմէյօր: Ագլընըն պէյէնտիլի պու տիւնեա տը-
տը: Տիքէնտէն եիւզ եաստըղը իւզերինտէ բահաթլըդ ա-
բայօր: Պի այնի, էյի թերթիպ օլունմամըշ հէքիմ չեր-
պէթի կիպի, բիհլերի թէսքին էտէճէյինէ, տահա զնյա-
տէ գապարտըր, խայալինէ գօրգունճ տիւշլէր կէթի-
րիփ, ուշուգլանա ուշուգլանա՝ քիշկի ույանըգ օլտու-
ղունտան զնյատէ ույգունսուզնտա էօրսէլէր: Պիլերիմ,
պունլար պին քէրրէ սէօյլէնմիշ սէօզ պաշը տըր տէյէ-
ճէքսին: Էօյլէ տիր, էօյլէ • չաքին մէՀՓուռմուզնտա օլան
հագ՝ անղլաշըլընճայա գատար, հէր գաչ քէրրէ սէօյ-
լէնսէ ազ տըր:

Տիւնեայը պիր քէրրէ էյի թանըտըգտան սօնղրա, էլ
պէթտէ էտ խալահ օլուփ, գալպիմիզի ճէնննէթէ տօղ-
բուլթմալըյըղ, եախօտ տահա պու տիւնեատէ էքէն
պիլէ, ասըլը ուսուլլու չէյթան օլմալըյըղ: Կէլ խմոի
պագայըմ, շու գատար սէվմէյին տիւնեա, օ բահպըթա-
սըղ մուհապպէթինի տէյէրմի. զիրա խսթեր քեսիշ, խս-
թեր հիւքմինտէ էսիր գալ, հէր նէ էթսէն, պէլասըն-
տան գուրթուլամազըն. ֆագաթ էքի սուրէթին պէ-
լասը՝ պիր պիրինտէն ֆարգը տըր: Կէօղնինիւ գալը-
րըփ, սահիհ տէվլէթի, սահիհ տօսթլուղու, պու եէր-
տէն եուգարը արամայան ատամ՝ պու տիւնեատէ տօս-
թուն տէվլէթին կէօրկէսինի պիլէ պուլամազ:

ՕՆ ԻՅՈՒՆՈՒՐ ԿԻՆՁ

ՍԻՓԱՆ ՎՒ ՔԻՆՑՒ ՔԻՆՑՒՅԻ ԷՕԼՅԻՒՐՄԻՔ։

Ակն տէրսին քի (ա) „ պիւյիւքլիւք սէվտասընտան վազ կէչտիմ. օ պիր տէ-լիլիյիմիշ քի՝ մալի փէք չօղա օլույօր։ Ա-քին օ կիւլէր եիւզիւ սէֆայը նէ՞ եա-փայըմ։ Ինսան գըսմընա՝ օնու Հանկի՞ մուրապըն խօշա եասագ էտէ պիլմիշ։ Ինսան սէֆայէ էսիր տօղմուշ տուր։ Ին-սան էվլատը՝ սէֆայէ մալիք օլմագ իչին, Թաէր Թախթը ֆիտա էտէր, հիչ պիր Թէհլիքէյի սայմազ, հեր պէլայէ ամըլ-լըր։ Եա էօլիւրիւմ եա գալըրըմ տէյի՝ սէֆէրէ կիտէն ձենձէի՝ եիւզ աղարտըր-սամ, սէֆա էտէրիմ իւմիտինտէ տիր։ Պիւյիւքլիւք սէվտասընտա օլան ատամ՝ շէրէֆէ նաիլ օլուրսամ, սէֆա էտէրիմ սանըր։ Թախթ իւսթիւնտէ օթուրմուշ փատիշահլար՝ սէֆանըն ֆէրմանընա իւ-Թաաթ էտէրլէր։ Սէֆանըն ձէլալինէ քի՞մ տայանըբի, հիւքմիւնտէն քի՞մ չըգա պիլիր „ տէրսին։

Ակֆա աշգը պիր սէվտա տըր քիչին-սանտան այրըլմազ. քիչինին ֆազիլէթի նէ գատար ղալիպ օլսա, պու սէվտայը ան-

ձագ Թաղիգա գոյա պիլիը · լաքին Թէ-
մլինտէն տէփ էտէմզ : Սէփա՝ ինսա-
նըն էն պիլյիւք տէվլեթի տիր տէյի ,
Թապիաթ պուննտան զիյատէ սէօյլէյէ պի-
լիր մի : (Բ)

Այա սանա քիմ տէր քի Թապիաթին
սէսինի տինլէմէ, սէփատէն իմթինա էյ-
լէ տէյի : Սէփա տէտիյին ձէննէթ մահ-
սուլու տուր · ձէննէթտէքի բուհլերը
ալլահըն մուԹլուլուղունա հիսսէտաը է-
տէն՝ սէփա տըր : Տիւնեատէ տէ սէփա
վար : ՊիւԹիւն տիւնեա սէփանըն իհ-
եասը տըր : Սէփա օլմասա , տիւնեանըն
եիւզիւ պիր սագիլ շէյ օլուր : Իչինտէ-
քի վիւճուտլար քէչէլէնիփ , տօնուփ ,
ույուշա գալըրտը : Սէփա տէտիքլերի՝
տիւնեանըն բուհու տուր : Տիւնեա օ-
նումնա եաշար , տիւնեայը գըմըլտատան,
էձէլէ գարշը տուրան, սէփա տըր :

Տույմագլըգ հասսէսի օլան զաԹլեր՝
հէփ սէփանըն պէնտէլերի տօղար : Ին-
սանը՝ սէփա օլմատըղը եէրտէ , սէփա-
նըն կէօլկէսի էսիր էտեր : Լաքին սէ-
փայը փազլըլեԹտէ արայան՝ նէ գատար
նատիր տիր : Պէտ խուշ սէփասընըն տիւր-
լիւսիւ՝ գալըլէրի չալգայան սէվտալար
կիպի չօգ տուր . ինսան գրսմը՝ եա ա-
սըլ սէփա էտէձէք շէյի եանըլըր , եա
սէփանըն հուտուտինի Թէձաուզ էտեր :
Ձիրա տիւնեատէ զապԹսըզլըգ պիր
տիւրլիւ տէյիլ տիր . ագլըն պէյինմէտիյի

սէվտալարըն հէփսինէ զապթսըզլըգ տէ-
նիր ։ Ինվէստիսիյէ թէրպիյէ էտէն պա-
պայա պագ . քէնտի պէլքի տահա մուր-
տար խուշլարա միւպթէլա տըր ։

Պիրի մալին թահթըլըզլընա գափը-
լըր , ամըզ սահիպլինին էլինտէն գափար ,
հարամ ըլա կէչինիր ։ Օպիրի քէնտիյի
ինթիգամա գուզ էտէր . քիմի աշգ ,
քիմի զարազ պաթագձըլարը՝ գան ըլա
սէֆա էտէրլէր ։ Նէթիճէնի քէլամ , սէ-
ֆա տէտիքլէրի էյիլէրին տէ՝ քէօթիւ-
լէրին տէ նիշանկեահը տըր ։ Եարամազ
քէսիճինին սիլահա տավրանտըղը՝ սէֆա
իչին տիր . մէմլէքէթ զապթի՝ ույգու-
սունու րահաթընը ֆիտա էտիփ , կէձէ-
լէրտէ պիր քէօր ֆէնէր իլէ մահալլէյի
տօլաշտըղը՝ սէֆա ուղուրունա տըր . . .
Խալգը տէրսէն . թամաքեար ատամ՝ սէ-
ֆա իչին ույգուսուն սաթար , մալինին
հանը պաշընտա էօմրիւնիւ իփրանտը-
րըր ։

Ի՝գլընա պէյէնմիշ մուրապըթ , սէֆայը՝
սէֆայա խօր պագմատա պուլուր ։ Պա-
զը տէֆ՝ա տէրտտէ պէլատէ պիլէ սէ-
ֆա պուլուրուզ ։ Օ զաման տա սէֆայը՝
չէքտիյիմիզ միհնէթտէ , տէօքտիյիմիզ
կէօզ հաշընտա եա պուլուրուզ , եա պուլ-
մաղա իւմիտ էտէրիզ ։ Շու ապտալ գա-
լէնտէր՝ տիւնեայը թէրք էթմիշ , չէօլ-
լէրէ չէքիլմիշ իսէ , սէպէպի նէ՞ տիր . օ
տա սէֆայէ պիր գուրպան ։ Սէֆա տէ-

տկլիմիզ՝ տիւնեւատէ սեվասլըն տա , կիւ-
նահըն տա աթասը տըր։ Իկզալեթի տէ
իրթիքեւապ եթտիրիր, ուգուպեթի տէ.
Էօլիւմիւ պիլէ կէօղիւմիւզէ ալտրըրը ։
Պու ալէմին սահիպի՝ պէնիմ տէ էֆէն-
տիմ տիր. պէնիմ տէ պու մէրագի պէյթ-
լէրիմտէն մէրամ՝ սէֆա տըր ։

Պիւլերիմ, պիզիմ քեամիլլիք Թասլայ-
ան նազլիք միզաճ միւրաիլերին կիւձիւնէ
կելիր. սէֆանըն մէտհինի եթտիյիմ՝
Թէհլիքեէլի շէյ տիր տէյի, ձէսարեթիմի
զէմմ էտիփ, եիւզլերին էքշիտիյօրլար ։
Ինսանըն Թապիաթինտէ՝ սէֆայէ օլան
մէյլի եէթիշմիշզմի քի , պու տա մէտհի
իլէ կելմիշ, տահա զիյատէ Թահրիք է-
տէյօր . պու նէ միւլահազասըզլըգ տըր
տերլեր ։ Էյ զէմանէ քեամիլլերի , (էյ-
էր հատտէն զիյատէ քեմալիյէեթ Թաս-
լայանլարա քեամիլ տէնիրսէ ,) պէնիմ
շու միւլահիմ ձէվապըմը տինլէյին ։ Ին-
սան գրսմը հասսէլերինէ ինանմըշ տըր .
պիզ՝ օնլար եալան տըր տէյիփ խալգը
ալտատամայըզ . ալտատա պիլսէք պիլէ,
ատամ ալտաթմագ եօլը՞ շէյ մի տիր ։
Հայա . զիրա տօղրունուն կէօրէձէյի ի-
շի՝ եալան կէօրէմէզ ։ Էօյլէ իսէ տօղ-
րուձա իգրար էտին քի , պալ Թաթլը
շէյ տիր, լաքին իչինէ զէհիր կիրիրսէ,
ատամը էօլտիւրիւր ։ Նիձէ . սաղթ փա-
զիլէթի՞ մի մէտհ էթմէլի ։ Ինսանտա
փազիլէթտէն զայրի մէտհ էտէձէք շէյ

եօգ մու ։ Էօյլէ իսկ՝ նիչին սաղլըղը խասթելիքտէն էյի սայարլար ։ Թասլիա-Թէն սէվտիյի չէ՝ ելայէթտէ էյի տիր , պիլ սէօյլէմէյէ հաձէթ տէյիլ ։ Վէ քէնտինի սագըն տէյի՝ կելէձէք վագըթ-տան պէրի՝ գուլաղընա սէս կէլմիյէ-ձէ , կէօրտիւյիւն սէֆա՝ ֆաղիլէթտէն կէլմիշ տէյիլ իսկ պիլէ , սէն եինէ կէրի գալմա ։

Ակֆա տէտիքլէրի՝ հօմրիւն մուալէ-ձէսի տիր ։ Եարատանըն քէրէմլէրինէ Թէշէքքիւր տիւր ։ Եարատան՝ գալըպ-միշ պիր լաթիֆ հասսէ վէրմիշ օլմա-սայը , էթտիյի քէրէմլէրէ Թէշէքքիւր էտիրմի իտիք ։ Սէֆա տուշմայան քիշի՝ նամըէօր տուր ։ Ինսան՝ սէֆայը պէշի-տէ իքէն պաշլար տուշմաղա . տօղտուգ-լայն սէֆանըն չէշնիսին տուշար , վէ հօ-լիւնձիյէ գատար՝ աշգը գալընտէն չըգ-մազ . քեամիլլիք սէֆայէ տիւշմէն տէյիլ սէֆայը չիւրիւմէմէք իչին օլմուշ տէյիլ , հաթթա սէֆայէ եար օլուփ , եօլ կէօս-Թէրմէք իչին տիր ։

Ակապաթ ինսանա էպէտէն սէֆա էյլէ տէյի չաղըրըը ։ Հէր Թարաֆտա հասսէլէրիմիզէ սէֆա էթտիրէձէք չէյ կէօսԹէրիր ։ Տիւնեանըն պէրէքէթինի պիզիմ իչին եափար ։ Գատիմի պիր տիւյ-իւն ԹուԹմուշ , ինսան էվլյատընա նէ-ֆիս չէշնիլէր իլէ էպէտի զիաֆէթ է-տէր ։ Ճէօմըրտ էլի իլէ սէֆա գատէ-

հին տուրմայրի տօլտուրուր , վէ հագ թարաֆըճտան ինսանա սուռար : Տավէ-թինի գապուլ էթմէմէք նէ՛ տիր պիլի՞ր-միսին. պիզէ սէֆա էթտիրմէք իչին ար-զուլերի , արզու էտէձեք չէյլերի , վէ չէնի տուլյաձագ հասսէլերի պիր պիրինէ ուլյտուրան ալլահըն նիմէթինի ինքեար էթմէք տիր : Եօգ , եօգ . եարատանըն քերէմլերինի գապուլ էտելիմ, քէնտի կէօզիս էօնիւնտէ սէֆասըն չըգարալըմ, վէ տուլյտուղումուզ սէֆա՝ քէնտի քերէ-մինէ թէչէքքիւր օլսուն : Ընձագ հաս-սէ գատհինի օրանսըզ իչմէյելիմ : Ին-սանա լայըգ՝ տահա գուսուրսուզ սէֆա-լար վար : Ագլընը թէլպէյէ էթմէք , ձանընըն գուտրէթլերինի իչէթմէք , ֆիքրինի ֆազլէթէ ալըշտրըմագ , վէ էյլիք էթմէյե պէր գարար աշգը օլմագ , քիչի պունլար ըլա գալպինէ ֆէրահ վէ-րիփ , տաիմա սէֆատէ օլուր :

Լօրենցիոս , սէն պիր պէձիտ չէյ տիւ-չիւնտիւյիւն եօգ , ամմա էյէր սէֆա հագ-գընտա պիր տիւշ կէօրիւփ , սէֆանըն թասպիաթինի պիր ձիւզ՛ի տիւշիւնէ պի-լիրսէն , պէյթլերիմէ գուլագ վէր տէ , սէն նէ՛ փէրհիզքեար մուրապըթ ատամ օլտուղունա շաշարսըն : Սէֆա տէտիյին նէ՞ տիր , պիր միֆէրրիհ իսմ իլէ անը-լըր ֆազլէթ տիր : Տահա էյիսինի սէյ-լէյիմմի. ֆազլէթ պիր ֆիտան գալե-մի տիր , սէֆա ուձունտաքի չիչէյի տիր .

վէ քեամիլ Եպիկիւրոս ֆէյլէսօֆուն խա-
սիմլերինին պու պապտե սէօյլէտիկի իֆ-
թիրա տըը ։ [1]

Ինսան գըսմընտա գուԹլու օլմանըն
սըրըընը չիմիկէտէք պուլմուշ եօգ ։ Գու-
րու արզուլա գուԹլուլուգ պուլունմազ ։
ԳուԹլուլուգ տէտիքլերի՝ նէ պէտխոշ-
ուն ալչագլըղընտա հասըլ օլուր , նէ ալ-
չագ ատամըն պօզուգ գալըկտե ։ Օ
պիր սէնաաԹ տըը քի , մէշգ էԹմէյէ
միւՀԹաՀ. վէ մէշգտե միւտավէմէԹ էԹ-
մէյլէ օլուր ։ Զիրա պիր քերրե արասընը
սօուԹտուգլայն , էվվէլքի չէքիլէն զահ-
մէԹին մահսուլու զայ օլուփ , մէշգտե
օլան գուսուրուն արտը սըրա տէրտ իլէ
պէլա կէլիր ։ ՊախԹըմըզ՝ պիզ արամա-
տան՝ քէնտի կէլիփ պաշըմըզա շան շէ-
րէֆ եաղտըրա պիլիր. մալ այաղընա կէ-
լէ պիլիր. լաքին քէմանիյէէԹէ պիզ գար-
շը վարմալըյըզ ։ ԱնՀագ կէօզիւմիւզիւ
գօրգուԹմայալըմ. քէմանիյէէԹի արա-
մագ էլզէմ իսէ, զայրէԹի օլան ատամա՝
էլէ կէԹիրմէսի տէ շիւպՀէսիզ տիր ։
Տիւնեանըն սաիր էյլիքլերի կիպի, պազը՝
արայանտան գաչար մագուլէտէն տէյիլ

1 ՖէԹիրա տէյիլ, զիրա Եպիկիւրոս ֆէյլէսօֆ՝ ֆա-
զիլէԹ տէյի զէվգ սէֆայէ տէր. պիր ատամ՝ նէ գա-
տար զէվգ սէֆա էԹմէ , օլ գատար չօգ ֆազիլէԹ սա-
հիպի օլուր տէմէք իսԹեր ։ Լաքին պու պիր պահա տըը
քի , Եունկ ֆէյլէսօֆ քէնտի տէ գապուշ էԹմէյօր ։

տիր, քեմալիյեէթի արայան ասլա պօշ չըգմազ։

Ակֆանըն աթասը քեամիլլիք տիր. Թայասը Թէրպիյէ տիր, խօճասը սապը տըր. պուննարտա միւտավէմէթ էթմէյիլէ Թէքմիլսէֆա օլուր։ Ակֆանըն ԹախԹը՝ սալիհ ատամըն գալպի տիր. օնտա վագարըլըա օթուրուր, Ճանըն հէր գուտրէնէ Թաթլը Թաթլը հիւքմ էտէր։ Գափուսունտա օլան էթպահ՝ ֆազիլէթլէր տիր, էթրաֆըն գուշատըփ, քէնտիյի մուհաֆազա էտէրլէր։ Վէ պու իսիմլէրինտէն գօրգտուղումուզ ֆազիլէթլէր՝ հէփ ինսանըն տօսթլարը տըր։ Ինսանըն էյլիյինէ չալըշըրլար. վէ էտէՃէյի սէֆանըն փհի վէ փունարը տըրլար։ Օնլարըն պիզէ էթտիյի Թէնպիհնէ տիր. պիզիմ քէնտի իսթէդիյիմիզ տիր։ ՄուԹլուլուղա լիյագաթ փէյտա էտին քի, մուԹլու օլասընըզ տէրլէր։ Ա՛հ Թաթլը սէֆա, ա գուտրէԹլի ազիզ գանուն սահիպի, ինսանլարըն ապլը օլուփ սէնի ապըլ աշըյլա սէվսէ. սէնին մուրատըն՝ օնլարըն պէյէնտիյի շէյէ մուԹասըփ օլմուրտու, վէ հէր էմրին՝ օնլարըն արզու էթտիյի շէյ օլմուրտու։ ՏէվէԹ տէտիքլէրի՝ սէնին էմրինէ իԹաաԹ էթմէք տիր։ Տէրտ պէլա՝ սէնին էմրինէ իԹաաԹ էթմէմէնին Ճէզասը տըր։

Պիզ ապլըմըզճա՝ եարատանըն սէնի տիւնեատէ մէմուր էթտիյի Թէտպիրլէ-

բինի պօզաձաղըզ ։ Սին կհօքատեն էնտին իսկ , ինսանը հայվանա պէնդէթմէք իչին տէյիլ , իլլա ինսանը միշէրրէֆ ետիփ , եարատանընա եագլաշտըրմագ իչին տիր ։ Ա՛ ձենդէթ մէչէյի , սէն կէլիփ արամըզա կիրտիչին՝ ֆէրահլընա ագլըմըզա գուվվէթ վերիփ , պիզե եարտըմ էթմէք իչին տիր ։ Կէլիր իպթիտա ֆազիլէթէ էլ ԹուԹարըզն , օ տա գարշըլըզընա սէնին հիւքմիւնիւ ալգըշլար Թագվիյէթը վերիր ։ Էօմիւր , մէշհէպ , վէ իւնսիյէթը , հէփ սէնին սայէնտէ եաշար ։ Տըմաղըմըզա լէզիզ կէլէն նաֆագանըն Թաթլը չէշնիսի՝ վիւճուտումուզու պէսլէմէյէ պիզի Թահրիք էտեր , էլին պիզի մէտհ էթտիյի՝ խօշումուզա կէլտիյինտէն , քէնտիմիզի խալգա պէյէնտիրմէյէ ձահտ էթտիրիր , վէ հէփիմիզի էթԹիֆագտէ ԹուԹար . պու տէվլէթի՝ սալիհ ատամ օպիր տիւնեատէ պէքլէր իքէն , պու ֆանի տիւնեատէ պուլունուփ , պուլտուրան քէրէմ սահիպինէ շիւքիւրլէր էթմէք պօձու՝ քէնտիյէ սէֆա օլուր ։

(4) Ա՛յ մուԹլուլուգ ֆիտանընը սուլայըպ չիլէնտիրէն մուպարէք սէֆա փունարը , ձանըմըզա տուրմա ագ ։ Լաքին օ փունարը այըպ ագրտան՝ անձագ ֆազիլէթ տիր . գապահաԹ՝ պէրէքէթինի գուրուտուր ։ Իֆրաթ ըլա Թագսիրաթ՝ սէֆայը պէտ ամէլ Թէպտիլ էտեր , վէ ձեզասընը չէքտիրիր . օրանսըզլըգ պա-

շըմըզը սէրսեմ էտէր, աղըը աձը փէյ-
տա էտէր, էձէլէ սէպէպ օլուր։ Պէնիմ
պիր տիւշմէնիմ օլսա, էօլ չիւսիւզ օրան-
սըզ սէֆատէ օլսուն տէուէքտէն ֆէնա
տուա օգուլսամամ։ Տօսթուտ, սէֆա գա-
տէհլինի թօրթուսունատէք տէվիրիրսէն,
տիպլինատէ աձըսըն պուլուրսուն. լաքին
էօլ չիւսիւն շաշըրմայըփ, թանղըրա, ին-
սանա վէ սանա գարշը օլմատըգտան
սօնղրա, տօյա տօյա իչ. նէ գատար զէյ-
ատէ քէյֆ օլսան, ալլահա օլ գատար
եագըն օլուրսուն։ Ալլահ պիլէ՝ սիւր-
տիւյիւ սէֆանըն նէտատմէթի օլմամաղ-
լա ալլահ տըր։

Մագըն, պու հալի պէտ ամէլ սէֆա-
լարընտա տա պուլուրուս սանմա։ Պէտ
ամէլ սէֆասընըն մէյվէսի՝ մութլագա
ազապ տըր, գուրթուլուշու միսքին տէյ-
իլ։ Ինսան էվլատը թանղրընըն թէրթի-
պինի պօզուփ, գատէրին էլինտէն գուր-
թուլա պիլմըմի։ Եէրի կէօյիւ եարա-
տանըն թէտպիրինէ գարշը սէֆա փէյ-
տա էտէրիմ տէմէք՝ տէլիլիք տիր։ Պիր
սաղը եափան ուսթա՝ ահէնկինի ույտուր-
մագ իչին փէրտէլէրին էօլչէր, նիզամը-
նա գօր. սաղը չալար ատամ՝ էլպէթտէ
փարմագլարընը օ նիզամա ույտուրմալը։
Քէզալիք ինսան էվլատը տա՝ էթրաֆըն-
տա օլան չէյլէրին սէֆասընը՝ եարատա-
նըն գօտուղու նիզամտա գուլլանըլըսա
պօւլուր։ Ինսանըն եաշամասընը՝ եարա-

տան ալլահ ձան ըլա թէնկին իթթիֆա-
գընա գօմուշ , սէֆայը տա՝ ձան ըլա
ֆազիլէթին իթթիֆագընա ։ Ֆազիլէթ-
սէզ սէֆա՝ նէֆէս ալմատան եաշամագ
կիպի , գապիլսիզ չէյ տիր ։ Ֆէլէք՝ նէ
քէօթիւ ատամն տէվլէթ վերէ պիլիր ,
նէ էյի ատամըն տէվլէթինի էլինտէն ա-
լա պիլիր ։ (ր) Սէն ֆազիլէթլի օլ տա ,
պագըսընը թանղըրյա հավալէ էյլէ ։

Շամաթատան խօշլանան ատամլար ,
ֆիքիր տաղընըգլըղընտա կէզէն ատամ-
լար , սիզ սէֆա էտէյօրուզ տէյի էօյիւ-
նիւրսիւնիւզ . սիզէ տիւնեանըն զէվգի-
նի չըգարըր ատամլար տէրլէր , օյուսա
պէլասընը չէքէր ատամլար սընըզ ։ Կէօ-
զիւնիւզ տաիմա կէլէձէք վագիթէտ տիր .
նիչին . չիմտիքինտէն խօշնուտ տէյիլ սի-
նիզ , օնուն իչին ։ Քէնտինիպտէն էօյլէ
ուսանմըշսընըզ քի , չէքտիյինիզ տէրտի
սըրը էտէմէզ , հէր սաաթ աշիքեար է-
տէրսինիզ ։ Բահաթլըզ սիզէ պիր աղըր
եիւք տիւր ։ Ձան սըգընթընըզ սիզի
էօրսէլէր եաթըր , իչէրինիզին սըգըն-
թըլարընը ույուշտուրմագ իչին՝ ձանը-
նըզը ավընտըրըրսընըզ . նաֆիլէ չէյլէր .
տէրտինիզի աշիքեար էտէր , լաքին եա-
րանըզա մէյէմ օլմազ ։ (ե)

Խնսան գըսմը գուԹլու օլսա , կէձէ-
լէրին սուս վագԹինի՝ չօձուգ օյունձա-
ղը էյլէնձէյլէր իլէ կիւրիւլԹիյէ պօղ-
մազտը ։ Պէօյլէ օրանսըզ քէյֆլէր՝ քէն

տիկե պէյնմիշ խաֆիֆ միւրթէքիպ Ճան-
լարա մախսուս տուր ։ Օ քէյֆլեր պիր
խասԹա սէսի տիր քի, պաղնաՀ սինիրլե-
րի սարսըլըմի, պիր ազ գուվվեթ սուրք-
Թի կէօսԹերիր կէչեր ։ Պիր գըտըգլան-
մա տըր քի՝ իպԹիտասը կիւլտիւրիւր,
սօնդըր կէօզիւնտէն եաշ չըգարտըր ։ (Կ)
Օրանսըզ կիւլմէք՝ քիշինին ֆիքրինի տա-
ղըտըր, եւլի Թաձիզ Հաէր, վէ չօգ տէֆ'ա
ֆօտո՛ւրմույուզ տէլի՛միշիզ տէյի՝ քէնտի-
միզի քէնտիմիզ գապահաԹը Հաէրիզ ։
Պաղը քէրրէ եիւրէյի եանան ատամ՝ տէր-
տիմի տույմայըմ տէյի, քէնտիյի էօյլէ սէ-
ֆալարա վէրիր։ Պէօյլէ պօշ շէյլերի՝ կէր-
չէք սէֆա տըր սանմայալըմ։ Օնըլար պէտ
ամէլ քէյֆի տիր. պօշ պիր շէյ իլէ մաՀվ
օլուր . օ քէյֆ կէ՛չտիյի պիրլէ՝ ինսան
կէվչէր , վէ եվվելքինտէն պէԹէր մաՀ-
զունն օլուփ , տէրտինի տահա զիյատէ
տույար ։ Պու բապըԹասըզ քէյֆ՝ չա-
մուրլու սէլէ պէնզեր , սուլարը պիրտէն
Թաշըփ , տալղալանըր , եուվարլանըր .
շամաԹա՛յլա տաղըլըր, պիր պաշլար, պիր
տէ պիԹէր . վէ օ պաստըղը օվալարտա՝
պիլէսինէ սիւրիւքէտիյի չամուրտան
ղայրի շէյ գալմազ ։ ՖէլաքէԹէ գարշը
գօյաձագ , ֆագըրլըղա կիւլեր եիւզ իլէ
բիզա վէրէձէք , էձէլնն գօրգունձ եիւ-
զինտէն իւրքմէյիփ, բահաԹ եիւրէյ իլէ
գապուլ էտէձէք՝ պու քէյֆլեր տէյիլ
տիր ։

ՊուԹլուլուգ տէտիքլէրի՝ հասսէլէ-
բին տուլտուղու կէչիձի քէֆիտէ տէյիլ
տիր, իլլա ձանըն պէր գարար օլմասըն-
տա տըր։ ՁալգանԹը իչինտէ օլան ձան՝
պէր գարար օլամազ։ Պիր սէֆհա տահ-
մա պէր գարար օլմագ իչին, կէրէք քի
ԹէմԹիլի գավի, վէ իպԹիտասը ԹէրԹիպ-
լի օլա։ Էօյլէ սէֆհատա ֆօտուլլուգ,
էտէպսիզլիք օլմազ. իլլա քիչինին Թա-
պիաԹինտէ պիր ԹաԹլըլըգ օլուր, եիւ-
զիւ կիւլէր, եիւրէյի երմէյագ օլուր, հէր
քէսի ձէրը. վէ էօյլէ ատամըն Հալինի՝
քէնտիյի պիլմէյէն շաշգընլար՝ գասա-
վէԹ պէչարէԹի տիր սանըրլար։ Նէ-
ԹիձէԹի քէլամ, քէնտի մահՀուպ, աղըր
պաշլը, վէ եիւրէյի շազ օլուր։ Ինսան
գրսմընըն պուննձա տէրտի արասընտա՝
քիչի պիր զամանըզ սէվինձ կէօսԹէրմէք
տէնքսիզլիք տիր։ Պիր ատամ արսըզ ար-
սըզ կիւլմէք՝ էլլէրէ խօր կէօրիւնիւր.
վէ տէրտլինին տէրտինի մասգարա էԹ-
մէք տիր։ Լաքին պիր ասըգ չէՀրի՝ տա-
Հա խօր տուր, քիմսէնին պէյէնիի իԹի-
պար էտէձէյի շէյ տէյիլ։ Եարատան՝
գուլուննու գուԹլու էտէձէք օլմասա՝ եա-
րաԹմազտը. էօյլէ օլտուգտան սօնղրա՝
պէօյլէ պիր քէրէմ սահիպինին էօնիւն-
տէ մէյուս չէՀրի իլլէ կէզմէնին ասլը նէ։
Ճանը մէԹին օլան ատամ՝ պուլ խբի ու-
ձունն օրԹասընը պուլուր, վէջինինի շա-
շըրմազ. գասավէԹտէն սէվինձ՝ գա-

բարբն պօզմայարագ վարբը. վէ պիր եօլ-
լու սէվինճտէն պիր խայբրլը գասավէ-
թէ տիւշէնէճէք օլսա, թէտրիճի թէտրի-
ճի էնէր։ Քեամիլ ատամ՝ ասլա նէ գա-
սավէթլի մէյուս չէհրէ կէօսթէրիր, նէ
գալպինտէ օլան ֆէրահը՝ օրանսըզ բա-
պրթասըզ սէվինճ իլէ տիշարբը տէօքէր։
Էգպալի եէրինտէ օլուր, գալպի ֆէրահ,
եիւզիւ կիւլէր, լաքին քէնտիլի տէլիլիյէ
վէրմիզ։

Լ՚էյ չաշգըն ատամ, տիւնեա ահպա-
պրնը պրագ, օյունու էյլէնճէլի թէրք էյ-
լէ։ Սազտան օյունտան թէսէլլա պուլա-
մազըն. Թէսէլլա պուլաճագ շէյի՝ կել
պէն սալըգ վերէյիմ։ Գալպինի մահզու-
նիյէթէ պասաբմը. Ճանընը գասավէթ
սարաբ մը։ Ֆիքրինէ պիր հագ մատտ
կէթիր, սէվտալարընըն պիրինի զապթ
էյլէ, պիր ալինէնապլըգ էյլէ, Ճահիլէ
նասիհաթ էյլէ, պիր տէրտինճինին եիւ-
զիւնիւ կիւլտիւր, տօսթունու թէրպիյէ
էյլէ, տիւշմինինէ էյլիք էյլէ, եախօտ
աշգ ըլա ֆիքրինի եարատանա գալտրը,
եարատանը տիւշիւն. տէր ագապ գասա-
վէթին տէֆ օլուր, ֆիքրին թաղէլէ-
նիր, րուհլարըն Ճանլանըր։ Տէֆի զամ
էթմիյէ լալի ընէք պատէյէ, ահինքլի սէ-
տալարա միւհթաճ օլմազըն. վէ թամ-
պուրունուն գըրըլտրղընա, պաղընըն գու-
րուտուղունա՝ աճրմազ թէսէլլա պու-
լուրսուն։ (է)

Ակն քի կիւլմէյէ հէվէսին վար, պիր տէ քէնտի իւսթի իւնէ կիւլէրմիսին։ Սա-նա պիր նասիհաթ վէրէյիմ քի, սէն տէ շաշասըն։ Վար օտանա գափան, թէվ-բաթը[1] էլինէ ալ օդու. ծնտա եիւրէյի-նի թէսքին էտէձէք չօգ հագ մատտէ-լեր պուլուրսուն։ Օնլարը հագ թաա-լա քէնտի եալտըրմըշ ծլմասա պիլէ, եէ-նէ ինսան ագլալա, սէնէլէրին տէվլի իլէ պուլունմուշ խազինէլէրին էն ալասը տըր. քեամիլ ատամ՝ ծնլարը օգուտուգ-ձա հայրան օլուր։ (ը) Լաքին սէն տէյ-էձէքսին քի, օ պիր սագիլ թարիգ իլէ ֆէրահ արամագ տըր։ Պէլի. լաքին կիւ-նէշին տէ իլձ շավգը կէօզիւմիւզէ վու-բուրսա, խօշումուզա կէլմէգ. պիզի զէյ-ատէ խօշլանտըրաձագ չէյլէրին խպեթի-տասը ֆէնա կէլիր։ Պիր եօլձու թաթ-լը ուչգուչա տալըփ եաթըրսա, եօրղուն-լուգ սըգընթըրսընտան տէյիլմի։ Ֆէլէք պիզէ հէր էյլէյի փիշին ագձէ իլէ սա-թար. սէֆայը տա մուֆթ վէրմէզ. ին-սանըն սէֆասը՝ գըլըձը էքմէյի տիր։ Եարատանըն սէֆայէ թագտիր էթմէյի պահա՝ զահմէթ տիր. քիշինին սէֆասը զահմէթտէն սօնղրա օլուր։ Փէք աձէ-լէ էտէն՝ (ը) սէֆասընը պօզար. զիրա չէյ օլան սէֆա հիչ տիր։ Զահմէթէ տայանըփ, րահաթըն կէլմէսինէ վագըթ վէրմէլի։

1 Աստուածաշունչ։

Ի՛մոի ինսանըն էոխնէ պիլէնէյի էյ-լիքլերին էն ալասը՝ սէֆա օլտուղունա գարար վերելիմ. լաքին սէֆանըն սահ-հի իլէ սախթէսխի ֆարգ էտելիմ։ Սա-հիհ սէֆա տէնէնէք՝ ագիլանէ օլան տըր. ագը ըլա կէրէյի կիպի թէֆթիշ էթմէ-տիքձէ գապուլ էթմէմելի ։ Ֆաղիլէթ-տէն հասըլ օլան սէֆա՝ գուլլանըլմազլա արթար , վագթլերի եէնէր , վէ իխթէյ-արըն միւտաւէթի էօմրիւ թէմամ օլուն Ձայա գատար՝ եանընտան այրըլմայըփ , ախրէթի աշիքեար կէօսթէրիրէք՝ էձել գօրգուսունու տէֆ էտեր ։ Էպէտիւիք՝ ագշամ կիւնէշի կիպի իխթէյարըն մեզա-րընա պիր փերթեվ սալըփ , թիւքէնմէզ պիր կիւնիւն իլք շէֆագը տըր տէյի՝ մե-զարը միւֆերրիհ կէօսթէրիր ։ Սախթէ սէֆա էպէտիւիքտէն իքրահ էթմէյիրիր , վէ հիչ օլաձաղըզ տէյի՝ պիր մուրտար սէ-վինձ վերիր . քիշիյէ օլտուղու Հալտէ պիր կէշէնի ձիւզ'ի ֆերահ կէօսթէրիրսէ , պիր տէ կէլէձէք վագթին փէրտեսին գալտըրըփ , իւրքէք կէօզլերինէ՝ էպէտի մուսիպէթի կէօսթէրիր ։

Ա՛ման , ձան . (շու միւալարէք իսմէ ին-սանլար սէձտէ էթսին .) Ձան ձինինէթ-տէ տօղմուշ տուր . տիւնեայէ վերմէձէք, էօգ պահայա սաթաձագ մանա՝ տէյիւ տիր։ Ճանըն մուգատտերի՝ քէնտի պիչ-իւքլիկլիւն հրճգ էտիփ , գաթի ազատէ-լիյին սագլամազ ըտը ։ Տիւնեատէն պիր

քիշիզատե եօլձու կիպի , ատելէթէն կէ-
չիփ , քիպարլըղընա քիր կենթիրմէյէրէք՝
ագլը ֆիքրի քենտի վաթանընտա օլմա-
ղըյտը . տիւնեա սէֆալարընա պի գայտ,
վե եօմիւր գատէհլինի գօրգարագ տա-
թըփ, սուսուզլուղուն գանտարմաղա՝ է-
պէտի սէֆալարա պէգլէմէլի իտի ։

Լաքին նէ տըմաղը պօղուգ ատամլար
վար քի , պու ֆանի տիւնեանընմահսուլ-
լարընտան խօշլանըր . ծնլարը հէր չէյ-
տէն էյի սայար ։ Օ ձէննէթ տէն կէլ-
միշ միսաֆիրլեր՝ էպէտի միրասլարընը
պիր կէչմէմի սէֆա իլէ տէյիշ էտէրլեր.
վե կէչինէձէք պուլմաղա՝ էսիր կիպի
աուձ աչըփ, սօգագ սօգագ տիլէնիրլեր
կէզերլեր ։ Սօնղրա եա պախթալարը , եա
չաղլարը օ եավան կէչինէձէյի քէսէր ,
եախօտ ույուշուգ տըմագլարը լէզզէթ
ալմազ օլուրսա , ատ գալըրլար . պիր տէ
ձանլարը օ գրսսա ույգուտան ույանըր ,
իւմիտսիզլիք տէ պիլէսինձէ ույանըր ,
ագրպէթ տայանամազ օլուփ երգըլըրլար ։
Օ նէ կիւձ , նէ զահմէթլի եօմիւր տիւր ։
Պու ձիւմլէ իլէ պազըլար խալգը ալ-
տաթմագ իչին , երինէ սախթէ վագարը
էլտէն գօմազլար . ույուսա քենտիլերին
ալտատըրլար ։ Լաքին ույունուն սծնունա-
տէք սապր էտիփ , օ եավանտան կիւլէր
եիւզ իւլէ , խայալ փէրտեսինին գալգ-
մասընա պէգլէյինըլեր ազ տըր . չօղու
եօվքեսին զապթ էտէմէյիփ , փէրտէյի

քենտի էլլյէ երբեմր ։ Վէ էյլէ թէհ-
լիքելի կէչիտտէն քենտիլերինի սագըն-
տըրաձագ՝ կերէք թասպիաթին , կերէք
քենտի զիմմէթլերինին վերտիկ խապէ-
րի գուլագ արտընա գօրլար ։ Վէ քենտի-
լերին հըֆզ էթմէք իչին , ղազապը պաշ-
լարը իւզերինտէ օլան ալլահ էմրի , վէ
տիւնեա գանունու տինլէմէյի՛ , պիր կիւն
յա իլաճ տիւշձէբլերի գօրգունճ կեր-
տապ՝ հեր թարաֆտան կէօզլերի ճանիւն
տէ կէօրիւնիւ՛ տուրուրքէն , հեփիսինի
պասըփ , խըշմ ըլա քենտիլերինի էօթէ
տիւնեայէ աթարլար ։

Ալահի, նէ՞ տիր օսես ։ օնի՛ գօրգունճ
ինիլթի տիր ։ Հէյլէ շու ատամա պագ ։ ։ ։
Թիւյլերի տիքիլմիշ , կէօքսիւ եարալը ,
գանլարը սէլ օլմուշ ։ ։ ։ էօվքէսի տահա
կէօզիւնտէն ագայօր ։ իւմիտսիզլիք խըշ-
մը տահա լէշի իւսթիւնտէ կէօրիւնիւյօր
։ ։ ։ Լ՛օրենցիոս , սէնին տօսթուն տէյի՛լ
մի շու ։ Աթալմըն տէյի՛լմի ։ օ խօշ թա-
պահթ վէ կ՛էլի սէֆա եէյիտ՝ գաթի
իւմիտ օլմուշ , քենտիլի թէփէլէմիշ ։
Էօրթ իւսթիւնիւ էօրթ , շու գօրգունճ
շէյի կէօրմէյէլիմ ։ Նի՛չին ։ սագլամընըն
ասլո՛նէ ։ կէօզիւնիւ գալտըը , պիր քեր-
բէ տէօրթ եանընա պագ ։ Շու գանլը
պըչագլարա պագ , շու զէհիր շիշէլերինէ
պագ , շու քեմիկնտ իփլերինէ պագ , շու
շիշիր կէօյէրմիշ եիւզլերէ պագ ։ Քէն-
տի քենտիլերինի ահէսթէ ահէսթէ էօլ-

տիւրէն՝ կ՚ելլի հէվա զապթսըզլարա պագ. տահա սաղ իքէն չիւրիւմէյէ պաշլամըշ՝ մէզար գաչգընլարը, մուրտար թէհլէրի. նէն պագիյէեսինի տահա քիլը իլէ սիւրիւքլէյիփ, քէսիք իւմիտլէրինի՝ ազղընլըգ տէրեասընտա պօղմաղա կէօթիւրիյօրլար։ Օ նէ՛ գօրգունճ սուրէթլէր տիր. պագ պիր քէրրէ, ֆազիլէթէ նէ՛ քէօթիւ իքրամլար էտէրլէր։

Կէլէն ձինլէր փէրիլէր, շու քէնտի գանընա սուսամըշ գանլընըն վիւճիւտունու գալտըրըն։ Օ սիզտէն պէթէր ձիպիլէթ, օ կէօզիւ տէօնիւք, ֆիքրի սիյահ, էձէլին մէքրուհ տօսթու՝ խըշմ ըլա ուչտուղու եէրտէ, կէլմիշ քէնտիյի Ինկիլթէրրա ատասընա չարփմըշ։ Ա՜հ վաթանըմ ա՜հ, օ գանլը՝ սէնին ատընը պօզայօր. ա՜հ սէնին ատան գարատան ուզագ օլտուղու կիսի, մէշրէպին տէ ագըլտա՞ն մը ուզագ օլմալ՛այը։ Կէրչէք էձէլտէն գօրգմագ ղայրէթսիզլիք տիր, լաքին էօմիւրէ տայանամամագ տահա զիյատէ ղայրէթսիզլիք տիր։ Էյ վաթանըմ էյ, չէրֆինէ լէքէ օլան՝ շու քիրի իւզէրինատէն գալտըր. վէ պու մուսիպէթլի մէձնունիյէէթլէրին նագլյաթի իլէ Էվզօփայը իւրքիւթմէտէն վա՛զ կէլ։ Պու ձիպիլէթ՝ իգլիմին իգթիզասը տըր տէյի պիւհթան էթմէ։ Սէնին եարաընազլըզընա նէ կիւնէչին մէտխալի վար, նէ արզըն տէրէձէօինին։ Սէն՝ կիւնէ-

չին կՀՁեսի կիւնտիւզիւ պէրապէր օլան եէրտէն ուզագ օլմայղա, ագլընըն գուվվէթի էքսիլմէզ, վէ եարատան ալլահ՝ տիւնեատէ ֆազիլէթ գապուլ էթմէզ եէր եարաթմըշ տէյիլ։ Ինչին պէտխույուունու եափան՝ թօփրաղըն տէյիլ տիր, քէնտի չըղընըղըն տըր։

Պէյլի քէնտի քէնտիյի էօլտիւրմէք՝ տէլիլիյին պիր նէվի տիր. լաքին թէմէլի եիւրէյին ֆէնալըղընտա տըր, եարատմազըղըն սօն գաստը տըր։ Վէ սէնէլէրինի միլահազասըզ կէչիրիփ, էօմրիւնիւ թէնինէ էսիր, վէ պիր պէտ խույտան պիր պէտ խույա տալըփ չըգըփ, Հէր եարատմազըղըն իֆրաթընը թէքմիլ էտէն տէլինին՝ սօն գուտուրմասը տըր։ Էօգսա էՀՁէլի Ձիտէն տիւշիւնէն ատամ՝ քէնտի քէնտիյի թէփէլէմէզ։ Պիզիմ պօրՁումուզ չէրէֆիմիզ՝ էՀՁէլի կէօզիւմիւզէն այըրմայարագ, էօնիւ սըրա գաչմագ տըր։

Ինսան էօլմէյի տիւշիւնտիւքՁէ, քէնտիյի թէթիրէմէ ալըր. վէ ֆէքրինի կՀՁել կիրտապընա տօղրու կէզտիրիփ, չուգուրունու կէօրէՀՁէք օլուրսա, գօրգուփ կէրի չէքիլիր։ Եարատան ալլահ եարաթտըղը մախլուգու պիլիր. ինսան էվլատը էօմրիւնիւ հըֆզ էթմէյէ՝ չօգ տէֆ՛ա եաշամագ սէվտասը քիֆայէթ էթմէյէՀՁին փիշինՁէ կէօրիւփ, էՀՁել կիրտապընըն քէնարընա պիր գօրգու գօ-

մուշ , պիր տալ գըլըձ ձատը կիպի՝ կե-
լէն ինսանը իւրքիւտիւր կերի գաչըրըր ։
Սալիհ ատամը պէօյլէ զապթ կըմէսե ,
էպէտիլէյէ պիր ան կվվէլ վարայըմտէյի,
հիչ պիր շէյ իլէ զապթ օլմազըր ։ Տիւն-
եանըն էն թաթլը սէֆասրնտա՝ ուսանձ-
տան զայրի զէվգ պուլամայըփ , եաշա-
մագ եիւքիւնիւ եարը եօլտա պըրագըր-
տը ։ Սալիհլէր պէօյլէ օլտուգտան սօնղ-
րա , քէօթիւլերի նասըլ զապթ էտիփ ,
Ժագտիր օլան վագթինէ պէքլէթմէլի՛
իտի ։ Գապահաթըն գասավէթի՝ կիւ-
նահքեարըն ձանընը սարըփ , գալայինի
պիմմէթ էօրսէլէմէյէ պաշլարսա , ծնու
քիմ զապթ էտէ պիլիրտի , Օ գօրգու՝
եաշամազա մէձպուր կըմէսե , գահրըն-
տան տէմիր զէնձիրլերի գըրըփ , էձէլ
գուլուսունա աթըլըրտը ։

Լ ՝ օրէնպիոս , էյեր սէն տէ իւմիտսիզ-
լէյէ տիւշմէյիմ տէյի , գալայինտէ տահա
գօրգու վար ըսա , էյեր մէզարա հայվան
կիպի կիրիրիմ տէմէզսէն , սէֆանը ին-
թիխապ էտէձէյին զաման՝ քէնտի զա-
թինէ պագ , զաթինին եէքիւնինի տիւ-
շիւն , ծնա կէօրէ հարէքէթ էյլէ ։ Մա-
լինի թէնինին սաղլըղընա գուլլան . (ֆ)
Թէնինի ձանընըն հիզմէթինէ գուլլան ,
վէ ձանընը ալլահըն հիզմէթինէ ։ Եա-
բատըլըշտա օլան պու տէրէձէլերի կէօ-
զէտիրսէն , քէնտինէ պիր երգըլմազ տէվ
լէթ եափարսըն . եօգսա պու՝ էլզէմ նի-

զամը պօզմագ, պիր սիվրի թաշը թէփէ իւսթիւնէ տիքիփ, գավի տուրտուրու-րում տէմէք տիր։

Պիր էօլմէզ Ձան՝ տէվլէթի նէ պէտ-խոյտա պուլա պիլիր, նէ թէն հասսէ-լէրինտէ, վէ նէ գուրտուղու խիւլեալեր-տէ։ Ճիւղի վագըթ սիւրեր՝ կէչիէի պօշ սէֆալար՝ կէօնլիւնիւն պիւսիւքլիւ-իւնիւ գանտըրամազ։ Ինսանըն գալպինէ ֆէրահ վէրիր փաք սէֆայը՝ ֆազիլէթ-տէ արայալըմ. օ սէֆանըն պիթէհէյի եօգ. ֆէրահը՝ պիր եանտան վէրիր, պիր եանտան արթըրմազա վատ էտէր։ Պու էօմրիմիզիւ՝ ըահաթլա կէչիրմէյէ եարտըմ էտիփ, տէվլէթի՝ էօմրիւն սօ-նուննտա կէօսթէրիր։ Պու ձէննէթէ սէ-ֆասը՝ նէ ֆէլաքէթէ միւպթէլա տըր, նէ վագթին տէվրինէ, վէ նէ զալիմ էձէ-լէ. հաթթա էձէլ ծնու արթըրըր պիլէ, էպէտիւլիք ուզանտրգձա՝ օ տա ուզանըր։ Պու սէֆա իւմիտ իլէ պէրապէր տիր. վէ ինսանըն թօփրաղընա՝ ձէօմէրտ կլ իլէ, պուննձա բապպանի հալ վէ հիքմէթ-լէր գաթան մէվ լայէ եագլաշտըրմագ իչ-ինն, պիզի գասավէթտէն ուզագ թու-թար։ Էյ ազիզիմ Լուսեա, սէնինն ձէմա-լինն պիլէ տէվլէթիմի արթըրաամայաձագ. օ սէֆալի մէքեանտէ, ա՛ձապա սէնի կէօ-րէ պիլէձէքմիսիմ։

ՀԱՀԻՑԵՒ

(ա) Տիւնեայէ մէձհանէն Թարաֆ ԹուԹան՝ փա-
րասըղ Մետտահը Լօրենցիոս, պագ պէնի զէվգլէնէ-
ըէք նէ՛ ձէվապ վէրիյօր ։ ,, ՖաղիլէԹին տէբտըրի
օլաուղունա ինքեարըմ եօգ, սէնին սէօզիւն հագ տըր,
ղաբին պէտ խուշուն տա սէֆասը օլաուղունու նէյին
սէօյլէմէղին ։ Էյէր ԹապիաԹէ ուշմագ, ԹապիաԹին
մէյլինէ կիԹմէք պէտ խոշ ուսա, էսբի զաման ֆէյլէ-
սօֆլարընըն՝ հագ օլարագ՝ պու գատար մէհ էԹոէք-
լէրի Թաղը սէֆայա, սէն տէլիլիք տէմէյէ՝ աղղըն
նամըղ իլէրի վարըը ։ Պէն օ մէշհուր ալիմլէրին եօլու-
նա կիԹմէք՝ իֆԹիխարըմ տըր. պէն տէ օնլար կիպի,
ԹապիաԹէ Թաղի օլուրսամ .— Սէն քէնտի Թապիա-
Թինէ կիԹ ։ ԹապիաԹինին էն ազիզ փարչասը՝ կէօն-
լիւն տէյլի մի. ինսանա հիւքմ էտէն՝ կէօնիւլ տէյլ մի։
Սէն օնու պէտ ամէղ իլէ էօլտիւրմիւշսինէն, պարի խայը
ամէղ իլէ տիրիլմէ խոտի։ ԹապիաԹէ ուշմագ պուղնա
տէրլէը, Եարատանըն սէն մուպարէք սուրԹմէի օլաուղ-
ղունու պուղուձնա կէօռմէէրմէլիսին .— Պիր փաք կէօ-
նիւլ հա՛. միւնեա ատամը՝ աարընը իչիմէ գաչար, եա-
ղըը կէօրսէ ձանը սըգըըը, Լօրենցիոս տա զէվգլէնիր
կիւլէը ։ Պու ձիւմլէ իլէ Թէմիզ կէօնլիւն տէ կիւ-
զէլլէէրի վար քի, սէնէլէրին տէվլի՝ պօզմատըզընտան
մանա, տիլտէրըլսին արԹըրըը։ Սէն գաղլինի խօշ-
լանտըրագ իչին, փէք կիւզէլլէրինէն պէչէնտիյինի
այըը ,, ։

(բ) Լօրենցիոս, սէն սէֆա միւսահիպլէրինէն սին-
աունեա իլմինտէ Թէքմիլ մէհարէթին վար. քէնտինի
պիր ՏէժօսԹենէս (1) ատնըրսըն, պէնիմ կէվզէք Թէ-
քէլլիւմիմէ ալչէնմէզսին, սէֆանըն մետհինի պէնտէն
էյլ էտէ պիլմիյօրմիսին։ ՋաԹինի, ատընը, նէսլինի Թա-
նըրմըսըն ։ Պէնիմ պէչէնէրիմի տինլէ քի Թանրդատըն ։

(գ) Սէֆա տէօխլին՝ Ֆիքրաթ սուլտունու, Ախին (2)
պաղչէսի օրԹասընտան ագաըղը կիպի ագար. սէֆա-
նըն չայը՝ կէչտիյի եէրտէ եէնիտէն ձէննէմէ պաղչէլէ-

(1) Ի՛մի ֆելամ ըևա մեչհուր՝ Ամինա ձոամհուրտունու բիձալինըն պիր ։

(2) Դրախտ ։

րի եափար · Յաքին օ պաղչէէր ինանդն տիւշմէսի իլէ զայ օլուր : Պուննա ինանդն տիւշմէսի տէսիլիմ նէ օլսուդուն՝ սանա սէֆանդն Թապխանէնի Թարիֆ էԹ֊մէյիմ զաման անդլասրսդն :

(ր) ՖաղլէէԹլէ տինտարլըդ պիր մի տիր · տէյիլ տիր : Տինտարլըդ ՖաղլէէԹտէն պիւյիւք տիւր · ՖաղլէէԹնին փուննարը տինտարլըդ տըր , վէ հէր սէվապդն , հէր Ֆէրահդն · աԹասը տըր : Յաքին տիւնեա տատմըրը պու տէրտէն չէշնի ալմազ · տինտարլըդ ղաֆզնա կիւ֊լէր : Տինտարլըդ՝ տիւնեատ հէր էյլէյնն ԹէմէլԷ տիր · ագըլ գուտրէԹնին իլէ մէյվէսի տիր : Պիզիմ Ֆիքրի֊միզտէ ալլահ օլմատըգձա , հիչ պիր չէյլ սահիհ մո֊հապպէԹ իլէ սէվմէյիղ : Տինտարլըդ՝ ատամլըդն ԹէմէլԷ տիր · ատամլըդ՝ քէշլէնին իգպալնին պիր միգտա֊րընա սէպէպ տիր : Վէ տինտարլըդտա տահա պիւյիւք պիր տէվէԹ վար · ալլահա ինանմագ , մուԹլուլուղա տօղրու կիԹմէք տիր : Ալլահտան գօրգմագ , ալլահա իպտէԹ էԹմէք , մուԹլուլուղա տահա էագդն վար֊մագ տըր · ալլահը սէվմէք , ԹէքմիլՀ մուԹլուլ օլմագ տըր : Տինտարլըդնդն պու իւչ եօլու , սէֆանդն իւչ փուննարը տըր :

(է) Էյ Լօբենցյոս , վարըի չաղլըդը պիզիմ քիլիսէ֊լէրիմիզտէ կէօրմէք , տահա սէնդն խաԹէրընա կէմիչ չէյ տէյիլ տիր : Քիլիսէտէ իձրա օլունան իպտէԹլէր՝ սանա ուզուն կէօրիւնիյօր , Ճանդն սըգըլըը , Յաքին ալլահա վաՃիպ օլսն իպտէԹի իձրա էԹմէք՝ հագ տէյիլմի : Հագ օլսուն օլմասդն , սէն օնու արամազդն , ՖագաԹ Ճանդն սըգըլըը : Տիւնեէվի եէրլէրտէ տահա էյի էյլէնիրսէն · պէյԹլէրիմի սանա տինլէԹմէք իչնն պէն պու գատար զինԹէմէլն չէյլեր սէօյլէմէմէլյիմ · փէք էյի , խաԹէրն իչնն , օնու տա էտէյիմ :

(ը) Կիւմէք՝ հիչ պիր Թարիհտէ կիւնահ սայըլ֊սըդը եօգ · մազուր օլսուն · պէյԹի սէօզիւմ փէք սէրԹ կէօրիւնէ : Յաքին կիւմէք՝ պիր էհլի էտէպ՝ ա֊զըր ատամըն Թապխանէնէ զըտ տըր : Օ պիր քիսիրըլի՝ պէշ ատամա մախսուս տուր քի , պիր սաման չէօփիւյլէ դըտրգլանըփ , դահդահայյա կիւլէր · օ պիր կիւլիւշ տիւր քի , աղլամագ խապէրի վէրիր : Կիւլէն էմ՝ տէրտ էվի տիր :

(ե) Պու պիզիմ տիւնեամըդ կիսի տիւնեատ՝ օլսն սէֆանդն Թէմէլէրի պունըսր տըր · անՃագ պունըսր պիր փաք , նազիք , էպէսի , վէ բաապանի սէֆանդն

փուռարլարը սըր։ Ինսանըն ասըլ Թասլաթինէ եադը-
չըր, ինսանը մէլեքէ պէնզէար սէֆա փուռարլարը
սըր։ Էմին վէ պէճա, մէթին վէ Թէքմիլ պիր սէֆա
Թէմէլի սիր քի, ֆէլէք՝ չարխընը Թէրս չէվիրմէյէ
խալէլ վէրմէզ։ Գազալէրտէն էմին պիր սէվդէթ սիր,
օ գլմէզլի ինձի՝ օ տուր։ Հէվսինի սաթ, օնու սա-
Թըն ալ։ Պին զահմէթ իլէ Հաինախչին, Հասինի զէվ-
գինի չըգարամայաճալըն, վէ էլինտէ գալաճալընա
Էմին օլմասրըզն միւչէվիչ էյլէքլէրի՝ տուճ աչըի սի-
լէհնմէհնին ասըլ՞ նէ։ Ա՛սըլ էյլէք, ասըլ սէֆա, պիր
զասլըլը ագլըն մահսուլու տուր։ Պու խուսուստա
պէնիմ Թէրսիյէմ փէք սրզը սրը զանն էմմէ. պէհնիմ
մէրամէմ՝ սանա սէֆանըն սահիհինի էմսիրմէք սիր,
վէ ասըլ՝ Հօլուննու կէօսԹէրմէք սիր։

(շ) Պէլքի սէն սանըրսըն քի, պու պապաէ սէհնին
սալթ ճանընըն սէլամէթի վար։ Էյէր պու ֆիքիրտէ
իսէն, օլան ագլընա նիսպէթ՝ ագըլըզը տիվանէ սին։
Պիր ատամ սէհնին չանընը նէ գատար սկյանէմ Հէմսէ,
զհնհնէ, ագլա վէ Հագգա պիր ճիւզ՝ի Հիմիսպըը օլ-
տուգտան սօնդրա, սանա Հլպէթտէ տիվանէ սին տէր։
Ինսան պանա տօսԹուտ, մուսպարէք Թէվրտաթ՝ էմմ
ճանը խօշանաըրըը, էմմ կէօնլիս. օնու ֆասլ կէօ-
զհ՛էյլէ տիգգամըլի օգուչան ատամ՝ տէր ագապ քրիս-
Թէյան օլուր։

(ռ) Պիզ պիր Հիւրէք ֆէրահընա գանատաթ Հէմէյիզ.
Թամամրըզ օնա Հիմիսպար Հէմէզ. գափուչու Հիւրհնէ
գափար։ Պիզիմ արատրզրմըզ՝ ճիւմպիւշ տիւր, գալպի
Թահրիքը Հատէհէք, ճանը սարսաճագ՝ զօրլու Հարէքէթ-
Հէր սիր։ Պիզիմ էճհնէլէ միւսԹէհնէլա Հալիմիզ՝ նէյէ գա-
սըր օլտուգտունու սիրհէհյիմիզահէն, սէֆասը՝ օրանը
օլսն չէյի՝ օլ գատար օրանսրզ Հէմէյէ չալըշըրըզ քի
ագըպհէմ հիչ Հատէրիզ։ Չիւրա Հէր զհվգին Հիքրաթը՝
բահաթիմիզի պօզար։ Տիհնհատաէ իսէ, Հինսանըն արզու
Հատճէյի էյլէք՝ բահաթլըզգ սըր։

(չ) Գուրհպհսինտէ սաքին գալպի փաք ատամ՝
տիհնհանըն ալիմհէրհնտհէն ալիմ սիր, կէրէք տիհն-
Հա Հագգընա, կէրէք ախրհէմ Հագգընա։ Պու Հքի
սուրհէմտէ տիհնհա ատամլարը Հքի գաթ տհլի սիր։
Էյլհ սիր ամմա, Հինսանըրամազըն։ Տիհնհա ատամ-
լարը տինին Թէմէլհէրհնհ տհ պու գատար Հինսնմագ իս-
Թէր։ Զյուսա տինիմիզին Թէմէլհէրի կիպի սահիհ չէյ

օլամաղ. վէ սահիհ օլմամագ միւմքին տէյիլ. նիճէ քի պէնիմ տէ օգուտուղում պէյթլէր մասալ տէյիլ: Պիր էպէտի էօմիւր իւմիտինտէն հասրլ օլանտան ղայրի՝ նէ իդպալտէ մանա վար, նէ ֆաղիլէթտէ գուվվէթ. հէվքի պուս տիւնեա տըր: Եախօտ պուս տիւնեատէն էօթէյէ չէյ եօգ տուր դրյաս էտէն ատամ՝ էլ պէթտէ քէնտի մալինէ իքրաթ իթիպարը օլմալը, ահմագլղնա խօշլանմալը, վէ քիպրինէ կիւվէնմիշ օլմալը տըր: Եօգսա տիւնեանդն հիչ օլտուղունա իլղամ օլմուշ ատամ՝ տիւնեանդն չէյլէրինտէ զէվգ պուս լամազ:

Օն ԵԼՏԻՆԱՒ ԿԻՆՈՋ

ԶԻՀՆ:

Լէյ պիր պօղուգ տիւնեանդն տէլի ա-
չըգը, (ա) պու տիւնեանդն մանասըզ պիսիւքլիւքլէրինի, ուղուրսուզ սէֆա-
լէրինի տահա էօյիւնիւր միւսիւն: Օ սէ-
նին պուհուր վէրտիյին փուԹու՝ իչԹէ պէն կէօզիւն էօնիւնտէ սօյտում, հագ
մումունու եանընա եապըն կէԹիրտիմ, հալինի՝ սանա օլտուչաղը կիսի կէօս-
Թէրտիմ: Տահա նէ սէօյլէյիփ տէ եան չըգա պիլիրսին (բ) ... սէօյլէմէյօրսուն
ա: Պու սիւքեւուԹինի ագլընդն գանտը-
պընա վէրէյիմմի: Խայր. զիրա սէնի ու-
Թանտըրմագ գօլայ տըր, լաքին իլղամ

էաիփ , տօղրուսուննու իգրար էթ տիր֊
մէք՝ փէք կիւձ շէյ տիր ։ Սէն զիհնինէ
կիւվէնմիշէին . ագլըն գանսա , զիհնինի
գանմազ ։

Ինձագ քիչի զիհնինի ագլընա ալաթ
էտէրսէ , պիր խօշ գուտրէթ տիր . իլլա
ագըլ եէրինէ գուլլանըրսա , իլլէթ օլուր ։
Մանասը եօգ ֆիքիրլէր իլէ օյալանըփ ,
ագլըն եօլունու շաշըրմագ , հէյլէ իլէ
տօղրույա գարշը գօմագ , տօղրույու էէ֊
նէմէտիյի սուրէթաէ՝ գաչաձագ պիր
եօլ թէտարիք էթմէք , զիհնինի մարիֆէ֊
թի պուննար տըր ։ Շաշգըն խալգ պու
ֆասիտ հիւնէրէ պագար , պիր շէյ զանն
էտէր , պէյէնիր հայրան օլուր ։ Սանըր
քի զիհն պիր պուլունմազ շէյ տիր ։ Էյ
Լօրենցիոս , պուլունմազ շէյ՝ քեամիլլիք
տիր . զիհն փէք չօգ պուլունուր ։ Պիր
ատամըն զիհնի օլմաղա՝ իսթիտատի էէ֊
թիչիր ։ Պու զիհն ձօշգունլուգլարը՝ պա֊
զը քէրրէ շարապ քէյֆի իլէ չօգ իչ կէօ֊
բիւր ։ Զիհնատէ պիր ազ տէլիլիլիք օլմայ֊
ընձա օլմազ ։ Ինսանըն բուհլարընը սար֊
սան շէյլէր՝ հէփ զիհնի ույանտըրըր .
շէյլէ քի չօգ տէֆ՚ա պէյլէ զիհինլի ա֊
տամլարը գըզգանանլար պիլէ պուլուս֊
նուր ։ Լաքին սէնինի իբրահ էտէհէյինի
շէյ տիր . զիրա սէյլէտէյինի կիւզէլ սօհ֊
պէթլէրի՝ եանղլըշ անղլար պիր տիվա֊
նէյէ բասթ կէլտիյինէ աձըրսըն ։

Լաքին (փ) օ հէր շէյինի թէմիզլինի ա֊

բայան քեամիլլիք՝ հեր շեյի վեզն վե բու-
պար էտէն, վե հագգը պուլուփ թու-
թան քեամիլլիք՝ պիր պուլունմազ շեյ
տիր։ Վե օ քեամիլլեյի սէն գալապա-
լըգտա արամա, օ պիր գաչ քիշիյէ միյ-
էսսէր օլմուշ պիր գըսմէթ տիր։ Ջիհն
նէ գատար թէհլիքէլի իսէ, օլ գատար
տա չօգ տուր, վե չօգլուղա վէրիլմիշ տիր։

Ինսան պէյնինտէ ատամը ատամ է-
տէն՝ ագըլ տըր. զիհնին մարիֆէթի՝
միւֆսիտլէր մընաֆըգլար փէյտա էթ-
մէք տիր։ Պիւյիւք թանըմազ, իխթի-
լալ իսէթէր, վե քէնտիյի ֆըրթընա չը-
գարան շիմշէյին եէրինէ գօր։ Հէմ տէվ
լէթլէրէ մազարրաթը վար, հէմ մէշհէ-
պէ տիւշմէն տիր։ Ըրղընըլըղը պիւլէ իր-
թիքեապ էտէր. ագլըմըզ պուննա գալըր
պիր գալգան տըր։ Ջիհն եէլ պայրա-
ղընա պէնզէր, տէօնտիւքձէ կէօզէ կէօ-
րիւնիւր։ Լաքին ագլ պիր աղըր ձէվ-
հեր տիր, զաթինտէ պիր տէյեր պահա
վար։ Վե էյեր զիհն իլէ իշլէնմիշ իսէ,
տահա զիյատէ փարլար. լաքին իշլէնմիշ
պիլէ օլմասա, եէնէ պահասընտան տիւշ
մէզ։ Ագըլսըզ զիհն՝ էյլիք տէյիլ, մա-
զարրաթ տըր։ Կէմիյէ պիր զիյատէ եէլ-
քէն տիր քի, տահա չափուք գարայա ա-
թար։ Պիր ատամ Շէսթէրֆիլտին[1] եա-

1 Շէսթէրֆիլտ Ինկիլթէրրա բիձալէրինտէն պիր
ալիմ ատամ ատըր. լաքին պիր ագըլտա տուրմազ, հիս-
լէտէն գաչմազ, պիր օյնագ ատամ ըմըշ։

ըըսը գատար օլսա , պիր Թէքմիլ տէլի օլմըրսու քի , տէլիլէր պիլէ եիւզ չէվիրիփ , քէնտի տէլիլիքլէրինէ շիւքր էտէրլէրտի ։

ՀԱՇԻՑԵՔ

(ա) Կէլ իմոի տիւնեա աչըգը , կէօյլերէ հայրան օլան սէֆիլի խօրլայան ատամ . չիմոի նէվպէթ սէնին պիր , պիր ազ տա սէն խօրլան տա ուԹան ։ Սէ՛ն նէՃի սին . սէն քի՛մ սին քի էօյիւնիւյօրսուն ։ Սէնին տիւնեէվի լլյագաԹըն , մասգարա ալիյիբլիչիւն , պիր ԹիւԹիւն տիւր քի հավայա չըգար , գարարԹըսը ուզագատան պիղէ պիր չէյ կէօրիւնիւր , եագընա կէլտիքլէյն , տաղըլըր կէօզ էօնիւնտէ պիր չէյ գալմազ ։ ՖալզիլէԹ սահիպինին լլյագաԹը՝ եիւքսէք տաղլարա պէնզէր . կէչէն եօՃու՝ եագըն վարտըգՃա պիչիւր , Թէփէսի պուլուտլարա կիրլյօր կիպի կէօրիւնիւր ։ ՃէնՏէնէԹ էօյլէ ատամա վատ օլուռնմուշ տուր . ՃէնՏէնէԹին իւմիտի իլէ , սէֆիատընը պու տիւնեատտէ լքէն տուչար , վէ չօգ սիւրմէզ էպէտէլ-ատատ մալնը օլՃագ տըր ։ Ա՛հ , էօյլէ ատամա՝ օ սատԹ նէ ուզագ կէօրիւնիւր։

(բ) Իշլեթ րէզվլ օլտուն . մուսԹահագրընը պուլտուն։ Օ սէնին կէօզլիւնիւ պաղլայան տիւնեա՝ սէնին Ճէվապընա պէքլէր ։ Սէնին կիպի մէտտահրընա չէլէնք հազըրլայօր , աֆէրինլէր օգուլայՃագ ։ Սէն տիլսիզ կիպի սո՛ւս մու տուրաՃագսըն ։ Գօ կէօնլիւնիւ բահաթ էԹսէն . սէնին հիւնէրին զնէյնտէ տիր , վէ զնէ՛ն՝ անՃագ պիր Թէմէլլի սէօյլէՏԷՃ չէյի օլմառըզը զաման չօգ սէօյլէր ։ Ադըլ՝ կէլիփ աԹէչինի զապլե էտիփ , տու կիպի ագան շադըրաըլարընը քէսէմէզ ։ Ջիհո՛՝ ըլգրսընըն ալԹընտա գալմազ . հիչ պիր չէյ պուլմասա , պուղու տաղլարտան եիւքսէք չգար տէյէրէք , մասգարալըզլա քէնտիյի գուրԹարըր ։

(գ) Պիլիրիմ , տիւնեատէ հայվանի րուհլարտա քէնտի քէնտիյի գըմըլտանըր՝ պիր Թիզ հարէքէթ վար , պիր ադամ չէրէմէթ վար քի , հԹտիյի հարէքէթտէն՝

ֆիքիրտեէ պիր սուրէթ հասըլ օլմազ . ֆագաթի խա֊
ֆիֆձէ պիր հէվայի ակվինձ տօղար , պիր ազ համան
գանատարըն չըրփընըր տուրուր , քիչկի ակռակմ էտեր
պրագըր : Ինձէ սինիլէրտեէ պիր պիրի օյնայըշ օլուր .
նաքին օնու Թահրիք էտէն ագըլտէկիլ, ֆագաթի եօլ֊
լարընուա ձէվէլան էտէն սուլար ըիւԹուպէԹէր տիր :
Էօյլէէրին վիւձուտու իֆթրաԹ նաղիք օլուր , վէ փա֊
րէէրի էքսէրկնէա պիր պիրինէ ույղուն օլմազ . պիր
քէրրէ պօղուլտուդայն , շազլըգ սա Թամամ օլուր :
Մէկէք կիպի կէօրիւնէն ատամ՝ եարըմ ատամ օլուր,
եա պիր մուրատար գասավէԹէ սիւէր , եա պիր զալմ
իւմիսիզլիկ :

(ե) ձէննէԹին տէվէԹի սիւնեա ագըլըլարընըն
գալպինէ հիչ ԹԷսիր ԷՒՄԷյէձէքմի . Ձանլարընա տօ֊
գունան՝ հէման եալան ըլա ահմադլըգտը օլաձագ :
Էպէտիլէք՝ պիր տէմտէ էսինիլէր ֆիքրի՝ քիչկի պէ֊
ձիա տիւշիւնձէէրէ գօր . Ձանընը պէսէր . քիչինին
զէվգի տէ չէրէֆի տէ պու հագ մատտէյի տիւշիւնմէ֊
տէ օլուր : Ա՛ սիւնեա ատամըարը , ձէննէԹի սիւշիւն֊
մէյէ ուԹանման : Էպէտի տէվէԹի գազանմագ ԹԷտ֊
պիրի՝ ուԹանաձագ մատտէէրտեէն տէյիլ տիր : Սիվ իսկ
սաղԹ պուհտան ուԹանըյօրսունուզ . չօգ ադամայ րա֊
պըԹասըզ չէյ տիր : Սիվ քի քէհնէհինզի ագըլըը եէրինէ
գօմուշսունունուզ , պէհնիմ չու սէօյլէմէյիմ հագ մատտէյէ
գուլագ վէրին քի , սիզին գուրատուրունուզ՝ հիսապսըզ
Թէտպիրլէրէ կիրպէյի եօգ . վէ ագըլընըզա կէլտիքձէ
կէրի աԹարսընըզ : Ագըլտը ահմագտան ֆարգ էտէն՝
սաղԹ պու մատտէ տիր : Պիրի պու ֆանի տիւնեա
իւզէրինէ Թէտպիրլէր գուրար , օպիրի էպէտի սիւ֊
րէԹ իւզէրինէ : Վէամիլ ատամըարըն սիզի ԹարԹարը֊
ղը վէգնէ՝ պու տուր . վէ էյէր սիզի ԹարԹարտա ֆաֆիֆ
վէ նագըս կէԹիրիրլէրսէ , Թաատձէհլուզ էմմէն : Հայ
հայ . սիզ սաղԹ օնլարընը իՒԹխպարընա հաձէԹսիզ սի֊
նիզ . էօյլէ տէյի՞մի : Կէլնէ , կէլնէ , չու պէյԹէրիմ֊
տէ օգուտուղում՝ գօլայ վէ ագըէ էագըն ԹէրԹխպէ
ույուն . չանընըզը չէօհրէԹինիզի աէլամէԹէ չըգարըն .
վէ պու տիւնեանընը զէվգինի չըգարմազա , ախրէԹին֊
քինի փէհլէյին :

Տիւնեանըն ԹԷմէլը պիր ձէվասը եօգ վէրիձէք .
նաքին կէօրիւնէնէ իւզամ օլմամագ իչնի վագըԹի կէ֊
չերըը . վէ մահչէր կիւնիւնիւ եալան չըգարմագ ի֊

չին, գաչընաճագ էօլլար արար։ Լաքին գալղէ-
րին օ թէքթիլի կիւնիւ, քէնաի թագրիրլէրի քէնաի-
լէրէ գարշը օլաճագ սըր։ Էյ Լօրէնցիոս, քեամիլ
օլմանը երթէյէ պրագմագաան վազ կէլ։ Պիր ան էվ-
վէլ ագլընը պաշընա կէթիրմէյէ չալըշ, ալրա սաաթին
կէլէճէկինէ կիւվէնիլմէզ։ Քեամիլլէյին սանա իլէ նա-
սիհաթի՝ պիր սաաթագ սօսթ պուլմագ սըր։ օ սօսթ
ուսա՝ ՀՀՆՆԷթաէն գայրի էէրսէ պուլընմազ։

Սիզ, ա թօփրագ էվկաալարը, թօփրագտան գայրի
չէյ օլմագ իսթէմէզլինիզ։ չինէքի սիզէ պէյրէրը իլէ
վազ էաէն բուհպանա գուլագ վերիյօրսունուզ, վէ
չինէքի չիրը՝ պէհնիմ մեմուր օլսուդում հիզմէթէ չէրճի
վերիյօր գէյսընսա սընըզ, պէն սէ սիզին մէչրհպինի-
զէ մէյլ էթմիմ։ չըգըվի ինՀՀլ քիւրսիսինաէն սիզէ
վազ էաէՀէյիմ հագ մաասաէէրի՝ էպեաթի իլէ սէօյլէ-
մէյէ ՀՀԷսաբէթ էթմիմ։ Պէյթէրիմի ունուտուն, ղա-
քին մէքֆումանըտա օլան հագ սէօզլէրի խաթըրընըզտա
թուրթուն։ պէն սիզին մէահինիզի խաթէմէմ, էյլէյինի-
զի խաթէրիմ։ Լաքին պէհի գասավէթէ գօյան սիզին
մեահինիզ սէյլէ։ պաշընմա կէլէճէյի պիլըրիմ, պէն սէ
վարըվի Կուրցիոս (1) կիսի եէյիտճէ չուգուրա ամը-
լըվի, սաըմը պաթըրայըմ։ Կիւնահ սին ՀՀԷսիմ չէյ
պաթըվի զայ օլոյօր, քիմսէ ամՀՀըայօր։ Վ՚ար խանի
սէն սէ՝ էյ եալըն գաթ թաապագա, սիւշՀՀնէէրինին
արաընա սիւշ սէ, գըսմէթինի ալ։ Հագգա գուր-
սան կիթաչյինէ պէպիւրէէն։ Ինսան գրսմը՝ զաղսապըն-
տան սէնի չօգ եաշաթմազ, վէ էօլսիւքսէն սօնըրա
սա բահաթ պրագմազ։ ՃԷՀՀՆՆէմ գուապսէսի ալթըն-
սա, սէնի չէյիաանըն սիսանրնա չըգարըրսար։ չէյ-
թան՝ սէնի քէնաի սէվվէթինին խաճին, վէ սօսթուզ
օլան սիւնեայէ՝ քիւՀՀր էսիՃի տէյի, վէ եօգ պա-

(1) Պիր Ռուբիկոն Ըօմա ՀՀԷՀրինէ պիր մեյտան էէր էա-
ըընըըէ, գաֆֆանըն էօլառնու պուլամընըար։ Փուբլիէէրէ-
ՀՀէրին ապէնի իուՀՀէ՝ ֆուրկարտան նասիհաթ ՀՀօրուրար։ ֆուր-
կար ՃԷվող վէրիր տի, ՀՀմՀՀէէրին էն ագիզ ՀՀյինէ իՀՀէ
ան՚ուընար, կուգուր էէնափ էէնափյէ գաֆֆանըր։ Կուրցիուս՝
Ըօմանըն ֆէէ ՀՀէՀՀուր էէյիափ իափ, ՀՀնման սիլահլանըֆ, կու-
գուրա ան՚ընմըզ, ուեր ագաղ կուգուր գաֆֆանըզ պեյի նաֆէ
էափէրՀՀէր։

հայա սիւրիւ սիւրիւ ապքեր գալսըրըմ , պայրաղնա սայրսըզ կէօնիւլլիւ ապքեր եազսըղը՝ սիւնեանըն սիւշ մէնի տէյի , վէլ-հասըլ Փրուսիանըն Ֆրանչայա տօսթ լուղու կիալի , ագըպէթի-էնտիշ սիւնեանըն սիւշմէնի տէյի իլամ էաէր՝ Ճէզանը վէրիր :

Լօբենցիոսա պագ նէ սէօյլէր : Էօյլէ իսկ հէփսի տէլի տիր տէր : Պէլի , հէփսի տէլի տիր . սանա ա Ճախպ կէօրիւնէն՝ օգուտուղում նասիհաթլէրէ ուշ անլարտան մնտասը , հէփ տէլի տիր : Քէամիլլիկին աթտասը կէօնիւլ սիւր . վէ քէամիլլիք օլմասըգՃա, էն նատիր զիհն տէլիլիք տիր : Տիւնեանըն ագըլըլըզը՝ իլիմաէ մարիֆէթտէ . Ճէնքտէ պարըշտա , չօգ չէյ հէմիշ տիր . վէ տահա չօգ չէյլէր էաէՃէք , լաքին կէրէք իլիմ , կէրէք մարիֆէթ , վէ կէրէք սէնին մալին , էՃէլ կէլինՃէ հէփ սէնի թէրք էտիփ , սէֆիլիքտէ պրագաՃագլար : Ագլըրըն փէք եամտըղը չու տուր քի, սէնին ագըլըլըզըն հէր շէյի էտէ պիլիր , լաքին սէնի քէամիլ էաէմէզ : Պէն սալթ սէնին հադգինա՝ սիր սէրթ զէմքեաբրմ զանն էթմէ , օ էֆէնտին օլաՃագ շէյթանտա պիլէ՝ տէլի տիր տէրիմ :

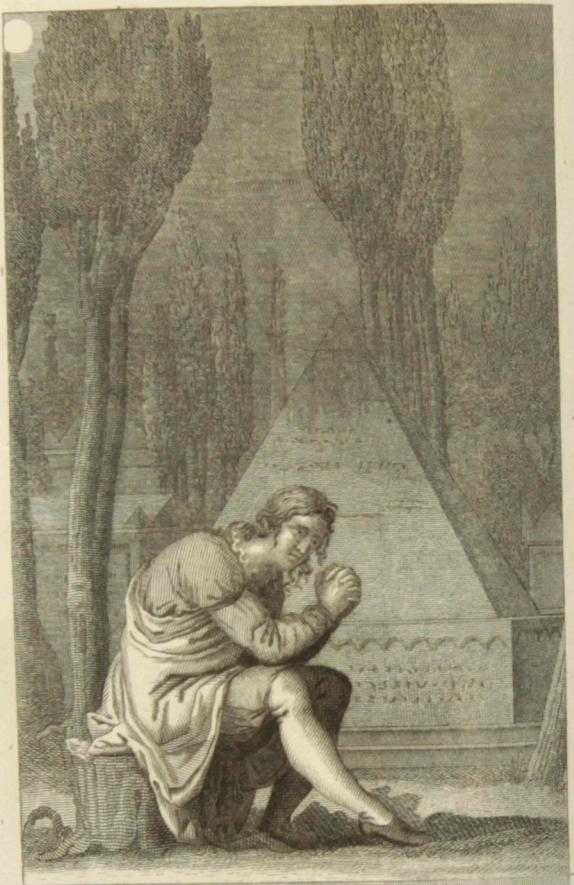

Պէր աղաչէ, սիրը տէ քիշինէին քէնտի ճանը, ան-
լարտան էյի ահպաղ մը օլուր։

ՕՆ ԱՂՈՒՕՐՆԱՅԻ ԿՂՋԻ

ԶՈՄԾՔԹ ԶԱՄՈՐԷ՝ [1]

Ովէն խասթա օլտուգտա՝ ինսան հէքիմ արար. լաքին Ճանըն խասթալըղընտա պիր ույուշուգլուգ օլուր քի, քիչի օլտուղու թէհլիքէյի տույմազ։ Իօլիւմ տէրէՃէսինէ կէլմիշ, եվնէ պէն սաղ ըմ գլյաս էտէր։ Քիչի քէնտի իլէ լէթինի թանըյըփ տույմագ՝ եաըը սաղլամըշ օլմագ տըր։ Ինսան պէտ խույուսատէթ էտիփ, եիւզվնիւն փէրտէսի եըրթըլըրսա, թէհլիքէսի սօն տէրէՃէտէ տիր։ Մուրատար կիւնահ՝ թօփուզուն վուրա վուրա զիմմէթին պաշընը էզէր, տիլի սէօյլէմէզ օլուր։ Ճան՝ վարա վարա գապահաթինի տույմազ. վէ եափՃա եափՃա պէտ խույլար ատէթ օլուր, թասիաթ օլուր. վէ քէնտիմիզի խարապ էթմէյիմիզ եէրտէ, էօյիւնիւր իֆթիխար էտէրիզ։

Օխմէթիմիզ պէօյլէՃէ պէտխույ սէրխօշլուղունտա ույուշուր, մէքրուհ օսէ

1 Խղճմտանք։

ֆանըն գուշաղընա տիւշէր , սկվտալա-
րըն տիզկինինի կէվշէք էլինտէն գայտը-
րըր , պիզի հէվայի նէֆսիմիզէ պրագըր .
վէ եօլտան չըգտրղըմըզը կէօրմէմիշ կի-
պի , տէօնիւփ՝ պիր կէրի տէօն պիլէ տէ-
մէզ : Փուփլա շիլթէ իւզէրինտէ տէրին
ույգույա տալմըշ կիպի օլուր : Անշաղ
սէն օնուն օ սախթէ ույգուսուննա գա-
փըլմա , չափուք ույանըր : Սէֆտանըն ար-
տընա կիզլէնմիշ՝ օ հիյլէքեար զամինազ ,
հէր ամէլիմիզի տէֆթէրինէ գայտ է-
տէր , տէֆթէրին հէր եիւզիւնիւ գա-
պահաթլորըմ՚ըզա տօլտուրուր : Օ եօ-
բուլմազ չաշուտ , կէօզիւնիւ գուլաղընը
պիզտէն այրըմազ : Կէօզիւմիզէ կէօրիւն-
մէյէրէք էթրաֆըմըզը տօլաշըր , գալպի-
միզին էն կիզլի սէօյլէտիյինի իշտիր տույ-
ար : Էն քիւչիւք էքսիքլիյիմիզի իշարէթ
էտէր . էն խաֆիֆ խիւլեալէրիմիզ՝ նէ
գատար չօգ օլսա , քէսքին կէօզիւնտէն
գուրթուլուշու եօգ , հէվսինի կէօրիւր :
Պիր արզու՝ ֆիքրիմիզտէ տօղար տօղ-
մազ՝ օ տույար . պիր պէտ ամէլիմիզ՝ տա-
հա իէրա օլմատան էն կէօրիւնմէզ էէ-
րինտէն գավըար : Օ զալիմին էթիյի
էօզր պիլէ , թամամքեար մուամէլէֆինին
տօսթլուղունա պէնզէր . գան գույուսու
տէֆթէրինի ձահիլ միրասեէտիտէն սագ-
լար , թա էվինի երգաձաղը կիւնէտէք
պէքլէր , օ կիւն կէօսթէրիր : Պիզի պօշ
պրագըր , օ պահա եէթիշմէզ վագթի-

միչի թելէֆ էտերիզ. լաքին կերէք պօ-
շա կէչերտիյիմիզ, կերէք պէտ ամել իլէ
մէքրուհ եթտիյիմիզ վագթին հեր տէ-
մինի՝ կէօզիւմիւզտէն ուզագ եէրտէ տու-
լուր գայտ էտեր։ Թէվարիխիմիզի եազ-
տըղը քեաղիտըղէր՝ Թուձտան տայանըգ-
լը տըր։ Օ Թէվարիխի՝ էձել կէլիփ գա-
պահաթլըղընն գուլաղընա օգույաձագ,
վէ էպէտի հաքիմ՝ տիւնեաւարըն ձէմ
օլտուղու զաման, ալէմէ աչիքեար էտէ-
ձէք։ (ա)

Վիչինին գալկինէ սէօյլէյէնսէս՝ պօշ
խիւլեա տէյիլ տիր։ Թաապիաթ ծնու ի-
չերիմիզտէ եափայօրսա, եալան սէօյլէ-
մէք իչին տէյիլ։ Վէ քիչի քէնտի հագ-
գընա ֆայտա էտաթկի սիձիլ՝ կերի տէօն-
մէզ։ Ինսան պու տիւնեատէ իքէն, է-
պէտի հաքիմին վէքիլի՝ գալկինին զիմ
մէթի տիր. օ ատիլ հաքիմին փօսթուն-
տա օթուրմուշ, ինսանըն շերիաթինի օ
քէսէր։ Վէ սօնղրա ծնուն քէստիյինի՝
ալէմին հաքիմի մուգարրեր էտէձէք տիր։

Ա՝ուլէլու ծնա քի սըգձա սըգձա ձա-
նընըն տիվանընա վարըփ, եիւրէյինի զիմ
մէթէ աչմաղա ձէսարէթ էտեր. զիմմէ-
թին թաղիրլէրինէ տայանըփ, հիւքմիւ-
նէ իթտաաթ էտեր. վէ պիր տահա շի-
քեայէթ եթտիրմէմէյէ վատ էտեր։ Օ
պիր ձէսարէթ տիր քի, տիւնեա պահա-
տըրլարընա միւյէսսեր տէյիլ. վէ փէք
նատիր շէյ տիր։ Ինսան գըսմը մուհան-

նաև տըր գայընըր , վե քենտի հալինի կէօրմէմէք իչին , խարապընա քենտի սե-պէպ օլուր ։ Պազը քէրրե քենտի քէն-տիյի թէֆթիշ էթմէք խաթրընա կէլսե պիլէ , նիյէթի էօյլե կէվշէք օլուր քի , տէր ագապ ուննուտուր ։ Հալինի գալ-պինէ սօրար , լաքին Պիղատոս կիպի գօր-գարագ՝ հոգ նէ ուր տէյի եարըմ ա-ղըզ սօրար տա , Հեվապընա պէքլէմէտէն գալգար ագլըն թազիրինտէն գուրթուլ-մագ իչին , աձելէ վարըր եինէ գալապա-լըղա կիրիր ։

Լօրենցիոս , ֆէլէք միւսաատէսի իլե կէլէն էյլիյէ պիրտէն սարըլմա . պիր ազ կէրի չէքիլ , իպթիտա վէվէսէ իլե պիր վէզն էյլէ , էյեր էլինտէ գալաձագ չէյ իսե , գուլլան ։ Լաքին չինքի սէնինն է-տինէ պիլէձէյին էյլիք՝ քենտի եափաձա-ղըն տըր , վե չինքի ինսանըն եափտը-ղընտա ֆազիլէթտէն ղայրի էօլմէզ շէյ եօգ տուր , էպէտէն էլտէ գալաձագ՝ ֆա-զիլէթին վէրտիյի սէֆալար տըր ։ Սէն ծալարը էտինմէյէ պագ քի , ֆազիլէթին քենտի կիպի էօլմէզ օլսուն ։ Էյ , էյեր սէն ագլընըն հիւքմիւնտէ օլուսի , ֆազի-լէթին թաթլը սէֆալարընըն լէզզէթի-նի պիլսէն , տիւնեանընն պօշ սէֆալարը-նա թիթիրէյէրէք եագլաշըրտըն . վե հէր պիրինի կէրէյի կիպի թէֆթիշ է-տիփ , զիմմէթինտէն իչին ալմատըգձա , հիչ պիրինի գալմինէ գօմազտըն ։ Լա-

քին սէն ագլընա իթաաթ էթմէ՛կին-
տէն, գալպին պիր զապիթասիզ վէյայէթ
կիպի տիր։ Ֆասիտ արզուլէր սիւրիւ-
սիւ զօրպայէ չըգըբ, տէօյիւշիւփ գըր-
լըչըրլար, ասլա բահաթին օլամազ. վէ
գալպինին օ էյրէթի ֆէրահը՝ հէր տա-
գիգա պօզուլուր։ Վէ ֆիքիրլէրին ար-
զուլէրին սէնատէն ուզագ՝ եօլլարընը շա-
շըրըբ, ֆըրթընա չալգանթըլարընտա,
տէօքիւնթիւ արալարընտա սէֆա արա-
մազա տօլաշըրլար։ Էօյլէ սէֆանըն մա-
լի՝ փէք պահալը օլուր. վէ պուլմասան՝
սանա տահա քէարլը տըր։ Պին պէյ-
լա էլէ կէթիրտիքտէն սօնրա, պին պէ-
յլայա տա կիւնահընը էօտէմէյի սին։ Կէ-
մինի պուլաշըրգ մալ իլէ եիւքլէտիր, եու-
մուրձաղը պիլէնձէ կէօթիւրիւրսիւն։
Սուսուզլուղուն գանձաղընա՝ տահա
զէյատէ արթար. վէ հասսէլէրին կէվ-
շէյիփ, գուվվէթտէն տիւշտիւքտէն սօնղ-
րա պիլէ, եինէ տօյմազ ֆիքրին՝ տահա
խոթէր։

Օ լիմնէթին ըէտտ էթտիյի սէֆալար՝
թաապիաթին խիլաֆը տըր. էօյլէ սէֆա-
նըն էսէրի՝ տէրտ իլէ ուսանձ օլուր։ Հագ
թաալա տիւնեայը տա, ֆազիլէթի տէ,
պիր թէմէլ իւզէրինէ գուրուփ, պիզիմ
զաթիմիզէ ույտուրմուշ տուր։ Տէրօնէ
միննատիպէթլէր իլէ ինսանըն թաապիա-
թինէ պաղլամըշ. պէյնլէրինտէ միւշթէ-
րէք օլան ումուրլէրի՝ պիր նիզամա րապթ

ԷԹԻՒ տիր ։ Պէն ծնլարը այըրըրըմ տէյ-
էն շաշգըն՝ հէմ սըգընթըսըն չէքեր ,
հէմ քէնտի զաթինի խարապ էտեր ։

Պու մինվալ իւզրէ Ճան ըլա Թէն՝
տուրմայըմ Ճէնքլէշտիքլերի եէրտէ , էլ-
պէթտէ եա պիրի եարալանըր , եա օպի-
րի ։ Էքիսինին պիրի սըգընթը չէքէՃէք
օլտուգտան սօնդրա , էլպէթտէ բիւթ-
պէտէ էտնա , վէ Հասսէսի նօգսան օլան
չէքեր ։ Ընինքի Թէնին տույտուղու՝ չիմ
տիքի Հալտէ օլան տըր , սըգընթըր Թէն
չէքեր ։ Ճան կէչէն վագըթտա , կէլէ-
Ճէք վագըթտա կէդեր , ծնլարտան պաՃ
ալըր . արտընա պագըփ , կէչմիշ սէնէլէ-
րին գարանլըգ կիրտապընա կիրմէք , վէ
կէլէՃէքլերի փիչին կէօղիւ Էօնիւնէ կէ-
Թիրմէք , Ճանա մախսուս տուր ։ Ճանըն
սէֆալարը՝ վագըթլար կիպի , վէ թա-
պիաթին քէնտի կիպի , գաթը չօգ տուր .
վէ զէվգի՝ Թէնին զէվգինտէն չօգ ֆէ-
րահլը տըր . լաքին աՃըսը տա Թէնին-
քինտէն չօգ քէսքին օլուր ։ Կիւնահըն
աՃըսը նէ չէքիլ օլտուղունու՝ նիգրիսին
աղըրլարընտան պահս էյլէ ։ Պէյլի , էյեր
Ճան էլէ կէլսէ , վէ ինսան չէրիաթի՝ եա-
րամազըն Ճէզասընը Ճանընա չէքտիրէ
պիլսէ , տիւնեատէն սիյասէթ գալգա-
տը , տար աղաՃլարընը տէֆ էտէրլէր-
տի ։ Էօյլէ խէ սէֆ Ճանընը սագլա տա ,
պագըրընը գրսմէթէ հավալէ էյլէ ։

Ա՛ գաթինին տէմիլերի՝ նապզըն աթմա-

սլյլա սայըլան էօմր՝ էօլիւ տիւր ։ Փէն-
տի քէնտիմիզ իլէ տաիմա ձէնքտէ օլմա-
մագ իչին , վէ քէնտիմիզի սէվէ պիլմէք
իչին , քէնտիմիզի Թանըմալըզ ։ Ինսան
իքի շէյտէն էաիբըլմըշ տըր , իքիսինին
մէյլի պիր պէրինէ պէնզէմէզ ։ Ճան Փա-
զլէլէթ մէյիլլի տիր , Փազլէլէթին կիւ-
զէլլիկինի կէօրտիւքճէ՝ աշգը արԹար .
Թէնին սէվտասը պէտ խուբա տըր , Փա-
զլէլէթ տիւշմէն Նազարըլլա պագար ։
Թէն էտէպլի օլսա , խօրլանըրըմ սանըր .
Հագգընա գաիլ օլսա , սօյուլուրում սա-
նըր . տօղրուլուգ էԹսէ , Փագըր օլու-
րում սանըր . պիր մէրտլիք էԹսէ , էրգը-
լըրըմ տէյի գօրգար ։ Պու սուրէԹտէ
Թէնին ձանա խասմ օլտուղունու կէօր-
տիւմլէ , խօրլայա պիլտիկին գատար
խօրլա . եօգ , էյէր զըտ տէյիլ խսէ , իք-
րամ էյլէ , պէսլէ , սիյանէԹ էյլէ ։ Լա-
քին Փազլէլէթ էմր էԹտիքտէն սօնղրա ,
հիչ պագմա աԹէչէ եագ , էրրԹըձը
գուշլարա աԹ ։ Ձիրա օ գանլը գուր-
պանը էմր էտէն՝ քիչինին քէնտիյէ օլան
աշգը տըր . Թէնի գուրԹարմագ իչին ,
Փազլէլէթ իԹտաաԹ էԹմէմէք՝ քէնտի
քէնտիյէ տիւշմէն օլմագ տըր ։

Ֆէլվագը պէտ խուբ տէտիքլէրի նէ
տիր . քիչի քէնտի քէնտիյէ օլան մուհտա-
պէԹտէ էանըլմագ տըր քի , եալան սէ-
Փայը՝ սահիհ տէյի պահալը պահալը
էուԹտուրուր ։ Փազլէլէթ տէտիքլէրի

ելինէ օ մուհապպէթ տիր, լաբին քէնտի մէնֆաաթինի պիլիր, քեաբը օլմատըգ-ճա պազարլըղա կիրմէզ։ Պու մուհապպէթ՝ եարատանըն քէնտի աշգը տըր. կերէք պու աշգ, կերէք ինսանըն կէօրէկ պիլէձէյի էյլիքլեր, հէփ եարատանտան սատըր օլմուշ տուր։ Թէնիմիզի սէվմէք՝ քէնտիմիզէ կիզլի տիւշմէն օլմագ տըր, վէ էլլէն ղարազընտան թէհլիքէլի տիւշմէնլիք տիր։ Էչերիմիզտէ սագլը՝ խանէկիր տիւշմէն տիր։ Պիզ ծնուն նէ օլտուղունու գըյամէթ կիւնիւ Թանրյաճաղըզ. կիւնահքեար ատամ՝ ծնու՝ տօզ տուղունա լյանէթ օգուլուփ, հիչլերի ա-րայաճաղը կիւն Թանրյաճագ տըր։

Ալլահ՝ հագգը ինսանըն սօն սաաթի-նէ գօյմուշ։ Ինսան սաղ իքէն պիր սիւ-րիւ Թագսիրաթլար, պէտ ամէլլեր ա-րասընտա՝ ճանը ույուշմուշ օլուր, հագ-գըն սէս չըգարաճագ հալի օլմազ։ Լա-քին ալլահ տիւնեալարը եարաթադըղը զաման, օ ճէննէթի մահսուլու հագ՝ քէնտի րեյի վէ Թէրթիպի օլտուղու կիպի, չերիաաթլերինի կէօրտիւյիւ զաման տա եինէ ալլահըն րեյի Թէրթիպի՝ օ օլաճագ տըր։ Հագ օ զաման ույանաճագ, սագ-լանտըղը ճանըն իչինտէն չըգըփ, կիւ-նահքեարըն գուլաղընը՝ էօրֆլիւ սէտա-սըյլա էօթտիւրէճէք տիր։ Ալթէչ օլուփ, իւզերինէ եափըլաճագ։ Կիւնահքեարա աշագ օլմաղա՝ հագգըն էօրֆլիւ պագը-

չը եկեթիչիը · գարշըսընա կիլտիքլէին՝ ի-
չերիսինէ թէֆիը էտէր, գալպինի ալթ
իւսթ էտէր, վէ ձանըընը եագար (բ)։
Լօրենցիոս, տօսթուա՛, զիմմէթին սա-
նա նիսպէթ՝ տիւկ չըգմասընա պէքլէմէ։
Պու կիւն սէսի թաթլը իքէն, վէ սանա
ֆահտէսի օլա պիւլ՛ըքէն, նասիհաթլէ-
րինէ գուլագ վէր։ Վէ չու տէրսի խաթ-
ըընտա թուրթ քի, ինսանլար հէր նէ գա-
տար տէլի եաշասա, իսթէր իսթէմէզ՝
ուսլու էօլիւր։

ՀԱՏԻՑԵՔ

(ա) Օ զաման թիւքէնմէզ ինիլթիլէր պաշլար · քի-
չի գալպինի ուչուԹմանըն սօնու պու տուր, Լօրէն-
ցիոս։ Վէրտիկի նասիհաթլէրէ գուլագ վէրմէմէնին
ձէզասը պու տուր։ Սանա կէլէձէք վագըԹտա վատ
էթմէկի բահաթլըգ պէօյլէ օլուր։ Էյ Լօրենցիոս,
քեամիլլէնմէկէ տահա վագըթ վար տէկի տուրմա՛ր-
մուստն։

(բ) ձինինէ չէյԹանա նէ հաձէթ. հագգըն նուրու
վար, ձէչէնէմ օ տուր։ կէրչէ պու տէրսի մէտրէ-
սէկէրտէ էօյրէԹմէկլէր, լաբին ձէչէնէմին ասըլ Թա-
րիֆի պու տուր։ Սէն քի հագգըն սէսի գուլաղընա
կիրմէզ, չու սահիֆէկի օգու օգու տա, պիր փէյ-
ղամպէրին սէօյլէյիփ, պիր բուհպանըն սանա Թէքբար-
լասաղը՝ ինսանլար պէտի ֆէքիրէ եաշայա պիլիր, լա-
կին ֆէքիրէ էօլմէզ ֆէհվասընա, պիր քերրէ իման կէթիր։

ՕՆ ՏՕԻՈՒՄՈՒՆՔՈՒ ԿՒՇՒ

ՓԱՋՒԼԻԹ.

Ինսան էվլատընըն պէտ խուլլարընը ըէսմ էթմէքտէն եօրուլտում. պիր տէ ֆազիլէթ սահիպինի նագլ էտիփ, եօրդունլուգ ալայըմ (ա): Պու չիրքին տիւն եանըն ըէսմինին եանընտա, ֆազիլէթ սահիպինին Թասվիրի՝ նէ խօշ կէօրիւնէձէք: Սիզ քի իշիտիփ հայրան օլաճագսընըզ, ճահտ էտին ծնլարա պէնզէյէսինիզ:

Ի՛ ձէննէթ մէլէքլէրի, կէլին պանա սիզ եօլ կէօսթէրին, էէրտէ կէզիփ կէօրտէ եաշայան էօլմէզ ինսանը, վէ տիւնեա եիւզիւնտէ գալըյօն միսալի տալղալար իչինէ տալըփ չըգրըփ, տաիմա եիւզտէ տուրան ֆազիլէթ սահիպինի մէտհ էթմէյէ՝ սիզ պանա եարտըմ էտին:

Ֆիքրինի Թէն հասսէլէրինտէն էօԹէյէ գալըրը, շու քեամիլ ատամա պագեիւբէյի տաիմա րահաթ, գալըլինտէ սէվտա չալգանԹըլարը եօգ. քէնտիյի գասավէթէ ալըրմազ. քէնտի իւմիտինէ

սրղընմըշ , կելկձեք զամանը գօրգուսուզ կեօրիւը . ասլա նէ գօրգու քէնտիյի իւլ քիւտիւը , նէ գայղըը՝ տէրտ էտէր , նէ ձէֆա՝ իւմիտինի քէսէը (է) ։ Տիւնեա-նըն իւզէրինտէ կեզէնմուսիպէթլէը քէնտիտէն ուզագ տըը , աթէշլէրի քէնտիյէ տէյմէզ , այալը ալթընտա սեֆնէը գա-լըը ։ Տիւնեանըն պուս պօշ կիւրիւլթիւ-սիւնէ պագար ատըը , քէնտի բահաթի-նի պօզմագ ։

Կիւրէյինին բահաթի եիւզիւնտէն պէլ-լի . պագըշընտա վագար վար ։ Ֆիքիրլե-րի մէլէք կիպի տուրմայըի կեօյլերէ չը-գար էնէր . եարատանընա սեձմէ կմ-տիքձէ՝ գալպինտէ պիր թաթլը սեֆա տուչար ։ Օ աշգ ըլա տուալար սունուփ , եարատանըն քերեմէրի՝ իւզերինէ եազ-տրգձա , եիւրէյի մուհապպէթլէ տօլար ։ քէնտի պաշընա թէնհայէ չեքիլմիշ , եա-լընըզձա պիր ալլահ ըլա գօնուշուփ , կեզ զիւ քէնտի ձանընտա , սալթ ձանընըն մասլահաթինի տիւշիւնիւը ։ Ֆիքրինին պուս աշգ աթէշի իլէ թուրթուշուր եա-նար . պիւթիւն զաթինէ պիր բուհանի ֆերահ եայրըը ձեվեյան էտէր . պուս պալա մէնեքտինտէն կեօզիւնիւ էնտի-րիփ՝ տիւնեայէ պագաձագ օլսա , փատի-շահլարըն թաձը պաշընը՝ կիւձիլէ կեօ-րիւը . կեօրիւը ամմա՝ փատիշահը տա , հիւքմինտէ օլան էսիրլերի տէ գօյուն տիւրիւսիւ կիպի , պիր գուլթու տէրէ

իւնտէ գարըշըգ կէօրիւը ։ Վէ քէնտի-
նին ծնըարա պէնզէր եէրի օլմատըղընա
սէվինիր իֆթիխար էտէր ։ Պէյլի , ծնըա-
րա պագտըգ՚ա , քէնտի ֆազիլէթինէ իւ-
նանըր , ֆազիլէթ էյի շէյ օլտուղունու
թանըր , իգրար էտէր ։

Ա՚ահինի ֆազիլէթէ էալընըղ քէնտի
մալիք , ալլահըն սուրէթինի թէքմիլ է-
տէր , վէ թապիաթին պաշլատըղը ազիմ
իշլէր՝ քէնտի ֆիիլի իլէ թէքմիլ օլուր ։
Տիւնեանըն քեամիլ տէտիյի ատամլարըն
ֆազիլէթի սախթէ սուրէթ տիր . պիր-
պօյալը պէտ խուշ տուր , օ իւսթիւնէ պա-
գըլմազ ալէագ եիւրէքլէրինէ , եիւզլէ-
րինի փէրտէ էթմիշլեր ։ Էյլիք սահիպի
ատամ՚ եիւրէյինի աչար կէօսթէրիր .
(ֆ) ուԹանաձագ շէյի եօգ . տօղրուլուգ-
տան էսիրկէյէձէք՝ էյրի պիւյրիւ գաթ-
մէրլէրի եօգ ։ Ֆագաթ սէվապընը կէօս-
թէրմէզ , ձանընըն խաղինէսինտէ սագ-
լար . վէ օլան սէվապը՝ հիձապ փէրտէսի
իլէ էօրթիւլիւ օլտուղունտան , լայըգ օլ-
տուղու մէտհին նըսֆընտան մահրում օ-
լուր ։ Ինսանլարըն մէտհինէ զէմմինէ պի
գայտ , քէնտի իթիխարինէ գանաաթ է-
տէր , վէ քէնտի զիմմէթինէ կիւվէնիր ։
Վէ իզզէթ իքրամ կէօրտիւյիւ հալտէ ,
ինսանըն ինսանլըղընը էօրթէն զիւֆօշ-
լարըն աղըրլըղընա ֆօտուլլանմազ ։ Օ
էյրէթի զէյնէթի իւզէրինատէն աճըլի ,
քէնտի լայագաթընը ձանընտա արար .

վէ ինսանտա՝ ինսանտան ալա շէյ կէօր-
մէզ : Քէնտի զաթինէ օլ գատար իքրա-
մը իթիպարը օլուր քի , քիպրէ իրթի-
քեապ էթմէզ :

Տիւնեա ատամընա պիր կիւնլիւք շէ-
րէֆ եէթիշիր : Օնլարըն Ձանը՝ չիմտի-
քի օլանտա տըր . քեամիլ ատամ հէր
ֆիքը արար , հէր շէյի սօրար . պիր շէյ
պուլնտան պիրն սէնէտէն սոնդրա նասըլ
կէօրիւնէձէք , պահասը նէ տէյէձէք , օն-
լարըը Թասհիհ էտէր : Կէլէձէք զաման-
լարը կէօզիւ էօնիւնէ կէթիրիր , վէ հէր
շէյին շիմտիքի պահասընը՝ օ զամանտան
պահա էտէր : Հայ հայ . տիւնեայը նէ
պիր գայտ կէօզ իւլէ պագար : Կէօրտիւյիւ
եիւքսէք տաղլար՝ ինտինտէ պիրէր զէր-
բէ տիր : Պիր փատիշահլըղը վէնիէյէ գօր
ԹարԹար , եէրտէքի Թօզուն պիր տա-
նէսի գատար չէքէր : Տիւնեանըն էն կիւ-
զէլ շէյի պիր պէտ պուղու տուր , կէօ-
զիւնիւն նազարընը քէսէր՝ զանն էտէր .
վէ Ձահտ ու ղայրէԹի կէօզիւնիւ ուզա-
ղա սալըփ , էօլմէզ շէյլէր կէօրմէք օլ-
տուղունտան , հէման պիր նէֆէս էտէր ,
էօնիւնտէքի պուղույու տաղլարը : Էլ-
լէր կիւնէշին փարլագ Թապլասընա պա-
գըփ , պինասընա հայրան օլուփ գալարգա-
լարը եէրտէ , օ իլէրի կէչէր , եարատա-
նա վարըը , եարատանը կէօրիւր . . . էէ-
րէ գափանըը սէձտէ էտէր : Եարատա-
նընը սալԹ էօյլէ ատամ սէվէր . ինսան

Եվ յատրնը սալեթ էօյլե ատամ սէվվեր։

Ծիւնեա ատամլարը՝ գարատաշըմըզը սէվերիզ տէյի էօյլիւնիւըլեր։ Քէնտի մէնֆաաթլարը իչին էթտիքլերինի՝ վաթան ուղուրունա տըր տէյի միննէթ եիւքլէտիփ, շէօհրէթլերի իլէ՝ տիւնեայէ լաէվաթուր էտէրլեր։ Պաղ շու եալանչըլարա, տօսթուտուզ տէտիքլերի ատամը պիլէ սէվմէզլեր։ Պիր կիւն զաֆիլ ֆըրսաթըմըզ էլինէ կէչեր տէ, տէվլէթ տէ տիքլերի օյունչաղ մալլերի՝ էլիմիզտէն ալըրլար տէյի, հէփսինէ տիւշմէն նազարըյլա պաղարլար։ Պիր քիւչիւք վէսվէսէ իլէ, պիր ձիւզ'ի գըզդանձըզ ըլա, տօսթլուգլարը զարազա թէպտիլ օլուր. վէ օլան թամամլարը՝ աձըգմըշ ասլան կիպի, էլտէն գափտըգլարը հարամ ըլա պէօլէնիր։ Խայր, ինսանիյէէթ տէտիքլերի ֆազիլէթսիզ օլմազ, վէ ֆազիլէթէ տիւշմէն օլան՝ հիչ պիր թաբիխտէ ինսանա տօսթ օլամամըշ։ Միւրիւվվէթ իսմի իլէ կէօսթէրտիքլերի ամէլլեր՝ ալչագ գալպլերը մահսուլու տուր. էօյլէ ատամլարըն միննէթինէն գօրգ։ Քիչի՝ հէր գաչա օլուրսա օլսուն, պէն գուԹլու օլայըմ տէր, վէ տիւնեատէ քէնտիտէն գուԹլու ատամ օլմատըղընը սահիհ անղլամայընձա՝ քէնտիչի գուԹլու սայմազ. օ զաման հասրէթի էօլիւր. գըզդանձըզ բահաթինի պօզմազ, գարտաշլարընա ղարազ էտէձէք սէպէպի գալ-

մազ։ Գօրգաձագ հնկհլ եօգ, հեր քես տօսթ օլուր. եիւրէյլի բահաթ՝ սեվմէք սեվասընա տիւշեր, գալսլի մուհապեթ իլե տօլար։ Էյ էյլիք սահիպի ատամ, էյլիք հտեր՝ եալընըզ սէն սին։ Քէնտի իշինի էյի պիլիրսին, քէնտի իշինէ մուգայեէտ սին. էլինքինի գաիմաղա պագմազսըն, վէ գարտաշընըն իգպալինի գըզդանմազսըն։ Էլլեր նահագ կէօրտիւքլերի իշէ քէօփիւրիւփ գուտուրուրլար, սէն սապր էտեր չէքէրսին. կէօզլերինի գալտըրըփ, ատիլ ալլահա պագարսըն, ասլա աշաղա հնտիրիփ, խաթըրընը եըգանա տիւշմէն տէյի պագմազսըն։ Ղարազ էտէն ատամը՝ տիւշմէնտէն զիյատէ քէնտի զարազը հօրսկլեր։ Վէլ-հասըլ ֆազիլէթինէ քէտեր եթմէյէն շէյ՝ բահաթինի տէ պօզմազ։ Հայ հայ. հնսանլարըն զատրի, ֆեղէյին ֆըըթընասը, ֆեղաքեթինն սարսմասը արասընտա, քիշի էպէտի ալլահրն մերհամեթինէ սըղընըրի բահաթ եթմէք՝ նէ խոշ շէյ տիր։

Լաքին օ հագգը՝ մասալա թէպտիլ էտէն պէտխոյ ատամլար, վէ քէնտի իչերլերինտե տույմատըգլարը, վէ ագըլլարընըն երմէտիյի ֆազիլէթի՝ օլմազ շէյ տիր տէյինլեր, շու հիքմէթի պիրզ տէ կէօսթէրսինլիզ նէ տէրլեր. (ր) թապիաթին մէյլինէ գարշը գօյան քի՞մ տիր. պու ագըն օլուփ, ագան սեվտալարըմը-

զը՝ եարատան քՀնտի Թէրթիպ Տուիփ, գուվվեթ վէրմիշ տէյիլ մի. ինսան Եվ լատընըն Թէմէլսիզ Թէտպիրլէրինի՝ պի. լէձէ սիւրիւքլէյիփ , ագլըն պիհուտէ զահմէթլէրինի Թօփրագ ալԹընա կէօ. մէն՝ սէվտալարըմըզըն շիտտէԹի տէյիլ մի տէրլէր ։

Լ՛ մուհաննաԹ կէվշէք Ձանլար , օ սիզին խայալի զանն էՀտիյինիզ ազիմ ատամ՛ , օ տա ԹապիաԹին արաը սըրա կիտէր , եարատանըն Թէտպիրի իւզրէ եիւրիւր . լաքին օնուն ԹուԹտուղու եօլ՝ սիզինքլինտէն այրը տըր ։ Օնուն կիԹտիյի եօլ՝ նէֆսլէրին սէվտալարըն ինսանը չէքիփ չէքիշտիրիփ , ազարըրտը. ղը եօլ տէյիլ տիր ։ Օ ատամ՛ ագլընա միւԹիւ , ագլընըն նասիհաԹինէ գուլագ վէրիր (է) , սէօզլունէ գարշը կէլմէզ , վէ ագլընա իԹաաԹ էՀմէտէ ֆէրահ տուչ. ար ։ Գալըլինտէ Թամա՛ ըլա հասէտ՛ ԹաշՀ ըլա չագմագ կիսպի , պիր պիրինէ չար. փըփ ԹուԹուշմագ՛ նէ օլտուղուն պիլ. մէզ ։ Ագլը տաիմա տուրդուն տուր , շա. շըրաձագ շէյի եօգ , ագլընա հէր կէլէն՝ փաք վէ սէչկին տիր ։ Հէր պիրինի պիլա դարագ ԹէֆՀիմ էտիփ , հագգ իւզրէ ֆասլ էտէր ։ Հիչ պիր էՀտիյի շէյտէ փիւշմանլըգ պէլասը չէքմէզ ։ ֆիքրի տա. իմա րահաԹ , տաիմա պիր գարարտա , րահաԹ նէֆէս ալըր ։ Հէր գուտրէԹի պիր պիրինէ ուչդուն, պիւԹիւն էօմրիւ

պիր այարլը սաաթ կիպի գուրուլու իշ-
լեր։ Փազլիլեթէ զահմեթ չէքմէզ. գալ-
պի ալըշըգ, նէֆսլերինի զահմէթսիզ եէ-
ներ (ղ)։ Փազլիլեթ Ճանլնա եափըշըգ,
իկթիզա հիւքմիւլլէ կէօնլիւնէ էմր է-
տեր. կէօնլիւ տէ թասլիմէթին մէլլինի
իՃրա էտէյօրում տէյի փազլիլեթէ էթա-
աթ էտէր։

Ճ՚ան սըգընթըսը նէ օլտուղուն պիլ-
մէզ։ Օ ինսանը ահէսթէ էօլմիւրէն զէ-
հիր, րահաթ էօմրիւնիւ թաՃիլ էթմէզ։
Քէնտի տահմա պիր շէքիլտէ, տիւրլիւ-
նիւն սէֆասըն չըգարըր։ Ուրզու էթ-
տիյի չեյի՝ սէնէլեր գօՃատամազ. պիր
եէնի շէյ կէօրիւփ, պիր եէնի սէֆա
տուլմաթրը կիւն ազ օլուր։ Տիւնեա-
նըն քիւրէսի տէօնտիւքՃէ, պիրի պիրի
արտը սըրա՝ պիր պիրինտէն կիւզել, պիր
պիրինտէն սէֆալը շէյլեր կէօրիւր։ Կեր-
չէք սէֆա էտէն՝ էօյլէ ատամ՚ մըր (է)։
Էօյլէ ատամըն իգպալի՝ պիր ալթուն
ենել տիր, կիւնլերինին զէնՃիրինի փար-
լագ կէօսթէրիր։ Էօյլէ ատամ՚ նէ կեվ-
չէք օլուր, նէ տէօնէք։ Իգպալի՝ մէթին
փազլիլեթ իւզերինէ պինա օլմուշ, պա-
գի՛ վէ փայիտար օլուր։ Օ ենէմլէ տայ-
անըմի, տաիմա տօղրու, տաիմա բահաթ
տուրուփ, գուվվէթինի կէօսթէրիր։
Քէնտիտէն խօշնուտ, տէրուննէն քէն-
տիյէ պէյէնիր, Ճանլըլա սէվինիր։ Սեր-
մայէտէ զէնկին, քէնտիյի իտարէ էտէր,

վէ զէվգինի չըգարաձագ՝ քէնտիտէ Թիւ-
քէնմէզ սէֆալար պուլուր։ Մ՚ասալլար-
տա նագլ օլան Ներկիզ կիպի, քէնտի
կիւզէլլիկնէ աշըգ, սէֆասը՝ քէնտի քէն-
տիյի կէօրմէքտէ տիր։ Ֆիքրինի տաղը-
տաձագ շէյլերտէն գօրգար, պիր բահաթ
սէֆայէ տալմըշ, պագտրգձա քէնտիտէն
խօշլանըր (ը)։ Եալընըզ հէյլէ ատամ
վէր ըմ տէյէ պիլիր, վարլըղընը հէյիւնէ
պիլիր։ Տիւնքի կիւն իզդէհլի հօմրիւ
Թամամ ըտր, կիւնլէրինին սայըսը Թէք-
միլ օլմուշ ուտու։ Էձէլ կէլսէ՝ հայիա
հազըր ըտր։ Շիմտի պիր կիւն տահա
իլավէ օլտու ... ծնու տա հվվէլքիլէրին
ֆէրահլըըլա կէչիրիր։

Ղ՚ահիլին պօշ վէ զարուր կէչիրտիյի
էօմիւր՝ քեամիլ ատամա մալ տըր։ Հէր
տէմինէ Թիւքէնմէզ գըմհէթ վէրիր։
քեամիլին կիւնլէրի պիր նատիր շէյ տիր,
սայըսը էքսիլտիքձէ՝ պահասը արթար։
Հէլէ սօն սաաթինէ հիչ պահա օլմազ։
Էյ փատիշահլար, սիզ ծնու սաաթըն աչ-
մաղա՝ Թաձլար Թախթլար վէրիրսինիզ,
լաքին տիւնեայը վէրմէնիզ, պահասը
տէյիլ տիր։

Էնիտալիքտէ՝ քեամիլ ատամ գ ատար
էօյիւնէ պիլէն վաՓ մը (Ե)։ Օպէրէր
էձէլ իլէ կիւլէչիր, լաքին պէտ խուլյա-
բա էէնիլիր։ Օնլարըն էնիտալիյի սալթ
ձինք մէյտանընտա տըր. ծնլարը ղայ-
բէթէ կէթիրէն՝ չան չէրէֆ խիւլեասը

տրը ։ Օ խիւլեա կէչիփ տէ քէնտիւէ-
րինի թահրիք էտէձէք չէյ գալմատը գ-
լայն, օ էյլիտլերը տէ գալմազ. ինսան
զահիլլիկի մէյտանա չըգար ։ Լաքին ֆա-
ղիլեթ սահիպի ատամ՝ ասլա ղայրէթ-
տէն գալմազ, գարարընը շաշըրմազ, նէ
սէֆայէ եէնիլիր, նէ ձէֆայէ ալը օլուր ։
Տէն՝ քէնտի հազգընա, էձէլ գուլյու-
սունուն ազ ղընա պիր քէօփրիւ պէնա է-
տէր. էձէլին գօրգունձ կիրտապընը հօր
թէր, վէ պու տիւնեա՛յը ախրէթ գընը-
սընը պիր պիրինէ պէթիշտիրիր ։ Էյլէ
ատամ՝ էձէլին իւզէրինէ, թանղըը կի-
պի պիր հիւքմ էտինմիշ սանըրսըն. էլին-
տէ թանղըը գուտրէթի վար, հէր խա-
թէտէյինի եափար. հէր շէյէ տայանըր,
հէր շէյէ կիրիշիր, վէ արգասը եէրէ կէ-
լինձէյէ գատար ձէնքլէշիր .... օնտան
սոնղրա գօլուշտաքի գալգանըն իւզէրի-
նէ եէնափմ տէյի եազըլըը ։ Էյլէ փէհլի-
վանըն էօտիւլիւ ալլահ տըր. վէ էձէլ՝
ղայրիլէրի էօլտիւրիւրքէն, պուշնու էօլ-
մէզ էտէր ։ Խալը՝ պէն տէ ծնուն կիպի
էօլէյտիմ տէյի՝ քէնտէյէ տարօս օգուր ։
Օնուն կիպի էօլմէք իսթէրսէն, օնուն
կիպի եաշա ... պու քէօշէյէ կէլինձէ,
հէր քէս տուրուր տիւշիւնձէյէ վարըր ։

Էյ պօշ ատամ, շու նագլիմտէ՝ քէն-
տի թասվիրինի կէօրտիւնմիւ ։ Սէնէն
միւէվվէշ կէօնլիւն հիչ պիր շէյտէ գա-
րար էտէմէզ ։ Պիր շէյտէն պիր շէյէ,

պիր արզուտէն պիր արզուչ տէօնէր եա-
ղըը, նաֆիլէ զահմէթ չէքէր, հիչ պի-
րինտէ զեվզ պուլամազըն։ Դըսմէթի-
նէ տիւշէն՝ Ճան սըգընըըսը տըր։ Բա-
հաղըըգ սէնի սօգար, վէ Ճանընըն սը-
գընըըսընա՝ հէր նէ էյնսէն նաֆիլէ
տիր։ Փէք Թէսիրլի սէֆալարա միւհ-
ըմմէճ սըն։ Հասսէլէրին էօյլէ ույուշ-
մուշ տուր քի, տէլիլիքտէն զայըր չէյ-
տէն չէնի ալմազըն, վէ պէտ խուշ զօ-
րուս օլմատըգՃա՝ հիչ պիր շէյ տուչմազ-
սըն։ Օ սախԹէ տէմիր տէվլէԹին սէ-
նին տէյիլ, հէփ էյրէԹի տիր։ Սէն օ
մուհայեէր տէմի տէվլէԹի՝ ասլա բա-
հաղ գուրլանամազըն։ Օ սէնին տէմ
տէվլէէ տէտիյին էյրէԹի շէյ՝ օրԹա-
տան գալգատըգլայն, սէնին տէ տէվլէ-
Թին էլինատէն կիտէր։ Օ պիր Թավէ
պալըգ տըր՝ էլինատէն գայար. պիր պիրի-
նէ ույմազ, պիր պիրինէ եափըշմազ, պին
փարչատան պիր շէյ տիր քի, արալարը
պօշ օլուր։ Սէն սէֆիլէյինէ էօրԹիւ
էԹմէք խսԹէտիյին շէյ՝ տէլիլիք մէքթի
իլէ տօգունմուշ պիր մասգարա փէրտէ
տիր. Ֆէնէրին բիւզիէաբը էտիքՃէ՝Թէլ-
լէրինի տաղըտըը, պիր պիր ալըը կիտէր,
սէնի չըր չըպլագ՝ տէօնէք Ֆէնէրին էլի-
նէ պրագըը։ Սէնի Գապիլ [1] կիպի, տիւ-
նէա եիւզիւնտէ սէֆիլ վէ տէրտիմէնտ՝

1 Կայէն։

սէրսերի կէզտիրիը , քէնտինտէն քէն-
տին իքրահ էտէր , գաչար եաթըրսըն ։
Սանա տէվլէթ՝ տէրտին պիրինտէն գու-
թուլուփ , օպիրինէ ուղրամադ օլուր ։

Ինձագ ինսան էվլատընըն գըսմէթի-
նի աձըլըփ , իգրար էտէլիմ՝ քի , պու
սիւրկիւն եէրինտէ՝ իւմիտտէն ղայրի
կիւվէնէձէյիմիզ եօգ . վէ ձէնըլէշմէյէ
միւհԹաձ օլտուղումուզ միՀնէթ կիւ-
նէնտէ , ֆաղիլէթ սահիպի՝ պազը քէր-
րէ պուլուտուղու Հավա կէօրիւր . լաքին օն-
լար կէչմէձի պուլուտ տուր , արատա պիր
կիւնիւնիւ պուլանտըրսա պիլէ , կէձէ
կիպի գարարտամազ ։ Տիւնեաատ բահաթ
էԹմէնին սըրրը՝ տիւնեանըն էյլիքլէրի-
նէ կէօնիւլ վէրմէտէն՝ զէվգինի չըգար-
մագ տըր . պօշ սէֆալարընա պի գայտ
օլմագ տըր , ֆէլաքէթէ սապը էԹմէք ,
վէ տէրտ պէլա արասընտա պիլէ՝ եիւ-
զիւ կիւլմէք տիր ։ Ֆաղիլէթ սահիպի
ատամը՝ պու տէրսին իձրասը եափար ։ (ֆ)

ՀԱՏԻՑԵՔ

(ա) Գալէմի կէօյլէրէ մէյիլլի , Թէքմիլէն օլ Թարա-
ֆա տօղրուլուփ , քէնտիմի եըլտըզլարա տօղրու տիւր-
Թէն իւզտէ պրագըրըմ ։

(բ) Ջիհա ծնուն ինսանա օլան մուհապէթինի՝ հագ
վէզնէ իլէ խտարէ էտէն՝ քեամիլլէք տիր . վէ տիւնեա-
տէ տիւյիւմլէտիյի պաղլարընի՝ ախրէթէ միւԹաալլիգ
օլանլարը ասլա կէվչէմէզ ։

(ֆ) ԷօրԹինտիւյիւ իրի եափրագլար՝ քէնտինէն

տիւշմիւշ օլտուղունու խասպէր վէրտիյի եէրտէ, հի-
նէ փաքէյի չըրչըլագ կէօրիւնիւր,

(ր) Պու էօլմէզ ատամը հասըլա կէթիրէն՝ նամըլ ա-
դաճ ոլը: Օ պու տիւնեանըն թարլալարընտա պիթ-
մէզ: Սէն օ աղաճը ատղրա թէչրիհ էյլէ, պագ չիչէյի-
նէ թաաճճիւպ էտէճէյին գալըրմը:

(ե) Գանատլարըն կէլմիշ՝ գարթալ գուշու կիպի,
հէր սէվտասը էպէտիլիքտէն ղայրի թարաֆա ուչմազ:

(զ) Տօսթլարը մէլանքէ՝ կէօքտէն էնիփ, մուպա-
րէք ամէյլի գաշկինտէ պէալէրըէր:

(է) Փէմալկյէէթէն էն ալտը՝ տէվվէթին էն ալիմ
տիր: Փաղըէթտէ նէ խօր, նէ ձիւզի, վէ նէ լէզզէթ-
սիզ չէյ վար: Ագլըն հիւքմ էթտիկի՝ թանղրընըն էմրի
տիր տէյի միւսահազա օլուննուգտա, գատրը ալահրն
էմրի՝ էն ձիւզի իթտաթըմըզը նէ գատար պիւյիւտիւր:

(ը) Տիւնեանըն էն ալիմ սէֆտասը՝ մուխթլուլուղուն
իլէ աէրէճէսինէ պիւէ վարամազ: Օնլարըն ըսալթա-
սըզ սէվինճինին պահասը՝ կէլէճէք վագթին իգպալինի
իթիրաֆքէրի տիր. նէքին պունունն սէվինճի՝ օ իգպալին
փէհի տիր. — պէնիմ սահիհ էօմրիւմ տահա պաշ-
լանմըշ տէյիլ տիր տէյի, սալթ պու սէվինէ պիլիր:

(ի) Էյէր Լօրենցիոս տիր ձէհսուր վէ էհնիլմէզ ղայրէթ
տահիպինտէն ղայրիսինէ պէյնէմէզսէ: Փաղըէթի օլան
ատամըն ղայրէթի՝ հիչ գօրգու պիլմէզ, Փաղըէթ տա-
հնպինէն ղայրէթի՝ նազարը գըստա խալգըն կէօղնւնիւ-
գամաշարըտա՝ տիւնեա պիւյիւքլեյիւնտէն աշա իւճ-
րէթլէր իւմիտնտէն հասըլ օլուր:

(յ) Բահամըն թէմէլլէրի պուննար տրը. նէքին պու
մէրտլնք տէրսէլէրինի՝ տէն ամէլ գօմտաղա ալըշըգ տէյիլ
իսէն, պու թէմէլլէր տէնտէն չօգ ուզագ տըր:

ԵՒՐՈՒՆԱՒ ԿԱՂՁ

ԿԻՕՑԼԻՐ.

ԱՒԼԱՀԸՆ ՎԻ ՃԱՆԼԱՐԸՆ ՎԸՐ ՕԼՏՈՒՂՈՒ:

Պիր եօլՃու ատամ՝ պիր ուզուն վի զահմէթլի կիւնիւնտէ արատըղը գօնա-
ղը պուլամայըմ, ագշամ օլտուգտա՝ իլգ
բասթ կէլտիյի գուլիպէյ գանսաղթ է-
տէր: Մահզունն վի միգէտտեր՝ իչերի
կիրիր. իպթիտա օնաֆիլի չէգտիյի զահ-
մէթի, ֆիգրինտէ կէզտիրիր. սօնղրա
բասթ կէլտիյի թէսէլլա օլաՃագ չէյլի-
րի գանսաղթ էտէր. օ տիւշիւնձէլէր ի-
լի պօշունա չէգտիյի զահմէթլերի ու-
նուԹմաղա պագար: Ույգուսուս պասրի,
կէօղլէրին գափայընձայա գատար՝ տի-
ֆիղամ էԹմէք իչին Թիւրքիլեր օգուր:
Պէն տէ օնուն կիպի էօմրիւն Թագսի-
բասթ լարընտան, տիւնեանըն տէլիլիքլէ-
րինտէն էօրուլուփ, միատէԹիմ նիհայ-
էԹինտէ իւմիտլերիմին պիհուտէ օլտու-
ղունա իլգամ օլուփ, ագրպէԹ քէնտի
էտնա տամըմ ալԹընա չէգիլտիմ: Շիմ-
տիյէտէք պէնի տէրտլի էտէն արզուլէ-
րի Թէրք էտիփ, պու սըղընտըղըմ եէր-

տէն չըգմայըմ տէյի նէյեէնը էթտիմ։ Վէ արզու էթտիյիմ էպէտի բահաթ ուչգուսուս՝ կէլիփ կէօզլէրիմի գափայըն. Ճայա գատար, էօմրիւմիւն ագշամընը շազ էիւրէյիլէ կէչիրմէք իչին, պէՃիտ վէ ֆահտէլի Թիւրքիլէր օգուչայըմ։ Իմ. Թիյարլըղըն զալիմ տէրտլերի վար, լաքին պէնիմ աշգըմըն Թիւրքիլերի՝ օ տէրտ. լերի խաֆիֆլէտիր։

(ա) Տիւնեայը կէօզտէն կէչիրտիմ։ Եալան, զաֆլէթ, վէ տէրտ պէլա ին. սանըն փիչինէ տիւշիւչ, պու էզիյէթ. լի էօմրիւնիւն հէր տէմինտէ՝ իւսԹիւնէ էիւրիյիւչ էտիփ պասարլար, գուրԹուլ մազա նէՃաթ եօգ։ ՏօսԹլարըմընը էօլ. մէսինէ՝ էիւրէքտէն կէօզ էաշը տէօք. տիւմ։ Ա՛Ճայա պիր Հալալ էօլչիւ գօ. տուտ, Հագ սէվինՃինի Թարիգինի կէօս. Թէրտիմ։ Եարատանընը մուՀապպէթ Հիքմէթլէրինի պէյան էթտիմ։ Ա՛տիլ Հաքիմ՝ ինսանլարընը չէրիաԹին կէօր. մէյէ, ատալէթ փօսԹուտա օԹուրմուչ կէօսԹէրտիմ։ Ինսանա՝ էօլմէզ օլտու. ղունու իսպաթ էթտիմ։ Պու սիւրկիւն էէրինտէ բահաթ էաշայըփ, պիր կիւն իւմիտտէն տէվլէթի կէչմէք իչին, իման կէԹիրէՃէյիմիզ Հագ մատտէլերի, վէ իՃրասընա մէՃպուր օլտուղումուզ ֆա. զիլէթլերի, մուխԹասարՃա պէյան էթ. տիմ։ Էօմրիւմիւն պու մէնզիլինտէ աշ. գըմ պիր միգտար էլէնիփ, չալըշա էա.

լըշա վասըլ օլտուղուա՛մ տէրէձէտէ տուրսուբ , կէշտիյիմ սարփ եօլլարա կէօզ կէզտիրիր , վէ ախրէթէ կէօչմէյէ թէտաարիք կէօրէձէք վագըթ տըր տէյի , պասիրէթիմ խասէր վէրիր ։ Կէրչի մէնզիլիմ օլ գատար ուզուն տուր քի , աշգըմըն զաիֆլէյինէ կէօրէ՝ տահա կիտէձէք չօգ եօլում վար . լաքին մէշագգաթըմըն նիհայէթինէ եագըն վարըյօրում տէյի թէսէլլա պուլուր , սէվինա՛ տույարըմ . օրահաթ լանաձաղը՛մ սաաթի տիւշիւնտիւքձէ՝ ֆէրահ էտէրիմ ։ Պի այնի հի պիր զայրի եօլձու , եօլ եօրղունլուղո՛ւյլա սօլույարագ պիր թէփէձկէ չըգար , տուրուր էթրաֆընա կէօզ կէզտիրիր , աշարդը տաղլարա տէրէլէրէ պագար , կէշտկի չայլարա օվալարա օրմանլարա պագար . եօլձուլուգտան ուսանմըշ , վաթանընը տիւշիւնիւր . ագլը ֆիքրի էվինտէ , տահա կիտէձէյի մէնզիլը տիւշիւնտիւքձէ՝ սապրը թիւքէնիր , աշգը արզուսու արթար ։ Ա՛հ վաթանըմ՛ տան պիր տահա չըգմայըմ , ալլահ ձանընմը ճնտա ալսըն տէյի , քէնտի քէնտկէ շարթ էտէր ։

Պէն գասավէթտէ փէք իզըար էթտիմ ։ Նահագ շիքեայէթլէրիմէ թանղըլը փէք չօգ թաձիզ էթտիմ ։ Լաքին ագըպէթ եիւրէյիմ թէպտիլ օլտու . գազայ բիզա վէրիփ , տէրտ իյինտէ կիւլմանէմէյ ալըշտըմ ։ Էյ գալփիմին նէ-

շասը, մագամընը թէպտիլ էյլէ. շիմտիյ-
էտէք տէրտլի պէյթլէրիմիզ իշլէտիյիմ
գապահաթի պուննան սօնդրա թէսկի-
լա կիւֆթէլէրի իլէ էօտէյէհիյիմ։ Լա-
քին շիմտէն սօնդրա իխթիյարըդ՝ գուվ-
վէթիմի քէսմիշ, սէվտալարըմ հէփ գալ-
մըշ, եիւրէյիմ սօուսմուշ՝ տիւնեատէն
չէշնի ալմազ օլմուշուամ. գուտրէթլէ-
րիմ հէփ իփրանմըշ, տօսթլուղա վարըն-
չա կէվէմիշ. էհէյ՝ տօսթլարըմըզ պիր
պիր գուշաղըմտան ալըփ, շիմտի պանա
տա էլ ուզատաշաղը զաման, ա՜հ ազիզ
կէհէ, շու գալպիմտէ քիւլ օլուփ, ա-
րատա պիր ուֆաճըդ գըվըլճըմ աթան
աշգ աթէշինի՝ սէն եէնիտէն թուլթուշ-
տուրա պիլմըմիսին։ Պու պէյթլէրիմիզ
ֆիքրիմճ կէլիփ սէօյլէտիյիմ կիւֆթէ-
լէր՝ հէփ սէնին իլճամլարըն տըր։ Օ
թէնհա սաաթլարտա լինսանլար թաթ-
լը ույգուտա իքէն, պէն սէնինլէ ույա-
նըգ տուրմուրտուամ։ Վէ պու անէ գատար՝
սէն հիւրմէթլի հուզուրմունլա պէյթլէ-
րիմճ միւին օլմուշ, պանա եարտըմ էթ-
միշ իքէն, պէն տահա սէնի մ՜տ՜ էթ-
միշ տէյիլիմ։ Ա՜հ, պու ազիմ պօրճու-
մու էտա էթմէյէ, աշգըմա պիր հիմմէթ
տահա էյլէ։ Վէ սիզ ֆէլէյնի չաբխալարը,
սուլթանընըզա վաճիպ օլան իքրամը՝ լայ-
ըգ իւզրէ էթմէյէ, ահէնկինիզ իլէ պա-
նա սիզ եարտըմ էտնի։ Օնտան սօնդ-
րա շարգիմի ասար, թա մէլահքէնինի ա-

հէնակի իւէ մէզարտան ուչանըփ , պէն տէ պէրթէլէրիմի ճնլարըն իլահիսինէ գաթ-մայընձա , էլիմէ ալմամ ։ Խոթխյարըն օ բահաթ էտէձէյի՝ տէրտ միհնէթ կիր-մէզ եէրտէ , կիւնահըն էձէլէն կիրէմէյ-էձէյի՝ կէձէ պիլմէզ գուրթլու եէրտէ , շիմիքի սօլուգ գըվըլճըմ կիպի կէօ-րիւնէն երլարզլար՝ օրատա տըր քի , գըյ-աստէն աշըրը՝ պիրէր կիւնէշ օլուփ , կէօզ աւըր նուրլարընը հէփ պէրապէր՝ հնսան էվլատընըն կէօզիւնէ սաչաճագ-լար ։

Այն , սէն , էյ վաղարլը կէձէ , ալէ-մին ուլու աթասը . կիւնիւն կիւնէչին-տէն էվվէլ տօղմուշ , կիւնիւն կիւնէչին-տէն սօնղրա տահա եաշայաճագընն , մախ-լուգաթըն հէփիսի , կէրէք էօլէձէք-լեր , կէրէք էօլմէյէձէքլեր , հէփ սանա իհթիրազ ըլա պագար ։ Պէն սէնինչ մէտ-հինի նէրէտէն պաշլայըմ , նէրէտե պի-թիրէյիմ ։ Սէնինչ գարանլըգ եիւզիւն՝ փարլագ երլարզլար ըլա տօնանմըշ , կէօլ կէվլի պուլուտլար գաթմէր գաթմէր գա-պարըփ , սանա իչլէմէ գաֆթան օլմուշ , կէչտիկին եէրտէ էթէքլերին մէվ մէվ տալղալանըփ , կէօզ գուպպէնին եիւ-զիւնէ եայըլըր ։ Էյ կէձէ , թասլաթտէ սէնինչ գուչթու ազամէթին կիպի հէյ-պէթլի վէ թէսիրլի շէյ եօգ տուր ։ Մին-նէթտաո աչգըմընն՝ սանա պէղթլէր պօր-ճու վար ։ Շիմիքէ գատար եազարզըմ

ՀԵՂԼԵՐ՝ ՍԵՒՆԻՆ ՄԵՏՀԻՆ ԻՒԼ ԹԵՔՄԻԼ ՕԼԱ-
ՀԱԳ ։ ՇԻՄՈՒԿԱԹՔ ԸՏԱՄ ԿԹՈՒՄ
ՄԱՏԱԿԼԵՐԻՆ ԻՒԶԵՐԻՆԿ , ՓԻՒԱՔԻՒԲՄԿ ԵՐԼ
ՏԵՂ ԻՂԼԵՆՄԻՀ՝ ՊԻՐ ԳՕՅՈՒ ԲՒՆՔ ՓԵՐՄԿ
ՀԵՔԻՓ , ԿԻՒՓԹԵՄԻ ԹԱՄԱՄ ԷԱՀՀԵՅԻՄ ։

Ա՛ՀՕՅ ՀՕՅ . ԼՒՏԱՆՆԵՆ ՄԵՏՀԻՆԿ ՀԱՅԷՏ-
ԹԷ՝ ՊՒՆԱՏԱՆ ՂԱՅԱՏԿ ՆԿ՝ ՎԱՐ ։ ՃՀՆ-
ՆԷԹԱԿ ՄՂԼՔԵՐ ՏԻՒՆԵԱՆՆԵՆ ԵԱՐԱՏԵ-
ԼԵՂՆԵՐ ՕԳՈՒՐ . ՊԻՂ ՏԿ ՊԻՐ ԿԻՒՆ ՕՆԼԱՐ
ԵՐԱ ՊԵՐԱՊԵՐ ՕԳՈՒՅԱՀԱՂԵՐՄԵՂ ԱՂԻՄ ԼԻ-
ԼԱՀԻՒՆ՝ ՏԻՒՆԵԱՏԿ ԻՔՒՆ ՊԱՀՂԱՅԱԼԵՄ ։
ՃՒՆՆԷԹԻՆ ՏԷՎԼԷԹԻՒՆԿ ՆԱԻԼ ՕԼՏՈՒԳ-
ՏԱ , ՍԿՖԱՍԵՆԱ ՏԱՅԱՆԱ ՊԻԼՄԻՀ՝ ՀԱՍ-
ՍԼԵՐԻՄԻՂԻ ՊՒՆՏԱՆ ՂԱՅՐԻ ՆԿ՝ ԻՐԿ ՀԱ-
ՂԵՐԵԱՅԱ ՊԻԼԻՐԻՂ ։ ՀԱԳ ԹԱԱԼԱ ՔՒՆՏԻ
ԱՂԱՄՆԹԻՒՆԻ ԻՒՏԱՆ ԵՎԼԱՏՆԱ ԿՔՕՍԹԿ-
ԲԿՃԷՔ ՕԼՄՃՂԱ , ՆԱՂԱՐԵՆԱ ԳՈՒՎՎԿԹ
ՎԵՐՄՔԿ ԻՂՒՆ , ԻՊԹԻՏԱ ՊՈՒ ՏԻՒՆԵԱ-
ՏԿ ՕԼԱՆ ՀԻՔՄԿԹԼԵՐԻՆԻ ԿՔՕՂԻՒ ՀՕՆԻՒՆԿ
ԳՕՂ , ՊԻՒՐԻՒՔ ՀԵՂԼԵՐ ԿՔՕՐՄՂԻՀ՝ ԿՔՕՂԻՒ-
ՆԻՒ ԱԼԵՂՏԵՐԵՐԵՐ . ՎՔ ՊԻՐ ԿԻՒՆ ԱՙՓ ԱՆ-
ՏԵՂ ԿՔՕՐՃՃԻՒ ՏԷՎԼԷԹԻՒՆ ՏՔՎԼՆՃՒՏԱՒՆ
ՔՒՆՏԻՒՐ ՇԱՂԵՐՄԱՄԱԳ ԻՂՒՆ , ՓԻՔԵՐԻՒՐ
ՀԻՄԻՏԱՒՆ ՊԱԼԱԼԵՐԻՔ ԳԱԼՏԵՐԵՐՓ , ԻԳԹԻ-
ԶԱ ԷՏՒՆ ԳՈՒՎՎԿԹԻ ՔԷՏՂ ԷԹՏԻՆ ՏԻՒՐ,
ՃԱՆԵՐԸ ԹԱԱՃՀԻՒՂ ԷՏՃՃԵՔ ՀԻՂԼԵՐԿ
ԱԼԵՂՏԵՐԵՐԵՐ ։ ԽՏԹԵՐ ՔՒ ԼՒՏԱՆ ԿՔՕՐՔ ՊԱԳ-
ՏԵՐԳՃԱ , ՔՒՆՏԻ ՀՈՒԶՈՒԲՈՒՆՏԱ ԼՊՓԻՏՒՆ
ՄԻԼԹԷՀՅԷԻՐ ՕԼՈՒՓ , ԷՏՃՃԻՐԻ ԻՊԱՏԵ-
ԹԷ ԱԼԵՂՄԵՂ ՕԼՏՈՒՆ ։ ՃԱՆԵՐՄԵՂ ՏԻՒՆԵԱ-
ՏԿ ՆԷ ԳԱՏԱՐ ԱՂԱ ՕԼՈՒԲՏԱ , ՃՒՆՆԷԹԱՏ

օր գատար ահվիճք էտինիր, օր գատար սհփա կէօրիւր։

Ու կէյլերին փատիշահը, ինսանա տէվիճք՝ սէնի կէօրէ պիլմիք տիր. ինսանըն գալպինտէ՝ ձիհանըն պօշ պրագտըղը էօլէիւսիւզ եէրի՝ եալընըզ սէն տօլատուրուրսուն։ Յէսսէնին էվլատը[1] կէձինին պու աթէշլերինէ պագըփ, քէնտիյի թաթը աչգա ալտըրտըղը զաման, տիլինի սէն աչտըն. էլինտէքի սանթուրա՝ սէն ահինկ վէրիփ, ձինինէթին մագամընա ուչտուրտուն։ Պէն տէ պու կիւն եարաթտըղըն չէյլերին էն այսըրնը թաւրիփ էտէձէյիմ. ձէսարէթիմճ սէն եարտըմ էյլէ. ձանըմը տիւնեանըն հուտուտունտան էօթէյէ կէօթիւր. ա֊ֆիթապըն հիւքմ էթտիյի թէհնը տահրետէն տիշարը չըգար. վէ գալսիճի տիւնեանըն պու քէօչէսինտէն գալտըրըփ, ինսան էվլատընըն վարամատըղը ֆիքիրլերէ կէօթիւր։ Մ էվձուտ օլան զաթլերին հէր տէրէձէսինի տէվր էթմինին եօլունու պանա թալիմ էյլէ քի, սէնինի օր թախթըն թէմիզլինտէն պաշլայըփ, տէրէձէ տէրէձէ սանատէք չըգա պիլէյիմ։ Թապիաթին էէբիւնինէ՝ սահիփինին նազարըյլա պագմայը պանա էօյրէթ, վէ պու զահֆ զինհիմի՝ կէձինին պիր եըլըղը կիպի փարլաթ։ Ալահի.

1 Տավուա փէյղամպէր։

Ձանըմնա տուլյտուղում՝ սկնին Թէսի-
րին մի տիր։ Փիքրիմին տիւշիւնձելերի՝
պու գարանըլըգ եէրսէն տիշարը, էպե-
տի նոնըր մու սայչաձագ։

Լ՚Ս Լօրենցիոս. կէձէ սէն տէ ուլյա-
նըգ տուրուլյօրսուն, ամմա փազիլէթ
իշլէմէք իչին տէյիլ։ Էվվելքի պէյիլե-
բիմտէ սէնին խայըրըն իչին եէրիփ զէմմ
էթտիյիմ Թամա, վէ տիւնեա սէփասը,
էօյլէ զալիմ հիւքիւմտարլար տըր քի,
գուվվէթինի քէստիքլերի եօրդունն գուլե-
լարընա՝ պիր բահաթ ուլյգու ուլյութ-
մազլար։ Սէն ծնլարըն ագլընա ուլմուշ,
կէձինին վէ կիւնտիւզիւն նիզամընը՝
խաթըրլարը իչին ալէթ իւսթ կտէյօր-
սուն. սկնի՝ տիւնեանըն օպիր եիւզիւն-
տէքի ատամլարըն սըրասընա գօմալը.
սէն մէքրուհ էթտիյին կիւնիւ՝ կէձէ-
նին եարըսընտան պաշլայօրսուն, վէ կիւ-
նէշ տօղարքէն՝ սէնի էտէպսիզլիյինին
պիթմիշինտէ պուլուլյօր. կիւն տօղտուգ-
տան սօնղրա ուլյգուլյա տալարսըն, էօյ-
լէնին ըսրձագ աթէշի՝ սանա կիւնէշին
սապահ շէֆագը տըր։ Օ հալ իլէ պիր
կիւնահտան պիր կիւնահա սէյիրտիփ
կիթտիյին զամանն, պիր տէ էյլէն նէֆէս
ալ. վէ էյէր պագմաղա ձէսարէթին վար
ըսա, կէօզլէրինի պիր քէրրէ գալըր,
օ խաթըրընը եըգտըղըն կէօյլէրէ նազար
էյլէ։ Պաշըն իւզէրինտէ միւնագագաշ չէօ-
քէրթմէ Թավան իսթէրսէն, վէ պինա-

լերձէ պին գանաիլ՝ զեր նիշան նագըշ-
լարա գաթըլմըշ՝ պիր միւզէյեէն գուս-
պէ խաթէրսէն, վէ շու սէֆիլ Հալինտէ
զէվգ սէֆա արայըփ, կէձինին գարան-
լըղընտա օլան սէֆայա Հէվէսին վար ը-
սա, կէլ, շու ալլահ եափուսու գուս-
պէնին ալթընա կիր, կէլ։ Օնուն կի-
պի Հայրան օլաձագ սէֆալարըն չօգլու-
ղունու նէրէտէ պուլաձագըն. սէն սաղ-
լըղընա քէտեր էթմէտէն, մալինի թէ-
լէֆ էթմէտէն, չանընա քիր կէթիրմէ-
տէն, օնլարըն զէվգինի չըգարա պիլիրսին։

Աֆիթապըն շիրին գըզգարընտաշընա պագ. գարընտաշըմըն շէֆագըյլա գա-
մաշմըշ կէօզէրինի՝ պէնիմ Հազիմ նու-
րուա չէվիր տէյօր։ Պօնունուն նուրու՝
աֆիթապըն շաֆգընտան թաթլը տըր,
փարլար, յաքին կէօզէրինի ինձիթմէզ։
Սէնի՝ քէնտի ֆաիտէն իչին, քէնտի ֆէ-
րահըն իչին, քեամիլլիյէ տավսէթ էտեր։
կէօզէրինի գամաշըրըփ, նազարընը
քէսմէզ, իլլա ըշըդ վէրիփ, կէօյէրին
տահա իչէրիսինէ պագտըրըր. օ թիւ-
քէնմէզ նուրանի օվալարա՝ սէնի սահիպ
էտեր. օլ Հիքմէթլէրին փէրտէսին գալ-
տըրըփ, կիւզէլլիյինի կէօլկէ ալթընտան
տահա թէսիրլի կէօսթէրիր։ Օնուն
նուրու՝ անձագ կէձէ վագթինի պէյլի
էտիփ, կէձինին վագարընը կէօսթէր-
մէք իչին, Հավալարա պիր տօնուգ փէր-
թէվ սալար։

Ո՛վ հայ. տերեալերին աղբը սուրու-
նու՝ թէրթիպ իւզրէ կեահ եիւքսելտիփ,
կեահ էնտիրէն քէվքէպ, վէ կեահ գա-
բայը պաստըրըփ, կեահ տերեայէ չէքէ-
րէք՝ տէվրի տաիմ իլէ սուլարընը փաք
սագլայան քէվքէպ, պիր Ձանը տիւն-
եատէն եուգարը գալտըրըփ, կէօյլերէ
տօղրու չէքէմէյէձէք մի: (բ)

Կ՛ել Լօրենցիոս, կել գալպինի գըզ-
տըր: Կ՛ել, Թամ՛ըն սէնի զէնձիրլէյիփ,
եզկյեէթէ գօտուղու՝ շու տար եէրտէն
կէօնլիւնիւ գալտըր: Կ՛ել, տիւնեա սէհ-
րինտէն քէնտինի խէլաս էյլէ. վէ պիւյ-
իւքլիւք սէվտասընը պաստըրաձագ պիր
ղայրէթլի Ձան կէօսթէր: Ալթուն տէ-
տիյին չէյի՝ պիւյիւքլերէ խաքի փայ օլուփ
տիլէնէն միւրթէքիպ Ձանլարա պրագ:
Սէն կ՛ել, մալի ձէննէթին աչտըղը էպէ-
տի մատէնլերտէ արա: Ա՛ել տէմիրինի,
տիւնեա գըյրսընտան այրըլ, սանա գլա-
ղուզ պէն օլայըմ. շու գըյրսը եօգ, տէօ-
քիւնթիւսիւ եօգ, կէօք տերեասընտա,
արտըմ սըրա կել: Օ տերեատէ սէնի
եօլունտան ալը գօյաձագ՝ նէ տիւշմէն
բասթ կելիրսին, նէ ֆըրթընա: Պիր
տահա տիւնեատէ կէզտիյին ուզուն եօլ-
լարը էօյիւնմէ, զիրա սէն տիւնեատէ
տահա աձէմի սին: Պաշըն իւսթիւնտէ
Թապիաթին քէնտի էլիյիլէ չիզիլմիշ՝ եօլ-
չիւսիւզ խարթայէ պագ: Ճանըն կէչէ-
ձէյի եէրլեր ճալար տըր: Կ՛ել, պու եա-

րատըլմըշ քեահինաթին չէվրէսինի պի-
լէմՁէ տօլաչմաղա պաշլա տա, ասնղըա
թէքբար տիւնեայէ տէօնէրսէն, չիմտիյէ-
տէք հարէմտէն տիշարը չըգմըշ օլմա-
տըղընը՝ օ վաման իգըար էտէրսին ։ Փի-
շի քեահինաթին եէքիւնիհի կէօրմէտիք-
ՁԷ, հիչ պիր շէյ կէօրմիւշ տէյիլ ։

ԿՀԼ իմտի պագայըմ ազատ օլտուհնամու,
Էյ թամաՁըն սէֆիլ գուրպանը, զէհՁիր-
լէրին գըրըլըմըմը ։ ԿՀԼ զէմանհ Պրօմ-
տէօսու [1], կհլ սէհինլէ վարալըմ, կէօյ-

1 ՓուԹփէրէսԹիլիք մաասլարընտա նագէլ օլունուբ քի, ՊրօմԹէօս տէտիքլէրի ատամ՝ քէնտի էլի իլէ պիր ինսան եափաՁագ օլտու ։ ՏէօրԹ էնասիրսէէն պիրէր միգտար ալըփ, պիր պիրինէ գարըշարըփ, պիրէր միգտար տա Ձան գուտուրԹիլէրի, Ձան սէվտատլարը գաԹտը. հաԹԹա շուարա գավլինՁէ՝ էիւրէյինի պիր գաչ հայվանըն էիւրէյինաէն էօղուրտու. Թավշանըն գօրգաչլըղընը, ԹիլքինԹն հէյլէքտարլըղընը, Թաու-տուն քիպրինի, գափլանըն էըրԹըՁըղընը, ապանըն գուվվէԹինի եաուղտըղունու պիր էէրէ կէԹիրտի ։ Վէ պու եափարը ատամը, իլմի վէ մարիֆէԹ փուԹու տէյի Թափտընտրգլարը ԱԹենաս նամ փուԹուն հուզուրունա կէօրԹուրտու ։ ՓուԹ պագըփ իֆքրաԹ պէյնտի. վէ պունու Թէքմիլ ինսան էԹմէյէ՝ փուԹլարտա հէր նէ վար ըսա ալը վէրիրիմ տէտի ։ Լաքին ՊրօմԹէօս փուԹլարտա օլանը պէն կէօրմէյինՁէ, եափարընտմ ատամա միւնասիպ օլանը պիլէմիմ տէտիքտէ, ԱԹենաս փուԹ՝ պունու կէօյէ գալընրսը ։ ՊրօմԹէօս պագտը քի կէօքտէքի վիւՁուտլարըն հէփսինտէ պիր բուհանի աԹէչ վար, հէփսի օնունէա Ձանլանմըշ եաշայօր. պու աԹէչ պէնիմ եափարընտմ ատամը տա Ձանլաարը տէյէրէք, կիւնէշէն պիր ԹէքերէյինՁէ՝ ուսուլ ուլա պիր տէմիր չըսընըգ ուղատրսի ԹուԹուշտուրտու. վէ էէրէ էնիսի, օ չալարընը աԹէչ իլէ եափարընը ատամա Ձան վէրտի տէյի նագլ էտէրլէր ։

լերին աթէղինի՝ կիւնահոգզամ չալալըմ, վարալըմ ֆեղէյին մէշ՚ալելերինտէն ֆա-զիլեթ ալէվի ալալըմ։

Ֆիքրինի պու հավալարտան էօթէյէ՝ էնասիրին պիր պիրի իլէ ձինքլեշմիյի եէրտէն եուգարը գալըրը ։ Եաղմու-րուն խազինէլերինտէն, տօլուննուն մա-ղազելերինտէն, վէ փիւսքիւլ փիւսքիւլ էնէն գարըն՝ սօուգ օվալարընտան եու-գարը գալըրը ։ Շիմիյին թուԹուշտու-ղու աթէղլիյի, եըլտըրըմըն էյրի պիյ-րիւ օգլարընըն տէյիւլտիւյիւ օձաղը՝ կէրիտէ պրագ. ֆըրԹընալար ուֆագ իքէն՝ պէշիքլերտէ սալլանըփ, սէսսիզձէ պիյիւյիւփ, գանաԹլարընա գուվվէԹ վէրէձէք վագԹէ պէքլէտիքլերի՝ բիւզ-կեար ինէլերինտէն էօթէյէ, օ կէօք կիւ-րիւլԹիւսիւ, վէ պէլքի չօղա վարմազ, կիւնահքեար տիւնեանըն ալԹընը իւս-Թիւնէ կէԹիրէձէք՝ ազիմ շիտաէԹին մէքեանընտան իլէրի կէչ ։ Վէ տիւն-եանըն ձահիլլիք տէվիրլէրինտէ, մուսի-պէԹլերին ուղուրսուզ խապէրձիսի տիր գլյաս էԹտիքլերի եըլտըզըն՝ էօլչիւլիւ տէվրինի էօթէյէ կէչ տէ, ինսանտան պիյիւք շէյլեր սէյր էյլէ (գ)։ Սէնին ձանըն՝ եէրլերին գալըն պուղուսմայլա շիմտիկէտէք պուրուշմուշ սօլմուշ տու-րույօր, շիմտի պուննտա աչըլըր. օ պիրի պիրի իւսԹիւնէ տուրան քիւրէլերին ը-շըղյլա կէօզլերի կէօրիւր։ Վէ սէնին

գուտրէթլէրին հարէքէթ էտիփ, աչըլըփ, իձրայէ պաշլայաձագլար. զաթին-
տէ սանա պիր եէնի գուվվէթ զուհուր էտիփ, պիրի պիրի իսթիւնէ ալա ֆի-
քիրլեր տօղտուղուն կէօրիէձէքսին։

Նարատան ալլահ տիւնեայը եարաթ-
մըղը զաման, օ երլտրզլարա վըրն ինսան
էվլաթնա ըզըգ վերին տէյի էմր էթտի։
Նէ սանըրսըն. ծնլար սանա ըզըգ վերի-
էօրսա, եարամազլըղըն իձրա էտիձէյին
մէքրուհ եէրլէրին եօլուննու կէօսթէր-
մէք իչին մի տիր. էօգսա սէնին էտէպ-
սիզլիյինէ հէմիա օլմագ իչին մի տիր։
Օնլար տիւնեանըն եօլլարընը կէօսթէ-
րէձէքլերի գատար, մէշրէպին տէ եօլ-
լարընը կէօսթէրմէյէ թայէրին տիրլեր։
Էյ եօլուննու շաշըրմըշ ատամ ֆազլէթ
եօլունտան ուզագ՝ գարանլըգ եօլլարա
նէ տիւշէյօրսուն։ Կէլ ա զավալլը, կէլ,
չու երլտրզլար սէնի չաղըրըյօր, չուն-
լարըն ըզըղը արտընա կէթ։ Սէնի ֆա-
զլէթէ կէօթիւրէլիմ տէյի սանա հիզ-
մէթ թագտիմ էտէյօրլար։

Կէօյէ տօղրու պագտըգլայն, Ձանա
պիր հիձապ կէլիր, պիր թէքսիր տույար.
Թէքսիր քիշինին իչէրիսինէ իչլեր, եիւ-
րէյի երմէշար։ Պու հիքմէթլէրէ հայրան
օլըր, կէլէն քեամիլլէյէ գարշը գօմազ.
Հայրան օլտուղունտան սէֆա տույար,
վէ տույտուղու սէֆա՝ գուտրէթլէրլինի
պաղլար ֆազլէթին էլինէ վերիր։

պէտք. տիւ իւր սեպհականութիւնքն ունի գալարմամբ տուայտուր. ճանըր հեման շաղափ, պիր սեփա տուայտ քի, նէ օլտուղունն պէն տէ պիլմէմ. պիր տէ պիր ղաֆիլ աղ տիւրթիւփ, քէնտիմէ կելիյիմ. Պիր եանտան թաաձձիւպ, պիր եանտան մուհապպէթ եիւրէյիմի թահրիք էտիփ, թուրթուշտուրուլար, եիւրէյիմտէ պիր աթէշ տուայրըմ. Ալլահի. օ նէ սեփահաթ տըր. օ նէ հիքմէթլեր տիր քի, եարատան թէլէփ էտեր. եարատանըն ծնտա էթտիյի՝ նէ տարաթ տըր, նէ սալթանաթ տըր, կէօրմէյէ կէօզլէր կերէք. ճանը հայրան էտիփ, պիր թիւքէնմէզ աղ ըլա պու սէյրանէ պաղլայան, վէ տուրմայըփ պէր գարար սէձտէ էթտիրէն, նէ կիզլի հիւներ տիր. Կիւնտիւզիւն պիր կիւնէշի վար, կէձէնինն պինէրձէ պին. պագանըն կէօզիւնիւ աւըր, վէ քիշիյի՝ եարատանըն գուտրեթինի կէօսթերէն եօլլարտան՝ փաի թախթի էպէտիսինէտէք կէօթիւրիւրլեր. Կէօքտէն աշաղա սայրսըզ նուր փուռնարընտան՝ ըշըգ սէլ օլմուշ, կելիփ հեմ կէօզիւմիւն պէպէյինէ ագայօր... լաքին օնտա տուրմատը, էնիփ եիւրէյիմտէ եանայօր տուայրըմ. Աշգըմ թուրթուշմուշ, ղինիմ փերուշան, պիր պիրինէ զըտ՝ իբի հարէքէթ արասընտա քէնտիմի հեմ եէրտէ թօզլարա պուլանմըշ, հեմ կէօյէ տօղրու հավալանմըշ սա-

նըլյօրուա՛մ։ Հայ հայ. կեօյլերէ պագըմ տա, կիւզելլեչնէն աշգ տուչմայան վա՛ր մը. հէյպեթլինտէն գօրգու տուչմայան պուլունմա՛մու։ Պագըմ տա, կեօրտիւ-իւնէ գանատաթ էտէն քիմ։ Օ ալէմ ձան վերէն՝ ձանսըզ քիւրէլերի եափան գուարէթ սահիպլինէ տօղրու՝ ֆիքրինի գալըրմամագ միւմքին մի։ Էյ ֆիքիր-լերէ սըղմազ պլնա, սէն՝ կերչէք սէնի եափան Թանղըրդա լայըգ չէյ սէն. սէնի լայըղըն գատար ռէտ էթմէյէ՝ ինսան տիւլ ազ տըր. ինսան ըսա՝ նէ՛ գատար էյլէք պիւմէզ քի, չու սաաթտա ուչգուչա տալմըշ, իպատէթինի ալլահտան քեմ էտէյօր։ Լսքին ուչանըգ օլան եալը-նըզ պէն տէյիւ իմ. պէնիմլէ պերապեր կեօրիւնմէզ ձանլար սիւրիւսիւ վար. օլ ազիմ միմարըն իզզէթինի՝ ինսանլարըն իչտէուէյէձէյի մագամտա օգուչօրլար։ Պիւթիւն քեաինաթ ծնլարըն իպատէթ-խանէսի տիր, ծնլար ծնտա ալլահա սեձ-տէ էտերլեր։ Գուպպէսինէ պագ, նէ պինլերձէ ավիզելեր եանայօր։ Պագ, ձանլարա նէ՛ տին, նէ՛ զայրէթ աթէշի վերէյօր։ Պէլի, պու իպատէթխանէ՝ ի-չերիսինտե կիզլետիյի Թանղըրդը վա՛զ է-տէր։ Ա՜հ, կեձինին լիսանի՝ գալպիմ նէ՛ ֆասիհ քելամըդա սեզյլէյօր։

Տին տեփիքլերի՝ իլմի հէյ'էթին ։ եվ

1 Աստղաբաշխութիւն։

լատը տըր . տինի օլմայան էհլի հէյ՝էթ [1] տիվանէ տիր : Հէր վար օլան վիւճուտ՝ պիզէ թանղըրըլը խոպէր վէրիր . վէ տըգ-գաթ էտէն կէօզ՝ ուֆագ շէյլէրտէ իս-պաթըն կէօրիւրսէ , պիւյիւք շէյլէրտէ՝ ձան քէնտիյի քիւլկէն ալլահա վէրիր , տէր ագապ ալլահ տա ծնու զապթ է-տէր : Անի վահիտտէ քիշինին ձան կէօ-զիւ աչըլըր , հայրան օլուր , գալպի տօյ-ար , հէվէսի արթար , հէր շէյի անղլա-մագ իսթէր : Կէօզիւնէ զաթէլեր չօղա-լըր . քեաինաթտէ եէնի վիւճուտլար կէօ-րիւր , վէ ախեր թապիաթտէ եարատըլ-մըշ՝ թաւիֆէ թաւիֆէ րուհլար կէօրիւր : Սիզ հյ երլտրզլար վէ սեյեարէլեր , վէ իչ-լերինտէ եաշայանլար , պու նէ՞ շէյ տիր . պունձա հիքմէթլերտէն մդրամ նէ տիր : Պու երլտրզլար սիւրիւսինիւ գապլայ-ան՝ ա վագարլը գուպպէ , սէնին հէր թարաֆըն էօլչիւսիւզ , հէր թարաֆըն նիհայէթ սիզ , ա ալ-իւլայա ազիմ գուպ-պէ , էպէտի ալլահ սէնտէ գօնագ էթ-սին տէյի՞ մի եափըլմըշըն : Պէն նէ՞ սէօյլէյօրում ... ալլահըն խամինի վեր-տիքձէ , ծնուն եանընտա՝ սէնին զէյնէ-թին հիչ օլմայօր , եիւքսէքլիյին թէնզիլ օլմայօր . չուգուրլուղուն տիւզէնիյօր . նիհայէթսիզ տէվրին պիւյիւլիւփ , պիւ-թիւն քեաինաթ պիր նօգթէ օլմայօր ,

1 Աստղաբաշխ :

վե տիվ կիպի Թապիաթ՝ կէօզիւմ ձիւ-
ձէ գատար կէօրիւնիւյօր ։

Լաքին ալլահը պրագըպ , ինսանա պա-
գարսամ, էյ Թապիաթ . ինսանը սանա
րուպալ էտէրսէմ, սէն նէ չափուք պիլ-
իւրսիւն . կէօզիւմ նէ պիլիւք շէյ կէօ-
րիւնիւրսիւն ։ Տէր ագապ տէվրին եայը-
լըր , քէնարըն՝ օրԹատան սլ գատար ու-
զագ կիտեր քի , պէն պիր Թիւքէնմէզ
օվանըն օրԹասընտա , իչինէ պիր ձիհան
տահա սըղաձագ գատար կէնիշ մէյտան-
տա գալըրըմ։

Վէզալիք ֆըրԹընա խազինէլերի հետ
պիրտէն ԹուԹուշուփ փաԹլատըգլըն ,
հավա սարսըլըփ տալղալանարագ պիր
կիրտապ աչըլըր , պուլուտալար պիրի պի-
րի իւսԹիւնէ եուվարլանարագ կէրի չէ-
քիլիր , վէ հավանըն տալղալարը պիր պի-
րին տիւրԹէրէք՝ չըգըփ գուպպէի ասու-
մանի տէօյէրլէր ։ Աղլահը տիւշիւնիւր-
սէմ , օ եըլտըզլար սէօնէր , նէ նուրու
գալըր , նէ պիւյիւքլիւյիւ ։ Լաքին ինտա-
նը տիւշիւնիւրսէմ, եըլտըզլարըն տէվրի
պիւյիւր , նուրլարը ալէվլէնիր , էօյլէ փա-
րըլտար քի , հեր պիրի ձիհանըն Թանղ-
րըսը տրր սանըրըմ։

Ցիւնեանըն ձէհալէԹ վագԹինտէ ,
խալգ Թէնին հասսէլերինտէն զիյատէսի-
նի պիլմէզ իքէն , պէօյլէ նուր վէ իղղէԹ
իլէ միւզէյեէն ածախպ շէյլերէ Թափըն-
տըգլարը Թաաձձիւպ էտէձձէք շէյ մի

տիր ։ Խայր , զիրա օ Երլարզլար Հասսէ-
լերիմզէ պիրեր Թանզրը կիպի կէօրիւ-
նիւր ։ Վէ տիգգաթ իլէ պագան ատամ՝
փուԹփերէսԹէլիկն նըսրվի կիւնահիրը
աֆվ էտէր ։ Վէ ՀաԹիա պէհնի ատէմ-
տէ պագը գալան՝ ԹապիաԹ գուվվէԹի-
նի ամէլէ գօյուփ , եէրտէն գալգընըփ ,
կէօյլերէ պագմագ՝ օ զամանըն ալիմլէ-
րինտէ պիր ֆազիլէԹ իտի ։ Լաքին գուվ-
վէԹլերի զաիֆ օլուփ , Երլարզլարտա
իլիշիփ , փարըլԹըլարընտան ՀօԹէյէ կի-
տէմէտիքլերինտէն , օնլարը քէնտի Թանդ-
րըլարը տըր սանմըշլար ։

Լ՚օրենցիոս , սէն սէնտաԹտէն խօշլա-
նըր ատամ ըսան , կէլ շու կէօյիւն՝ պինա-
սընա պագ , պագ նէ՞ աՀմախպ հիւներ
վար , պագ նէ՞ հէնտէսկ իլէ եափըլմըշ
տըր . սայըսը , ԹարԹըսը , Հօլչիւսիւ ,
հէփ նիզամը , հէփ մէքէմմէլ տիր ։ Պիր
ատամ քէնտի զա՛ֆինէ նէսպէԹէն՝ պիր
եիւքսէք պինա եափմազա պաշլարսա ,
ջօգ տէֆ՚ա պինանըն Թէքմիլ օլմասընը՝
գազայէ գըսմէԹէ Հավալէ էտէր ։ Պու
պինատա՝ ագլըն վէ հիւնէրին քէմալէյ-
էԹի աչիքեար կէօրիւնիւր . պինանըն
հէր Թարաֆընտա՝ սէնտաԹ վար . գուվ-
վէԹ իլէ մարիֆէԹ պիր եէրէ կէլմիշ .
հիչ պիր փարըյան շէյ նաֆիլէ տէյիլ .
հէր պիրինին պիրեր հիզմէԹի վար ։ Օ
իտարէ սահիպի՝ հիչ պիր Թարաֆա նա-
ֆիլէ մալ ԹէվէֆֆէԹմիշ . սարֆ օլու-

նան մալ հեփ եէրինտէ տիը ։ Օնկ մալ իլէ եափըլմըշ, նէ իտարէ իլէ տօնանմըշ կէօռէեբիշ տիը ։ Պագան կէօզլէրին էօ-նիւնտէ՝ նէ տիւրլիւլէրէ Թէպտիլ օլուր, տուրմայըփ պիւյիւր ... շու կէօյ եօլ-ճուլարընա պագ, նէ չափուք մէնզիլ ա-լըրլար ։ Օնլարըն եանընտա եըլտըրը-մըն չափուքլուղու՝ Թօսպաղա կիպի սիւր-Թիւնմէք տիը ։ Ալտալարը սըրա՝ անճագ ֆիքիր եէԹիշէ պիւլիր ։ Սայըսըզ չարխ-լարըն իւզէրինտէ Թագըմ Թագըմ չարխ-լար, տուրմայըփ եուգարը չըգար ։ սայը-սըզ չէմպէրլէրին իչինտէ՝ հիսապսըզ չէմպէրլէր, պին եէրինտէն պիր պիրինէ կէչմէ Թէքէրլէքլէր տուրմայըփ տէօ-նէր ։ Շէյլէ քի ագլ ըլա կէօրիւնէն շէյէ՝ քիչինին խայալի փէրուշան օլուր, շիւալէ էտէՃէյի կէլիր ։ Հատսըզ հի-սապսըզ տիւնեալար քի, պիզիմ տիւնեա-մըզ՝ արալարընտա պիր կէօրիւնմէզ նօգ-Թէ տիր ։ վէ հէր պիրինին օպիրինէն ուզագլըզը՝ Թիւքէնմէզ մէսաֆէլէր տիր ։ Պուննէա քիւրէլէրին սըղըփ տէվր օլտու-ղու եէր՝ նէ ագլա սըղմազ մէյտան տըր ։ Պիր տիպիզ կիրտապ տըր քի, ինսանըն ֆիքրի՝ իչինտէ պաՃար, ղայպ օլուր գալըր ։

Պուննլարը կէօրիւփ տէ, պիր նիզամ-սըզ շէյ տիր սանմա ։ Կէօյլէր սէնին կէօ-զիւնէ՝ պիր գարըշըգ փարըլթը կէօրիւ-նիւր ։ Հէր պիր շէյինտէ օլան նագիք

պաղլաւրը , վէ գաւվի նիզամլաւրը սէն կէօ-
րէմէզսին : Օ նէ զիյնէթ տիր , օ նէ
կիւզէլլիք տիր . օ գօձա պինա՝նէ գուվ-
վէթ իլէ գըմըլտանըը . օ պիր պիրինէ
գաւըշըգ քիւրէլէրտէ՝ նէ իթթիֆագ ,
նէ նիզամ վար . Թէրթիպինտէ նէ ա-
ձախ զէմին վար , Թաւրիգլէրինտէ նէ
խօշ միւնասիպէթ վար . Մէրամտա նէ
ազիմ մագսատ վար . Եէքիւնի նանըլ
ալէմին խայրընա իշլեր : Եաւրատանըն
էմրինէ՝ ինսան էվլատընտան սաւրգ տըը .
Թայեին էթտիյի Թաւրիգտէն ասլա չըգ-
մայըի , հէվեսի էմրինի իձրա էտեր :
Հէր պիրինին տէվրի՝ պիրեր Թաւրաֆա ,
տուրմայըի պիր պիրին գաւրշըլաւրըը .
յաքին պիր պիրինին էօլմէնու ասլա քէս-
մէզլէր : Պիր պիրինէ քինէթլէնիփ , եի-
նէ տէր ագապ չէօզիւլիւրլեր : Պիր եէ-
րէ կէլիփ , պիր պիրինին իչինէ կիրիր
գըյաս էթտիյիմիզ էըլտըզլաւր՝ էինէ ու-
սուլ իլէ պիր պիրինտէն չափուձագ այ-
րըլըրլաւր : 'նէ նիզամլա պիր պիրինէ
էագլաշըրսա , օ նիզամ ըլա տա պիր պի-
րինտէն այրըլըը : Պունլաւրըն պու պօ-
զուլմազ նիզամըզլըզընը՝ Թաւրթըի ,
էօլմէնտա Թուէթան՝ պիր գաւվի նիզամ
տըը : Լաքին նէ աձիպ տիր . հէվի կի-
տիփ կէլմէտէ , հէր չէյ հաւրէքէթտէ ,
պու ագըլ էրմէզ քիւրէլէր ինէր չըգար ,
օ կէձէ կիւնտիւզ տէվրի օլան ֆէլէկին
չաւրխլաւրը հէվի պիրտէն տէօնէր լքէն ,

տիւնեաստ օլան սուսլուղա պագ , սէա սէտա եօգ , պիր իլսիզ չէօլէ պէնզէր , նէ պիր մըրըլթը վար , նէ պիր ֆիսիլ-թի ։ Օ սայըսըզ քիւրէլէր՝ եարատանըն էօնիւնտէ , պիր սէսսիզ իպատէթ իլէ՝ սիւրիւ սիւրիւ կէզէրլէր ։ եարատանըն թէնպիհի իւզրէ՝ քէնտիլէր րահաթլըգ պիլմէզ , ինսանըն րահաթլընը պօզմազ , պաշը իւզերինտէն չամաթասըզ սըրը-լըփ , ֆագաթ ույգույա եումրուշ կէօզ-լէրինէ պիր սօլուգ ըշըգ վէրիրլէր ։

Ա՜հ , պրագ իմտի կէօրէյիմ ։ ։ ։ պրագ ֆիքրիմի կէզտիրէյիմ ։ ։ ։ լաքին կէօզիւմ նէթիճէսինէ եէթիշմէյօր ։ ֆիքրիմ փէ-րուշան օլույօր ։ Օ՛ հավալարա տօղ-րու՝ խայալիմէ ուչայօրքէն , եարը եօլ-տա գալըյօրում ։ Եինէ զայրէթ կտէր հավալանըրըմ ։ նէ տիլայերլիյինէ տույա-նըփ , կէրի տուրա պիլիրիմ , նէ իլէրի վարըփ , գաչան նիհայէթինէ էրէ պիլի-րիմ ։ Պագ տույտուղում ֆէրահ՝ նէ գա-տար պիւյիւք տիւր ։ կէզտիսիմ եէրլէր՝ նէ թիւքէնմէզ էնկին տիր ։ Հայ հայ , ինսան ըլա մէլաիքէնին պիր պիրինէ բաաթ կէլտիյի եէր , վէ հէփսի պիր աշգ ըլա թուրթուշտուգլարը եէր , վէ տիւնեանըն ատամը՝ ճէնհէթին էհալի-սինէ գատուշտուղ եէր , իշթէ պուրա-սը տըր ։ Օ կէճէ աֆիյէթսիզլէրինըն պայըլմասընա

նիսպէթէն՝ ամասպա տիւնեա գուրուլա-
տան պէրի, պուղնալըղնուրու՝ տիւնեայէ
եէթիշմիշ մի տէյի, իլմ հիզմէթ էթ-
միշ ատամ՝ հալա շիւսհէտե տիր ....
ահ, պրագ շու գամաշմըշ կէօզլէրիմի՝
իհթիրազ ըլա պիր ազ տահա կէզտիրէյ-
իմ։ Հատտի հուտուտու էօլչիյէ կէլ-
մէզ՝ էնկին վէ տէրին, վէ նիհայէթի
կէօրիւնմէզ, հիքմէթ տէրեասընը սէյր
էթմէտէն՝ հաշա քի կէօզիւմ տօյա։ Օ
նուր օվասընա պիրի պիրի իւսթիւնէ տիզ
տէյի էրլտըզլարը՝ անձագ տիզէն սայա
պիւլիր։ Էյ թամամ, սէն վար պուղնտան
սօնդրա պու կիզլէնտիյիմիզ զէրրէնէն ի-
չինէ՝ էթտիյէն ֆիւթուհաթլարը էօյ-
իւնէ կէօր։

Ֆէքրիմ պիր ղարիպ շէյ տահա կէլ-
տի։ Եա պու կէօյլերի թուԹան տիրէք-
լեր նէ՞րէտե տիր։ Տիւնեանըն պու աղըր
եիւքիւնիւ՝ էյիլմէտէն գալտըրան մի՝
նէ՞րէտե տիր։ Օ էօլչիւսիւզ վիւճուտ-
լարը՝ հավանըն տալղալարընտա չալգայ-
ան՝ նէ՞ ազիմ գուվվէթէ տիր, նէ՞ հիք-
մէթլի հիւնէր տիր։ Ամասպա եարատան
ալլահ պուղնալարը ալթուն զէնճիրլէ՞ր իւէ
մի ասմըշ։ Հաշա, պիր մուրատըյլա՝ հէր
պիրինի քէնտի մէրքէզինէ գօյուփ, պիր
գարար չալգանան հավանըն օրթասըն-
տա՝ էլմաս կիսի փէք, վէ էյիլմէզ լա-
մէլլէր իւզէրինէ օԹուրթմուշ։ Եարա-
տան ալլահ՝ էլմասը տա եըմշատա պի-

լիը , խաֆիֆ սու կիպլի երիտիփ , հավա կիպլի չալգայա պիլիը ։ Պու օ ալլահ տըր քի , հիչի պիւթիւն շէյ եափար , վէ իս- թէտիյի զաման պիը պիւթիւն տիւնեայը պօզուփ հիչ հաեր ։ Հայ հայ , ալլահըն վար օլտուղու՝ շու կէօք գուպպէտէ նէ՛ աշիքեար եազըլը տըր ։ Քէնտի իսմի շէ- րիֆինի կէօյիւն եիւզիւնէ՝ նուրտան եա- զըլա եազմըշ ։

Վագթլարըն իպթիտասընտան պէրի եազըլմըշ՝ օ փարլագ եազըլար (ր) հէմ սահիհ տիր ՝ հէմ պօզուլմազ ։ Ինսանըն մէքրուհ էլի եէթիշիփ պօզամազ ։ Պու եըլարըլարը՝ զարիպ սէյրանա թէպտիլ էտիփ , իւզերլէրինէ պօշ խիւլեալէր գու- րաձաղըմըզա , պագըփ տա կէօսթէր- տիքլերի հագ մատտէլերի օգույալըմ ։ Կէձէնին սուս վագթինտէ պագըփ միւ- թալաա էտէն կէօզէ՝ թապիաթ պու հիքմէթլի սէյրան ըլա , պիր ալլահըն վար օլտուղունու իսպաթ էտէր ։

Պունտան սօնդրա ինսան տահա միւ- ձիզաթ իսթէր հա՛ . միւձիզաթ նէսի- նէ՞ լազըմ . թապիաթտէն իւսթիւն , վէ թապիաթի եարատան , վէ տէվրինի թան- զիմ էտիփ , թապիաթին ագըպէթի օլան՝ պիր զաթ վար օլտուղունու անղլամա- ղա , պունլարտան զիյատէ իսպաթմը իս- թէր ։ Կէձէնին փէրտէսի արաընտան տիւնեայը սէյր էտիփ , ,, շու փէրտէնին արտընտա սագը էլ քիմին տիր ,, տէյի

սօրմագ ատամ վաՓր մը։ ,, Շու տիւնեա[1] լարա հարեքեթ եթափրիփ, պեօյլե պիր ազիմ տօլապըն պիր պիրինէ կէչմէ զէմ պերէքլերինի եափան կէօրիւնմէզ գուտրեթլի էլ՝ քիմՓն էլի տիր. պու հօլիւսիւզ քիւրէլերի եուվալայըփ թուԹուշտուրուփ, սապահ չիհինին տամլա տանէլերի գատար մը տէսէմ, եանըզըն ԹուԹուշմուշ պիր չհրին ալէվինտէն չըգան՝ փիւսքիւրմէ գրվըլՃըմլար գատար մը տէսէմ, եագըփ եագըփ տա հավալարա աԹան՝ հանկՓ էլ տիր ,, տէյի, քէնտի քէնտիյէ սօրմայան՝ նամըլ ատամ տըր։ Էքի կէՃէնին չօլէրի՝ անի վահիտտէ ըշըգլանըփ, խալգ ըլա տօլտու. իչի աԹէշլէնտի. գալըն փէրտէսի երըԹըլըր, վէ սայըսըզ երլտրզլար ըլա տօճանտը։ Պու իթաաԹը երլտրզ օրտուսունու չէքէն սէրասքեր քիմ տիր. հէփսինին ատընը պիր պիր եազար, եէրլէրինի Թայէին էտեր, եօլլարընը ԹէրԹիպ էտեր, վէ տէօնիւփ կէլէՃէքլերի նէվպէհէՃ գարար վերիր։ Պու հիքմէԹլի ֆէրման սահիպի քիմ տիր։ Եօգլար մէմլէքէԹինէ՝ պիր հէյպէԹլի սէս էտիփ, գարանլըգտա ույգույա տալմըշ՝ պու երլտրզլարը՝ պիր էմրի իլէ ույանտըրըփ, հէփսինէ րէնք վերիփ, փարլատըփ, Թէրպիյէ էտէն տէյինմի. հեր պիրինէ աԹէշ գու-

1 Ցիւնեա եարատըլմատան օլան հիլեր։

շանտըրըմի, սէնին պէտհուլլըընա գար-
ը, մեզհէպսիզլիկնէ գարըը՝ ձէնքլէշ-
մէք իչին, հավայի ասուամանէ սաֆ սաֆ
տիզիփ տուրտուրան տէյիլմի։ Պունլա-
րա հիւքմ էտէն՝ թապիաթ տըը տէյէ-
պիլիրմիսին։ Թապիաթին հիւքմիւ տէ-
տիյին՝ ալլահըն հիքմէթինէտէն զայըի նէ՞
տիր։ Թապիաթ տէտիյին՝ քէնտի քէն-
տիյէ թէպտիլ օլուփ, սուրէթ տէյիշէ
պիլիրմի։

Ա՛իւձիզաթ հա՛։ Էյ քէօր ատամ՛,
միւձիզաթլըրըն էն պիւյիւյիւ կէօզիւն
էօնիւնտէ՛ տուրույօր։ Թապիաթին հիւք-
միւ՝ պիր ալլահը խապէր վէրիր, էն գըս-
սա ագըլլարա աշիքեար կէօսթէրիր։ Սէն
իլմի իլահիտէ միւպլէնտի տէյիլ սին.
սէնին պունտան զայըի միւձիզաթ տէ-
տիյին՝ տալղըն ինսանլարը սարսըփ, ույ-
շուգլուգտան ույանտըրմագ իչին, գա-
տըը ալլահըն պիր գօրգու վէրմէսի տիր.
քէնտիյի ինսանլարա անղլաթմաղա, կէր-
չի էնիհտէն իսպաթ տըը, լաքին էվվել-
քինտէն զիյատէ իլգամ էտէձէք գուվ-
վէթի եօգ։ Պունլարտան զայըի միւձի-
զաթ ինսանըն խաթըրընը խօշ էթմէյի
էէրտէ, գապահաթինի էիւզիւնէ վու-
րուր։ Էյ մեզհէպսիզ ատամ՛, պու թա-
պիաթի պօզուլմազ նիզամը տաիրէսին-
տէ թուրան էլին գուվվէթի, թապիա-
թին հիւքմիւնէ գարըը գօյուփ, նիզա-
միննտան չըգարըփ, խալէլ վէրէն գատար

ԵՕԳՄՈՒ ՏՈՒԲ։ ՊԻԲ ԿԻՒՆԿՀ ԵԱՓՄԱԳ, ԿԻՒՆԿՀԻ ՊԱԹԸՐՏԱ ԱԼԸ ԳՕՅՈՒՓ, ԱԹԿՀ ՓԻՒՔԻՒԲԵՐԿԲ ՊԱԹԸՐՄԱԳՏԱՆԱԶ ԳՈՒՏ ՐԿԹՀՄԻ ՄԻՒՀԹԱՁ։ ԵՕԳԱՍ ԵՕՐՂՈՒՆ ՄԱՀԻԹԱՊԸ՝ ՄԻՒԶԿՅԿՀՆ ԳՈՒՊՊԿՆԻՆ ՕՐԹԱՍԸՆՏԱ ՄՈՒԱԻԼՂԱԳ ՏՈՒԲՏՈՒԲՄԱԳ, ԵԱՐԱԹՄԱԳՏԱՆ ՂԿՅԱՏԿ՝ ՄԻ ՏԻԲ։ ՊՈՒ ՀԻԲՄԿԹԼԸՐ ՊԻՒՅԻՒԲ ՏԻՒԲ. ԼԱՔԻՆ ԵԱՐԱԹՄԱԳ ՏԱՀԱ ՊԻՒՅԻՒԲ ՏԻՒԲ։ ԻԼԲ ՊԱՊԱՄԲՂԸՆ ՏՕՂՏՈՒՂՈՒ ԿԻՒՆՏԿՆ՝ ՊՈՒ ՊԻՂԻՄ ԳՈՒԹԱՍՈՒՂ ԿԻՒՆԼԸՐԻՄԻՂԸ ԿԸԼԻՆՁՀՅԿ ԳԱՏԱՐ, ՄԻՒՃԻՂԱԹԼԱՐԸՆ ԿԸՐԻՍԻ ՔԿՍԻԼՄԻՀ ՏԿՅԻԼ ՏԻԲ. ՎԿ Օ ՄԻՒՃԻՂԱԹ ՂԿՆՃԻԲՐԻՆՏԿ, ՀԸՐ ԿԻՒՆ ՊՈՒ ԿԿՕՂԻՒՄԻՒՂ ԷՃՆԻՒՆՏԿ ԹԱԶԸԼԿՆԿՆ ՀԻՔՄԿԹԼԸՐՏԿՆ ՂԱԲԻՊԻՆԻ ՊՈՒԼԱՄԱՂԱԸՆ։ ՊԻՂ ՊՈՒՆԼԱՐԱ՝ ԱՏԸԹ ՕԼԱՆ ՊԱՅԱՂԸ ՀԿՅԼԸՐ ՏԸՐԻՂ. ՊԱՅԱՂԸ ՏԸՐ ԱՄՄԻԱ, ԿԿՕՐԻՒՓ ՏԸ ԹԿՖԹԻՀ ԷԹՄԿՅԿՆԿ ՊԱՅԱՂԸ ՏԸՐ. ՀԱՅՎԱՆ ԿԻՍԻ ԿԿՕՅԿ ՊԱԳԲՓ ՏԱ, ՍԱԼԹ ԵԸԼՏԸՂԸՆ ՓԱՐԸԼԹԸՍԸՆԸ ԿԿՕՐԿՆ՝ ՇԱՀԳԸՆ ԿԿՕՂԼԸՐԸ՝ ԱՏԸԹ ՏԻԲ։

ՎՔԻՀԻ ՄԻՒՆԵԱՏԿ ԱԼԼԱՀԱ ԱԳԸԼ ԷՐՏԻ ՐԿՄՅԻՓ, ԱՓԼԸՄԸՆ ԵԷՒԿՂՔՒՅԻ ՂԸՅԿ ԻՈՒՆՏԱՓ ՊԷՒԼԻԿ ՊԻԲ. ՀԻՂ ԻԼԿ ՂԿՕՐԻՒՆՔՂԿՆ ԱՐՍԸՈՍ ՔՍՐԳ ԵՕՓ ՓՈՒԲ ՏԻՐ՝ ՂԱԻՓ ԱԳԸԼԼԱՐ ՊՈՒԼՈՒՆՏՈՒՂՈՒ, ԱՃՅԱՊԱ ՍԱՀԻՀ ՄԻ ՏԻԲ։ ԵԱ Օ ԳԱՏԸՐ ՄՒՄԱՐ՝ ՐԿՍՄ ԷԹՏԻՅԻ ՊԻՆՅԱՐ ՀԱՏՍՐԶ ՀՈՒՏՈՒՏՍՈՒՂ ՊԻՒՅԻՒԱՏԻՒՓ, ԻՂԻՆԿ ՀԻՍԱՍԱՐԶ ՎԻՒՃՈՒՏԼԱՐ ՍԱՂԸՓ, ԵԷՔԻՒՆԻՆՒ ՀԻՔՄԿԹ ԻԼԿ ՏՕԼՏՈՒՐ

տուգտան սծնղրա , տիւնեանըն չուգու-
րուն՝ ինսան տէտիքլերի աղըր պէօձէլի
էլինտէն տիւշիւրտիւ իւսէ , հէման եէր
եիւղիւնտէ սիւրթիւնիւփ , պու հիքմէթ-
լերէ կէօզիս սօռւսուն տուրսուն տէլի
մի իտի ։ Կէօզլերիմիզի կէօյէ գալըը-
րըփ , օ գուպպէյէ ձան վէրիր՝ հիսապ-
սըզ երլտրզլսրը կէօրիւրսէք , պունլա-
րը եարատանըն գուտրէթինի տիւշիւ-
նիւփ , նիչին քէնտիմիզի ալտրրըփ գա-
լըրըզ ։ Պիլկիձլիք իտտիասը էտէն ա-
տամ՝ ագլընըն եէթիշմէտէյի շէյի՝ ալ-
լահտա եօգ տուր տէմիսին տէյի , թա-
պիաթին պիր թալիմի տէյիւ մի պու ։
Եարատան ալլահ՝ եարաթտրղը շէյլեր-
տէն աշաղա հիքմէթ մի տիր ։ Եափան
ուսթա՝ եափտրղը շէյտէն աշաղամը օ-
լուր ։ Հիքմէթին փէք ալսը՝ փէք պիլ-
տիյիմիզ շէյ տիր իտտիասըյլա , եարա-
տրլմըշ շէյլերտէն զիյատէ՝ եարատրլմա-
մըշա մը ագըլ երտիրէձէյիզ ։ Ալլահա
ագըլ երտիրմէյէ՝ կէրէք քի , եա ալլահ՝
ալլահ օլմայա , եա պիզ ինսան օլմայա-
լըմ ։ Ալլահը՝ քէնտիտէն զայրիսի անղ-
լայամազ ։ Ալլահ նէրէտէ , ինսան նէրէ-
տէ ։ Պէօյլէ պիր մատտէտէ՝ թաաձձիւպ
էթմէքտէն զայրի սահիհ շէյ եօգ , ին-
սանըն ագլընը՝ շաշըրտաձձագ շէյտէն զայ-
րիսի գանտրրմազ ։ Շու երլտրզլար վար
օլտուղունա՝ սատէձէ պիր նագլիլէ ի-
նանա պիլմը մի իտին ։ Պու հիքմէթլեր

մասալ օլմասըղընա՝ քէնտի կէօզիւն չէ հասէթ էտէյօր։ Թապիաթէ եազըլմըշ պու ազամէթ նիշանէլէրի, գաթրը ալ լահըն եէմինի կիպի տիր, քէնտի վար օլտուղունու՝ ինսանըն ապլընա, տիւնեա նըն հիքմէթլէրի իլէ եէմին էտեր։ Ալլահ Թապիաթտէն գաֆլըրտըղընա, հիչ Թաաճճիւպ էտէմէք չէյ գալմազ. ինսան պիր կիրտապա տիւշեր քի, հիչ պիր շէյ կէօրմէզ օլուր։

Ալլահա ինանմայան աատա՝ քէնտի ի բատէթի իլէ տիւշեր, տիւշտիւյիւ խօր լուգատան խօշլանըր։ Էյ զավալլը, զայ րէթ էյլէ, կէօզիւնիւ պիր քերբէ կէօյէ գալըրը տա ԹուԹտուղուն էօլուն չըգ մազ օլտուղունու անղա, իւմիտինի քէս։ Շու օրգըշտրղըն տարտաշրգ եէրէ պագ սէնին շիւպհէքեար քիպրինի եէնմէք ի չին, պագ Թապիաթ էԹրաֆընը նէ՞ շէ քիլ մուհասարա էԹմիշ։ Աշիքեարէլիք նուրմայա փարըլայան սայըրըզ տիւնեա լար՝ էԹրաֆընը գուշաԹմըշ, սէնի ալ լահա պաղլայան՝ օ տօլանտրղըն նուրա նի գինէիրի կէօր քի, էլինտէն գուր Թուլուշուն էօգ։ Ա՛ գուԹլու էսիր, պէօյլէ քիւֆր էԹմէյլէ, վէլև նիմԹին նէն էլինտէն՝ նէ՞ միւհիւտիւ Թաբիգի իլէ գուրԹուլմազա սավաշըրսըն։ Սէնի մուԹլուլուգա չէքէն՝ եէնիլմէզ գուվվէ Թինէ գարշը կիւչէյ պիւլ՛բիլհիս։ Սէնի եարատանա տօղրու չէքիփ չէքիշտիրէն

հիքմէ Թէրին չօգլուղունա տայանա պի-
լիմիսին ։ Տիւնեանդըն էթ բաֆընտա փա-
բըլտայըփ , սէնի օրԹալաբընտա Հապա
Կանն քիւբէլէը՝ պիր ալըհը իդրար էյ-
լէ տէյի , սէնի մէՀպուբ Կանըօր ։ Կիչ
ալըհա տէօն , կիչ ։ Տահա նանըլ չիւպ-
հէ Կանէ պիլիյօրսուն . Կարատանըլարընա
շէհատէթ Կանիփ , սէնի ուԹանտըրան՝
կէօք եիւղիւնանէ տիղիլ պուընձա շահիա-
լէրի՝ պիր սէն Կալա՞ն մը չըդ արաձագ-
սըն ։ Օ նի՞ կիւզէլլիք տիր , օ նի՞ զօրլու
Հարէքէթ տիր , օ նի՞ ույղունլուգ տուր .
պիր պիրինէ կէչմիշ՝ օքիւրէլէը ՃԷմիյէէ-
Թինտէ օլան նիզամ , ԹէրԹիպլինտէ օ-
լան բէսիմ , Թարիգլերինտէ օլան ույ-
ղունլուգ , նէԹիՃԷսինտէ օլան պիւյիւք-
լիւք , նի՞ ատաիպ կիւզէլլիք տիր ։ Կէ-
քիւնի պիրտէն՝ ամմէնին էլլէյինէ չալը-
չըր ։

Կնսան՝ տիւնեայէ կէօրմէք իչին կէլ-
միշ ։ Ճանըըն բահաԹինէ իգԹիպա կ-
անէնի կէօզէյլլէ պուլուր ։ Թալիմ միհ-
Թաճ տէյիլ . Հէփ քէնտի քէնտիյէ կէլիր ։
Պուընձարը էլլէ կէԹիրմէք իչին , իլմի քէ-
լամ , իլմի մանԹըգ օգումադա , Թէվա-
բիխլէր տէվր էԹմէյէ , ԹապիաԹ պիլմ
մէՀպուբ էԹմէզ ։ ԹապիաԹին վէբալիյլ
տէրս գօլայ տըր . կէօյլերէ տօղրու պիր
տիւզ եօլ կէօսԹէրիր , կէօզիւմիւզ տէ ,
Ֆիքրիմիզ տէ ԹապիաԹի իլէ՝ օ Թարա-
Ֆա տօղրուլուր , վէ օնտա պիզէ պօրՃԱ-

օլանը պատնաց օգուտ տեր։

Ա՛հ, շու երկտրզլաբա պագտրգհա՝ կէօնլիւմ նահատ աչքերը, նուրլարը չա-նըմա թէնսիր էտեր, ֆիքրիմի հագ չէյ-լեր իլէ տօլտուրուր։ Եիւզերինէ պագ-տրգհա՝ փատիշահըմըզ պիզտէն եուգա-րը՝ կէօրիւնմէզ իշղէթ մէքեանընտա օ-թուրմուշ տուր տէյի, խապէր վէրիր իլչիլէր տիր սանըրըմ։ Կէօնտէրէն փա-տիշահտան խապէր կէթիրիփ, ինսանըն մէնֆաաթինէ էլզէմ տէրսլեր վէրմէք ի-չին, կէօզէ կէօրիւնէհէք գատար աշա-զա էնէն՝ պէօյլէ սալթանաթը իլչիլէրէ, տիւնեանըն ֆօտուր ատամը պիր պար գուլագ վէրմէզ մի։ Ֆիքրինի ույանտըր էյ Աօրենցիոս, վէ պիր պագըշտա, մէղ-րիգտէն մանղրիպէ, վէ պիր գուԹուպ-տէն օպիրինէ կէզտիր։ Տէ՛ իմտի պա-գայըմ, պիւԹիւն քեաինաԹի սէյր էԹ-տիքտէն սոնղրա, խէյլի օլմազմըսըն, իւ-զամ օլմազմըսըն։ Եա ազըլտան վազ կէչ ատատ, եա էէրէ գափան ալլահա սէյտաէ էյլէ։

Կէօյէ պագմատան ուսանտըն ըսա, էախօտա սէրսէմ սին, պագըփ տա անղ-լայամայօրտան, վէ ալլահընն վար օլտու-ղունա տահա գօյայ իսպաԹ իսԹէր-սէն, իշԹէ պու հէփսինէ ԹէմԹլ տիր։ Ֆիքրինէլ ԹաապիաԹինն պօզուլմազ վէ եէքփարէ զինձիրինէ էափըշ։ Աւքին պուննու տա տրգգաԹ էտէն անղլար։

Տիւնեա գալապալըղընտան քէնտինի չէք ,
զիրա ծնտա ֆիքիրլէր տաղըլըր , պիր պի-
րինէ պաղլանամազ ։ Ճանընըն գափու-
լարընը գափա , տիւշիւնճէլէրինի հեփ
Թօփլա , տէօնէք խայալինի զալթ էյլէ ,
հասսէլէրինին իւզէրինէ պիր փէրտէ չէք ,
սէվտալարընըն սէսինի քէս , սալթ ագ-
լըն ույանըզ օլսուն , հիւքիւմ ագլընտա
օլսուն ։ Օ զաման հէմ Թապիաթին ,
հէմ կէճինին սուս վագԹինտէ , բահա-
Թընըզա տուր ՝տա , պինիմ էԹտիյիմ կի-
պի՛ , սէնտէ քէնտին քէնտինէ սոր արաշ-
մըր . պագ շիւպհէլէրին նամըզ տէփ
օլուր ։

Պէն քի՛մ իմ , վէ նէտէն օլմուշում
պիլմէմ . ՓագաԹ վար ըմ , ծնու պիլի-
րիմ ։ Էօյլէ իսկ պիր իալԹ իտասըզ զալԹ
օլմագ կէրէք . զիրա հիչ պիր շէյ պու-
լունմատըգ՝ պիր տէմ օլմուշ օլա , հիչ
պիր վար շէյ տալա պուլունմամալըյտը ։
Վէ չիւնքի պիր իալԹ իտասըզ շէյ վար ը-
սա , նէ տիր . ինսա՞ն մը տըր ։ Էօյլէ ի-
սէ Ճէտտիմիզ էպէտի օլմագ կէրէք ։
Պունա տա նամըզ ագըզ եաԹըսըն քի ,
պիզիմ զաԹլէրիմիզ պու գատար զահ-
տիր , վէ պիզ պէօյլէ չափուք կէչէրիզ .
զաԹլէրինն հէր պիրի պիր պիրինէ պաղ-
լը օլուփ տա , էէքիւնէի պաղսըզ գալմագ՝
ագլէ սըղար շէյ տէկիլ տիր ։ Տէկէլիմ քի
էօյլէ օլսուն . յաքինն ծնտան տա տահա
պաշգա շիւպհէլէր զուհուր էտէյօր . պու

պապտե պիր էնկլին տէրեա օրթասընտա գալըյօրում, եանաշաձագ պիր գըզը պու-
լամայօրում : Ըու տիւնեա օլսուն, շու փարլայան եըլտըզլար օլսուն. նէրետէն
չըգայօր. պուընլար տա էպէտի՛ մի տիր :
Կել պու չէյլերի տե էպէտի տէյելիմ.
պու եըլտըզլարըն խալթիտասը եօգ մու :
Լաքին ծնլարըն կէրէք տէվրինտէն, կէ-
րէք չէքլինտէն՝ ալա թէտպիրլեր, ազիմ
մէրամլար անղլաշըլըր. մէրամտան հիւ-
ներ վէ ագըլ անղլաշըլըր. պու հիւներ-
լեր քէնտի քէնտիյէ օլմազ ա. ծնլարը
եափան ինսան մը տըր տէյելիմ : Եա
պիթմիշինի կէօրիւփ տե, մէրամ նէ օլ-
տուղունա հալա ագըլերտիրէմտիյի հիւ-
նէրի՝ ինսան քէնտի նամըլ եափմըշ օլա
պիլիր : Պիլ խէ չիմտիյետէք պիւյիւք չէյ
սայտըղըմըզ՝ սալթ ինսան տըր : Եա օ
հատտէն աշըրը աղըր չամուր երղընթը-
լարընը՝ հավայա չըգարըփ, հարէքէթլէ-
րինի վէրէ՞ն քիմ : Եա պու պիչիմսիզ
թօփրագ երղընընա՝ գըմըլտանըփ, տուր-
տուղու եէրտէն գալգմագ, վէ պին
տիւրլիւյէ պէօլիւնմէք գուտրէթինի վէ-
րէ՞ն քիմ : Պունլարա՝ հավալարտա ուչ-
մաղա քիմ գանաթ վէրմիշ : Եօգսա գը-
մըլտանմագ քէնտի զաթ լէրինէ՛ մի մախ-
սուս տուր : Եօյլէ օլտուղու սուրէթտէ,
հէր զէրրէտե գուտրէթ օլուփ, գըմըլ-
տանտըգ՝ թօղունտան պիր տիւնեա
եափա պիլմէլի : Եօգ, էյէր թօփրաղըն

քէնտի Թապիաթինտէ գըմբըլտանմագ
եօղ ուսա , վէ քէնտի քէնտիյէ հարէքէթ
վերէմէզսէ , օ հիւանիւնէ գարար օլմազ
գանաթը քիւրէլեր , օ փարլագ վիւճուտ-
լար , գըմբըլտանմագ Թօփրագ եըլընըն-
տան քէնտի քէնտիլէրինէ նիզէ չըգա-
պիլմիշլեր ։ Թօփրագտա գըմբըլտանմագ
գուարէթինտէն մատա , ֆիքը , զիհն ,
ֆիրասէթ գուարէթլերի տէ մի վար ։
Ա՛լմի հէնտէսէտէ տէ մէհարէթի՛ մի վար .
եըլտըզլարըն էօլէյիլերինի , նիզամլարը-
նը , Ն՚եվԹօն [1] կիպի պիր ատամ՚ սատէ-
զէ Թախմին էտէ պիլմիշ տէյի , ատը էօլ-
մէզ օլմուշ տա , էօյլէ նիզամլարը գօյուփ
ույտուրան՚ օ զանսըզ Թօփրագ մը տըր ։
Էյլեր էօյլէ իսկ , քէնտիյի Թօփրագտան
ազըլը գըլաս էտէն ինսան էվլատընըն
իւսԹիւնէ , ա՛զապա օ ագիլ ղերըկլեր
նէ՛ գատար կիւլեր ։ Իմի էյլեր պու քիւ-
րէլերի եափըփ նիզամա գօմաղա՚ ինսան
ագլընտան իւսԹիւն հիւնէրէ միւհԹաճ
ըսա , վէ պու գուտրէԹ՚ հէր շէյին խա-
մուրունտա օլմագ միւմքին տէյիլ իսկ ,
տիւնեանըն իւզէրինէ հիւքմ էտէր՚ պիր
ալլահ վար տըր ։ Էօյլէ օլտուգտան սոնը-
րա պու ալլահ՚ բուհ մու տուր , կէօրիւն
մէզմի տիր , էպէտի մի տիր , հէր միւշ-
քիլ պուննտա հալլ օլուր ։ Լաքին պու
մատտէ պէնի տաչա գարանլըղա տիւ-

1 Մէհմուտ աստղաբաշխ ։

չիւրմէջ մի։ Ագլըմէն եէթիշմէկի չէկի՝ նամըլ Թախմին էակիմ. պիր զամ քի իպէթիտասը օլմամըշ, վէ սօնու օլաճագ տէկիլ։ Սէվինն, սէվինն, ա մէզհէպսիզ, ազատ սըն. սէվինն. ալլահ էօգ տուր... սէնին պու միւշքիլին ալլահըն վար օլ տուղու հագգընա օլմատան ըսա, ինսան սիլսիլէսինին էպէտի օլմասը հագգընա նիչին օլմայօր քի, տահա եիւզ պին՝ հալէ օլմազ միւշքիլլէրէ միւպէթէա տըր։ Էօյլէ օլտուգտան սօնըղրա, կէլ շու պիր միւշքիլի օլան Թարաֆը ԹուԹալըմ քի, օնուն եանընտա օպիրլէր հեփ տէփ օլուր, վէ ագլըմըզ եէթիշմէկի էերէտէ՝ չիւպհէ պուլուտու գալմազ։ Ագլըն նասիհաթի՝ վէզնէնին պիր պուղտայ զիյատէ չէքէն Թարաֆընը ԹուԹ տէր։ Պու խուսուստայսա պիր Թարաֆը օպիրինտէն նէ գատար ազըր չէքէր։ Ագըլսանա՝ պիր ալլահա իման կէթիր տէկի՝ պունտան զիյատէ սէօյլէյէ պիլմըմի։ Պունտան զայրի խուսուսա զահիպ օլմազա՝ եիւզ պին բապրԹասըզ միւշքիլլէր հալէ եԹմէք իգԹիզա էտէր։ Պու պիր Թարիգ տիր քի, շաշգըն կիսի հէր չէյէ ինանմարագ տինսիպզէյէ տիւշմէք տիր։ Վահ, վահ, սէնին պու խարապընա սէպէպ օլան Թարիգ՝ նէ կիւճԹարիգ տիր, նէ զահմէԹլի եօլ տուր։ Միւհիւտիւլէրին էն զէքիսի, էն մուանտիտ, էօմրիւ պիւԹիւն պէտ խօշ ուզա կիւնահատան

իպարկեթ իսկ տէ, մէյտանա չըգսըն կէօ-
րէյիմ, օլան էտէպսիզլիկի իլէ, օլան տիւն-
եա իլմի իլէ, պագայըմ շիւպհէտէն կո-
թէյէ կէչէ պիլմ՛ը մի: Ալլահ օլմասըն
տէյի արզուսուս օլա պիլմը, իշինէ կօյլէ
եարայա պիլմ՛ը. լաքին թուԹաուղու եօլ
տօղրու օլտուղունա՝ գալխինի սալա ի-
նանտըրամազ: Ալլահըն վար օլտուղու-
նա՝ պիզիմ ագլըմըզըն էնԹիշէմէտիյի
սըրլար օլտուղու՝ Թաաճճիւպ էտէճէք
չէյ տէյիլ. զիրա ԹէնիմիզԹն ազալէրի՝
պիր բուհա էնԹիշէմէզ. լաքին ինսան՝
ալլահը կէօրէ պիլէճէյի գատար՝ եա-
րաԹաղը չէյլէրտէ կէօրիւր: Ալլահըն
ազիմ գուտրէԹի հէր Թարաֆտա կէօ-
րիւնիւր, կէրէք ինսանտա, կէրէք Թօփ-
րագտա, կէրէք կէօյիւն հիքմէԹլէրին-
տէ. վէ տիւնեանըն հէր քէօշէսինտէն
նուրանի օգլար աԹար քի, տինսիզլիկի
եարալար: Շու կէօքտէքի էրլարզլար՝
նիչէ զաման ինսանլարա սէճտէ էնԹի-
րէն եափմա Թանըղըլար, պիզիմ ազղըն
ագլըմըզը իԹաաԹա կէնԹիրիր, ճանը-
մըզը քիւլլիյէն ալլահըն հիւքմիւ ալԹը-
նա գօր:

Ալլահ կէօյտէ՝ խալվէԹտէ օԹուր-
մուշ փատիշահ տէյիլ տիր: Գափուսուն-
տա չօգ գալապալըգ կէօրիւրիւմ: Թախ-
Թընըն էնԹրաֆընտա սայըսըզ ճանլար,
հէվիսինին հիզմէԹի՝ ճինսլէրի կիպի պէօ-
լիւք պէօլիւք. տիւրլիւ քիսվէԹլէրինէն

ալ վէ մայի ըհնքլերի , ալթունու ինձիսի , իւզերլերինտէ փարլայըփ , զնինեթլի բու- պալարընըն սօլմազ ըհնքլերինի աչար : Հէփ գանաթլարըն եայմըշլար , հֆինտի- լերինին Էմրինէ պագալար . վէ իշարեթ Էթտիքլէյն , պիր տէմ կէչմէտէն՝ պիւ- թիւն քեանաթի տէվր էտերլեր : Սայը- լարընըն չօպլուղունու ինսան սայամազ : Հէր պէօլիւքտէ պիր մէլէք վար՝ պէօ- լիւյիւ չէքեր , զայրեթ վերիր , աշգընը արթըրըր , եախօտ ինսան էվլատընըն պիր պիլմէտիյի իշի կէօրիւր : Պու քիւ- րելերին տիշարտան կէօրիւնէնի՝ չօգ պիւյիւք թէտպիրլեր կէօսթերիր քի՝պիւ զէ մալում տեյիլ : Ինթիհամլ քի , ծնլա- րըն հեր պիրի էպէտի փատիշահըն պիր բիձալինին սալթանաթլա օթուրտուղու մագամ օլա . ծնտա օթուրմուշլար տա , տիւնեանըն իւզերինէ՝ թանղրընըն եա մուհապպեթ , եա ինթիգամ Էմրլերինի իձրա էտերլեր օլա : Ձիրա ալլահ թէն- տէն իպարեթ օլանլարը՝ պու գատար իսրաֆ ըլա եարատըփ տա , ձանլարը եա- րաթմազա կէլինձէ , հէմ քէնտի գուտ- րեթինին ալա էվլատլարը իքէն , հէմ ալլահընդընըն էն թէքմիլ սուրեթի իքէն , վէ սաիր մախլուգաթ հէփ ծնլար իչին եարատըլմըշ կիպի իքէն , ծնլարը նինի պու գատար իտարէ իչէ եարաթմալը- մըշ : Ըու երլերդ լարըն՝ տիւնեայա նիս- պեթէն օլան պիւյիւքլիւյիւ գատար , ին-

սանըն Թասլիաթինտէն ալա՝ սայըսըզ զաթէլեր օլտուղունու, կէօյլեր պէօյլէ խասլեր վէրիր։ Պու բուհլար՝ պաշըմըզ իւզերինտէ տալղալանըր պուլուտա կիպի՝ սիւրիւ սիւրիւ շահիտլեր տիր. ինսան էվլատը՝ հեր ֆիլիզնի օնլարընէօնիւնտէ, պիր սէյր մկյտանընտա կիպի իշլեր. հեր էթտիկինի կէօրմէյէ տուրան սէյրձիլեր՝ օմուզ օմուզա չիթիշիր։ Կէօզիւմիւզե վուրան ըշըղընը հեր պիր շաֆգէյլա, պինլերձէ մէլէքլեր էնիփ, կէօզէ կէօրինմէտէն՝ ինսանլար արասընա գաթըլմատըղընը նէ՞ պիլիրիզ։ Պու ֆիքիր՝ հիչ տէյիլ իսէ՝ քիշիյէ հէյաթ կէթիրիր, վէ եիւրէյիմի հեր թարաֆտան կէօրիւյօրլար տէյի, կէօնլիւնտէքի կիւնահը պատըրը։

ՀԱՇԻՑԵՔ

(*) Լ՛ուրենցիոս, պէն տիւնեէվի պօշ սէֆալէրի սանա եատագ էթտիմ իսէ, եէրինէ ուխրէվի փաք սէֆալէր կէօսթէրտիմ։ Շու սէօյէտիկիմ նահիհաթլերի պիր էյի վէզն էյլէ տէ, պագայըմ օնատան սօնղրա տահա թուէթտուղուն եօլա էօյիւնէ պիլիրմիսին. պէտ խոյլարընա էֆէնտիլար էտէ պիլիրմիսին։ Ինչա ալահ սէնին էաէպոիզլէյին օ տէրէձէյէ վարմազ։ Եօգ, էյլեր եինէ եօլունատան տէօնմէզ, օլտուղուն թէհլիքէյի զէվզէնիր, տէլիլիյինատէն ձիտտա օլարագ խօշյանըրսան, ինան քի պէնիմ տէ սէնի ամըրընըզմ ձիտտա օլարագ տըր։

(Բ) Պու տիւնեանըն պօզուգ գոյսընընդն չտուրմուրյլա աղըրլաշմըզ ձանընը՝ չէքիփ չըգարըփ, պէտ սէվտալար

վէ քէօթիւ խուլլար ըլա պօզուլմուշ գալըպնի փաք-
լէմէկէձէքմի , Օնուն չէքիձի գուվվէթի՝ կէօյլերէ
չզմայընձա քէսկլիրմի : Եա սէնին պու գաւսար կէօ-
նիւլ վէրսէյին սիւնեա սէքիալարը՝ նէյէ միւնձեր օ-
լուր : Պիր միւքէմմէլ էօմիւր վէ այ-իւլ-այա տէվլէթ
էտինմէք , վէ չէյէյի ասլա սօրմազ վիձուտա նաիլ օլ-
մագ թէքմիլ գուարդէթի՝ եալընըզ հասսէ թօրթուլա-
րընտան այրըլըփ , կէօրիւնմէզ չէյլերէ արզու չէքէն՝
այա ձանլարա մահսուս տուր :

(գ) Էպէհլիլիք իչին տօզմուշ օլտուղունու պիլէն ա-
տամըն փիքրի, աշգը , արզուսուս նէ՞ չէքիլ օլուր . աքիլ-
թասլըն տէվլիտէն եուգարը ուչար , կէլէձէք մուէթ-
լուլուղունու կէօրիւր , օլաձագ գըսմէթինի թախմին
էակր . վէ քէնտիլի էօյլէ ալաբրաղը եէրտ՝ նէ փէ-
րահ տուլար : Մէլտիքտէ պիլէ թագսիրաթ պուլան
թանղրը՝ պէնի կէօրիւյօր տէյի , խաթըրընա կէլտիքձէ ,
փիքիրլէրինի նէ չէքիլ զապթ էակր : Հագ թաալա
ինսանըն գաղպինէ կէօղիւնիւ ակբեր , հէր փիքրինին
տօղուպ իչէ մէսինի ձէնտէթ տէփէերինէ գայա էակր .
օ տէփթէր գըյամէթ կիւնիւ աչըլըփ , պիղմ նէ օլ-
տուղուտունը՝ ինսանա տա մէլահքէ տէ մաղում օլա-
ձագ տըր ,

(դ) Շու կէօք գուպպէնին եիւղիւնտէ սայըտը քիւ-
րէլէր տուրմայըփ տօղանըր , եարատանըն մէտի իչէ
իլահիլէր օգուրլար : Լաքին սէպէերի գուլաղմըզա վա-
տըլ օլմազա պիլէ , գարըշըզ տէվլէրի՝ մանէվի եազը
կիպի , կէօղէմիւզ եարատանըն գուարէթինի կէօա-
թէրիփ , պիր պիրինէ կէչմէլերի իլէ , գաւսըր ալահընը
ազիմ խալխին րէամ էակրլեր : Հայ օ եազըլար , եագըն-
տա օլան մէլահքէ՝ նէ իլի կէօրիւնիւր , ուզագտա օ-
լան ինսան պիլէ օգույա պիլիր :

Տիւնեանըն էն եիւքսէք տաղլարընը կէօղիւն էօնիւ-
նէ կէթիր քի թէմէլլէրինտէն գօփմուշ , տէնիզէ ա-
թըլմըշ , սույուն եիւղիւնտէ պիրեր քէօփիւք շիչէսի
կիպի , եախօտ պիրեր թիւյ կիպի , ուսուլ իւղրէ չալ-
գանըփ տուրույօր . պուղլարընը գըմըլտանըշը , փէլէյին
չարիւլարը նիղամընա ղըտտ օլան՝ հավա բիւղկտարլա-
րընըն շիտատէթի իլէ օլույօր էքէն . օ տաղլարընը գըմըլ-
տանըշընա նէ գաւտար թաաձձիւպ էակրսին : Եա օ
տուտան խաֆիփ ունսուրուն իչինտէ , օ տաղլարտան
զիյատէ ուսուլ իւղրէ . ծնլարտան չօգ չափուք վէ օնլար-

տան անչ սկսկսպ իչին չալգանան քիւրէլերի կէօրիւրսէն , տանա զկյատէ Թաաձձիւպ էեմձզմիսին ։

Լօբէնցիոս , կէձէ Թէֆիքքիւրէլերինին ազիմ ֆիհրիսնեի իլէ , կէօյլէր քիՓաալընտա էօյրէնիլէն տիւրլիւ տէրսլերի կէլ սանա օգուտայլմ ։ Պազը տէրս վարքի , կէձէնին կէօյլէր սըրրընա վագըֆի օլմայան չաշար . պէլքի մէարէսէսինտէ պէօյլէ տէրս օլաձաղընը պիլէ ումմազ . քէվքէպինտէ էրլսրզընտա էօյլէ տէրսլէր պուլունաձաղը՝ պէլքի խաթրընա պիլէ կէլմիշ տէյիլ ։ Վէ պիր կիւն պիւքիւլիւ խարթը կիսի՝ եաղըլը տէրսլէրի իլէ աեձէչէ աեձըլըփ , կէօզլսմիւզտէն զայ օլաձագ օլուրսա , օգուչաձագ վագըթ գալմազ ։

Կէօյլէրտէ նէ՞ օգունուր . ալլահըն , վէ ինսանտան աչա՝ հավալար էհալիսի զաեձէրին վար օլտուղու օգունուր ։ Վէ պիլ քի , կէօյլէրտէ՝ էպէտիլիք եազըլը սըր . անղա տա տահա զկյատէ Թաաձձիւպ էյլէ ։ Էպէտիլիք . քիմին էպէտիլէյի . սէնին Լօբէնցիոս , սէնին , վէ պիւեձիւն ինսան ձինսինին . վէ պու մէարէսէտէ սաեձ տինէ եարտըմ տէյիլ , ֆազիլեթ տէ գուվվեթինի պուընտա պուլուր ։ Պուընտա հէր պէտ ամէյէ գարշը , պա խուսուս ինթիգամա , քիպրէ , Թամտա , վէ Թէն կիւնահինէ գարշը Թէսիրլի իլաձլար հասըլ օլուր ։

ԵՒՐՈՊԻՈՆՀԻ ԿԱՅՈՂ

ԿԷՕԹԼԷՐ։

ՏԻՒՆԵՒԼԱՐԸՆ ԶՕԳԼՈՒՂՈՒ։

Սուպհան ալլահ։ Յու կէօքտէքի քիւրէլերին գարանլըգ երզընլարընտան ըշըգ չըգարըմ, Թասլիաթին պինասընը գուրուփ, պիւթիւն քեաֆինաթի պիր գըմդըլը էլմաս կիպի, Թահմի փայինտէն աշաղա ասա գօյան զաման՝ նէ գուտուրէթ սահիպի օլմալը։ Պու քեաֆինաթ նէ պիւյիւքլիւքտէ չէյ տիր։ Պիր եէրլի երլտրզտան աշաղա՝ պիր աղըր չէյ պրագ, կելիփ եէրէ եէթիշինճէյէ գատար, գաչ պին սէնէյէ միւհթաճ տըր։ Պու էօլ չիւսիւզ պինա՝ նէրէյտէ պաշլար, նէրէյտէ պիթէր։ Եաշայանլարըն օլտուղու եէրի գափայըմ, հիչլերի քէսէն տիվար՝ նէրէյէտէք չըգմըշ տըր։ Եարատան՝ պօշ եէրլերին նէրէսինէտէք կելիփ, պինասընա գարար վէրմիշ՝ արշընըրը էլինտէն պրագմըշ։ Տիւնեաալարը Թարթմատան, նիհայէթսիզլիյի էօլէմէտէն տուրուփ, քեաֆինաթին սան Թէմիզլիկի տիքտիյի՝ եարատըլըշըն տիշարը Թարաֆը՝

նէրէսի տիր ։ Վէ գափուսուննտա հիզմէթ
էտէն Ձանլարա ,, եափտըղըմա շուննտա
հուտուտ քէսեր տուրուրում, պուննտա ի-
շիմ Թամամ տըր, եարատըլըշ Թէքմիլ օլ-
տու ,, տէյի հուտուտա կէօսԹէրիփ ։ ,, վէ
սիզ ագլէ մալլըք բուհլար, նէֆէս ալըր
զաԹլէր, վէ քիմինիզէ գարար, քիմինի-
զէ հարէքէԹ վէրտիյիմ՝ Ձիւմլէ հասսա-
սիզ մախլուգաԹ, եարատանընըզը մէտ
էտէն ,, տէտիյի սինօր պաշը նէրէսի տիր ։

Լ՛յ կէՁէ, սէն տիւնեանըն իւզէրինէ՝
կէօլկէլի պիր ըշըգ վէրիրսին. կիւմիւշ
անախԹարընլա նըսըֆ տիւնեամըզըն
խազինէլէրին աչարսըն քի, էօնիւմիւզէ
պիր պաշգա տիւնեա եարատըփ, էօյլէ-
նին գըզգանՁ քէվքէպինին արտընտա
սագլը օլան սայրսըզ եըլտըզլարը՝ կէօ-
զիւմիւզ էօնիւնէ գօր ։ Շու հիքմէԹլէ-
րի՝ ԹախԹը հուզուրունա տիզէն գուտ-
րէԹ սահիպինի տէ՝ պանա տէրինտէն
կէօսԹէրմէզսինիս ։ կէօզիւմիւ կէզտի-
րիփ, օ գուտրէԹ սահիպինի՝ սէնինն էն
տէրին քէօշկէրինտէ արտըմ(ա)։ Ա՜հ,
օ սէՁտէ էԹտիյիմ ազիզ աւլահըն պիր
շաֆգընը կէօրէ պիլսէմ։ Ա՜ ուղուրլու
մէկէյիմ կէՁէ, օ փատիշահլար փատիշա-
հընըն փափ ԹախԹը նէրէտէ տիր, նու-
րանի ԹախԹը նէրէտէ փարլար, սէօյլէ-
սէնէ ։ Սէն ոնա եագըն սըն, պիլիրսին ։
Մուպարէք քիԹապլարտան խապէրիմ
վար, սէն գօյու րէնք փէրտէնի՝ օնուն

կէօզ գամաշորըը թախթը էօնիւնէ սի-
փէր էտէր իմիշ սէն։ Գափուտա օլան՝
պազը տէվրի պիւյիւք՝ սէյիրտիմի չա-
փուք ելտըզլար, եօլլարը իւզերինտէ
ծնու հիչ բասթ կէլմէզլէր մի։ Սիզ, էյ
սիւրէյա քէվքէպլէր, վէ գուԹպուն
աԹէշլի արապասընա գօշուլու ելտըզ-
լար, վէ կէօզիւ Ձիւմլէտէն քէսքին Ձէվ
զա ելտըզը, վէ տէրեաէլերին էնկինին-
տէ եօլունու շաշըրմըշ ինսանը՝ փըրԹը-
նատան գուրԹարըմ՝ սէլամէԹ լիմանը-
նա սօգան ելտըզլար, սիզ սալըգ վէ-
րին, եարատանըմը կէօրմէյէ՝ նէ Թա-
բաֆա տօղրուլայըմ։ Ա՛հ, պէն ույգու-
մու հէր կէՁէ նաֆիլէ եէրէ սաԹարըմ,
էֆէնտիլէրինին սըրըընը՝ պօշ եէրէ ա-
բաշարըըըմ. ծնլար ասլա սըր վէրմէզ։

Եարատանըն էլինտէն չրգան՝ սալԹ
պու կէօրտիւյիւմ տիւնեա մը տըր. եօգ-
սա կէօզլիւմիւն եէֆէնտիլէյի հավալար-
տա, պիր նէֆէս իլէ եարաԹտըղը՝ տա-
հա պաշգա շէյլէր վար մը։ Հիչլէր գույ-
ուսունտան տահա սայըսըղ տիւնեալար
չրգարմըշ մը։ Տիւրլիւ ԹէրԹիպտէ ե-
բատըլմըշ տիւնեալարըն օրԹասընտա,
քէնտի կիւնէշ կիպլի օԹուրուփ, հէր պի-
րինէ շաֆգընը սալմըշ, ծնլար էֆրա-
ֆընտա քէնտի նուրու իչինտէ՝ զէրրէ-
լէր կիպլի ուչուշտուղունու, վէ քէնտի
նուրունու քէստիքլէյին, ծնլար եինէ հիչ-
լէր գույուսունա տէօքիւլտիւյիւնիւ՝ օ-

Թուրմուշ սէյր էտէր մի ։

Օ՛ալԹլէրին սօն տէրէՃԷսինէ երմէյէ՝ Ճանըմա պիր արզու կելիյօր ։ Ֆելէյին պիր չարխընտան պիր չարխընա , մէրտէվէն կիպի գատէմ գատէմ չըգարըմ ։ Մէրտէվէնին ալԹ պաշը ինսանա գատար էնէյօր . ինսան ԹուԹուփ չըգըրն տէյի տիր ։ Ա՛րԹըգ տիշինմէմ. ֆիքրիմ աշգ գանատընա պիտէր , հափխտէն չըգար կիպի , եէրտէն եուգարը ֆըրըլար կիտէրիմ։ Տիւնեա կէօզիւմտէն նամըլ ուզագլանըյօր , կիԹտիքՃէ քիւֆիւք կէօրիւնիյօր ։ Պէն նէ՛ չափուք չըգայօրում ։ ԻչԹէ մահիԹապը աշտրմ. ասուամանըն կէօք փէրտէսինէ վարտրմ. օնու տա կէչտիմ կէրիտէքի պօշ եէրլէրէ կելտիմ։ Է՛Հլի հէյ՛էԹին կէօզիւ պուրայա գատար եէԹիչիր . հիքմէԹլի տիւրպինինէն վարաՃաղը պուրայատէք տիր ։ Եօլում իւալԹիւնտէ հէր բասԹ կէլտիյիմ եըլըզա՝ տուրուր նուրունու վէրինի , տաիրէսինտէ քէնտիյի տէվր էԹտիրէնի սօրարըմ։ Պիզիմ տիւնեամըզ կիպի պինլէրՃէ տիւնեանըն ղայպ օլաՃաղը՝ զուհալ եըլըզընըն էօյչիւսիւզ չէմպէրինտէն չըգար , գույրուգլու եըլըզըն արտը սըրա ՃէսարէԹ հաէր սէյիրտիրիմ ։ Օնուլա պէրապէր կիտէր , քէնտի ըչըգլարըյլա փարլայան՝ տիւնեալարըն Ճանը , վէ հէր շէյ օնլար ըլա եաշայան՝ ազիմ կիւնէչէրին արասընա վարըրըմ ։

Պուրասը՝ նէ տիր։ Հատտի հուտուտու էօգ պիր էնկին, հեր եանտա աթէշ փիւաքիւրիւր փուշնարլար։ Պու տիւնեա-մըզտան պիւյիւք տիւնեալար, տիւնեա-մըզտան եիւքսէք չարխլարտա տէօնէր։ Հէլէ տահա իլերի վարալըմ. պէն եօլու տահա հէնուզ պաշլամըշ ըմ։ Փատիշահ-լար փատիշահլընըն սարայ գափուսու տուր պու էլպէթտէ։ Պագ շու շաշգընլըղա. փատիշահլար փատիշահը տահա նէրէ-տէ. տահա չօգ եիւքսէտէ տիր։ Եինէ թըրմանըրըմ. պէն չըգարըգ՝ օ կէրի կիտը։ Հայ հայ. շու ինսան կիպի պիր պէօձէյի գօնտուրմագ իչին, պու հէյ-պէթլի պինայը եափան միմար՝ նէրէտէ օլուր։

Հէլէ շունտա էյլէնէլիմ, պիր ազ թէ-նէֆֆիւս էտէլիմ. պէն նէրէտէ իմ. եէր նէրէտէ գալըր։ Ա՛ կիւնէշ, սէն նէրէտէսին. սէնին տէվր էթտիյին տաի-րէ նա՛ քիւչիւք շէյ իմիշ։ Պէն պուննտա թապիաթին էն եիւքսէք թէփէսինէ չըգ-մըշ, պիւթիւն չէվրէսինի կէօրիւյօրում։ Ա-յաղըմ տիպինտէ պինլէրձէ կէօյլէր, պինլէրձէ տիւնեալար՝ փարլագ գուշ տանէլերի կիպի եուվալանըպ տուրույօր։ Պէն պու գատար ուզագ կէլտիքտէն սօնղրա, պու գատար էէնի մէմլէքէթ-լեր կէօրտիւքտէն սօնղրա, պու պէնիմ իգլիմիմ պէնզէմէզ եէրլէրին էհալիսի՝ քիմ օլտուգլարըն անլամաղա ձահտ

ԷԹՄԻՉՄԻՄ։ Պուրալարա հիչ պիր սաղ ատամ եագլաշամամըշ։

Պիզիմ կիւնէղին էն թիզ շաֆգը՝ պէնիմ սէֆիլ մէքեանըմտան պուրայա կէլինէ, եիւզլէրէ սէնէլէրէ միւհթաճ. պէն վաթանըմտան պէօյլէ ուզագ՝ ղուրպէթ չէքէյօրում։ Ինսանա թաաճճիւպ էտէնէք՝ եէնի հիքմէթլեր արայօրում։ Հէր չէյին էթաաթ էթտիյի ազիմ տէվլէթ սահիպինին՝ պու այալէթինէ նէ տէրլեր։ Էյ ՀՆննէթ գօմիւլարը, սիզ էՀՀլէ միւպԹէլա՛ մըսընըզ, եօգսա պիրեր Թանղըը մըսընըզ, եօգսա ՀՆննէթտէն կէլմէ Թահիֆ՛ մի սէնինիչ։ Թաապհաթինիչ հէր նասըլ օլուրսա օլսուն, եաշաըղընըզ պիր պաշգա էօմր օլմագ կէրէք, սէօյլէշտիյինիչ պիր պաշգա լիսան օլմագ կէրէք, օլան ֆիքիրլէրինիչ՝ լիսան ֆիքրինէ պէնղէմէմէք կէրէք.... եարատանըմըղըն եափտըղը չէյլերտէ՝ նէ չօգ տիւրլիւլեր վար... սիզին տիւշինճէլէրինիչ նէ Թարղ տըր։ Ագլէ՝ պուննուա իթհապար վա՛ր մը. ագըլ՝ հասսէլերէ հիւքմ էտի՛րմի։ Հասսէլեր՝ ագլըն հիւքմիւնատէն չըգտըղը օլմ՛ըրմու. ագլըն մուրմու սէօնէրսէ, եօլունուզու կէօսԹէրէմէք պիր ղայրի ըչըղընըզ վա՛ր մը։ ԳուԹլու տէվլէԹլէրինիչ հայա ալԹուն տէվիրտէ՛ մի տիրլեր [1]։ Իլք աթա-

1 Էսքի զաման չաիրլերի՝ տիւնեանըն պիր բահաԹ

լարընդդէմ (բ) կիւնահսկայ հալէպցիներուն գալմըղ մը։ Ֆազիլէթ սիզէ գօլայ կէ-լի՛ր մի, թապիաթինիզէ մուխամպի՛գ մը տըր։ Եաշայաձագ էրինիզ սալթ պու-րալա՛ր մը տըր, էօգաա էէր տէյիշի՛րմի-սինիզ։ Էէր տէյիշմէյինիզ հալտէ, էօ-լի՛ւր տէ մի կէչէրսինիզ, էօգաա՝ սաղ մը կիտէրսինիզ։ Էօլմէնիզ նէ՞ թարզ տըր. աղըր սըզը խասթէլիք չէքէ՛րմիսի-նիզ։ Սէֆէր մուսիպէթի կէօրտիւ-նիւզ վա՛ր մը։ Օ ուզուրսուզ սէֆէր՝ շու սաաթտա Էվրօփայը խարապ էտէյօր. պիր ալայ չըղըն փաուիշահլարըն ալթ իւսթ էթմէյի տիւնեանըն պիր քիւչիւք քէօչէսինէ՝ պիզ Էվրօփա տէրիզ։ Օ պէ-նիմ տօղտուղում տիւնեատէ եաշըն չօգ-լուղո՛ւյա էձէլին կէլմէսինէ պէքլէմիզ-լէր։ Իսթիյարլըղըն եափաձաղը շէյի՝ վագթինատէն էվվել փէրհիզսիզլիյէ եափ-տըրըրլար։ Էձէլ պագտը՝ պիզի գըրմա-ղա քէնտի էէթիշէմէյօր, թէրքեշինի պրագտը, թըրփանընը տիվարէ ատտը, էէրինէ փաուիշահլարը՝ ինսան սալահա-նաձըսը նասըլ էթմէ։ Փաուիշահլարըն թամամը՝ քէնտի գըլըձընատան զիյատէ իշինէ եարայօր։ Քէնտի սիւրիւլէրինի կէրէկի կիպի սօյտուգտան սօնդրա, պըչագտան կէչիրէն, վէ պիր զիյաֆէթատէ

վագթի օլմուշ տէյի գուրմուշլար, վէ օ խայալի վագթին խամինէ՝ պա՛ռա թէնէք տէմիշլէր։

պինդերձ բայասընդն գանդնը իչէն փա-
տիշահլար կէօրտիւք տէսէմ, ինանըրմը-
սընըզ։

Ա՛հ, աղ. պիլմէքլիք նիչին կէլմիշ
կէօզիւմիւզիւ աչմըշ քի, տէրտլէրիմիզին
սէպէպլինի Թանըյօրուզ. գապահաթի՝
էրլտրզլարընն պէտ թէսիրինէ վէրմէլի
տէյիր մի իտիք։ Ինսան էվլատընդն իւզէ-
րինէ՝ քէօթիւլիւք՝ մուգատտէրատէն եաղ-
սա, տահա էյի օլմուրտու։ Հիչ օլմազ-
սա՝ խալգընն գըրղընընա՝ փատիշահլարընն
սիւննիւ օլմազտը։ Վաթանդըմընն տիւշ-
մէնի փատիշահլար, պէնիմ կիւլի պիր
ալէմէնապ տիւշմէնին նասիհաթինի տին-
լէյին։ Տիւնեատէ պիւյիւք օլմազ իսթէր-
միսինիզ, ֆէնէյին չարխլարընտա տէվր
օլան էրլտրզլար կիւլի, ատընըզը էօլ-
տիւրմէյիփ, էվլատըն էվլատէ տիւլէր-
տէ սէօյլէթմէք իսթէրմիսինիզ. պիր
զէրրէնին իւզէրինէ պիր պիրինիզլէ չէ-
քիշմէյի վազ կէչին. վէ միլլէթի ախէրէ
հազըրլատըղընըզ զինէիրլերի՝ սիզէ սէ-
ֆէրի սէվգ էտէն զալիմ բիհալինիզին
պօյնունա Թագըն։

Այ շու ուզագ տիւնեալարըն էհալի-
սի, սիզի տէ էօլմէյէ կէօնտէրէնլեր՝
Թախթալատա մը օԹուրուր։ Սիզտէ տէ
եագըփ էրգմագ իսըշմը՝ քիշիյի Թանդրը
սըրասընա գօր մու։ Գահրամանն օլան-
լար՝ չէօհրէթլերինի ինսան գանը տէօք-
մէյլէ մի էտինիր։ Եօգսա պէլքի սիզ

ԷՃԵԼԱՆ ԿԱՒՆ ԱՒՆԻՔ, ԱՂԲԸ ԱՃԸ ԿԿՕԲ-
ՄՂՍԻՆԻՔ. ՊԵԼՔԻ ՍԻՊԻՆ ՄԻԱՍԵԼԻՄ ԶԱ-
ԹԻՆԻՔ՝ ՊԻԸ ՓԱՔ ՎԷ ԽԱՖԻՓ ՀԱՀԱՏԱՆ
ԵԱՓԸԼՄԸՉ, ՆԷ ԱՂԲԸԼԸՂԸՆԸՂ ՎԱՐ, ՆԷ ՊՕ-
ԶՈՒԼՄԱՂԱ ՄԻԱՊԱԹԷԼԱ ԱԸՆԸՂ. ԷԼԱԿԷԹԱԿ
ՀԱՀԱԼԱՐԱ ՉԸԳԱՐ, ԻԱԹԷՃԻՂԻՆԻՔ ԿԻՍԻՊ
ՄՇԱՒԼԱԳԱՏԱ ՏՈՒՐՈՒԲՍՈՒՆՈՒՂ։ ՀԱՅ ՀԱՅ,
ՍԻՊԻՆ ԳԸՍՄԷԹԻՆԻՔ՝ ԼՆԱՍԱՆՔԱԼՆԱՏԷՆ ՆԷ
ԳԱՏԱՐ ՖԱՐԳԼԸ ՄՐԸ. ՊԻՊԻՄ ԵԷՔԻՒՆ ԶԱ-
ԹԻՄԻՂ ԻՔԻ ՇԷՂԱՏԷՆ ՄԱԽՕԼՈՒԹ ՕԼՄՈՒՇ,
ՊԻՐԻ ՃԱՆ, ՊԻՐԻ ՃԱՆԸ ԷՕԼՏԻՒՐԻՒՐ՝ ՊԻՐ
ԳԱՒԱ ՄՈՒՐՏԱՐ ՀԱՄՈՒՐ, ՊԻՐ ՊԻՐԻ ԻՒԷ
ԻՄԹԻՂԱՃ ԷՃԻՄՂԻՓ, ԿԷՃՂ ԿԻՆԱՏԻՒՂ
ՃԷՆՔԼԷՀԻՐԼԷՐ։ ՊԻՂ ՊԷՕՅԼԷ ԳՈՒԹՍՈՒՂ
ԷՍԻՐԼԷՐ ԻՂ (Փ)։

ՍԻՂ ՆԷ ԼՆԱՍԱՆՐ ԱՆՂԼԱՄՂՍՐՆՐՂ, ՆԷ
ՍԻՆԵԱՍՐՆՐ ՊԻԼԻՐՍԿՆԻՂ։ ՏԻՆԵԱ ՏԷ-
ՏԿԻՄԻՂ՝ ՔԵԱՆԱԹԷՆ ՏԷԼԻԼԷՐԻՆԷՆ ՊԱՂ-
ԼԱՆԱՐՂԸ ԹԻՄԱՐԻԱՆԷՆԷՆ ԱԱՐ ՄՐԸ։ ՕՆ-
ՏԱ ԱԶՐԼ ՊԻԼԷ ՏԷԼԻ ՄԻՐ, ՉՕԳ ՏԷՓ'Ա
ՏԻՎԱՆԷ ԹԱԳԼԻՏԻ ԷՏԷՐ։ ՇԻՄԻՓ ՊԷ-
ՆԻՄ ՊՈՒ ՆԱԳԼԻՄ՝ ՍԻՂԷ ՆԷ ԳԱՏԱՐ Ա-
ՃԱԻԱ ԿԿՕԲԻՆԷՃԷՔ ՄԻՐ։ ԵԱՐԱՏԸԼԸՉ-
ՏԱ ՊԻՐ ԼՆԱՍԱՆ ՃԻՆՍԻ ՕԼՏՈՒՂՈՒ ՀԱԳՂԸ-
ՆԱ՝ ՀԻՉ ՊԻՐ ՇԷՅ ԻՇԼԹԱԿԻՂԻՆԻՂ ԷՕԳ ՄՈ.
ԽՈՐԻՍԻՆ, ԽՂՏԸՐԸՆ [1] ԱԼԷՎԼԻ ԱՐԱՊԱՍՐ՝
ՊՈՒ ԱԿՄԲԼԷՐԱՏԷՆ ԿԿՂՄԱՒԻՄ։ ՃԷԿԻՆ-
ՆԷՄԻՆ ՇԷՅԹԱՆՐ՝ ՃԻՆՆԷԹԱՏԷՆ ՏԻՒՇԷՐ-
ՔԷՆ, ՍԻՊԻՆ ՀԱՎԱՆՂՆ ՓԱՔԼԻՂԻՆԻ ՀԻՉ

[1] ԵՆՈՎՔ, ԵՊԻԱ։

պօզմատը մը . ոնուն օ էօլչիւսիւզ կէօլ-
կէսի կէչէրքէն , սիզին քիւրէնիզի պիր
իքի տագիգա օլսուն՝ գարանլըգ կ՚ԹԱ-
տիմի ։ (Տ)

Լյկը տիւնեալարը չօղալԹմատա խի-
լաֆըմ վար ըսա տա , պարի պիր միւշէր-
րէֆ խիլաֆ տըր ա . պիր հագ շէյէ մէպ-
նի տիր , ԹէմԹլի՝ ալլահըն ազամէԹի
տիր ։ Լաքին խիլաֆ օլտուղունու պանա
քիմ իսպաԹ էտեր ։ Ալլահըն գուտրէ-
ԹինէՀ քիմ էօլչիւ գօյա պիլիր ։ Ինսան
էվլատը՝ ալլահըն էտե պիլտիկինտէն զիյ-
ատէսինի տէ խայալինէ կէԹիրէ պիլիր-
մի ։ Ալլահըն գուտրէԹինէ պէն տիւն-
եա եարաԹմագ՝ պիր զէրրէ եարաԹմագ
գատար տըր ։ Պիր քէրէ օլուռ տէսէն ,
պինէրէՀ տիւնեալար տօղար ։ Էյ սօուգ
հիՀիվքեար , աշգըմա նէ՞ հիՀվ էտեր-
սէն . պրագ , շու գալըսիմի պիւյիւտիւփ ,
աշգ ըլա տօլտուրան ֆիքիրլէրի՝ քէնտիմ
քէնտիմէ գուրայըմ ։ Խայալիմ՝ հիչէէ-
րին իզսիզ սէսսիզ չէօլէրինէ տիւշէրսէ ,
գալըսիմէ գօրգու կիրիր . օլ սէպէպտէն
հիչէէրին հաւտուտուտունու կէրի չէքտիր-
մէք իչին , վարըր օլանլարը չօղալտըր ,
սանըրըմ՝ եարատանըն իզդէԹինի ար-
Թըրըրըմ ։

Պէնիմ պու Թախմինիմի ԹէՀրիւպէ-
միզ տէ իսպաԹ էտեր ։ Խուրաէպին պիլ-
լուրծյլանէ ուֆաՀէրգ վիւՀուտլար կէօր-
տիւք շաշայօրուզ , խաԹըրըմըզա կէլ-

միշ չելլեր տէյլ իսի. վէ ադլըմրզըն պու կէօրիւմ կէօսթերտիյի չելլերէ՝ հալա խայալիմիզ երմէզ։ Եարատըլըշըն իքի ուձու պիր պիրինէ պէնզեր, իքիսի պիր վէզինտէ տիր։ Պու պապտէ քիշինին տիւշինտիւյիւ՝ նէ փէք պիւյիւք օլուր տէյի վէսվեսէ կէօթիւրիւր, նէ փէք քիւչիւք օլուր տէյի։ Պու պապտէ իֆթրաճտա խիլաֆ օլմազ, իլլա նօգսանտա օլուր։ Սէկպէկինի տիւշինիւնձէ, էսէրի իֆթրաճ կէօրիւնմէզ։ Էյ գաթըր մի՛մար, սէնինի պիւյիւքլիւյիւնտէ՝ ձանըմ իսթէտիյի կիպի էնէր չըգար, տաիրէի մէրքէզինտէն ասլա չըգմազ։ Սէնինի իսմին՝ պէն էմ տիր. վար օլսըն՝ հէփ սէնինի տիր։ Սէնինի ինտինտէ պու եարատըլըշ պիլէ հիչ տիր։ Պիւթիւն քեաինաթ՝ սէնինի հուզուրունտա, կիւնէշինի էճնիւնտէ ձէվլեսէն էտէն խաֆիֆ հավա կիպի տիր։

Սէնինի գուտրէթինի պիւյիւքլիւյիւնտէ՝ խայալիմ չալգանտըգձա ալէվլէնիր։ Ա՛ձապա պու տիւնեա՝ պիւթիւն թապիաթինի խարթասընտա, Ինկիլթերրա ատասը՝ տիւնեանըն պիր քէօշէսինտէ օլտուղու կիպի, պիր փարլագ նօգթէ, լաքին քեաինաթինի իչինտէ կէօզէ կէօրիւնմէզ՝ հիչ մագուլէսի օլտուղու կիպի՛ մի տիր։ Պու տիւնեա՝ քէնտիտէն չօգ պիւյիւք գարալարտան այրը՝ պիր ատա տէյի՛լ մի քի, օնլարըն էհալիսի թանըրընըն չաֆգընա տահա եագըն, վէ միսէլլեմ ձան-

լարա մալիք , վէ ինսան կիպի ֆազիլէ-
թէ եէթիշմիյէ՝ եաչըն քէօհնէ (է) պա-
հարընա պէքլէմիյէ միւհթաճ տէյիլլեր ։
իգլիմլերինին խայըրլը վէ պէրէքէթլի
օլմասընտան , պիր անտէ քէմալիյէեէթէ
երերլեր ։ պու տիւնեա՝ ագըլ եէթիշ-
մէզ իլսիզ մէնզիլլեր իլէ օ գարալար-
տան այրը՝ պիր ատա տէյիլ մի ։ Պու նէ՞
օլսուն ։ սօրտուղում մախսուգաթըն հիչ
պիրինտէն պիր ձեվապ եօգմու ։ Թա-
պիաթին պիր քէօշէսինտէն պիր սէս չը-
կըպ , շու սօրտուղում սուալլերէ պիր
ձեվապ վերէն օլմայաճագ մը ։ Եա պէ-
նիմ ֆիքրիմ պիր պիւթիւն տիւնեանըն
ձեվապրնա գանաաթ եթմիյօր , տահա
նաճըլ մախսուգ ձեվապ վերսին ։

Լաքին պու կիրտապլարա տալմանըն
ասլը նէ ։ Կերի տէօն էյ ֆօտուլ ֆիքիր ,
կերի տէօն . ինսանա վերիլէն հօլչիւիւ
Թանը տա , ազ վերմիշ տէյի՝ եարատանա
պիւհթան եթմէ ։ Կէօզիւմիւզիւն կէօր-
տիւյիւ՝ պիր թէքմիլ եէքիւն տէյիլ մի .
կիւնէչլին հիւքմ եթտիյի եէրլեր՝ պիզէ
եէթիշմիյօր մու ։ Շու իզլեթ Թաձը-
նա պագ , նաճըլ փարլագ տըր ։ Օ հա-
վալարըն փատիշահը՝նուրանի Թախթըն-
տան նէրէլերէ շաֆագ սաչայօր , շաֆագը-
նը ֆիքրին եէթիշէ պիլէձէյի գատար
չափուք վէ ուզագ սալըփ , իթաաթլը
երլտըզլարընը՝ էպէտի աթէչի իլէ պէս-
լէյօր ։ Պու կիւնէչլին վիլայէթի՝ մուպա-

ըէք Նիլին զալիմ հիւքիւմտարընըն՝ եափ-
տըզը չհիրտէն չօգ եիւքսէք տիր. վէ
օ վիլայէթի երգա պիլէձէք՝ եինէ եա-
լընըզ եափան էլ տիր: Ինսան էվլատը
կիւնեշին ըզըգ վերտիկի երըլերտէն կո-
թէկ կէչիփ, ֆիքրինի շաշըրմանըն աս-
լը՞ նէ: Փէնտի զաիֆ Թապիաթինէ՝
սէյր էտէձէք պիր հիքմէթ, տօլաշաձագ
պիր էպէտիլիք, տէրս էտէձէք պիր ա-
սուման եէթիշմէյօրմու:

Ա՛յ տիւնեա ալիմլերի, Թապիաթի մու-
Թալաա էտէն՞ զէքի ագըլլար. ա՛ Նէվթօ-
նուն չըրագլարը, պանա պիր տիւրպին
վերին, Թանրի էպէտիյէ եէթիշին.
պագայըմ, ձէհհէննէմ սուլթանընը զէն-
ձիրէ վուրուփ, ասումանէ թէմիլ օլան
գարանլըգ գուպպէյէ պաղչայան քիմտիր,
կէօրէ պիլի՞միյիմ: Պիր կիւրտապըն օր-
Թասընտա եարատըլմըշ քեաինաթին Թէ-
փէսինի կէօրէնի՝ սիզ կէօրէ պիլտինիզ-
մի: Օ ազիմ զաթին, օ հէր զաթի քէն-
տիյէ չէքեր ումումի կիւնեշին՝ տէվլինի
պուլա պիլտինիզմի: Էթրաֆընտաքի ու-
ֆագ եըլըդզլարը՝ սէյէ պիլմիյիսինիզ:
Գափուսունտա հիզմէթ էտէն՝ սապահ
եըլըդզլարընը կէօրտիւյիւնիւզ վաը մը:
Ինսան էձէլէ միւպաթէլա օլտուգձա,
Թանդըգը ֆագաթ արայա պիլիր, լա-
քին պուլամազ: Պանա Թանդըգմը պուլ-
տուրաձագ՝ իլիմ տէյիլ, տինիմ տիր:
Թանդըգը պուլաձագ ալիմ՝ գալըպ փաք,

իպատէթքեաը ատամ տըը։ Եօլունու կէօսթերմէյէ նէ էրլտըզա միւհթաճ տըը, նէ մէյէյէ։ Աչլաղ կէօնլիւն մու֊հասպէթի՝ ֆօտուլ ագլըն վարամայա֊ճաղը էերէ եէթիչիր, վէ տօղրու վարըը ձէննէթ գափուսունու չալար։ Թապիա֊թին էսրարընը, եախօտ օնտան զիյատէ ագըլ էրմէզ թանդըրընըն էսրարընը՝ անդ֊լամագ իսթէյէն ագըլըը ատամ՝ տէլի օլուր։

Ձէննէթին ֆէյլէսօֆլուղու էլպէթ֊տէ տիւնեանըրնքինտէն զիյատէ տիր։ Մէ֊լէքլէրին իլմի՝ ինսանըրնքինտէն չօգ տուր. պու ձիւմլէ իլէ օնլարըն տահիմա էօյրէ֊նէձէք պիր եէնի չէյի օլուշօր։ Ինսան չօգ էօյրէնիփ, չօգ պիլմէք իչին տօղ֊մուշ տէյիլ. իլլա կէօրիւփ, սէձտէ էթ֊մէք իչին տօղմուշ։ Պէյլէ, պու էրլտըզ֊լարըն հէր պիրի պիրէր իպատէթխանէ տիր, եարատան ալլահ քէնտիյէ վաձիպ օլան իւպուտիյէէթի՝ հէր քէստէն օնտա աըը։ Պէյլի, օնլարըն միհրապընտա պու֊հուրլար թիւթէր, եարատանըն թախ֊թընա տօղրու չըգմարտը կէօրտիւմ։ չարխ֊լարընըն ահէնկի՝ հէփ պիրլիքտէ մէտհի֊նի օգիւրտու իչիթտիմ։ Քեահինաթտէ տիւնեէվի շէյ եօգ, պիւթիւն թապիաթ՝ եարատանա մահսուս պիր մուպարէք էէր տիր։ (ղ)

Իչթէ պէն ձանըմընն հէր գուտրէթի֊նի ամէլէ գօտուր։ Իլմի չիրկին խալի֊

նեղերինի աչտըմ; հիչ էսիրկեմիչի կեօյ-
լերե սաչտըմ։ Գալալիմ նէյճ՞ հայրան
օլսուն, խայալիմտե գուլտուղումա՞ մը,
եօգսա ֆիլ-վագը կեօղի՞մէ կեօրտիւյ-
իւմ՞մի, քէնտի տե պիլմէզ։ Ըիմտի
պիր տե կերի տեմնելիմ, կէձէնինսաաթ-
լարընտա կեչտիկիմ շէյլերի՝ պիր տահա
կեօզտէն կեչիրելիմ։ Պունլարընն հեփի-
սինի ձեմ էտիփ, ֆիքրինտէն կեչիրին
ատամ՞,, պու կեօրտիւյիւմ նէ՞ պիրի պի-
րի իւսթիւնէ երղըլը տիւնեալար տըր.
իչի տօլու զաթլեր, ըշըգլը քիւրելեր
տիր. պու նէ՞ խանէտան տըր. պու նէ՞
խանէ սահիպի տիր,, տէյի շաշըրըփ, եէ-
րէ նասըլ գափանաձաղըն պիլմէզ։

Լ՞ա ալէմին փէտէրի, պէնիմ կիպի
էձելե միւպթէլա պի թապ գուլուն, սէ-
նին ազիմ գուտրէթինի՝ նօգսան վէ գու-
սուր թապիր էթմէյէ ձէսարէթ էթ-
տիյիմի աֆվ էյլե։

ՀԱՀԻՑԵԵ

(ա) Պիր պիւլիւք օվատա ալճը էլինտէն գաչան կէյ-
լէ՝ պիր սու վուռնարը արզուլէտիկի կիպի , պէնիմ ոե
Ճանըմ պու տիւնեանըն իսլոիվ չէօլէրինտէ , եարատա-
նընը արզուլէը ։

(բ) Սիզին հազրէթի Հավվանըզ պօղազընա փէը-
հիդքեաՔ մըլըրը ։ Պիզիմ իլէ անամըզըն գըզլարը՝ Ճինա-
լէրինի եալան ջըգարմազ . ,, Հէր չէյի պիլմէք արզուսու՝
ԹաապիաեՃոէն կէլմէզմի , տու արզու քիշկէ էօզըր օլա-
մազմը ,, տէյի աառէմլէրինէ օսյարըլար ։ Էօգսա սիզին
տէ անանըզ կիւնահա տիւշտիւ իսէ , սիզ Թէքրար սաեբն
ալընտընըզ մը ։ Սաեբն ալընմըշ ըսանըզ , սիզ տէ պիզիմ
կիսլի , գուրԹարըՃընըզա էքրամընըզ մըսընըզ ։

(գ) Սիզին ԹէՃրիւպէ վագԹինիզ , ՃԷնք կիւնլէ-
րինիզ կէչմիշ մի սիր , էօգսա հալա մէշգ ալեբընտա՝
միւալեՃէտի չըրագլար մըսընըզ ։ Սիզին տէ արանըզտա ,
ինանալարտա օլտուղտա կիպի , պատա միրասինտէն բիւ-
Ճու էտիփ սաեԹանըզ վար մը ։

(դ) Ա՜հ , օ ինսան գըտմընըն տիւշմէնի , քէշքի էօ-
ղլու իւսեԹիւնտէ բասեԹ կէլտիկ քիւրէլէրին պիրինտէ
գաս գաեը գալայար տա , պու տիւնեայէ կէլմէյէ էէ-
Թիչմէյէյտի քի , չիմտի քէնտիյէ մէլք էտինմիշ , մուր-
տար գատէմի իլէ տիւնեայը գարարԹմըշ մէքրուհ
էեԹմիշ ։

(ե) Եըլարզլար՝ եարատանըն էլինտէն չըգարգտա ,
Թէրամէն կէրի չէքիլիփ , օ Թիքէնմէզ օվալարա տօղրու
ուզանտըրար . պիր եանտան Թէրամէն ուզագ կիԹտիքէլէ-
րի կէրտէ , օպիր եանտան պիր Թաեը վէ զօրլու գուվ-
վէԹ եագընա ՃէԹտ էտէր , եարատանընն նուրսըլա փա-
րըլտայըփ , էեԹաՔընտա տօղաշըրըար ։ Պիր եանտան
եագլաշմազա Ճահա էտէրլէր , պիր եանտան օլան ու-
պուտիկ էեԹլէրի՝ քէնտիլէրին կէրի տիւրեր ։ Էօգսա
հէր պիրի՝ տօղրուլուտնտա օլան միլլէԹլէրին պիրինէ ,
իչէնլէյ իլէ կիԹմէյէմի Թայէին տիրլէր ։ Իչմէհ , կիԹ-
տիքէլէրի նէ արզ սըր . տիւնեա ֆիքրի ափագընտան՝ չօգ
էօմէյէ տիր ։ Կէօնաէրիլտիքլէրինին սէպէպի նէ սիր .
— Իչմէհ պուռնտա ինսան ֆիքրինին Ճահտը Թամամ
օլուր , իլէրի վարմազ . պէն տէ էինէ էվվէլքի կիպի ,

եարատանքն Թախեը նէրէաէ օլուղոլնատն խապէր-տար օլամատրմ։

Նչ Թաաձհիւպ էաէյօրատմ. եօլուամու շաշըրմըշըմ։ Պէն պիր ասիրաէ տօղմուշում քի, խալդ խպատէԹաէն զկյատաէ՝ շէյ էօյրէնմէք սէվատարնատա տըր։ Ձէհէննէմ-տէն սադընըբի, ՁէննէէԹի էտինմէյէ Ձահտ էաէձէյիմիզ-տէն զկյատաէ, ՁէննէէԹին Ձէհէննէմին օլատուղու եէրէբէր նէրէաէ օլատուղնա դարար վէրմէք իտխասընատայըզ։

Պու կէձէ սէյեահրմըզնա, պու կէօրսիյիմիզտէն զկյատաէ Թաաձհիւպ էաէձէք շէյ գաւրը՞ մը։ Պէրի, Ձօրէն-յիտս, պուՆատն չօգ զկյատաէ Թաաձհիւպէ միւհմաձ, չօգ զկյատաէ խպատէԹէ շայըդ շէյ գաւրը։ Պէն օ օվաւրա-տա էԹախիմ սէյեահատն պիր եէնի շէյ պուլուսի կէ-Թիրմէսիմ մի սանըրսըն։ Պագ պէն ատհա նէ էօյրէն-սիմ։ Պու եէրէբէրին սահիպի՝ Թաապահիին օվաւրըննատա հիչ պօշ եէր գամմըշ. մահսուսսուզ չէօլսէր պրագմա-տըշ։ Պու քիւրէկէրին հէվպսի՝ մէլսէք օլաձադ գլյմէԹ-լի զաԹլէր իլէ տօլու տուր։ Փէնատի քէրատէԹլինուրմշ-յա հէվպսինին տագլընը պէօպէր, ՁիաղլէԹէէրինի արԹը-ըը։ Վէ էյէր սէվատարրն պուլաշզդ հաւատրնատն քէնատիկէրին տագլայա պիվլիրլէսսե, վագԹի կէօլսէքատ՝ հէվպսին ձէհննէմէ ձէմ էաէձէք պիր։ Պէօյլէ ալա զաԹ-լէր՝ եարատանքարը խալքի վայհինէ գափանըբի, սէձատ-լէր էԹմէյի՝ քէնատիկէրէ շան վէ Ձիէրահ տատ էԹախք-տէն տօնդրա, ինսան էվլատը փէք խպատէԹքատ օլու-բուամ տէյի՞ մի գօրգտր։ Հատալատրատա սէյեահ էԹմէնին տալը՞ նէ. եարատանա պէն Թարզ ըլա սէձատ վէ խպա-տէԹ էատն՝ տայըսըզ էըլտրզտարը տիւնեատարը տայմտազա նէ հաձէԹ։ Ձագաթ պիղնմ տիւնեատնըն կօրէնցիոսլա-բընատն մնատա, պիւԹիւն Թաապահ՝ եարատանընա պուհուրըտր ԹիւԹաւրմէյօր մոս։

(Հ) Կէնին քէրատէԹլի էլինատն աշաղա, (էա՛ բապ-պի), պիր պէրքէքէԹլի տամա տալնատն տալը՝ իս-զնամ տալդմը կիպի, հէր պիրինէ գէյմէԹլի էօլմէգ-լնք սուչյունու Թագամ էԹախին՝ տիւրլու զաԹլէր իլէ տօլու էըլտրզտար, նէ պիր պիրինէ չնԹիչմիշ տիւնեատար տըր. նէ տայըսզ հխատպսզդ քիւրէկէր տիր. պինդէրձէ պին էըմա կիպի վարըստայր։ Ի-լահ, օ նէ պիչյիքլիւք տիւր, օ նէ աղըրլզդ տըր, հէվպսի՝ եարատանըն տաղ էլինատէ վարըստան միւհիւր-տէ չնզնլի, վէ էօյէ սէչին, վէ տէրին, վէ պօզուլմազ

գալէմ իլէ գաղըզը սըր քի, թիւքէնմէզ գուսրէթի-
նին ազիմ սըֆաթընը։ վէ գուսրէթինտէն զիատէ կէօս-
թէրտիկ ազիմ մուհասապէթինի հէր եարաթմըզը
բուհա պատմա էտէր։ վէ պէնիմ պու գատարատա
տուբատուղում՝ ալլահըն պուննատն էօմէկէկ գուսրէթի
օլմասընըզընատն ատիկ, իլլա ինատն տագը պուննատն էօ-
թէկէկ վարամասընըզընատն սըր։ վէ ագլըմըզըն կէնիշ-
մէկտիկ պու կէթակտիմիզ իգրար՝ պարի գուսրէթինին
էօզկ իւսկունիւ թախմին կէթարէկ պիլսէկ։ Խայր. քիշի
ամըզ օլանը անղամասրդմա, նիհայկէթսիզլիկ ագըզ
կէնիշտրէմէզ։

Ալլահըն պու էօզկիւսիւզ գուսրէթինին թէֆիկ-
քիւրիւ՝ ինատնըն ֆիքրինի նէ շէկիլ ասար։ Սագըթ ին-
սանըն ֆիքրինի ատիկ, մէկտիքին պիկն ֆիքրինի ասար.
զիրա ալլահըն քէմալկյէկինէ ծնարընտա ագըզ էր-
մէզ։ Տիւշինն իտտի, մէկտիքինին սէմտաէ կէթակտի թանղ-
րընըն հուզուրունատա՝ ինատն էվկատը քէնտիկի նէ գա-
տար թահգիր կէթմէք իգթիդա էտէր, էօմրինն օ-
տուգմա խաթըրընատն չըգարմա։ Պագ իտտի Լօբէնցիոս,
երլըրզլատա չըգալըմ, իսկատէթ ամէչինի օնատա թուս-
թուչտուրալըմ ատկի, սանա ձէսարկէթ կէթակտիմ
վատի՝ նիձէ իձրատ կէթտիմ։

Պաշա չըգարամասրմէզ. կէթակտիմ վատ՝ նամֆիզէ մի
օլտու։ Սէն էլմասատա՞ տա մը փէք սին։ կէօզկինէ
սօգտուղում պուննձա ատհիհ իսպաթլատը՝ կինէ դէվգ-
լէնկերէք բէտտ էտէ պիլմրմի իտին։ Եազըգ Լօբէնցիոս,
եազըգ, օ բասրըթասրդ սէվինձին՝ փէք տալտկինի պու
ձէյ տիր։ Կէլ, պուննատն պէօյլէ գաշկինի պու էրլըզ-
լատ կիպի վագ թուրմատա, էրլըզլատրըն հագգընա,
էրլըզլատրը եարատատրըն ատրնա էէմին էյլէ։ Էօյլէ է-
տէրսէն, սէն տէ էրլըզդ կիպի փարլարսըն. Թապիաթըն
պօզուլմազ գանունու իւզրէ տէրէձէ տէրէձէ էանա
էքէն ալա օլուրսատն, գարանլըգատան ըշըդա չըգարսրն։

Պու էրլըզլատ նէրէտէն չըգմըշ. հիչէրէ սօր։ փուԹ-
փէրէսոմէչէրին Թափրնտըզը՝ պու փարլագ վիւճատա-
լար. հիչ պիր պիչիմլէրի իւսկատպէրի էօզ էքէն, գա-
րանլըգատրատն պէօյլէ չըգմըշ սըր տէյի, հիչէր սանա
խատպէր վէրէ պիլիր։ ԽալԹիատը պուննդատ վարԹատար
էօսուսունատն պիրիքմիշ՝ Թատագ էրզընըզար ըսը, էու-
վարանըփ պիրէր նուրսուղ քիւրէ օլտուղար, ատնդրա
ազար ազար պիր տուսնուղ ըշըդ կէօսԹէրիփ, վարա

վարա փարլամաղա պաշլատըլար. Նիհայէթ հէր թա-
բաֆեան կէօղլերի գամաշըրըրը նուր սայմաղա պաշլա-
աըլար: Թապահաթ քէմալիյէթէ աէրէձեսինէ պէօյլէ
պէօյլէ վարըր: Լաքին Ճանըն հալի Թէն կիսլի տէյիլ.
Ճանըն իլէրի կիթմէսի, պիր աղ տա պիշտէն օլմալը: Ճան
զայրէթ էտէրսէ, ալլահ տա եարտըմ էտէր: Ջամի պիւ-
յիւք օլան Ճան՝ տահա պիւյիւր. իրտաէթի իլէ քիւ-
չիւք գալան Ճան՝ տահա քիւչիւլիւր: Սէն ինսան օլմա-
ղա Ճահա էյլէ քի մէլէք օլասըն: Սէնին զամինին ա-
րըսը՝ քէնտի էլինին էմէյի օլա պիլիր: Սէնի հէվէսէ
կէթիրմէյէ՝ պուննան ալա նէ Թամա օլա պիլիր: Քէն-
տի նէքսիկէթինէն րէզալէթինէն զայրի շէյէ Թամա
էթմէյէն ատամ՝ հէր քիմ իսէն, պէն սէնի եըլարըզա-
րա չըրագ էտիփ, կէօյլէրտէն սանա պէօյլէ ազիմ տէրս-
լէր ալը վէրտիքտէն սօնրա, եիւրէյինտէ տահա ղէր-
րէք գառար նէտտամէթ տուչյամադ միւքիմ մի: Ա՛ տիւ-
նէանըն մուհաննաթ գուլուս, բասըրԹասըղ ագլընըն
էսիրի, Թանղրընա աէՃառ էթմէյէ տահա ուԹանըմը-
սըն: Պագ չու Ճէհէննէմին տիպինտէն ԹիւԹէն մէլ-
ուն քիպրին ԹիւԹիւնիւնէ: Քիչկի մէտհ չայրգ էտէն,
տինէ մէզհէպէ ֆօտուլլանմագ ոլը: Քիչկի եըլարըզա-
րըն վէրտիյի տէրսէ գուլագ վէրիրսէ, պալալէրէ չա-
փուք չըգար, վէ մէլէք կիսլի գանաթլանըփ, չիմոի տա-
հա ագլընըն եէթիչէմէտիյի եէրլէրէ չըգար, վէ պու
փարլագ եըլարըզար՝ այաղը ալԹընտան ուղագ գալար-
ղըն կէօրիւր:

ԵՒՐՈՊԻ ԽՈՒՐՃԻ ԿԱՇՂ

ԿԷՕՑԼՔՐԻՆ ԱՏԱՊ ՀԱԳԳԸՆՏԱ

ՕԼՂԱՆ ՍԷՑՐԻ։

Պէտի, կէօյլերին սէյրի՝ (*) պիզի կիւ-
նահտան չէվիրիր, ֆալիլէթէ եարտըմ
էտէր. տիգաթլիձէ կէօզ տիքիփ պա-
գաձագ օլսագ, ձանըմըզա պիր կիզլի
գուվվէթ թէսիր էտէր տույարըզ. պիր
գուվվէթ էտինիրիզ ք՛ի, նէ օլտուղուն
պիլմէյիզ. վէ պիզ թալիպ օլմայարագ,
ձանըմըզա ան՛սըզըն պիր ղայրէթ կէլիր։
Պիր էնկին տէնիզ կէօրսէք, պիր կէնիշ
չայ կէօրսէք, պիր գուլթուռ օրման, պիր
պիւյիւք չէօլ կէօրսէք, չաշարըզ. կ՛ի-
լաքէ չըգմըշ պիր եիւքսէք տաղ կէօր-
սէք, ուզագ օվալարա պագար, եախօտ
տէրեաղերի տէօյեր եիւքսէք գայալար
կէօրսէք, հայրան օլուր գալըրըզ. եէր
ալթընտա գուտրէթտէն քէմիրլեր չէվ-
րիլմիշ՝ գարանլըգ մաղարալար, եախօտ
սէնէլերին տէվրի իլէ գազընմըշ չուգուր
կիրտապալար կէօրսէք, պագար թաաձ-
ձիւպ էտէրիզ. վէլ-հասըլ առէթտէն
խարըձ պիւյիւք չէյլեր կէօրիւրսէք, պի-
զիմ տէ ձանըմըզ պիւյիւր, ձէսարէթլէ-

նիր, պիւիւք չէյլեր տիւշիւնմէյէ պաշլա-
ըըզ։ Քիշի պէօյլէ քէնտիյի ալտըրտը-
ղը սաաթ տա՝ սանըրսըն քի, Թապիաթ
տէ ինսանա եարտըմ էտէր. գուրտուղու
չէյին եարըմընը եափմըշ կիպի օլուր։

Ինձագ կէօյլերի տիւշիւնիւրսէք, պու
չէյլերտէ նէ՞ պիւիւքլիւք գալըր. իլլա
քի եէրտէքի չէյլերին կիւզէլլիյի իլէ,
կէօյլերին կիւզէլլիյինի բուպար էտէ-
ձէք օլսագ, եէրտէքիլերտէ հիչ կիւ-
զէլիք գալմազ։ Էյ ինսան հիւնէրի,
ինսանըն քիպրի՝ սանա՝ պիւիւք չէյ տէր
Հա՛. սէն տէ գապարըր, քէնտինի պիր
չէյ եէրինէ գօմագ իսթէրսին։ Թա-
պիաթին եանընտա սէն նէ՞ սին։ Թա-
պիաթին եափարըղը չէյլերին եանընտա՝
սէնին հավայա չըգարտըղըն սուտան տի-
րէքլեր նէ՞ տիր. չայլարը Հապա էթ-
տիյին գավլի պէնտէրը նէ՞ օլաձագ. տաղ
կիպի ցյմա սուրէթլեր, եիւզլեր գա-
փուլու չէհիրլեր, քի սէյրինի էտէձէք
ատամ՝ իւչ կիւնտէ տօլաշամազ, սէնին
ալնիմ պինալարըն, եիւքսէք քէմերլերին,
հավատա ասըլը պաղչէլերին, Թապիա-
թին եանընտա պիր իշտէ՞ն մի տիր. հէփ
չօձուգ օյունձաղը չէյլեր տիր։ Պու ձիւմ
լե իլէ կէօրտիւքլէյն իրքիլիր հայրան օ-
լուրուզ։ Պիր քէպիր իպատէթխանէյէ
կերէկձէք օլսագ, գալըպիմիզէ տօգունուր.
եա կէօյլերի՞ պագաձագ օլսագ՝ նիձէ օ-
լուր։ Քէնտինի՝ եարատան ալտըն

պինա ԷԹ տիյէ ազիմ իպատԷԹ խանԷՏնին գուպպեսի ալԹընտա կԷօրիւրսԷն , գալ֊պինԷ նԷ՛ մուպարԷք վահշԷԹ տօգունուր ։ Պիր քեամիլ ատամըն Էիւզիւ՝ քիշիյի ֆա֊զիլԷԹ տավԷԹ ԷտԷրսԷ , սեօյլԷմիյիփ սուս տուրտուղու պիլԷ ֆազիլԷԹ անղ֊լատըրսա , օնու կԷօրԷն ատամ՝ հայրան օղուփ , քեմալիյեԷԹ ահ ԷտԷրսԷ , պիզ կԷօյլԷրԷ պագըփ , Թանղըրընըն քԷնտի Էլի իլԷ եափտըղը՝ օ մուպարԷք այնԷյի կԷօրիւփ , քԷնտի պիւյիւքլիւյիւնիւն Է֊սԷրինի՝ պիզԷ տԷ աքս ԷԹտիրԷն այնայԷ պագտըգ֊ա , գալսիմիզ հիչ գըմընլտան֊մամագ , ֆազիլԷԹ եօղունա տահա զիյա֊տԷ ղայրԷԹ ԷԹմէմք միւմքի՞ն մի տիր ։ Քիշի գաե՛ի իւմիտ օղուփ , ղայրԷԹտԷն գալընրսա , ԹԷքրար ղայրԷԹ կԷԹ իրմէյԷ պիր քԷրրԷ ,, կԷօյլԷրի կԷօրտի՞նմիւ ,, տէմք՝ նի՞չին քիֆայԷԹ ԷԹմէյօր ։

Լ՚յ նուբանի հալգալը՝ Էրլտրղ զէնգի֊բի , ինսանըն գալսինի քԷնտիյէ չԷքիփ , ԹախԹընըն այաղընա պաղլամագ իչին , Եարատան սէնի տիւնեանըն իւզԷրինԷ սարգընմընշ . սէն պէնիմ ագընմա նԷ՛ տԷրսլԷր վԷրիյօրսուն ։ Էրլտրղլարըն հԷր պիրինին տէվրինտԷ իւնսիյեԷԹ նիզամ֊ընա գուրուղու պիր ԷԹԹիֆագ կԷօրիւ֊բիւմ ։ Պիր պիրլԷրինԷ պիր ումումի տօսԹ֊ղուղ ուլա պաղլը տըրլար . պիր պիրլԷ֊բինտէն նուբ ալընլար , նուբ վԷրիրլԷր , չաֆգ ալընլար , չաֆգ վԷրիրլԷր ։ Էվփի֊

սի օպիրլերե ըշըգ վերիր , հեր պիրի օ-
պիրլերտեն ըշըգ ալըր . հեր պիրի հեմ
քենտիյե չեքեր հեմ օպիրինե չեքիլիր :
Հէփիսի պիր կեօյիւն Է՛հալիսի տիր , վա-
Թանըլարընըն գանուննունա տաիմա միւ-
Թիւ , հիչ պիրի՝ օլան ԹէրԹիպտեն այ-
րըլմազ . ամմինին մինֆաաԹինե գարշը՝
հիչ պիրի հալեքեԹ Է՛Թմեզ : Պունլա-
րըն պիր գարար պիր պիրինտեն նուր ա-
լըփ վերմեք հիզմեԹի՝ ինսան էվլատը
գարընտաշլարընը տաիմա սեվիփ , ամմի-
նին խայրընտա՝ Թօգ կեօզլիւ օլուփ , հեր
քեսե էլլեք իսԹէմեք հադգընտա՝ կեօզե
կեօրիւնիւր պիր էօրնեք տէյի՛ մի : Մախ-
լուգաԹ պէյնինտե՝ հասսէսի օլմայան-
լարտա պիլե , եալընըզ քենտի իչին եա-
րատըլմըշ էօգ տուր : Հէփիսինին կեօս-
Թերտիյի՝ ինսանըն իլք պօրձու օլան՝ պիր
պիրինե էլլեք Է՛Թմեք էօրնեյի տիր :

Այն , ա՛ եապան ատամը , սէնին կեօ-
զիւն՝ գարտաշընտան ինԹիգամ ալմագ-
տա տըր . նե քիւչիւք շէյե ինձինսեն ,
գուտուրմուշ պեօձեք կիսի , զեհիրլի պի-
զի՛նլե սօգարսըն . անձագ պիլ քի ինսա-
նըն եիւրեյի տե՝ օ կեօրտիւյիւն քիւրե-
լեր կիսի նիզամը տըր , վե սեվմեք իչին
եարատըլմըշ տըր : Լաքին օնու պօզան՝
սէնին միւֆսիտ մուրատըն տըր . օնուն
զաԹի օլան մեյլինի ազտըրըփ , քին վե
ատավեԹ Է՛Թտիրէն՝ սէնին ազըզըն նէֆս-
լերին տիր : Է՛յ ատամ , ԹապիաԹ սէնի

ամիհնին խայրընա տավեթ Ֆտեյօր, սեն օ թաեըը իւգասընա հիչ ոչյմայաձագմըսըն ։ Ա՛ զալիմ, կեօզիւնիւ ֆիքըրինի կեօքտեն աշաղա էնտիրտիլին անտե, հեման գարընտաշընըն գանընա կիրմեյե՝ էլլին նիձե իլերի վարը ։ Օնտան սօնղըա սեպեպի՞ նե .... պիր փարմագ չամուր ։ Ըու երլարզլարըն սեսինի տինլե՝ էլլե , գըչմա , սե՛ն ոե պիւչմ հիպե էյլե՞ էլլե տեյօրլար ։ Պեզլի . օնլարըն նուրունուն իքի տիւրլիւ ֆաֆտեսի վար . հեմ կեօզիւմիւզե ըշըգ վերիը , հեմ ձանըմըզա ։

Ա՛հ , (բ) շու կեօյլերե պագարգձա , փուԹֆերեսեԹ ֆեյլեսօֆլարա օլտուղու գատար օլսուն , սանա տա ֆազիլեԹ աշգը կելմե՞զ մի ։ Օ կեձե երլարզլարընըն ըշըղընլա՝ Սոկրատ կիպի , Պղատոն կիպի , Արենգա կիպի ալիմլեր , կեձենին սուս վագԹ ինտե Թեֆեքքիւրե տուրուրլար ըտը ։ Օնլար պիզե պրագտրգլարը մեշհուր քիԹապլարտա եազտրգլարը հագ մատտելերի՝ օ երլարզլարըն արասընտա տեվշիրմիշլեր ։

Պու երլարզլարըն սալԹ մետհինի Թեմեյե տուրմա . վերտիքլերի տերսլերե տե իման կեԹիը ։ Օ ինսան խօձալարը , չըբագլարընը ալտաԹմագ իչին պլըգ երլըգ ալմըշ տեյիլլեր . օնլարըն սանա էյրեԹտիչի նասիհաԹլերե պագ , ինսան Եվլատընըն ագլը չօգ երմեյի իչին տիր քի , քենտիչի գուԹսուզ սանըը տերլեր ։

Տիւնեատե իլիմ՝ եէքիւնիւ Թէֆթիշ էտիփ, Հագգը եէքիւնատ կէօրմէք տիր. Թասիաթէ էյի պագտըգտա, Թասիաթ քիշինին գալըլինէ փէք ալա ֆաղիլէթ վէրիր, վէ ֆաղիլէթի գավի Թէմել իւզերինէ պինա էտեր. կէրէք ալլահ, կէրէք պիւԹիւն տիւնեա տըգգաթիմիզ իսԹէր։ Եիւզիւնէ պագամատըզմըզ կիւնէշ սույա աքս էտինձէ, սույուն իչինտէ կէօրտիւյիւմիւզ կիպի, եարատան ան տա ագլըմըզըն երմէտիկի գուտրեԹինի՝ եարաԹտըզը տիւնեատե կէօրիւրիւզ։ Պիր էօլմէզ ձան՝ էօլմէզ ԹէրԹիպլէր գուրար. պիր էօլիւսիւզ բուՀ՝ էօլիւսիւզ մէյտան իսԹէր։ Ճան՝ ալա չէյլեր կէօրտիւքձէ ալա օլուր։ Օ ալիմ ատամլարա կէձինին մէշգ էԹտիկի տէրսլէր՝ պունլար ըտը։ Խնսան էվլադընըն ագլընա՝ կէօյլէրտէն իլՀամ օլան Հագ տէրս փունարը՝ պունլար տըր։

Ձ՛ան՝ կէօյլէրտե կէզմէք իչին եարատըլմըշ. տիւնեա զինձիրլէրինտէն գուրԹուլուփ, Հափիսխանէտէն չըգըփ, բաՀաԹ նէֆես ալաձաղը եէր՝ կէօյլէր տիր. խիւլեայէ գափըլմայարագ՝ ասըլ պիչիւքլիչիւ ծնտա պուլուր։ Վէ օ եըլտըզլար ըլա տօնանմըշ պաղչէտե խնսան եապանձը օլմազ։ Օ հիքմէԹլէրին արասընտա, քէնտիչի շաշըրմըշ պիր հիքմէԹ տէ քէնտի օլուր։ Օնլարըն պիչիւքլիչիւ քէնտի պիչիւքլիչիւնիւ խապէր վէ-

ըիր ։ Պու քիւրելէրին նէ թէրթիպ իլէ տիղիլմիշ օլտուղու հիւնէրին սըրըմը պուլուր ։ Է՛հլի մարիֆէթ ուսթա կիւպի, տիւրլիւ հարէքէթլէրինին թարիֆինի անղլար ։ Քէնտիյէ պէյէնիփ, քէնտի զաթինէ՝ հագգը օլարագ ֆօտուլլանըր ։ Օ երլտրզլարըն արասընտա՝ քէնտիյի քէնտի մէքեանընտա կէօրիւր ։ քէնտիյի տահա գուվվէթլի, տահա զինտէ պուլուր ։ վէ պու սիւրկիւն օլտուղու էրլէրէ՝ ազիմ վաթանընա յայրգ նազար ըլա պագար (ֆ) ։ Սահիհ միւնէձձիմլիք պու ատապ նիւձձումի տիր ։ Պու նէվ զուհուր մանա իլէ տիր քի, երլտրզլարըն հիւքմիւ ինսանըն թալիինէ թէսիր էտիփ, ամըլ պիւյիւքլիւյիւնէ եարտըմ էտէր ։ Պիւյիւքլիւք եալընըզ ձանտա տըր, ձան տա պիւյիւքլիւյիւ՝ պիւյիւք չէյլէրէ պագմազլա պուլուր ։ պագտըղը չէյլէր նէ գատար պիւյիւք, նէ գատար բապպանի օլուբսա, քէնտի տէօ գատար բապպանիլիք սուրէթի քէսպ էտէր ։

Պու երլտրզլարըն արասընտա նէ թանէլը մահմուրլուզ ուլա կէղինիյօրում ։ Եօրղունլուգ պէնիմ իչին տէյիլ ։ Հէր պիրինտէ եարատանըմը բասթ կէլիփ, էմնիւնէ չէօյլէ չըպլագ չըգտըղմա գօրգայօրում ։ Է՛յ կէօյլէրին փարլագ է՛հալիսի, պու նէ նուր տուր ձանըմա թէսիր էթտիրիյօրսունուզ ։ Էյլիկինիզի պիլէն կէօնիւլ՝ նէ գատար թէշէքքիւր

ԷԹԱՆ՝ ԵԼԻՒ ՄԻՐ ։ ԿԷՕՂԻՒՄԻՒ ՍԻՂԷ ՏՕՂ-
ՐՈՒ ԳԱԼԱՐԸՐՏԳՃԱ , ՊԻՐ ԵՒՆԻ ՍԱՀԻՆ
ՄԱՏԱԿ ԿԷՕՐԻՒՐԻՒՄ ։ ԼՕՐԻՆՑԻՈՍ , ՍԷՆ
ՏԷ ՊԷՆԻՄ ԿԻՍԻ , ԳԱԼՍԻՆԱԿ ՎԱԳԹԻՆ
ԷՕԼՉԻՒՍԻՒՆԻՒ ՊՕԶԱՐ՝ ՊԻՐ ԿԻՂԻ ՀԱՐԷ-
ՔԷԹ ՏՈՒՅՄԱՅՕՐՄՆՒՍՈՒՆ ։ ՎԱԳԹԻՆ ԷՕԼ-
ՉԻՒՍԻՒՆԻՒ ՊԷՅԱՆ ԷԱՒՆ ՉԱՐԻՍԼԱՐ , ՊԱ-
ՆԱ ԷՕԼՄԷՂԼԻՔ ԻՒՄԻԱԻ ԿԷՕՍԹԷՐԻՅՕՐ ։ ՊՈՒ
ԵՕՐՈՒՂՄԱՂ ՔԻՒՐԷԼԷՐԻՆ ՏԷՎԸ ԷԹԻՒՆԻՒ-
ՀԱՅԷԹՍԻՂ ՕՎԱԼԱՐ , ՊԻՐ ՆԻՀԱՅԷԹՍԻՂ
ԷՕՄԻՒՐ ՓԻՔՐԻ ԿԷԹԻՐԻՅՕՐ ։ ՊԷՅԼԷՁԷ
ԹԱԱՊԻԱԹԻՆ ՊԻՐ ԵՒՆԻ ՔԷՐԷՄԻ ԻՂԷ ՍԿԷ-
ՏԻԼԻՔ ԹԱՍՎԻՐԻ՝ ԿԷՕՂԻՒՄՈՒՆ ԻՂԷՐԻ ՁԱ-
ՆՐՄԱ ԹԷՒՍԻՐ ԷՏԻՓ , ՁԱՆԸՄ ԷՍԿԵՏԻԼԻՅԻ
ԶԱՀՄԷԹՍԻՂԶԷ ԱՆՂԼԱՅՕՐ ։ ԷՍԿԵՏԻԼԻՔ ՊԻ-
ՂԻՄ ՕԼԱՁԱԳ ՕԼՄԱՍԱ , ԿԷՁԷՆԻՆ ԵԱՐԸ-
ՍԸՆՏԱ ԵՐԼԸՐՂԼԱՐ ՊԻՂԷ ԷՍԿԵՏԻԼԻՅԻ ԽԱ-
ՊԷՐ ՎԷՐԻՐ ՄԻ ԻՏԻ ։ ԹԱԱՊԻԱԹ ՊԻՂՏԷ՝
ԱՐՂՈՒԼԷՐԻՆ ՊՈՒ ԷՆ ՇԷՏԻՏԻՆԻ ԱԼԷՎԼԷՆ-
ՏԻՐԻՓ , ՊԻՂԻ ԱԼԱՏԱՐՐ ՍԱՆՄԱԳ՝ ՔԻՒՓՐ
ԷԹՄԷՔ ՄԻՐ (ד) ։ ԻՆՍԱՆ՝ ՏԻՆԻՆԻՆ ԻՔԻՆ-
ՁԻ ՄԱՏԱԿԻՆԷ ԻՍԱԱԹԸ՝ ԻՂԹԷ ՊԷՅԼԷ
ՊՈՒԼՈՒՐ . ՊՈՒ ՊԻՐ ՄԱՏԱԿ ՄԻՐ ՔԻ , ՊԻՐ
ԱԼԼԱՀ ՎԱՐ ՕԼՏՈՒՂՈՒ ԻՆԱՆՄԱԳ ԳԱ-
ՏԱՐ , ՎԷ ԱԼԼԱՀԸՆ ՎԱՐԼԸՂԸՆԸ ԱՐԱՄԱԳ՝
ԽԱԹԸՐԸՄԸՂԱ ԿԷԼՄԷՅԻՆ ՀԷՅԼԵՐԱԿ ՊԻԼԷ Ի-
ԹԻԳԱԱՏ ԷԹՄԷՔ ԳԱՏԱՐ ԷՂՂԷՄ ՄԻՐ ։ ՎԷ
ՁԱՆԸՆԸՆ ԷՕԼՄԷՂ ՕԼՏՈՒՂՈՒՆՈՒ ԱՆՆ ՊՈՒՆ-
ՏԱ ՕԳՈՒՅԱ ՊԻԼԻՐՍԻՆ ։

ԼՅ ԷՀԵԼԷ ՄԻՍՊԹԷԼԱ ԱՏԱՄԼԱՐ , ՀԱԳ-
ԳԸ՝ ՊՈՒ ԵՐԼԸՐՂԼԱՐՏԱ ՍԸԳՃԱ ՍԸԳՃԱ

տէրս էտին ։ Փիքրինիզէ ծնլարա իթ-
թիֆագ էտին ։ Պուննտան տէրին պիր
կէձէտէ , պու Երլտըզլարտան ալէվլի վէ
հէյպէթլի աթէշլեր՝ հավալարը եալ-
արագ՝ կէլէխինի կէօրմէյէ , վէ պիր
Թանղըրընըն պու գուտրէթ նիշանէլերի
գարարըփ տէօքիւլիւփ , կէօք եիւզիւնիւ
էպէտիւլք զարը գապլայաձաղը սաաթի
կէօրմէյէ , ձէսարէթլի եիւրէքլեր Թէ-
տարիք էտին ։

Պու Փիքրին գօրգուսուզլա , օլ գօր-
գունձ սաաթտա ուչանըր կիպի , Երլտը-
րըմ աթէշինէ պէնզեր պիր ըշըգ՝ ափ
անսըզ փարլայըփ , կէօզիւմ այըլըր , հայ-
գըրըրըմ ։ ,, սիզ էյ կիւնէրիմին Երլա-
րըմըն Երլտըզլարը , սիզին նուրանի տէվ-
րինիզ էօմրիւմիւն միւտտէթինի էօլչեր ,
սիզ սաաթլար ըլա պէրաապեր տէօնիւփ ,
ինսանըն ահէնէթ եիւրիւյիւշիւնիւ կէ-
չէրսինիզ ։ Կիւնէրիմի սայմայը՝ սիզ պա-
նա էօյրէտին , վէ եիւրէյիմի պուննտան
պէօյլէ Փաղիլէթէ վէրմէյէ՝ պանա Թա-
լիմ էտին ,, տէյի չաղըրըրըմ ։ Պու տէ-
լիձէ Թագսիրաթլարըմը տահա արթըը-
մաղա՝ արթըգ վէսիլէմ գալմատը ։ Սկվ-
տալար կէնձ եաշըմա տուզագ գուրտու-
ղու կիւնլեր , օ տէլի գանըլըգ Հարա-
րէնթի պէնի խարապա վէրտիյի վագըթ-
լար արթըգ կէչտի ։ Խաթիյաըլըգ պէնի
օ եօլլարտան ուզագ տիւշիւրտիւ . վարա
վարա սէնէլեր պանա քեամիլլիյին եօլու-

նու աչքը։ Վայ շու ագ սայըմա, էյեր գանըմ տուրուլտուգտան սօնդրա, տէ-լիլէյի տահա սիւրիւփ, իմթիյալըղղըն եափտըղը սէլամէթ եօլու՝ էվնէ պօ-զարսա։

Ն՛յ երլտըղլար, սիզ պանա իմտատ էտին։ Եօգ, եօգ. շու տիւնեալարը եա-րատան խալիգ, գուտրէթինէ շու ազիմ սաաթի գուրան ալլահ, սանա նիյազ է-տերիմ։ Եա՛ գատըր ալլահ, շու եափ-տըղըն սաաթին սայըսըզ չարխալարը՝ նէ՛ էպէտի նիզամ ըլա հէփ պէրապէր տէօ-նէր։ Ա՛յան աշխէար եիւրիւյիւշիւ՝ կիւն-լէրիմիզին կիտիփ տէօնմէյէճէյինի պէյ-ան էտեր։ Ա՛յ կէօզլէրիմի աչ, ա՛ հէյ-պէթլի հաքիմիմ. էճէլ կէլիփ գափամա-տան՝ կէօզլէրիմի սէն աչ. եարաթտըղըն մախլուգաթտա՝ կէօսթէրտիյին տիլսիզ տէրսի օգուտմազա, սէն պանա եարտըմ էյլէ. հէր պիրինի՝ տիւնեանըն եալան այնէսինտէ՝ թէպտիլ սուբէթտէ կէօրէ-ճէյիմ, կէօզլէրիմի աչ քի, ամըլ օլ-տուգլարը հալտէ կէօրէյիմ։ Վագթ իլէ էպէտիլիյի՝ կէօզիւմ էօնիւնէ գօ։ Իքի-սինին տէ հիսապընտա եանըլմագ՝ չօգ թէհլիքէլի շեյ տիր, խարապլմըզա սէ-պէպ օլուր։ Սէն լուբթփուհնու վէր քի, իքիսինի տէ պիր սահիհ վէզնէ իլէ վէզն էտիփ, թարթըլարընըն փարգընը անդ-լայըմ։ Վագըթ՝ կէօզիւմէ զաթինտէ օլ-տուղու կիւպէ, պիր ուչար տէմ կէօրիւն-

սիւն, վէ հպէտիլլին թիւքինմէզ տաի-
ըէսի՝ ձանըմ էօնիւնատէ տէվը օլուփ, պէ-
նի կէօյլերէ տօղրու չէքսին։ Ա՜հ, ա՜հ.
շու կէօրտիւյիւմ տիւնեատէն կիւզէլ
պիր տիւնեա տահա՝ նէ՞ զաման կէօրէ-
ձէյիմ։ Սէնին իաքի փայինտէ՝ եարատը-
լըշըն զաթխինի՝ նէ՞ զաման կէօրիւփ
տէ, պուրատաքի թագլըտ սուրկէթի պէյ-
էնմէտէն վազ կէչէձէյիմ։ Շու պէն-
տէն խաըրձ թօփրաղը իւզէրիմտէն նէ՞
վագըթ սիլքէձէյիմ։ Շու էլթէն րու-
պայը՝ ձանըմ նէ՞ զաման իւսթիւնտէն
աթըփ տա, փէտէրինին գուձաղընա վա-
րըփ, տէվէլթինէ նաիլ օլաձագ։

ՀԱՏՈՑԵՒ

(ա) Կէօյէրին սէյրի՝ քիշիյէ կէօնիւլ ալմադըղը կէ-
թիրիր, եիւրէք փաքիյի վերիր. վէ հպէտի չէյլերէ
աշգ կէթիրիր։ Պուընլար իւչ ֆազիլէթի պիր քի, եէր
եիւզիւնատէ էօլմիւշ կիպի պիր, ղաքին ձէննէթատէ փէք
մագպուղ չէյլեր պիր։ Պուընլարա հէր նէ գատար հայ-
բան օլսան, եէրի պիր։

(բ) Գէչքի քրիսթիյանլարըն տա, հիչ օլմազսա՝
փուԹփէրէսթ գատար տին ղայրէթի օլմայը։ Պու
տուա կէօչի ասիրլմիզէ րէգալէթի պիր, ղաքին փէք
տուա սըր։ Խլմիմիզ արԹարգձա, տինիմիզ էքսիկիյօր։
Մէչրեպ հագգընտա՝ պու պիր ղարիպ չէյ պիր քի,
հիքմէթի հագգընտա, կիւնէչ՝ ըսրձադըղընա նիսպէթի՝
պիզի տօնատուրտա, եախօտ պիր եէրլի եըլարը պիզի
գըղըրտա, պուընտան ղարիպ օլմազ։

(գ) Լ՚օրենցիոս, կէօք գուսպէկէ պիզ նէ՞ խիմ վէ-
րէլիմ։ Զիւնքի եէր՝ Թէնի ակօլէտիյի կիպի, կէօյէր
տէ ձանը պէօլէր, էօլմէզ էօմրիւնէ նաֆիագա վէրիր։

Ճանըն Նէֆիս Թաամը տէյէլիմ . զիրա Ճան օնաա կէզէր . օնաա գուվվէթ պուլուր , օնաա աէվինիր, քէնտիյի օնաա ֆիքիր աշգընա վէրիր : Եաիսօ Թանըզընըն պաղչէսի տէյէլիմ , զիրա օնաա ագըլա նաֆիագա օլմաճագ՝ ՃէննէԹ մէյվէլէրի հաւըլա կէվիր : Խայր , չէյխին (1) սինէպէնամ տէյէլիմ . զիրա իւզէրինաէ Ճէվահիրվէր ըշըլտաար . ինսանլարա վէնք էլզէմ օլան սուալլէրի , եանըզմազ Ճէվապլէր իտպէր վէրիր : Վէ էյէր բահա Թիմիզի տէվվէԹիմիզի իսԹէրսէնք , սէօզիէնէ ույմատըզմըզա վէնք ֆէնա կէոէրիզ :

Օ՝ պիր Ամին (2) սիր . պիր ՃէննէԹ պիր քի , պէզիմ հագդըմընզա զայդ օլմուշ տէյիլ (3) : Ա՛հ , շու էօմիւր աղաՃընա նի՛Ճ էէԹիչէմէյօրում . օ աղաՃ պուննաա պիԹէր , վէ մէյվէսինի տաԹմագ՝ ինսանա էաագ տէյիլ . պու պաղչէնին գափուտունու՝ աԹէչ տէն զաատաբէ իլէ մէլսիք պէգէչմէզ . վէ մէյվէսինի տէվէլիրէն աատմ՝ էպէտէն եաչար :

Շիմտի սէն՝ սէօհպէԹի սաիրԹաըմ սանըրսըն : Խայր . հաԹԹա ասըլ նիչան ալտրըդմ էէրէ վուրտում : Պէնիմ մէրամըմ՝ սէնին իպատէԹինի տիրիլմէմէյտի , կէՃէնին գարանլըզընա նէ գաատար շիւքր էմ մէլսիյիմ քի , տիւնեայը պիր ազիմ իպատէԹկէահ էտր , վէ սիզէ ալա վէ րուհանի ֆիքիրլէր իչհամ էտիփ , էէրին պուլաշզըգ հավասընա գարշը իլաՃլար ըլա սիզի իչհա էտէր : Էէր նէ Թէհլիքէտէ օլսադ , եաիսօ պաշըմըզա հէր նէ պէլա կէլսէ , տուա կիսի Թէսէլլի օլամազ . տուա էմէյէկ տահա նաասըլ իպատէԹկէահ օլսուն : Պէօյլէ պիր իպատէԹկէահտա ալլահտան զայրի քիմ օլսուն : Հայ հայ , շու կէօյ նէ Ճանլըսր եաիսար . պու մուապաիքք աԹէչլէրին արասընտա , Լօրէնցիոսուն Ճանը՝ տահա պուզ կիսի սօուգ տուրմուշ : Ա՛ կէՃէ գըլԹըՃըմլարը , ա կէօյլէր օՃաղընտան եանան քէօզ . խուտաի էմմէէզէլին պիր նէֆիսի իլէ եանար , պիր

(1) Քահանայապէտին :

(2) Դրօխք :

(3) ՄէլՔօն նամ ինկիլիզ ջէնր , զայպ օլան ՃէննէԹ ջէօհրէնի իլէ , հաշէրնի Աէնէին Դրօխպտան գօվ-ըռ-նըր-քո-ւըզ՝ պիր գուիրխ նիմիչ էիր , պու սէօյլէնէն օնա նի-պէնիէն էիր :

նէ՛ֆէսի իւէ սէօնէր՝ քիւլ աթէշի, կէլէն պահա եար-
տըմ էտին . պիւթիւն թէսլիմիղի Լօբէնցիոսուն եիւ-
րէյինէ տէօքիւն : Ձօգտան պէրի տիր ծնուն եիւրէյինի
չէյթանլար զապթ էթմիշ . կէլէն չէյթանը գարնընտան
ջըգարըն , քէնտիյի տատմ շէքլինէ գօյուն : Լօբէնցիոս
տահա ինսա էտէ՛րմի . տատմ , պիւկիձլիք քիսրի՝ հագ-
գա գարչը գօմաղա մը մէՀմուտ էտէյօր սէնի : Պագօս-
նա քի պուռ ինսա ըլա , օ պիւկիձլիյինի խօրլայօրսուն .
վէ ագլընըն քէօրլիւյիւնտէն զիյատէ գալսինին ալչագ-
լըղընը աշնքնար էտէյօրսուն : Տինի օլմայան եիւրէք՝
նէ՛ խօր չէյ օլուր , նէ ալչագ չէյ օլուր : Օ նէ՛ տար
եէր պիր քի , իչինէ պիւյիւք չէյ սըզմազ , Հէման պիր
զէրրէ իլէ տալար : Սալմ քէնտիյէ պէյէնմէլէ շնշմիշ ,
էօլմէզ Ձանընըն մասլահաթլարընը՝ սալթ թէնէ մէշ-
ղուլ քիսրինէ ֆիտա էտէր : Ագլըն եարտըմընա միւ-
թաՀ օլմայարագ , տանա ազնմ իւմիտլէր վէրէձէՀ իլ-
գալարը սէվտալարը քէօրլէր . վէ եարատանըն մուհտա-
պէթինին թիւքէնմէզ ինայէթլէրինի կէօսթէրէն՝ գա-
տէր , վէ հէքմէթ , վէ քէրէմ , վէ նիզամատն իսպաբէթ
օլան՝ ադրլ տիւնէատըրնըն գափուսունու , սէնին հայ-
բան օլմուշ ագլընա աչըփ , արզու էթմէկէ չույրգ՝ էպէ-
տի չէյլէր վատ էտէր : Ձան՝ պիւյիւք չէյլէր կէօրտիւք-
տէ , աչըլըր . փասը չէօղիւլիւր , փսքէնիր , վէ երլտրզ-
լարտան պիւյիւք չէյլէրէ սարրըմաղա հազըրլանըր :
Պիր առատըն Ձանը պիւյիւք օլուրսա , էլպէթտէ լէյա-
գաթ սահիպի օլուր : Բապապանի չէյլէրէ պագարագ ,
քէնտի տէ բապապանի օլուր :

(ր) Ա՜հ , շու կէօք գուպպէ , կէօղիւմիւզ էօնիւնէ ,
նէ թագըմ թագըմ հագ չէյլէր եայար : Փիլի պաչը
պօրձլարընը թանըչըմ , քէամիլ օլա պիլիւքտէն սօնղ-
բա , կէօյիւն ինսանա վէրտիյի տէրսլէրտէ քէամիլլէյին
նէ՛ էքսիք չէյի օլուր : Կէօյիւն ֆանէէսի սալթ էօյրէթ-
մէք տէյիլ , կէօյիւն աէչրինտէ եիւրէյէ տօգուշունուր
պիր վագար վար քի , եիւրէքլէրիմիղի զապթ էտէր .
գըղընըրը , հէքմիւ ալթընա ալըր : Օ եանան գուռ-
պուն փարչլընըսընա չօգ գուվվէթ վար , չօգ չէյ սէօյ-
լէր : Օ պիւսիզ վախ , նէ թէսիր իլէ վազ էտէր . օ
սէօյլէմէյէն տիլի՝ հէմ տիւնէատէ անղաչըլըր , հէմ
էրլտրզլարըն իւսթի թարաֆընտա , հէմ ձէհէննէմին
տիպինտէ : Ձէհէննէմին քիսրի՝ մէՀմ էթմէք պիլմէզ
էքէն , կէօյիւն կիւզէլձէյինէ հայրան օլմազա մէՀմուտ

առաբ։ Հէման սիւնեաններ ձէհէննէմներն պէհեր ձէ-
հէննէմ օղսուն։ Կէօյլերէ հայրան օղմազ, կէօյլերի
մեծ հեմէզ առամշար՝ սիւնեա եիւղիւնակ պուղուն-
սունմուս։

Սակր շէյլերէ հայրան օղան Լօրենցիոս, մահիմեդա-
ական պիր շէյ սօրտուղու եօգ։ շու երլերըղլարըն պիրի
իլէ ասլա պիր միւնասիպլեհ փէյտա եհմէզ տէյիլ։ օ
նուր իչինակ կէզէն փուեթլար սուլթանընա՝ պիր մի-
րաղ գուրուփ, տէվլեթինէ ասլա պիր ուզուտլուկեհ
հեմէյի եօգ։ Ձօգաան պէրի պիր պիւեթիւն ուզուտի-
յեհեհ՝ մահիմեդականըգ խոտոսընտա օղան՝ եէր մահի-
մեդականընա տըր։ օ ուզուրսուզ երլերըղլար՝ միւնէձձիմ
լէրինին պաչընը տօլանտըրըփ, տագըլարընը ալերլար,
գաշլեհերինի պօղարլար, բահաթլերինի տէ չերեքլերինի
տէ՝ տէքա տէտիքլերի տէվլիչկ ֆիտա հեմէրիրլեր։ Պու-
պիր փուեթֆերեմլիք պիր քի, հլլերինի մահիմեդապա
տօղրու գալտըրըփ, հօվիւփ անլարընա գօյանլարտան
պէհեր, վէ հիւրմիւզա տէտիքլերի պաշ փուեթուն
միհրաբընա գանլար տէօքենլերտէն պէհեր պիր։ Էյ
պարի խոտա, տահիչ հիւրմիւզա տէն սէն, ինան գըս-
մընա՝ իլմի տէն էօյրէտիրսէն, օգուեթտուղուն էն ազիմ
քիհեթ՝ պու կէօյլեր պիր։ Եաղըլարը սիւլիւա գալէմի
իլէ եաղըլը տըր։ Կէօղնէմիւզ տէչսէն տէյի՝ օ կէօյուն
ալեհուն հարֆլարընտա այլար երլերըղլար փարլար, պիր
պագըչյա օգուննուբ. վէ օգուրքէն անղաշըլըր։ Եալընըղ
եահուտի վիլայէթինէ, եամսատ եալընըղ քրիսթիյան
մէմլէքէթինէ օգուննսուն տէյի եաղըլմըշ տէյիլ. պիր
ուամուի լնսանէ եաղըլմըշ տըր քի, ալէմ անղայա
պիլիր։ Ալէմ օլմընըն հագդընա՝ ֆասհ եաղըլմըշ. վէ
գօյունու կիւտէն, չիֆտի սիւրէն, հարմանը տէօյէն
րէնձպէր հագդընա, պայազը պիլտէն եաղըլմըշ տըր.
ինան գըսմընա սէօյլէյէն էքպէր զաթէ չայրգ պիր լի-
սան տըր։ Կէօյլեր՝ մուապրէք թէվհաթըն տիպատձէպ
թէչֆիլրի պիր քի, օգուչյան սուամա՝ քիհեթպըն իլք
աերսի կիպի, տահմա կէօյլերէ պագ տէյի իսապէր վէրիր։
Վէ քիհեթպըն պու տիպատձէպ օգուննմատգձա, պիւ-
թիւն թէվհաթ՝ անղաշըլըմազ խուրտէլեր տիր։ Անէ-
մէ իլմ էօյրէտիր հիքմէթլի քիհեթպ. վէ պու քիհեթ-
պըր կէօղնէմիւզ էօնիւնէ աչան, էյ ազիզ կէձէ, սէնին
մուապրէքք էլնն տիր։

ԵՒՐՄԻ ԻՒՂԻՒՆԱՒԻՒԿԱՆ

ՀԱԳ ԹԱՒԼԱՑԵ ԻԼԱՀԻ։

ՊետՀ տեսիքլերըն չեյի՝ տահա տեվ-
լեթ գափուլարընտա սիւրթիւնտիւյիւն
կեօրեյիմ մի։ Միւտահենէ մագամըլա
պիւյիւքլերին գուլաղընը օգշայըփ, քենէ
տեյի ալթուն ուլա սաթտրղընա տահա
սապը էտեյիմ մի։ Պիր մերհամեթսիզ
զենկինտէն ըեղալեթլե պիր ըօգմա էք-
մէք տիլենտեյինի, վե ֆազիլեթ հագ-
գընտա էօլմիւշ՝ պիր ալշագ եիւրեյէ պու-
հուր վերիփ, թաթլը գօգուսունու պիր
էօլմիւշ լեշին էթրաֆընա սաչտրղընը
կեօրիւփ տէ թէհամմիւլ էտեյիմ մի։

Լէյ ազիզ մեհ, չըգ սեն օ տեվլեթ
եափուլարընտան, օրալարըն սանա զիւլ-
լիւ վար։ Պետ ամել փատիշահլարա միւ-
տահենէ էթմէքտէն վազ կել, սանա ըե-
զալեթ տիր։ Կել, սեն քենտի փունա-
րընա չըգ, աղըզլարա տիլ գօյան, ֆի-
քիրլերէ գուվվեթ վերէն, Ճանլարա հայ-
աթ վերէն՝ ազիմ գուտրեթ սահիպինէ
տօղրու չըգ։ Եարատան ալլահըն հու-
զուրունտա՝ ինսան՝ ինսանա խաքի փայ
օլուր, չամուր չամուրա, կիւնահ կիւ-

նահա պուհուր վերիր ։ Վե սէն եա ալիզ ալլահ , սէն ինսանլարը եարատան , վե ինսանլարըն նէթիճէսի իքէն , ինսանլարա գանուն վերիփ , պիր կիւն ամէլլերինի ֆասլ էտէճէք հաքիմ իքէն , իսլամէթլերինտէն սէն մահրում սուն ։ Եա հէր շէյին սահիպ մուէթլագը սէն տէյիլ միսին . ալէմ սէնին տէյիլմի ։ Պէլ , կիւն սէնին կիւլիւշիւն տիւր , վե պու փարլագ տիւնեալար ըլա տօնանմըշ վագարը գարանլըգ՝ գաշլարընը չաթտըղընտան օլուր ։

Ա՛հ , եարատանըմըն մէտհինի քէսմիկիմ կիւն , պէնիմ տէ նէֆէսիմ քէսիլսին . էյլիյի ունուտան նամըեօրլերտէն՝ պէն թէշէքքիւրիւմէ ինէթիգամ ալա պիլսէմ ։ Ա՛հ , սէնին մէտհինի նէրէտէն պաշլասամ քի ասլա պիթմէսէ . կէօզլիմի հէր նէ եանա չէվիրսէմ , պիթիւն թապիաթ՝ եարատանը մէտհ էյլէ տէր ։ կէձէնին գարանլըղընը նէ հիքմէթլէր իլէ տօնանմըշ ։ Նիչէ պին նուրանի տիւնեալարըա տօնանմըշ գուԹպուն՝ պիրինտէն օպիրինէ աթըլան հէյպէթլի քէմէր , նէ սալԹանաթը շէյ տիր ։ Պիզիմ հագգըմըզա օ նէ սէֆահաթը սալԹանաթ տըր ։ Լաքին էյ գատրը ալլահ , սէնին ինտիինտէ հէփիսի հիչ տիր ։

Այն ալլահ , կէչմիշլի , կէլէճէյի , վե շիմտիքի զամանը կէօզիւն էօնիւնտէ կէօրիւրսիւն , ինսանլարըն պու իւչէ պէօլ-

տիւլիւ՝ սէնեին էօնիւնտէ պիր տէմ տիր։ Հէր շէյի Թանըր վէ քէնտի հիչ Թանըլմազ՝ եալընըզ սէն սին։ Կէրչի սէն կէօրիւնմէզսին, լաքին հէր շէյտէ քէնտինի պէյան էտերսին. կէրէք էն ուֆագ եարաԹըղըն շէյլէրտէ, կէրէք էն իրիլէրտէ քէնտինի պիլտիրիրսին։ Եափրագլարըն չիչէքլէրին հէր պիրի տիւնեա գատար վիւճուտլար ըլա տօլու տուր, հէվիսինի պէօէրլեր. վէ պուն-ձա էօյլէսիւզ քիւրէլեր, սայըսըզ խանէտանլար ըլա տօլու, հէվիսի սէնին գուտրէԹինի պէյան էտեր։ Հէր պիրինէ ֆիքր իլէ սօրտուգլայն, հէվիսի պիր քէտէրլերինին ատընը վէրիր։

Սէն օլ ամմինին փունարը սըն քի, հէր զաԹին էօմրիւ, հէր զաԹին տէվլէԹի սէնտէն տօղար, սէնտէն Թագսիմ օլուր։ Սէն ինսանա քէլամ գուվվէԹի վէրմիշսին, լաքին քէլամ սէնին իսմինի Թապիր էտէմէյօր։ Սէն սէօյլէ իմտի սէն սէօյլէ, իսմին նէ տիր։ ՀազրէԹի Մուսա ԹուրԹուշմուշ չալը իչինտէ կէօրտիւյիւ կիպի, պէն տէ սայըսըզ կիւնէչլերտէ փարլատըղըն կէօրտիւյիւմ զաԹ նէ՞ իսիմ վէրէյիմ։ Ճանըմա սէն գուվվէԹ վէր, սէնի տիւշիւնէ պիլէյիմ. զիրա պէնի քէնտի հալիմէ գօրսան, սէնին ինզիւ ձէլալէԹինէ տայանաձագ գուվվէԹիմ եօգ։

ՎէմալիյէէԹլերին ձէմ՛ի՝ ազիմ եէ

քիւն . սեպհպլերին սեպհպի , սեպհպ-
սիզ սեպհպ . հեր անղլայանըն վէ անղ-
լաշըլանըն , հեր կեօրհնին վէ կեօրհւնհ-
նին , հեր օլանըն վէ օլաձաղըն եարատա-
նը . Թապիաթին տալլարընըն էպհտի
քեօքիւ . շէյլերին , վէ Թիւքհնմէզ մախ-
լուգաթ զհնձիրհնին իլք միւձիտի . ա՛ձա-
պա պու զհնձիրհն սօն հալգասը նհրհ-
տէ տուրմուշ , պիլհն վա՛ր մը : Պհնլեր-
ձէ պհն սուրհեթտէ շէյ իլէ իշլհնմիշ ,
քիմի սըգ , քիմի սեյրհք , քիմի գարան-
լըգ , քիմի այտընլըգ . քիմի պիր կեօրհւն-
մէզ զերրհտէ , քիմի էօյհւսիւզ եերլեր-
տէ եայրլը տուրուր : Պու հիսապա կհլ-
մէզ ևհքիւնհւն եարատանը , սհն եա-
րաթտրզըն հն իրի շէյլերտէ՝ հնսան կվ-
լատընա նասըլ անղլաշըլմազ սըրը ըսան ,
էօյլէ տէ ուֆագ շէյլերտէ անղլաշըլմազ
սըն : կձհնհն շու քիւրեհլերի հեփ սհ-
նին էլհնտհն չըգմըշ , սհնհն աղամէթի-
նի կեօսթերմէյ՝ ծնլարըն հն քիւչիւյիւ
եհթիշիր իտի : Վէ հնսան էվլատընը
ծնլարըն արասընա պրագմըշ ըսան , պա-
գըփ հայրան օլուփ , սանա սհձտէ հթ-
սհն տէյի տիր : Սհն րուհլարըն փհտերի
սհն , օ ֆանի Թհն փատիշահլարը , օ սհ-
նհն ձհլալհթհնհն էօրնհքլերի , վէ գուտ-
րհթհնհն միշհրրհֆ էվլատլարը , ծնլա-
րա վերտիյհն գուԹլու գուտրհԹ՝ սհնհն
էմրհնի Թանըմայարագ՝ սատհձհ պիր
իԹաաԹ հԹմէք իչհն տէյիլ , իլլա քհն-

տիլերինի սանսա պէյնտիրմէք իչին տիր ։ Պու ագլէ մալիք զաթլերին սիւրիւսիւ՝ Թա սանսա էն եագըն օլանլարա վարըն՝ Ձա՝ հէփ պիր պիրինտէն ալա տըր . գու՝ րուլու Թէնէլերին գուրու՝ Թօփրաղընա Թէնսիր կաիփ , սէնին Ձան վէրէն նու՝ րունուն՝ քիմի ազ , քիմի չօգ փարլագը՝ ղը՝ հէր պիրինին Էօլչիւսիւնէ կէօրե , քիմինէ իւգա վերմիշ , քիմինէ ագըլ վէ իտրաք ։ Օնլարըն սիւրիւ սիւրիւ Հ՝ Հ՝ լիւ այալլերի՝ սէնին մուպարէք էլինէլ պէնա էթմէյին տիւնեա սարայընը տօլ տուրմուշ ։ Հէր Ձինա՝ քէնտիյէ Թայեին էթմէյին տահրէտէ օԹուրուր . հէր իգ՝ լիմ ԹապիաԹինին Թարղընա ույմուշ . հէր հանկիսի եէրինի Թէպտիլ էթսէ , էլպէԹտէ զայ օլուր ։

Այա էպէտի փատիշահ , սէն նէրէտէ օլուրսուն . ահ , պէնիմ վէլի նիմէԹի՝ մին գօնաղընը նէրէտէ պուլա պիլիրիմ ։ Սէնին օլտուղուն եէրի պուլմագ իչին կիրտապլարամը էնսէմ . սէնի կիւնէշէ մի սօրսամ ։ Շու ինէյէն րիւզկեարլար՝ հարատանլարը՝ նէրէտէ օլտուղուն՝ խա՝ պէր վէրիրլէրմի օլա ։ Կէօքտէ իչԹիյէ՝ իմ կիւրիւլԹիւ՝ ահՁապա օնուն սէսի՞ մի տիր ։ Գայլարըն իւզէրինէ պինմիշ , ա՝ լէվլի արապասընը՝ ֆըրԹընալարըն շիտ՝ տէԹինէ՞ մի չէքտիրիյօր ։

Իշտի , նէ՞ սէյլէյօրսուն . ալլահ պէնտէն պու գատար ուզաղ մը տըր ։ Հա՝

շա, քիւֆը եթտիմ ։ Ա՛տամլաը, եէրե գափանըն, ալլահ պուննտա տըը ։ Պէն ալլահտա իգամէթ էթմիշ, մէտինի օնտա օգուշօրում ։ Պիր կէօզ գըփմատա՝ պիւթիւն թապիաթի եարատան վասֆ օլունմազ զաթին, պու քեաւինաթ՝ թախթընըն պիր նօգթէսի տիր ։ Քեաւինաթի թուճան՝ էլինին կէօլկէսի տիր ։ Կիւլէր եիւզիւնիւ պիր քէրէ չէվիրսէ, տէր ապաղ պիւթիւն քեաւինաթ էրիր մահվ օլուր ։ Տիւնեատե էն եիւքսէք օլան շէյ՝ օնուն ինտինտե փէք տէրին կիրտապտա սիւրթիւնիւր ։ Հատսըզ հուտուսուզ մէքեանըալը պիր աուշունա սըղմըշ տըը ։

Լաքին պէն նէյիմ. էհէլէ միւսլիմէլա պիր ատամընն աչգը՝ ազամէթ սահիպի ալլահընն խաթըրընը ինձիթմէզմի ։ Ինսան էվլատը՝ թանղրընըն եարաթտըղը շէյլերէ պագըմ, հայրան օլմազ քէրէմինէ նահիլ օլմուշ տէյի, զէրրէ գատար տիւնեանընն իչինտէ, պիր զէրրէ տէ քէնտի օլտուղուն ունուտտուի տա, թօփրաղընն ալթընտան էպէտի ալլահընն մէտինէի մըրըլտանմագ՝ քէնտիյէ չօգ տէյիլմի ։ Ալլահա լայըգ օլաճագ ֆիքիրլէրի՝ պէն նէրէտե պուլայըմ ։ Ֆիքրիմի նէ էէր ալթընա էնտիրսէմ, նէ ասումանընն գուպպէսինէ գալտըրսամ, թապիաթին հիչ պիր թարաֆընտա ազամէթինի րէսմ էտէճէք պիր սուրէթ պուլամամ ։ Քեա-

ինաԹին մալինտե նուրունտա, սեՔիլ լիքտէն գարանլըգտան զայրի շէյ կէօրէմէմ ։ Շու Երլարզլարըն իլհամ էԹտիյի էն ալա ՔիքիրլեՐ՝ պիր շէյ տէյիլ, վերտիքլերի գուվվեԹ՝ սալԹ զաիՔլիք տիր ։ ԹուԹուշտուրտուգլարը էն ԼԷՆսիրլի աշգ եվնէ տօնմուշ պուզ տուր ։

Լյա մէտհինի օգուտուղում գատըր ալլահ, գալսիմ իլհամ էտէն քերիմալլահ, իսԹէկյարլըգտա գուվվեԹիմ; ձանըմըն մալի վէ Թամաը, ինսան էվլատընա էօլմէգլիյի վերէն ալլահ, շու Թէշէքքիւրիւմտե սէնի նէ իսմ իլե եատ էտէյիմ։ Ա՛հ, սանա լայըգ պիր իսիմ պուլամայօրում, պարի էզին վեր, գալսիմէն աղըզ օլանը սէօյլէյիմ ... սանա ինսան տօսԹու տէյիմ։ ԻշԹէ աշգըմ սօն համլէսին իձրա էԹտի, վե պէյԹլէրիմ գալսիմին Թէսէլլասըյլա Թէքմիլ օլտու ։ Պունտան սօնդրա արԹըգ կիւնահտան զայրի շէյտէն գօրգմամ, վե էձէլ գօրգուսունու՝ պու սէնին մէտհինէ իհտա էԹտիյիմ պէրկիւզարըն ալԹընա կէօմտիւմ։

ՊէյԹլէրիմ հագգընա սիզի շէրիաԹձը գապուլ էԹմէմ, ա սօուգ ձանլար, սիզ էօյլէ կէվշէք սինիզ քի, ձանընըզա պիր շէյ տօգունսա, էօրուլուրսունուզ։ աշգընըզ հարէքէԹ էԹսէ գօրգարսընըզ։ իպատէԹինիզտէ տայմա պիր գարար, պիր աշգ հարարէԹի, պիր ձան հարէքէ-

Թէ՝ զՓիլ բահաթինիպն պօղար տէյի գօրգարսընըզ։ Էօյլէ կէվէնք իւլէմա՝ պէնտէն ուզագ օլսուն. պիր Ձանսըզ սէօյլէյիշ իլէ Փաղիլէթ վազ էտերլեր, վէ Ձանլարընըն ույուշտուղու Փիւթուրտէն ասլա չըգտըգլարը էօգ։ ՆիՅէ. պէօյլէ պիր մատաէտ քիշինին աշգը թուԹուշմագ եասմՃ մընըմըշ։ Եարատանա սէնա էթմէք՝ սաթ ագլՃ մի մախսուս տուր. զիհնին աշգը կիւնաՃհ մընըմըշ։ Պու պապտէ կիւնաՃհ հարէքէթ էթմէյիփ, սօուգ տուրմագ տըր։ Պու պապտէ ագըլ տէտիքլերի՝ եալընըզ սէվտա տըր, քեամիլլիք տէտիքլերի՝ աշգ թաշընըլըզը տըր. պիր պուՀուր եանմայընՃա, թաթը գօգուսուն սաչՃր մը։ Ա՜հ, շու իխթիյարլըգ՝ աշգըմը նիՅէ սէօնտիւրտիւ, զիհնիմի նիՅէ ույուշտուրտու։ Եազըգ քի եիւրէյիմ տահա փաք տէյիլ, տիլիմտէ զիյատէ թէՃսիր էօգ։ Սօուգ օլան իպատէթ՝ իպատէթ օլմազ, քիւֆր օլուր։ Պիր Ձան աշգա կէլիփ, աշգըն աթէշլի գանատընա պինտիյի զաման տըր քի, ձէննէթէին բուՀլարը տա սէտասընա ձէվապ վէրիփ, ահէնքլի սագլարըն՝ ինսանըն մագամընա ույտուրուրլար։

Պուլաղըմա ուզագտան ահէնքլի սէտալարը կէլիյօր. կէրէՃք իշիտիյօրմույում, եօգսա բիւյա մը տըր։ Մագամլարընըն ահէնկի կէօյլերտէն աշաղա էնիփ,

գուլաղըմը խոշլանտըրտըգլարը սահիհ մի տիր. եիւրեյիմի չինլետին՝ նէ խոշ սէֆա տըր ։ Ա՛հ, հէհէլ նէ զաման էօ- նիւմէ տիւշիւփ տէ, պէնի օ մէշիսէ կէօթիւրէհէք ։ Պէնի ծնլարըն ահպապ- լըղընտան եատ էտէն թօփրաղը՝ հէհէլ նէ՛ զաման կէլիփ տաղըտաճագ ։ Հէփ պիր թասպիհթաէ զաթլէրի՝ նէ՛ զաման պիր եէրէ կէթիրէհէք ։ Ինսան էվլատը- նըն հապս օլտուղու՝ պու այրը ատատա, պէն տահա չօգ մէնփի գալաճաղ մըլըմ։ Մ՛ուէթէ՛ւ շու պաթտըղըմըզ գարանլըղը փարալայաճագ կիւնէ. մ՛ուէթէ՛ւ շու զէն- ճիրլէրիմիզի գըրըփ, րուհլարըն ճիւմ- լէսինի՝ փէտէրլէրինին եանընա կէօթիւ- րիւփ, կէօզիւ էօնիւնէ տիզէհէյի կիւ- նէ ։ Ա՛ սալիհ ատատ, պօյնուն պուրուզ տուրմա. սէնին մահզուզ օլմանա՝ եա- րատանլըն կիւճէնիր ։ Պաշընը եուգարը գալտըր, ինսան ըլա էօլմէզլիյին արա- սընտաքի փէրտէնին երգըլմասընա պագ ։ Էհէհլին էլինտէն գուրթուլուփ, օթու- րաճաղըն թախթ՝ մէզարըն մուսիպէթ- լի երգընթըսընտան չըգտըղընը կէօր ։

ՀԱՀԻՑԵԼ

ԱՀՆ, ահն էպէտի ալլահըն իլինճի զաթը, էպէտի ալլահըն միսլի. Խօլմէզլիք քէրէմինի ահնաէն պիլիրիզ. ահն էօլմէզլէյի պիր թիւքէնմէզ պահայա սաթըն ալըրն: Ահն պուննճա տիւնեաալար եարաթարն, նաքին սաթի պիրինի սաթըն ալըրն: Իլահկկէթին էպէտի տուտուրի վագըթլարտա էօլչիւլիւ, նաքին զաթինաէ էօլչիւսիւզ հիւքմիւն, ՃԷվահիրտաէն գավի թէմէլ իւզէրինէ պինա օլմուշ, վէ էպէտ-էլ-ապատ ՃԷվահիրլէրտաէն թահթալարտան աշա չէյլէրէ հիւքմ էաէր. ահնին հուզուրունտա մէլէքլէր հիճապլարընտան գօրգուլարընտան թիթիրլէրլէր: Վէ ահն իլահկկէթին իւչիւնճիւ զաթի իքխինաէն նէչ'էթ էաէն շաֆի, իքխինաէն այրըլմայարագ՝ իքխինաէն ֆարգ օլուփ, իքխի իլէ պէրաբեր պիր ալլահ: Ահն, ահն. ագըլլարա սըզմայը չէյինան թօփրաղընա գարըշարն. քէնտի պիլիւքլիւսիւնիւ քիւչիւլմէյէրէք՝ ինանըլմը իրթիքապ էթտին. ինանըն գաչընէ գօնմագ՝ ահնին ֆէրահտն տըր, էյէր գալսի փաք իսէ. տիւնեաալը ՃԷննէթէ պաղլայան տիւլիւմ ահն սին: Ումարըմ պուս տուսամա կիւՃէնմէզ սին. պուս տուսամ սանա, օսիր իքի զաթէ... քիմէ՞, քիմէ՞. Էյ հիքմէթ. անղլաշըլմազ իւչիւնք, պէյան օլմուշ սուն, նաքին ագլէ սըզմազսըն. ըշըգտա գարանլըգ, պիրընքտաէ սայը, պուս նէ՞ տըր տըր: Էէմ ահվնՃիմիզին ահպէպի, էէմ գօրգուտուզուն, քէօթիւ օլանը հաշը էաէր՝ իւչ աղըզը գըլըՃ. էյի օլանը իշէա էաէր՝ իւչ գաթի կիւնէչ: Պաթըսը եօգ՝ Ճան կիւնէչի. ուլու թանղըը, իւչ զաթաէ պիր ալլահ. ազիզ խամին նէ տիլ իլէ ահօյլէնիր, նէ ֆիքր իլէ անղլաշըլըր: Ազամէթին՝ հեր ազամէթտաէն իւսթիւն տիւր, քէրէմին՝ հեր քէրէմտաէն ազեմ պիր, վէ մէրհամէթին կիւլի մէրհամէթ սլամազ:

ՆԻՄԻ ՏՂՕՐՏԻՆՈՒՆ ԿՆՈՋ

ԹԷՍԼԻ։

Ճ ՚ու գարանլըգլարտա ձանըմ ըշըգ պուլուփ, կէձէնին իպատէթ կէթիրիր սուսլուղու իլհամլըլա, հագ մատտելէր թէֆէքքիւր էտերէք թէսէլլի օլուփ, վարա վարա գասավէթիմ րահաթա թէպտիլ օլտու։ Աչդըմ՝ կէձէ կէզէն մէյմէնէթսիզ գուշլարըն ուչտուղու հավալարտան եիւքսէք չըգտը։ Ուձու կէլմէզ աֆագէ էթիշմէք սէվմասըլա, էրլարըզլարտան եուգարը վարտը։ Լաքին եիւրէք՝ էրլերտէ սիւրթիւնտիւքտէն սօնղրա, ֆիքիր՝ պալալերէ չըգմանըն ֆաիտէսի՞ նէ։ Ֆազիլէթին նէ գատար տօսթու վար ըսա, օ գատար տա տիւշմէնի վար։ Ֆազիլէթի մէտհ էթմէք գօլայտըր, լաքին իձրասընը էթմէք կիւչտիւր։ Պագ տօսթումա, պօշ լագըրտըյա իլիշիփ տուրմա, ֆազիլէթի ամէլլէրինլէ մէտհ էյլէ։

Ա֊տապիաթին քիթաապընը պէն սէնին էօնիւնէ աչտըմ. էն կէօրիւնիւր սահի֊

ֆելերինի կէօզիւն էօնիւնտէ կէչիմ. վէ հագ օլանը սէնին գալըպինէ գօմագ իչին, հասսէլերինի հէվէսէ կէթիրիփ, գուլաղընը պանա չէվիրմէյէ չալըշըմ, Պու պէնտէն տինլէտիյին տէրսլէր՝ պէնիմ տիր զանն էմմ։ Պէնիմ պէյթլէրիմ՝ Թապիաթին սէսինին պիր զաիֆ ըէտտի տիր աքս էտէր։ Թապիաթ սանա տուրմայըփ՝ ,, պէնտէն պիւյիւք պիր ալլահ օլտուղունա իման կէթիր ,, տեր. ,, պէնտէ օլան մահլուգաթըն Ձիւմլէսի՝ ալլահըն նազարը ալթընտա տըր, հիմայէթի սայէսինտէ տիր. քէնտի էմրինի մահլուգաթա պիլտիրմէյէ, պէնի մ՚ինուր էթմիշ, բահմէթինի Ձիւմլէյէ քէնտի սաչար։ Ինսանլարըն էն կիւնահքեարը՝ քէնտէյէ Թէվէքքիւլ էտիփ գուՁաղընա վարա պիլիր. իմտաատընը տիլէյէն ադիզի՝ ասլա մահրում էթմէզ. վէ քէնտի գուՁաղընտա բահաթ արայան սէֆիլէ՝ էլ պէթտէ պիր սըղընաՁագ էեր կէօսթէրիր։ Շու Թէսաբրուֆուտա օլան տիւնեալարըն էհալիսի՝ հեր նէ Ձինս օլսա, հեր նէ տիւրլիւ գուտրէթէ մալիք օլսալար, հեր Թարաֆտա տէվլէթին Թէմելի ֆաղիլէթ տիր. վէ սիւրկիւնլէրինին վագԹի Թամամ օլտուգտա, ֆաղիլէթ հեր պիրինի եարատանը հուզուրունա կէօնԹիւրիւր. եարատան տանի հեր պիրինի՝ էհքսիյի զահմէթին զանի զանի էՁրինի վէրիր։ Կէչէն զահմէթլերի խա-

Թըրլաբընա կէլտիքձէ, նահիլ օլտուգլա-
ըը տէվլէթլին սէֆթասը արթար. վէ պաշ-
լայան իգպալլէրինին՝ մինպաթ սօնու կէլ-
մէզ» տէյի Թասլիաթ խասէր վէրիր։
Պէօյլէ իւմիտ՝ քիշինին գալպինէ նէ՛ ֆէ-
րահ վէրմէզ։ Հագիգաթ, իւմիտ՝ գալ-
պին (ա) զաթինէ միւնասիպ շէյ տիր.
արզուլէրիմիզի գանտըրաճագ, սէվտա-
լարըմըզը խօշնուտ էտէձէք, վէ ագլըմը-
զը իրզա էտէձէք, անձագ իւմիտ տիր։
Կէլ պագալըմ սէնինին ֆանի մալինէ. ան-
լարտան սանա նէ՛ խայր օլուչօր։ Ճանը-
նը քէօրէկիփ, բահաթինի պօզայօր.
արտլարը սըրա սիւրիւչիւփ կէթիրտիք-
լէրի՝ տէրտ իլէ պէլա տըր։ Տէրտտէն
տէրտէ, պէլատէն պէլայէ, պիր գաչ սէ-
նէ ֆէլէկէն էյլէնձէնի օլտուգտան սօնղ-
րա, չէրչըպլագ՝ եիւզիւն իւսթիւնէ գա-
լըրսըն. նէ Թէսէլլան վար, նէ եարտը-
մին, սօն սաաթինտէ իւմիտ քէսիքլիյի-
նէ գուրպան կիտէրսին։ Տիւնեա՝ եիւ-
զիւնիւ կիւնէշտէն չէվիրինձէ, իչինտէ
օլանլարը գարանլըղա պրագըր։ Կէօք
եիւզիւնտէ փարլայան նուրլար՝ կէօկէ-
լիքտէն կէօրիւնմէզ օլուփ, Թէնհա կէ-
ձէ՝ էվի երգըլմըշ տուլ խաԹուն կիպի,
գարա եասա կիրիր, աձրսըրընն չիտտէ-
Թինտէն սէսի նէֆէսի չըգմազ օլուր։
Տիւնեանըն չէվրէսինէ պիր սիյահ զար
չէքիլիր. պիւԹիւն Թասլիաթ մահզուն
օլուր։ Իչէկ ալլահտան եիւզիւնիւ չէ-

վիրէն Ճան տա պուհնուն կիսպի, վէ պուհ-
տան պէթէր գարանլըղա տիւշէր. գա-
րանլըգ եէրտէ նէ եանա կիտէձէյին
պիլմէզ, թիթիրէր տուրուր. տէվէյէթ
տէյի խայալլէրէ սարըլըր. տէրտտէն պէ-
լատէն զայրի շէյ բասթ կէթիրէմէզ.
Հէր պիր համլէսինտէ տէրտի թարագ-
դի գօր, գօրգուսու արթար. Հալինի
քէնտի տէ չէքէմէզ օլուր, իւմիտի քէ-
սիլիր, էձէլտէն իմտատ ալար, մահվ
օլմագ իսթէր.

Պէտ խույ ատամընն թասլատըղը սախ-
թէ քիսպիր՝ նաֆիլէ տիր. պիզի ալտաթ-
մագ իչին սուրէթէն կէօսթէրտիյի եիւ-
րէք բահաթը պօշ տուր. Օ եիւրէյինի
տօլատըղը փէրտէյի պէն էրրթարմ. ի-
չինի կէօրտիւմ. էթտիյինտէն քէնտի
ուխթանըյօր, վէ կիզլի կիզլի քէնտի քէն-
տէյի խօրլայօր. Ջիրա պէտ խույ ատէ-
թի՝ գալպին սէսինի պաստըրըյօր, լա-
քին քիւլլէյէն քէսէմէյօր.

Տիւնեատէ ինսան եաշամամըշ քի, է-
ձէլի կէլինձէ, օ աբթըգ եալան կէօ-
թիւրմէզ գօրգունձ սաաթտէ, եաշա-
տըղը վագըթ խօշլանտըղը չէյլէր հէփ
պօշ ումուշ, հէփ տէրտ իլէ պէլայըմըշ
տէյի իգրար էթմէյէ. Սէն օ սաաթտէ
նէ Հագ կէօրէ պիլէձէքսին, նէ իւմիտ.
նէ բահաթ պուլա պիլէձէքսին, վէ նէ
տօսթ. Վայ, օ նէ գօրգունձ գարան-
լըգ տըր. օ նէ իւրքէձէք ինիլթիլէր տիր.

օ նէ՛ եագըձը ալէվլէը տիր։ Ըրզուլէ-
տիյէն պո՛ մուլուտու. շան չէօհրէթ
սայտըղըն, իլմին մարիֆէթին պո՛ մու
տուբ։ կէ՛լ, կէ՛լ, սէն տէ էօլիւմ սաա-
թինտէ օլան կիպի տիւշիւն. տիւնեանըն
մանասըզ ցյունձագլարընը, վէ էպէտի
աձրլարտա գարար էտէն սէֆալարընը,
տիւնեատէ պախթ արար ավարէլերէ
պրագ, գօ ոնլար՝ մալ, նուֆուզ, վէ շէ-
րէֆ թամամլըլա ինէլէսին եաթսըն. վէ
սահիհ մալ ալսյան քեամիլի՝ տէլի տիր
տէյի զէվգլէնէ կէօրսիւն։ Ընձագ ֆի-
լանտրոս կիպի, Ներկիզ կիպի, Լուսիա
կիպի հէնուզ թասլումտան չըգան ձա-
նըն, հագ՝ կէօզիւ էօնիւնէ կէլտիքլէյին,
նէ՛ գատար շաշաձագ տըր։ Օնտան ին-
սան էվլատը իւզէրինէ պիր նազար է-
տիպ, էօլմէք էգէթիզա էթտիյի խուսուս-
տա, պիւթիւն էօմիւրլէրինի քէնտիւէ-
րին ալտաթմազա պէզլ էթտիքլէրինէ՝
նամըզ թաաձձիւպ էտէձձքլէր տիր։
Էօմրիւմիւզիւն գըսսա վատէսի թէմամ
օլոնձա, վէ ինթիգամ ալըձը զիմմէթի-
միզ՝ կէլիփ ֆէնա կէչրտիյիմիզ կիւնլէ-
րին ձէզասընը պիզէ չէքտիրէձձէք օլուն-
ձա, օ շաշգընլըգ հէփիմիզին պաշընա
կէլէձձէք։ Օլ մուպարէք հագ՝ մէյտա-
նա չըգըփ, պիզէ տիւշմէն օլտուղուն
պէյան էտէձձէք օլուրսա, ինսանտան ին-
թիգամ ալմազա էպէտիլիյի տավէթ է-
տէձձէք օլուրսա, պիզ օնու պոնձա զա-

ման թանըմագ խոթէմէյիփ, կերի աթ-
տըղըմըզա՝ նէ՛ ազապլար չէքէձէյիզ։
Փիքրիմիզ օ զաման պիզէ՝ չէքէձէյիմիզ
ազապ օլաձագ. լաքին շիմտի պիզի ա-
զապտան գուրթարա պիլիր։ Փեամիլ-
լէք պիզի թուրթուփ, պիզէ ազապ օլմա-
տան, պիզ տավրանըփ քեամիլլէյի թու-
թալըմ։ Մախլուգաթըն հէմ էն ազիմի,
հէմ էն պօշու ատամ. գուտրէթին նէ՛
գատար պիւյիւք տիւր. լաքին մուրատըն
նէ՛ գատար կէվչէք տիր։ Գօրգունձէ-
պէտիլիք՝ սէնին տէվլէթինին վէ նէքպէ-
թինին թօխտամնու գալըպինէ էքմիշ ի-
քէն, վէ իսթէխպինի սէչմէյէ մուրա-
ատըն սէնին էլինէ վերմիշ իքէն, կէօզիւն
էօնիւնտէն տրզլայարագ պիր պէօձէք
կէչսէ, տէր ագապ Փիքրին տաղըրըր,
վէ պու ազիմ մասլահաթընըր ուննուտուր-
սուն։ Ագլէ մալիք զաթ պէօյլէ՛ մի օլուր.
ագլը օլանըն փէք պէնզէր սուրէթի՝ պու
պէտ թասվիր մի տիր։

Լ՛օձ Լօրենցիոս, եօգ, էյէր ինսանլա-
րա՝ ագլըն պիր ձիւզ՛ի հիւքմիւ վար ըսա,
վէ կէձէնին շու տիլսիզ երլտրզլարը նու-
րունտա, խալգ տուտագ գըմըրտաթմայա-
րագ՝ բապրթասըզ բիւյալէրէ տալմըշ ի-
քէն, պէնիմ օգուտուղում պէյթլէրտէ
պիր միգտար թէնսիր վար ըսա, սէն պուն-
լարը խաթըրընտան չըգարմազսըն։ Կէ-
ձէնին ախըր քէրամէթի պաշլայօր, տիգ-
գաթ էյլէ, շու անտ վէրտիյիմ եէմինլի

ըհՃամը տինըէ ։

Լաօլիւմ սըփաթը օլան շու սուսլուգ՝ կիւնահրըն էպէտի գըսմէթի օլան շու գարանլըգ , էձէլին սուրէթի օլան՝ ալէ-մին ուչգուչա տալղընլըղը , վէ կէձէլեր-տէ քիշինին ֆիքրինէ վէ հասսէլերինէ տօգունան հէյպէթլի շէյլեր , վէ գա-րանլըգտա ըշըլտայան պու էօլմէզ նուր-լար , հէփ եարատան ալլահը խապէր վէ-րիր , վէ սէՃտէ էյլէ տէյի սանա ձէպը էտեր ։ Օ երգըլան մամուր տէվլէթ-լեր , վէ հալա հայաթտէ օլան՝ կէօզիւ տօյմազ փատիշահլարա էօրնէք օլաձագ՝ ֆանի շէօհրէթլերի պալասընտան տիւ-շէն մէշհուր փատիշահլար , հէփ խապեր տէյիրլի ։ Ա՜հ , Լօրենցիոս , շու իլք ա-տամտան պու անկ կէլինձէյտէք էօլէն ինսանլարըն խաթըր իչին օլսուն . հալա գուլաղըմտա էօթիւփ , պու սաաթտա սօն նէֆէսինի վէրմէք իւզրէ օլան՝ սայը-սըզ ինսանլարըն ախրէթէ կէօչտիւյիւ-նիւ խապեր վէրէն չանըն հագգը իչին օլսուն . վէ սէն տէ արտըմըզ սըրա կէ-լէյօրսուն տէյի՝ սանա օ ձանլարըն վէր-տիյի խապեր իչին օլսուն (էյէր սէնտէ տէ սէօլէրինէ գուլագ վէրէձէք գատար ագըլ վար ըսա) Լօրենցիոս , քեամիլ օլ ։ Մէզարլարըն իչինտէ , էձէլին գարա պայրագլարը ալթընտա , պիրի պիրի իւս-թիւնէ չիթիշիր՝ խայալինէ կէլէն աս-քէրին սօլմուշ սարարմըշ եիւզլերի իչին

օլսուն. եէնի մէզարլար գազըմագ իչին, եօրուլմազ մէզարձընըն քիւրէքլէյիփ տէ շարը աճատըղը, փատիշահը գօրգուտան, մէզարձըղը պէսլէյէն՝ ինսան Թօփրաղընըն խաԹըը իչին օլսուն, ագլընը պաշընա կէԹիր։ Կիւնիւն ըշըղընտան գաչար՝ եասլը ձէնտալէ ալայլարը հագգը իչին. օ գարա եասլար, օ սիյահ մումլար, վէ եաշամագտան գալմըշ ինսան Թօզունա՝ քիպրիմիղին էԹտիյի զիւնէԹլէը իչին օլսուն. վէֆաԹ էԹմիշ փատիշահլարընն Թիւրպէսի, վէ իչէրիսինտէ պիր գուլԹու ըշըղ ըլա՝ քէնտի պաշընա եանան գանտիրլի իչին օլսուն. մէզարլարըն տիպիսինտէն կէօզիւնէ կէօրիւնիյօր գըյաս էԹտիյին, վէ ինիլԹիլէրի գուվաղընա կէլիյօր սանտըղընն՝ գուրու քէմիք՝ գօրգունճ լէշլէրին հագգը իչին օլսուն. իւմիտլէրի գաԹ օլտուղու եէրտէ, էօլմէյի՝ չէքտիքլէրի սէֆիլլիքտէն վէ կէօնիւլ ազապլընտան ԹաԹը սայըփ, էձէլի տավէԹ էտէն՝ գուԹսուզ գուրպանլարընն ֆիղանը իչին օլսուն. հասըլը քէլամ չուս մահիԹապընն գանա պօղուլաճաղը կիւն, վէ կէօյլէր երգըլըփ, եըլարըզլարըն պաճաճաղը կիւն հագգը իչին. կէօյիւն սօն կիւրիւլԹիւսիւ՝ ալէմին մահվ օլտուղունու խասլէր վէրտիյի կիւն իչին օլսուն. վէ կիւնահէեարլարըն ձէմ օլուփ, իլամլարըն ալաճագլարը՝ գազա կիւնիւս հագգը իչին օլսուն. ալէմ եինէ

գարշը պուրուշ պիր պիրինէ կէչիփ, օլաձագ էպէտի կէձինին հագդը իչին օլսուն, Լօրենցիոս, ֆազիլէթ համինէյէ պագ ։ (բ)

Պէնիմ ալթըդ նէ սանա պօրձում գալսը, նէ Ֆիլանտրոսա. իչինիզէ տէ պօրձումու էտա էթմիմ։ Սաղ օլան տօսթուսա, տօսթլուղումու էտա էթմիմ. հօլմիւշ օլանըն տա մէրամընը իձրա էթմիմ։ Չիրա պիլ քի պէն ծուռն վասիսէյիմ. օ հօլիւրքէն՝ սանա միրաս օլաղագ՝ պու հագ մատտէլերի պանա էմանէթ պրագտը ։ Պէն քէնտի պօրձումու էտա էթմիմ, շիմտի սէնինքի պաշլար ։ Ֆիլանտրոսուն նասիհաթլէրինի տինլէ, թանղրընըն սէսինէ գուլագ վեր ։ Տօսթլուգ սանա ֆազիլէթ ղայրէթի վէրսին, ագլընա եարտըմ էթսին ։ Տիւնեա սէնտէն՝ տօսթուննուն ատընը պօզմայաձագ աթվարէ պէքլէր ։ Սէնին պիր օղլուն վար Լօրենցիոս. տէվլէթի սէնին էլինտէ տիր ։ Խպրէթին՝ ինսանլարա չօգ թէսիրի վար, էգ ձիւմլէ պիր պապանըն էվլատընա ։ Պէտ խուչուն իսպրէթի՝ ֆազիլէթինքինտէն թէսիրլի տիր. վէ պիր պապա պէտխուչ օլունձա, էվլատընտան խայր օլմայաձաղը՝ հէման մուհագգագ տըր ։ Էյէր սէնին՝ էվլատընա մուհտապէթին վար ըսա, սէն աթվարընա գարար վերինձէյէ գատար, էվլատըն գօրգուփ թիթիրէյօր կիպի կէօզիւն էօնիւ-

նէ կէթիր ։ Սկսն օնուն սկպէպի հայա-
թի սին , պագ քի էօմրիւնէ սկպէպ օլա-
նա լանկէթ օգուտաղա մէհպուր էթմէկ-
սին . վէ էվլատըն քէնտի նէքսկէթինի՝
քէնտի էլի իլէ գուրմասըն ։ Քէնտինի
էվլատըն իչին սէվ . էվլատըն պապասը-
նը , վէ Փիլանտրոսուն տօսթունու սէլա-
մէթ չըգար . քէնտինի մուհթաջ
թէհլիքէսինէ գօ ։

Ամանա բէհա էտէն՝ սէնին տօսթուն
տուր . շու ախըր կիւնլէրինտէ , պայղըն
սէս իլէ սէնտէն իսթէտիյի սօն քէրէմ՝
սէնին քէնտի տէվլէթին տիր (գ) ։ Իմոի
պէն պու պայտաներէ ուչուգտան սօնղ-
րա , չէքտիյիմ եօրղունլուղա թաաճճիպ
էտէյիմ մի ։ Պէնի զայրէթէ կէթիրէն՝
եարատանըմըն իզնէթի իտի ։ Եինէ օ
արզու տուր պէնի թահրիք էտէն ։ Քիշ-
քի աչգըմը թէքրար գըզարըա պիլսէմ ,
Փիլանտրոսուն մէզարը իւզէրինտէն՝ սա-
նա պիր միգտար տահա հագ մատտէլէր
տէվչիրիրտիմ ։ Լաքին եազըգ , փիւթուր
կէլտի , կէվչէտիմ . փիքրիմ թուրթուգ ,
գուվվէթիմ քէսիք , բուհյարըմ սէօնիւք
տիւր ։ Ույգու պասար , կէօզլէրիմ գա-
փանըյօր ։ Ույգունուն արտը սըրա վա-
րան բահաթլըգ տըր . չէքտիյիմ պունդա
մէշագգաթըն թէտահիւլ օլան իւմրէ-
թինի՝ ինչա ալլահ ալահ՛ազըմ ։ Ա՛ թահ-
լը ույգու , չօգտան պէրի տիր սէմթի-
մէ ուղրատըղըն եօգ . կէլ իմոի կէլ .

սէն չիֆԹՁիչի գուլիպէսինտէ, կէմիՁիչի սալընՁաղընտա, ՁէնքՁիչի չատըրը ալ-Թընտա ույուտուրսուն, օնլարըն էոյ-լէ սագիլ եէրլէրինտէն գաչընմատըգ-տան սօնդրա, կէլ պիր տէ պէնիմ կէօզ-լէրիմէ էն։ Լաքին պէնի պուննՁա զա-ման ԹաՁիգ էտէն գօրգունՁ խիւլէալէ-րի պիլէնՁէ կէԹիրմէ. կէԹիրիրսէն, ԹաԹը ույգու բիչայէրի կէԹիր. ին-սանա ֆէրահ վերմՁէք, վիւՁուտունա գուվվէԹ վէ գինտէլիք վերմՁէք բա-հաԹը զիգ փէլէսթինինի՝ կէլ հասսէլէրիմէ սիւր։ Ա՛րտտա պիր սէն կէլիփ իմտատ էԹմէտիքՁէ, ինսանըն էօմրիւ տահա չափուք պիԹէր։ Ինսան պիր կիւնիւն զահմէԹինտէն էօրուլուփ, սէն կէլիր ԹէքրարՁ Թամիր էտէր, իրԹէսի կիւ-նիւքինէ հազըրլարսըն։ Սէնին Թէգայ-եիւտիւնէ էօմրիւմիւզ տուրմայըփ էէ-նիլէնիր, վէ Թա խատԹէլիք կէլիփ, վիւ-ՁուտուՆ չարխլարընը պօզունՁայա գա-տար, եախօտ էՁէլ կէլիփ Թէլինի գը-րըփ, տէվրի տուրունՁայա գատար, կիւն-լէրիմիզին Թէլի՝ եուսմաղընտան էէօզիւ-լիւը կիպի ուզանըր տուրուր... այՁա-պա պէնիմ չարխլարըմըն տէվրի նէ զա-ման տուրաՁագ։

( )նու եալընըզ սէն պիլիրսին եա ա-լիմ ալլահ. տիւնեանըն հէր Թարաֆը-նա տալըտըփ, գարարսըզ գըսմՁԹէլէրի-նէ տիւրլիւ շէքիլլէր վէրտիյին՝ ԹէնիլԷ-

ըին վէ ըուՀլաըըն կէլիփ կէչմէսինի, Եալընըզ սէն կէօրիւըսիւն։ Խաթէը վագ-
թին կէչիձի ըըմաղընատա, խաթէը հպէ-
տիլիյին գլյըսըզ տէրեասընատա, սէնին
մուպարէք նէֆէսինին գալաըըըփ էն-
տիրտիյի կիպի, կեահ ֆըըԹընատա, կեահ
լիմանըըգատա, տիւնեալաը ըլա պէրապէր՝
Հէփիսի այաղըն ալԹընատա չալգանտը-
ղըն կէօրիւըսիւն։ Օ Թուրտուղուն է-
պէտի ԹախԹատան՝ մէրՀամէԹլի կէօղիւ-
նիւ չէվիր. շու Թիւբէնամէզ էնկինըէր-
տէն պէրի, շու ասլընը պիլմէտիյիմիզ
Թարիգլէրտէն աշաղա, սէնին պիր էմ-
ըինէ մահվ օլան՝ հիքմէԹլի զաԹլէրին
պի շիւմար սիւրիւսիւնտէն պէրի. գուտ
կիպի կիւնէհլէր սաչտըղըն օվալարտան
աշաղա, պիր քէրրէ նազարընը չէվիր.
շու կիրտապտա նէֆէս ալտըրտըլըն պիր
աուճ Թօփրաղա՝ պիր Թանղրը նազարը-
լա պագ. ԹագսիրաԹընա գալմա, ֆա-
զիլէԹլէրինի պիլէ աֆվ էյլէ. զիրա պիզ
տէ ֆազիլէԹ տախի ԹագսիրաԹ տըր,
յաքին տահա խաֆիֆ տիր։ Կէրչի կէ-
ձէ կէչէյօր, կիւնլէրէ ըշըգ վէրէն կիւ-
նէշին չէֆագը աչըլըյօր. յաքին չօղա
վարմազ, հալա պու աչա պիլմէյիմ կէօզ-
լէր՝ օ կիւնէշի կէօրմէզ օլաճագ. պիր
մէրՀամէԹ նազարընըա՝ սէնին յուԹֆու-
նա յայրգ օլուփ, տէվլէԹէ նաիլ օլա-
ճաղըմը՝ պանա խապէր վէրմէտիքճէ,
կէօզլէրիմի գափսաըմա։ Եա քէրէմ սա-

հիսի ալլահ, ինսան ալապտան իքրահ է-
տէր. ադամ՝ կէչիձի պիլէ օլսա, եի-
նէ գօրգաձագ չէյ տիր: Ահ բապպիմ,
լուԹֆ էյլէ, քերեմ էյլէ. ԹապիաԹին
պէնի եագլաշտըրտըղը, վէ խասԹէլսին՝
ԹապիաԹան ադձէլէ պէնի չէքիշտիր-
տիյի շու սօուգ եաԹաղա, շու Թօփրագ
տէօչէյիմ, պէնի պիր էշրէֆ սաաԹտէ
եաԹըր: Օ զաման Թագտիր քիԹապը-
նըն պէնի Ադէմ ֆասլընտա եապըլան
հագ սէօզլէրի՝ մէզարըմ իւզէրինէ եա-
զըլըր. եանի ,, ինսան ձանը տէրտի իչին-
տէ նաֆիլէ չապալանըր. հէր տիւրլիւյէ
տէօնէր տօլաշըր, յաքին նաֆիլէ տիր.
քիշի բահաԹինի ֆագաԹ սէնտէ պու-
լուր: Պու տիւնեատէ իքէն բահաԹի իւ-
միտտէ պուլուր, էօլտիւքտէն սօնդրա
Թէքմիլ տէվլէԹտէ ,, տէյի մէզարըմ է-
ձէլէ տէլլալ օլուփ, պու հագ մաատէյի
ալէմէ խապէր վէրսին. ապիլէ ալիմէ
մէշգ էԹսին: Սաատըգ բիձաւ հէր կէձէ
փաաիշահընըն գուլաղընա օգուսուն: Վէ
պէնիմ հասսէլէրիմ սէնին սայէնտէ ույ-
ուշուփ, տէրին ույգույա տալաձագլա-
րընա եագըն, պու հագ տէրսլէր գալ-
պիմէ տահա զէյատէ ԹէՀսիր էԹսին քի,
ձանըմ սէնին գուձաղընտա բահաԹ է-
տէ պիլսին: Խայր, տէվլէԹէ նաիլ օլ-
մագտան իւմիտիմի քէսմէմ: Ալլահ վար
... աատամ, սէվսին: Ա՛ Թապիախ, Թէ-
շէքքիւր էյլէ, ալլահ հէր շէյէ գատըր

տըր .... վէ ալլահ ինսանըն տօսթու տուր (ր)։ Ալլահըն ինսանա օլան մու. հապպեթի՝ էձելին էօլիւմիւ տիւր, իւ. միտսիղլիկին իլաձը տըր, վէ էպէտի սու. բուր իլահիլերինին սեպեպի տիր։

Ինձէ աչըրմ սօն համիէսին իձրա էթ. տի. էմիկինի թէսէլլայա թէքմիլ էթ. տի. պուլայ քի թէսէլլա՝ պէնիմ պու պէյթէլերիմտէն, օղուլլանլարըն գալպինէ թէսիր հատ։ Խօշձա գալ ազիզ կէձէ, խօշձա գալ։ Ա՛րթըգ սէնէն գարանլըգ կէօլկէնտէ տէյիլիմ. պիր էպէտի կիւն պաշլատը. ձանըմը սէվինձ ալտը։ Պիր ձիւզ՛լի մէշագգաթտէն նիձէ շիքեայէթ հատէյիմ քի, հիլտէն տօղմուշ իքէն, չէք. տիյիմ մէշագգաթըն էձրի՝ էպէտի տէվ. լէթ իլէ էօտէնէձէք։ Ա՛ ձանըմ, պիր ազ տահա վագթիմ վար իքէն, էձելի տիւշիւնիւփ, էօմրիւն չէշնիսինի տահա ալալըմ։ Տիւնեատե բահաթ եաշայըփ, բահաթ էօլմէնին եօղու պու տուր։ Իւ. միտ՝ սէվինձիմի պէսլէսին. ֆազիլէթ. իլմիմ օլսուն. պէն իւձրէթիմի՝ կէօք եիւ. զիւնտե շու փարըլտայան եըլտըզլարը՝ պաշընըն թաձրնտան տէօքէն՝ ձէօմէրտ ալլահտան պէքլէրիմ։

Այն տէ Լօրենցիոս, ույան. շու կէձէ վագթինտե, սէվտիյին ֆիլանտրոս սէնի չաղըրդըօր։ Ինսան էվլատը ձէննէթը իլէ տերուննէն գօնուշմաղա միւնասիպ՝ իշթէ պու սահաթ տըր. հադգըն նուրու գալպ-

լերկ Թէսիլ էտէմէք սահմ՝ պու սահմ տըը։ Ույան իմսի ույան քի, տահիմա ույանըդ գալասըն։ Ալէմ ույգույա տալընաձա, վէ շու փարլայան եըլտըզլար մում կիպի սէօնիւնձէ, վէ վագթի զէման՝ զօրլու Սամսօն կիպի, զազասը ալտասընտա տիւնեա տիրէքըլերինի տէվիլիփ, եը-գընթըսը ալթընտա քէնտի կէօմիւլիւնձէ, վէ տիւնեանընն պօշ գալան եէրինի՝ պիր էպէտի կէձէ պասընձա, սէն եինէ ույանըդ գալասըն։

ՀԱՇԻՑԵՔ

(*) Սէն քիմ օլտուդունու պիլմիյսին։ Պիր էօլմէզ ձանըն գըմէթի նէ տիր պիլմիյսին։ Կէձէնին շու եա-նան նուրլարընա պագ. շու սիւրիւ սիւրիւ քիւրէլերի տիւնեալարը կէօրիւմիւսիւն. կէօյիւն շու սալթանա-թընա պագաճմըրսըն։ Պու կէօրտիւյիւն եըլտըզլարա՝ տա-հա պինլէրձէ եըլտըզլար գալ, հէփսինի պէրապէր ձան ըլա թարթ, եինէ ձան տաղը կէլիր. եալընըզ պիր ձան՝ պու փարլայան ձանտըզ չէյլէրին հէփսինաէն գըմէթլի տիր։

(բ) Լօրէնցիոս, տին նէ տիր, պիլմիյսին. ագըլն իսպանիը տըր։ Սէնին ագըլնա քիպրինէ նիսպէթ՝ սէն պու տիւնեաաէ էն գըսա ագըլը աաստընան աշաղա սըն։ Պէն պու իսպանիարըա, սանա ագըլտըզ տէմէյէ մէձպուր օլուչօրսամ, գասպահաթիմ վար մը. պէն սանա եագըչմայաձագ չագըրտըը ասլա ազգըմտան չըգար-մամ։ Իշտի. սէնին գալինէ էա հիձապ, էա գօրգու թէսիր էթմէյէձէքմի։ Տահա պիր մուրտար պէօձէք կիպի չամուրտա տուրմուրտուսուն։ Իշթէ պէն՝ սէնի մուհաքիազա էտէն մէյէք կիպի գանտալանըմ, սէնի եէրտէն այրըլամ, էըլտըզլարըն օրտուսունա չըգարտըմ. մէյէք կիպի սէնի էն իրի եըլտըզլարըն ա-

բասընտա կէզարխում, իբի էանըմզ սրբա սրբա էրլ-
արղեար. պուլուտլար այաղըն ալէմընտա, անէի էպէտի
ալլահըն սարայընը կէզարխում, թախթընա եագընա-
տէք կէօթիւրտիւմ: Անէն տահա օ սէֆթա տէտիկին զէ-
հիրտէն վազ կէշմիշիմին. օ սէֆթա տէտիկին պիր գայ-
նար քէօփիւք տիւր, գայնտատան տուրտուգլային,
տիպինտէ պիր ատը էօտ գալըր: Ասնու կէլէն սէ-
ֆթա՝ պիր էօլմէզ զաթէ ղայըգ չէյ տէյիլ տիր: Տօղարքէն
էօլէն սէֆթայը՝ սէֆթա տէնտէզ: Պիր տէմտէ կէլիփ
կէչիփ. գաշպուտ հիմտատ նէտտամէթ պուդան սէֆթայէ՝
սէֆթա տէնտէզ: Անէն չէրքէֆի պու. գատար սէվիօրքէն,
օ սօֆթու տէտիկին տատմըրը խըրփալայարագ, համթա
քէնտի նէֆթինի խըրփալայարագ, էպէտի չէրքէֆինէ
տահա պէօյլէ գատա էտէրմինին:

(Բ) Պու բէմտա՝ գապուշ օլունմայտաղագ բէմտա տէյիլ
սանըրըմ. ղաքին հայ ինսան գըսմընըն համադաթի հայ.
պու պիր բէմտա տըր քի, քիշիյէ հիչ պիր չէյ թէքիր էթ-
մէյինտէ, ինսան ինսանտա պու բէմտայը էտէր: Սանա
էէնիտէն խապաթլար կէթիմէյէ՝ տահա հարարէթ-
լէնէյմմի: Փիլանտրոպ էօլմուքտէն ոօնդրա, սանա
էթիտէյի նամհամէլէրի թուէթտուրտա, պէն վարա-
յըմ սանա էէնի մատտէլէրմի արայըմ:

(Գ) Պէն արթըգ մէտհէլէրիմի քէսէր, սուս օլուրում:
Պէօյլէ կէվէյք մէտհէլէյ սէն կիւՀէնմէզմիսին, ա՛ քէ-
րիմ ալլահ, սէն հէմ ալլահ սըն, հէմ ինսան սըն, հէմ
ինսան իչին ալլահ սըն: Ինսանըն տիւշինիւք խապաթէթ
էտէՀէյ՝ անՀագ սէն սին: Անէն փէտէրիյինին գուՀաղըն-
տան էնիփ, կէօյլէրին կէօյնիւ՝ ևէր իլէ ուղլաշըր-
սըն: Ճան չէքիչէրէք ալի կիւնահ Ճանընը թէսլիմ էթ-
տին: Ի՞նՀէյին հիւքիւմ ատսարը՝ հայընըն ադաՃընա վու-
րուփ գըրսըն: Ի՞նՀէյ ինսան գըսմընա տիչ կէչիրմիչ իքէն,
սէն չէքիփ աղղընտան ալտը: Ճէննէթ գափուլարընը
քէնտի տիւչմէնլէրիյինէ աչտըն, վէ հզիյէթէտ օլսըն գար-
տաշլարընը՝ պու թիւքէնմէզ պօրճա պէտէյ օլսըն իւՃ-
բէթլէրին ալմադա կէօնտէրտին: Ինսանըն գապաշմաթի
օլ գատար պիւչիւք քի, էօտէմէսի միւքէրն տէյիլ իքէն,
սէն՝ իւմմա քէսիքլիյինի էտտադ էփիփ, իւմմաթսիզլիյի
տահա պիւչիւք գապաշմաթ սայայօրտուն, վէ սէվինՀի
պօրճ գօյօրտուն: Հասլը քէլամ օ վաՃի օլունմադ մու-
հապպէթինտէն, պէնի Ադէմ արատընտա օլմագտան
խօշլանըրտըն: Պուռնէ լտան սըր. Ճէննէթմտէն մի հնմիշ-

ինսան էվլասընա, կիւնահգեաը ինսանա, պէջլէ էհ
սէջլէնմիշ մի տիր։ Պու սէնին մուհասապէթինէ նէս
պէթէն տիւնեանըն հէքմէթլէրի հէքմէթի մի տիր։ Պու
մուհասապէթ էձէլին էօլիւմիւ սիւր, իւմասիղլէյին
իլաձը սըր, վէ էպէսիլիքսէ չաղըրդ իլահիլէրինին սէ
պէպի տիր։ Պու սէօզլէր մէլահքէնին ահէնքլի մագա
մընսան թաթլը սըր. քիշինին գաչլինէ տէվա օլուր,
վէ կէձէնին գարանլըղը կիսլի գարա տիւշինձէլէրէ
տաամըշ սիւէ օլսա, եինէ սէվինահրիր չաղ էտէր. թէք
միլ մուԹուլուղուն պիղէ փիշինձէ չէնիհին ալըրըր,
վէ ձանըմըզ թէնտէն այրըլմասան, պիղլի մուԹուլուղա
նաիլ էտէր։

ԿԻՁԷԼԷՐԻՆ ՍՕՆՈՒ։

ՄԱՏԹԷՈՍԻ ԿԻՆԱՆԻ

ԳԱՍՏԻՏ։

ՊԻՐԻՆՃԻ ՓԱՍԼ

Լլլեը՝ պիւլիւքլէրին պախթըրը, փա-
թիլէրին շանըրը մեհ էթտիյի էէր-
տէ, տէվլէթլէրին թալիհնի, վէ հնսան
գուտրէթինին օ սալթանաթ իւնվանլա-
րընը օգուտտուղու էէրտէ, պէն վագըթ-
լարըն ախբըրնատէք վարըփ, հնսան էվ-
լատընըն կէօզիւ էօնիւնէ, կէլէճէք զա-
մանտա օլաճագ՝ տահա աճահիպ փասըլ-
լար այըփ, պիզիմ ճէնք մէյտանլարըն-
տան գօրգունճ սէյրանլար կէօսթէրէյ-
իմ։ Մէլէթլէրի ճէմ էթտիրէճէք պօ-
րունուն հիքմէթլի սէօհնի գուլագլարը-
նա էօթտուրէյիմ։ Ճան չէքիշէն թա-
պահթին սօն հնիլէթիլէրինի իշլէթտիրէյ-
իմ. տիւնեանըն գարզաշալըղընը, էէրին
կէօյիւն եըգըլտըղընը կէօսթէրէյիմ։
Էճէլին հիւքիւմ ասասը գըրըլտըղըն
կէօրսիւնլէր. Էօլիւլէրի տիշարը աթ-
մագ իչին, մէզար տիպլէրինին չալգան-
տըղըն կէօրսիւնլէր. Էակտի Հաքիմ կէ-

լիփ, ձիւմլէսիկնին չէրիաթինի ֆասլ, վէ էպէտի գըսմէթլէրինի հիւքմ էթտիյին իչլէթսինլէր։

Պօրգուլա սէվինճ արասընտա մուաձլաղ տուրուփ, ձէսարէթիմէ պագար, պու թէտպիրի պէնա մի գուրտուս տէյի, քէնտիմ քէնտիմէ թիթիրէյէրէք սօրարըմ։ Ձիրա կիւնտիւզիւն կիւնէշի, կէձէնին երլտըզլարը, հեր նէ քի կէօրմիւշ իսէ, պէնիմ պու թէտպիրիմտէն չօգ աշաղա տըր։ Պէն պու թէտպիրի գուրալտան պէրի, Ինկիլթէրրանըն թախթընտա գուտրէթինտէ՝ նէ պիւյիւքլիւք կէօրիւյօրում, նէ սալթանաթ. պէնիմ թէրթիպ էթմէյիմ պէյթլէր՝ պու օլտուղում տիւնեայա սըղար շէյ տէյիլ։ Տարի քեահինաթտէ տաղընըզ տիւնեալար, էթրաֆըմը սիզ գուշատըն. վէ սիզ մէլէքլէր, զաթընըզ րիւթպէնիզ հեր նասըլ ըսա, օլտուղունուզ մէքեան հեր նէ գատար ուզաղ ըսա, կէլին, պէն կիպի պիր աձիզ ինսանա եարտըմ էտին։ Մէտհինի օգույաձաղըմ՝ էպէտի էֆէնտինիզին իզզէթի տիր։

Այ զաթլէրին սահիպ մուէթլագը, մէլէքլէրին գափանըփ սէձտէ էթմէյի թանղրը. սէնին մուրատընըն պիր իշարէթի իլէ, շու կէօրիւփ հայրան օլտուղումուզ չէյլէր, շու կէօք եիւզիւնտէ ըշըլտայան տիւնեալար, կէձէ գարանլըղընտան, հիչլէր կիրտապընտան սիւրիյ-

լէ տիշարը ուղղայըվի , պօշ եէրլէրէ տի-
զիվիշլէր խսկ , օ գուտրէվինկն էսէրի-
նի պանա տա տույուր . հասսկլէրվիմն
չալգանվըսընը , Ճանըմըն գարանըզը-
նը տէֆ էյլէ . Ճանըմա իշհամ , իգտամը-
մա եարտըմ , վէ զիհնիմէ պիր գուվվէվ
վէր քի , սէյրէյէՃէյիմ մատանէնկն պիյ-
իւքլիյիւնէ ույղուն օլսուն :

Ա՛տամ, կէօզիւնիւ գալտըր , Ճիհանըն
կիւզէլլկնկն սէյր էյլէ : Շու եէր եիւ-
զիւնէ պագ . օվալարընըն չինկնկնէ պագ .
եվվէլ պահարըն չիմէն իլէ չիչէյիլէ տէօ-
չէտկի հալըյա պագ . կիւզ պյլարըն տօ-
նաթտրզը պիշքին մահսուլլարընա պագ :
Տէրեալէրըն ինիլթիսինի տինլէ . լիման-
լըգտա գրմըլտանմայան կէմիլէրի՝ սիւ-
բիւքլէյիվ եիւբիւտէն տաղ կիպի տալ-
ղալարընա պագ : Տաղլարըն թէփէլէ-
բինտէ էֆյալքէ սէր չէքմիշ օրմանլարա
պագ . տէվլէթլէրէ սինօր քէսիվ , իգ-
լիմլէրի պյըրան՝ սէլ կիպի ագար չայյա-
րա պագ . տէվլէթլէրէն խազինէսի՝ ալ-
թտուն կիւմիւշ մատէնի՝ չուգուր տէրէ-
լէրէ պագ . էթրաֆընա կէօլկէ սալմըշ՝
հյպէթլի թէփէլէրէ պագ : Շու ազիմ
շէհիրլէրէ , եէր կէօթիւրմէզ օրտուլար
ապքէրինէ , սայըյա կէլմէզ տօնանմա սէ-
ֆինէլէրինէ պագ . վէ Ալկյօն [1] պօղազ
լարընտա եաթըվի էվրօփայա հիւքմ է-

[1] Ինկլիզերրա:

տէն՝ ալիմ տճնանմայը կէօր։ Իյէր պիւ-
թիւն տիւնեայը կէօրմէյէ կէօղիւնիւն
նազարը էնթիշմէղսէ, սալը Ինկիլթէր-
րա ատասընտա՝ տիւնեանըն մուխթասար
րէսմինի կէօր։

( )նտան սճնղրա կէօղիւնիւ կէօյլէրին
հիքմէթլէրինէ գալըը, կիւն տօղուսուն-
տան կիւն պաթըսընա պագ։ Օ կէօք
գուպպէնին չէվրէսինի՝ կէօղլէր կիւչ
իւլէ կէօրէ պիլիր. Ֆըրթընալը՝ խըշ-
մընը իչըրա էտէձէք, վէ թանղրը՝ ղա-
պասընը կէօսթէրէձէք՝ թիւքէնմէ՛ղ օ-
վալար։ Գուրթպու փարլատան մէշ՛ալէ-
լէրէ պագ, հէր պիրի մէվսիմլէրէ եօլ
կէօսթէրիփ, սէնէլէրի տէվը էտէր.
տիւնեա գուրուլալտան պէրի՝ պէօյլէ ը-
չըլտայրփ, նուրլարը գաթ՛ա թէնղիլ օլ-
մուշ տէյիլ։ Տէվիրլէրինին պիթիփ պաշ-
լատըղընա պագ. տէվը էթոիքլէրի տաի-
րէ՝ նէ՛ թիւքէնմէ՛ղ մէնղիլ տիր։ Պու
պինլէրձէ էրլտրղլարընը պիրի պիրի իւս-
թիւնէ տօլանըփ կէղտէյի՝ նէ՛ էօյլէսիւղ
էերլէր տիր։ Պու պինալտարընը պիւյիւք-
լիւյիւնէ, թէմէլլէրինին մէթանէթինէ
պագըփ Հայրան օլմա՛ղ մը սըն։ Պունլար
էպէտի եաշամաղա լայրգ չէյլէրէ պէն-
զէմէ՛ղ մի։ Հայ հա՛յ. օյուսա հէփ մահվ
օլաձագ, հէփ պիչքին թօխուսմանէլէ-
րի կիպի տէօքիւլէձէք. չէօյլէ քի տիւն-
եանընն օլտուղու մէքեանը, կէօք գուպ-
պէնին գապլատըղը էերի, արայրփ պու-

լամայաձագլար ։ Նե կէօյլերտե պու երէ-
տզ սիւրիւսիւնիւն պիր իպի գալաձագ ,
նե եէրտե Աթուար [1] սօյունուն հիւքմ
էթմիյի եէրլէրին պիր էսէրի ։ Վագըթ-
լար հիչ օլաձագ . պիւթիւն տիւնեա սի-
լինիփ , եէրինտե պիր զէրրե պիլէ գալ-
մայաձագ ։

Ակլէձէք վագթին պիր տէվրինտե ,
վագթի՝ թէզ մի կէձ մի , գատէր տէֆ-
թէրինտե սըր սըր . պէլքի Թօփրաղըն
եիւզ պին տէֆ՚ա տահա մահսուլու ա-
լընտըգտան սօնղրա , պէլքի տիւնեա ֆա-
սըլլարը պին տիւրլիւյէ տահա թէպտիլ
օլտուգտան սօնղրա , էսքի տէվլէթլէրին
երգընթըսընտան եէնիլէր զուհր էտիփ ,
սահր Պուրպօնլար [2] , վէ էյէր ինսանլար
լայըգ օլուրսա , սահր Ասնալար [3] կէլիփ ,
սահր մէմլէքէթլէրտե հիւքիւմէթ էթ-
տիքտէն սօնղրա , ազղըն ինսան գրսմը՝
իքի պին եըլ մուգատտէմ օլան Թարիգ-
տե չալգանըփ , պիր պիրլէրինի եէտիք-
լէրի կիպի , չիմտիքի ինսանլար տա տիւն-
եանըն երգըլաձաղընը , կիւնէշին սէօնե-
ձէյինի , խաթըրլարընա կէթիրմէտիքլէ-
րի ատտ , օլ մուսիպէթլի կիւն կէլե-
ձէք տիր ... ույանըն տիւնեալար , ույ-
անըն . միլլէթլեր սահիպլէրի , իչ՚տին
տէ Թիթիրէյին ...

1 Ինկլիզերրա գրալընըն սօյ աաը տըր ։
2 Պուրպօն ֆրանչա գրալընըն սօյ աաը տըր ։
3 Ասնա՝ օ վագթին ինկիլիզ գրալիյաաը տըր ։

Պիր գալըն պուլուտ գալգըփ կիւնէ-
շի գափար , տիւնեանըն մէմլեքեթլե-
րինի պիր ղաֆիլ կէձէ պասար։ Բիւղ-
կեարլար գալգըփ , օրմանլարը եըգար
տար տաղըն էտեր . օ մէթին տաղլար
գըմըլտանըփ , թէփելերինտէքի սերվի-
լեր կիպի , հավատա սալխանմազա պաշ-
լար . տերեվեր եարըլըփ , կիրտասալար ա-
ջըլըր . տէնիզ՝ թա տիպինտէն չալգա-
նըր , տաղլարը՝ ինչէյերէք աթըլըփ ,
էօնիւնէ սէտտ օլան գըյըլարը պասար ։
Ա՛յրն պէյազ չէհրէսինի՝ գանը լեքե-
լեր էօրթիւփ գըզարտըր . կիւնէշին նու-
րանի քիւրէսի՝ գարանլըղա պաթար ։
Կէօք տուրմայըփ տերինտէն կիւրիւլտեր ,
կիւրիւլթիւսիւ տիւնեանըն պիր ուձուն-
տան պիր ուձունա թէքերլենիր կիտեր ։

Պիր տէ գաղա պօրուսու՝ եարըսը
պուլուտ իչինտէ , եարըսը այըգտա գօր-
գունճ սէտասըն էօթիւրմէյէ պաշլար .
կիւրիւլթիւսիւ եէր ալթընա իչէյիփ ,
տիւնեանըն թէմիզլերին սարսաձագ ...
գօրգուլարընտան՝ սաղլար էօլիւփ , էօ-
լիւլեր տիրիլէձէք ։ Թապիաթի գօրգու-
տաձագ՝ էօյլէ պիր հէյպէթլի սէս իշի-
տիլմիշ տէյիւտիր ։ Շէյթան հավալար-
տա տուրուփ , եարատան ըլան ձէնքլէշ-
տիյի զաման , [1] նէ չալընան պօրուլարընն

1 Մինթօն չաիրին ղայդ օլան ձէնձէլի ֆասլընտան պահս էտեր ։

սէտասը , նէ չէյԹանլարըն պաշընա չա-
Թըրտայան եըլարըրըմլարըն շամաԹասը ,
նէ ՀԷՀՀՆԷՄ տէօքիւլիւքլէն օ զօրպա
ասքէրին չըղըրշմասը , Հոյլէ գօրգունՀ
տէյիլ իսի ։

Ա՛նլէքլէր օ գօրգուշլա տէօքիւլտիւ-
լէր իսէ , Թօփրագ Էվլատլարը նի՛ՀՀ է-
մին օլուփ ԹիԹիրէմԷյէՀՀէքլէր ։ Ֆաղի-
լէԹ տէտիքլերի՝ ԹէմմիլլիյԷ իլէ օլմազ ,
ղայրէԹ իլէ սաԹըն ալընըր ։ Ֆաղիլէ-
Թի էտինիփ սագլամաղա՝ զահմէԹ մէ-
շագգաԹ չէքմէլի , ղայրէԹի էլտէն գօ-
մամալը ։ Մէզարըն պէրիսինտէ՝ կիւ-
նահօղղ վէ բահաԹ տէվլէԹ օլմազ .
գազալար պիր պիրինի գօվալար ։ Տիւն-
եատէ պիղիմ արայտա՛ՀաղըմընՂ՝ պարըշըգ-
լըղըն բահաԹ սէֆՖասը տէյիլ , իլլա Ձէնք
իչինտէ ղազանըն բահաԹսըզ սէֆՖասընը
արամալըյըզ ։

Վ՛իչի մուգատտէրինէ բիզա վէյսէ ,
ԹապիաԹի տաիրէսինի ԹէՁ՛աուշ էԹ-
մէսէ , զէվգ սէՖա՝ քէնտիյի պաշտան չը-
գարա՛Հաղը զաման , վէ կիւզէլլիք՝ եիւ-
զիւնէ կիւլտիւյիւ զաման , վէ մուրտար
Թաման՝ գուտարէԹի նուՖուզու ԹաԹլը
կէօսԹէրտիյի զաման , քիչի պու կէլէ-
Ձէնք վագԹի տիւշիւնսէ , վէ օ գօրգունՀ
կիւնիւն հէյսիէԹլի ԹէԹիւմմաԹինի կէօ-
զիւ էօնիւնէ կէԹիրսէ , իշԹէ պօրունուն
սէսի գուլաղըմա կէլմյօր , իշԹէ էօլիւլէր
մէզարլարըն տիպինտէն ԹիԹրէյէրէք չը-

գայօր տէյի, խայալինտէ գուբաա, գալալի-
նէ էօյլէ տէրին թէսիր էտէրտի քի, տիւն
եատէ նէյլէթինի պօղտուրաճագ չէյ պու-
լունմազ ըտը. վէ ձէննէթ ձանլարընա
ըէֆագալմ էթտիմ դըյաս էտիփ, տիւն
եայէ իքրահէն պագմարը։ Էօյլէ ա-
տամա էձէլ նաֆիլէ գօրգու վէրիը, էօյ-
լէ ատամ՝ եէնէձէյինի սահիհ պիլմիփ,
էձէլէ քէնտի մէյտան օգուը, վէ կէօրէ
ձէյի սէֆանըն իւմիտինի՝ չէքտիյի պէշա-
լէրտէն պահս էտէր։

Պու գըյամէթ կիւնիւնիւ պու գատար
գօրգուլու էտէն՝ կիւնահ տըր։ Սէն կիւ-
նահտան սագըն տա, պէն օ էօրֆլիւ
կիւնիւ սանա թարիֆ էթտիյիմտէ գօր-
գու տույմազսըն։

Էրլան պիզէ զարար վէրէձէք օլտուգ-
ձա, հէր կիւզէլլիյի գօրգունճ կէօրիւ-
նիւր. պիր սըգ չիմճնէ պիլէ եագլաշմա-
ղա գօրգարըզ. յաքին տիշլէրի տէօքիւ-
լիւփ զարար վէրէձէք շէյի գալմայընճա,
կէօզիւմիւզէ կիւզէլ կէօրիւնիւր. կէօ-
զիւնիւն չէրէմճէթինէ հայրան օլուրուզ,
տէրիսինին տիւզիյիւնէ ալաճասընա,
փուլլարընըն մինէ կիսի փարլամասընա
պէյէնիրիզ. պաշընը տիքէր, գույրու-
ղունու գանղալլար, վէլ-հասըլ էվվէլքի
գօրգտուղումուզ շէյլէրինէ՝ ասնղրա խօշ
լանըրըզ, իքրահ էթտիյիմիզ շէյլէրինի
սէվմէյէ պաշլարըզ։

Այէ իմտի կէլ, ա պէնիմ նէշամ, սէ-

նին մերագի մշրեպին գասավէթի սե-
վեր , գօրգունդ չէլէրտին խօշլանըը .
սէն էքսէրիյեա մէզարլար արասընտա ,
գարանլըգ եէրլէրտէ , սէրսէրի կէզէր-
սին : Կէլ օ գօրգուլու սահաթի պահա
ըէամ էլլէ . գօրգուլա իւմիտսիզլիյին
օ սան տէրէքէսինի , տիւնեա գուրուվա-
լը կէօրիւլմէտիք՝ օ էօրֆլիւ տէմի սէն
Թարիփ էլլէ . օ կիւն տիւնեա եիւզիւն-
տէ նէ Թէպտիլաթ օլաճագ , ինսանըն
գալպինի նէ զարիպ հալլէր չալգայա-
ճագ , անղլաթ պագայըմ անղլաթ :

Ի՞Հ . տիւնեա նահըլ Թէպտիլ օլտու .
չօգ աճըյաճագ շէյ տիր : Պիր զաման
քէնտի միհվէրինէ եաԹմըշ , ապիմ վա-
գար ըլա տէվրինի տօլանըփ տուրտ՞ը-
տու : Սայըսըզ եըլտըզլար էԹրաֆընտա
տէօնիւփ , ալայ կէօսԹէրիրլէրտի . քի-
մի սէնէ մէվսիմլէրինին հիւքմիւնիւ իճ-
րա էԹտիրիր , եվվէլ պահարըն վէ կիւզ
պյլարըն պիրի պիրի արտը սըրա ԹաԹ-
լը Թէպտիլաթինի կէԹիրիր , քիմի տէ-
րեա էնկինլէրինտէ սէֆինէլէրին կէզ-
տիրիր . պիրի տէրեաւլէրին տուչունու
կեահ գալարըրըփ կեահ էնտիրմէյէ Թայ-
եին . օպիրի չաֆգընլա տիւնեայէ ըշըգ
վէրիփ , տիւնեանըն իբի եիւզիւնէ նէվ-
պէթ իլէ նուրունու կէզտիրմէյէ մ՞մուր ,
Թանղըրընըն պէօյլէ նազարըընտա օլան
տիւնեա , եարատանըն պու գատար բահ-
մէթ եազարըտըզը եէր , զէվգ սէֆա

մէքեանը , չիմոի եիւզտէն տիւշմիւշ՝ գարանլըգլարա պաթմըշ, իւմիտսիզ մուսիպէթէ տիւշար օլմուշ։ Ըշըգ վէրէձէք պիր կիւնէշի եօգ , հաւատա ուչուշան երլարըրմիարըն փարըլթըրընտան զայրի ըշըգ կէօրմէյօր . տաղլարը տէվրիւմիշ, էն մշհուր չայլարընա վարընձա գուրուսմուշ . պիւթիւն եիւկիւ պօզուլմուշ գարըշ մուրուշ պիր երգընթը , հիչ պիր շէյէ պէնզէմէզ՝ վիրանէ օլմուշ։ Թանղըրընըն թախթը աղթընտա՝ գօրգուսուզ օլաձագ հիչ պիր շէյ եօգ ։

Լ՛յ տիւնեա կ՛յ . իչթ՛ սէնին սօն գըսմէթին , Սանա հիւքմ էտէն կիւնահքեար սահիպինէ՝ օ զաման նէ՞ թէսելէան վար էտէձէք , օ հալինտա՝ սըղընտաձագ պիր էվին եէրին վա՞ր մը կէօսթէրէձէք ։ Օ ատամ , օ սէնին փատիշահլըգլարընա ֆօտուլլանան ատամ , հատ տինի պիլիփ , քիսըրի նէ՞րէլէրէ էնէձէք տիր ։ Եէրլէրտէ սիւրթիւնէն պէօձէքտէն քէնտիյի ֆարգ էտէն՝ ալա էնտամընա , վագարլը թավըրնա , լանէթ օգույաձագ տըր ։ Եէրին գուրտու տա քէնտի էմնալի օլտուղունու , օ տա քէնտի եաթըլտըղը չամուրտան եաթըլմըշ օլտուղունու , չիմոի անդլար ։ Թիլթիրէյէն եիւրէյի նէ՞ գօրգուլար չէքէձէք ։ Է՛յ գատրը ալլահ , էլնինն էմդինի նէ՞չին պէօյլէ եիւզտէն պրագըյօրսուն ։ Սէնա պէնիմ գուրթարըձըմ , սէն քի սաաթ

սասեի ձան չէքիշիփ , էձել աղբըլարը՝ սինին օլ թիթիրէյին տամարլարընըն հէվիսինէ իշլէտի , սանձըլարը սըզըլարը հէր հասսինէ մըհ կիպի սանչար . զալիմ էձել՝ սինին գարանլըգ մէմլէքէթլէրինէ պիւյէ կէօթիւրտիւ . վէ էձելէ միւպէթլա ինսանըն չէքտիյի՝ նէ մուսիպէթլի սըրը օլտուղուն անղլատըն . պինիմ օ տար սասեիմտէ՝ պինի սէն հըփզ էյլէ ,

Փատիշահընա խըյանէթ էթմիշ պիր սէֆիլ՝ զաղալընտան գօրդար , փատիշահըն հուզուրունա չըգամայաձաղընը ապլը քէսէր , գօրդուսունտան՝ եիւրէյի տուրմա գաչ տէյի էօյիւթ վէրիր . վաթանընը թէրք էտիփ , տէյարի ախէրտէ վարըփ սէլամէթինն արայաձագ ամմա , փատիշահ ֆէրմանը էօնիւնիւ քէստիրմիշ , շէհիտ էմիրլէր լիմանլարը գափամըշ . յա իլաճ վաթանընտա հասպ օլուր ֆալըր . վէ օ սէլամէթինէ ումտուղուլմանն քէնտէյի ձէղլատա էլինէ վէրիր ,

Լէյլէ տէ օ կիւնտէ , ինսանլար՝ մէշրիփգահն մաղրիպէ , պիւհուրտէն գուԹուպէ սէյիրտիփ , ալլահընն զաղապընտան գուրԹուլաճագ եէր արայաճագլար ։ Ա՛Թեշլէր՝ պիպի էօրԹիւն . տէրեաալէր՝ պիպի եուԹուն , տաղլար գայալար՝ պիպի տիալինիզատ սագլայըն տէյի հայգըրտաճագլար ։ Տարին կիւնահքեարլարը տինինզէր տիշարը աԹըփ , մուգատաէրլերինէ կէօնտէրէճէք . տաղլար

տա սագլարսա, Հապս էտիփ, ազատ վազ-
Թի իչին սագլայաճագ։

Այլ իմոի ա Թամա, օլան պիւչիւք-
լիքլերինի մէյտանա տէօք։ Ա՛ զէնկին-
լէք, Հինաիսա Թանըն մալինի էօնիւմ տէօք։
Նագըլ կիսի տօնանմըշ ասմալար պաղը,
Այլ շերպէթինին Թաթլըլըղընը մէտ
էլէ։ Զէհրե կիւզէլսի, Այլ օլան շիրին-
լիկինի կէօսԹէր։ Հայ հայ, էպէտի էյ-
լէքլերը արզուսու խաԹըրմա կէլտիքձէ,
վէ Ճանըմ աշդ ըլա ԹուԹուշուփ, Հաղ-
ըմԹի էլէգին եանար արաապասը կիսի,
Այ էօյլերուկ տօղրու չըգարդձա, Հէփիսին-
տէն իսա էտերիմ։ Էձէլ գօրգուսու-
նու կիւլիւմսէյերէք կէօրմէք, ԹէնիմՃ
չիւրիւսիւն տէսի ահ էԹմէք, ԹէնիՃ խա-
րապա եիւզ ԹուԹտուղունա սէվինմէք,
Մէզարըն էագլաշտըղընա խօշլանմագ,
Այ ազիզ տէն, պուննըար հէփ սէնիմըլէ օ-
լուր. տիւնեա եիւզիւնտէ հէփ սէն սէն,
գուսուրու հիչ տիր. վէ պէն պու տիւն-
էատէ՝ Ճանըմձա ալլահըմտան զայրի շէյ
կէօրմէյօրում։

Ա՛ Ճանըմ, շու Ճանսըզ մախլուգլա-
րըն իԹաաԹ էԹտիյի Թանղըրցա՝ սէն տէ
տուրմայըփ սէՃտէ գըլ։ Օնլար Թանղ-
ըրընըն Թայեին էԹտիյի նիզամտա կիԹ-
սէյէր տէ, նիզամտան չըգսալար տա,
եինէ օ Թանղրընըն էմրինի իՃրա էտէր-
լէր։ Ա՛Թէյլէր՝ էագըլըղըն ԹէՃխիր
էԹմիշ իսէ, սուլար՝ փէքիշմիշ տուրմուշ

ուսա, թանղրընըն էմրի իլէ տիր։ Գանլարա սուսամըշ՝ տէրեա Ձանաւարըարը, թանղրընըն մուրատընըն պիր իշարէթի իլէ զապթ օլուր, վէ եապանի թապիաթինի թէպտիլ էտիփ, ինսանա տօսթ օլուր։ Սէն ա Աղիզ, ատա պալըղըն գարնընտա, կէձէ գարանլըղը կիպի գօրգունձ եէրտէ, տիշ տէնիզին տալղալարը՝ պաշընտան եուգարը կիւրիւլտէյիփ չալգանտըղը եէրտէ, սէն իւչ կիւն կէօմիւշ գալտըղընա՝ շէհատէթ էտերիմ։

Կէօք կիւրլեր, շիմշէք չագար, գայ չըգմըշ՝ տէնիզին եիւզիւնտէ բիւզկեարլար Ձէնքլէշիր, տաղ կիպի տալղալար քէօփիւրմիւշ, հավայա չըգտըդձա հէնտէքլեր աչար, էձէլ սէյիրտիր, քէնարյի շաշըրմըշ կէմիձիլէրին էօնիւնէ չըգար։ Ֆագըրլար թիթիրէյերէք կէչմիշ ամէլլերինի պիր քէրըկ կէօզլերի էօնիւնէ կէթիրիրլեր, գօրգուլարընտան ղայրէթլերի քէսիլիր, ելլերի այագլարը պաղլանըր, տիլլէրի թութուլուր, գաթի իւմիտ գալըրլար։ Ֆըրթընայը էնտիրմէյէ նէ աղլամանըն Ֆահտէսի վար, նէ եալվարմանըն։ Կէմիյի մալ իլէ եիւքլեմիշլեր, օնու տա գուտուրմուշ տէնիզի վէրիրլեր։ Պարի պօշնանընա օլսուն՝ Ձանլարըն գուրթարա պիլսէլեր։ Խայր, Ֆըրթընանըն տինէձէյի էօգ, կէմի պաթայօր .... ղայրի չարչ էօգ. քէնտիլերին գուրթարմագ իչին, Ֆագըր փէչըամչէ-

րի Թուխթարլար տէնիզկէ աԹարլար՝ փէյ-
զամկէր տիպկէ չէօքէր, սուլար իւսէյի-
նիւ էօրԹէր՝ կէչէր էօլմիւչլեր սըրասընա։

Ա աքին փէյզամկէր էօլմէտի. սահի-
պի մէրհամկէ էԹտի. գուտրէԹլի էլինի
ուզատըփ, գուլունու գուրԹարտը։ Էմը
էԹտի, փըրԹընայը էնտիրտի. տալղա-
լարա Թէմպիհ էԹտի, գուլունա պիր
բահաԹ եաԹագ պուլտուրուփ, էօրսէ-
լէմէյերէք սագլաԹտը. տէրեա Ճանա-
վարլարընը զապԹ էԹտի. Ճանավարլար
իքրամէն կէրի չէքիլիփ, շիքեարը կէօր-
միշ իքէն, էրրԹընէ օլտուգլարընն ու-
նուԹտուլար. պու էէնի կէչէն միւսա-
փիրլերինէ՝ պիլա ղարազ պագըփ, էԹ-
րաֆընտա օյնաշմաղա պաշլատըլար։

Ի չԹէ պիր հիքմէԹ տահա. սահիպի
սէօյնի տէնիզին տիպինէտէք իչինէտիր-
տի. ա գօՃա ատա պալըղը, Թանղըր սէ-
նի չաղըրըյօր, իչիտէյօրմուսուն։ Պէչի.
սուա օլուփ, սէօյնէ գուլագ վէրիր. սա-
հիպինին էմրինի իչինէտիքլէյն, սէվին-
Ճինտէն աԹըլըր, տալղալարընն արասըն-
տա օյնաշըր, սուլարը փըրԹընա կիպի
չալգար. կէզտիյի էէրտէ տէնիզին գու-
մունու սույունա գաԹրփ պուլանտրըրը.
տալղալարընը սալայըփ սալայըփ գըլըա
չարփար։

Պիր տէ չէնէլէրին այրըրփ պօղազընն
աչար քի, իչէրիսի զէլզէլէ զօրունտան
փաԹլամըշ կիրտապա պէնզէր. փէյզամ

պէր իչէրիչէ տօղրու պապըփ, էճրաֆիը-նա կէօզ կէզափրիը, զալիմ տիշլէրինին դըլաղըսընատան գօրդար. Հէվէ իչէրի կիւրիը, օ Ճանլը գալիյօն ուլա՝ տէրեալէրինին կէսՀ եիւզիւնատէ, կէսՀ տիպիճնատէ կէզմիչէ պաշլար։

Վարա եէլ ֆըրթընասը կիւրիւլտէ-տիչի էէրատ, կէսՀ տալղալարընին Թէփէ-սինէ չըգըփ, կէսՀ ֆըրթընանընին չալ-գայամնատըղը՝ տէնիպին տիպ սուլարընա գօրգուսուզ էնիփ չըգմազ, պէնի Ճամ պէչինատէ՝ եալընըզ պու Փէյզամչէրէ գըսմէճ օլմուշտուր։ Տէրէալէրինին տայ-անատըղը տիպ Թէմիլլէրէ, տիպին կիւրտաղ գուլյուլարընա, եալընըզ օ էնմիչ։ Պու Փէյզամչէր՝ իսգանտիրինին էնմէտիչի էէրլէրատէ եաշաար, վէ էՃէլին Թէնհա միճիէրէԹէրինատէ սաղ սէլիմ կէզափ։

Պու հիքմէԹտէ իչի կիւն իչի կէՃէ եաշայըփ, մէրՃան օրմանլարընատա, գուս օվալարընատա, քիմսէնին կէօրմէչիի Թէփէլէրատէ վարԹալարտա կէզափ եաՊար, խափանճիլ կիւնիւն շէֆաղը՝ գըրլարը սէչիրիփ, սուլարըն եիւզիւնիւ ըչըլ-տաՊմազա պաշլայընՃա, տէրեալէրինին փատիշահը՝ սուլյուն եիւզիւնէ չըգըփ, եարատանընն էմնէկէ էՊմիչի, օ նա-ղիը վէ մուսաբէղը միւսաֆիրի՝ ուսուլ իլէ գարայէ Թէսլիմ էՊմէտի։

ՄԻՀՐՅԻ ԿԻՆԵԻՆ

ԽՈՒՆՃԻ ՓԱՍԼԻ

Իշեհ պէնի Ասէմ շիմոի ուչանըը. պինըէրձէ սենէտէն պէրի եաթարըը եաթադան շիմոի գալգար. ծն պին սենէտէն պէրի տալարըը ուչդուտան շիմոի այըըը տա, պիր եէնի տիւնեա գըըսընա տօղրու ուզանըը. Պէնիմ աշգըմ՝ քիմի չօպանըարը, քիմի փաաիշհէարը մէտհ էտինըէրին աշգը կիսի տէյիլ. Իւլա քէնտի նէշաէինէ ուչուփ, Թիւքին-մէզ էպէտիւէյէ չըգար. սէօյէտիյիմ մաատա՝ ալէմէ տաիր տիր, վէ օգուտաւ-ղում պէյէնըէր՝ կնատան գըսմընա էլգէմ տիր.

Պօրու պիր տահա չալընըը, Պու տա՝ տիւնեատէ եաշայանըարըն ձիւմլէսի ձէմ օլմազա խատէր տիր. Ալէմին ձէմ օլա-ձաղը օվայը աչըփ Հազըրլայան շէհիր գայըար գասըրղալար՝ էօնէլէրինէ կէլէն շէհիրլէրի օրմանըարը, տաղըարը թէփէ-լէրի երգըփ տէվիրիփ պիր տիւզ մէյտան աչարըար.

Իշեհ մէզարըար աչըըփ, էմանէթլէ-րին տիշարը վէրիյօր. Իշեհ թօփրագ

Ձանլանըդլյօր • գուբրու քէմիքլէր, տաղը-
նըդ ազալար գըմըլտանըլյօր, պիր պիրին
արայըփ, պուլուշուփ, պիր օլուփ, էօլ-
մէզ թէնէլէր օլուլյօր։

Իօմա Ձուհդուբրու ալէմի հիւքմ էթ-
տիյի եէրտէ, քէնտի՝ Պոմպէյոսուն[1] հիւք-
միւ ալթընտայըտը։ Պոմպէյոս կիպի տիւն-
եանըն սահիպի ատամ, պիր կիւն զայպ
էթմէյլէ[2] քէնտի տէ զայպ օլուփ, ալէ-
մէ բուսվայ օլտու • պիր աձընաձագ հալէ
տիւշտիւ քի, տիւշմէնի պիրլէ աձըտը։
Պիր խաին էլլի իլէ գուբպան օլտու • պիր
գանձըգ գանլընըն գըլըձընը՝ գանլյըտա
պոյատը, գանընը մուֆթա տէօքտիւ։
Պարի օ Ձէսուբ Ձանընը Ձէնք իչինտէ
վէրմիշ օլայտը։ Օպիր էօլէնլէրին ինիլ-
թիսի, Ձէնք պօրուլարընըն սէտտասը, պու
էյիտին սօն նէֆէսի իլէ պէրապէր չը-
գըփ, էօլիւսիւնէ պիր իքրամ օլայտը։
Խայը • հէմ իքրամընըզ, հէմ ինթիգամ
սըզ էօլտիւ կիթտի։ Ընօթէ եանտտա Ձէ-
զար՝ խաստինին պաշլյըտա տիւնեանըն հիւ-

1 Իօմա Ձուհդուբրունուն գօնսօլօսու։

2 Իօմա հիւքիւմէթինէ թաալլի օլան Ձէզար պիր
թագրիպ օտամըդը Ձէլլ էտիփ, պիր միգտատ ասքեր
իլէ Իօմա իւսթինիէ կէլտիքտէ, Պոմպէյոսուն աս-
քէրի խըլյանէթէն եիւզ չէվիրիփ, պօղտըն վէրիր։
Պոմպէյոս Ձանընը դուրթարմագ իչին, պիր կէմի
իլէ Մըսըրա գաչտր։ Մըսըր փատիշահը Պտղոմէյոս պու-
նու գարշըլամտըղա իքի քիշի կէօնտէրիր։ Վէ կէմիյէն
սանտալա գէյուփ, գարայա կէօթիւրիւբքէն, էօլ-
տա թէփիէլէրէր։

քիուՄՔՔԻՆի քՆաԼիչՔ ՀՔԼիչԵՔ ԵՔՀՆ գՔՆԼը ԵԼԼԵրՔ՝ ԹԼԹ սհՆԵրԵՔք պԱգՔտԼը ԵԵրտԵ, պուՆՆուՆ պԱշսԼը կՔօվԱՔսհԻՆի՝ ԵԱԼը քՆաՆԵրընտա տաԼղաԼար տՔօյԵր ԵաԼ Թբրտը ։ Օ պաշ ըԼա օ կՔօվտՔ, ՀԵր ՆՔ գատար տՔՆիղԼԵր աշԼըը ՄՔմԼԵքՔԹԼԵրտՔ օԼսա, ԵՀՆՔ պիը ԵԵրՔ կԵԼՔՁՔՔ ։ Օը ազիմ իշարՔԹ վԵրիԼսՀՔԼՔՀՆ կԵրՔք Հավատա, կԵրՔք տիւՆՔա ԵիւղիւՆտՔ, տիրիւԼիփ գԼմՔըտանմազ՝ պիը զԵրրՔ պիԼՔ գաԼաՁագ տՔյիԼ։

Լյազըն կիւզՔԼ կիւՆհիւՆտՔ պիը սիւբիւ աըը պիը պիրհՆՔ պաղԼը կիպի, Հավատա տիղիւտԵր ԵաԹըը, պիը գօՆաՁագ ԵԵր պՔյՀՆմՄզ. յաքհՆ պիը պագըը գաապ չաԼըՆսա, սՔօհՆՔ մահԼ օյուփ, ԹագԼմ ԹագԼմ ՀՆՔր, ԵագԼՆտա պուԼտուղու աղաՁՀՆ տաԼՀՆտՀՆ աշաղա՝ պիը խօշ ասըԼըը տուրուր ։

ԼյօյԼՔ տՔ ԹՀՆԼԵր կՀՆՁՀԼտիյի զաման, ՁՀՆը պՔԼքի գուԹապՔ ԵագԼՆ տօԼաշըը տուրծուրտու. պՔԼքի աԹՀՀչ կիպի ԵՀՆաՀՆ ԵըԼտրզԼաւրըՆ արասըՆտա չաչմըշ կՔզՔրտի. պՔԼքի ԹՀՆհՆիհՆ ԵաԹ տրղը ԵԵրտՔ գարար ԵԹմիշ տուրծուրտու. ԵախօաՀՔմ գօյգու ՀՔմ արզու չՔքԵրՔք՝ ԵպՔտի մՔքԵՆաՀՆրՆՆ ՀԹրաֆբՆտա տօյաշըփ, գրսմՔԹիհՆի պՔքԼԵրտի. օ զաման ԹՀՆի իւՔ պիրԼՔչմյՔ պՔքըԼՔյՀՆ ՁՀՆ՝ կՔԼւփ ՀօԼմՔզ օյմուշ ԹՀՆի իւՔ, պիր տահա այրըըմմագ իչհՆ պիր օյուր ։ ԸվվհՆըքի կի-

պի էամբիւնիւ իթիլմէք գօրգուսու եօգ. թէնի արթըգ պիր իփրանըր էամիւրսիւզ չէյ տէյիլ. օնտան սօնղրա վիւճուտու-նու էպէտ-էլ-ապատ գըմըլատաճագ ա-զալարընը՝ երլլար իւզիւփ իփրանտըրա-մազ։

Պի այնի պիր մ՞ման՝ ֆիքրինտէ գուր-տուղու պինայը՝ մէշէ թէմիլլեր, մը-մը տիրէքլեր իւզերինէ օթուրթմատան, տէմիր քինէտլեր իլէ, փիրինճ գուշագ-լար ըլա պաղլայըփ, սինէլերին շիտատ-թինէ գարշը գօյաճագ՝ պիր մամուր պի-նա էթմէտէն, իպթիտա թէմիլսիզ պիր էյրէթի էօրնէյինի եափտըղը կիպի տիր։

Պու մուպարէք էսքի քէմերին ալթը նէլէր կէօրէճէք. տէվէթլեր գափու-սունտան, եախօտ օրտուլար իչինտէն չը-գան ինկիլթերրա եէյիտլերի՝ հեր նէ բիւթպէտե օլսալար, իլիմլերի ֆաղի-լէթլերի հեր նէ տերէճէտե օլսա, վա-րըփ պիր կիւն գուրտլարը պէսլէմէյէ, տաղըլըփ թօփրագ քէսիլմէյէ կիտէճէք-լէրի՝ մշհուր գուպպինին ալթընտան, վէ տիպինտե եաթան փատիշահլարընը՝ բայասը այագ ալթընտա չինէր՝ պաշը թաճլը էօլիւլեր մէքեանը տիւնեա ալ-թընտան պիր սիւրիւ սուլթանլար, վէ սահիպ գրանլար չըգըփ, իւսթիւնիւ տօլ-տուրտուգլարըն կէօրէճէք։ Օնտա քի-շինէ թաճ վերէն զաղա գըլըճը տէյիլ, իլլա ֆաղիլէթ տիր։ Ֆիշն էամբիւնտէ

նէ գատար էլի եաշամըշըսա, տիրիլտէյի զաման տա ո գատար աղամէթլի գալ-գար։

Ալէ ինսանլարըն սիւրիւսիւ սալթ մէզար իչէրինտէն, մէզարիսթան թարլա-լարընտան չըգաճագ տէյիլ, իլլա եվլատ-լարընըն սէֆահաթ եէրլէրինէ թէմէլ օլմուշ՝ սիւրիւ սիւրիւ աթալարըմըզըն քէմիքլէրի՝ պիզիմ սալթանաթլը սարայ-լարըմըզըն, սէֆամըզա վագֆ էթտիյի-միզ՝ սէյր վէ էյլէնճէ եէրլէրիմիզին տի-պինտէն տէ չըգար։ Եէր եիւզիւնտէ էօլիւ կէօմիւլմէտիք արսա եօգ. տէնի-զին տիպինտէքի գում պիլէ, ինսան լէշ-շի իլէ գարըշըգ տըր։ Տիւնեանըն հէր թարաֆը՝ ինսան գըրընթ ըսլըլա տօլու տուր։ Վէ ո գլյամէթ կիւնիւնտէ, ին-սան գըսմը ալայ ալայ ո թուրթուշան մէզարլարտան տիրիլիփ տիշարը ուղրայ-աճագ։

Ալէյն հէփիսի պիրտէն տիրիլմէզ, հէփ պիր ֆիքիրտէ ույանմազ. քիմի կէօ-զիւնիւ զօր ուլա աչաճագ, կիւնիւն ըշը-ղընտան իւրքիւփ, մէզարտան չըգտըղը-նը աճըլըփ, կէձէնին գարանլըղընը ա-րայաճագ։ Քիմի տէ չօգ զաման թէճ-րիւպէ չէքիփ, ֆազիլէթի էլտէն գօմա-մըշ, նէֆսինի էէնմիշ, պէտ խուլարա գարշը գօմուշ, գավի մուրատը՝ զէվգին սէֆանըն թամըլըղընա մէյլ էթմէմիշ, զալիմին զուլմունտան գօրգուփ, քէօ-

թիւրիայէ բիզա վերադիմիշ. պու գլխաւոր կիւնիւնիւ գօրգուսուզ կէօրիւփ, հէր պիրի եարալանմազ մէլէք կիլի, եաղան եըլտըրըմլարըն արասընտան սէլամէթ կէլէնէք։ Բահաթ եիւրէքլէրինի՝ նէ տէօքիւլէն եըլտըզլար գըմըլտատա պիլէնէք, նէ սարսըլան եէր։ Եէրինտաղըլտըլընա, կէօյիւն եըգըլտըղընա, կիւրտապլար աչըլտըղընա, վէ տիւնեայը եըգմաղա սիլահլանմըշ թապիաթէ՝ բահաթ եիւրէյիւէ պագաճագլար։ Պու ճանլար օ կիւնիւն սապահընա տուա էտէնէքլեր, վէ էտինէնէքլերի տէվլէթ կէնճէքտիկինէ կիւճլերինէ կէլէնէք։

( )նատա պիւյիւքլիւք փիւֆիւլիւր. զօրտա գուվվէթ գալմազ, ֆուգարա սէվինիր. կիւզէլլիք խօրլանըր, եիւզիւնիւ սագլար։ Քրիսթիյան, եահուտի, Միւսլիման վէ փուԹփէրէսԹ, հէփ գարմագարըշ պիր սիւրիւ՝ էֆէնտիլերինին հօւզուրունա վարըրլար։

Ինճագ իւմիտ իլէ սէվինճ՝ ճիւմլէտէն զիյատէ՝ ինսանա էյլիք էտէնլերին տիր։ Եա պէն քի չօգ սէնէ տէյիլ տիր, պիր գուրտ գատար եօղ ուտուսմ, պիր զերրէ, պիր կէօզկէ խտիմ. պու եըլտըզլար սէօնտիւքտէն սօնղրա, կէրչէք պէն եաշայամճաղմըշըմ։ Տիւնեատէն սօնղրա պէն տահա եաշայըփ, մէլէքլեր կիմի կէզէնէքմիյիմ։ Եարատանըն հօւզուրունտա տիվան տուրուփ, պէլքի պիր կիւն

ինսան գըսմընըն սերկենձամընը նագլ կ-
տեձեք՝ եէնի տիւնեալար եարաթտըղըն
կէսրէձեքմիյիմ ։

Լաքին պու տէվլեթ պաշլամատան ,
վե ձանլար տահա պու հպէտի մէքեանա
վարմատան , կէօյլեր կիւրիւլտէյերեք ,
հաքիմ տիր էներ , ինսանլարըն ձիւմլեսի
հուզուրունտա տիզիլիր տուրուր ։

Պու ազիմ մասլահաթը հէլե պիր գա-
պաձա ըէսմ էտէյիմ ։ Էյ պէնտեսի օլ-
տուղում սուլթան , սէօյլեյեձեյիմմ իպա-
տէթլե գուլագ վեր ։ Գալըլերիե տօգա-
նըփ , տըգգաթ էթտիրմէյ՝ մարիֆեթ
եարտըմընա միւհթաձ տէյիլ իմ ։ Խալ-
գըն ֆիքրինի հայրէթէ գօմաղա՝ նէ
տիւզմ նագիլլեր լազըմընէ եափմա հիք-
մէթլեր ։

Պագ շու կէլէն ալլահ՝ եալան փու-
թա պէնզէրմի . հաձա . սահիհ ալլահ
տըր . ալլահ կէլիյօր տէյի եարաթտըղը
սայըսըզ տիւնեալար սուս տուրուփ պէք-
լէյօրլար ։

Ինսանլար վարըփ գըսմէթլերինի ա-
լաձագ մէյտանա պագ . էթրաֆընը գօղ
գօղ՝ էօլմէզ րուհլար գուշաթմըշ ։ Հազ-
րէթի Ադամ էվլատլարը՝ տինիզ տաղա-
սը կիպի պէօլիւք պէօլիւք կէլիփ , օ նի-
հայէթսիզ օվայա եայըլըյօրլար ։ Հէր
տէվրին , հէր տէվրէթին խալգը կէլիփ
օրայա պիրիքիյօր . փատիշահ վէզատէթի
Թարիխլերինի՝ այըրան տէվրիլէր , հէփ

պիր պիրինէ գաբըշմըշ։ Նէմրօտ [1] ուլա Պուբպօն [2] գալապալըղա գաթըլմըշ. Հազ ըլթի Ադամ էն քիւչիւք Եվլատըլա սէ-լամլաշըյօր։

Իլիմ, մաըիֆէթ, ֆաղիլէթէ եարա-մատըգտան սօնղրա, պօշ շէյ տիր։ Պիր մէշհուր ատամըն տօղտուղու կիւնիւ պուլ մաղա, էձատատընըն թէվարիխինի եազ-մաղա, նէ՛ վագըթլար ղայպ օլմուշ. ա-լիմլեր գալէմի իլէ նէ՛ ձիլտ ձիլտ քի-թապլար եազըլմըշ։ Տիւնեանըն էվվէլ վագըթլարընտա տօղան օ մէշհուր քիմ-սէլերի՝ պու կիւն ալիմլեր կէօզլերի իլէ կէօրիւնմէ, նէ՛ գատար սէվինէձէքլեր տիր։ Լաքին էյ վա՛հ էյ վա՛հ. օ ալիմ-լեր պու կիւն տահա չօգ էլզէմ մասլա-հաթա մէշղուլ տուրլար. Ազըզար [3] պիլէ էօնլերինտէն կէչսէ, պագաձագ վագի-լերի եօգ։

( ) նէ՛ գալապալըգ տըր. նէ եալը քէ-նարընտա փարալանան տալղալարա պէն-զեր, նէ օրմանլարտա թիթիրէյէն եափ-րագլարա պէնզեր. կէօք գուպպետ ը-շըլտայան գանտիլլեր սայրըլըր, պուռնլար սայրա կէլմէզ։ Պիր տէվլէթի եըգըփ պիրինի եափան՝ հէյպէթլի օրտուլար, ասքէրլինին էօնիւ չին սապահ ձէնք մէյ-

1 Տիւնեատէ փատիշահլըղը իձաա էտէն Պաղտատ փատիշահը։

2 Ֆրանձա գրալը։

3 Ր օմանըն իլք իմիկերաթօրու։

տանընա եէթիշմիշ իքէն, կէրիսի տահա գարանլըգտա եիւրիւյէն Թապուրլար։ Սէրսէնին [1] սիւրիւքլէտիկի՝ եէր կէօ-Թիւրմէզ ասքէր։ Թունուս մէմլէքէթինտէ Թօմա Ձուամհուրու՝ Մաղրըպ տէվլէթինի պօզաըքէն, քէնտի պիր պօղուլուփ, էօյլէ պիր պօղղուն քի, պիր տահա պօղուլսա, Թօմանըն վատէսի Թամամ օլուփ, տիւնեայը տէօրտիւնձիւ փատիշահլըգտան մահրում էտէձէք՝ կանընա օվալարընտա տէօյիւշէն ասքէրին Ձիւմլէսի։ Պլէնհայմ վէ Բամիլլի [2] օվալարընը տօլտուրան օրտուլար։ Հէփիսի պուընտա տըր ամմա, խալգըն գալապալըղընտան՝ ծնլարըն չօգլուղու կէօրիւնմէյօր։ սույուն տալղասը կիպի, տիշ տէնիզտէ հէփիսի ղայպ օլույօր։

Ինսան էվլատլարը, չէրիաԹա հաղըր օլուն տէյի, հավատա պիր եաուզ սէս էօԹէր։ Եէր եինէ պաշլար սարսըլմաղա։ խալգտա պիր գօրգունճ ինիլԹի իչիտէյօրում, ձէհէննեմին մաղարալարը էօԹէյօր։

Այն էյ ատամ, հէր քիմ իսէն, երըտրզլարըն էն էշրէֆի ալԹընտա տօղմուշ՝ փատիշահլարըն էն գուտրէԹլիսի

1 Ադեմ շահը։

2 Պիրի Պավեէրա մէմլէքէթինտէ պիր գաստապա, օպիրի Ֆլէմենք սէմԹինտէ պիր քէյ տիւր քի, իքիսին-տէ տէ մեշհուր ձէնքլէր օլուփ, Ինկիլիզլէր Ֆրանգսըզլարը եէնմիշլէր տիր։

իտին. պախթալը գըլըձընը՝ գընընտան հիչ նաֆիւէ եէրէ չէքմիշ տէյիւ իտին. նիչէ տէվլեթլերի հիւքմիւն ալթընա ալ-մըշ ըտըն. սէն քի ֆիւթուհաթ կիւնլէ-րինտէ ,, թանըրը իսթէրսէ հիւքմիւնիւ կէչյլերտէ իչլեթմէն, պու ձիհան պէ-նիմ միլքիմ տիր ,, տէր իտին, գօրդ իմ-տի գօրդ, պու սաաթտա. սագըն կէօզ-լերինի գալտըրմա ... էյ աշգըմ, սանա ն-օլուչօր. սայըսընն մը պուլաձագըն, էօլ չիւսիւնմիւ պուլաձագըն։

Պիր տէ անսըզըն գըրմըզը պուլուտ-լար տըր կէօք եիւզիւնիւ գապլար. ա-բասը պիր ազ կէչէր, օ աթէշտէն փէր-տէ եաբըլըր, օ քէնտիլի կէօսթէրմէյէ-րէք տիւնեաալարը իտարէ էտէն ալըսՆ կէրիտէն կէօրիւնմէյէ պաշլար։ Օթու-րուփ թապխանէի իտարէ էթտիլի եէր՝ օրասը տըր. օրատան պիր նազար էտիփ, եարաթտըղը չէյլերի հէփ կէօրիւր. օ-րատան եարատըր, օրատան պէսլէր, օ-րատան երգար պօզար. օրատան պիղի սէյր էտէր, վէ հավատա մուալիագ ասը-լը տիւնեանըն եիւզիւնտէ՝ գարընճա կի-պի սիւրիւ սիւրիւ ավարէ կէզմէյիմիզի կէօրիւր։

Ալլահըն էվլատը օ մուպարէք միհ-րապտան չըգայօր։ Ամէն. պու կէօզ-լերիմի գամաշտըրըան նէյ նուր տուր. պիր թախթի ըվլան իւգէրինէ օթուրմուշ, եիւզիւնտէ՝ տիւնեայը եարաթտըղը կիւն

կիպի վագար վար, վէ մէյայիքէյի ձէ-
հէննէմի աթարդը կիւն կիպի էօրֆ վէ
հէյպէթ վար։ Պէլինէ երլարզտան գու-
շագ գուշանմըշ. կիւնիւն նուրու էհ-
սինտէ, կէձինին գարանլըդը գաշլարընը
չաթմասընտա, էյէր ինսան էվլատընա
պիր խոշ քերէմ նազարըյլա պագմազա
իրթիքեապ էտերսէ, ինսանա տէվլէթ
տիր, եա մուլթու օլուր, եա մուլթու
օլմազա պէքլէր։ Աբին մաշ-ալլահ էօվ
քէնի կէօզլէրին էվիրիփ, ղազապ աթէ-
շի իլէ պագաձագ օլուրսա, վայ հալիմի-
զէ, մուսիպէթ պիզի պուսար։ Ոօլ էլին-
տէ գատեր քիթապը, սաղ էլինտէ ղա-
զապ գրլըձը փարըլտայարագ կէլիր։

Ինթէ պու ալայ ըլա տըր քի, էօմրիւն
վէ էձէլին սահիպի, չիմչէքլէր երլտը-
րըմլար արասընտա, կէօյլէրտէն աչազա
էնէր։ Մէլէքլէր սիւրիւսիւ էօնիւնտէն
սաֆ սաֆ ալայ կէօսթէրիփ, թաթլը
մագամլար ըլա իզզէթին օգուշարագ կէ-
լիրլէր։ Երլտրզլար էիւքսէքլիկինէ գա-
տար կէլինձէ, օրատա տուրուր. օրատա
պուլուտալար պիր եէրէ կէլիփ, իքի գօլ
օլուր. վէ քիմի ալ, քիմի սարը մէվձ
մէվձ տալղալանըփ, պիր գօլու գարայէ
տայանըր, պիր գօլու տէրեայէ։ Տէնի-
զինն տալղալարը թուրթուշուփ, սուլարը
գայնամազա պաշլար, վէ տիպինէ գա-
տար ագ փաք քէօփիւք քէսիլիր։ Պու
իքի գօլ պուլուտուն իւզէրինէ, հաքիմ

Թախթընը գուրար . կէօյլէրին փէք Թէ-
միզ մաի ըէնկինատէն էթրաֆա պիր զար
չէքիլիր , վէ օ պիլլաւր կիպի գուպպէ-
տէն աշաղա , պուլուտլարըն էթրաֆըն-
տա տալղալանըր տուրուր : Թախթըն
այաղը ախպինատէ , էձնէլ զէնձիրպէնտա ,
գըրըգ գըլըձընըն փարչալարը իւզէրին-
տէ պաղլը եաթըր :

Լ ա պէտի հաքիմ պէօյլէ Թախթտա օ-
Թուրմուշ , բապպանի ձէլալէթինի ան-
տա կէօսթէրիր . գաֆթանը փիւր էրլը-
տըզ՝ հիքմէթլի պիր իշլէմէ նագըշ . այա-
ղը ալթընտա պիր նուրանի կիւնէշ փար-
լար :

( ) զաման մէլախքէնին պիրի տէն պայ-
բաղըն աչար քի , սալլանըպ տալղալան-
տըգ՚ա , կէօյիւն կեահ պիր Թարաֆըն
էօրԹէր , օպիրին աչար , կեահ օ Թա-
բաֆըն էօրԹէր , պէրիսին աչար :

Վ այ հէյպէթլի սալԹանաԹվայ . կիւ-
նահքեարըն կէօզիւնէ ազապ սըն : Տուր
էյ միւլահազասըզ աշգ , օ արատա գա-
պահաթլընըն խայալինէ կէլէն գօրգունճ
ֆիքիրլէրի՝ աշիքեար էթմէ : „ Շու
կէօրտիւյիւմ՝ տիւշ օլայտը , Ճանըմ տա
Թէնիմէ հիչ օլայտը , եախօտ ալէմէ
հիւքմ էթմէք՝ ալլահընն էլինտէն չըգայ-
ար „ տէտիքլէրինի սագընն սէօյլէմէ :
Օնուն եէրինէ , պու զարիպ սէյրանը
կէօրտիւքտէ , քիչի պիր Թաթլը աշգ
տույաձաղընը՝ նէ վէձհ իլէ ուման պիլիր ,

էյէը պիւլբսէն, ծնու սէօյլէ։ Ա՛ճապա սատըգ Թէօվպէտէն զայըի էօլու վա՛ր մը. պէտհուլլաըընը իղմազ էթմէզ՝ սը-գը զիմմէթտէն զայըի վա՛ր մը. փիւշ-մանլըգ, կէօզ էաշըսը, զապթ, փէրհիզ, վէ տուա գուվվէթլինտէն զայըի վա՛ր մը։ Շու սաաթտա պու միւլահազայը էտէր-քէն, չանըմ պիր պիւմիտիք աշգ ըլա զայըէթէ կէլտի. էիւրէյիմի էարատա-նըմընն խաքի փայինէ Թագտիմ էտէրիմ. վէ պու կէօք գուպպէնինն գապլատըղը էէը, կէրչի սահիպինին պիւյիւքլիւյիւ-նէ նիսպէթէն փէք տար տըը, լաքին պէնիմ հագգըմա փէք ազիմ իպատէթ-կէահ տըը, ծնտա էիւրէյիմի ալլահըմա փիշքէշ սունուփ, քէնտի ալագամը քիւլ-լիյէն գաթ՝ էտէրիմ։

Այ՛ սէն. էլինաէքի վէճինէն իւէ տաղ-լարը ԹարԹարսընն, նէֆէսինէ սու տէ-բեասընը աթէշ տէրեասը էտէ պիւլը-սէն, սույունուն տալըալարընը աթէշ տալըալարընա Թէպիւլ էտէ պիւլբսէն. իչթէ Թօփրագ էվլատլարընն էն աճի-զի, Թիթիրէյիփ աղըյարագ, մուսա-բէք այագլարընա գափանըփ, մէրհամէ-Թինի նէյազ էտէրիմ։ Ա՛հ, քէրէմ է-տիփ, բիւզկէարլարա էմր էյլէ, կիւնահ-լարըմը վէ կէչմիշ կիւնլէրիմի, ալըփ էօգ-լարա կէօԹիւբիւփ ուննուԹտուբսունլար։ պէն կէրէք սէնինն գուտրէԹինի, կէրէք քէնտի զափֆլիյիմի մինպա՛տ խաԹըրտան

չըգարմայըմ, վէ Ղանըմ քիւլլիյէն սէնին օլսուն. մուբատըմա սէն հիւքմ էյլէ. սէվտալարըմը սէնին մուբատըն իւզրէ՝ իսթէրսէն Թահրիք էյլէ, իսթէրսէն զապթ էյլէ։ Էօվքէմ գապարաձագ օլսուն։

Նիւբէյիմէ մէրհամէթ վէր, տէրտիմէնաէ սէֆիլէ իմտաա էտիփ, եիւքիւնիւ խաֆիֆլէթ մէյէ չալըշայըմ. սէնին պու տէրսլէրի իշարէթ էթտիյին քիԹաա՝տահմա կէօզիւմ էօնիւնտէ օլսուն, էօմրիւմ օլտուգՃա՝ օգուամատան տուրմայըմ։ Էէր սէնէ՝ եվվէլ պահարը պիր կէնՃ գըզ կիպի չիչէքլէր իլէ տօնատըփ, եաշ կիւնլէրինի էէնի կէլին կիպի կէօսԹէրէն քիմ տիր։ Պէրէքէթլի կիւզ այլարընը մէյվէլէր իլէ տօնատըփ, սօնդրա գըշը կէօնտէրիփ, սօյտուրան քիմ տիր։ Օսմանլը փատիշահը տէյիլ տիր, Մօսգօվուն չարը (գրալը) տէյիլ տիր, պիզիմ տատամըզտան Էվրօփայա՝ պարըշը սէֆէրի կէօնտէրէն Գրալիցա տէյիլ տիր։

Ա՛հ, տիւնեանըն հէր շէյի՝ եարատտըը խաԹըրմա կէԹիրիր. տէնիզլին ինիլԹիսինի, կէյլէրին կիւրիւլԹիսինիւ իչինԹաիքՃէ, ղազապընըն էօրֆիւ՝ գալըպիմ ֆախտէլի գօրգու վէրիր։ Էյ Ճանըմ, եէր եիւզիւ չիչէքլէր իլէ տօնանարըղըն կէօրտիւքՃէ, կէօք եիւզիւնտէ էըլտըզլար փարըլտատըգՃա, եարատտա-

նա սէձաէ էթմէչի խաթըընտան չըգարմա։

Տիւնեանըն հէր հալինտէ, եա բապալի, կերէք պարըշըգլըգ բահաթինտէ, կերէք սէֆէրլիք իխթիլալինտէ, զէնկինլիք սէֆասընտա, ֆագըըլըգ ձէֆասընտա, ֆիքրիմ սէնին իզզէթինտէ օլսուն. վէ հէր ամըլիմ սէնին նիյէթինտէ օլսուն։ Վէ կերէք էթտիյիմիզ ֆիւթուհաթ ը՛ասմալարըմըզըն կէօլկէսի աւէթընտա օգուտուղումուզ վագըթ, ֆիւթուհաթիմիզին չէրէֆինի տէ, պաղշաըրըմըզըն պէրէքէթինի տէ սանա փիշքէշ սունմալըըզը։ Ամանըն իզիւմիւնիւ գուրուտան տա սէն սին, գըզարտան տա. Եայլար սէնին էմրինլէ կէրիլիր, օգլար սէնին էմրինլէ աէթըըր, վէ պիզիմ ղազի ասքէրիմիզ տէրեաւէր աշըի, Ասլյօն [1] գրալիցասընա՝ շիմալ հիւքիւմէթինի սէնին էմրինլէ աւը վէրիր։

Լութֆունու վէր քի, հէր սապահ շէֆագ աէթաքէն, գալգըի՝ տօղան կիւնիւմիւ տուայըըա պաշլայըի, պիւթիւն կիւնտիւզիւմիւ սանա ֆիտա էտէյիմ. ույգուտան ույանըըրքէն՝ Ճանըմ սէնին ռէտհինի օգուսուն, վէ կիւնիւմիւզէ նուր վէրէն աֆիթապ ըըա պէրապէր՝ այագ այագ գուպպէի ասուսանէ տօղրու չըգսըն. վէ վարա վարա օնուն աէթէչի արթ-

1 Ինկլիզերրա։

տըգ ձա, պէնիմ տէ սանա մուհասպէ-
թիմ աթէչի արթսըն. վէ օ պաթարգ-
տան սօնդըա տախի՝ եվնէ պէն խպատէթ-
տէ տէվամ էտէյիմ։

Շու կէձէյէ իզին վէր, տիւնեանըն
իւզէրինէ վագաբըը փէրտախին չէքտիյի
զաման, պանա սէնին ազամդէթինի նագլ
էթսին։ Պաշըմըզ իւզէրինտէ սէսսիզձէ
տօլանան կէձէ երլարըզլարը՝ ձանլարա
պիր խօշ նուր վէրիփ, թասիաթի պիվէ
տահա պիր բահաթ կիւնտէ կէօսթէր-
սինլեր։ Ա՛հ, շու սաաթտա ֆիքրին չալ-
գանթըսը նէ շէքիլ թէսքին օլույօր։ Ձան
երմիյարփ, ֆազիլէթին թաթլը թէ՛սի-
րինի նի՛ձէ տույայօր։ Շու երլարըզ քէ-
մերինին տէվրի իլէ, կիւնէերին սահիպի
վէ փատիշահլար փատիշահը թանդրընըն
սարայընա գատար ըզգըփ, ազամդէթինի
կէօրմէք, վէ քէրէմլերինէ թաւիպ օլ-
մագ, օնտան տա կէօզլերին էնտիրիփ,
ույգունա տաւմըշ տիւնեայը սէյր էթ-
մէք, նէ՛ խօշ վէ նէ՛ ալա մէշղուլույէթ
տիր։

Լ՛ոյ ալլահ, տիւնեանըն թէմէլլերինի
սարսա պիլէն՝ սէն տէյիլմիսին։ Կէլ իմ
տի օ գուտարէթինէ շու պէնիմ զօրպա
կէօնլիւմիւ զապթ էյլէ։ Սէն, տէրեաէ-
րին շիտաէթինի զապթ էտէրսին, պէնիմ
տէ հասսէլէրիմին ազղընըզղընը զապթ
էյլէ. կէրէք սէֆանըն ձէլսինէ, կէրէք
ձէֆանըն ձէպրինէ, հէր պար պիր գա-

բարտա գարշը գօմաղա պանա գուվվէթ վէր։ Աբզում տաիմա սէնտէ օլսուն. Ձանըմտա եանան՝ տին աշգը օլսուն. Ձանըմը իւմիտտէ սագլա, վէ էպէտիլիքտէ սագլատըղըն միւքեաֆաթը՝ պանա շիմտիտէն պիլտիր։ Իձրէթլէրին թագսիմ օլտուղուս աղիմ կիւնտէ, գազա քիթաալընըն աչըլտըղընը գօրգուսուզ կէօրէ պիլէյիմ. վէ ծնտան՝ էպէտի տէվվէթ մէքեանիկէ վարըփ, պէնիմ սէնաքեար նէֆէսիմի՝ մէլահքէնին ահէնկինէ գաթմաղա նաիլ օլայըմ։

ՄԵՀՐՅԻ ԿԻՆԸ

ԻՒԶԻՒՆՃԻՒ ՖԱՍԼԻ

Իշեխ գատեր քիթապընըն աչըլտըղըն օգուլյաճաղըմ. մչլախքէնին վէ ասհապի ֆաղիլէթին միւնէվվէր վաթանընը սէօյլէյէճէյիմ: կիւնահքեարլարըն մուսիպէթլի զընտանընը, ազապլար էզնյեէթլեր մէքեանընը նագլ էտէճէյիմ: Իշեխ աշգըմըն սօն համլէսի պու տուր, էն կիւճ իճրասը պուննտա տըր: Աշգըմ շիմտի շէօհրէթին սօն տէրէճէսինէ վասըլ օլաճագ, եախօտ էպէտ-էլ-ապատ պաթըի ուննուտուլաճագ: Իշեխ աշգըմ ճանլանըյօր, մչնզիլինին պիթէճէյինէ եագըն ղայրէթէ կէլտի. էրլտըզը գուԹուպտէն եուգարը չըգայօր: Քէնտի եուգարը ուչտուգճա, տիւնեա կէօզիւնէ քիւչիւլիւյօր, կիւնէշ ուզագլանըյօր, սէօնիւփ կէօրիւնմէզ օլույօր: Կէօյլէրին էճնի փարըլԹըսընտան կէօզլէրի գամաշմըշ ըշըղընա պագամայօր: Մէլախքէնին սուրուր մագամիլարը գուլաղընա կէլիյօր, սէտալարը ԹապիաԹէ աքս էտիփ, ճէվապ վէրտիյին իշտիյօր:

Կեահ օն պին պօրու պիրտէն չալը-

նըը, կեահ սեղլեը քեսիլլիը, պիը սուս-
լուգ փեյտա օլուը։ Մեղլիք վե ինսան
սուս օլուփ տուրուը։ Եուգարտան հեյ-
պեթլի հաքիմ եթրաֆընա կեօզ կեղտի-
րիը։ Կեօյլերին հեր եանը՝ իզզեթին
նուրմուլա փարլար։ Գազա քիթապլընը՝
եսրաֆիլլեր՝ ճոնիւնտե Թուրթմուշ տու-
րույօը, հեման էլինի քիթապա վնուրուը,
միհրիւնիւ գօփարըը, օ արատա ուզմու-
մեն պիը ինիլթի գօփար։ Ա՜հ, պենիմ
Ճանըմ, սեն տե օրատա պուլունաՃաղ-
մըսըն։

Լամ ետեը, տեր ագապ ինսանլար
սիւրիւսիւ իքեյե պեօլիւնիւը։ Սօլա պագ,
սօլա պագ, հեվսեյնին պեղի պիւքիւլ-
միշ, եիւզլերի քիւլ քեսիլմիշ, չարփըլ-
մըլ եիւզլերինտե էօլիւ սըֆաթընտան
պեթեր պիը շեյ վար։ Պագ նե՛ եիւրեք
ոյնաթմասը չեքեյօրլար, եիւրեքլերի նա-
սըլ թիթիրեյիփ աթայօր տա, գօրգու-
լարընտան եիւզլերինի էօթեյե չեվիրի-
յօրլար։ Գուտուրմուշ կեօզլերինի՝ գօր-
գուլարընտան թիթիրեյերեք տեվիրտիք-
լերի՝ նե՛ Ճան աՃըսը չեքտիքլերին կեօս-
թերիր. հեր պագըշլարը, հեր գըմըլ-
տանըշլարը Ճանլարընըն աՃըսընտան տըր-
օ իւմիտ քեսիքլիփ իլե տուրուփ տուրուփ
հայգըրըրլար։ Ե՛յ, պու պեղթլերիմի օ-
գույան ատամ, եյեր կիւնահքեար ըսան,

1 Սերօբէլէր.

պու մուսիպեթլի Թասվիրի՝ պինտէն պէք լեմ, քենտի գալպինտե արա։

Տիւնեատե եաշարքէն սէնինլե պիր իշտե պիր արզուտե պիր եիւրէքտե օլան՝ պապան, գարտաշըն, սէվգիլիլիւ էհլին, վէ եարանըն եօլտաշըն, է պէտ-էլ-ապատ սէնտէն այրըլմըշըն կէօրիւրսէն, վէ գունթուզ վէ սէֆիլ՝ եալընըզ սէն գալաճագ օլուրսան, օ նէ՞ մուսիպեթ տիր։ Վագըմլարա ալտըրտըշըն պիր կիւնիւ, պիր սաաթի, պիր տէմի, թէքրար էլե կէթիրմէյէ՝ օ զաման նէ՞ վէրմէզսին։ Էյ վա՜հ. տէնիզլին ագընթըսընը թունթմայը ում, հավատա ֆըրթընա բիւզկեարլարընը զապթ էթմէյի ում, կիւնէշի տէվրինտէն ալը գօմայը ում. լաքին օ տէմի էլե կէթիրմէյի ումմա։

Պիր տէ սաղա պագ, նէ՞ սէվինճլի կիւլէր եիւզլէր, կէնճլէմիշ չէհրէլէրինտէ եարատանըն Թասվիրի կէօրիւնիւր. եիւզլէրինին րէնկի, կէօզլէրինին փարլագլըղը, եօլմէզ նուրլար տըր։ Օ նէ՞ վագարլը տուրուշ տուր. օ նէ՞ ճէսարէթլի պագըշ տըր։ Կէօզլէրինի օ էօրֆլիւ հաքիմին Թախթընա տիքմիշլէր, փիւր ղազապ չէհրէսինէ գօրգուսուզ պագայօրլար։ Էյ ատիլ ալահըն իզզէթի. շու տաղըլըփ Թօփրագ օլան ինսան գալըպլարը պունլա՞ր մը տըր։ Լաքին չէհրէլէրինտէ՝ սէվինճլերինի պօզար՝ պիր ազ տահա գօրգու նիշանէլերի վար։

Հաղրէթի Ասէմին իւք Եվլատընտան սօն Եվլատընա վարընձա՝ Հէվի պուընտա ձէմ օլմուշ, իւրի պէօլիւք տուրույօրլար. պէօլիւքլէրինի այրըան՝ սալթ ֆաղիլէթլէ գապահաթ տըր։ Շէօհրէթ պիր պիւյիւք շէյ տիր տէյի, ուղուրսուզնա էօմրիւնիւ Թէվէֆ էտէն ատամ, կէօզիւնիւ գալըրը տա, շուընտա ինսան գըսմընըն շերէֆ տէյի Թափընտըղը շէյին իչինի արա. Մտհի իլէ քիթապլար տօլտուրտուգլարը իշկիւզարըլըգլարըն նիշանէսինի պուլ։ Մէղհէպլէր իձատ էտէնլէր, Թաձլար գազանըփ, Թաձլար վէրէնլէր, միլլէթլէրինի քէնտի իսիմլէրի իլէ սէօյլէտէնլէր, նիչէ մէշհուր տեվվէթլէրի հիւքիւմդարի ալԹընա ալանլար, տաղլարը տեվիրէնլէր, տերէլէրի տօլտուրանլար, չայլարա ագաձագլարը եօլու կէօսԹէրէնլէր, միւքեմմէլ տօնանմալէրի իլէ տերեաղլրի զապԹ էտէնլէր, հէվիսի պուընտա պիր պիրինէ գարըշըգ տուրույօր։ Հայ հայ, պու պիր հագ մատտէ տիր քի, փատիշահ սարայլարընըն տիվարլէրինէ եաղըլմաղա չայըգ։

ԻչԹէ գատըր ալէհրն էպէտիտէն պէրի կէօզէտիլի սաաԹ կէչտի, տիւնեայը եարաԹմաղա, տիւնեանըն խայր վէ շեր վագ՝աէրինի վագըթ վագըթ կէօնտէրմէյէ, քիմինի եափըփ քիմինի երգըփ քիմինի հըֆզ էթմէյէ, շարգ վէ ձիւնուպ տեվվէթլէրինի երգըփ, գարանըն հիւ-

քիուժէթինի ղարպ վէ շիմալէ վերմէկ գարար վէրտիկի, հէփ պու մուսիպէթլի սաաթ իչին իտի, իշլէկ կէլտի։

Ա՛ուգարտա տէվլէթ մէքեանը՝ պիւթիւն ազամէթի իլէ կէօրիւնիւյօր. պու կիւնիւն զիյնէթի, ալլահըն էվլատը՝ տիւշմէնի էհնաիքատէն սօնդրա, էձէլ գարանլըղընտան չըգըփ, հավալարտան եուգարը մուզաֆֆէր չըգարքէն, ձէնէթ գափուլարը աչըլըփ, մէհէքլեր զաղի օգուլարագ գարշըլատըգլարը կիւնտէն չօգ զիյատէ տիր։

Ա՛շաղասը պիր գօրգունճ եէր, գարանլըգ գարանլըգ իւսթիւնէ, ազաալար էզիյէէթլեր պիր պիրինէ զէնճիր օլմուշ. օրթասընտա պիր էնկին քիւքիւրտ տէրեասը, հէր եանտան ալէվլէնմիշ, տօլանըփ տօլանըփ՝ շէքեարըն գափմաղա տիշարը ուղրար։ Պու գօրգունճ հէյ՛էթի կէօրիւնճէ, սալիհ Ճանլար սէլամէթ պուլմուշ իքէն պիլէ, գօրգուլարընտան էպէտի՛ ալլահըն թաֆաթը էթրաֆընա սըգրշմաղա պաշլարլար։

Իշլէկ ինսանլարըն իւմիտինի գօրգուսունու գաթ՛ էտէճէք ֆասլ պու տուր։ Պու ֆասլըն կէրիսի՛. քիմին Հատտի վար քի սէօյլէյէ... հէլէ պէն, գալէմ էլիմ տէ Թիթիրէյօր, ազալէրիմ ԹուԹուլտու, տիւնեա պաշըմա երգըլըյօր։ Ամանն, պու նէ գօրգու տուր։ Իշլէ՛, իշլէ՛. ատիլ Հաքիմ փիւր ղազապ գաշլա

ըլնը չաթաը . էալէտի էղկէնէթլէրին թագըմը կէօզլիւմ էօնիւնէ տէօքիւլիւյօր ։ Ամանն պագամայօրում . չիմոի պայըլըը տիւշէրիմ ։ Գանլարըմ տօնտու . նէֆէսիմ թուրթուլտու ։ Պու ուգուսպէթին՝ պէնի սալը խայալի էօլտիւրիւյօր ։

Պաղ կիւնահքեարըն սէօյինէ . „չու բահ չաթ եաթարղըմ մէղարըն թաշընը՝ հանկի զալիմ գալտըրտը ։ Ա՛ միւրիւվվէթսիզ էձել , սէնին պանա կէօսթէրտիյին եէր՝ աղ վագըթ իչին իմիշ . պէնի պիր գաչ կիւն գուձաղընտա սագլատըղըն՝ պիր քինկիւզար թանղըրընըն ղազապընա վերմէք իչին իմիշ ։ Ա՛էվվէր արաըընտա վէնձիրպէկնտ օլտուր , պէնտէ պիր սէսսէն ղայրի չէյ գալմատը , օ տա՝ ձանըմըն աձրըսընտան հայգըրմագ իչին ։ Չու եանան կէօզլէրիմ՝ պուընտան պէօյլէ պէնի գաուրան աթէչին ըչըղընտան ղայրի նուր կէօրմէյէձէք „ ։

„ Վէնտի տէվվէթիմ իչին՝ թանղըրընըն պանա պաղըչլատըղը գուտրէթլէր , ագլըմ , ֆիքրիմ , հաֆըզամ , հէփ պանա գարըշը , պանա տիւշմէն , պանա սիյասէթ էթմէյէ իթթիֆագ էթմիշլէր ։ Պուընտան սօնղրա սալը ազասլ չէքմէք իչին մի եաշայաձաղըմ . պիր էօրղունլուգ ալմայաձագ մընըմ . հիչ թէնէֆֆիւս էթմէյէձէքմիյիմ . կէօզլէրին պիր թարաֆընտան՝ պանա պիր իւմիտ քէօչէսի կէօրմէնմէյէձէք մի ։ Եա օ գատար

մերհամեմելի ալլահ նեբլեաե գալսը, Թահեթընտան էնտիմի ,, ։

,, Լ՛օգ , եօգ . պուննտան պեզյլե հիչ պիր իւմիտ եօգ .... վայ գօրգունճ սետա վայ . քիշինին փիքրինի տիպոիզ կիրտապ լարա աձար . քէշքի հիչ տօղմուշ օլմայ- այտըմ, կիւնահ իշլեմէզտիմ, չիմտի պու մուսիպեթե տե տիւշմէզտիմ ։ Պէնի՝ Ճանսըզ մախլուգաձըն սայլըսընը ար- Թըրմաղա նէյինի պրագմամըշլար ։ Պիր չայա տալդա օլսամ , պիր չայըրա չիչէք օլսամ, նէ՞ օլմուտու ։ Էյ ինսանլարը ա- Ճըյան Թանդըը , պէնի՝ եաճատըղըմ Թօփ- լագտան գարանլըգտան չըգարըփ տա , եաշամագ սէյասեթինէ , շու կէօրտիւյ- իւմ գարա կիւնէ գօմանըն ասլը՞ նէ ։ Էպէտի սէյասեթտե եաշամագ իչին , Թօփրաղըմը սէնին քիսվեթինէ գօմագ լազըմմըլսըտը ։ Հայվանլար պէնտէն էյի տիր . տօղար , եաշար , վէ րահաթ էօ- լիւմէ էօլիւր ։ Տէրտ միհնեթ ինսան ի- չին տիր ,, ։

,, Էյ ալլահ , սէնին օ իգպալին քէմա- լինտէն՝ պէնիմպու սէյասեթ գույուսուս- նա պաճատըղըմը կէօրմէյե՝ կէօնլիւն չէ- քէրմի ։ Պու ամանէշ տէրեասընտան եու- գարը՝ սանա կեահ փէտեր տէյի նէյագ էթմէյիմի , կեահ գուտրէթինէ լանէթ օգուտուղումու , տինլէյե պիլմրմիսին ։ Սէնին իֆթիխարըն՝ պէնի էզկեթտե կէօրմէքմի տիր ։ Էյէր մէրամըն ինթի-

գամ ալմաղ ըսա, երլտըրըմլարընը ֆըր-
լաթ, տիւնեալար խարապ էյլե տէ, պիւ-
թիւն գուարէթինի՝ պէնիմ կիպի պիր
սէֆիլ վէրըէնին պաշընա եաղտըրմա։
Ո՛ւնուվ պէնի ուննուվ. պրագ քի սե-
նին պիւյիւքլիւյիւնտէ զայ օլայըմ, եօգ-
սա պրագ թէքրար էօլէյիմ„։ կէձ գալ-
տըն ա՛ զավալլը, օ վագըթլար կէչտի։
Ա՛րթըզ կիւնահքեարա իւմիտ եօգ։
Պուննտան սօնդրա ա՛րթըզ տարըզըն ալ-
լահըն ղազապընը՝ էպէտ-էլ-ասպաս չէք-
մէլի սէն։

Լ՛ոթէ եանտա էօլմէզ սալիհ Ձանլար՝
սէվինէ սէվինէ չըգըի գուԹլու մէքեան-
լարընա վասըլ օլուրլար, վէ ասի մէչէք-
լէրին պօշ պրագտըղը ԹախԹալարը զապԹ
էտիփ օԹուրուրլար։

Ա՛րթըզ պէնիմ պու նագլիմի ղայրի-
լէր Թէքմիլ էԹսին. զիրա պէնիմ գուվ-
վէԹիմ գալմատը, ֆիքրիմ եօրուլ-
տու, չըգտըղը հավալարտա տուրամայ-
օր։ Պուննտան քիւչիւք պիր մատտէ պու-
լալըմ, լաքին օգուննմադա լայըգ օլսուն։
Կէլ, տիւնեանըն եանտըղընը վէ էնա-
սիրին մահվ օլտուղունու նագլ էտէյիմ։

Պ՛ըյամէԹ սաաԹի կէլտի. ԹապիաԹ
սօնուննա եագըն սարսըլմադա պաշլայօր։
կէօք կիւրիւլԹիւսիւնէն ղաֆիլ ղա-
ֆիլ չաՀըրտամասը՝ խասէր տիր։ Հա-
վանըն աԹէչէրի Թօփլանմադա պաշ-
լար. եէրէ պինլէրձէ չիմչէքլեր էներ,

եէր Թուխուշուր։ Հավայը գալըն պուլուտլար գապլար, տիւնեայը գարարտըը։ Եանղընըն Թիւթիւնիւ իչինտէ տիլ տիլ աթէշ ալէվի գարանլըգատա փաըըլտար. Հավատա պիր սօլուգ ըշըգ կէօրիւնիւր։ Տիւնեանընն տէօրթ քէօշէսինտէն տէօրթ մէլէք՝ էօլմէզ նէֆէսլէրի իլէ չէտիտ րիւզկեարլար իւֆիւրիւր։ Եանղըն պիւյիւր, ալէվի եայըլըը, գապարըը չալգանըը Հավայը տօլտուրուր։ Աթէշ՝ օ եանտա գասըրղա կիպի գալգար, շէհիրլէրի օվալարը պիր պիրինէ գաթար. պուլ եանտա Թօփ կիպի պիր ուզագ այալէթին իւսթիւնէ տիւշիւփ տիպի տիւզ եադար։ Էօթէ եանտա Թէմիլի քիրէչ օլմուշ հէյպէթլի տաղլարը տէվիրիփ, երգընթըսըլա տէրէլէրինի տօլտուրուր։

Շու քիւթիւրտիւյիւ իչինթինմի. տիւնեանըն Թէմիլլէրինի էօթտիւրտիւ. Թամար [1] վէ Աթլաս [2] տաղլարը երգըլտը, օնուն կիւրիւլթիւսիւյտիւ։ Օ հէյպէթլի տաղլարըն Թէմիլինի՝ Թանղրը քէնտի էլիյլէ գօմուշ ուտու, երգըլաճագ շէյլէրէ պէնզէմէլտի, պուլ ճիւմլէ իլէ տէվրիլտի, քիւլ իւլէ Թիւթիւն օլտու։

Փատիշահլարըն կէլիփ մալ տիլէն-

1 Արնաուտլուգատա պիր մէշհուր եիւքսէք տաղ տը։

2 Թունուստա պիր մէշհուր եիւքսէք տաղ տը։

տէրի, տօսթլուղունու նիյազ եթտիքլէ-
բի, եախօտ տիւշմինտէն ինթիգամ ալ-
մաղա՝ իմտատընը ալատըգլարը մէշհուր
ատա՝ նէրէսի տիր, կէօսթէրսէնէ.
Թանղըրընըն օ գատար նազարընտա օլան՝
Ինկիլթէրրա տէտիքլէրի եէր՝ նէրէտե
տիր. պուլսա՞նա։ Ա՛հ էթրաֆընը գու-
շատան սուլար շու ալատա հըզմէզ էտէ-
մէյօրմու։ Հայ հայ, սուլար, շիմտի օ-
նուն էթրաֆընը գուշաթտըգլարը՝ օ
պինազիր ատայը եուրթմադ իչին տիր։

Ա՛սեանըն հուտուտու նէրէտե իտի,
Եվրօփանըն պէրէքէթլի գըրլարը նէրէ-
սի իտի տէյի, մէլահէտ պիր պէրինէ սօ-
ըաձագ. Ալատպիսթան չէօլիս նէրէյէ-
տէք վարըրտը, ալթուն ձէվահիր՝ Հինտ-
իսթանըն նէրէսինտե չըգադըտը տէյի
սօըաձագլար։ Տիւնեանըն հեր եէրի,
հեր փաաիչէլըղը պիրի պիրի իչինէ եը-
գըլըփ, պիր թուֆանատա էրկինի տաղը-
լըփ, պիր պիրինէ գաարըշաձագ։ Թամա
սէպէպի իլէ պիր պիրինտէն այրը տու-
րան տէվլէթլէր՝ պու երգըմ ըլա պիր
եէրէ կէլէձէք։ Եէրտե կէզէն, սուտա
էիւզէն, հավատա ուչան, վէ Հայդրէթի
Ատիմին իսիմ գօտուղու. Հայվանատըն
ձիւմլէսի, հէփ ամէշտե եանտըլար
կիթտի։

Ա՛ստին տիւնեանըն քիւլ օլմասընլա
ամէշ սէօնդրմի. Համթա շիտտէթի
տահա արթար. ալէվլի հավալանըր կէյ-

լերէ չըգար։ Կիւնեչի, այը, Եըլտըզլա-
ըը հեփ եագար քիւլ էտեր։ Օ ազիմ
նուբանի գուպպէնին նիշանը պիւէ գալ-
մազ։ Գաղտը ալլահըն ալեը կիւնտէ
եարաթտըզը՝ իլեէ պիր սաաթտա մահվ
օլտու կիւեմէ։

ԼՕՄՐԻՒՆ ԹԱՓՓԱՐԸ

Պիւէ կէչմիշինի խաթըրընա կէթիր-
մէտիքճէ, քէնտիյի էլի կէօրէմէզ։ Իլին
հարարէեթի արասընատա նէ էլի անղլայա
պիւէը, նէ քէնտիյի։ Կէօրտիւիւ չէյ-
լէը՝ եա սէվտաալարընը թահրիք էտեր
եա կէծրմէտէն ագլը պիր եանա գան-
մընշ օլուր՝, ֆիքրի թուրթուրա։ Լաքին
աստատ հալ իւէ կէչմիշ ամէլէրինի կէօ-
զիւ էծմիւնէ կէթիրիփ թէֆթիշ էտեր-
սէ, օ զաման պիր պիթաաբաճ սէյիրճի
օլուր, տօղրուդա կիւձէնմէզ. վէ էվվէլ-
տէ քէնտիյէ խասիմ կէօրիւնէնլէր՝ օ զա-
ման խասիմլիքտէն չըգար, կէրէք էլի,
կէրէք քէնտիյի պիւէ ղարաղ ֆաալ էտեր։

Վէսամիւլիք՝ թէճրիւպէնին մէյվէսի
տիր. թէճրիւպէ տէսիքէէրի չալըշմաղ-
լա օլմազ, իւլա չալըշըրզը չէյին իւզէրի-

նէ ֆիքիր իշխեմ՝իլէ օլուր։ Պիր չալըշ-
ղան ատամ քեամիլլիյին Թօխուտունու
էքէը, լաքին ամէլլէրինին իւսթիւնէ
ֆիքրինի իշխեմ՝ատիքձէ, մահսուլու-
նու ալամազ. Եըլլարընը սիւրիւքլէը,
էօմրիւնիւ Թէլէֆ էտէը, անձագ եա-
շընը ալմըշ օլտուղունու՝ վիւճուտինին
իլլէթլէրինտէն, տօղտուղու կիւնիւն
Թարիխինտէն, վէ խալգըն եիւզ չէվիր-
տիյինտէն անղլար։ Հայ հայ. պիր իմ-
Թիյարըն խալգտան իԹիպարը օլմատըգ-
տան սօնղրա, նէսի՞ գալընը. հիչ։

ՑօմԹուտ, պիզ սէնինլէ պէրապէր եօ-
լա չըգտըգ. վէ քէնտի խսԹիտատըմըզ-
տան զիյատէ, պախԹըմըզըն իգԹիզա-
սը՝ պիզի պաշգա պաշգա եօլլարտան կէ-
Թիրտի, պիզ մէնզիլիմիզի տօլաշտըգ,
շիմտի մէնզիլ պաշընա եագլաշտըգ։ Կիմ-
տիյիմիզ ուզուն եօլուն եօրղունլուղուն-
տան, վէ արԹընըգ Թամա սէվտասը տու-
մատըղըմըզտան, վէ բու հէլաբըն հարարէ-
Թի Թէսքին օլտուղունտան, շիմտի ար-
Թընգ կէօզիւմիւզ բահաԹլընգ արամատա
տըր։ Պու պօշ իշսիզ վագԹիմիզտէ,
կէչմիշլէրի տիւշինմէք ԹապիաԹէ մու-
Թապընգ տըր, վէ ֆախտէլի շէյ տիր։
Շու տէնիզին ֆընրԹընասընա պագ, սօ-
լուղանլարը արշա չընգայօր. շու տուր-
ղուն կէօլիւն սույունա պագ, պիր խա-
ֆիֆ եափրագ պիլէ իւչէրինտէ գըմըլ-
տանմայընի տուրույօր։ Պիրի չալընմը-

զըն Էօյլէ վագթի, օպիրը բահաթ ագշա-
մընըն Թասվիրի տիր։ Կէնձլիք չաղը՝ հա-
րէքեթ մէվսիմի տիր, իխթիյարըգ՝ Թէ-
ֆէքքիւր վագթի տիր։ Պազը պէօձէք-
լեր վար՝ չէքլինի Թէպտիլ էտեր, կէօ-
րիւր Թաաճճիւպ էտերիզ. ինսան գըսմը
պի այնի ծնլարա պէնզեր. չաղընըն սա-
պահընտա եիւզիւ իւսթիւնէ սիւրթիւ-
նիւը, չօգ կէչմէգ գուվվեթինի տէնէ-
մէք իսթէր, չապալար եաթըր։ Էօյլէյէ
վարընճա գանատլանըր ուչար. ագշամը-
սը տօնար քէչէլէնիր, սիւրիւքլէնիփ գա-
բանըգ քէօշէլէրտէ կիզլէնիր, ույուշուր
տուրուր. եախօտ արատա պիր այըլըր-
սա, Էօնիւնտէքի մէնզիլ փէք գլսսա օլ-
տուղունտան, Թապիաթի իլէ տէօնէր
արտընա պագար, կէչմիշլէրի տիւշիւ-
նիւը։ Կիւնլէրինին ագշամընը, Էօմրիւ-
նիւն Թէվարիխինի քէնտի քէնտիյէնագլ
էմգյլէ կէչիրիր։ Պու Թէվարիխին մէֆ-
հումու նէ գատար պօշ օլսա, նէ գատար
մանասըզ օլսա, ատապ վէ Թէրպիյէթէ
տաիր պիր մէֆհումմ չըգարա պիլիրսէ,
օ գատար օլսուն իչէ եարար, կէլէչէք
վագըթտա տահա քեամիլ օլմազա մէտար
օլուր։

Պու Թօփրագտա չօգ չէյ վար։ Նէ
մանասըզ տօսթլուգլար, նէ նահագ ա-
տավէթլէր, նէ ֆիւզուլի իտտիալար,
նէ միւրթէքիպ խաթըր կէօզէթմէլեր,
նէ ալչագ միւտահէնէլեր, նէ ըրզա է-

տեպէ Եապըշմազ իշլեր , նէ՛ ապըլսըզ Թէտպիրլեր , նէ՛ պօշ Իւմիտլեր , նէ՛ պի-լինմէտիք Թաբիպլեր , նէ՛ Էլտէն գաչ-մըշ Ֆըրսաթլար , նէ՛ ղայպ օլմուշ Էյլիք-լեր քէմլիքլեր , նէ՛ Ի՛թիպար վերիլմիշ օյունճագ շէյլեր . պիզէ տիւշինիւփ Թէ-Ֆէքքիւր Էտէձէք՝ նէ՛ իլլէԹլեր , նէ՛ Էք-սիքլիքլեր վար . գօնուշմալարըմըզտա նէ՛ Թամամլարըմըզ օլմուշ . Էլլերտէն տիլէն-տիյիմիզ տէվլէԹի՝ քէնտիմիզէ քէնտի-միզ ալը վերէ պիլէձէկիմիզի՝ հիչ միւսա-հաձա էԹմէմիշիզ ։ Նիչէ՛ քէրրէ քէնտի-միզի Երգարըզ տէյի , պիր Էյլիք էԹմէյէ գօրգմուշուզ ։ Աղձէ տէտիքլերի՝ քի-շինին Էլլինտէն չըգըփ պիր խայըլը իչէ գուլլանըլմատըգձա՝ մալ սայըլմատըղը-նը , վէ Էլիմիզտէն չըգմատըգձա , սահիհ քէնտի մալիմիզ օլամատըղընը տիւշիւն-մէմիշ իւ ։ Էլին Ի՛թիպարընը նէ՛ խըրս ըլա արամըշըզ . օյունա Եարատան ալ-լահըն Ի՛թիպարընա չայըգ օլամատըգ-տան սօնղրա , սալԹ Ինսան Ի՛թիպարը՝ տիւնեանըն օլա կէլէն էն պիւյիւք Ֆօ-տուլլուղուզ տուր ։ Հայ հայ , Ինսանլա-րըն մէտհինէ Թամամ Էթմէք կիպի Թէհ-լիքէլի շէյ օլմատըղընը՝ չիմտի անղայօ-րում . էյեր օ Էթմիքլերի մէտհ տէ Ֆի-քիրտէն իբրահ տէյիլ իսէ ։

Համագաթըմըզըն սօն տէրէձէսինի չունտա այան աշիքեար կէօրիւյօրում . մուզաիգամըզը տէրտլի տէրտլի սէօյլէյիփ

չիքեայէթ էթմէք՝ նէ՞ տէլիլիյիմիշ ։ Մու-
զաիգատէն չիքեայէթ էթմէք՝ պախթէրն
եօլունատան չիքեայէթ էթմէք տիր ։ չին-
քի մուզաիգա օլմատըգ՚ա արզու օլա-
մազ , արզու օլմատըգ՚ա սէֆա օլամազ ։
ինսան էվլատընայա սէֆասըզ պախթ
օլմազ , զիրա եարատըլմըշ զաթլերին
պախթը՝ սաղթ սէֆատէն հասըլ օլուր ։
վէ համագաթըմըզը հէր շէյտէն զիյա-
տէ թաստիգ էտէն՝ ագլըմըզը արզուլէ-
րիմիզէ ալտըրտըզըմըզ տըր ։ Գա՛չ տէ-
ֆա արզուլէրիմիզին շիտատէթինի՝ մաս-
լահաթին հուսուսէ կէլէձէյինէ պէշա-
րէթ սանմըշըզ ։ օյուսա տիշարտան պա-
գանլար պիթմէզ շէյ օլտուզունու աշի-
քեար կէօրիւրլէր իմիշ ։ Արզու պիզի
պու գաատար քէօր էթտիքտէն սօնղրա ,
ձան չէքիչէն ատատ՝ տահա եաշարըմ
տէյի իւմիտ էտերսէ , թաաձ՚ձիւպ էթ-
մէյէլիմ ։ Կիւզ այլարըն զաղէլ եափրա-
ղը կիպի սարարմըշ սօլմուշուզ , պիր
ձիւզ՚ի բիւզկեար էսսէ գօփուփ տէօքիւ-
լէձ՚էյիքէն , տահա հալա քէնտիմիզի հէ-
նուզ չիլլէնմիշ կէօզիւն՝ էէնի այըլմըշ
էէշիլ եափրաղընտան գաւի սանըյօրուզ ։

Պիզի տիւնեայէ պաղլայան տիւյիւմլէ-
բին էն գաւիսի , վէ էն լաթիֆի տօսթ-
լուգ տուր ։ Ըձէլ պիր քէրրէ օ պաղը
գըլտըգտան սօնղրա , թէքրար պիր էէ-
նիսին պաղլամագ նէ՞ տէլիլիք տիր ։ տօս-
թուն էօլմէսինտէն կէօզիւմիւզ այըլմըշ

խքէն, կէօնլիւմիւզիւ Թէքրար օ Եալան խիւլեայէ ալարըմազ, տէլիլիք տէյիլմի՝ Էօմրիւմ իչինտէ կէօրտիւյիւմ շէյլեր-տէ, էձէլէն կէօրտիւյիւ իչլերտէն զիյա-տէ նէ շէյ կէօրմիւշլիւմ՝ Պազ շու զալի-մին ֆօտուլլանմասընա՝ Պիլմիզէ նի-չէ օԹուրուփ գալգան տօսԹլարը, պի-լէմիզէ եէյիփ իչիփ, զէֆգ սէֆիա կ-տէն տօսԹլարը, պիր զաման պիզ սեվեր, պիզ գուձագլար ըտըզ, չիմանի գուրու քէմիքլէրինի մէզարըն Թօփրաղը սարմըշ՝ Մէզարլարընըն Թարիխլէրի Թօփլան-սա, պիր պիւյիւք ձիլտ օլուր. վէ էյէր էյի օգունուրսա, չօգ նասի հաԹիրլեր էօյ-բէնիլիր՝ Էօձէն տօսԹլարըն պիզէ պրա-գաձաղը էն ազիզ միրասլար՝ անձազ օ տէրսլեր տիր՝ Հայ հայ. ինսանըն քեա-միլիյի՝ եքսէրիյեա չէքօյի ադըլարըն ա-ձը աձը մէյվէլերի տիր՝

Լէյ տօսԹում. պազ Էօմրիւմիւզ նէ չսփուք կէչեր՝ Շու տիւնեա մէյտանըն-տան ինսանլար պիր պիրինի նէ աձէլէ գազըլարըրի գօվլայօր՝ Հանի օ պիյ-իւք ատամլար, չան չէօհրեթ Թարիխլէ-բինտէ եըլտըզ կիպի փարըլտայըփ, պի-զի գըզգանըրան, պիզէ հասէտ չէքմի-բէն ատամլար նէրէտէ գալտը՝ Նիսան այըն պի գարար կիւնէչինին կէօլկէսի կիպի, եախօտ գըշ կէձէլերի իխԹիյա-րըն ոձագ պաչընտա օԹուրուփ զէվգ ի-չին նագլ եԹտիյի մասալար կիպի, կէ-

լիվ կէշմէհիլէր մի ։ Թալաշ աթէշինին գըվըլճըմլարը կիպի , պիրէր պիրէր սէօնութաքլէրին կէօրմէմէկ մի . շիմոի քիւլէ լէրինաէն գայրի նէլէրի գալը ։ Պարի օ քիւլէրինի կէօզ եաշըլա ըսլատաճաղըմըզա , գարըշարըլալըմ , Թէքրար Թուրքուշուն տա , ոնլարըն աթէշինաէն՝ ագլըմըզա ըշըգ վէրմէկէ քեամիլլիք մուսուլման էագալըմ ։

Լէնին իթիպարընա հասրէթ չէքէրիզ , լաքին տէյէր պահասընը վէրմէյիմիզ եօգ ։ Ուձուզ պահայլա մուհապէթինի էտին մէկ իւմիտ էտէրիզ , լաքին իւմիտիմիզ սալթ տիւնեատէ օլտուղունտան , չօգ քէրրէ իթիպարտան տա մահրում օլուրուզ , մուհապէթտէն տէ ։ Տիւնեա խասիս տիր , վէրկիլէրինաէ հիսապի տիր . վէրմէյէ՝ սալթ եօգ տէյէմէյէճէյի շէյ տիր ։ Իթիպարը՝ զօր ուլա ալընըր , լաքին մուհապէթի ալընմազ . Ֆագաթ իթիպարընը էլէ կէթիրտիքտէն սոնղրա , մուհապէթի տէ ումուլուր . վէօ զամանն մուհապէթի փայիտաար օլուր ։

Միշէմշ կիւնլէրիմի կէօզլիմ էօնիւնէ կէթիրիրիմ . տէվամընզ մանասընզ մուհապէթ կիպի պիր շէյ կէօրիւրիւմ քի , խալգ օնա իֆրաթ Թափընըյօր ։ Սէօզիւմ՝ պիւյիւք ատամլարընն մուհապէթինէ տիր ։ Նէ շաշգըն ըմընըմ . ոնլարընն պիր մանասընզ տօսթլուգ նիշանէսինէ գարշըլըգ , պէն սահիհ մուհապէթ

վերի՛րտիմ. լաքին էթախչիմ փիւշման տէյիլ իմ։ Ֆաղիլէթ իձրա էթախչիմ փիւշման օլամամ։ Ձիրա գարտաշ մուհապպէթի իբի տիւրլիւ տիւր տօնթուրմ, հանկիսի զնյատե սէվապը օլտուղունու ֆասլ էթմէք՝ փէք գօլայ շէյ տէյիլ տիր։

Գարտաշընը ատըմանընն՝ իբի պօրձու վար իձրա օլունաձագ. պիրի՝ ֆագըրը կէչինտիրմէյէ եարտըմ էթմէք, օպիրի՝ զէնկինի սէֆալանտըրմազա։ Զէնկինլէրին՝ սահրլէրին իւսթիւնէ պիր զնյատե տէրտի վար. եանի, մալտէն ումտուգ լարը տէվլէթի՝ մալ ինսան էտիփ վէրմէյիփ, քէնտիլէրին ալտաթտըղը տըր։ Ձավալլըլար, ագձէ քէսէսինի տօլտուրտուգձա, իգպալ գատէհի տէ քէնտիլէրէ օ էօլչիւտե տօլաձագ սանըրլար։ Ան-ձագ մուհապպէթի պէօյլէ իսրաֆ էտէն զէնկինլէրտէն՝ չունու էօյրէնտիմ քի, պիր շէյին տիպինի արաշտըրմագ՝ թէհլիքէլի շէյ իմիշ. փէք չօգ արաշտըրմայլա, պիզիմ քէնտիլէրէ էթախչիմիզ իթիպարը քէսմէյէ մէձպուր օլա պիլէյօրուզ։ Մէձլիստե իգթիզա էտէն՝ եիւզտէն փէք չօգ իքրամ, գալպտէն փէք ազ իթիպար տըր։ Պիւթիւն էօմրիւմտե չունու թահսիլ էթիմ քի, իթիպար տավասը՝ յայրգ օլանա հագ տըր. լաքին յայրգ օլան տանէ գատար նատիր տիր պիլէրմիսինի։ Իթիպար՝ վաձիպ իսէ, էտա էթմէլի. տէյիլ իսէ տէ, եինէ մուհապպէթի քէսմէ-

մէլի · քիմնէլի ֆարգ էթմէկէրէք ինսանլար պիր պիրինի սէվմէք էմրի՝ պիր թէնպիհ տիր քի , ինսանլար պիր պիրինտէն իքրահ էթմէք մարազընա գարշը՝ պիր թէսիրլի իլաճ տէյի ըսմարլանմըշ տըր ։ Պիր ատամըն նէ գատար էքսիքլիկի օլսա , նէ գատար գապահաթի օլսա , եինէ քիպրիմիզ նիսպէթ՝ սէվմէյէ պօրճլուզ ։ Սալթ պօրճ տէյիլ , ադըլ թէտպիր տիր · էօգսա պիզ նէ հագգ ըլա , խալգ պիզիմ էքսիքլիմիզ գալմասըն տէյե պիլիրիզ ։ Պիզէ էլնն էքսիքլիկինի կէօսթէրէն՝ քէնտի էքսիքլիքլէրիմիզ տիր · վէ էլնն գուսուրսունա գալման տէյի պիզէ թէնպիհ էտէր ։ Զիրա չօգ տէ՞ ֆա էլնն գալպնտէն էթմէյիմիզ շիւպհէ՝ քէնտի ֆիքրիմիզտէ՝ ծնու պիզէ թէրպիհ էթմէյիմիզտէն հասըլ օլուր ։ Էօյլէ օլտուգտան սօնրա , ծնլարա աֆվ էթմէմէք՝ քէնտի գապահաթիմիզի իլամ էթմէք տիր ··· շիւբր օլսուն պու ֆիքրի պանա վէրմէնէ ։

Ճունտա պիր թէֆէքքիւր տահա վար , ծնա փէք կիւճիւմէ կէլմյօր , զիրա գօրգարըմ պանա եագըշըր օլմայա · պագարըմ իխթիյարլարըն ատէթի տիր , քէնտիլէրինի էյի տատմ գրյաս էտէրլէր · սագըն , էլլէրտէն զիյատէ թէտպիր սահիպի , էլլէրտէն զիյատէ պէտ ամէլտէն սագլնսրգլարը իչնն տէյիլ , իլլա պէտ ամէլ քէնտիլէրտէն էլ չէքտիյի իչնն ,

էլլէրտէն էյկիզ սանըըլար ։ Իւզէրլէրինտէ տէլի գանլըլըգ թագսիրաթլէրի օլմատըղընտան , քէնտիլէրինի փազլկէթ սահիպի զանն էտէրլեր ։ Գուտարկէթսիզլիքլէրինի նուսրկէն եէրինէ գօրլար . ձէնկէ կիրմէտիքլէրինի , վէ տիւշմէնէ բասէթ կէլմէտիքլէրինի զաֆիլը ատտ էտէրլեր ։ Պազըլար տա վար քի , կէնձլիքլէրինի գուսուբսուզ կէչիրիփ , տելիլկի իսթէյարլըղա սագլամըշլար սանըրսըն ։ Պու հէփսինտէն զիյատէ ձէնձագ շէյ տիր ։ Սէնէնին մէվսիմլէրի կիպի , հէր չաղըն՝ քէնտի զաթի թագսիրաթլէրի վար . ծնլար՝ օլաուգձա պիր ազ էօզրէ յայըգ տըր . լաքին վագթինտէն խաբըձ թագսիրաթ՝ պիր ալշագ ձիպիլլէթ տիր քի , քիմնէ էօզր էթմէզ ։

Ա՛ա չօձուգլուղումուզտա , պի կիւնահ տէտիքլէրի չաղտա պիլէ գուսուրսուզ տէյիլ խոիք . օ չաղտա պէտ խույլաըրըմըզ տօզաւրար . սօնդրա չափուք չափուք պիլէմիզձէ պիւյիւր , եաշլարըմըզը աշար , պիզտէն էվվել մէյտանա չըգար ։ Քեամիլլիկի արզուլէրտիք , լաքին քեամիլլիկին գաապուլ էթմէտիկի շէյի՝ քեամիլլիքտէն զիյատէ սէվիրտիք . վէ քեամիլլիկին պէյէնտիկի շէյի՝ վագթի ախէրէ պրագըրտըգ ։ Պէտ խույլարը մըզըա չօգ տէփ՛ա նիզալէշտիկիմիզ վար , լաքին նիզամըզ՝ քէսիլմէք տէրէձէսինէ վարմըշ տէյիլ տիր ։

ԹԱՖՖՈՒՐԱՒՐԱՆ

ԻԽԹԻՑԱՐՈՒԳ

1

Հագ Թաալա պիզի պու տիւնեատէ ատէթ օլան միւտաէթաէն զկյատէ եաշատըրսա պիզէ քէրէմ մի էթմիշ օլուր։ Ինսան գըսմընըն ամէթա եաթըփ բահաթլանաճաղը սաաթաէն սօնդրա, պիզ պու զաիֆ տիզէրիմիզ իլէ տահա այագտա տուրուփ թիթիրէտիյիմիզ՝ փէք խօշլանաճաղ շէյ մի տիր։ Ալլահըն պու գատար չօգ եաշաթտըղը ատամ՝ պէլքի էլլերտէն զկյատէ եաշամաղա լայըգ օլմայան տըր։

2

Իխթիյարըն հագդընա տիւնեա խրանմըշ տըր։ Տիւնեանըն հագդընա խթիյար խրանմըշ տըր։ Եըգըլմաղա

եիւզ ԹուԹան Էվի՝ ֆարէլեր Թէրք էԹ-
տիյի կիպի, տիւնեա տա իսԹիյարը
Թերք էտեր։ Պիզ իշիմիզի պիլիր ատամ-
լար օլսադ, արը՝ պալընը ալտըդը չիչէյի
պրագըփ կիԹտիյի կիպի, պիզ տէ վագ-
Թի իլէ տիւնեատէն չէքիլ՛րտիք։ Գա-
լապալըդա կիրիփ՝ սագիլ Հուզուրու-
մ՛ուզա խալգա սըգընԹը վերիփ, Թա-
ձիզ էԹմէտէն իսէ, կէ՛լ եիւզիւմիւզիւ
սագլայալըմ, քիմսէյէ կէօրիւնմէյէլիմ։
Քէնտիմիզի ըէզիլ էԹմէմէք իչին, կէօզ
էօնիւնտէն փիշկնձէ՛ գալգմալըդը։ Պիզ
եաշըմըզը ուսուԹտուգձա, էլլեր տահա
զիյատէ կէօրիւր։ Պիզ կէնձէլերէ ույա-
լըմ տէտիքձէ, կէնձէլերին կէօզիւնէ տա-
հա իսԹիյար կէօրիւնիւրիւզ։

3

ԻսԹիյարլըգտա էէնիտէն տօսԹ ա-
բամանըն լուԹֆո՞ւ նէ։ Պէնի եուԹա-
ձագ մէզարըն քէնարընտա պաղլանան
տօսԹլուգ՝ պիր սագիլ շէյ տիր։ Պիրէր
այաղը չուգուրտա՝ իքի քիչի աղլայա աղ-
լայա պիր պիրինէ սարըլմատա նէ՞ զէվգ
վար. Էօլիւմիւն ա՛ձըսընը արԹըրմագ
տըր. իքի գաԹ այրըլըգ ա՛ձըսը փէյտա
էԹմէք տիր։ Պու այրըլըգ՝ ձանըն Թէն-
տէն այրըլմագ ա՛ձըսը գատար վար. — տէ-
լի գանլընըն տօսԹլուլուգնա նաֆիլէ եէ-
րէ Թալիպ օլուրսուն։ Օնլար սէնի ա-

բարսա, զէվգինի չըգարմագ իչին արար. եահօտ Թէվարիխ քիթապը կիպի, կէչ-միշ զամանըն վագ'ալէրինի էյրէնմէք իչին արար։ Տօսթու՝ քէնտի եաշտաշըն իսկի էյըրլարտա արա, եօգսա տօսթ պուլսաըրում տէյի իւմիտ էթմէ։

4

Իւմիտ՝ քիշինին էօմրիւնէ տէսթէյք տիր. չօգ քերամէթլէր եափար։ Փիլշէյի տէվլէթսիզ տէվլէթ սահիպի էտեր։ Իլք սէնէլէրիմիզին զէվգի նէ՞ իտի. իւմիտին պիզէ եարընըն ատըլա, գաթ'իյէն էթտէյի պիհուտէ վատէրինտէն՝ կէրչէք տէվլէթ մի իտի։ Ասքին իսկի էյրլըգտա իւմիտ էօլիւր։

5

Իսկի էյար ատամ՝ պօշ իւմիտլէրինի, Նուհ փէյղամպէրին կիւէրձինի կիպի, քէնտիտէն տիշարը տէվլէթ արամաղա էօլլար. օ տա տիւնեատէ գօնաճագ եէր պուլամազ, թէքրար քէնտի կէօնլինէ տէօնմէք իգթիզա էտեր։

6

Ալլահը պիզի տիւնեատէն ուզագ գօվտուղու զաման, եահօտ խասթէլիք պի-

զի Էվիմիզ գափատըզը զաման , Եալը-
նըզ տուրամազմըզ ։ Օ զաման Էօլմէկ
Թէտարիք կէօրէձէք վագըթ տէյիլ մի .
ալլահ ըլա գծնուշաձագ զաման տէյիլ մի ։
Փէամիլլիք Էօմրիւմիւզ պիր կիւն գա-
Թամազ , լաքին Եիւքիւնիւ խաֆիֆլէ-
տիփ , էձՀլ գօրգուսուՆու էքսիլտէ պի-
լիր ։

7

Ինսանըն զաՓինի տիւշկիւնլիւյիւնիւ .
աշիքեար էթմէք՝ եագըշըր չէյ տէյիլ
տիր . պինահէն ալէյհ ինսանլըզը քիւշիւք
տիւշիւրմէկիփ , սօլԹ աէրէձՀէսինտէ սագ-
լամագ իչին պիլէ օլսա , իխԹիյար ատամ՝
պաշընը խըրգայա չէքիփ սագլանմալը
տըր . վէ տիւնեանըն ալԹընա կիրմէտէն ,
իւսԹիւնտէն քէնտիյի կիտէրմէլի տիր ։
Ա-Թահ կէԹիրմիշ իխԹիյար՝ գալապա-
լըզա փէք չօգ կիրիրսէ , լաՀՀիքէսիզ չը-
գամագ ։ Վագըա Էօյլէ իխԹիյարըն պիր
տէլի գանլըյա , եախօտ կիւձիւ գուվ-
վէԹի էէրինտէ պիր ատամ ըլա տօսԹ-
լաշմագա նէ՞ մասլահաԹ , նէ՞ մուհապ-
պէԹ զըմիր օլա պիլիր . հիչ ։ Պիր տէ
տօսԹլաշմըշ , Էօյլէ ատամլար ըլա գօ-
նուշմատան նէ՞ չէչնի ալա պիլիր ։ Ֆա-
գաԹ սաղլար ըլա Էօլիւլէրի պիր էէրէ
կէԹիրմէյէ պէնզէր ։

8

Վ.ԷՆՏԻՒՆ ՏԱՀԱ ՏԻՒՆԵԱԼԸԳ ԳՐՅԱՍ ԷՏԻՒ՝ ՏԱՀԱ ԱՏԱՄ ԱԸՐԱԱՐՆՏԱՅԸՄ ՏԷՒԷՆ ԻՒԹԻՒՅԱՐ, ԿԻՒՆԻՒՆԻՒ ՓԸՂԸ ԱԼ-ԼԸՐՆՏԱ ԱԳՂԱՄ ԷՏԻՒ, ԱՕՆՂՐԱ ՀԸԳԱՐ-ՔԷՆ, ՊԱԹԱՆ ԿԻՒՆԵՂԻ ԿԷՕՐԻՒՓ, ՀԷ-ՆՈՒԶ ՏՕՂԱՅՕՐ ԳՐՅԱՍ ԷՏԷՆ ՄԱԽՄՈՒՐԱ ՊԷՆԶԷՐ։

9

ՎԱԱԼԹԷՆ ԳԱՀՏԱ ՕԼՏՈՒՂՈՒՆՈՒ ՍԱԱԼԹ ՔԷՆՏԻ ԱԳՐԷՊԻ ԻԼԷ ՊԻՂԷ ԿԷՕԱԼԹԷՐԻՓ, ՔԷՆՏԻՆԷՆ ԽԱԱՊԷՐԻ ՕԼՄԱՏՐՂԸ ԿԻՊԻ, ԵԱ-ՀԸՆՈՐ ԱԼՄԸՀ ԱՏԱՄ ՏԱ, ԷՕՄՐԻՒՆԻՒՆ ՍԱԱ-ԼԹԻ ԳԱՀՏԱ ՕԼՏՈՒՂՈՒՆՈՒ՝ ԻԼԼԷԼԷՐԻ Ի-ԼԷ ԻԼԷ ԿԷՕԱԼԹԷՐԻՐ, ԼԱՔԻՆ ՔԷՆՏԻ ԿԷՕՐ-ՄԷՂ։ ՊՈՒ ԵԱԳԸՆ ՎԱԳՐԼԱՐՏԱ ՊԻՐ ՄՇՀՈՒՐ ԱՏԱՄ ՊՈՒՆԱՄՐՀ ԸՏՐ. ՊԻՐ ԱՅ-ՆԱ ԷՕՆԻՒՆՏԻՆ ԿԷՀՏԻՔՁԷ՝ ,, ՁԱՎԱԼՂԸ ԻՒԹԻՒՅԱՐ ,, ՏԷՒԻ ԱՀՐՂՏՐ. ՕՅՈՒՍԱ ՊԻԼ-ՄԷՁՏԻ ՔԻ, ԿԷՕՐՏԻՒՐԻՒ ԻՒԹԻՒՅԱՐ ՔԷՆՏԻ ՏԻՐ։ ԻՂԼԷ ԻՆՍԱՆԸՆ ՀԱԼԻ ՊԷՕՂԼԷ ՏԻՐ։

10

ԻՆՍԱՆԸՆ ԷՕՄՐԻՒ ՆԷ ՕԼՏՈՒՂՈՒՆՈՒ ԹԱ-ՊՈՒՏԼԱՐԱ ՍՕՐ։ ՏԻՒՆԵԱՅՐ ԹԱՆԸՐՄԱԳ՝ ՔԷՆՏԻՄԻՂԻ ՏԻՒՆԵԱՏԷՆ ՀԷՔՏԻՐԻՐ։ ՎԷ

Հօմրիւն ԹէՀրիւպէլերի՝ պիզի մէզար ըլա տօսԹլաշարըրը։ Փալամարըն քէսէն կէմի՝ պիր մուվաֆըգ բիւզկեար ըլա եօլ աչըգլըզը արաարըզը կիպի, պէնիմ տէ գալպիմին պաղլարը չէօզիւլտիւ, վէ ձա-նըմ եէլքէնլերին տօլտուրմուշ, կիտէն տէօնիւփ կէլմէտիյի լիմանա տօղրու բէ-վան օլմազա, կիւնէրիմին սահիպինին իշարէԹինէ պէքլէյօրում։ Էյ եաշտա-շըմ իսԹիյար, ա տօսԹում, ա պէնիմ ագրապամ (զիրա պէնիմ գանտան ագրա-պամ հիչ գալմատը) կէլ գուձագլայըմ աէնի. սէն հէր նէրէտէ իսէն, իքի գօ-լումու պօյնունա տօլար, սէնի գուձագ-լարըմ։ Ճանլարըմըզը՝ նէ եէր այըրա պիլիր, նէ Թօփրագ։ Ալամըզտա չալ-գանան տէրեալէր նաֆիլէ տիր, ձանլա-րըմըզ պիր տիր, վէ պիր պիրինէ տօգա-նըր։ ԻչԹէ պու սանա սօն վէտամ տըր։ Խօշձա գալ, խօշձա գալ, չօգ եիւզ եըլ-լարատէք ալլահա էմանէԹ օլ։

ՍԻՓԱ։

Տիւնեատէ՝ գալպին զիմմէԹինէ տօ-գանմայարագ, գաԹը չօգ պի կիւնահ սէֆալար վար։ Եպիկիւրոս ֆէյլէսօֆ պաղչէլերինի սէվդիրտի. վէ քեամիլ ա-տամլարըն հէփսինին զէվգի պաղչէ իտի։

Ֆիլ-վագը պիր ատամընն տէվլէթ վէ քէմալիյէթ սահիպի օլմասընա նէ՞ լազըմ. Ֆիքրինի իշլէտէ պիլմէք, վէ եիւրէյի բահաթ օլմագ տէյիլմի: Հէվէսի օլան ատամ՝ իքիսինի տէ պաղչէսինէ թիմար էթմէյի եէրտէ պուլուր: Պաղչէնին նիհալմընը, թիմարընը, պէրէքէթինի, օլան սէֆասընը, եապանի եէրլէրէ, գուրու վէ տիքէնլի տաղլարա բուպար էյլէ. պայաղը խալգ ըլա, էյլիք սահիպի ատամլարըն էօրնէյինի կէօրիւրսիւն: Պաղչէ իչինտէ հէր կէօրտիւյիւմիւզ շէյ՝ եարատանըն քէրէմլէրինի խաթըրմըզա կէթիրիր: Պաղչէ տէտիքլէրի՝ ինսանըն էլինտէ Ադին[1] պաղչէսինին պիր պագէյէսի տիր:

Պատի սապահ չիչէյին գանտիլլէրինի սիլքիփ, ալըփ կէնդիմիզէ կէթիրտիյի պահար գօգուլարը՝ թանդըրընըն նէ՞ պահասըզ քէրէմի տիր: ԹուԹամ ԹուԹամ չիչէքլէրինտէ, կէօքտէն բահմէթ եաղմըրգձա, իլէյիմ սաղմանըն հէր րէնկինի պիրէրինէ պօյամըշ կիպի, տիւրլիւ չիչէյլէրի նէ՞ խօշ կէօրիւնիւր: Պաղչէ իչինտէ քիշինին քէօԹիւ սէվտալարընը հիչ Թահրիք էտէմէք շէյ եօգ: Հէփսի ագլը Թէրպիյէ էտէր, եիւրէյէ ֆէրահ վէրիր, վէ հասսէլէրի խօշլանտըրըր: Լաքին տիւնեա ատամընըն հագ-

1 Դրախտ:

գընա՝ նէ լալէտ ըհնք վար, նէ կիւլտէ գօգու ... ծնլարըն հասսէսի՝ պէօյլէ պի կիւնահ սէֆալար հադդընա էօլմիւշ տիւր. պէօյլէ նաղլք չէյլեր տուլյաձագ հասսէլէրի գալմասըգտան սօնդրա, հիքմէթլեր իւզէրինէ՝ ֆէյլէսօֆանէ ֆիքիր իշլեթմէյէ, վէ պիր չիմէն իւզէրինտէ կէզինիլքէն օլան ֆէրահը տուլմազա, եախօտ պիլլուր կիպի պիր պէրրագ սուլուն չաղըլթըսընտա, գամարէյէ կիպի պիր եէշիլ աղաձլըգ կէօլկէսինտէ, օլան սէֆալը տուլմազա հասսէսի օլմուրմու. տալլարընը եէրէ սարգըլթմըշ աղաձըն՝ տուման իւսթիւնտէ մէյվէսին կէօրէ պիլիրմի. եախօտ պիր չէյէյն եէրտէն եուգարը պօյ վէրէն՝ քէօրփէ շահընա տըգգաթ էտէ պիլմիր մի։

Ա Գ Լ ։

Ա՛գլընա պէյէնէն ատամը՝ լագըրտըլա իսքեաթ էտէրիմ տէյի ուամնագ, փէք չաղըրըր տա՝ տաղըն աքս էտէն սէսինի քէսէրիմ տէմէք կիպի տիր ։ Տաիմա սէօզլիւն սօնու ծնլարտա գալըր ։

Ա՛գըլ՝ սօն տէրէձէ իտտիասընտա օլուփ, ինսան տա սէօզ սահիպի պէն օլայըմ տէրսէ, մարիֆէթ տէյիլ՝ համագաթ տըր, աձընաձագ, իպա օլուննա-

ձագ չէր տիր։ Նիւէ ատամլարըն ագլը պիր ազ տահա ազ օլսա, տահա չօգ զիյատե իթիպար պուլուրլար։

Է Ճ Է Լ։

Լաքի մանեօթլարըն՝ եաթաղա գաբանըգտա կիրտիքլէրի կիպի, պիզ տէ մէզարա՝ կէօզիւմիւզ գափալը կիտէյօրուզ։

Իխթիյարլարտա ատամ վար քի, Նէստոր[1] եաշընա վարմըշ, տահա Պարիսին[2] զարիֆլիյինի էլտէն գօյմազ։ Պէնլերինտե ատամ վար քի, ՃԷնազէ տավլէթինի՝ տիւյիւն տավլէթի փայէսիյլէ տինլէր. ՃԷնազէյէ՝ էյլէնՃէ տէյի կիտէր, վէ տօսթլարընըն մէյէթինի՝ քէնտի էյլէնմէք իչին, վագըթ կէչիրմէք իչին մէզարա կէօթիւրիւր։

1 Նէստոր՝ Մօրա սէմթինտե պիր մէմլէքէթ գրալյմըշ. Հոմէրոս շաիրին նագլինէ կէօրէ, իւչ եիւզ սէնէ եաշամըշ։

2 Պարիս՝ Էպքի սեֆամպօլլուգ գրալընըն օղլու տուր. Էպքի զաման շաիրլէրինին նագլինՃէ, հէմ եէյիտլիքտէ մէշհուր տուր, հէմ կիւզէլլիքտէ։

ՏՕՍԹԼՈՒԳ ։

1

Վ Ռէօթիւլէրին տօսթլուղու գարան-
լըգտա պաղլանըը , փիւրիւզլիւ տիւյիւ-
միւնիւ այտընլըղա չըգարմաղա գօրգար-
լար ։ Ա Վֆէա վէ Ա Րէթօուզա [1] տէտիքլէ-
րի չայլար՝ սուլարընը պուռնլարընն տօսթ-
լուղու կիպի , եէր ալթընտա կէօզ կէօր-
մէզ գարանլըգտա պիր պիրինէ գաթար-
լար ։

2

Փաք մուհապպէթ չէշնիսին ալմայան
ատամ՝ պիր կիւզէլ մահպուպէ քիշինին
պաշընա նէ՞ տէվլէթ գօնտուրա պիլէ-
ձէյինի տահա անղլամամըշ տըր ։ Թա-
մամըզ պիր սատըգ տօսթլուղուն լէզ-
գէթինի պիլմէյէն ատամ՝ պիր ատամընն
պիր ատամտան գաշանա պիլէձէյի տէվ-
լէթ նէ՞ օլտուղունն պիլմէզ ։

1 Պիրի Սիֆլէա ատասընտա՝ պիրի Մօրա ատասընտա մէշհուր չայլար տըր քի , փուԹփէրէսթ մասալլարընտա , իբնիսինին սույու եէր ալթընտան պիր պիրինէ գարըշըր տէրլէր ։

3

Ղօգ առաւ, տօսթու՝ գումարպաղըն օյուն քեաղիտի կիպի գուլլանըը։ Գաւզանմաղա իւմիտլէրի օլտուգ̈ա, էլտէն պրագմաղլար։ Օյունլարը պիլթտիքլէյն, ոնու սիւփրիւնթիւյէ աթարլար, եէրինէ պիր եէնիսին իսթէրլէը քի, ոնու տա էօյլէ էթսինլէը։

ՓԷՐԻՄ։

Պիր եիւրէյի օլան զէնկինն, պիր սիւրիւ սէֆիլլէն աղ̈ թագսիր գըրըլտըղըն կէօրիւրսէ, օ քէնտի ուսանմըշ մալինի՝ պօշ սէֆալարա թէվէֆֆիւկ էթմէյէ կէոնլիւ չէքէմի։ Էվվիմիզին իտարէսինէ պիր նիզամ վէրէճէք օլսագ, մասրաֆըմըզը էքսիլթմէյէ պագար, իտարէ էտէյօրուզ սանըրըզ. օյուսա ֆուգարայէ եէնիտէն պօրղ էտէրիզ. թէտաիւլ պիրլիքտիրը, ձէվապընա պօրղլու օլուրուզ։ Էլիմիզտէ զիյատէ օլան՝ ֆուգարանըն հագգը տըր. պիզ իրատըմըզը քեահէալըրըմըզտան թալէպ էթմէք՝ նէ գատար չէր՝ի իսէ, ֆուգարա տա պիզտէ զիյատէ օլանը իսթէմէք՝ օ գատար հագ տըր։

Վէ պու պօրղ՝ գումար պօրղու կիպի

տէյիւ տիր քի, վերմիչէնկ զիւլլիւ օլմայա։

ԳԱԼՊ ԶԻՄՄԻԹԻ։ [1]

Իգալ սերիօշլուղու քիշկի սերսեմ էտեր. գալպին Թազիրլէրինի կէվչէտիփ, զիմմէթի ուչուշտուրա պիլիր. լաքին ֆէլաքէթ վագթինտէ պիր գապահաթը եիւրէք՝ քիշկի փէք աղըր եիւք օլմագ կէրէք։

ՊԻՒՅԻՒՔԼՒՒՔ ԻՏՏԻԱՄԸ։

Պիւյիւքլիւք իտտիասը՝ պիր խօշ Թապահաթ իլէ բասթ կէլէ պիլիր. լաքին գըզգանճլըգ՝ գալպտէ քէօԹիւլիւք կէօսԹէրիր։

ՍԻՓԱՀԱՆ։

Աթալարըմըզ չիմտի մէզարտէն չըգըփ, արամըզա կէլսե, մէմլէքէթին

1 Խզճմտանք։

պիր չինլիք կիւնիւնե բասե կելտիք սա-
նաձագլար։ Պու սեֆահաթ տելիլիքլե-
րի՝ կիւնահելիք իլլեթ օլտուղունա կինա-
նամայաձագլար։

ԷՕՄՐ։

Կնսան՝ էօմրիւնտե վագըթ վագըթ
չեքտիյի տերտլերի, տօղարքէն հեփ պիր-
տէն կէօրե պիլսե, իբրահիմտան եաշա-
մայը գապուլ եթմէզտի։

Կէչէն սեֆալարընըն տելիլիքլերինի՝
հեր քէս կէօրե պիլիր. լաքին տահա
կէօրմէյե իւմիտ եթտիյի սեֆալարըն տե-
լիլիքլերինի կէօրմէյե՝ քիշի հազրէթի Սիւ-
լէյմանտան ագըլը օլմալը։

ԵՒՕՂՊԱՕՍ

ԵՒԽՕՏ

ՖԱԶԻԼԻԹ ՍԱՀԻՊԻ ԶԻՆԿԻՆ։

Եւզեպեօս ագըլլը տըր. կերէք ֆիքրինին, կերէք հասսէլերինին սէֆասընը՝ արատա պիր տէյիշտիրմէ թէպտիլ էթմէնին եօլունու պիլիր. քէնտիյի հէր տիւրլիւ սէֆիհլիյէ վուրաձագ շէհվէթի վար իքէն, նէֆսինի զապթ էտէյօր։ Եւզեպեօսուն մալի վար, կէնձլիյի վար, շէն թապիաթ տըր, վէ մասրաֆը սէվեր. օպիր զէնկինլերէ պէնզէր՝ պու շէյլերի վար. անձագ մալինի ֆազիլէթինէ գուլլանըր։ Թապիաթինէ լազըմ օլանը, բիւթպէհսինէ վէ զիմմէթինէ տիւշէնի՝ հիչ էսիրգէմէզ, պօլ պօլ խարճ էտեր. պէտ ամէլէ, բաալըթասըզ շէյլերէ կէլինձէ, պիր ագձէ վէրմէզ։ Ա՛րատա էյլէնձէլերի տէ վար. քէնտիյի սըգըյա գօմազ. օյունտան էյլէնձէտէն գալմազ. օյուն քեաղիտի շէյլթանըն իձատը տըր տէմէզ. անձագ տէ՛ֆ՛ի զամ էտէձէք էյլէնձէլեր արար. էյլէնձէտէն ուսանաձագ վագթի պիլիր, իլերիսին ալըր. զի-

բա պիւլը քի ղեվգ տեղիքլերի տե, պա-
ղը իրի ձիլտ քեմասլար կիպի, մուխ-
թասար եազըլըբսա՝ զիյատե ֆափտեղի
օլուր։

Ղալեր կիպի՝ պաղչելերի, կեզեձեք
եերլերի վար, իչերինտե մաղարալարը
սերսկիւլերի վար. օյմա սուրեթլերի,
եազմա միւձեսեմլերի վար, լաքին ղեվգ-
լերին ելերտեն էյի չըգարըը. ելերին-
քինտեն էյի, ելերինքինտեն պահալը օլ-
տուղուր իչին տեյիլ, իլլա սահիպինին տեյ-
երի ելերտեն զիյատե օլտուղուր իչին։
Թասվիրլերին կիւզելիյի՝ եազան ուս-
թանըն հիւներինտեն տեյիլ տիր. օյմա-
լարը ձանը կիպի կեօրիւնիւբսե, սահի-
պինին գալըպ կիւզելիյի տիր քի, իչին
ուսթալըղընը մարիֆեթինի արթըրըբ,
թապաթտե՝ պայաղը կեօղլերին կեօրե-
մեյի կիւզելիյի կեօսթերիր։ Կերեք
ֆիքիրտե կերեք հասսելերտե օլան շեյ-
լերին կիւզելիյինին չօղուր, քիչինին գալ-
պինին կիւզելիյինտեն հասըլ օլուր։ Կիւ-
նեշ կիպի կիւզել շեյ օլամազ քի, պիր
շեյի հեմ կեօսթերիր՝ հեմ փարլագ կեօս-
թերիր։ Քեզալիք ֆաղիլեթ կիպի էյի
շեյ օլամազ քի, զեվգին սեֆանըն չեշ-
նիսին արթըրըր. Հաթթա ֆաղիլեթ
քենտի՝ ձիւմլետեն լեզիզ սեֆա սըր։
Քիչի թենին սեֆալարընըն չեշնիսինի
տուլամագ իչին, ձանընըն գուարեթլերի-
նի թերպիյե ետիփ, ծնլարը էլենաիրմե-

լի · վէ պիր քեամիլ ագըլ՝ հասսէլէրին սէֆասընա եարտըմ էտէր ։

Լուզկպէօս կէլէն իգպալի՝ էլէ տահա զկյատէ էյլիք էթմէյէ պօրճ նազարըլըյա պագար · պիր պինա եափըրըաճագ օլսա , քիպրինտէն տէյիլ , էլէ էյլիք էթմէք իչին տիր · պէօլէտէյի իշճի ֆուգարանըն սայըսընը սեվինէ սեվինէ սայար , վէ իշլէտիքլէրի թաշը՝ էքմէյէ թէպսիլ էթմէյինէ խօշլանըր ։ Պիլիր քի՝ թանդըր քէնտէյէ նէ գատար քէրէմ էթմիշ իսկ , իսալգ տա քէնտիտէն օ գատար քէրէմ ուսմար ։ Վէ էլէրտէն պիւյիւք օլմուշ ուսա , էլէրտէն տէ ֆազիլէթլի օլմալը տըր ։ Էլինտէքի մալ՝ ֆուգարանըն էլինէ կիզլի եօլլարտան ագար ։ Պէօլէյէն էլի՝ պէօլէտէյի ֆագըրա կէօսթէրմէզ ։ Քէնտի կէօրիւնմէտէն՝ գապահաթսըզ տէրտիմէնտէն հափիսխանէսին աչար , պուգաղըսըն գըրար ։ Վէ էյլէյինի կէօրէնէր , էյլիք էտէնի պիլմէտիքլէրին տէն , մահֆուզպու օլմազլար ։ Պիլիր քի , պիւյիւքլիւյիւն քիշիյէ գազասը թէհլիքէսի վար , պիւյիւքլիւք քիշիյի պիւյիւթմէտիյի հալտէ խօրլար , բիւթպէսինտէն տիւշիւբիւբ ։ Պիլիր քի , ֆօտուլլուղուն իչատ էթմէյի ֆարգլարա նիսպէթ՝ թանդրը հէր բիւթպէնին տէվլէթինի պիր պիրինէ պէնզէտիր · պէտ-ամել զէնկինէր , ֆայտէսիզ մալտարլար , փուլ կիպի միւքէլլէֆ փուլխանէլէրինտէ նա-

ֆիլէ օթուրուրլար. էյլիք սահիպի օլ-
տուգլարընը պէյան էթմէտիքտէն սօնդ-
րա, քիմսէ վարըփ թափընմազ: Մ'ըսըր
փուԹփէրէսԹէլէրինին Թափտըղը մայ-
մունլար կիպի մասգարա, եախօտ Թիմ-
սախլար կիպի զիյանքեար փուԹ օլուբ-
լար: Ինսանըն տէվլէԹի՝ էթմիյի էյլիք
գատար օլուր. վէ աւիլ ԹապիաԹ՝ էն
ազիմ պօրՃուն միւքեաֆաԹինի՝ քիշինին
գալպինին էն ազիմ ֆէրահլըլա էօտէր:

Եւզէպէօս զէվգի սէֆայը սէվէր, յա-
քին ագլըլա իտարէ էտէր: Ջէվգի
սէչէր. քիմինէ աշգ ըլա սարըլըր, քիմի-
նի սագընարագ էտէր. քիմինտէն տէ իք-
րահէն գաչար: Փէօթիւ ատամըն զէվ-
գի՝ էտէրքէն եուֆ օլուր, սօնդրա ֆիք-
րինտէ նէտամէթտէն զայրի չէյ գալմազ:
Եւզէպէօսուն էթմիյի սէֆալար՝ պիԹ-
տիքտէն սօնդրա տա սիւրէր, վէ խաԹ-
րընա կէլտիքՃէ, սէֆայը էթմիյի վագԹ
գատար ֆէրահ տուլար:

ԱԱՌԱՋԱՆ ԹԻՎԼԻՍԻՒ ԷԹՄԻԷՔ ։

ԻՒՆՎԱՆՒ ԻԼԻ ԹԻ'ԼԻՍԻ ԷՔՏՒՒՏԻ ԳԱՍՏՏԼԵՏԻՆ ԻՒՐԱՃ

ՕԼՈՒՆՄՈՒՀ։

1

Ամանա մէզաբըմըն քէնաբընտան եա-
զայօրուամ՝ Ինթիյաբըզդ պէնի գալէմիմ
իւզէրինտէ ուչյուշտուրմուշ, չաղըմըն գը-
շը ուշգըմը տօնտուրմուշ, իսթիտատտէն
գալմըշըմ։ Պիր գալըն տուման՝ կէօզիւ-
միւն նազաբընը քէսմիշ։ Թափսըզ էլիմ՝
մէրամըմը իձրա էյմէյօր, եազտըղընը
եազաբդէն թիթիրէյօր, շանըմա զիւլ
կէթիրմէմէք իչէն, թէքյար պօզմագ իգ-
թիզա էտէյօր։ Եձէլ զէհրիլի տիշինի
պուռ զապուն թէնիմէ ապթըզդ կէչիրտի.
նէյէ պէքլէր տէ փարալամազ պիլմէմ։
Մէրհամէթսիզ զալիմ, կիւնլէրիմի ու-
զատըփ, պանա էօմրիւմիւ տահա սիւ-

1 Պաւ գասիտէ Էունկուն սօն Թէլիֆի տիր. էօլմէտէն իւչ սէնէ մուգաատէմ 1762 սէնէսի Թարիխինտէ եազ-
մըշ. փէք ուզուն գասիտէ տիր. վէ եազտըղը էչյլէրին էն
էտնասը տըր։ Իշ պուռ Թէրճիւմէ էթմէյիմ՝ Թէրճիւմէյէ
ըայըզդ կէօրտիւյիւմ փարչալար տըր տէյի՝ Ֆրանգտըզճայա
Թէրճիւմէ էտէն խատէր վէրիր։

ըիւքլէխիյօր ։ Նուհ փէյղամպեր պիր տիւնեանըն պաթմըղընը , օպիրինին տօղ-
տուղունու կէօրտիւյիւ կիսի , պէն տէ տօղտուղում տիւնեանըն՝ կէօզիւմ էօ-
նիւնտէ Թէպտիլ օլտուղուն կէօրտիւմ . լաքին պու եէնի տիւնեատէ պանա ար-
Թըգ զէվգ գալմամըշ ։

2

Ն՛էսուր ատամ՝ ֆէլաքէթին կէօզիւ-
միւզիւ գօրգուԹտուղու մուսիպէթ փէր-
տէսինի էրրԹար ։

3

Լչէթ սէնի Թէսէլլի էտէյիմ տէտիյիմ
էերտէ , պէն Թէսէլլիյէ միւհԹաճ օլ-
տում ։ [1] Վայ գարա խապէր ։ Ա՛ չօգտան
պէրի սէվտիյիմ Բիշարտսօն .... լաքին
պէն արԹըգ կէօզ եաշը տէօքմէմէյէ նէյ-
էէթ էԹմիշիմ ... էօյլէ ամմա , պէօյլէ
պիր տօսԹ իԹիրէն՝ աղլամամագ միւմ-
քին մի ։ Ալլահ , պանա սէն գուվվէթ
վէր ։ Վա՛հ , վա՛հ , նէ՞ աՀրլարըմտա պէ-
նի Թէսէլլի էԹմիշ իտի ։ Օ զէքի ագլը՝
չօգ տէֆ՛ա եաղտըղում չէյլէրէ ըէֆնագ
վէրմիշ , եանղլըշլարըմը պիլէ կիւզէլլէԹ-

1 Պու գասիտէյի՝ պիր տօսԹունու Թէսսէլլի էԹ-
մէք իչլին եաղտըղը եէրտէ , Բիշարտսօն նամ ալիմին
էօլմիւշ խապէրին ալըր ։

միշ իսի ։ Սկվաալարը Թահրիք Հսէը , վէ քիշինին գալսլինսհ սէվսանըն Էյիլէ-
բինի Ֆարգ Հսէը , օնուն կիսլի վա՞ր մը-
բսը ։ Եիւրէքլէրը անախԹարընը՝ Թա-
պիաԹ օնա տօղամրքէն վէրմիշ իսի . . . .
յաքին եինէ պէնիմ Հագդըմա , օ ատամ
Էօլմիւշ տէյիլ տիր ։ Կէրչի արամըզտա
տիւնեալար վար , յաքին եինէ պիր պի-
րիմիզի անղլարըզ ։

4

Յօմրիւմիւզիւն վագ՝ալէրինի Հարա-
տանա Հավալէ Հսէլիմ. օնուն սէչտիյի՝
պիզմիքինտէն Էյի տիր ։ Պիզ Նիչէ տէ-
Ֆ՝ա պէլամրզը արզուլէրիմիզին իՀրա օլ-
մասընտա պուլմուշուզ ։ Փէք խայըրլը իշ-
լէրիմիզին իսԹիւնէ՝ նէ կէօզ Հաչլարը
տէօքմիշիւզ ։

5

ՅսԹէյար օլտուղումուզ զաման , շէ-
րէֆիմիզ՝ Թանըլմամագտա տըր , վէ մէտ-
Հիմիզ՝ խալգըն խաԹրընտան չըգմամրզ
տըր ։ Փեամիլ ատամ չիչէքլէր կիսլի էԹ-
մէլի , կիւնիւն Էօյլէսինտէ աչըլըփ՝ պիւ-
Թիւն կիւզէլլէյին կէօսԹէրմէլի , վէ ագ-
շամ՝օլտուգլայն գափանմալը տըր ։

6

Ալլահըն գուտրէթինի, ազամէթինի, մուհամպէթինի, պու գըսսա ագլըմըզըն եէթիշէյինտէն պահս էթմէք, սույուն պիր տամլասընտան՝ տիշ տէնիզին տէրինլէյինի սօրմագ տըր. գուսմուն պիր տանէսինտէն՝ տէնիզին գլըսընը պահս էթմէք տիր ։

7

Ֆազիլէթսիզ ատամ՝ էօլիւ տիւր. թախթ իւզէրինտէ օթուրմուշ փաուիշահ պիւէ օլսա, արգասընտաքի լիպաս՝ մէյէթ քէֆինի տիր ։

8

Պէն պիր չաղտա եազայօրում քի, օ եաշտա քիմսէ էլինէ գալէմ ալմադա ձէսարէթ էթմիշ տէյիլ։ Լաքին պէնիմ տէ վագթիմ փէք թամամ տըր. պէն տէ խաթմ էթմէյիմ. ար թըգ իլիմէ գալէմ ալմամալըըմ ... մէյէր մէզարըմա պիր թարիխ եազմագ իչին օլա ։

ԷՆԱՄ ։

ՖԻՀՐԻՍԹ

Պիրինձի կէտը 7
Խինձի կէտը : Տօսթլուգ 32
Ի–լի–նձի– կէտը : Վադթ 46
Տէօրթ–նձի– կէտը : Կիերկիզէ . . . 68
Պէշինձի կէտը : Էձիլ գօրգուսուննա գարշը իլաձ 82
Ալթընձը կէտը : Էձիլի ուննուքմագ : 131
Էքսինձի կէտը : Էձիլին հալի . . . 152
Սէքիզինձի կէտը : Էօլմազլիք . . . 164
Տօքո–ղո–նձո– կէտը : Էօլմազլիք : Թապիաձուն խսպաթլար . . . 184
Օնո–նձո– կէտը : Էօլմազլիք Ինսանըն հալխատին ալընմըշ խսպաթլար : 198
Օն պիրինձի կէտը : Հիչ օլմազլըգ : . 234
Օն էքսինձի կէտը : Կէձինին վէ լաֆնհալըզըն ֆայտէսի 258
Օն ի–լի–նձի– կէտը : Գասսալկէթ վէ ֆէլաքէթ 276
Օն տէօրթ–նձի– կէտը : Ճանըն պիւյիւքլիւյիւ : 291
Օն պէշինձի կէտը : Տիւնեա : . . . 319
Օն ալթընձը կէտը : Սէֆա վէ քէնտի քէնտիյի էօլտիւրմէք : . . . 339
Օն էքսինձի կէտը : Զիհն : 364
Օն սէքիզինձի կէտը : Զիմմէթի զամիրէ. 371
Օն տօքո–ղո–նձո– կէտը : Ֆաղիլէթ : . 381
Եէրդինձի կէտը : Կէօյլեր : 393

Եէրդ պէրինձի էէձէ : Կէօյլէր · տիւն
եալարըն չօգլուղուս : 432
Եէրդ էէինձի էէձէ : Կէօյլէրին ատապ
հագգընտա օլան սէյրի : . . . 451
Եէրդ էօյնէնձի էէձէ : Հագ Թաալայէ
իլահի : 465
Եէրդ պէօրթէնձի էէձէ : Թէսէլլի : . 475
Մ՚ահլէր էէնէ : Գասիտէ Պիրինձի
ֆասլ : 482
Մ՚ահլէր էէնէ : Իքինձի ֆասլ : . . 507
Մ՚ահլէր էէնէ : Իւչիւնձիւ ֆասլ : . 524
Էօմրէն ՆէՔՔուկ : 534
Տիւրլիւ մասատլէր իւզէրինէ Թէ-
ֆէքքիւրլէր Խոթայլըզ : . . 544
Սէֆա 549
Ագլ 551
Էձէլ 552
Տօսթլուգ 553
Քէրեմ 554
Գալպ զիմմէթի 555
Պիւյիւքլիւք իտտիասը 555
Սէֆահաթ 555
Էօմր 556
Ֆազիլէթ սահիպի զէնկին . . . 557
Ալլահա Թէվէքքիւլ էթմէք . . . 561

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՍՀ ԳԱ ՀԱՅԱԳԻՏՈՒԹՅԱՆ ԻՆՍՏԻՏՈՒՏ
ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՍՀ ԳԱ ՄԱՏԵՆԱԴԱՐԱՆ

3.— M.S.-